

CORPUS.
SCRIPTORUM HISTORIAE
BYZANTINAE.

EDITIO EMENDATIORE ET COPIOSIOR,

CONSILIO

B. G. NIEBUHRII C. F.

INSTITUTA,

AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE
BORUSSICAE

CONTINUATA.

GEORGIUS CODINUS.

BONNAE
IMPENSIS ED. WEBERI
MDCCCXLIII

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS 309

PROFESSOR OF PHYSICS

PHYSICS

PHYSICS 309

PHYSICS

PHYSICS 309

PHYSICS

GEORGII CODINI

EXCERPTA

DE ANTIQUITATIBUS

CONSTANTINOPOLITANIS

EX RECOGNITIONE

IMMANUELIS BEKKERI.

BONNAE

IMPENSIS E. D. WEBERI

MDCCCLIII.

EMINENTISSIMO ET REVERENDISSIMO PRINCIPI
FRANCISCO BARBERINO,
S. R. E. CARDINALI,
DOMINO MEO SUMMA OBSERVANTIA COLENDO,
PETRUS LAMBECIUS S.

Multa sunt, Eminentissime Princeps, quae homini ad
immortalem gloriam adspiranti viam praebent; verum aut
me amor propriae opinionis fallit, aut ulla nec honestior
nec compendiosior potest reperiri quam vel ipsa eruditio
vel quae eruditis exhibetur benevolentia et benignitas.
harum altera quibuscunque egenis et obscuris terrae filiis
ad summam laudem aditus patet, dummodo natura aptam
iis non denegarit indolem, nec ipsi profectui suo debita
diligentia, famae autem legitima non desint ambitione.
altera illis duntaxat ad claritudinem pervenire licet, quibus
eam generis potentiae et fortunarum amplitudinem largiri
deus voluit, ut protegere alios possint et sustentare. illi
ergo hos colunt, ut necessariis ad studia adminiculis po-
tiantur: hi contra illos fovent, ut monumentis litterarum
nominis et virtutis suae memoria apud posteros celebretur;
ita utrique per se indigentes alteri alterorum vigent auxilio.

quare beatissimos ego semper existimavi qui hanc velut omnibus numeris perfectam felicitatem consecuti sunt, ut pariter splendidissimo vitae statu et merito haud vulgaris eruditionis venerabiles sint atque conspicui. in his Te numero, Eminentissime Princeps, qui cum maiestate sacrae purpurae et pontificalis familiae praerogativa satis sine ullo aliunde petito splendore fulgeas, adeo tamen litterarum studio inter publica tantae dignitatis munera et fuisti semper et etiamnunc es deditus, ut cum iis qui tota vita aliud nihil egerunt iure et audacter de multifariae scientiae palma possis contendere. testatur enim hoc ditissima tua lectissimaque bibliotheca, qua post Vaticanam nihil Roma perfectius habet aut magnificentius; testatur haud exiguus praestantium ingeniorum numerus, quibus aula tua nunquam non fuit exornata; testatur publicum doctissimorum virorum de Te iudicium, qui saepe gravissimarum quaestionum arbitrium Tibi detulerunt. quod cum ita sit, abunde, ni fallor, apparet quibus ego nunc causis impulsus volumen hoc Originum Cpolitanarum Eminentissimo nomini Tuo dedicare audeam, nempe iam primum minime dubito quin pro singulari tuo erga litteras affectu, quicquid hoc manusculi litterarii est, laetissimo vultu sis excepturus: deinde praecavebo hac dedicandi ratione ne exprobrari mihi possit, quod olim Anacharsin philosophum in Graecorum ludis improbasse refert Laërtius, ἀγωνίζεσθαι μὲν τοὺς τεχνίτας, κρῖναι δὲ τοὺς μὴ τεχνίτας. certum denique habeo obtensam nominis tui auctoritatem non honori tantum laboribus meis fore, sed et praesidio adversus malevolorum improbas detrectationes; quod videlicet nemo sanus ea lacessere ausurus quae Tibi optimo acerrimoque scriptorum censori probantur, et hae quidem praecipuae

ex iis sunt quas cum omnibus eruditis communes habeo causas, cur Tibi potissimum, Eminentissime Princeps, quicquid hoc et qualecunque est libri, merito ac lubens consecrem: insuper vero alias multas privatim habeo, quas domesticas appellare lubet; easque tanto caeteris graviore existimo quanto vehementius ἀχαριστίας crimen subire vereor. etenim repetenti mihi memoriam omnis eius temporis quod studiorum causa exteris regionibus perlustrandis impendi, vix ullus occurrit dies qui singulari aliquo Tuo in me collato beneficio non sit notabilis. advenientem me primum Lutetiam humanissime per eos qui tum rebus Tuis agendis ibi praeerant excipi curasti. mox ipse Lugduno reversus participem me fecisti mensae, admisisti inter intimos; et ut paucis omnia complectar, tanto me persecutus es affectu ut maiorem ab avunculo non potuissem desiderare. eandem benevolentiam Romae postea expertus sum, ubi integrum biennium in aula Tua commoranti mihi ea videndi multa et discendi fuit occasio, ut vere gloriari possim plus me in luce illa et strepitu aulico quam in ullo Academiae recessu et umbra profecisse. reversus deinde in Galliam incredibile memoratu est quantam ex commendatione Tua cum aliis multis locis utilitatem perceperim, tum vero inprimis Tolosae, cuius urbis illustrissimus archiepiscopus Dn. Carolus de Montchal, vir sanctitatis simul et prudentiae et eruditionis rarissimae, continuos octo menses in palatio suo plus quam paterna liberalitate et cura me tractavit. plura eius generis addere inconveniens esse credo et superfluum, tum quod ipsa haec beneficiorum enumeratio nescio quid videatur habere levitatis et arrogantiae, tum quia vel ex minimo eorum quae iam dicta sunt satis superque elucet, quanta obligationis necessitate

Tibi sim devinctus. accipe igitur, Eminentissime Princeps, et boni consule qualemcunque hunc iuvenilis diligentiae meae fructum, quo pariter et gratitudinem meam Tibi studeo declarare, et quanti faciam iudicii tui acumen et auctoritatem nominis. quodsi forte nonnusquam editionem minus feliciter curatam deprehendes, ignoscas velim, et benigne reputes, ex quo haec Lutetiae absoluta reliqui, triennium iam praeteriisse, ideoque quicquid sub praelo commissum est erroris, absentiae meae esse tribuendum. vale.

Dabam Hamburgi prid. Id. Decembr. 1653.

L A M B E C I I
PRAEFATIO AD LECTOREM.

Cum ante biennium Lutetiae Parisiorum agerem, tantum apud me potuerunt innatum publicae utilitatis studium et amicorum cohortationes et exempla complurium doctissimorum virorum, ut summum nefas esse crederem inceptae editioni corporis historiae Byzantinae qualicunque mea opera deesse. quaesivi igitur cui potissimum parti laborem impenderem, et cum fere omnia ab aliis praeoccupata esse viderem, tandem mecum cogitare coepi operae pretium fore si hactenus inedita Codini excerpta de antiquitatibus Cpolitænis in publicum producerem: praeterquam enim quod pertineant ad rem et multum lucis afferant historiae Byzantinae, hoc etiam nomine edi merentur, quod a gravissimis huius et superioris saeculi scriptoribus saepius laudata et ad confirmationem dubiarum opinionum adhibita sint. etenim Ioannes Leunclavius in Pandectis historiae Turcicae libri de aedificiis frequentissime mentionem facit; et quaecunque Nicolaus Alemannus notis suis in Procopium *ἐκ τῶν ἀνεκδότων πατρῶων* CP inseruit, inde desumpta sunt. item Petrus Gilius ex supradicto libro de aedificiis et altero de statuis integras transcripsit paginas. certum quoque est

ineditum illud Chronicon Cpolititanum, quod Ioannes Meursius in Glossario Graeco-barbaro et alibi creberrime citat, nihil aliud fuisse quam ineditam partem excerptorum Codini, quae nunc publicatur. testantur hoc citata loca, et testabitur integrum Chronicon, si quando in lucem veniet. similiter etiam per antiqua illa collectanea *Θεαμάτων* urbis CP, quae doctissimus Iacobus Sirmondus in notis ad Sidonium Apollinarem citat et in multis bibliothecis occurrere ait, haec alias non evulgata Codini excerpta intelligenda sunt. adderem plures coaetaneos auctores, in quorum scriptis ea citantur, nisi longum esset illos enumerare et supervacaneum. cum itaque iam omnino decrevissem edere Codini illa *ἀνέκδοτα*, nihil mihi antiquius fuit quam ut propositum hoc avunculo meo per litteras significarem, qui illud non tantum non improbavit, verum ut coeptum urgerem monuit, atque insuper duos mihi submitit codices manu scriptos, quibus continebantur haec Georgii Codini opuscula

περὶ τῶν πατρῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως,
 περὶ τῆς σχηματογραφίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως,
 περὶ ἀγαλμάτων στηλῶν καὶ θεαμάτων,
 περὶ πτισμάτων,
 περὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Σοφίας,
 περὶ τῶν βασιλευσάντων ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει μέχρι
 τῆς παρὰ τῶν Ἀγαρηῶν ταύτης ἀλώσεως,
 περὶ τῆς τάξεως τῶν ἄξιωματῶν καὶ ὀφφικίων τοῦ
 παλατίου καὶ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας.

horum primum, quintum, septimum et principium tertii a Georgio Dousa, Francisco Iuzio et Iacobo Gretsero iam pridem edita fuerunt: reliqua vero nunc primum a me publicantur. caeterum praeter duos avunculi mei codices,

quorum unum a V. Cl. Peirescio dono acceperat, alterum vero ex Vaticano exemplari curaverat transcribi, quattuor aliis codicibus in adornanda editione usus sum, quorum primum ex Britannico exemplari descriptum dedit mihi eruditissimus Isaacius Vossius, cum adhuc essem Amsterodami; secundum R. P. Iacobus Sirmondus mecum communicavit; tertium mihi suppeditavit bibliotheca Regia permissu Petri et Iacobi Puteanorum fratrum; quartum ipsemet Romae in bibliotheca Vallicellana reperit.

Hactenus dixi unde Codini *avtodoxa* prodierint: sequitur ut paucis agam de meis animadversionibus. illas vero tres maxime ob causas conscripsi, nempe ut varias lectiones, quae sensum auctoris immutare posse videbantur, aliorum ingeniis diiudicandas proponerem; tum ut loca mendosa dubia obscura atque minus recte ab aliis intellecta corrigerem et explicarem, et ubi opus esset, correctionis atque explicationis meae rationem redderem. verum utrum ego hoc quod mihi proposueram bene praestiterim necne, res ipsa indicabit. interim tamen, amice lector, velim tibi persuadeas sedulo me operam dedisse, ut utilitati tuae pro viribus meis quam fidelissime servirem, neque praeter modum diligens atque non necessaria multa aut multoties ab aliis antea dicta compilans patientia tua abuterer. ad haec quo facilius mihi ignosceres, sicubi vel in versione vel in animadversionibus humanitus lapsus essem, omnes omnino occasiones fugi, quae oblatae mihi fuerunt ad contradicendum iis qui ante me aliquid Codini ediderunt vel secus quam oportebat intellexerunt; et si quando necessitate coactus fui eorum errores detegere, tantam ea in re adhibui moderationem ut contra quos scribam obscurum sit, manifestum vero, me non eo hoc fecisse ut ex

alienis erroribus gloriam quaerere, sed ut praecaverem duntaxat ne aliis necessarii quidquam ignorantia praeteriisse viderer. reliquum ergo est ut hosce labores meos benevole excipias, et si qua in iis deprehendes quae minus tibi placebunt, aliquantulum indulgeas iuventuti meae et nimiae erga te voluntati et gravioribus occupationibus, per quas exactissime omnia persequi et recensere non potui. sic et gratum te praebebis, et alacriorem me reddes ad praestanda maiora. vale.

Romae 1649, calendis Maiis.

L A M B E C I I
DE GEORGII CODINI VITA ET SCRIPTIS
BREVIS DISSERTATIO.

Georgium Codinum non sub ultimis tantum imperatoribus Cpolititanis vixisse, sed aliquamdiu etiam superfuisse post ipsam Cpoleos expugnationem, ex ipsius scriptis liquido apparet. curopalatae vero cognomen, quod ei ab illis tribuitur qui librum eius de Officiis palatii CP ediderunt, in illis quos ego vidi codicibus manu scriptis non repperi; et facilius multo credam impositum ei fuisse curopalatae cognomen, quia de Officiis palatii scripsit, quam quod ipse curopalatae dignitatem obtinuerit. caeterum quod ad scripta eius attinet, non propterea duntaxat vano quodam praeiudicio improbanda sunt, quoniam Codinus ducentis tantum abhinc annis floruit; quippe qui, quaecunque edidit, ex antiquioribus et magis probatis auctoribus excerpit et collegit. nam quod primum inter opuscula eius locum obtinet et inscribitur *περὶ τῶν πατριῶν* sive de originibus CP, eius maior pars verbotenus descripta est ex Hesychio Milesio, reliqua vero ex Glycae Annalibus, chronico Alexandrino et alio quodam hactenus non edito, cuius auctor est quidam Iulius Pollux, antiquo illo, qui Commodio imperatori Onomasticum suum dedicavit, aliquot saeculis recentior *). libri vero de statu: prima pars de simulacris deorum gentilium ex Phurnuto desumpta est et ex Ioannis Lydi

---

*) editus nunc ab Hardtio.

Philadelphiensis libro nondum edito de Mensibus *), unde etiam Suidas hausit eadem. altera autem pars, quae tractat *περί στηλῶν καὶ θεαμάτων*, quod est, ut ego interpretor, de statuis aliisque rebus spectatu dignis Cpoli, ea tota verbotenus descripta est ex antiqui anonymi auctoris collectaneis antiquitatum Cpoleos, quae inscripsit *παρουστάσεις συντόμους χρονικάς*, et compilavit ex Theodoro lectore, Papiæ, Eusebio, Socrate, Marcello lectore et compluribus aliis. haec vero collectanea nunc primum ex antiquissimo codice bibliothecae Regiae in lucem prodeunt, qui, ut omnes, quotquot eum viderunt, testantur, ad minimum ante quadringentos annos scriptus fuit. est autem inter codices eius bibliothecae numero millesimus vigesimus septimus **). quisquis igitur auctor est illorum collectaneorum, ducentis saltem vel trecentis annis Codino est antiquior. ex iisdem quoque collectaneis libri *περί κτισμάτων* satis magna pars excerpta est: caetera desumpta sunt ex Ioanne Antiocheno, Panodoro Aegypto et aliis, qui in eo libro citantur. totus denique catalogus imperatorum Cpoleos usque ad imperium primi Alexii Comneni, auctoris est multo antiquioris Codino; quippe qui eum catalogum conscripsit sub Manuele Comneno Alexii nepote, ut ipse testatur his verbis: ὁ κύριος Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, ὁ πάππος τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγλῶν ἡμῶν βασιλέως. reliqua porro catalogi pars, a Theodoro Lascare eius nominis primo usque ad ultimam Cpoleos expugnationem, ab ipso Codino superioribus adiecta est, cum ille, ut principio dixi, aliquantulum illi urbis excidio superstes fuerit.

*) Lydi liber cum ab Haslo et Roethere tum hoc ipso historiae Byzantinae corpore editus est. quo intus omitti potuerunt quae inde de statuis non Cpolitans sed omnino omnibus erant petita.

**) nobis F. qui cum plerisque locis a Codino parum differret, nec totum nunc transcripsimus et plurimas eius lectiones per annotationem criticam dispersimus, perinde ac Bandurianas copias contraximus: nam quae utilia haberent codices Regii 3056^a (C) et 3058^a (D), Colbertinus 3607 (E), ea suis locis apposimus, crambam totam recuquere non sustinimus.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΚΩΔΙΝΟΥ

ΠΑΡΕΚΒΟΛΑΙ

ΕΚ ΤΗΣ ΒΙΒΛΟΥ ΤΟΥ ΧΡΟΝΙΚΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

INTERNATIONAL TRADE

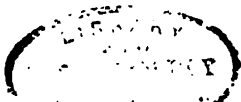
THE WORLD

THE WORLD

THE WORLD

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΚΩΔΙΝΟΥ

ΠΑΡΕΚΒΟΛΑΙ

ΕΚ ΤΗΣ ΒΙΒΛΟΥ ΤΟΥ ΧΡΟΝΙΚΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Φασί μὲν τινες Ἀργεῖους πρώτους τῇ θεῇ χρησάσθαι
ἐνθα δύο σκύλακες διερχὴν μάρπτουσι θάλασσαν,
ἐνθ' ἰχθύς ἑλαφός τε νομὸν βόσκουσι τὸν αὐτόν,
πῆξασθαι τὰς αἰκίσεις ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ ἐν ᾧ Κύδαρος τε καὶ
5 Βορβύζης ποταμοὶ τὰς διεξόδους ποιοῦνται, ὃ μὲν τῶν ἀρκιῶν
ὃ δὲ τῶν ἑσπερίων προρρόντες, καὶ κατὰ τὸν τῆς Σεισιμήτρης
νόμφης βωμὸν τῇ θαλάττῃ μινγόμενοι. ἐπεὶ οὖν κατὰ τὴν εἰμαρ-

P 1

- 1 Scribe, sicut legitur apud Hesychium, τῆς ποθίας χρησάσθαι.
LAMBECIUS. 2 πολὴν λάπτουσι Hesychius Meursianus p. 43.
3 βόσκονται ἐς Hes. 5 βορβύζης Hes. et hoc loco et infra.
6 σεμίστρης Hes.

GEORGII CODINI

EXCERPTA

EX LIBRO CHRONICO

DE ORIGINIBUS CONSTANTINOPOLITANIS.

Ferunt Argivos primum oraculo Pythiae monitos,
hic ubi mīscuntur madido duo flumina ponte,
cervus ubi et piscis vescuntur pabulo eodem,
suas fixisse sedes eo in loco in quo Cydarus et Borbyzes fluvii, quo-
rum alter ab arcto alter ab occasu venit, apud aram Sesimetricae nym-
phae mari miscentur. cum igitur fato eo delati sacrificio indigenis diis.

- μένην ἀφίκοντο καὶ θυσίαν τοῖς ἐγγωρίοις ἐξιλιάσκοντο δαίμοσι,
B κέραξ τῆς ἱερουργίας ὑφαρπάσας βραχὺ μέρος εἰς ἕτερον μετέ-
 θηκε τόπον, ὃς ἔχει τὴν Βοσπόρου προσηγορίαν, βουκόλου τὴν
 τοῦ ὄρνιθος ὑποδείξαντος πτῆσιν, ἀφ' οὗπερ καὶ Βουκολία ἐκείνο
 τὸ χωρίον ἐκλήθη. ἕτεροι δὲ τοὺς Μεγαρέας ἰστόρησαν, ἀπὸ 5
 Νίσου τὸ γένος κατάγοντας, εἰσπλουν ἐν αὐτῷ ποιησαμένους τῷ
 τόπῳ ὑφ' ἡγεμόνι Βύζαντι, οὗπερ τὴν προσηγορίαν μυθεύουσι
P 2 τῇ πόλει προσγραφῆναι. οἱ μὲν οὖν διαφόροις ἐχρήσαντο λόγοις,
 ἡμεῖς δὲ πιθανὴν τὴν ἱστορίαν τοῖς θέλουσι παραδώσομεν, ἐκ
 τῆς Ἰνάχου θυγατρὸς Ἰοῦς τὴν ἀρχὴν ποιούμενοι. Ἰνάχου γὰρ 10
 τοῦ Ἀργείων βασιλέως γέγονε θυγάτηρ Ἰώ. ταύτης δὲ τὴν παρ-
 θενίαν ἐφύλαττεν Ἄργος, ὃν πολυόμματον λέγουσιν. ἐπεὶ δὲ
 Ζεὺς ἐρασθεὶς τῆς κόρης πεῖθει τὸν Ἑρμῆν δολοφονῆσαι τὸν
 Ἄργον, λυθείσης αὐτῇ τῆς παρθενίας ὑπὸ Διὸς εἰς βοῦν μετε-
 τράπητο. Ἦρα δὲ χολωθεῖσα τῷ γενομένῳ ὀστρον ἐπιπέμπει τῇ 15
 δαμάλει, καὶ διὰ πάσης ἐλαύνει τῆς ξηρᾶς τε καὶ ὑγρᾶς. ἐπεὶ
 δὲ πρὸς τὴν Θρακῶν ἀφίκετο χώραν, ὄνομα μὲν τῷ τόπῳ κατέ-
B λιπε Βόσπορον, αὐτῇ δὲ πρὸς τὸ καλούμενον κέρας ἐπανελθοῦσα,
 καθ' ὃ Κίδαρός τε καὶ Βορβύζης συμμύγνυνται, τοῖς ἐνοικοῦσι
 προθεσπίζουσα τὰ ἐσόμενα, τὴν λεγομένην Κερόεσσαν ἀπεκύνησεν, 20
 ἐξ ἧς καὶ Κέρας ὁ τόπος ὠνόμασται. ἄλλοι δὲ μάλιστα τῇ θέσει

1 scribe θυσίαις τοὺς ἐγγωρίους ἐξιλιάσκοντο δαίμονας. sic infra
 τοὺς πατέρας inquit ἐξιλιασκόμενος δαίμονας. L (i. e. Lambecius).
 2 ἱέραξ Hes. 4 ἐπιδείξαντος Hes. 5 τοὺς om Hes. 6 νήσον Hes. 8 προστεθῆναι Hes., προσγράψαι ante L. 9 supple ex Hesychio τοῖς τυγγάνειν θέλουσι. L. 14 μεταβάλλεται Hes. 20 προθεσπίζοντες Hes. 21 μάλ-
 λον Hes.

litarent, corvus particulam victimae subreptam alium in locum depor-
 tavit, qui Bosphorus cognominatur, pastore volatum avis indicante, unde
 et Bucolia locus ille vocatus est. alii vero memoriae prodiderunt Me-
 garenses, a Niso genus ducentes, illic appulisse duce Byzante, a quo
 etiam urbi nomen inditum esse volunt. illi igitur diverse hac de re
 narrant: nos vero historiam cognoscere cupientibus, quod vero simile
 est, commemorabimus, ab Io Inachi filia initium facientes. Inachi enim
 Argivorum regis filia fuit Io: huius virginitatem custodiebat Argus,
 quem multoculum fuisse aiunt. ast uti Iupiter puellae amore captus
 Mercurio auctor fuit ut dolo Argum occideret, ipsam imminuta virgini-
 tate in vaccam mutavit. quamobrem indignabunda Iuno oestro iuvenecam
 stimulavit et per omnes terrarum marisque tractus circumegit. at ubi
 in Thraciam pervenit, Bospori nomen ei loco reliquit. inde progressa
 est ad Cydari et Borbyzae confluentes, eiusque loci multa incolis futura
 praedixit, atque Ceroessam peperit, a qua locus iste Ceras nuncupatur.

τοῦ χωρίου τὸ ὄνομα προστιθέασιν· οἱ δὲ τῇ τῶν καρπῶν εὐφορίᾳ τὸ τῆς Ἀμαλθείας αἰγὸς κέρασ προσαγορεύουσιν. ἢ τοίνυν Κερύσεια τραφεῖσα καὶ παραδόξῳ μορφῇ λαμπρυνθεῖσα πολλὰ τὰς Θρακίας ὑπερέβαλλε παρθένους. τῷ δὲ θαλαττῷ μυγίσεια Ποσειδῶνι τίκει τὸν καλούμενον Βύζαντα, τὸ ὄνομα λαβόντα ἐκ τῆς θρεψάσης αὐτὸν κατὰ τὴν Θράκην νύμφης Βυζίης, ἧς μέχρι καὶ νῦν οἱ πολῖται τῶν ὑδάτων ἀρύνονται. ὡς οὖν ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῆς ἡλικίας ὁ νέος ἔβαινε καὶ τοῖς Θρακίοις ἐνδιέτριβεν ὄρεισι, φοβερός πρὸς τοὺς θῆρας καὶ τοὺς βαρβάρους φερόμενος, πρὸς 5 σβείας ἐδέχετο ὑπὸ τῶν τοιούτων, σύμμαχος αὐτοῖς εἶναι καὶ φίλος προτρεπόμενος. ὡς οὖν καὶ Μελίας ὁ τῶν Θρακῶν βασιλεὺς αὐτὸν ἐπὶ τὸν τοῦ θηρὸς ἄθλον μετεπέμψατο, καὶ τὰς ἐξ αὐτοῦ δόξας ὁ Βύζας ἀπηγέκατο, τὸν ὑποταγέντα ταῦρον τῇ ἱερουργίᾳ προσφέρων καὶ τοὺς πατρώους ἐξιλασκόμενος δαίμονας 15 κατὰ τὴν τῶν εἰρημένων ποταμῶν σύμμειξιν, αἰτὸς ἀθρόως φανείς τὴν καρδίαν ἐφαρμάζει τοῦ θύματος, καὶ κατὰ τὴν ἄκραν τῆς Βοσπορίας ἀκτῆς ἀποπτὰς ἔστη ἄντικρυς τῆς Χρυσοπόλεως, ἣν Χρύσης ὁ παῖς ἐκ Χρυσήδος γεγονὼς καὶ Ἀγαμέμνωνος, φεύγων τῆς Κλυταιμνήστρας ἐπιβουλήν μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς ἀναίρεσιν, 20 καὶ πρὸς τὴν τῆς Ἰφίγενείας ζήτησιν ἐπειγόμενος, μνημῆμα τῆς ἑαυτοῦ ταφῆς, τοῖς ἐγχωρίοις τὸ ὄνομα τοῦτο κατέλιπε, φθασάσης αὐτὸν ἐκεῖ τῆς τρυβλοῦ καταστροφῆς. ὁ μὲν οὖν Βύζας κατὰ τὴν ἄκραν τῆς Βοσπορίας ἄλδος διέγραψε πόλιν· Ποσειδῶ-

7 τὴν ἀκμῆν Hes. 8 προέβαινε Hes. 10 ἀπό? ἀν καρά?
 10 τοπαρχούτων Hes. 13 ὑπαγέντα apud L; correctum ex Hes.
 18 καὶ om Hes.

alii nominis causam ad situm loci potius referunt: alii ob fructuum abundantiam Amaltheae caprae cornu appellant. at Ceroessa adulta, et incredibili pulchritudine caeteras omnes Thraciae virgines longe antecellens, ex congressu Neptuni Byzantem peperit, ita nominatum a nympa Byze, quae illum in Thracia enutriverat; cuius aquas ad hoc usque tempus cives hauriunt. hic igitur iuvenis ubi ad aetatis florem pervenit, cum moraretur in Thraciae montibus feris et barbaris iuxta metuendus, per legatos a loci dominis ad amicitiam societatemque invitatus est. cumque eum Melias Thraciae rex ad ferae certamen ablegaret, et victor inde cum gloria reversus Byzas devictum taurum diis patriis offerret ad fluminum illorum quae dixi concursum, apparens de repente aquila victimae cor abripuit et ad extremum Bospori littus avolans substitit e regione Chrysopoleos, quam Chryses Agamemnonis e Chryseide filius; post necem patris Clytemnestrae insidias fugiens et Iphigeniae quaerendae intentus, sepulcri sui monumentum indigenis reliquit, cum mors illic eum occupasset. caeterum Byzas in extremitate Bosporii maris urbem designavit, et Neptuno Apollineque, ut fertur,

νος δὲ καὶ Ἀπόλλωνος, ὡς φασί, συνεργούντων ἀνωκοδόμει τὰ τεῖχη, λόγου τε παντὸς κρείττονα μηχανώμενος. τοὺς γὰρ ἐν αὐτῇ πύργους ἐπὶ τὰς ὄντας ἀντιφθέγγεσθαι τε καὶ διηγεῖν ἀλλήλοις συνήρμοζεν· εἴ ποτε γὰρ σάλπιγξ ἢ φωνὴ τις ἑτέρα τοῖς πύργοις ἐπεφοῖτα, ἕτερος ἐξ ἑτέρου τὸν ἦχον μετείδου, καὶ τῷ πρὸς τὸ ὅπερ κειμένῳ παρέπεμπον. ἀλλὰ μὴν καὶ ἄλλο τι τοῖς ταῦτα

P 3 συγγράμασιν εἰρημένον οὐ παραλείβομεν· τὸν γὰρ Ἡρακλέους πύργον ἰστάμενον ἐντὸς τοῦ τεύχους τὰ τῶν πολεμίων μεταδιδόναι μυστήρια λόγος ἦν. μετὰ δὲ τὴν τοῦ τεύχους στεφάνην καὶ τὰ τεμένη τῶν θεῶν ἀπειροῦζετο. Ῥέας μὲν κατὰ τὸν τῆς βασιλικῆς λεγόμενον τόπον νεῶν τε καὶ ἄγαλμα καθιδρύσατο, ὅπερ Τύχαιον τοῖς πόλεσι τετίμητο, Ποσειδῶνος δὲ τέμενος πρὸς τῇ Θαλάσῃ ἀνήγειρεν, ἔνθα νῦν ὁ τοῦ μάρτυρος Μημῆ οἶκος διακεκόσμηται, Ἐκάτης δὲ κατὰ τὸν νῦν τοῦ ἵπποδρομίου τόπον, τῶν δὲ Διοσκαύρων Κέστορος τε καὶ Πολυδεύκους ἐν τῇ τῶν 15 ποταμῶν μίξει, ἐν ἧ καὶ λύσις τῶν παιδῶν τοῖς ἀνθρώποις ἐγένετο. ἐγγὺς δὲ τοῦ καλουμένου Στρατηγίου Αἰαντός τε καὶ Ἀχιλλέως βωμοὺς ἀνέθηκεν, ἔνθα καὶ νῦν τὸ τοῦ Ἀχιλλέως χρη-

B ματίζει λουτρόν. Ἀμφιάρεω δὲ τοῦ ἱερέως ἐν ταῖς λεγομέναις Συκαῖς ὠκοδόμησε ναόν, αὐτὴν ἐπωνυμίαν ἐκ τῶν συκοφόρων 20 δένδρων ἐδέξατο. ἀνωτέρω δὲ τοῦ Ποσειδῶνος ἱεροῦ τὸ τῆς Ἀφροδίτης προσαγορεύεται τέμενος, Ἀρτέμιδος δὲ καὶ Ἀθηναῶς πρὸς τὸ τῆς Ἀφροδίτης ὄρος.

8 ἰστάμενον ἐντὸς] τοῖς ἐντὸς οὐσι Hes. 9 λόγος ἦν] λέγουσιν Hes. 12 Τύχαιον Hes. τεύχειον vulgo. τε apud L. 19 ἦρωος Hes. 23 Ἀφροδίτης] Θρακίης Hes.

adiuantibus moenia omni praedicatione excellentiora extruxit. septem enim turres ita coaptavit ut loqui inter se et responsare viderentur: quippe si tubae aut alius aliquis sonus turres illas percuteret, altera alteri sonum ad ultimam usque transmittebant. est et aliud quod ab harum rerum scriptoribus memoriae proditum minime silentio praeteribimus: turrim scilicet, quae Herculis nuncupatur, hostium arcana civibus prodere solitam narrant. absoluto muri ambitu delubra quoque condidit; et Rheae quidem templum et simulacrum in loco nuncupato Basilicae erexit, quod etiam ut Fortunae fanum a civibus colebatur. Neptuni quoque templum inxta mare extruxit, ubi nunc Menae martyris aedes est; Hecates autem, ubi Hippodromus, Dioscurorum Castoris et Pollucis ad fluminum confluentes, in quo etiam a morbis homines liberabantur. prope Strategium Aiaci et Achilli aras erexit, ubi etiamnunc thermae cognomento Achilleae sunt. praeterea Amphiarao vati in regione Sycaena, quae a ficibus nomen habet, aedem dedicavit; et etiam Veneri paulo supra Neptuni fanum, Dianae vero et Minervae ad montem Veneris.

Ἐπει δὲ ταῦτα πρὸς τὴν ἑαυτοῦ διωμήσαστο πόλιν, ἐρχθῆν
 λαυδὸν τοὺς ἐπίστατας αὐτῷ ἀπειθήσαν βαρβάρους, καὶ μάλιστα
 τὸν Αἰμίον, ὃς τύραννος Θρακίας ἦν καὶ πρὸς αὐτὴν ἦκε τὴν
 ταῦ Βύζαντος πόλιν, αὐτῶν τε τὰ ἤθη προκαλοῦμενος εἰς μὴ-
 ὄχην καὶ διαπορθεῖν ἅπαντα προδωρούμενος· οὐχ ὑπομείνας τὴν
 ἔφραδον τοῦ βαρβάρου μόνος πρὸς μόνον διαγωνίζεσθαι, καὶ κατα-
 βάλλει τὸν Αἰμίον ἐπὶ τὸν ὀμόνομον αὐτοῦ λόφον. ὁ μὲν οὖν
 Βύζας μετὰ τὴν εἰρημένην νίκην ὡς ἐπὶ τὴν Θρακίαν ἤλασσε τοὺς C
 πόλεμους· Χρῆσις δὲ ὁ τῶν Σκυθῶν βασιλεὺς περαιοθεὶς τὴν
 10 Ἴστρον καὶ πρὸς αὐτὸν διελθὼν ἐπολιόχευε καὶ τῆς πόλεως τείχη.
 πρὸς δὲ ἢ τοῦ Βύζαντος γυνή, μηδὲν καταλογισαμένη πρὸ πλῆθους
 τῶν πολεμίων, τῇ γυναικίᾳ χειρὶ χρησαμένη δεηθῆναι, παρι-
 σαμένη τὸν βάρβαρον αἴ τῶν δρακόντων συμμαχίᾳ· οὗς γὰρ
 κατὰ τὴν πόλιν ὄφεις εἰς ἐν τῶν χωρίων σπυλαβασίᾳ ἐφροῦσαι,
 15 ἀθρόως τοῖς ἑταίροις ἐαφανεῖσα, καὶ δίκην βελῶν ἀνοκίων
 ἔπεμψε καὶ θηρία, καὶ πλείστοις καταλυθησάμενη τούτῳ τῷ
 τρόπῳ δέσσωσε τὴν πόλιν. ἐντεῦθεν τοῖσιν ἀρχαῖος μῦθος φέρεται,
 μὴ δύναντοὺς κατὰ τὴν πόλιν ἀλισκομένους ὄφεις ἀπολλύειν εἰ
 εὐεργέτας αὐτῆς γενομένους. D

20 Οὐ μετὰ πολὺν χρόνον Στρόμβος ἀνήρ τοῦνομα, καὶ αὐτὸς
 ἐκ Κερσόσης τεχθεὶς, πόλεμον ἐπιφέρει τῷ Βύζαντι, πολλὴν
 ἐπαγόμενος δόναμιν, ἐκινεῖτο τοῖσιν ἅπαντα καὶ Σκυθικὰ γένη,

2 ἀποθεῖσθαι Hes. 3 Αἰμίον Hes. neque aliter infra. 4 τε
 Hes. pro δε. προσκαλούμενος vulgo. 5 οὐχ] οὐ? an ὄτε?
 6 μόνος Hes. αἰτερι Αἰμίονος. 9 Ὀδρύσης Hes. Κροίσος codi-
 ces aliquot. 10 αὐτὰ διελθὼν τὰ τῆς πόλεως τείχη ἐπολιόχευε
 τοὺς ἑνδον Hes. 12 καλαμναίων Vat. 13 ὡς γὰρ τοὺς
 κατὰ Hes. 14 ἐν τι χωρίον Hes.

Urbe sic constituta supererat ut incurrentes barbaros submove-
 ret, et imprimis Haemum Thraciae tyrannum, qui ad Byzantis ur-
 bem progressus ipsoque heroe ad pugnam provocato cuncta vastare
 decreverat. caeteram Bysas non expectato adventu barbari, singu-
 lari certamine eum adortus in monte cognomine prostravit. post hanc
 victoriam cum hostes in Thraciam usque Byzas persequeretur, Scytharum
 rex Odryses traicente Istro ad ipsa moenia progressus urbem abse-
 dit, cum quo Byzantis uxor, hostium multitudine impertemita, muliebri
 manu decertavit, serpentum auxilio barbarum circumveniens: aggres-
 sus enim quos uno in loco collectos asservabat, eos subito in hostes
 sagittarum et iaculorum instar immisit, et plurimis hoc modo interfectis
 urbem servavit. atque hinc fluxit antiqua illa fabula, nefas esse quen-
 quam serpentes in urbe captos, quippe qui ei saluti fuerint, occidere.

Non longo post tempore Strombus quidam, et ipse Ceroessa geni-
 tus, aspersus exercitu adducto bellum Byzanti intulit. universa itaque

συνέτριχον δὲ καὶ οἱ τῆς Ἑλλάδος κρατοῦντες καὶ Ῥοδίων οὐκ εὐκαταφρόνητος δύναμις ὃ τε τῆς γείτονος Χαλκηδόνος τοπάρχης Διναῖος, ἐκ Μεγάρων ἄποικος ἐκεῖσε γενόμενος ἰθ' ἔτισιν ἔμπροσθεν τῆς Βύζαντος αὐταρχίας. Χαλκηδὼν δὲ ἀνόμασται τὸ χωρίον, ὡς μὲν τινὲς φασιν, ἀπὸ τοῦ Χαλκηδόνος ποταμοῦ, ὡς δὲ ἕτεροι, ἀπὸ τοῦ παιδὸς Κάλχαντος τοῦ μάντεως, ὕστερον τοῦ Τρωικοῦ πολέμου γενομένου. ἄλλοι δὲ ἀπὸ Χαλκίδος πόλεως

P 4 τῆς Εὐβοίας ἀποίκων ἐκεῖσε παραπεμφθέντων, οὓς δὴ καὶ τυφλοὺς ἐμάλεσαν, πιρρωρακότας τὸ Βυζάντιον. ὡς δὲ οὖν σὺν πλείοσι ναυσὶν ὁ Διναῖος εἰς συμμαχίαν ἤκε τοῦ Βύζαντος, μὴ 10 δυνηθεὶς προσορμησαὶ τῇ πόλει, ἄρτι τοῦ βασιλέως αὐτῶν Βύζαντος μεταλλάξαντος καὶ τοῦ δήμου παντὸς ἐν ἀγωνίᾳ τυγχάνοντος, πρὸς τὸν καλούμενον Ἀνάπλου ἀφίκετο, ἔνθα καὶ διατρέψας Ἔστιαν τὸν τόπον ἀνόμασε. μικρὸν γε μὴν ὕστερον διαβὰς ἐν τῇ πόλει καὶ τοὺς βαρβάρους ἀπωσάμενος δεύτερον αὐτὸς 15 ἐστρατήγησε τοῦ δήμου τῶν Βυζαντίων. καθ' οὗς χρόνους καὶ δρακόντων πλείοστα γένη ἐπιφοίτησε τῇ πόλει καὶ τοὺς οἰκοῦντας αὐτῇ διέφθειρεν· οὓς δὴ τῇ τῶν κυλουμένων πελαργῶν ἐπιφορᾷ

B διεχειρίσαντο, Ποσειδῶνος αὐτοῖς, ὡς φασί, συνεργήσαντος. οὐ μετὰ πολὺ δὲ τῶν θρονίων αὐτοῖς ἐναντία φρονούντων καὶ θάνα- 20 τον ἔτι ἐπαρόντων, τοὺς τε ἀλισκομένους ὄφεις πρὸς τὰς τῶν ὑδάτων δεξαμενὰς ἀκοντιζόντων, καὶ τοῖς γε πολίταις ἐν ταῖς λειψόροις ἀφανῶς ἐφαλλομένων, ἐν ἀφασίᾳ διετέλουν. ἀνῆρ

Ἔ δίνεως Hes.   μεγαράων Vat.   4 ἐπαρχίας alii.   19 διε-
 χορήσαντο Vat.   20 θανάτων αἰτίαν ἐπ. Hes.   23 ἐπιβαλ-
 λόντων Hes.

Scythica natio commota est: praestantissimi etiam Graecorum et Rhodiorum non contemnendae copiae convenerunt, unaque vicinae Chalcedonis dominus Dinaeus, qui deducta Megaris colonia novendecim annis ante Byzantii principatum sedem illic sibi elegerat. Chalcedon autem appellata est, ut quidam volunt, a fluvio Chalcedone, sive ut alii, a Calchantis vatis filio, qui post Troianum bellum vixit: alii vero a Chalcide Euboeae urbe, unde missi illo coloni, quos et caecos appellarunt, quod solum Byzantii non animadvertissent. caeterum Dinaeus cum magna classe suppetiarum Byzanti veniens, cum ad urbem appellere non posset Byzante eius rege paulo ante defuncto et universo populo ea re perturbato, ad Anaplum, ut vocant, pervenit, ibique commoratus Hestias loco nomen dedit. nec multo post urbem ingressus est, et barbaris profligatis ipse secundus Byzantium praeturae gessit. hac tempestate varia serpentum genera urbem infestabant et perniciosi civibus afferebant, quos Neptuni ope, ut aiunt, ciconiarum superventu interfecerunt. paulo post cum aves inimicum animum induissent, serpentesque quos ceperant in cisternas proficerent, et cives in plateis publicis

δέ τις τῶν ἐκ Τυάνων τοῦνομα Ἀπολλώνιος ἐκ λίθου ξιστοῦ
 τρεῖς ἀνεστήσατο πελαργούς, ἀντιπροσώπως ὄρωντας ἀλλήλους,
 οἳ καὶ μέχρι τοῦ νῦν διαμένουσιν, οὗ συγχωροῦντες ἐπιφοιτῆσαι
 τῇ πόλει τὸ τῶν πελαργῶν γένος.

5 Ἐπὶ δὲ τοῖς εἰρημένοις τοῦ στρατηγοῦ Δυναίου τὸν βίον
 μεταλλάξαντος, Λέων τις τῶν Βυζαντιῶν τὴν ἀριστοκρατίαν ἐδέ-
 ξατο, ἐφ' οὗ Φίλιππος ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεύς, Ἀμύντου
 παῖς γεγωνός, πολλὴν ἐπαγόμενος δύναμιν ἐπολιόρκει τὴν πόλιν, C
 διώρῳζι τε καὶ πολεμικαῖς μηχαναῖς τοῖς τεῖχεσι προσπελάζων·
 10 καὶ ταύτην ἂν εἴλε ῥαδίως νυκτὸς ἐπιλαβόμενος ἀσελήνου, καὶ
 ὄμβρου καταρραγέντος ἑξαισίου, εἰ μὴ τις αὐτοῖς τοῦ θεοῦ γέγονε
 συμμαχία, τοὺς κατὰ τὴν πόλιν πρὸς ὕλακὴν ἀναστήσαντος κύνας,
 καὶ νεφέλας πυρὸς τοῖς ἀρκτώσις ἐπάγοντος τόποις· ἔξ οὗπερ οἱ
 δῆμοι ἐπεγεγθέντες ἤδη τὴν πόλιν ὑπὸ τῷ Φιλίπῳ γενομένην
 15 ἐρρῶσαντο, ἀναλαβόντες τοὺς διαφθαρέντας πύργους τοῖς ἐκ τῶν
 τάφων παρακιμμένοις λίθοις, καὶ ἀνοικοδομήσαντες τὰς ἐπάλξεις
 τοῦ τεῖχους, οὗ δὴ χάριν τὸ τεῖχος τυμβοσύνην ἐκάλεσαν, λαμ- D
 παιδηφόρον Ἐκάτης ἀναστήσαντες ἄγαλμα. αὐτίς δὲ πρὸς ναυ-
 μαχίαν τραπέντες περιφρονῶς τοὺς Μακεδόνας ἐνίκησαν. καὶ
 20 τούτῳ τῷ τρόπῳ διαλυθέντος τοῦ πολέμου Φίλιππος παραχωρεῖ
 Βυζαντιοῖς.

Ἐπεὶ δὲ καὶ Λέων τὸν βίον μετέλλαξεν, ὁ τῶν Ἀθηναίων

2 ἀντιπροσώπως Hes. pro ἐν τε προσώποις.

5 δίγω Hes.

13 πρὸς τοῖς ἀρκτώσις — τόποις Hes. pro πρὸς τοὺς ἀρκτώσις
 — τόπους.

18 ναυμαχίας Hes.

adorirentur, stupore percussi erant: sed vir quidam Tyanens Apollonius
 nomine, tres ciconias ex lapide albo obversa facie se mutuo aspicientes
 erexit, quae ad hoc usque tempus durant neque ciconias in urbem ve-
 nire permittunt.

Post haec Dynaeo praefecto mortuo Leo quidam Byzantii sum-
 mum magistratum suscepit, sub quo Philippus Macedonum rex, Amyn-
 tae filius, magnis copiis admotis urbem obsedit, et cuniculis aliis-
 que machinis bellicis muros aggressus est. et sane facile eam expu-
 gnasset nocte illuni et immensa pluvia adiuvantibus, nisi quis deus tu-
 lisset opem, et canes per urbem ad latratum excitasset, nubesque luci-
 das ad septentrionem produxisset. ea re suscitati cives urbem iam ferè
 a Philippo captam conservarunt, turresque et murorum propugnacula
 labefactata ex lapidibus sepulcralibus restaurarunt. eius rei gratia illum
 murum cognominarunt sepulcretum, erecta simul lampadifera Hecates
 statua. postea vero ad pugnam navalem reversi illustri clade Macedo-
 nes affecerunt; quamobrem Philippus bello ita finito Byzantiis cessit.

Postquam autem Leo quoque excessit e vita, Atheniensium imperator

στρατηγὸς Χάρης, σὺν ναυσὶ μ' εἰς συμμαχίαν Βυζαντίων ἐλθὼν
 πρὸς τὸν κατὰ Φιλίππου πόλεμον, κατέλαβε τὴν ἄκραν τῆς Προ-
 ποντίδος, ἣ τις μεταξὺ καίται Χαλκηδόνος καὶ Χρυσόπολεως, καὶ
 ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ προσορμίσας ἀπόπειραν ἐλάμβανε τοῦ πολέ-
 μου. ἔκθα καὶ τὴν γυναῖκα συνεπομένην ἔχων αὐτῷ, νόσῳ βλη-
 θείσαν ἀποβαλὼν ἐν τάφῳ κατέθηκεν, ἀναστήσας αὐτῇ βωμὸν
 καὶ κίονα, ἐν ᾧ δάμαλις δίκνυται ἐκ ξηστοῦ λίθου. οὕτω γὰρ
 P 5 τὴν ἐπωνυμίαν ἐκέκλητο ἐκαίη ἡ γυνὴ τοῦ Χάρητος, ὃ πρὸ καὶ
 διὰ τῶν ἐγγεγραμμένων ἐπίσσε στίχων ἀριδιήλως ἐμφαίνεται, μέχρι
 τῶν καὶ ἡμᾶς διασωζομένων χρόνων. εἰσὶ δὲ οἱ στίχοι οὗτοι. 10
 Ἰναχίης οὐκ εἰμι βοδὸς τύπος, ἀδ' ἀπ' ἐμαῖο
 κλήζεται ἀντιπὸν Βοσπόριον πέλαγος,
 κείνην γὰρ τὸ πάραυτε βαρὸς χόλος ἤλασεν Ἴφρας
 ἐς Φάραον· ἦδε δ' ἐγὼ Κεκροπίς εἰμι νέκυσ.
 εὐνέτις ἦν δὲ Χάρητος, ἔκλων δ' ὅτε πλώϊεν ἐκείνος 15
 τῆδε Φιλίππειον ἀντίπαλος σκαφέων.
 βοῦδιον δ' ἤκαον· ἐγὼ τότε· νῦν δὲ Χάρητος
 εὐνέτις ἠπείροις τέρπομαι ἀμφοτέροις.
 B Τοῦ δὲ Χάρητος εἰς Ἀθήνας ἐκπελεύσαντος Πρωτόμαχος
 τὴν στρατηγικὴν ἀρχὴν διαδέχεται, ὃς τοὺς ἐπινοαστάντας Θροῦ-
 κας καταδουλωσάμενος τοῖς ὄπλοις ἐν τῷ καλουμένῳ Μιλίῳ τόπῳ
 τῆς πόλεως χάλκῃ ἀνέστησε τρόπαια. κατοικομένου δὲ καὶ τοῦ-

14 ἦδε] ἡ vulgo.

17 βοῦδιον οὄνομα δ' ἦεν ἐμοὶ Hes.

Chares cum quadraginta navibus in auxilium Byzantium profectus ad bellum contra Philippum occupavit promontorium Propontidis, quod inter Chalcedonem et Chrysopolim situm est, ibique periculum belli subiit. in eodem loco coniugem, expeditionis comitem, morbo extinctam sepulturae tradidit, et aram ei posuit cum columna, in qua damalis seu iuvenca conspicitur ex lapide polito: hoc enim nomine nuncupata fuerat Charetis illa uxor, ut liquet ex adscriptis hisce versibus, qui adhuc supersunt.

Inachiae non sum signum bovis, haudque vocatur
 a me adversum illud Bosporium pelagus.
 hanc etenim prius ira gravis Iononis abegit
 usque Pharam: sed ego mortua sum Cecropis.
 atque Charetis eram coniux, illumque sequebar
 nempe Philippeis navibus oppositum.
 bucula dicta fui: coniux nunc grata Charetis
 terrarum gemino laetor utroque solo.

Cum vero Chares Athenas navigasset, Protomachus praeturam excepit, qui cum obturbantes Thracas armis subiugasset, aerea tropaea eo in urbis loco qui Milliarum dicitur statuit, hoc etiam mortuo Timesius

του, Τιμήσιος ἀνήρ· τῶν ἐν Ἀργείοις τραφέντων πρώτων μὲν κατὰ τὸν Εὐξείνον πόinton πρὸς τῷ λεγομένῳ Ἐφεσιατῇ· (ἐνθα ποτὲ Ἐφέσιοι ἀποικίας πέμψαντες καὶ πόλις οἰκοδομῆν πειραθέντες αὐθις τοῦ Βυζαντίου ὑπήκουσαν λόγου·

5 δλβιοι οὐ κείνην ἱερὴν πόλιν οἰκήσουσι,
ἀκτὴν Θρηκίαν τ' ἔνυγρον παρά τε στόμα Ἦέντου, C
ἐνθα δύο σκύλακες πολίτην λάπτουσι θάλασσαν,
ἐνθ' ἰχθὺς ἑλαφὸς τε νομὸν βόσκονται ἐς αὐτόν)

ἀντικαταστήσαι πόλιν ἐπιχειρήσας καὶ διαμαρτῶν τῆς ἐλπίδος
10 στυγαίεται Βυζαντίοις, καὶ στρατηγὸς ἀναδειχθεὶς τοῦ παντὸς
δήμου πᾶσαν ἡμετέραν πόλιν εἰς τὸ μείζον καὶ περιφανέστερον
μετερνούθησε, νόμους περὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἀμβολαίων τιτέ-
μενος, καὶ ἔθη καθιστὰς πολιτικὰ δι' ὧν ἀστέλους τε καὶ φιλαν-
θρωπῶν τοὺς πολίτας ἀνέδειξεν. ἱερὰ τε θεῶν πλεῖστα τὰ μὲν
15 αὐτὸς ἀνέστήσατο, τὰ δὲ καὶ πρὶν ὄντα διεκόσμησε· τὸν γὰρ
πρὸς τῇ ἄκρῃ τῆς Προποντίδος θαλάσσης κείμενον ναόν, ὃν D
Ἰάσων ποτὲ τοῖς δωδέκα θεοῖς καθίδρυσε, κατηρειπωμένον ἀνή-
γειρε, καὶ τὸν ἐπὶ τῷ Φορξῷ λεγομένῳ λιμένι Ἀρτέμιδος οἶκον
ἀνεκαίνισε. ἐπὶ δὲ τούτῳ Καλλιᾶδης στρατηγήσας τοῦ Βυζαν-
20 τίου, ἄριστά τε πρὸς τοὺς θυνεῖους καὶ ἐμφυλλοὺς πολέμους
ἀγωνισάμενος, τὸ περιβόητον καὶ θαυμαστὸν τοῦ Βύζαντος

1 γραφέντων Hes.

16 ποντικῆς Hes.

στρατηγὸς Vat.

4 λόγιον Hes.

18 Φορξου Hes.

7 μέρεσσιν Hes.

19 στρατηγῶν Hes.,

quidam Argivorum civitati adscriptus primum ad pontum Euxinum, in loco nuncupato Ephesiate (ubi quondam Ephesii, coloniis eo deductis, urbem aedificare conati secundo Byzantinum oraculum audiverunt:

felices, sacram qui Ponti in faucibus urbem
Threicioque sitam condent in littore cives,
hic ubi caeruleum lambunt duo flumina pontum,
piscis ubi cervusque cibo vescuntur eodem),

urbem ex adversum condere incipiens, cum spe excidisset, ad Byzantias se contulit, universique populi imperator designatus totam civitatem maiorem splendidioremque reddidit. leges etiam de quotidianis commerciis promulgavit, et consuetudines instituit civiles, quibus elegantes ac humanes cives effecit; ad haec fana deorum plurima partim ipse extruxit, partim prius exstructa adornavit. nam templum in promontorio Propontidis positum, quod Iason olim duodecim diis dedicaverat, dirutum restauravit, et in portu Phruxi Dianae aedem renovavit. post hunc Calliades Byzantii dux, in externis et civilibus bellis strenuus,

ἄγαλμα κατὰ τὴν λεγομένην Βασιλικὴν ἀνέθηκε, καὶ ἐπέγραψεν οὕτως·

τὸν κρατερόν Βόζαντα καὶ ἡμερτὴν Φιδάλειαν
κίονι κοσμήσας ἄνθετο Καλλιιάδης.

Ἄλλὰ ταῦτα μὲν ἀριστοκρατομένων τῶν Βυζαντιῶν, ἔτι 5
δὲ καὶ τυραννομένων κατὰ διαφόρους συμβέβηκε χρόνους· ὡς
P 6 δὲ τῆ τῶν ὑπάτων ἐπιστατεία ἢ τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴ πάσας ὑπερ-
εβάλλετο τὰς δυναστείας, κατεδούλωσε δὲ καὶ Ἕλληνας, εἰκότως
αὐτῇ καὶ Βυζάντιοι πειθόμενοι διετέλουν. ἐπεὶ δὲ μετὰ τινος
χρόνου Σεβήρου τῆς Ῥώμης βασιλεύοντος αὐτοὶ τὴν τοῦ τυραν- 10
νήσαντος τῶν ἑῶν Νίγρου προτιμήσαντες ἐλπίδα εἰς χεῖρας ἔλθῃν
ἐτόλμησαν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, ἀφαιρεθέντες τῶν πολιτικῶν
δικαίων, καὶ τῆς στεφάνης αὐτῆς τοῦ τείχους καταλυθείσης,
Πειρινθίοις ἐτάχθησαν δουλεύειν τοῖς καλουμένοις Ἡρακλειώταις.
παυσυμένης δὲ τῆς ὁργῆς τοῦ Σεβήρου αὐθις τοῦτον ἔσχον εἰς 15
B Βυζάντιον. λουτρόν μὲν μέγιστον κατὰ τὸν τοῦ ἵππου Διδὸς
βωμόν, ἦτοι τὸ Ἡρακλέους καλούμενον ἄλσος, ἀνήγειρον, ἔνθα
δὴ καὶ τὰς Διομήδους δαμάσαντες ἵππους Ζεῦξίππον τὸν τόπον
ᾠνόμασαν. καὶ τὸν αὐτοῦ πλησιάζοντα χώρον τοῦ ἵπποδρομίον, 20
τοῖς τοῦ Διδὸς ἀνακείμενον κούροις, ἰκρίοις τε καὶ στοαῖς διεκό-
σμησεν, ἔνθα καὶ νῦν οἱ καμπτήρες δηλοῦσι τὰ τῶν ἐφόρων

4 κίονι] εἰν ἐν Hes. ἐνθάδε cod. Vallicellanus. 7 ἐπιστατεία
vulgo. 13 αὐτοῖς Hes. 14 προσετάχθησαν Hes.

celebre illud et admirandum Byzantis simulacrum in Basilica consecra-
vit, cum hac inscriptione

magnanimum Byzantem cum grata Phidalaea,
erexit iunctis Calliades statuis.

Et haec quidem Byzantiis partim sub optimatum partim sub tyranno-
rum imperio diversis temporibus acciderunt. caeterum postquam consulari
virtute Romanum imperium reliquas omnes potestates superaverat, re-
ducta iam in servitutem Graecia merito se quoque illi submiserunt
Byzantii. aliquanto tamen post, Severo Romanis imperante, Nigri
Orientis tyranni partes secuti cum imperatore manus conserere ausi
sunt; quamobrem iure civitatis multati, moenibusque urbis funditus ever-
sis, Perinthiorum cognomento Heracliensium servitiō addicti sunt. sed
sedata mox Severi indignatione rursus eidem paruerunt imperatori; qui
etiam maioribus atque illustrioribus ornamentis Byzantium restituit.
nam balneum exstruxit amplissimum iuxta Iovis equestris aram, et lu-
cum Herculis, qui domitis ibi Diomedis equis Zeuxippi nomen loco de-
disse cœditur. item vicinum Hippodromum, Dioscuris sacrum, tabulatis
et porticibus exornavit, ubi usque nunc metae eorum praesidium indi-

γνωρίσματα διὰ τῶν ἐπικειμένων φῶν τοῖς χαλκοῖς ὀβελίσκοις. καὶ μέχρι μὲν οὗ περιῆν ὁ Σεβῆρος, ἀπὸ τούτου παιδὸς Ἀντωνίνου Ἀντωνινία ἢ πόλις κατανομάζετο· ἀπὸ δὲ τοῦ Βυζαντίου μέχρι τοῦ Σεβήρου ἔτη διήλθον ἑξακόσια ογδοήκοντα πέντε.

5 Ἄλλ' ἐπανακτεῖον τὸν λόγον, καὶ διηγητέον ὅπως Σεβῆρος C τοῦ Βυζαντίου ἐκράτησεν. ἀναστὰς ἐκ Ῥώμης Σεβῆρος κατέληξε τὸ Βυζάντιον, κρατοῦντος τότε αὐτοῦ Νίγρου τοῦ υἱοῦ Τιμηρίου· καὶ εἰρηναίως σπονδὰς μετὰ Νίγρου ποιήσας εἰσῆλθε μετὰ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ εἰς τὸ Βυζάντιον. ἐπεὶ δὲ οἱ Βυζάν-
10 τιοὶ ὑπὸ Μακεδόνων κακῶς ἐπολιορκούντο καὶ ἔλυμαίνοντο, ἐξήλθεν ὁ Σεβῆρος κατὰ Μακεδόνων, ὑπερμαχῶν Βυζαντίων. μέλλων δὲ ἐξέρχεσθαι τὴν ἰδίαν θυγατέρα τῆς τοῦ Νίγρου υἱῶς εἰς γυναῖκα παρέδωκεν· τὸν γὰρ στρατὸν αὐτοῦ ὁ Σεβῆρος κατέλιπεν ἐν Χρυσόπολει. ἐν δὲ τῇ τοῦ γάμου εὐωχίᾳ ἔστισαν ἐπὶ τῆς
15 τραπέζης δύο φιλόσοφοι τινες Ῥωμαῖοι, Φόρτων καὶ Μαρκίων. καλούμενοι, καὶ εἶπον πρὸς τοὺς ἐσθιόντας Βυζαντίους· “ἡγάγομεν χαρὰν ἀκερδῆ καὶ λύπην ἀζήμιον.” προσκαλεσάμενος δὲ Νίγρος τοὺς φιλοσόφους αὐτοῦ ἐποίησε ἕρηνναν περὶ τοῦ ἔθματος. ἀλλ' οὐδείς ἠδυνήθη διερμηνεύσαι αὐτό. εἷς δὲ τις τῶν ἐν τῷ συμ-
20 ποσίῳ ἀνακειμένων, ἀγγέλους πάντων, ἤδη γερωῖός, ἀναλογοσάμενος τὸ ἀπόφθεγμα εἶπεν “τοῦτό ἐστιν ἵππικὸς καὶ ἀγωνιστικὸς ἀγὼν.” τότε ὁ Σεβῆρος πρὸς Θεραπίαν τοῦ συμπενηθεροῦ αὐτοῦ Νίγρου

4 ὄγδ.] πενήκοντα Vat.
Hezychius. 10 ἀπὸ vulgo.
πέζης ἦγον τοῦ διαζυγίου Vat.
Lambecius.

5 Ἄλλ' — Κωνσταντίνου] haec om
14 ἐπὶ τὴν κάτω μοῖραν τρα-
15 φόρτων Vat., Φρόντων

cia exhibent, ova nimirum aeneis obeliscis imposita. quousque igitur Severus superstes fuit, ab eius filio Antonino urbs Antoninina appellabatur. a Byzante autem usque ad Severum anni 685 elapsi sunt.

Sed revocanda oratio est, et narrandum quomodo Severus Byzantio potitus sit. profectus Roma Severus Byzantium venit, quod Niger Timesii filius tunc occupaverat; pacisque foedere sancito cum proceribus suis urbem ingressus est. postea vero cum Byzantii gravi Macedonum obsidione premerentur, Severus contra Macedonas egressus pro Byzantiis pugnavit. exiturus vero filiam suam Nigri filio uxorem dedit: exercitum enim suum Severus Chrysopoli reliquerat. cum igitur nuptiae celebrarentur, duo quidam philosophi Romani, quibus Phorton et Marcion nomen erat, mensae astiterunt, Byzantinis epulantibus dicentes “inane gaudium et dolorem indempnem adduximus.” quare Niger, vocatis ad se philosophis suis, quid sibi hoc dictum vellet inquisivit. sed nullus interpretari poterat. unus autem ex convivis admodum ingeniosus, iam senex, apophthegma illud considerans, “hoc est” inquit “equestre et gymnasticum certamen.” tum Severus in honorem affinis sui Nigri duo

ἔκτισε δύο λουτρά, ἕσωθεν μὲν τῆς πόλεως καὶ πλησίον τοῦ παλατιοῦ ἐν, τὸ καλούμενον Ζεύξιππον, ἔσωθεν δὲ τῆς πόλεως τὰ νῦν καλούμενα Καμίνια, λουτρὸν εὐμεγεθές καὶ ἀξιοθαύμαστον.

P 7 ἐκ δὲ τῆς ὑπερβολῆς τοῦ μεγέθους αὐτοῦ ἐν ἐκάστη ἡμέρᾳ δύο χιλιάδες ἐλούοντο. ἦπτε δὲ τὸ τοιοῦτον λουτρὸν μετὰ τοῦ Μη-5 δικοῦ πυρός. τὸ δὲ μέχρι τοῦ νῦν σωζόμενον ἵπποδρόμιον ἐκτίσθη παρ' αὐτοῦ τοῦ Σεβήρου, κήπων ὄντων ἐκέισε δύο τινῶν ἀδελφῶν καὶ γυναικὸς χήρας. μέχρι μὲν οὖν τοῦ χαλκοῦ κίονος τοῦ Τετραπλεύρου πεδινὸς ἦν ὁ τόπος, ἀπὸ δὲ τούτου καὶ μέχρι τῆς Σφενδόνης κρημοῦ ὄντος κίονες εὐμεγεθεῖς καὶ κτίσματα 10 ἀνηγέρθησαν. ἐνθα δὴ καὶ ἡ ψυχρὰ καλουμένη κιστέρνα ἐστὶ, διότι πάντων κρημνώδης ἦν ὁ τόπος. τὸ δὲ ἐν μέρος τῶν βαθμίδων ἀνεπληρώθη παρ' αὐτοῦ τοῦ Σεβήρου. κατελείφθη δὲ τὸ ἕτερον B ἀτελές διὰ τὸ ἐλθεῖν εἰς αὐτὸν ἀγγέλῳ ὅτι Γάλλοι πορθοῦσι τὴν Ῥώμην, καὶ παραγενέσθαι ἐν αὐτῇ. ἧ δῆτα καὶ τελευτᾷ νόσῳ 15 ἐπιληψίας, βασιλεύσας χρόνους δεκαεπτὰ.

Παρήλθον δὲ χρόνοι ἐξήκοντα καὶ ἐπέκεινα ἄχρι τῆς βασιλείας τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. ἐν δὲ τῷ τριακοσιοστῷ καὶ ἐξηκοστῷ δευτέρῳ ἔτει ἀπὸ Αὐγούστου Καίσαρος μοναρχίας, τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης καὶ τῶν πραγμάτων αὐτῆς ἤδη πρὸς τὸ πέρας 20 ἀφιγμένων, Κωνσταντῖνος ὁ Κωνσταντίου παῖς τῶν σκήπτρων ἐπιλαβόμενος τὴν νέαν ταύτην καὶ περικαλλῆ ἀνάστησε πόλιν, τὴν

15 καὶ παραγενέσθαι] ἀκούσας τοῦτο ὁ Σενήρος παρεγένετο Vat.

17 Παρήλθον δὲ] μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ παρήλθον Vat.

18 ἐν — ἀνάστησε πόλιν] haec fere Hesychius ab initio, p. 43.

balnea condidit, unum in urbe vicinum palatio, quod Zeuxippus nuncupatur, alterum vero extra urbem, quod nunc Caminia vocatur, balneum magnum et mirabile, adeo ut propter vastam eius magnitudinem duo milia hominum quotidie in eo lavarentur. succedebatur autem hoc balneum igne Medico. caeterum Hippodromus, qui usque huc integer permansit, ab eodem Severo exstructus fuit, cum prius in eo loco essent horti duorum fratrum et cuiusdam viduae. erat quippe ad aeream usque columnam Tetrapleuri planus locus: inde vero usque ad Sphenonden magnas columnas et substructiones erexere, eo quod locus esset valde praeruptus, quam etiam ob causam cisternae quam frigidam vocant destinatus est. anam quidem gradum partem ipse Severus absolvit, alteram autem imperfectam reliquit, quia ipsi nuntiabatur Gallos Romam depopuluri; quare statim illo se contulit, ubi etiam morbo comitiali vitam finivit, anno imperii 17.

A morte vero ipsius usque ad imperium Constantini magni anni 60 et ultra elapsi sunt. caeterum 362 anno post Augusti Caesaris principatum, cum Roma vetus eiusque res iam declinare coepissent, Constantinus Constantii filius imperio potitus novam hanc et perpulehram

λεγομένην Κωνσταντινου. θαυμαστήν γὰρ προσεργασάμενος τῇ
 πόλει πόρρωθεν καὶ τὰ τείχη μετέσπειλε κατὰ τοὺς Τρωαδικούς
 ἀμβόλους, λουτρῷ τε καὶ ἱεροῦς δύο οἴκους μεγάλους ἀνήγειρε, C
 καὶ ἐν τῷ Στρατηγίῳ λεγομένῳ φόρῳ, ἔνθα ποτὲ οἱ στρατηγοῦν-
 τες τῆς τιμᾶς αὐτῶν ἀπέδεχοντο, ἑαυτὸν ἐπὶ λιθίνῃ ἀνέγραψε
 στήλῃ, καὶ τῆς αὐτοῦ μητρὸς Ἑλένης ἐπὶ κίονος ἀνέστησεν
 ἄγαλμα, καὶ τὸν τόπον ἐκάλεσεν Αὐγουσταίον· τοῖς τε συνακο-
 λουθήσασι αὐτῷ ἀπὸ Ρώμης συγκλητικοῖς ἐφιλοτιμήσατο, οἴκους
 αὐτοῖς δωρησάμενος, οὗς ἐξ ἰδῶν ἰδεύματο χρημάτων. ἐπὶ δὲ
 10 τούτου καὶ ὁ τῶν ὑδάτων ὄγκος προσετέθη τῇ πόλει. ἀνέστησε
 δὲ καὶ δύο ἀψίδας πρὸς τὸν καλοῦμενον φόρον, καὶ ὁ πορφυροῦς
 καὶ περιβλεπτός κίων ἐφ' οὗπερ ἱδρῆται Κωνσταντίνος, δὴ δρω-
 μεν δίκην ἤλιου τοῖς πολλταῖς ἐκλάμποντα τοῦτο γούν τὸ ἄγαλμα D
 κατέπεσε ἀπὸ τοῦ κίονος, καὶ φόνον τῶν ἑκάστο εὐρεθέντων
 15 ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν ὡσεὶ δέκα εἰργάσατο, κατὰ τὴν πέμπτην
 δηλαδὴ τοῦ Ληριλλίου μηρῶς, τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης ἰνδικτιῶ-
 νος, τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ καὶ ἑξακοσιοστοῦ τεσσαρεσκαιδεκάτου
 ἔτους, εἰκοστὸν ἔτος ἀγούσης τῆς βασιλείας τοῦ κυρίου Ἀλεξίου
 τοῦ Κομνηνοῦ. ὧρα ἦν ὡσεὶ τρίτη, ὅτε γνόφος ἐγένετο καὶ βλαῖος
 20 νότος ἐπνευσε σφοδρῶς, τοῦ κομήτου ἀστέρος τοῦ ἀουτινοῦ κλη-
 θέντος τὸν τοιαῦτον τοῦ ἀέρος τάραχον ἐξεργασαμένον, τοῦ φανέν- P 8
 τος κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς παρασκευῆς τῆς πρώτης ἑβδομάδος.

1 ἀπεργασαμένος Hes. p. 53.

3 post ἀμβόλους Hesychius:

πρότερον αὐτῶν οὐκ ἔσω τῆς ἐκωνόμου ἀγορᾶς τοῦ βασιλέως κει-
 μένων. δύο om Hes. et Vat. 20 κληθέντος Lambecius

pro δλυθέντος.

22 post ἑβδομάδος Valliellanus: καθ' ἣν

ἐννάτην εἶχεν ὁ φουρουάριος μῆν.

urbem Constantini nomine insignitam condidit. cumque mirabili pul-
 chritudine eam adornasset, muros quoque versus Troadenses porticus
 longe protulit. praeterea balnea et duo templa magna exstruxit,
 iuraque omnia ad veteris Romae instar ei attribuit, et in foro Strate-
 gio, ubi olim militum duces dignitates suas suscipiebant, se columnae
 lapideae inseculi curavit. ad haec suam et matris Helenae statuas
 erexit, atque locum nominavit Augustenm. senatoribus etiam Roma
 ipsum secutis valde munificum se praebuit, et aedes illis donavit, quas
 propriis sumptibus exstruxerat. idem aquaeductam in urbem perduxit,
 daesque erexit arcus in foro: ita enim locum vocant. tum quoque pur-
 puream illam et illustrem columnam, cui ipsius Constantini statua impo-
 sita est, quam solis instar civibus praefucere cernimus. haec autem
 statua de columna decidit, et decem circiter homines illic tunc praesen-
 tes oppressit, quinto Aprilis, decimae quartae indictionis, anno 6614,
 vicesimo imperii D. Alexii Comneni, hora circiter tertia, oborta cali-
 gine et austro vehementer spirante. hanc vero aëris perturbationem
 excētaverat stella orizonta, dicta acentias, quae vespera parasceves pri-

οὗτος δὲ τῆς συγκλήτου βουλῆς ἐποίησεν οἴκους, καὶ σενάτον τὸν
τόπον ὠνόμασεν, ἐν οἷς καὶ τὸ τοῦ Δωδωναίου Διὸς Ἰσταται
ἄγαλμα καὶ δύο τῆς Παλλάδος ἰδρόματα. ἐφιλοτιμήσατο δὲ καὶ
τῷ δήμῳ καθ' ἕν ἕκαστον ἔτος παρέχων ἄρτους ἡμερησίους, ὀνο-
μάσας αὐτοὺς παλατίους, τοὺς ἐκ τοῦ παλατίου χορηγουμένους, ὁ
οἶνόν τε καὶ κρέας καὶ ἔλαιον καὶ σιτηρεσία τάσας, ὧν καὶ μέχρι
τοῦ νῦν ἡ πόλις ἀπολαύει, τῶν ὑπ' αὐτοῦ ριφέντων καλάμων
B φέρουσα τὰ γνωρίσματα. νόμους τε καὶ συμβόλαια καθ' ἑκά-
στην τιθεὶς ἀπὸ τοῦ βελτίστου καὶ δικαίου, τείχεσί τε μεγίστοις
περικλείσας τὴν πόλιν, καὶ διαφόροις κοσμήσας τρόποις εἰς ζῆλον 10
τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης περιφανεστέραν ἀπέδειξεν. ᾠκοδόμησε
δὲ ἐν πρώτοις ἱερῶς οἴκους δύο, ἕνα μὲν ἐπ' ἀνόματι τῆς ἁγίας
Ἐιρήνης, ἕτερον δὲ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων
ἅπαντα καθέειλε θρησκέματα· εἶτα καὶ ἄλλους πολλοὺς ἀνήγειρεν,
οὓς μετ' ὄλιγον εἰπωμεν. ἔκτισε δὲ τὴν ἁγίαν Σοφίαν ἑυλόστερον· 15
ἀφ' ἧς ἀφηρέθησαν στηλαὶ τετρακόσμιαι εἴκοσι ἐπτά, καὶ πλείονες
μὲν Ἑλλήνων ὑπάρχουσαι, Διὸς καὶ Κάρου τοῦ πατρὸς Διοκλη-
τιανοῦ, καὶ τὸ δωδεκάζωδον, καὶ ἡ σελήνη, καὶ ἡ Ἀφροδίτη,
C καὶ ὁ ἀρκιτοῦρος ἀστήρ, παρὰ δύο Περσικῶν στηλῶν βασταζόμε-
νος, ὁ νότιος πόλος, καὶ ἡ ἰέρεια τῆς Ἀθηνᾶς, ἀπὸ τοῦ πλευροῦ 20
Ἰέρωνα τὸν φιλόσοφον μαντευόμενον ἔχουσα, τῶν δὲ Χριστιανῶν
ὄλλγαι τινές, ὡς εἶπον. ἔκτισε δὲ καὶ τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀγα-

2 ἀνεστήσεν Vat. 15 εἰπομεν vulgo. δὲ θεομικτὴν τὴν
ἁγίαν σοφίαν καὶ β. Vat. 20 ἐριθία Vat. ἐριθία alii.
21 ἦρων αἰι, omisso mox μαντευόμενον.

mae hebdomadis apparuit. idem Constantinus quoque senatui curias aedificavit, et locum nominavit senatum. ibi Iovis Dodonaei signum et duae Palladis statucae sunt positae. populo etiam demerendo singulis annis panes diurnos elargitus est, quos palatinos, eo quod ex palatio praeberentur, nominavit. vinum insuper, carnes, oleum et frumentum distribui instituit, quibus etiam usque in praesens tempus civitas fruitur, symbolorum loco tesseras ab ipso sparsas proferens. praeterea commerciorum leges ex aequo et bono promulgavit, et urbem muris amplissimis cingens varieque exornans ad instar veteris Romae splendidiorem reddidit. imprimis duo templa exstruxit, unum S. Irenae alterum SS. apostolorum. tum omnes paganorum superstitiones abrogavit. plura deinde alia templa aedificavit, de quibus paulo post dicemus. templum S. Sophiae ligneo tecto opertum condidit, unde 427 statucae ablatae sunt, quarum maior pars fuere gentilium, Iovis videlicet et Cari et Diocletiani; praeterea duodecim signa, Luna quoque et Venus, et Arcturi sidus duabus Persicis columnis impositum, et polus australis, et sacerdos Minervae, Hieronem philosophum vaticinantem a latere habens; Christianorum vero admodum paucae, ut dixi. exstruxit etiam optimus

Θουάρου ὁ ἀγαθοδότης βασιλεύς, καὶ τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀκακίου, καὶ τὸν ναὸν τῶν ἁγίων ἀποστόλων μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ὄρομικὸν καὶ τοῦτον ποιήσας καὶ ξυλόστεγον. ἀλλὰ καὶ μνημοθέσια τῶν βασιλέων, ὧν ἐν ἐνὶ καὶ αὐτὸς τέθειται.

- 5 Χρῆ δὲ εἶδέναι ὅτι πρὸ πεντακισχλιοστῶ δεκτακοσιοστῶ τριακοστῶ ἑβδόμῳ ἔτει τοῦ κόσμου, τῷ τρίτῳ μηνί τῆς δευτέρας ἐπινημήσεως, τῇ εἰκοστῇ ἕκτῃ τοῦ Σεπτεμβρίου μηνός, ἐν ἡμέρῃ τετάρτῃ, ὄντος τοῦ ἡλίου εἰς τὸ τοῦ τοξότου ζώδιον (ὄροσκοπεῖ D γὰρ καρκίνος), τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς διακοσιοστῆς ἑξηκοστῆς πέμ-
10 πτης Ὀλυμπιάδος, ἐκήξαντο τοὺς θεμελίους τῶν δυτικῶν τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. καὶ ἐν ἑννέα μηνὶ τὸ τε χερσαῖον καὶ πυράλιον τεῖχος μετὰ πλείστων οἰκοδομημάτων τῶν ἐν τῇ πόλει δομηθέντων ἀπαρτίσαντες, τῇ κα' τοῦ Μαΐου μηνός τὰ ἔγκαλντα τῆς πόλεως γέγονε, καὶ προσηγορεύθη Κωνσταντινούπολις. ἐπὶ
15 δὲ τῇ τῶν ἔγκαλντων ἡμέρᾳ δικάζεν ἐπὶ τοὺς ἐφεξῆς χρόνους τὴν αὐτοῦ στήλην ὀρθῶσαι μετὰ τῆς εἰδισμένης τιμῆς, ἱππικῶ ἀγομένου, τῷ κατὰ καιρὸν βασιλεύοντι καὶ τῷ δήμῳ καὶ ἀνέρχεσθαι μέχρι τοῦ σταμάτος. ταῦτα ἐπράχθη τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς βα-

2 καὶ τοὺς ἁγίους ἀποστόλους τοὺς μεγάλους Vat. 3 καὶ ante ξυλόστεγον add Lambecius. μνημοθέσιον τῶν ἁγίων βασιλέων ἐν ᾧ καὶ Vat. 4 post τέθειται Vat.: ἦτι ὁ μέγας Κωνσταντίνος ἤθελε κτίζειν τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐν ἔτει σωλῆ, κρατήσας ἐν αὐτῇ χρόνους δεκαεννέα. περαιωθέντος οὖν τοῦ ενδεκάτου ἔτους ἐπεχείρησεν τὴν Βύζαντος πόλιν κτίζειν. 5 χρῆ δὲ] hinc C Bandurii p. 2 ima. 6 ἑβδόμῳ] τετάρτῳ C, ὄγδοῳ alii. τρι- καιδεκάτης C, τρίτης Scaliger. 7 τῇ — τετάρτῃ] ἐν ἡμέρᾳ τετάρτῃ τοῦ Νοεμβρίου μηνός C. τῆς κατὰ τὸν νοέμβριον μήνα Vat. Νοεμβρίου etiam Scaliger. 8 ὄροσκοπος δὲ Vat. 9 ἑβδομηκοστῆς ἑκτῆς C. ἑβδομηκοστῆς etiam Scaliger. 10 δυτικῶν] πρὸς δύσιν Vat. 11 ιθ Vat. 15 προσέταξεν C. 16 εἰδισμένης C cum Hes.: vulgo εἰρημένης. 17 τοῖς κ. κ. βασιλεύουσιν ὄντων καὶ τῶν δημοτῶν C.

imperator templum S. Agathonici et S. Acacii et SS. apostolorum, quod adiuvente eius matre oblongum fecit et ligneo laqueari operuit. imperatorum quoque monumenta fecit, in quorum uno et ipse conditus est.

Sciendam autem est quod anno mundi 5837, tertio mense secundae indictionis, vigesimo sexto Septembris, sole sagittarii signum ingresso, cancro horoscopante, primo anno 265 olympiadis, fundamenta murorum Occidentalium iecerint; cumque novem mensibus maritimum et terrestrem murum cum aliis urbanis aedificiis absolvissent, undecimo Maii Encaenia urbis celebrata sunt et Cpolis nomen ei impositum est. constituit vero Constantinus ut imposterum quotannis die urbis natali statua ipsius cum solito honore, ludis circensibus, imperatori populoque ad tribunal Hippodromi spectanda proponeretur. haec facta sunt anno
Georg. Cod. de Orig. Cp. 2

P 9 σιλείας τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, συμπραττόντων αὐτῶ καὶ
 συννευδοκούντων εἰς τὴν τριαύτην οἰκοδομὴν τῆς θεοφρουρήτου
 πόλεως Εὐφράτου παρακοιμωμένου, Οὐρβικίου καὶ Ὀλυβρίου τῶν
 πραιποσίτων, Ἰσιδώρου, καὶ Εὐστοργίου καὶ Μιχαὴλ πρωτο-
 βεστιαρίου, ἀμφοτέρων πατρικίων ὄντων, καὶ Ὠνορησίου ἐπάρ-
 χου, καθὼς ἱστοροῦσιν Εὐτυχιανὸς πρωτοασκηκῆτης ὁ γραμμα-
 τικός, καὶ Εὐτρόπιος ὁ σοφιστῆς ὁ τῷ παραβάτῃ Ἰουλιανῷ συμ-
 παρῶν ἐν τῇ Περσίδι, καὶ ὁ ἐπιστολογράφος Κωνσταντῖνος,
 Ἐλεῦσιός τε διάκονος ὁ φιλόσοφος, καὶ Τρωίλος ὁ ῥήτωρ ὁ πολ-
B λῶς ἀρχὰς μετὰ δόξης ἀνύσας, καὶ Ἡσύχιος ὁ ταχυγράφος. οὗτοι 10
 πάντες αὐτόπται γενόμενοι τῶν τηρικαῦτα πραχθέντων ἀκριβῶς
 ταυτὶ συνεγράψαντο. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς βασι-
 λείας αὐτοῦ ἐποίησεν, ὡς εἴρηται, μείζονα τὴν Βύζαντος πόλιν,
 καὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν Κωνσταντινούπολιν. ἔκτισε δὲ καὶ τὰ παλάτια
 τὰ ἀπὸ τε τῆς χαλκῆς καὶ τῶν ἐξκουβίτων, καὶ ναὸν ἀνήγειρεν 15
 ἐκῆσε τῶν ἁγίων ἀποστόλων, καὶ τὴν θύλον τῆς Ἐπταλῆχου, ἣ
 καὶ μέχρι τοῦ νῦν σώζεται ἕσωθεν τῶν σχολῶν, καὶ τὸ τριβουνά-
 λιον, καὶ τὰ νῦν ὀνομαζόμενα Νοῦμερα, καὶ αὐτὰ εἰς παλάτιον,
 καὶ τὰ δεκαεννέα Ἀκκουβίτι, καὶ τὸ Στέψιμον, καὶ τὸν ναὸν τοῦ
C ἁγίου Στεφάνου, ὃνπερ εἶχε χειμερινὸν κοιτῶνα. ἀνήγειρε δὲ 20

1 συμπαρόντων Vat. 3 Εὐφρατὰ τε φημὶ τοῦ π. C. τοῦ
 πραιποσίτου C. 5 Ὀνοταρίου C. 6 ὅτι Εὐτυχιανὸς
 γραμματικός ὁ πρωτοασκηκῆτης, καὶ ὁ συμπαρῶν τῷ παραβάτῃ
 Ἰουλιανῷ ἐν Περσίδι, Εὐτρόπιός τις ὁ σοφιστῆς καὶ ἐπιστολογρά-
 φος Κωνσταντίνου, Τρωίλος C. 8 καὶ ἐπιστολογράφος Κων-
 σταντίνου Vat. 11 θεαταὶ καὶ συνίστορες C. 13 αὐτοῦ
 ἐγένοντο ταῦτα, ὡς εἴρηται Vallicell., omissis μείζ. — Κωνσταντι-
 νούπολιν. 14 alterum καὶ add C. 15 ἔκ. καὶ τῶν σχολῶν
 καὶ C cum Vat. 18 καὶ αὐτὰ εἰς τὰ αὐτὰ παλάτια C. 19 ἐν-
 νεακαίδεκα C.

duodecimo imperii Constantini magni, adiuvantibus in structura civita-
 tis divino praesidio munitae Euphrate accubitore, Urbicio et Olybrio
 praepositis, Isidoro et Eustorgio et Michaele primo vestiario, utroque
 patricio, et Honorisio praefecto, quemadmodum memorant Eutychanus
 a secretis primus, grammaticus, et Eutropius sophista, qui Iuliano apo-
 statae in Perside simul adfuit, et Constantinus epistolographus, et
 Eleusius diaconus philosophus, et Troilus rhetor, qui multos magistrat-
 us cum honore gessit, et Hesychius notarius. hi omnes, quae suis
 oculis tum viderunt, accurate scriptis mandarunt. anno igitur duodecimo
 imperii sui, ut dictum est, Constantinus Byzantis urbem ampliavit vo-
 cavitque Cpolim. condidit etiam palatia, a Chalce et Excubitis; ibi-
 demque SS. apostolorum templum exstruxit, et tholum Heptalychni, qui
 usque adhuc intus in scholis conservatur; praeterea tribunal eiusdem
 palatii, et quae nunc dicuntur Numera; item novemdecim accubita et
 Stepsimum et templum S. Stephani, in quo hiberno tempore pernoctabat.

καὶ τὴν Μαγναύραν καὶ τὴν τοῦ κυρίου ἐκκλησίαν καὶ τὸ γενικὸν
καὶ τὸ ἰδικὸν καὶ τὸ Βεστιάριον, καὶ τὸν Καβαλλᾶν, καὶ τὸ
Σῆμα, καὶ τὸ Ἄστυ τὸ πρὸς τὴν πύλιν κείμενον καὶ μέχρι τῆς
δνομαζομένης σιδηρᾶς πύργης, καὶ τὸ κάτοπτρον λουτρὸν, καὶ
5 τὰ παλάτια τὰ ἐπάνω μέχρι τοῦ Γερανίου, καὶ τὸ Χρυσόκλαβον,
καὶ τὸ μέγα λουτρὸν τοῦ οἰκονομίου τὸ πλησιάζον εἰς τὸ τζυκανι-
στήριον, ἔχον ἐνθῆκας ἐπτὰ καὶ δώδεκα στοάς, καὶ κόλυμβον
εὐμεγέθη ἐνζώδον. καὶ αἱ μὲν ἐπτὰ ἐνθῆκαι εἰς μίμησιν τῶν
ἐπτὰ πλανητῶν, αἱ δὲ δώδεκα στοαὶ τῶν δώδεκα μηνῶν τὰς
10 κράσεις ἴσασιν. Ἰσώζετο δὲ μέχρι τῆς βασιλείας Νικηφόρου
τοῦ Φωκῆ. ὁ δὲ Ἰωάννης ὁ Τζυμισχῆς κατέλυσε αὐτό, καὶ Ἰ
ἐκ τῆς ὕλης ἔκτισε τὴν Χαλικῆν, ἐνθα καὶ ἐτάφη. βουλόμι-
νος δὲ κτίσει καὶ ἵππικὸν κατὰ τὴν μίμησιν τῆς Ῥώμης εἶρε
τὸ τοῦ Σεβήρου, καὶ ἀνεπλήρωσε αὐτό, ἤγουν τὸ ἐν μέσῳ
15 τῶν βαθμίδων τῶν δύο περιπάτων, καὶ ἄνω τῶν καγκέλλων
καὶ τῶν σφενδόνα καὶ τοὺς καμπτήρας καὶ τοὺς δῆμους. πάντα
δὲ τὰ χαλκουργήματα καὶ τὰ ξύανα ἐκ διαφόρων τόπων
καὶ πόλεων ἀθροίσας ἔστησεν αὐτὰ εἰς κόσμον τῆς πόλεως.
ὁμοίως καὶ τοὺς κίονας τῶν περιπάτων. ἐπάτωσε δὲ τοὺς αὐτοὺς
20 περιπάτους μετὰ συγκοπῆς, καὶ ἀπετέλεσε αὐτοὺς πρῶτον γυμν-

3 σωμα C. 4 καὶ τὸ κάτοπτρον λουτρὸν om C. 7 κολύ-
μβαρον apud Lamb. κολυμβήθραν Vat. 8 ἐνζώδον] ἐν ζώδον
δὲ ὑπήρχε apud L. corr. Vat. 10 ἴσασιν add C. 15 βαθμί-
δων καὶ τῶν C. ἄνω τῶν om C. 17 τόπων] γαῶν C.
19 τοῦ περιπάτου C. τοὺς αὐτοὺς περιπάτους] ταύτους C.
20 ἀπετέλεσε αὐτὸ πρῶτον ποιήσας καὶ ἑκ. C.

exstruxit quoque Magnauram et templum dominicum, tum acerarium publicum et privatum et vestiarium et Cabalam et Sigma et Oatum, proximum Ecclesiae novae, et caetera usque ad portam ferream, et balneum pellucidum, et palatia superiora usque ad Geranium; tum Chrysoclavum, et balneum magnum Oeconomii, proximum Tzycanisterio, quod septem receptacula habebat et duodecim porticus et amplissimum natabulum figuris variatum. et septem quidem receptacula similitudinem septem planetarum, duodecim vero porticus duodecim mensium temperamenta referebant. permansit autem integrum usque ad imperium Nicephori Phocae, cuius successor Ioannes Tzymiscus illud evertit, et ex materia Chalcen condidit, in qua sepultus est. caeterum cupiens etiam Constantinum in urbe sua circum ad imitationem Romani aedificare, eum quem Severus imperfectum reliquerat ipse absolvit, unam nempe graduum partem, quibus ascenditur ad duo ambulacra, et supra cancellos sphendonem, metas et factiones. omnia autem aerea signa et simulacra ex variis locis et civitatibus collecta ad ornatum urbis erexit. similiter et columnas ambulacrorum, quae pavimento stravit tessellato. ipse vero ibi primam gymnicum et equestrem ludum edidit. verum statua, quae

P 10, κόν και ἰππικὰν ἀγῶνῶν. ὁ δὲ ἔχων τοὺς ἀρσενικοὺς πόδας ἦεν ἀπὸ τῆς μεγάλης Ἀντιοχείας, ἕατι δὲ ὁ Βελλεροφόντης, καὶ ἐσέβηκε αὐτὸν ἐκεῖσε. ὅποσα δὲ καὶ ἄλλα ἀγάλματα, καὶ τίνες εἰσι καὶ πόδες ἦκαστοι καὶ διὰ τι ἐστηλώθησαν, ἕχατον λεπτομερῶς ἔροῦμεν. 5

Θέλων δὲ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος οἰκῆσαι τὴν πόλιν αὐτοῦ, μάλιστα δὲ τοὺς Ῥωμαίους εἰς τὸ Βυζάντιον, ἔλαβεν ἐξ αὐτῶν λαθραίως τὰ διακεκλιδία αὐτῶν ἐνὸς ἐκάστου ἰδίως, καὶ ἀποστείλαν αὐτοὺς εἰς τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα, ὅστις ἐκαλεῖτο Σάβυρος, Β τέσσαρας μὲν μαγίστρος, τὸν Ἄδαν, τὸν Προτάσιον, τὸν Σκώ- 10 λυμβρον, τὸν Φιλόξενον, ὅτι δὲ πατρικίους, τὸν Πρόβρον, τὸν Δομνῖνον, τὸν Δαρεῖον, τὸν Μαῦρον, τὸν Ῥοδανόν, τὸν Σαλτινα, τὸν ἐπαρχον Μόδεστον, τὸν Εὐβουλον. μετὰ πλείστον στρατοῦ ἐξπέστειλεν αὐτοὺς, ποιήσαντας δέκα ἕξ μῆνας ἐν Περσίδι. ὁ δὲ μέγας Κωνσταντῖνος ἀποστείλας εἰς Ῥώμην ἀνελάβετο 15 τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα καὶ τὰς φAMILIAs. ὦρισε δὲ καὶ κτίστας μηχανικούς, ἵνα ἴδωσι τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ τοὺς πότους ἐνὸς ἐκάστου, ποῦ τε κεῖνται καὶ ὅπως, ἐτέρως ἐπὶ τοὺς αἰγιάλους τῆς θαλάσσης, ἄλλας ἐπὶ τοὺς ἠπείρους, καὶ τὰ σχήματα τῶν κτισμάτων, καὶ τὰς ἀνάδους οἷαι ἦσαν κοχλιώδεις. 20 C καὶ λαβόντες τὰς φAMILIAs τῶν συγκλητικῶν ἀνῆλθον ἐπὶ τὸ

1 ὄρνιθιους C, ὄρνιθους Vat. 6 μέλλον οὖν C. οἰκίαι?
7 μᾶλλον C. Βυζ. κατακατήσαι ἕλ. C. 10 Ἄδαν C.
Σκόμβρος C. 12 Σαλούστιος ὁ ἐπαρχος, Μόδεστος καὶ ὁ
Εὐβουλος C. 19 τὰς? 20 αὐ C. 21 τῶν τοιούτων
συγκλ. C.

pedes alatos habet, deducta est e magna Antiochia, et Bellerophontis est, qui illic colebatur. de reliquis staturis, quet et quales eae sint, et unde quaelibet venerit, et quare fuerint erectae, postremo breviter dicemus.

Caeterum cum vellet Constantinus magnus urbem suam maxime a Romanis habitari, annulos praestantissimi cuiusque viri occulte accepit, et misit ipsos contra Persarum regem Saporem: videlicet quattuor magistros Adam, Protasium, Scolymbrium, Philoxenum, et octo patricos, Probum, Dominum, Darium, Maurum, Rhodanum, Sallustium praefectum, Modestum et Eubulum cum magno exercitu in Persiam misit, ubi sexdecim menses commorati sunt. interea Constantinus magnus, missis Romam legatis, eorum uxores liberos et familias accersivit. misit etiam architectos, ut domos eorum et cuiusvis locum situmque sive in ora maritima sive continenti, tum formam structurae earumque gradus et scalas observarent. adsumtis igitur familiis senatorum Byzantium redierunt, ibique singula simili modo aedificia exstruxerunt, eorumque

Βυζαντιῶν, καὶ ἕκαστον ἑμμοια ἕκαστον, καὶ ἐκάστῳ ἐν τῷ αὐτῶν
 τὰς φαμίλλας τοῦτων. ἐκείσε ἐλθάντες γοῦν ἐκ τῆς Περσικῆς
 χώρας μετὰ νίκης, ἀναλαβόμενοι καὶ πάντα κεντηνάρια τριακόσια
 ἑξήκοντα πέντε, ἐδέξατο αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς ἄσμενος; καὶ ποιήσας
 βεδωχίαν εἶπεν αὐτοῖς “θέλετε ἀπελθεῖν εἰς τὴν Ῥώμην;” δοκι-
 μάζων αὐτούς. οἱ δὲ ἔφησαν μὴ κατελθεῖν μέχρι δύο μηνῶν.
 ὁ δὲ βασιλεὺς ἔφη “ἀπόψε ἔχω δεῖναι ὑμῖν τὰς οἰκίας ὑμῶν;”
 προστάξας Εὐφράτη τῷ παρακοιμημένῳ αὐτοῦ, δοῦναι καὶ ἐποίησε
 τὸν μέγα Κωνσταντῖνον Χριστιανόν, ἐν ἐκάστῳ ἀποδοῦναι αὐ-
 10 τῶν τοὺς οἴκους. ὡς γοῦν εἶδον τὰς πυλεῶνας καὶ τὰς ἀλλὰς
 καὶ τὰς ἀνάδους ἁμοίας ταῖς ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ τὰ μέτρα καὶ τὰ
 σχήματα καὶ τὰ ὕψη καὶ τὴν ἀπόβλεψιν τῶν θυρῶν, ἔδοξαν
 εἶναι ἐκ φαντασίας εἰς τὴν Ῥώμην. εὐρόντες δὲ καὶ τὰς φαμίλλας
 αὐτῶν ἔξεπλήμμονον. ἐρωτήσαντες δὲ τὰς ἐαυτῶν φαμίλλας καὶ
 15 μαθητὰς ἀκριβοῦς, τότε ἐπίστευσαν ὡς οὐκ ἔστι φάντασμα ἀλλὰ
 φρόνησις τοῦ βασιλέως, ὅτι καὶ ἄσμενος καὶ μὴ βοηλομένους
 ἔκτισεν ἐνταῦθα. ἐκ δὲ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν εἰλήφασιν οἱ τόποι
 τὰς προσηγορίας. ὁ Φιλόξενος κιστέρναν ἔκτισε τὴν ἐπονομα-
 ζομένην Φιλοξένου. ὁ Πρόβος ἀτήγειρε τὸν ναὸν τοῦ προδρόμου,
 20 ὄνπερ ὁ Καβαλῖνος ἐποίησεν ἐργοδόσιον τὸ λεγόμενον Πρόβου.
 ὁ Δομνίκος ἔκτισεν οἶκον εἰς τὰ Μαυριανοῦ, ὄνπερ ἔχει ὁ Ἄγγρι- P 11

- 1 ἕκαστον] πλάσμα C. 2 ἀποστρέψαντας δὲ τοὺς ἀρχοντας
 ἐκ Περσίδος μετὰ νίκης, ἀγοστας αὐτῶν καὶ π. Vat. 3 ἐπακτὰ
 ante C. 4 ἄσμενος add C. ὡς ἔφη Vat. 9 τούτων τὸν
 οἶκον αὐτοῦ μετὰ ὀψικίου αὐτοῦ C. 13 ἐν φαντασίᾳ Vat.
 17 ἐνάκησεν ἐνταῦθα Vat. alter, οἰκῆσαι ἐνταῦθα ἐποίησεν alter.
 vulgo φηκσεν ἐνταῦθα. 20 ἐργοστάσιον Vat. 21 εἶχεν C.

familiis dederunt inhabitanda. cum itaque acceptis 365 centenariis tri-
 buti ex Perside victores rediissent, imperator eos convivio excepit, et
 dixit illis testandi causa "numquid abituri estis Romam?" illi autem
 responderunt se intra duos menses nondum eo reversuros, tum imper-
 ator "vesperi" inquit "dabo vobis aedes vestras." inserat enim Eu-
 phrati accubitori suo, qui et Constantianam magnum Christianam fecerat,
 ut unicuique suas aedes restitueret. ut igitur viderent portas, atria,
 gradus, mensuram et formam, altitudinem et prospectum fenestrarum
 Romanis similes, putabant se per somnium esse Romae; cum vero et
 familias suas invenirent, obstupescabant. ubi vero eas interrogarunt,
 et uti res gesta esset intellexerunt, tum demum crediderunt non esse
 phantasiam, verum prudentiam imperatoris, qui hoc pacto invitos et
 nolentes ibi habitare coegisset. loca autem ex nominibus eorum deno-
 minata sunt. Philoxenus cisternam condidit, cui nomen Philoxeni; Pro-
 bus templum prodromi extraxit, quod Constantinus Caballinus seu Co-
 pronymus matavit in officinam fabrillem dictam Probi. Dominus in
 regione Mauriani domum aedificavit, in qua habitat Agricolaus. Darius

κόλουσ. ὁ Δαρειὸς ἔκτισε τὸν οἶκον τῆς Κανατίσης τοῦ Σκληροῦ. ὁ Μαῦρος ἔκτισεν οἶκον ὃς λέγεται νῦν τοῦ Βέλλονᾶ. ὁ Ῥοδανὸς ἔκτισεν οἶκον ὃς καλεῖται τὰ ἐν οὐρανοῖς· ἔστι δὲ τῆς Μαρμαίνης. ὁ Σαλτίων ἔκτισεν οἶκον ὃς καλεῖται τοῦ Κορδομίτου. ὁ Μόδεστος ἔκτισεν οἶκον εἰς τοὺς ἁγίους ἀποστόλους τὸν λεγόμενον τοῦ Σλαμπροῦ. οἱ δὲ τρεῖς πυλεῶνες ἐκτίσθησαν παρὰ τοῦ Εὐθούλου. ἔκτισε δὲ ὁ αὐτὸς καὶ τέσσαρας ἐμβόλους, ἀπὸ τοῦ παλατίου μέχρι τῶν χειρῶν τειχῶν, ἐγχορήγους θόλους. ὁ μὲν εἷς ἤρχετο ἀπὸ τοῦ τζυκανιστηρίου καὶ τῶν μαγγάνιον καὶ τῆς ἀκροπόλεως καὶ τῶν Εὐγενίων, καὶ διήρχετο μέχρι τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου, ὁ δὲ 10
 Β ἕτερος ἀπὸ τῆς Δάφνης καὶ τῶν Σοφιῶν μέχρι τῆς Ῥάβδου, οἱ δὲ ἕτεροι δύο ἔμβολοι ἀπὸ τῆς χαλκῆς καὶ τοῦ Μίλλου καὶ τοῦ φόρου μέχρι τοῦ Ταύρου καὶ τοῦ Βοδὸς καὶ τοῦ Ἐξακονίου. ἐπάνω δὲ τῶν ἐμβόλων περιπατοὶ πλακωτοὶ λίθινοι καὶ στήλαι χαλκαὶ ἄπειροι εἰς διακόσμησιν τῆς πόλεως. ἔκτισε δὲ καὶ τοὺς μυδρῶ-15
 νας, καὶ τοὺς ἀγωγὸς ἔφερεν ἀπὸ Βουλγαρίας. ἐποίησε δὲ καὶ γάβους ἐγχορήγους ἐπὶ πᾶσαν τὴν πόλιν, βαθεῖς τῷ ὕψει ὅσον τῶν ἐμβόλων διὰ τὸ μὴ εἶναι δυσωδίαν τινά, καὶ ἐνοσκήπτουσι νόσοι πολλαί, ἀλλ' εἰς τὸ βάθος διέρχονται τὰς δυσώδεις ὕλας

1 τὸν οἶκον add C. Ἰκανατίσης Vat. 2 Βελονᾶ C.
 ὁ Ῥοδανὸς ὀπισθεν τῆς ἁγίας Σοφίας τὸ νῦν τυγγάνιον, ὅπερ λέγεται τὰ Ἀθροάνης Vat. alius. 3 ἔστι C Vat. vulgo ἐπι.
 4 Σαλοῦστιος C Vat. Κορδομίτου C, κοντομίτου Vat. 7 ὁ αὐτὸς τοὺς τέσσαρας ἐγχορήγους θολωτοὺς ἀπὸ τοῦ παλατίου καὶ μέχρι τοῦ χειρῶν τείχους Vat. 13 ἔξωκονίου, ὅπου ἦν ἡ πόρτα τοῦ χειρῶν τείχους Vat. 16 ἔφερεν] δι' ὧν τὸ ὕδωρ ἐκφέρεται C. ἐποίησε] μέσον δὲ τῶν ἐμβόλων, ἐνθα ἡ λεωφόρος ἔστιν ὁδός, καὶ ἐπὶ πάντα ἄλλον τόπον τῆς πόλεως ἔκτισε κανάλους θολωτοὺς Vat. καὶ τοὺς κάραβους C. 18 καὶ] ἐνθεν ἔνοσκήπτουσι C.

aedem Canatisae uxoris Scleri condidit, Maurus vero domum, quae nunc dicitur Bellonae. Rhodanus domum nuncupatam in Caelis condidit, Salustius autem eam quae Contomiti appellatur. Modestus aedificavit domum ad SS. apostolos, quae Lamprī dicitur: tria vero eius atria Eubulus exstruxit. idem quattuor porticus condidit a palatio usque ad eum locum terrestris muri in quem sordes efferuntur. uaa incipiebat a Tzy-canisterio, Manganis, acropoli et turre Eugenii, et pertingebat usque ad S. Antonium; altera a Daphne et palatio Sophiano usque ad ecclesiam dei genitricis nuncupatam Raudum. reliquae duae porticus a Chalce Milio et foro usque ad Taurum Bovem et Hexacionium pertendebant. supra porticum autem ambulacra erant lapide quadrato strata et statuae aerae innumerae ad ornamentum urbis. praeterea latrinas condidit, et aquaeductus ex Bulgaria in urbem perduxit. fecit etiam cloacas subter universam urbem transeuntes, aequantes profunditate altitudinem porticum, ne ex malo odore morbus nasceretur, sed omnis

καὶ κατέρχεσθαι εἰς τὴν θάλασσαν. ταῦτα δὲ ἐκτίσθησαν, ὡς εἴρηται, παρὰ Οὐρβικίου πραιποσίτου καὶ Σαλουστίου ἐπαρχοῦ C καὶ τῶν λοιπῶν. καταλιπὼν δὲ αὐτοῖς κεντηνάρια χρυσίου ἑξακόσια εἰς τε τοὺς ἐμβόλους καὶ τοὺς ἀγωγούς καὶ τὰ τεῖχη, αὐτὸς δ' ἦν κατὰ Σκυθῶν, καὶ ὑποτάξας ἐκείνους ἔκτισε πόλεις ἐκείσε, τὴν τε Περσθλάβαν, τὴν Δίστραν, τὴν Πλίσκουβαν καὶ τὴν Κωνσταντιαν. ταῦτα δὲ ἐκτίσθησαν παρὰ τοῦ Οὐρβικίου εἰς χρόνους δύο ἡμισυ, ἀπὸ φωνῆς Ἑρμείου. ἔκτισε δὲ καὶ τὰ Ἄρματιου. τὴν δὲ κόρτην αὐτοῦ ἔπηξε καὶ τὰ ἄρματα αὐτοῦ ἐκείσε 10 ἀπέθετο, ὅτε ὑπέταξε τοὺς Βυζαντιούς. εἰς δὲ τὰ ὄνόματα τῶν τριῶν αὐτοῦ νῶν ἔκτισε τὰ παλάτια τὰ καλούμενα Κωνσταντινιανὰς καὶ τὰ καλούμενα Κώνστα. ἔστι δὲ καὶ ὁ οἶκος τοῦ Τουβάκης καὶ τοῦ Ὄβηριτζη, ὅνπερ ἔχει ὁ ἀκροπολίτης. τοὺς δὲ ναοὺς καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα ἀνήγειρεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, ὕστερον 15 εἰς τὰ περὶ κτισμάτων ἱροῦμεν.

δ ἦν] ἐκτίσθη C. ἐκείσε add C. 7 παρὰ τοῦ Οὐρβικίου om C. 8 ἐφ' ὃ ἔρμου Vat. alter; alter om. ἀρματεία, ἔνθα τὸ πρῶτον, παρὰ τοῦ κατέρχου τὸ Βυζάντιον, ἔπηξεν τὴν κόρτην αὐτοῦ καὶ τὰ ἄρματα αὐτοῦ ἀπέθετο Vat. 9 ἔπηξε add C. 11 κωνσταντιανὰς Vat. 12 ἔστις δὲ καὶ οἶκους τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ ὀβηριτζου Vat. alter. μεθ' ὧν καὶ τὰ καλούμενα Κώνστα, ἅπερ εἰσὶν οἶκοι τοῦ τουβάκη καὶ ἰβηριτζη alter. 13 ἰβηριτζη C. ὅστις καλεῖται τοῦ ἀκροπολίτου C.

foetida colluvies per eas in mare deflueret. haec itaque, ut dictum est, Urbicius praepositus, Sallustius praefectus et reliqui condiderunt. imperator autem, sexcentis auri centenariis ad porticus aquaeductus et muros extruendos relictis, ipse adversus Scythas profectus est, illisque subiugatis urbes condidit Persthlabam, Distram, Pliscubam et Constantiam. haec Urbicius duobus annis et dimidio, hortatu Hermiae aedificavit. praeterea extruxit Constantianus aedes Harmatii vulgo dictas, ubi cortem suam currusque posuit, cum Byzantios subiugasset. a nomine autem trium filiorum condidit palatia, quae Constantii et Constantis nominantur. struxit etiam domum Tubacae et Oberitzae, in qua praefectus arcis habitat. caeterum de templis et reliquis, quae Constantinus magnus aedificavit, postea in libro de aedificiis dicturi sumus.

P 9 σίλειας τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, συμπρωτόντων αὐτῶ καὶ
 συνευδοκούντων εἰς τὴν τοιαύτην οἰκοδομὴν τῆς Θεοφρουρήτου
 πόλεως Εὐφράτου παρακοιμημένον, Οὐρβικίου καὶ Ὀλυβρίου τῶν
 πραιποσίτων, Ἰσιδώρου, καὶ Εὐστοργίου καὶ Μιχαὴλ πρωτο-
 βεστιαρίου, ἀμφοτέρων πατρικίων ὄντων, καὶ Ὀνορισίου ἐπάρ- 5
 χου, καθὼς ἱστοροῦσιν Εὐτυχιανὸς πρωτοασκηρῆτης ὁ γραμμα-
 τικός, καὶ Εὐτρόπιος ὁ σοφιστής ὁ τῷ παραβάτῃ Ἰουλιανῷ συμ-
 παρῶν ἐν τῇ Περσίδι, καὶ ὁ ἐπιστολογράφος Κωνσταντίνος,
 Ἐλενσιὸς τε διάκονος ὁ φιλόσοφος, καὶ Τρωίλος ὁ ῥήτωρ ὁ πολ-
B λὸς ἀρχὰς μετὰ δόξης ἀνίστας, καὶ Ἡσύχιος ὁ ταχυγράφος. οὗτοι 10
 πάντες αὐτόπται γενόμενοι τῶν τηρικαῦτα πραχθέντων ἀκριβῶς
 ταυτὶ συνεγράψαντο. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς βασι-
 λείας αὐτοῦ ἐποίησεν, ὡς εἴρηται, μείζονα τὴν Βύζαντος πόλιν,
 καὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν Κωνσταντινούπολιν. ἔκτισε δὲ καὶ τὰ παλάτια
 τὰ ἀπὸ τε τῆς χαλκῆς καὶ τῶν ἐξκουβίτων, καὶ ναὸν ἀνήγειρεν 15
 ἐκείσε τῶν ἁγίων ἀποστόλων, καὶ τὴν θόλον τῆς Ἐπαλλάχου, ἣ
 καὶ μέχρι τοῦ νῦν σώζεται ἔσωθεν τῶν σχολῶν, καὶ τὸ τριβουνά-
 λιον, καὶ τὰ νῦν ὀνομαζόμενα Νοῦμερα, καὶ αὐτὰ εἰς παλάτιον,
 καὶ τὰ δεκαεννέα Ἀκουβίτι, καὶ τὸ Στέψιμον, καὶ τὸν ναὸν τοῦ
C ἁγίου Στεφάνου, ὃν περ εἶχε χειμερινὸν κοιτῶνα. ἀνήγειρε δὲ 20

1 συμπαρόντων Vat. 3 Εὐφρατὰ τε φημι τοῦ π. C. τοῦ
 γραμματικῶν C. 5 Ὀνοταρσίον C. 6 ὅτε Εὐτυχιανὸς
 γραμματικός ὁ πρωτοασκηρῆτης, καὶ συμπαρῶν τῷ παραβάτῃ
 Ἰουλιανῷ ἐν Περσίδι, Εὐτρόπιος τις ὁ σοφιστής καὶ ἐπιστολογρά-
 φος Κωνσταντίνου, Τρωίλος C. 8 καὶ ἐπιστολογράφος Κων-
 σταντίνου Vat. 11 θεαταὶ καὶ συνίστορες C. 13 αὐτοῦ
 ἐγένοντο ταῦτα, ὡς εἴρηται Vallicell., omisisis μετὰ. — Κωνσταντι-
 νούπολιν. 14 alterum καὶ add C. 15 ἔκ. καὶ τῶν σχολῶν
 καὶ C cum Vat. 18 καὶ αὐτὰ εἰς τὰ αὐτὰ παλάτια C. 19 ἐν-
 νεακαίδεκα C.

duodecimo imperii Constantini magni, adiuvantibus in structura civita-
 tis divino praesidio munitae Euphrate accubitore, Urbicio et Olybrio
 praepositis, Isidoro et Eustorgio et Michaeli primo vestiario, utroque
 patricio, et Honorisio praefecto, quemadmodum memorant Eutychianus
 a secretis primus, grammaticus, et Eutropius sophista, qui Iuliano apo-
 statae in Perside simul adfuit, et Constantinus epistolographus, et
 Eleusius diaconus philosophus, et Troilus rhetor, qui multos magistra-
 tus cum honore gessit, et Hesychius notarius. hi omnes, quae suis
 oculis tum viderunt, accurate scriptis mandarunt. anno igitur duodecimo
 imperii sui, ut dictum est, Constantinus Byzantiam urbem ampliavit vo-
 cavitque Cpolim. condidit etiam palatia, a Chalce et Excubitis; ibi-
 demque SS. apostolorum templum exstruxit, et tholum Heptalychni, qui
 usque adhuc intus in scholis conservatur; praeterea tribunal eiusdem
 palatii, et quae nunc dicuntur Numera; item novemdecim accubita et
 Stepsimum et templum S. Stephani, in quo hiberno tempore pernoctabat.

καὶ τὴν Μαγναύραν καὶ τὴν τοῦ κυρίου ἐκκλησίαν καὶ τὸ γενικὸν
καὶ τὸ ἰδικὸν καὶ τὸ Βεστιάριον, καὶ τὸν Καβαλλῶν, καὶ τὸ
Σῆμα, καὶ τὸ Ὡατον τὸ πρὸς τὴν νέαν κείμενον καὶ μέχρι τῆς
ὀνομαζομένης σιδηρᾶς πόρτης, καὶ τὸ κάτωπερον λουτρόν, καὶ
5 τὰ παλάτια τὰ ἐπάνω μέχρι τοῦ Γερανίου, καὶ τὸ Χρυσόκλαβον,
καὶ τὸ μέγα λουτρόν τοῦ οἰκονομίου τὸ πλησιάζον εἰς τὸ τζυκανι-
στήριον, ἔχον ἐνθῆκας ἑπτὰ καὶ δώδεκα στοάς, καὶ πλόυμβον
εὐμεγέθη ἐνζώδον. καὶ αἱ μὲν ἑπτὰ ἐνθῆκαι εἰς μίμησιν τῶν
ἑπτὰ πλανητῶν, αἱ δὲ δώδεκα στοαὶ τῶν δώδεκα μηνῶν τὰς
10 κράσεις ἴσασιν. ἐσώζετο δὲ μέχρι τῆς βασιλείας Νικηφόρου
τοῦ Φωκᾶ. ὁ δὲ Ἰωάννης ὁ Τζυμισχῆς κατέλειπεν αὐτό, καὶ D
ἐκ τῆς ὕλης ἔκτισε τὴν Χαλκῆν, ἐνθα καὶ ἐτάφη. βουλόμε-
νος δὲ κτίσαι καὶ ἵππικὸν κατὰ τὴν μίμησιν τῆς Ῥώμης εἶρε
τὸ τοῦ Σεβήρου, καὶ ἀνεπλήρωσεν αὐτό, ἤγονν τὸ ἐν μέρος
15 τῶν βαθμίδων τῶν δύο περιπάτων, καὶ ἄνω τῶν καγκέλλων
καὶ τὸν σφενδόνα καὶ τοὺς καμπτήρας καὶ τοὺς δῆμους. πάντα
δὲ τὰ χαλκουργήματα καὶ τὰ ξύανα ἐκ διαφόρων τόπων
καὶ πόλεων ἀθροίσας ἔστησεν αὐτὰ εἰς κόσμον τῆς πόλεως.
ὁμοίως καὶ τοὺς κίονας τῶν περιπάτων. ἐπάτωσε δὲ τοὺς αὐτοὺς
20 περιπάτους μετὰ συγκοπῆς, καὶ ἀπετέλεισεν αὐτοὺς πρώτων γυμν-

3 σῆμα C. 4 καὶ τὸ κάτωπερον λουτρόν om C. 7 κολύ-
θραβον apud Lamb. κολυμβήθραν Vat. 8 ἐνζώδον] ἐν ζώδον
δὲ ὕπηγε apud L. corr. Vat. 10 ἴσασιν add C. 15 βαθμί-
δων καὶ τῶν C. ἄνω τῶν om C. 17 τόπων] γαῶν C.
19 τοῦ περιπάτου C. τοὺς αὐτοὺς περιπάτους] τούτους C.
20 ἀπετέλεισεν αὐτὸ πρώτων κοίτης καὶ ἵππ. C.

extruxit quoque Magnauram et templum dominicum, tum acerarium pu-
blicum et privatum et vestiarium et Cabalam et Sigma et Oatum, pro-
ximum Ecclesiae novae, et caetera usque ad portam ferream, et balneum
pellucidum, et palatia superiora usque ad Geranium; tum Chrysoclavum,
et balneum magnum Oeconomii, proximum Tzycanisterio, quod septem
receptacula habebat et duodecim porticus et amplissimum natabulum
figuris variatum. et septem quidem receptacula similitudinem septem
planetarum, duodecim vero porticus duodecim mensium temperamenta
referebant. permansit autem integrum usque ad imperium Nicephori
Phocae, cuius successor Ioannes Tzymiscus illud evertit, et ex materia
Chalcen condidit, in qua sepultus est. caeterum cupiens etiam Con-
stantinus in urbe sua circum ad imitationem Romani aedificare, eum
quem Severus imperfectum reliquerat ipse absolvit, unam nempe gra-
dum partem, quibus ascenditur ad duo ambulacra, et supra cancellos
sphendonem, metas et factiones. omnia autem aerea signa et simulacra
ex variis locis et civitatibus collecta ad ornatum urbis erexit. similiter
et columnas ambulacrorum, quae pavimento stravit tessellato. ipse vero
ibi primum gymnicum et equestrem ludum edidit. verum statua, quae

26 GEORGIUS CODINUS DE FORMA ET AMBITU CP.

- D τοῦ, σεισμοῦ γεγονότος καὶ τῶν τειχῶν καταπιπτόντων διὰ τὸ τοὺς Ἀμαληκίτας τοὺς Χατζιντζαρίουσ οἰκῆσαι ἐν τῇ πόλει καὶ βλασφημεῖν σφοδρῶς εἰς τὸ τρισάγιον, ποιήσας ὁ βασιλεὺς ἰκσίαν καὶ λιτὴν εἰς τὸν κάμπον τοῦ τριβουναλίου μετὰ τοῦ πατριάρχου Πρόκλου καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, κραζόντων τὸ κύριε ἔλεσον ἐπὶ 5 πολλὰς ὥρας, πάντων ὁρώντων ἠρπάγη παιδίον εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ἤκουσεν ὁ παῖς τῶν ἀγγέλων μελωδούντων καὶ ὑμνούντων "ἅγιος ὁ θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἔλεσον ἡμᾶς." κατελθόντος δὲ τοῦ παιδὸς ὁ λαὸς οὕτως ἐμειψάδει, καὶ ἔστη ὁ σεισμός ἔκτοτε, καὶ ἐξέωσεν ὁ βασιλεὺς πάντας τοὺς αἰρετικούς ἐκ τῆς πό- 10 λειως. ἐξέβηλε δὲ τὰ τεῖχη ἀπὸ τοῦ ἑξακονίου μέχρι τῆς χρυσείας· ἐξ οὗ καὶ στήλην αὐτοῦ ἔστησεν ὀπισθεν τῶν ἐλεφάντων,
- P 13 καὶ ἀνεβίβασε τὸ παράλιον τεῖχος ἀπὸ τῆς Γάβδου μέχρι τῆς χρυσείας, καὶ ἀπὸ τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου, τὰ Ἀρματίου, μέχρι τῶν Βλαχερνῶν καὶ τῆς χρυσείας. οἱ δὲ δύο δῆμοι ἔκτισαν τὰ τεῖχη 15 παρ' αὐτοῦ ὀρισθέντες, καθὼς εἰς τὰ περι κτισμάτων περιέχει.

2 ἀμαληκίτας καὶ τοὺς γ. Vat. 3 βλασφημεῖσαι C. 5 καὶ
παντὸς τοῦ λαοῦ add C. 14 τῶν ἀρματίων Vat.

terrae motus esset et muri collaberentur propterea quod Amalechitae et Chazinarii in urbe habitabant et trisagium impie irridebant, preces et supplicationes in campo tribunalis una cum patriarcha Proclo instituit. caeterum cum iam per multas horas kyrie eleeson cantassent, parvus quidam puer cunctis aspectantibus in aërem surreptus audivit angelos cantantes "sanctus deus, sanctus fortis, sanctus immortalis, miserere nobis." puero iterum in terram demisso populus ad eundem modum cecinit, desiiitque terrae motus; et imperator omnes haereticos ex urbe eiecit, murosque ab Hexacionio usque ad portam auream protulit. quare etiam pone elephantos istis collocatos statuum suam erexit, et murum maritimum a Raudo usque ad portam auream extendit, et a S. Antonio, in loco nuncupato Harmatii sito, usque ad Blachernas et portam auream. duae autem factiones populi, ab ipso ei rei destinatae, muros istos condiderunt, uti habetur in libro de aedificiis.

**ΠΕΡΙ ΑΓΑΛΜΑΤΩΝ
ΣΤΗΛΩΝ ΚΑΙ ΘΕΑΜΑΤΩΝ ΤΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.**

Τὸ δὲ ἄγαλμα τοῦ Σελεύκου τοῦ δι' ἀνδρείαν ὀνομασθέντος P 16 Νικάτορος, τοῦ δόντος τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἀντίῳ Στρατονίην τὴν ἑαυτοῦ γυναικα, ἐρασθέντι αὐτῆς καὶ διὰ τὸν πρὸς αὐτὴν ἔρωτα ἀσθενήσαντι καὶ ἐπικρυπιομένῳ, γνωσθέντι δὲ ὑπὸ Ἐρασιστράτου 5 τοῦ ἱατροῦ. φασὶ δὲ συνόντα Σέλευκον Ἀλεξάνδρῳ τῷ Μακεδόνι ταῦρον θυομένῳ ἀποδράντα, μόνον Σέλευκον περιγενέσθαι αὐτοῦ τῶν κεράτων κρατήσαντα· καὶ διὰ τοῦτο τῷ ἀγάλματι αὐτοῦ ἐν Β τῇ κεφαλῇ περιτιθέασι κέρατα.

*Ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ τοῖς ἐπινικίοις, καὶ παρόντων πρὸς-
10 βεῶν, ἐνεδύοντο γλαμύδους ποικίλους ἀπὸ χρυσοῦ καὶ πορφυρῶς*

9 ὅτι οἱ παλαιοὶ ἐν τοῖς ἐπινικίαις ἑορταῖς cod. Reg.

DE SIGNIS, STATUIS

ET ALIIS SPECTATU DIGNIS CONSTANTINOPOLI.

Simulacrum est Seleuci, qui propter fortitudinem cognominatus est Nicator, et filio suo Antiocho dedit propriam coniugem Stratonicem, amore illius capto et prae amore aegrotanti et dissimulanti morbum, quem Erasistratus medicus deprehendit. caeterum tradunt Seleucum, cum Alexandro Macedoni sacrificanti taurus effugisset, bestiam cornibus prehensam solum tenuisse, eaque de causa capiti simulacri eius cornua imponunt.

In festis et victoriis, et praesentibus legatis, induebant tunicas variegatas, auro et purpura vel alia re ornatas: in vulgaribus autem

ἢ ἄλλως πως πολυτελεῖς, ἐν δὲ ταῖς κοιναῖς συνόδοις ξηραμπελίνας τῷ χρώματι, ἃς ἐκάλουν ἀτραβατικὰς ἀπὸ τοῦ χρώματος· τὸ γὰρ μέλαν ἄτρον καλοῦσι. ἢ ὅτι μετὰ τραβείων ταύταις εἰώθησε χρῆσθαι· τραβείαι δὲ λέγονται αἱ πολυτελεῖς χλαμύδες.

C Τῇ πέμπτῃ τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς ἐχόρευον οἱ ῥεγεονάρχαι 5 ἐν τῷ Γουστειῷ ἤγονον τῷ ὀψοπώλιῳ, εἰς τιμὴν τοῦ βασιλεῦτος κατὰ τὸν καιρὸν. τὸν αὐτὸν οὖν τόπον οἱ ἰδιῶται Ἀύγουστιῶνα καλοῦσιν. ἐν ᾧ καὶ στήλαι ἔστησαν τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ τῆς αὐτοῦ μητρὸς, διὸ καὶ ἐπωνόμασε τὸν τόπον Ἀύγουστιῶν, πρότερον Γουστειῶν λεγόμενον ἤγονον ὀψοπώλιον. 10

Ἐν μὲν τῇ ἀψίδι τῆς καμάρας τοῦ φόρου ἴσταντο δύο στή-
D λαι Ἐλένης καὶ Κωνσταντίνου, καὶ σταυρὸς μέσον αὐτῶν, γράφων
“εἰς ἅγιος, εἰς κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεοῦ πατρὸς,
ἀμήν.” ὁμοίως καὶ δύο ταχυδρόμων στήλαι περρωταί· ἀνετέ-
θησαν δὲ παρὰ τοῦ τὸν φόρον ἐπαρχοῦντος. 15

P 17 Κτίσας ὁ Ἰουστινιανὸς τὴν ἁγίαν Σοφίαν ἐκαθάρισε τὴν
αὐλήν, καὶ ἐμαρμάρωσεν αὐτήν, τὸ πρότερον οὖσαν Γουστειῶν
ἤγονον ὀψοπώλιον. διὸ ἔστησε τὴν ἑαυτοῦ στήλην ἔπιππον ἐπὶ
κίονος. καὶ τῇ μὲν ἀριστερᾷ χειρὶ φέρει σφαῖραν, ἐμπεπηγὸς

3 εἰ ἐστὶ μετὰ τὰς τραβείας ταῦτα εἰώθησε χρῆσθαι Vat. 5 part.
3 p. 6 Bandur. τῇ ἢ Suidas in Ἀύγουστος. 8 στήλην ἔστησαν
Κωνσταντίνος τῆς μητρὸς αὐτοῦ C. 9 Ἀύγουστιῶνα C.
10 γουστειῶνα C. 11 p. 12 Band. ἴστανται C. 13 εἰς κύ-
ριος — ἀμήν om Suidas. 14 περρωταί om Suidas. περρωγα-
ται Vat. περρωτῶν, omissis reliquis, C. 16 p. 6 Band. ἐκά-
θησε C.

conventibus xerampelino colore tinctas, quas vocant Atrabaticas, aut quia nigrum appellant atrum, aut quoniam illis una cum trabeis uti solent: nam vestes sumptuosae nominantur trabeae.

Quinta die mensis Octobris praefecti regionum urbis in Gустео seu foro cibario choreas ducebant in honorem imperatoris illius temporis. hunc igitur locum vulgus Augustionem nominat. ibidem Constantinus magnus sibi suaeque matri statuam posuit, eamque ob causam locum vocavit Augusteum seu Augustalem, cum antea Gустеum sive forum cibarium appellabatur.

In arcu camerae fori collocatae erant duae statuae, Helenae et Constantini, et in earam medio crux, cui inscriptum erat “unus sanctus, unus dominus, Iesus Christus in gloria dei patris, amen.” item visebantur ibi duae angelorum statuae alatae: erectae autem fuerunt a praefecto fori.

Cum Iustinianus templum sanctae Sophiae exaedificasset, repurgavit quoque aream ante ipsum sitam, eamque marmoribus exornavit, cum antea Gустеum sive forum cibarium esset; ideoque statuam suam equestrem ibi supra columnam erexit, quae sinistra manu tenet globum,

σταυροῦ ἐν αὐτῇ, ὡς διὰ τῆς εἰς τὸν σταυρὸν πίστεως τῆς γῆς πάσης ἐγκρατῆς γεγωνῶς· σφαῖρα μὲν γὰρ ἡ γῆ διὰ τὸ σφαιροειδὲς τοῦ αὐτῆς σχήματος, πίστις δὲ ὁ σταυρὸς διὰ τὸν αὐτῷ προσηλωθέντα ἐν τῇ σαρκὶ θεόν. τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀνατεταμένην ἔχει κατὰ ἀνατολὰς, στάσιν τῶν Περσῶν σημαίνων, καὶ μὴ μεταβαίνειν ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς γῆς, διὰ τῆς ἀνατάσεως καὶ ἀπίσεως τῆς χειρὸς βοῶν "στῆτε Πέρσαι, καὶ μὴ πρόσω χωρεῖτε· ὁ γὰρ συνοίσει ὑμῖν."

Ἐπισημαίνεται ὅτι περὶ τὸ βόρειον μέρος τοῦ φέρον ἴσταται σταυρὸς, ὡς εἶδεν αὐτὸν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐν τῷ οὐρανῷ χρυσοῦμιλλον· καὶ ἐν τοῖς ἀκρωτηριακοῖς μέρεσι στραγγύλοις μήλοις. ἐνθεν καὶ αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καθορίζονται χρυσοῦμιβαφοὶ μέχρι τοῦ νῦν.

1 ὡς] καὶ ὑποσημαίνοντος ὡς Suidas. 2 γὰρ add C. 3 προσελθόντα Vat. ἐν τῇ add C. 4 ἐκτάσεως τῆς χειρὸς ἀπειλεῖ βοῶν cod. alius. 5 post ὑμῖν C: τὸν οὖν αὐτὸν Ἰουστινιανὸν λέγεται ἐπαρθεῖναι τοῖς τοῦ Βελισαρίου εὐτυχήμασιν. οὗτος οὖν σταλεῖς κατὰ τῶν Περσῶν καὶ τῶν λοιπῶν τῶν τῆς ἀνατολῆς παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ πάντας κατατροποσάμενος, καὶ Γελλμερα κρατήσας ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς Μαυρουσίαν, ἐκεῖσε τηρεῖσθαι ὑπὸ τοῦ Φαρά. ὃς εἰς μεγάλην ἔνδειαν ἄρτον γεγωνῶς διὰ τὸ μὴ ἐν τῷ τόπῳ τῆς Μαυρουσίας εἶτον γεωργεῖσθαι ἀλλ' ἐφθόν τὰς ἀλόφρας αἰτεῖσθαι, ἔγραψε τῷ βασιλεῖ στείλαι αὐτῷ ἄρτον καὶ σπόγγον καὶ κιδάραν. ὁ δὲ ἐκπλαγείς ἐπὶ τούτοις ἤρετο τὸν ἐπιστολέα τίνος χάριν ταῦτά γε ἐπιζητεῖ. καὶ ἐξείπεν ὅτι ἄρτον μὲν διὰ τὸ αὐτὸν ἐπιθυμεῖν τε καὶ φαγεῖν, σπόγγον διὰ τὸ λούειν τὸ ἄκαν αὐτοῦ σῶμα ὑπὸ τῶν δακρύων, τὴν δὲ κιδάραν διὰ τὸ παραμυθεῖσθαι ἐαυτῷ ταῖς συμφοραῖς. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκπλαγείς καὶ θαυμάσας ἔστειλε τούτω τὰ αἰτηθέντα. διὰ ταῦτα οὖν Ἰουστινιανὸς ἐπαρθεῖς ἐρικκρον ἐαυτὸν ἔστησεν ἐπὶ κίονος. ὃς ὕστερον φθονήσας τῷ θηθέντι στρατηγικωτάτῳ Βελισαρίῳ ἐξώρυσε τούτου τὸν ὀφθαλμὸς, καὶ προσέταξε τούτον καθεσθῆναι εἰς τὰ Λαύρον, καὶ ἐκιδόναι αὐτῷ σκεῦος ὀστροάκινον, καὶ ἐπιρρίπτειν αὐτῷ τοὺς διερχομένους ὄρολον. 9 p. 13 Band. πρὸς Vat. 10 ὃν εἶδεν αὐτὸς alii. χρυσοῦμιβαν καὶ ἐν τοῖς ἀκρωτηρίοις μήλον C.

cui crux superinfixa est, significans quod ob fidem in crucem universi terrarum orbis imperium adeptus sit. globus nempe terram significat ob rotandam eius figuram; fidem vero crux, quia deus in carne illi fuit affixus, dexteram manum versus orientem extendit, Persarum seditionem inuens, eosque extensione et repulsu manus provincias Romanas invadere vetans, his quasi verbis "state Persae, nec ulterius progredimini: neque enim conducet vobis."

In septentrionali parte fori collocata est crux, instar illius quam Constantinus magnus in caelo vidit, auro obducta habensque in apicibus rotunda mala. ibidem filiorum eius statuae auratae usque in hodiernum diem conspiciuntur.

Ἔστι τὸν Ξηρόλοφον πρῶην τινὲς θέαμα ἐκάλοιν· ἐν αὐτῷ
 C γὰρ ἔστησαν κοχλίας δεκαεῖς καὶ Ἀρτέμιδος στήλη καὶ Σεβήρου
 τοῦ κτίσαντος, καὶ θεαμάτων τρίπων. ἔνθα ἐθυσίαζε πολλὰς
 θυσίας Σεβήρος, καὶ χρησμοὶ πολλοὶ ἐν τῷ τόπῳ γέγονασι. καθ'
 ὃν καιρὸν καὶ κόρη παρθένος ἐτύθη. καὶ θεοὶς ἦν ἀστρονομική, 5
 τριάκοντα ἔξ χρόνους διαρκέσασα. ὁ αὐτὸς δὲ Ξηρόλοφος,
 καθὼς ὁ διακρινόμενος λόγος φησὶν, τὴν στήλην εἶχε τοῦ τε μι-
 κροῦ Θεοδοσίου καὶ Οὐαλεντινιανοῦ, καὶ Μαρκιανοῦ κάτωθεν
 τοῦ κίονος. σεισμοῦ δὲ γενομένου πεπτωκέναι τὰς στήλας.

D Ἔστι κάτωθεν τοῦ κίονος τοῦ φόρου κεχωσμένοι εἰσὶν οὗτοι 10
 οἱ δύο σταυροί, καὶ βίκιον μύρου ὃ ἠλείφατο ὁ Χριστός, καὶ
 πολλὰ ἔτερα σημειοφορικά, τεθέντα μὲν παρὰ Κωνσταντίνου τοῦ
 μεγάλου, ἀσφαλισθέντα δὲ ὑπὸ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου.

P 18 Ἔστι εἰς τὸν ἕγιον Μάμαντα πέραν Ἰστατο γέφυρα μεγάλη,
 ὅποια τῆς Χαλκηδόνος, δώδεκα καμάρας ἔχουσα. ποταμὸς δὲ κα- 15
 τήρχετο παμμεγέθης, καὶ μάλιστα τῷ Φεβρουαρίῳ μηνί. ἔνθα καὶ
 δράκων Ἰστατο χαλκοῦς, διὰ τὸ λέγειν τινὰς δράκοντα οἰκῆν τὴν
 γέφυραν. διὸ καὶ πολλαὶ παρθένοι ἐτύθησαν καὶ πλήθη προβά-
 των καὶ βοῶν καὶ ὀρνέων. Βασιλοσχος γὰρ τις ἐρραοθεὶς τοῦ τό-
 που, ὃς ἦν εἷς τῶν ἀπὸ Νουμμεριανοῦ Καίσαρος, κτίσας κατῴκησεν 20

1 p. 86 Band. θέαμα add Vat. 2 κοχλιάδες cod. unns. Ἀρ-
 τέμιδος σύνθετος στήλη Suidas v. σταυρός. Σεβήρου om Vat.
 8 μαρκίονος Vat. 10 p. 13 et 87 Band. 11 τὸ βίκιον τοῦ
 μύρου ὃ C, βίσιον ὑελόν μύρου ἐν ὧ F. 13 ἀφανισθέντα
 Suidas. 14 p. 87 Band.

Xerolaphum quidem prius Theama vocabant. in illo enim sex-
 decim cochleae erant, et statua Dianae et Severi conditoris, et Thea-
 matium tripes. ibi Severus multa sacrificia fecit, eodemque in loco
 multa oracula edita sunt; quo tempore etiam puella virgo illuc immolata
 est. fuit etiam thesis astronomica, quae annos 36 duravit. in eodem
 Xerolapho, ut vulgo fama fertur, collocatae erant statuae Theodosii
 iunioris et Valentiniani et Marciani infra columnam, quae postea terrae
 motu corruerunt.

In inferiori parte columnae fori depositae erant duae cruces duo-
 rum latronum, qui una cum Christo crucifixi sunt; et urceolus vitreus
 unguenti, quo Christus inunctus fuit, et multa alia admiranda, quae a
 Constantino magno ibi collocata Theodosius magnus, quo tutius asser-
 varentur, inde abstulit.

Ultra S. Mamantem erat pons magnitudine aequalis Chalcedonensi
 duodecim fornicibus constans, infra quem magnus fluvius transibat, in
 primis mense Februario. ibidem stabat draco aereus, et quod quidam
 draconem in isto ponte habitare crederent, multae virgines ibi immolatae
 sunt, et magna copia ovium bovum et volucrum. nam quidam Basili-
 scus, qui a parte Numeriani Caesaris stetit, loci amore captus aedes ibi

ἐν αὐτῷ. ἔνθα καὶ ναὸν τοῦ Διὸς ἤγειρε παμμεγέθη. ταῦτα δὲ πάντα Ζήνων τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ κατέστρεψεν.

“Ὅτι ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Μηνᾶ, ἐν τῇ ἀκροπόλει, ὕρριγμα Β εὐρέθη, ὅτε ἐκαθαρίζετο, καὶ ὁστᾶ ἀνθρώπων γυγάντων εἰς πλῆθος, ἃ τινα θεασάμενος Ἀνυστάσιος ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ παλάτιον κατέθετο τὰ ὁστᾶ εἰς θαῦμα ἑξάσιον.

“Ὅτι ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Προκοπίου ἐν τῇ Χελώνη στήλῃ ἴσταται εὐνούχου τινός, ἧ ἐν τῷ στήθει ἐγράφη C “ὁ μετατιθείς θεμάτι τῷ βρόχῳ παραδοθήτω.” ἦν δὲ ἡ στήλη 10 Πλάτωνος κουβικουλαρίου, ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ βασιλέως Βασιλσκου πυρρίκαστος γέγονεν. οἱ δὲ τῆς γενεᾶς αὐτοῦ ᾗτησαντο τὸν βασιλέα, εἰς μνημόσυνον τοῖς ἀνταίρουσι βασιλεῖ, στήλην θεῖναι τῷ εὐνούχῳ Πλάτωνι. ὁ δὲ οὐκ ἐκώλυσεν. ἐν δὲ τῷ ἀνακρινόμενῳ τὸν τοῦ ἁγίου μάρτυρος ναὸν μετετέθη εἰς τὸ 15 ἵπποδρόμιον. οἱ δὲ οἴκοι τοῦ αὐτοῦ εὐνούχου σώζονται ἐν τῇ Χελώνῃ ἕως τῆς σήμερον.

Ἐν τῷ Κυνηγίῳ τὸ πρῶτον ἐρρηπτοτο οἱ βιοθάνατοι. D ἦσαν δὲ τινες ἐκεῖσε στήλαι. ἀπελθὼν δὲ Θεόδωρος ὁ ἀνα-

3 p. 26 et 87 Band. 4 ὅτε καὶ ἐκαθίζετο Vat. 5 εἰς τὸ
καλ.] ἐν τῇ φέσσα F. 6 τὰ ὁστᾶ om F cum Saïda v. Μηνάς.
7 p. 33 et 88 Band. 8 ἴστατο CF. ἧς alii. 12 εἰς —
βασιλεῖ om C. βασιλεῦσι Vat. 13 ἐκώλυεν C. 14 ἀνακτι-
ζεσθαι C. 17 p. 26 et 88 Band. Ἐν — p. 32 v. 2 πάντῳ] Ἐν τῶν
ἡμερίων χαρτολαρίου φράσις τῶν παρὰ Θεοδώρον, ὅτε παραγέ-
γονεν ἐν τῷ Κυνηγίῳ θείας χάρις. κολλὰ γὰρ ἡμῖν ἐμελήθη περὶ
τοῦ ἐρευνῆσαι ἀκριβῶς περὶ ὧν παρεκάλεσας καὶ φανερώσαι τῇ σῆ
ἀρετῇ, ὃ φιλόκαλε. ἀπειθόντων ἡμῶν ποτὲ ἐν τῷ Κυνηγίῳ σὺν
ἡμερίῳ τῷ προλεχθέντι ἐνδόξῳ χαρτολαρίῳ, τὰς ἐκεῖσε ἱστορησά-
εικόνας, ἐν οἷς εὐρομεν μίαν στήλην μικρὰν τῷ μήκει καὶ πλατείᾳ
καὶ παχτείᾳ πάντῳ. F. πρότερον Vat.

extractas inhabitavit et templum maximum Iovi excitavit, quod cum caeteris omnibus aedificiis Zeno secundo sui imperii anno evertit.

Cum ecclesia S. Menae in arce repurgaretur, magna ibi multitudo ossium gigantum in ampla quadam fossa reperta est, quae Anastasius imperator cum summa admiratione conspicatus in palatium transponi curavit.

In templo S. martyris Procopii in Chelone statua cuiusdam eunuchi posita fuit, in cuius pectore haec inscripta erant “quisquis hoc signum loco moverit, laqueo pereat.” erat autem statua Platonis cubicularii, qui temporibus Basilisci imperatoris vivus arsit. cum autem cognati eius postularent ab imperatore, ut memoriae illorum qui imperatori adversarentur, Platoni eunuchō statua poneretur, haudquaquam prohibuit. cum vero templum S. martyris renovaretur, in Hippodromum statua illa translata est. aedes autem ipsius eunuchi hodieque supersunt in Chelone.

In Cynegium olim violenta morte perempti proiiciebantur, eoque in loco statuae quaedam positae erant. huc Theodorus anagnostes cum

γνώστης μετὰ Ἱμερίου χαρτουλαρίον εἶδεν ἐκείσε στήλην μικρὰν
 τῷ μήκει καὶ πλατεῖαν πάνυ. ἐμοῦ δέ, φησὶν ὁ Θεόδωρος,
 ὁ θαναμάζοντος ἔφη ὁ Ἱμέριος καὶ αὐτὸς θαναμάζειν ὅστις ὁ κτίσας
 τὸ κυνήγιόν ἐστιν. ἐμοῦ δὲ εἰπόντος “Μαξιμίανος ὁ κτίσας καὶ
 Ἀριστείδης ὁ καταμετρήσας,” παρευθὲ πωρεῖν τὴν στήλην ἐκ
 τοῦ ἐκείσε ὕψους καὶ κρούσαι τὸν Ἱμέριον καὶ περαιντὰ θανα-
 τῶσαι. ἐμοῦ δὲ φοβηθέντος καὶ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν φηγγόντος
 P 19 καὶ καταγγέλλοντος τὸ πρᾶχθέν, οὐδέεις μοι ἐπίστευσεν, ὥς ἂν
 ὄρκους αὐτὸ ἐβεβαίωσα. οἱ ὅν οἰκείοι τοῦ τελευτήσαντος καὶ οἱ
 φίλοι τοῦ βασιλέως σὺν ἐμοὶ ἐπορεύθησαν ἐν τῷ κυνήγιῳ, καὶ 10
 πρὸ τοῦ τὸ πτώμα ἰδεῖν τῷ ἀνδρὸς τὸ πτώμα τῆς στήλης ἐθαύ-
 μαζον. Ἰωάννης δὲ τις φιλόσοφος φησὶν ὅτι εὗρεν ὑπὸ τούτου
 τοῦ ζώδιου ἔνδοξον ἄνδρα τεθνηξέμενον· ὃν Φιλιππικὸς ὁ
 βασιλεὺς πληροφορηθεὶς ἐκέλευσε τὸ αὐτὸ ζώδιον ἐν αὐτῷ τῷ
 τόπῳ καταχωσθῆναι. 15

2 πλατεῖαν καὶ καρεῖαν πάνυ Suidas et Vat. 4 μαξιμιανὸς
 F. 6 ὕψους τοσούτου ὑπάρχοντος F. κρούσαι] δοῦναι Vat.
 7 φοβηθέντος — 9 ἐβεβαίωσα] φοβηθέντος διὰ τὸ μὴ εἶναι ἔτε-
 ρον ἐκεῖ ἢ μόνους τοὺς ἡμιόνους ἡμῶν κατέχοντας, καὶ αὐτοὺς
 ἔξω τῶν ἀναβαθμῶν ὑπάρχοντας, δευλιάσας μὴ κινδυνεύσαι, σύ-
 ρας τῷ δεξιῷ ποδί ἔνθα τοὺς καταθίκους ῥίπτειν ἐπεχειροῦν.
 δευλιάσας δὲ, τὸ ἄχθος ἀφήσας ἐν τῷ στόματι τοῦ ἄχθους ἀνε-
 χώρησα, πρόσφυγος γενόμενος ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἀγγέ-
 λων τὸ πρᾶχθέν ἐν ἀληθείᾳ οὐκ ἐπιστευόμεν, ὥς εἰς ὄρκον βε-
 βαίωσιν ἔλθειν με, διὰ τὸ ποτε καὶ τούτο μόνον τηρήσαι με τὸ
 κατόρθωμα. F. 9 καὶ φίλοι καὶ τινες τοῦ cod. alius. 11 prius
 τῷ πτώματι τοῦ ἀνδρὸς ἐγγίσαι C. ἠτένχιον θαναμάζοντες F.
 12 ὅτι — 15 καταχωσθῆναι] ὅτι μὴ τὴν θείαν πρόνοιαν, οὕτως
 εὐρίσκω ἐν τοῖς Δημοσθένους συγγράμμασιν, ὑπὸ τούτου τοῦ ζώ-
 διου ἀποκτανθῆναι ἔνδοξον ἄνδρα. ὃς καὶ παρευθὲ τῷ βασιλεὶ
 Φιλιππικῷ πληροφορησας κελεύεται καταχωσάσαι τὸ αὐτὸ ζώδιον ἐν
 τῷ αὐτῷ τόπῳ. ὃ καὶ γέγονε διὰ τὸ μὴ δέχεσθαι καταλύσεως.
 ταῦτα, φιλόκαλε, μετὰ ἀληθείας ἔρευνῶν εἶχον μὴ ἀσελεῖν εἰς
 πειρασμὸν, καὶ ταῖς ἀρχαίαις στήλαις, καὶ μάλιστα ταῖς Ἑλληνι-
 καῖς, πρόσχε θεωρῶν. F. 15 ἐφ' Vat.

Himerio chartulario profectus vidit statuum minime longam, sed valde
 latam. me igitur eam admirante, inquit Himerius, quisnam Cynegium
 condidit? tum ego “Maximinus condidit, Aristides vero dimensus est.”
 quo dicto, protinus statua illa ex alto delapsa Himerium afflixit, ut
 extemplo moreretur. me autem perterrito, et ad templum confugiente,
 et quod acciderat annuntiante, nemo id, donec inreiuorando confirmarem,
 credidit. aliquot igitur ex perempti cognatis et familiaribus imperatoris
 mecum ad Cynegium abierunt, et antequam Himerium prostratum
 animadvertissent, statuæ casum admirati sunt. caeterum Ioannes qui-
 dam philosophus pridem se invenisse dixit, fore ut isto signo præ-
 clarus quidam vir opprimeretur. quamobrem Philippicus imperator illud
 signum in eodem loco terra obrui iussit.

Δύο στήλαι εἰσι τῆς Βηρίνης, μία μὲν νοτιωτέρα πλησίον Β τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἀγαθονίκου, μετὰ τὴν ἄνοδον τῶν ἐκείσε βαθμῶν, ἑτέρα δὲ ἄντικρυς αὐτοῦ, πλησίον τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Βαρβάρας. καὶ ἡ μὲν τοῦ ἁγίου Ἀγαθονίκου γέγονε 5 ζῶντος Λέοντος Μακίλη τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, ἡ δὲ τῆς ἁγίας Βαρβάρας μετὰ τὴν τελευταίην αὐτοῦ, ἡλικίᾳ Βασιλίσκου τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς ἔσπεψε, φηγόντος Ζήνωνος τοῦ γαμβροῦ αὐτῆς.

Εὐφημίας τῆς γυναικὸς Ἰουστίνου τοῦ Θρακὸς στήλη ἐν τῇ ἁγίᾳ Εὐφημίᾳ τῇ ὑπ' αὐτῆς κτισθεῖσα ἐστιγλῶθη.

- 10 Ἀρκαδίας τῆς γυναικὸς Ζήνωνος, τῆς ἐν τῷ δευτέρῳ συνοικισίῳ, ἐν τοῖς πλησίον μέρεσι τῶν βάθρων τῶν λεγομένων Τόπων, ἐν τοῖς τοῦ ἀρχιστρατήγου μέρεσιν, εἰς Ἀρκαδιανὰς C ἐστιγλῶθη, ἔνθα Ζήνων ἔκρινε τοὺς μετὰ Βασιλίσκου, καὶ σέκρετον τὸν τόπον ἐποίησε. τῆς δὲ πρώτης αὐτοῦ γυναικὸς 15 Ἀριάδνης καὶ αὐτοῦ τοῦ Ζήνωνος ἐν τῇ βασιλικῇ πύλῃ τῆς Χαλκῆς ἔστησεν.

1 p. 46 et 89 Band.

Δύο] indicem F addit hunc: Θεοδώρου ἀναγνώστου ἐπι συντομία γυναικῶν.

Βηρίνη, om F.

2 μετὰ — βαθμ.] ἀνωθεν τῶν βάθρων ἐν κίονι χαλκῇ F.

3 ἄντ. αὐτοῦ] ἐν τῷ ἀνεμοδοσίῳ πρὸς νότον F.

4 Βαρβάρας τοῦ Ἀρτοστριανοῦ τόπου. καὶ C. 5 δὲ] δὲ ἀνωθεν F.

7 post αὐτῆς alterum F: κρίζοντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μέρους "Βηρίνης δευδοξίου Ἑλένης κολλὰ τὰ ἐπι." ἦν γὰρ δευδοξίος πάντ.

8 p. 89 Band. p. 274 Gretser. (Obs. in Codin. de offic. 3 19).

στήλη —] ἐν τοῖς Ὀλυβρίοι, πλησίον τῆς ἁγίας Εὐφημίας, ἧτις ἐκκλησία ὑπ' αὐτῆς ἐκτίσθη, στήλη ἐν ἀναβάσει, μικρὰ πάντ, χρυσέμβαφος ὑπάρχουσα. F.

addit is: Εὐδοξίας γυναικὸς Ἀρκαδίου μεγάλη πάντ, καὶ Πουλχερίας θυγατρὸς αὐτῆς, καὶ ἑτέρων δύο θυγατέρων αὐτῆς, ἀμφοτέρων ἀργυραῖ. ἐπι τῆς αὐτῆς Εὐδοξίας ἐν κίονι χαλκῇ, καὶ ἑτέρα ἐν τοῖς Ἀγυουσταίοις, δι' ἣν ὁ Χρυσόστομος ἀνεσκευάσθη.

10 p. 89 Band. p. 274 Grets. 12 τόπων om cod. Bavar. Gretseri.

14 σεκρέτον τόπον Bav. 15 πύλη om Suidas (v. στήλη) cum cod. Bavar.

Duae sunt statuæ Verinae, una austrum versus prope S. martyrem Agathonicum post ascensum graduum, altera e regione, prope templum S. Barbarae. quae ad S. Agathonicum est, superstite adhuc Leone Macela eius marito posita est: quae prope S. Barbaram, post eius obitum, quando Basiliscum fratrem suum coronavit, Zenone genero fugato.

Euphemiae uxoris Iustini Thracis statua posita est in templo S. Euphemiae, quod ipsa condidit.

Arcadiae secundae uxoris Zenonis statua collocata est prope gradus, qui vocantur Topi, in regione Michaelis archangeli, in thermis Arcadianis. ibi olim Zeno iudicium exercuit in eos qui Basilisci partes secuti fuerant, et locum illum fecit Secretum. primae autem uxoris eius Ariadnae ipsiusque Zenonis statuæ positae sunt ad portam regiam domus nuncupatae aereae.

Georg. Cod. de Orig. Cp.

Ἔστι ἐν τῇ χαλκῇ πλησίον ἄνωθεν Πουλχερίας τῆς αἰδίδμου, ὡς πρὸς τὸν περίπατον τοῦ παλατίου, ἀνηγέρθη στήλη. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ τόπῳ καὶ ὁ Ζήνων καὶ ἡ Ἀριάδνη ἴστανται. καὶ ἔτεροι δύο στήλαι περὶ ἐπὶ κλονος βραχέος ἴστανται, Σεκούδου φιλοσόφου ἐλεγεία ἔχουσαι. ἀντικρὺς δὲ τῆς χαλκῆς ἀψίδος γορ-5 γονοειδεῖς κεφαλαὶ ἡμίσειαι δύο, αἰτινές εἰσι χρυσέμβαφοι γυναικεῖαι. ἤχθησαν δὲ καὶ ἀπὸ Ἐφέσου ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος στήλαι ὀκτώ· καὶ αἱ μὲν τέσσαρες ἐν τοῖς τοῦ Ταύρου μέρεσιν D ἐν τοῖς παλαιοῖς παλατίοις προετάγησαν στήλαι, Κωνσταντίνου καὶ Ἰουλιανοῦ καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τῶν νῦν αὐτοῦ καὶ 10 Γάλλου, αἱ δὲ τέσσαρες ἐν τῷ τῆς χαλκῆς ἐδωνύμῳ μέρει. ἔνθα καὶ σταυρὸς ὑπὸ Ἰουστινιανοῦ ἐπεπήγει καὶ στήλη χρυσεμβάφης Βελισσαρίου καὶ Τιβερίου καὶ τοῦ κουρτοειδοῦς Θρακῆς καὶ Ἰουστινιανοῦ. ὁ πρῶτος λεπτοειδής. καὶ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ στήλαι ἑπτὰ, αἱ μὲν ἀπὸ μαρμάρων, αἱ δὲ χαλκᾶ. καὶ 15 δύο ἵπποι, οἱ ἐπάνω τῶν γοργοειδῶν ἰστάμενοι ἐν τῇ ἀψίδι· καὶ οὗτοι ἐκ τῆς Ἀρτέμιδος ναοῦ ἀπὸ Ἐφέσου ἤχθησαν ὑπὸ Ἰουστινιανοῦ τοῦ κτίσαντος τὴν ἁγίαν Σοφίαν. καὶ ἐστῆλωσεν P 20 αὐτὰ διὰ τὸ μὴ ἀντιζηλεῖν τοὺς ἵππους. ὁμοίως καὶ τὸν σταυρὸν διὰ τὸ ἐδραῖον. καὶ Μαξιμίνου στήλη ἐν αὐτῷ ἴστανται βαρ-20 τάτη, ἔνθα νῦν καὶ τὸ γένος ἕπαν τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου

1 p. 7 Band. ἄνωθεν om C et Bav. 2 στήλη αὐτῆς Bav. στήλη αὐτῆ. ὡσαύτως καὶ Ἀριάδνη καὶ Ζήνων. ἴστανται καὶ — C. 5 ἀσπίδος Bav. 6 ἡμίσειαι et αἰτινές εἶσι om C. 9 παλαιοῖς om C et Bav. προεταγήσαν Bav., προεπεπήγεισαν C, omisso στήλαι. 10 αὐτοῦ καὶ τῶν νῦν αὐτοῦ καὶ] καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ C. 12 πεπηγὸς ἀρᾶται Vat. χρυσέμβαφος C. 13 καὶ ἀπὸ τῶν om C. κουρτοειδοῦς Bav. 14 καὶ τοῦ Ἰουστινίου τοῦ πρώτου C. λευκοειδής Bav. 17 ναοῦ om C. 20 μαξιμιανοῦ alii. στήλη χαλκῇ ἐν αὐτοῖς C.

Paulo superius in eadem Chalce, prope ambulacrum palatii, erecta est statua inclytæ Pulcheriæ. ibidem visuntur Zenonis et Ariadnes statuæ, et aliæ duæ pedestres supra columnam exiguam Secundi philosophi distichis ornatae. ex adverso autem arcus eiusdem Chalcae spectantur capita duo Gorgonum, facie muliebris, dimidiata et auro obducta. ex templo Dianæ Ephesiæ octo statuæ allatae fuerunt, quarum quattuor in regione Tauri in palatio antiquo collocatae sunt, Constantini et Iuliani et uxoris liberorumque eius et Galli: reliquæ quattuor positæ sunt in sinistra parte Chalcae; ubi et crux a Iustiniano posita cernitur, et statua inaurata Belisarii, et Tiberii Thracis et Iustiniani et cognatorum eius statuæ septem, aliæ ex aere aliæ ex marmore factæ. duo etiam illi equi, qui supra Gorgonum capita in ante dicto arcu stant, ab Iustiniano S. Sophiæ conditore ex Dianæ Ephesiæ templo illuc translati sunt. in eodem loco Maximini statua

ὑπάρχει. καὶ τοῦ Μανρικίου καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τῶν τέκνων ἴστανται.

Ἐν δὲ τῇ καμάρα τοῦ μιλίου στήλαι τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης εἰσίν. ἔνθα καὶ σταυρὸς ὁρᾶται πρὸς δ' ἀνατολὴν βασιζόμενος ὑπ' αὐτῶν. μέσον δὲ τοῦ σταυροῦ ἡ τύχη τῆς πόλεως, κατήμιον κλειδόμενον καὶ ἰστοιχειωμένον, τοῦ παντὸς εἶδους ἀνελλιπῆ εἶναι καὶ νίκην πῦσαν τῶν ἔθνων ἐπιφέρειν, τοῦ μηκέτι ἰσχύειν προσεγγίσει ἢ προσπαῦσαι, ἀλλὰ Β πόρρω ἀπέχεσθαι καὶ ὑπονοσθεῖν ὡς ἡττωμένους. ἡ δὲ κλεις 10 τοῦ κατηνίου κατεχώσθη εἰς τὰς βάσεις τῶν κίωνων.

Ἐν αὐτῷ δὲ τῷ μιλίῳ στήλαι ἴστανται τρεῖς, Σοφίας τῆς γυναικὸς Ἰουστινίου τοῦ Θρακῆς, καὶ Ἀραβίας τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ, καὶ Ἑλένης ἀνεψιῶς αὐτοῦ.

Ὁ λεγόμενος Πιττάκιος ἡ στήλη ἐστὶ τοῦ μεγάλου Λέοντος 15 τοῦ Μακέλου, ἣν ἀνήγειρεν Εὐφημία ἡ τούτου γνησία ἀδελφή, διότι οἶκος ἦν αὐτῆς ἐκεῖσε, καὶ ἐκάστη ἐβδομάδι εἰς αὐτὴν ἀπήρχετο ὁ βασιλεὺς Λέων διὰ τὸ εἶναι αὐτὴν σφόδρα καὶ παρθένον. καὶ πάντες οἱ ἀδικούμενοι, εἴτε πολῖται εἴτε θεματικοί, ἢ καὶ ἀπὸ πάσης τῆς οἰκουμένης, ἐκεῖσε εἰς τὰς βαθμίδας C 20 τοῦ κίονος ἐτίθουν τὰ πιττάκια αὐτῶν, φυλασσόντων αὐτὰ ἐκεῖσε

3 p. 10 et 90 Band. 5 αὐτοῦ alii. 6 ὅπερ ἐστὶ κατήμιον C. 7 ἀνελλιπῶς καὶ C. 8 τῇ πῶλει ταῦτα ἀλλὰ C. 10 κίωνιον Bav., μισίων codd. alii quot. 11 p. 11 et 90 Band. 12 ἀρράβας Vat. 13 αὐτῆς — αὐτῆς Suidas v. μίλιον. αὐτῶν — αὐτῶν F; qui addit: εὐμορφωτάτης πάνυ, κεχρυσωμένη. 14 p. 26 Band. 15 ὅτι ὁ λεγόμενος Πιττάκιος στήλη ἐν αὐτῷ ἴστατο τοῦ μ. C. 16 μακέλη Bav. 17 ἥτε πολιτικοὶ εἶεν ἥτε C.

posita est. conspiciuntur ibidem statuæ totius familiae Theodosii magni et Mauricii et uxoris liberorumque eius.

In fornice miliarii statuæ sunt Constantini magni et Helenæ. ibidem quoque conspicitur crux, quam illi orienti obtendunt. mediam vero crucem ambiebat catena clausa atque magice consecrata, in qua fortuna urbis credebatur consistere, ut scilicet, quousque illa catena integra maneret, urbs omnium gentium victrix esset futura et ab hostium incursionibus libera. clavis autem catenæ sub basibus columnarum defossa fuit.

In eodem miliario positæ sunt statuæ Sophiæ uxoris Iustini Thracis et Arabiæ filia eius et Helenæ consobrina eius.

Statuam magni Leonis Macelæ, nuncupatam Pittacen, erexit Euphemia germana eius soror, quia ibi domum haberet: solebat autem imperator singulis septimanis eam invisere, quoniam prudens admodum erat et perpetuam servabat virginitatem. quotquot igitur ab aliis iniuria affecti erant, vel cives vel provinciales vel ex quacunque alia orbis parte, libellos suos gradibus eius columnæ imponebant, asser-

τῶν ταξειωτῶν. καὶ ὁπόταν ἤρχετο ὁ βασιλεὺς, ἐδίδοντο αὐτῷ, καὶ παρευθὺς ἐλάμβανεν ἐκείσε ἕκαστος τὴν λύσιν αὐτοῦ. ὅτε δὲ ἦν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ παλατίῳ, καθ' ἑκάστην πρώτην ἔπιμπε ἐβδομαρίον τινα, καὶ ἀνελαμβάνετο ἀπὸ τῶν ταξειωτῶν τὰ ῥιπτόμενα δεητικὰ πιττάκια, καὶ ἐδίδου καθ' ἑκάστην ὁ βασιλεὺς τὰς 5
 D λύσεις καὶ τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν δὴ τῶν πιττακίων τοῖς ἐβδομα-
 ρίοις ἢ κοιτωνίταις αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγον πρὸς τὴν ἀλλήν τοῦ
 Πιττάκου, καὶ ἐδίδου τοῖς φυλάσσοσι, καὶ κείνοι τοῖς δεομένοις.
 διὸ καὶ οἱ μέλλοντες διοικεῖσθαι ταχέως ἐσπέρας ἐτίθου τὰς
 δεήσεις, καὶ τῇ ἐπαύριον ἐλάμβανον τὸ πέρασ. ἐκ τούτου 10
 ἐκλήθη ὁ τόπος τὰ Πιττάκια.

Ἐν τῷ τριβουναλίῳ τοῦ παλατίου Εὐδοκίας τῆς γυναικὸς
 Θεοδοσίου καὶ αὐτοῦ τοῦ Θεοδοσίου Μαρκιανοῦ τε καὶ Κων-
 σταντινίου στῆλαι ἔστησαν. ἔνθα καὶ ὀρχήσεις τῶν δύο δημοτι-
 κῶν μερῶν ἐγένοντο ἕως Ἡρακλείου. 15

Ἄδ' Ζεὺξίππος τὸ λουτρόν ὑπὸ Σεβήρου κατεσκευάσθη,
 καὶ ἐστοιχειώθη μετὰ κανδήλας ἄπτεσθαι ὑάλινης, τὸ δὲ ὕδωρ
 P 21 ζέειν σφοδρῶς, καὶ τὸν ἀέρα τοῦ λουτροῦ. ἀλόγιστοι δὲ τινεὶ
 ἐλθόντες τοῦτο κατέστρεψαν. ὦ τῆς ζημίας.

Ἡ στήλη ἣ ἰσταμένη ἐν τῷ ἀρμαμέντῳ Φωκᾶ τοῦ στρα- 20
 τώτου ἐστὶ, καὶ ἐν τῷ ἐβδόμῳ ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας περὶ
 τὸ τέλος σπονδᾶζων ἀναγαγεῖν αὐτὴν ἐν τῷ κτισθέντι κίονι,

5 δελτικά Vat. δ' ἐκείνα Bav. 8 πιττάκη Bav. 11 τὰ add Bav.
 12 p. 90 Band. ἐν] ἐπι Bav. 13 καὶ αὐτοῦ τοῦ] τοῦ ἐγγόνου F.
 16 p. 24 Band. 20 p. 24 Band. τοῦ στρ. ἐστὶ τοῦ βασιλέως C.

vantibus illos ei rei destinatis ministris, a quibus postea imperatori istuc venienti offerebantur; et accipiebat ibi ex tempore quilibet sententiam suam. quando autem in palatio commorabatur imperator, quotidie primo mane ablegabat aliquem ex cubiculariis ad recipiendos a praedictis ministris oblatos libellos supplices, ad quos ipse statim respondebat, et responsiones per hebdomadarios seu cubicularios remittebat ad columnam Pittacii custodibus restituendas, qui illas porro suam cuique supplicantium reddebant. quare qui cito sibi satisfieri cupiebant, vespera illic deponebant postulationes suas, et postridie primi responsum accipiebant. hinc locus Pittacia dictus.

In tribunali palatii statuæ collocatae erant Eudociae uxoris Theodosii et ipsius Theodosii et Marciani et Constantini. ibidem solennes fiebant saltationes duarum popularium factionum usque ad Heraclium.

Thermae Zeuxippi a Severo conditae sunt, et arte quadam ita paratae ut candelis vitreis succenderentur. aqua autem ferventissime bulliens aerem quoque balnei calfaciebat. quod postea stolidi quidam mortales sustulerunt.

Statua in armamentario posita Phocae tyranni est, quam ille septimo anno sui imperii supra columnam erigi curavit, octodecim

καὶ μετὰ τὸ ἀναγαγεῖν αὐτὴν περιελθουσῶν ἡμερῶν δεκαοκτῶ κατηρέχθη τῆς βασιλείας αὐτοῦ. τότε δὲ ἦν ὁ Συμεὼν ὁ ὄσιος.

Ὁ αὐτὸς δὲ Φωκάς ἔκτισε τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Φωκά ἐν τῷ Μιλίῳ, μήπω ὁροφώσας αὐτόν. ἐκείσε δὲ ἦν ἕως τότε ἡ ἀλλαγὴ 5 τῶν κουντούρων, καθ' ὃν τρόπον ἠντιζοκόπησε τὰ κούντουρα καὶ ἐκ τῶν ἐκείσε, ὅτι ἐχρημάτιζε πρότερον ἀλλαγὴ χερσαία, ἤλλαξε B μέχρι τῆς χερσαίας πύλης. μετὰ τὸ ἀνελεθεῖν καὶ βασιλεῦσαι ἔστησεν ἐκείσε δύο ἵππους κουντούρους ἠντιζοκοπημένους, καὶ βωμοὺς λιθίνους τετραδισίους σύνεγγυς τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου 10 Φωκά, ὃν αὐτὸς ἀνήγειρε, Διίππιον αὐτὸν ὀνομάσας τὸν τρόπον. ἐκείσε γὰρ καὶ εἰκόνας τέσσαρας μετὰ ψηφίδων χρυσῶν Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ἱστόρησεν. ὁ δὲ Ἡράκλειος ἐλθὼν καὶ κρατήσας ἐτίμησε τὸν ναὸν, σκεπάσας αὐτόν καὶ μετονομάσας εἰς τὸ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου ὄνομα τοῦ 15 Θεολόγου.

Τὰ δὲ Λαύσου οἶκος ἦν Λαύσου πατρικίου καὶ πραιπο- C σίτου, ὅστις ἕρχας πολλὰς καὶ δόξας διήνυσεν ἐν τοῖς χρόνοις

1 καὶ — αὐτὴν om Bav. 2 κατήχθη Bav. Συναέτης C.
3 p. 11 Band. p. 275 Grets. ἔκτισεν ἐκ βάρθρων τὸν C.
5 κουντούρων C. τρόπον Bav. κούντουρα, ὅτι καὶ
μαγικαβίοις ἐτύφθη παρὰ Μαυρικίου τοῦ βασιλέως, τοιμήσαντος
τοῦ αὐτοῦ Φωκά ἐν τῷ κόντῳ αὐτοῦ προσδήσαι τὸ πιτάκιον,
ὅπερ ἀπὸ Λογγιβαρδίας ἐλθὼν ἔφερε, τοῦ στρατοῦ ἐκείθεν ἀπο-
στείλαντος τούτου δια τὴν φύγαν αὐτῶν. καὶ ἐγκαλέσας ἐν
ἡμέρᾳ ἰκποδρομίου, ὅτι οὗτος εὐρὼν ἄδειαν καὶ ἀναλαβόμενος
τὰ κούντουρα ὑπεχώρησε. τὰ δὲ καταλειφθέντα ἀντίσας κατήλ-
θεν ἕως Λογγιβαρδίας, ἐν τὰς πληγὰς ἔχων· διὰ τοῦτο γὰρ
προετιμήθη εἰς τὴν βασιλείαν παρὰ τοῦ στρατοῦ. μετὰ οὖν τὸ C.
9 τετραδικὸς C et Bav. 10 δίπνον Vat., δίπτων Bav.
13 κρατήσας καὶ τὸν Φωκάν τιμωρήσας καὶ καύσας ἐν τῇ τοῦ
Βοῦς ἀγορᾷ ἐτίμησε C. 16 p. 12 Band.

ante diebus quam imperio deiiceretur. vivebat tunc temporis S. Symeon.

Idem Phocas templum S. Phocae exstruxit in Milio, sed absque concameratione; ubi usque tunc mutatio erat equorum cursus publici, eoque in loco nervos equorum incidit. exinde autem quoniam ibi olim mutatio erat terrestriis, mutatis equis usque ad portam auream perrexit. postquam vero in urbem reversus et imperio potitus est, erexit ibi duos equos enervatos et aras quadratas lapideas, prope templum S. Phocae a se conditum, et locum nominavit Diippium. ibidem quoque collocavit quattuor imagines Constantini et Helenae, ex aureis crustis vermiculatas. caeterum Heraclius ubi in urbem venit et imperium suscepit, ornavit illam ecclesiam tectoque operuit, et commutato nomine S. apostolo et evangelistae Ioanni, nuncupato theologo, dicavit.

Lausiaca domus erat Lausi patricii et praepositi, qui multos gessit magistratus magnosque adeptus est honores sub Arcadio Theo-

Ἀρκαδίου τοῦ υἱοῦ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου. ἐκόσμησε δὲ αὐτὸν διὰ ποικίλων καὶ πολυτελῶν μικρῶν κίωνων καὶ μῦρμύρων. οὗτος δὲ ὁ οἶκος ἐκ τῶν δώδεκα τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ὑπῆρχεν. ἐν ᾧ καὶ ἀετοὶ λίθινοι καὶ φιάλαι καὶ βαθμοὶ καὶ βωμοὶ τετραγῶνοι εἰς διακόσμησιν τῆς πόλεως ἵστανται μέχρι 5 τῆς σήμερον.

Πλησίον δὲ τῆς ἀψίδος τοῦ μιλίου στήλη ἐστὶν ἔφιππος Τραϊανοῦ, καὶ πλησίον αὐτοῦ ἔφιππος στήλη Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ.

D Ἀρκαδίου δὲ τοῦ υἱοῦ Θεοδοσίου, καὶ Ἀδριανοῦ, πλησίον 10 τῆς στήλης Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου, ἀμφότεροι ἔφιπποι ἵστανται, ἐν τοῖς τοῦ ταύρου μέρεσι πλησίον τοῦ κίονος κάτωθεν.

Ἡ δὲ ἐν τῷ Ζευξίπῳ λουτρῷ ἵσταμένη στήλη ἐκ χρωμάτων Φιλιππικοῦ ἐστὶ τοῦ πρῶτου.

Ἡ λεγομένη βασιλικὴ κινστέρνα ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ μεγάλου 15 Κωνσταντίνου. ἡ δὲ καθέζομένη ἐπὶ τοῦ δίφρου ἐκείσε μεγάλη στήλη ἐστὶ τοῦ Σολομῶνος, ἣν ὁ μέγας Ἰουστινιανὸς ἀνεστήλωσε, κραταῦντος τὴν σιαγόνα αὐτοῦ καὶ ὀρῶντος τὴν ἁγίαν Σοφίαν,

5 ἵστάμεναι C. 7 p. 12 Band. 10 p. 36 et 90 Band. πλησίον δὲ τῆς στήλης Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου Ἀρκαδίου καὶ Θεοδοσίου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ Ἀδριανοῦ ἀμφ. C. 11 ἐφ' ἔφιπποις F, additis his: ὅτε καὶ σιτηρέσια ἐδόθη πολλά, ἐξαιρέτως δὲ τῶν πρασίων μέρει, κρᾶζοντος τοῦ δήμου "ὁ γόνος Θεοδοσίου Κωνσταντίνου ἐνίκησεν." 13 p. 36 Band. 15 p. 49 Band. ἡ λεγομένη —] ἡ πλακωτὴ βασιλικὴ κινστέρνα μαλακταρεία ἦν, ὅτε ἐκτίετο ἡ ἁγία Σοφία. ὡσαύτως καὶ ἡ ἀνωθεν αὐτῆς στήνη, ἡ βασιλικὰ ὀνομαζομένη, καὶ αὐτὴ μαλακταρεία ἐτύγγατος τοῦ δηλικάτου τῆς ἁγίας Σοφίας. C.

dosii magni filio. exornavit autem istam domum variis pretiosisque columnis et marmoribus. haec una erat ex duodecim illis quas extraxit Constantinus magnus; quare etiam usque ad nostra tempora aquilae lapideae et phialae et gradus et arae quadratae pro ornamento urbis ibi supersunt.

Apud arcum miliarii statua est equestris Traiani, et prope hanc alia equestris Theodosii iunioris.

Arcadii autem filii Theodosii et Hadriani statuae equestres positae sunt iuxta statuam Theodosii magni, in regione Tauri, prope columnam, in parte inferiori.

Statua colorata in thermis Zeuxippi posita Philippici est principis mansuetissimi.

Cisterna basilica a Constantino magno condita est. quae vero ibi visitur magna statua in solio sedens, Salomonis est, quam Iustinianus magnus crexit, maxillam manu sustentantis et S. Sophiam admi-

- ὅτι ἐνικήθη εἰς μῆκος καὶ κάλλος ὑπὲρ τῶν πυρ᾽ αὐτοῦ κτισθέν- P 21
των ναῶν Ἱερουσαλήμ. ἐκείσε δὲ ἴστατο στήλη καὶ τοῦ μεγάλου
Θεοδοσίου, ἐπὶ δύο κίονων τετραδικῶν χρυσεμβάφων, ὅπισθεν
τῆς βασιλικῆς, πλησίον τοῦ μιλίου.
- 5 Ἐν αὐτῇ τῇ βασιλικῇ χρυσορόφῳ, ὀπίσω τοῦ μιλίου, ἦν
ἀνδροεῖκελον ἄγαλμα χρυσεμβάφον (ἐνθα ἦν τὸ Ἐξαμον Ἡρα-
κλείου τοῦ βασιλέως) καὶ γονυκλινῆς Ἰουστινιανοῦ τοῦ τυράννου.
ἐκεῖ ὁ Τερβέλιος ἐδημηγόρησεν. ἐν οἷς ἔλεφας ἴστατο παμμεγέθης,
ὑπὸ Σεβήρου κατεσκευασμένος. ὄρος δὲ ἦν πρὸ τοῦ μέρους τῶν B
10 ἀναβαθμῶν, ἐνθα ἦν καὶ σχολὴ φυλαττόντων τὴν πόλιν. ζήμενοι
δὲ ἐκείσε ἀργυροκόπος ἐναντίοις ζυγοῖς τὴν πρᾶσιν ποιούμενοι.
καὶ τοῦ οἰκήματος αὐτοῦ πορθουμένου ἠπειλεῖ τῷ τὸν ἔλεφαντα
φυλάττοντι θάνατον, εἰ μὴ τοῦτον κρατήσῃεν. ὁ δὲ θηροκόμος
οὐκ ἐνεδίδου. ὃν φρονέσας ὁ ζυγοπλάστης δέδωκε βορὰν τῷ
15 ἔλεφαντι. τὸ δὲ θηρίον ἀτίθασσον ὃν καὶ αὐτὸν ἀνεῖλε. καὶ ὁ
Σεβήρος ἀκούσας τῷ θηρίῳ θυσίας ἤνεγκεν. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ
τόπῳ παρεθῆς ἀνετυπώθησαν τό τε θηρίον καὶ ὁ θηροκόμος.
ἐνθα καὶ Ἡρακλῆς ἐλατρεύθη, πολλὰς θυσίας δεξάμενος· ὃς
ἐν τῷ ἵπποδρομῷ μετετέθη. ἐπὶ δὲ Ἰουλιανοῦ ὑπατικοῦ ἀπὸ C
20 Ῥώμης ἦλθεν ἐπὶ τὸ Βυζάντιον, εἰσῆχθη δὲ μετὰ στη-
λῶν δέκα.

1 ὅτι Vat. ceteri ὅστις. τὸς — ναὸς Vat. an ὑπό?
5 p. 90 Band. 9 ὄρος — ἀναβαθμῶν om Suidas in βασιλικῇ.
11 ἐναντίοις] ἐν πλαστοῖς Suidas cum F. 19 ἱππευτικοῦ
codd. aliquot.

rantis, quod magnitudine et pulchritudine templum Hierosolymis ab ipso conditum illa superaret. ibidem collocata erat statua Theodosii magni supra duas columnas quadratas et auro obductas, pone cisternam regiam prope miliarium.

In ipsa Basilica prope miliarium posita erat statua virilis inaurata (ibidem erat Examon Heraclii imperatoris) et genuflexa Iustiniani tyranni. illic Terbelis concionatus est, eodemque in loco stabat ingens elephas a Severo erectus. erat autem collis ante partem graduum, ubi schola custodum urbis excubabat. habitabat etiam ibi argentarius qui lancibus iniquis in venditis utebatur. huius taberna cum ab elephante eversa esset, mortem minabatur eius custodi, nisi bellum cohiberet. magister autem elephanti cum minas eius nihili faceret, interfecit ipsum falsus ille libripens, et elephanto devorandum obiecit. bellum vero nec dum cicurata ipsum una sustulit. quo audito Severus elephanto sacrificavit, et in eodem loco ipsius belluae eiusque magistri statuas erigi curavit. ibidem quoque Hercules multis sacrificiis colebatur, qui postea in Hippodromum translatus est. Iuliano vero consule Romae Byzantium devotectus est cum aliis decem statutis.

“Οτι ἐν τῷ μίλιῳ ἐν τέτρασιν ἵπποις ἄρμα ἥλιον
 ἱπτάμενον παρὰ δύο στηλῶν ἐκ παλαιῶν τῶν χρόνων ὑπῆρχεν.
 Ἐνθα εὐφημίσθη ὁ μέγας Κωνσταντῖνος μετὰ τὸ νικῆσαι Ἀζώτιον,
 ἐπειδὴ καὶ Βύζας ἐκείσε εὐφημίσθη. κατενεχθέντος δὲ τοῦ ἄρ-
 D ματος ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ, στυλίδιον καινὸν παρὰ Κωνσταντίνου ὁ
 ἐσκευάσθη εἰς τύχην τῆς πόλεως, ὑπὸ ἡλίου φερόμενον, ὃπερ
 δορυφορούμενον εἰσῆει εἰς τὸ στάμα καὶ στεφανωθὲν ἐξῆει.
 ἐτίθετο δὲ ἐν τῷ σενάτῳ ἕως τῶν ἐπιόντων γενεθλιῶν τῆς πό-
 λεως. διότι δὲ ἐπὶ κεφαλῆς σταυρὸν εἶχεν, ὃν ἐχάραξε Κων-
 σταντῖνος, Ἰουλιανὸς αὐτὸ βοθύνην κατέχρυσεν. Ἐνθα Ἄρειος 10
 τὸν ἔχθιστον θάνατον ἀπὸ τῆς καμάρας τοῦ φόρου τοῦ σενάτου
 P 23 ἀπέδωκεν. Ἐνθα καὶ ἐτυπώθη ἐπὶ τοῦ Θεοφιλοῦς Θεοδοσίου
 Ἄρειος ἐν μαρμάρῳ ἀναγλύφῳ, γειτνιῶν τῇ γῆ, καὶ σὺν τῇ τοῦ
 Ἄρειου καὶ Μακεδονίου Σαβελίου καὶ Εὐνομίου πρὸς αἰσχύνην
 αὐτῶν, ὡς ἂν οἱ παρερχόμενοι κόπρον καὶ οὐρὸν καὶ ἐμπτύσματα 15
 ἐρρίπτωσιν αὐτοῖς.

“Οτι τὸ Σένατον, ὡς οἱ μὲν λέγουσι, ἐξ ἀρχῆς ἦν τῶν
 κωδικέλλων φυλακτήριον· ἐκείσε γὰρ οἱ πατρίκιοι ἐλάμβανον
 αὐτοὺς ἕως Κωνσταντίνου. καὶ Καλλιστρατος πρῶτος τὴν
 B ἀξίαν τοῦ ὑπάτου ἐκείσε ἐδέξατο, τοῦ δήμου κράξαντος 20

1 p. 13 Band. cf. 91. Suidas v. μίλιον. 2 ἱπτάμενον Vat.,
 ἱπταμένοις ante ἄρμα C. 8 σενάτῳ ἱερτῶν ἐπιουσῶν καὶ
 γενεσίῳ τῆς πόλεως τελουμένων C. 12 ἀπέδωκεν, ποῦ
 καὶ οἱ παρερχόμενοι οὔρα καὶ κόπρα ἐτίθουν αὐτῷ τῷ ἐχθίστῳ
 Ἄρειῳ C. 17 p. 13 Band. 18 πατρίκιοι] ὑπάτοι alii.

In miliario iam inde ab antiquis temporibus supra duas columnas
 stabat currus solis quasi volans, cui iuncti erant quattuor equi coloris
 ignei. ibi vero Porphyrius auriga faustis Venetae factionis acclamatio-
 nibus exceptus fuit, postquam vicit factionis Prasinæ aurigas Azotium
 et Byzantem. ubi vero ille currus in Hippodromo subversus fuit, fecit
 Constantinus novam statuam fortunæ urbis, portatam a Sole, quæ
 magno comitatu in tribunal Hippodromi deducebatur indeque coronata
 iterum exibat. ponebatur autem in senatu usque ad diem urbis natalem.
 caeterum ob crucem, quam capiti eius Constantinus insculpi curaverat,
 Iulianus eam in foveam proiici et terra obrui iussit. in eo loco Arius
 abominanda morte obiit a camera senaculi, quod erat in foro viginti
 novem palmos. ibidem pius Theodosius Arium et una cum ipso Sabel-
 lium Macedonium et Eunomium, ad notandam eorum ignominiam, mar-
 mori adeo vicino terræ insculpi curavit, ut a praetereuntibus stercore
 urina et sputo conspurcarentur.

In senatu, ut quidam tradunt, codicilli antiquitus custodiebantur:
 nam ibi patricii eos accipiebant usque ad tempora Constantini. ibidem
 Callistratus primus dignitatem consularem suscepit, acclamante populo

“Καλλίστρατος εὐτυχῆς καὶ εἰς ἄλλο προκίψει.” ὁ δὲ φοβη-
θεὶς προσέφυγε τῇ ἐκκλησίᾳ. Κωνσταντῖνος δὲ ἐξωμόσατο μὴ
ἀδικῆσαι αὐτόν. ὁ δὲ μὴ ἀνασχόμενος χεירוτονήθη πρεσβύ-
τερος, εἶτα ἐπίσκοπος.

5 Ὑποκάτω δὲ τοῦ κίονος τοῦ φόρου ἐτέθη καὶ τὸ Παλλά-
διον στοιχεῖον καὶ ἕτερα σημειοφορικά πολλά. ὁ δὲ κύκλος τοῦ
φόρου ἐστὶ τὸ ἴσον τῆς ποδῆας τῆς κόρτης τοῦ μεγάλου Κων-
σταντίνου, ἣν αὐτὸς ἐπέξεν ἐκεῖσε, ὅτε ἀνῆλθεν ἀπὸ Ῥώμης. C
οἱ δὲ σιγματοειδεῖς δύο ἔμβολοι ἐτύγχανον τότε σταῦλοι γύρωθεν
10 τῆς κόρτης, καὶ ὁ περιβλεπτος οὗτος κίων, καὶ ἡ στήλη τοῦ
Ἀπόλλωνος, ἣν ἔστησε Κωνσταντῖνος ὁ μέγας δίκην ἡλίου εἰς
ὄνομα αὐτοῦ, θεὸς ἐν τῇ κεφαλῇ ἡλίου ἐκ τῶν τοῦ Χριστοῦ καὶ
θεοῦ ἡμῶν δίκην ἀκτίων, ὡς ἡλιος τοῖς πολίταις ἐκλάμπων.

Ἐν δὲ τοῖς Ἀρτοπωλείοις κιονάρια ὀκτὼ περιφέρει τμη καὶ
15 ταῦνας καὶ ἀετοὺς καὶ λέοντας λαγούς τε, καὶ κριῶν κάρας καὶ
στρουθίων καὶ κορώνης καὶ τρυγόνος καὶ μυδῶς καὶ γαλῆς καὶ
δαμάλεως, καὶ Γοργόνας δύο, μίαν μὲν ἐκ δεξιῶν καὶ ἑτέραν ἐξ D
ἐωνύμων, ἣ μία τὴν ἑτέραν κατ’ ὄψιν βλέπουσα, ἀπὸ μαρ-
μάρων ἐγγεγλυμμέναι, καὶ χοιρῶν ἀγέλας. Ἰσταντο δὲ μέχρι
20 Ζήνωνος. Γαληνὸς δὲ τις, ἰατρὸς καὶ φιλόσοφος ὑπάρχων,
ἐκεῖσε περιωθεὶς τὰς Γοργόνας ἔλεγεν ἱερογλυφικὰ καὶ ἀστρο-

5 p. 14 Band. p. 275 Grets. τὸ om C. 11 Ἀπόλλωνος
ἐστὶ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἣν ἔστησεν οὗτος δίκην ἡλίου,
τιθεὶς C. 14 p. 16 et 92 Band. κιονάρια ἔστησεν
εἰκοσι περιφερῆ καὶ C. 15 λέοντας λαγούς τε] λεάνας C.
18 ὑπὸ libri.

“Callistratus fortuna favente insuper ad aliud provehetur.” quare ille
perterritus ad ecclesiam confugit, et quamvis Constantinus iuraret se
nullam ei iniuriam illaturum, attamen ille minus fidens primum presbyter,
postea vero episcopus creatus est.

In inferiori parte columnae fori Palladium et multa alia admiranda
posita fuerunt. circuitus autem fori tantus est quantus fuit ambitus ten-
torii Constantini magni, quod Romae Byzantium veniens istic fixerat.
duae autem illae semitundae porticus tunc temporis stabula erant
circum tentorium; et illa columna, cui Constantinus statuam Apollinis
sub nomine suo imposuit, infixis capiti radiorum instar aliquot clavibus
passionis Christi dei nostri, ut veluti sol civibus suis praeluceret.

In Artopoliis visitur statua, quae exornata est capitibus pavonis,
aquilae, leonis, leporis, arietum, passerulorum, cornicis, turturis,
muris, felis et buculae; item Gorgones duae ex marmore sculptae, una
ad dextram altera ad sinistram, facie sibi invicem obversa, et demum
copiosus porcorum grex. perstiterunt autem usque ad Zenonem. caeterum
Galenus quidam medicus et philosophus, istac praeter Gorgonas
transiens, hieroglyphica esse dixit, isque astronomicum futuri praesa-

νομικά τῶν μελλόντων, δηλώσας τὰς ιστορίας πάσας σὺν τῷ ὀνόματι, Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου τυπωσαμένου ταῦτα. τοῦ δὲ αὐτοῦ Γαληνοῦ ἐπὶ πλεῖστον συγχύσαντος καὶ τοῖς ἀναγνώσασσι προσσχόντος, τὰ μέλλοντα συμβαίνειν Ζήνωνι παρὰ Βη-
P 24 ρίνης εἰπόντος καὶ γελάσαντος, Καλλίστρατός τις συρφετός, 5 κάπηλος τὴν τέχνην, μετὰ τὴν ἐπάνοδον Ζήνωνος διαβάλλει τὸν Γαληνόν. ὁ δὲ Ζήνων τοῦτον ἀνηγήκει. λέγουσι δέ, καὶ ἔστιν ἀληθές, ὅτι αἱ ἀγέλαι τῶν χοίρων ἐκείσε διερχόμεναι εἰς τὸν Ἀρτοτυριανὸν τόπον, μέσον τῆς καμάρας, ὅθεν ἀνέρχεται, καὶ οἱ τούτους ἐλαύνοντες τύπτουσι τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων σφοδρῶς, 10 μέχρι ὅτου αἶμα χυθὲν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν εἰς θυσίαν τοῦ τόπου ἐκείνου, οὐ μεδίστανται ἐκ τῶν ἐκείσε. ἤνικα δὲ χυθῆ ἄλμα δλίγον, ἀθρόως ὀρεῖ ἢ τῶν χοίρων ἀγέλη. καὶ τοῦτο ἔστιν ἀληθές.

B Ὅτι ἐν τῷ Ταύρω στήλη τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου ἵσταται. 15 ἦν δὲ πρῶην ἀργυρᾶ. ἔνθα τοὺς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἤκοντας ἐδέχετο ἐκείσε. καὶ πρῶην παλάτιον ὑπῆρχε καὶ ξενοδοχεῖον τῶν Ῥωμαίων, δηλονότι εἰς τὸ καλούμενον Ἀλωνίτζιον. ἐπάνω δὲ τοῦ μεγάλου κίονος ἐστήλωται Θεοδόσιος, οἱ δὲ υἱοὶ αὐτοῦ, ὁ μὲν Ὀνώριος ἐπάνω τῆς λιθίνης ἀψίδος τῆς πρὸς δυσμᾶς, ὁ δὲ 20

1 δηλώσας Bav. τῷ ὀνόματι] τοῖς ὀνόμασι C. 2 τυπώσαντος C. 5 εἰπόντος add C. συρφετός μὲν τῷ γένει, κάπηλος δὲ τῇ ἀξίᾳ alii. 9 ἀνέρχεται, ἵστανται ἐνεοὶ καὶ οὐ δύνανται προέρχεσθαι, ὅτε οἱ χοιροδέται οἱ τούτους ἐλαύνοντες τύψωσι τούτους, καὶ τότε μεδίστανται ἤνικα γὰρ χυθῆ — C. 15 p. 17 Band. 18 ἀλωνίπτῃ Bav.

gium contineri, et cunctas declaravit historias cum nomine Constantini magni, qui illa erexit. cum vero Galenus multum iam enarrasset, et in iis intelligendis occupatus quae Zenoni a Verina olim eventura essent in risum prorumperet, Callistratus quidam homo nihili, qui cauponariam exercebat, Zenonem Cpolim redeuntem eo usque in Galenum calumniis instigavit ut ipsum interficeret. porro commemorant, et sane res ita se habet, quod, cum aliquando greges porcorum istac transducerentur ad locum nuncupatum Artotyrianum, in media fornice unde ascenditur, licet subulci porcos vehementer fustibus contunderent, eos tamen loco isto prius movere non potuerint quam sanguinem naribus in speciem sacrificii profunderent. quo paulum saltem profluente statim totus porcorum grex uno impetu se ab eo loco commovere coepit.

In Tauro collocata est Theodosii magni statua, quae prius argentea fuit. ibi olim palatium erat et hospitale Romanorum nuncupatum Alonitzium, in quod ab exteris nationibus venientes recipiebantur. ibidem supra magnam columnam visitur statua Theodosii magni, filiorum autem ipsius supra arcus lapideos, Honorii ad Occidentem,

Ἀρκάδιος ἐν τῇ πρὸς ἀνατολὴν λιθίνῃ ἀψίδι. ὕπερθεν δὲ τῶν περιβλέπτων μεγάλων κίωνων τῶν τετραδισίων, μέσον δὲ τῆς ἀλλῆς, ἔστιν ἔφιππος ὃν οἱ μὲν λέγουσιν Ἰησοῦν τὸν Ναυῆ, ἕτεροι δὲ τὸν Βελλεροφόντην· ἤχθη δὲ ἀπὸ τῆς μεγάλης Ἀντιο- C
5 χείας. τὸ δὲ τετράπλευρον τοῦ ἐπίππου τὸ λιθόξεστον ἔχει ἐγγε-
γραμμένας ἱστορίας τῶν ἐσχάτων τῇ πόλει, τῶν Ῥωσῶν μελλόν-
των πορθεῖν τὴν αὐτὴν πόλιν· καὶ τὸ ἐμπόδιον ἀνθρωποειδὲς
χαλκούργημα βραχὺ παντελῶς καὶ δεδεμένον γονυκλινὲς ἔχει.
ὁ πούς ὁ ἐδώνημος τοῦ μεγάλου καὶ αὐτὸς σημαίνει ὅτι ἐκείσε
10 ἐγγεγραμμένον ἔστιν. ὡσαύτως καὶ ὁ μέγας κίων ὁ κοῦφος καὶ
ὁ Ξηρόλοφος τὰς ἐσχάτας ἱστορίας τῆς πόλεως ἔχουσιν ἐν ἱστο-
ρίαις ἐγγεγραμμένας.

Ὅτι τὸ καλούμενον Φιλαδέλφιον οἱ υἱοὶ εἰσι τοῦ μεγάλου
Κωνσταντίνου. ὁπόταν δὲ ὁ μέγας ἐτελεύτησε τοῦ Κωνσταντίνου
15 ὄντος ἐν τοῖς ἀνατολικῶς μέρεσι, Κώνσταντος δὲ ἀπὸ δύσεως καὶ D
Γάλλου ἐρχομένων, συνήφθησαν ἐκείσε καὶ ἀσπάζονται ἀλλήλους.
καλεῖται δὲ ὁ τόπος Φιλαδέλφιον οὐχ ὅτι ἐκεῖ συνήφθησαν, ἀλλὰ
τῆς ὑπαρτήσεως αὐτῶν ἐκείσε ἀναστηλωθείσης. ὡς δὲ ἕτεροι
φασίν, ὅτι τὸ νῦν καλούμενον Φιλαδέλφιον, ἐν ᾧ ἔστι βόθρω
20 ἀψίς, προτείχισμα ἦν καὶ πύργα χερσαία τὸ παλαιόν, ὑπὸ Κάρου
κατασκευασθεῖσα. ἐκεῖ οὖν ἴστατο ἡ στήλη τοῦ φόρου, ἦν εἰς

2 δὲ om C.

6 τῶν ἐσχάτως μελλόντων Ῥῶς πορθεῖν C.

9 τοῦ ἔππου τοῦ μεγάλου C.

11 ἐν [ιστ. ἐγγ.] καὶ τὰς ἀλώ-

σεις ἐνιστόρους C.

13 p. 18 Band. p. 276 Grets.

14 alterum

Κωνσταντίνου C.

15 τοῖς τῆς ἀνατολῆς μ. C.

19 βόθρω

ἀψίς] βορροῖθεν ἀψίδιον C.

Arcadii vero ad Orientem. in medio eiusdem areae statuam equestrem
magnae columnae quadratae sustinent, quam alii Iesu Navae, alii
Bellerophontis esse dicunt: allata fuit ex magna Antiochia. caeterum
basis lapidea quadrilater equestris illius statuae habet insculptas histo-
rias rerum novissimarum, quae urbi accident cum a Russis expugnabitur.
item parvum illud signum aereum virile, quod ad pedes ante dictae
equestris statuae vinctum et genuflexum visitur, eadem continet. prae-
terea quoque pes laevus equi, quod in eo inscriptum est, praesignificat.
similiter et magna columna concava et Xerolophus ultimos urbis casus
figuratos exhibent.

Spectaculum cui Philadelphii nomen, statuae sunt filiorum Con-
stantini magni: postquam enim ipse obiit, Constantius in partibus
Orientis degens et Constans cum Gallo ab Occidente veniens, ambo in
hoc loco coniuncti se invicem salutaverunt. vocatur autem locus ille
Philadelphium non propterea quidem, quod ibi coniuncti fuerint, sed
quoniam primi eorum congressus signum istuc erectum est. alii vero
dicunt locum qui nunc vocatur Philadelphium, antiquitus propugnaculum
fuisse et portam terrestrem a Caro exstructam. in hoc loco stabat

καρούχαν ἤνεγκαν ἀπὸ τοῦ Φιλαδελφίου, ὡς δὲ ὁ διακρινόμενος λέγει, ἀπὸ Μαγναύρας.

P 25 Ἡ ἐν τῷ φέρῳ τεθεῖσα στήλη πολλὰς ἕμψωδίας δεξαμένη εἰς τύχην τῆς πόλεως προσεκνήθη παρὰ πάντων, ὑψωθείσα ἐν τῷ κίονι, τοῦ ἱερέως μετὰ τῆς λιτῆς παρεστηκότος καὶ μετὰ 5 κραυγῆς τὸ κύριε ἔλεησον βοῶντος ἑκατοντάκις, καὶ ἄνωθεν ἐκείσε ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κίονος πολλὰ ἐτέθησαν θαυμαστὰ καὶ παράδοξα. καὶ πανήγυρις περὶ τούτου γέγονε τεσσαρακον-
θήμερος, καὶ σιτηρέσια πολλὰ τότε ὁ βασιλεὺς δέδωκε. τῇ δὲ ἐπαύριον τὸ γενέθλιον τῆς πόλεως γέγονε, καὶ μέγα ἵπποδρόμιον, 10 ὅτε ἡ πόλις ὠνομάσθη Κωνσταντινούπολις.

Τὸν δὲ εἰς τὸ Φιλαδέλφιον ὄντα σταυρὸν ἀνέστησεν ὁ ἅγιος B Κωνσταντῖνος ἐπὶ κίονος κεχρυσωμένου διὰ λίθων καὶ ὕλων, κατὰ τὸν σταυροειδῆ τύπον ὃν εἶδεν ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ τοῦ κίονος ἐκείνου τοῦ πορφυροῦ. καὶ ἐποίησε στήλας τῶν νύων αὐ- 15 τοῦ, καὶ ἐτύπωσεν ἐπὶ θρόνου καθέζεσθαι. ἐποίησε δὲ καὶ τὸν κίονα ἐκείνον, ἱστορίας ἔχοντα ἐν αὐτῷ ἐνζώδους, καὶ γράμματα Ῥωμαίους τὰ ἔσχατα σημαίνοντα. Ἰστατο δὲ ἀντικρὺς τῶν δύο νύων αὐτοῦ τῶν ἐπὶ θρόνου καθιζομένων καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀσπαζομένων. 20

7 ἐτελέσθησαν C. 11 μετανομάσθη C. 12 p. 19 Band.
13 κεχρυσωμένον C. 14 σταυρὸν ἦτοι τύπον Bav. 16 ἀνε-
τύπωσεν C. 17 ἔχοντα ἐν αὐτῷ ἐνζ.] περιέχειν τὰς τούτων ἐνζ. C.
18 Ῥωμαῖα τῶν ἐσχάτως μελλόντων γίνεσθαι C. 19 θρόνοις C.

prius statua fori, quam inde curru in forum devexerunt, vel ut alii diverse tradunt, a Manaura.

Statua in foro posita multisque celebrata hymnodiis ut fortuna urbis ab omnibus adorabatur, erecta supra columnam, sacerdote praesente cum supplicatione et centies clamante "Kyrie eleison." capitulo autem eius columnae admiranda quaedam et miraculosa superimposuerunt, et solenne festum totos quadraginta dies actum fuit, atque ipse imperator copiosam annonam distribuit. caeterum postridie natalicia urbis celebrata sunt, et magni Circenses acti, eoque die urbs nominata est Cpolis.

Crucem in Philadelphio erexit Constantinus magnus supra columnam inauratam et lapideis vitreisque crustis intextam, ad crucis, quam in coelo vidit, et columnae porphyreticae formam. praeterea quoque filiis suis statuas posuit throno insidentes, et e regione earum columnam hieroglyphicis notis inscriptam, quae ultimum Romanorum rerum statum variis figuris praenuntiant. stabat autem e regione filiorum Constantini magni, qui in thronis sedent, et eorum qui se invicem amplectuntur.

Ἵτι τὸ λεγόμενον Μόδιον ὠρολόγιον ἦν ἤγον τὸ ἕξαμον τοῦ μοδίου. Ἵστατο δὲ ἐπάνω τῆς ἀψίδος τοῦ Ἀμαστριανοῦ, μέσον τῶν δύο χειρῶν, κατασκευασθὲν ὑπὸ τοῦ Οὐαλεντινιανοῦ, διὰ τὸ καὶ τὴν Λαμίαν εἶναι ἐγγὺς αὐτῶν. ὑποκάτω δὲ ἐν τῷ C 5 εἰλήματι τῶν χειρῶν ἱστορίαι εἰσὶν· οἱ δὲ πεπειραμένοι εὐρήσουσιν αὐτάς. ὠρίσθη δὲ τὸ μόδιον κουμούλιον πιπράσκεῦθαι. εἷς δὲ τῶν ἐμπόρων πίπρασκέ τινα σίτον, ῥίγλιον τὸν μόδιον. γνοὺς δὲ ὁ βασιλεὺς ἔκοψε τὰς δύο αὐτοῦ χεῖρας, καὶ ἀνεστηλώσεν ὀρθῶσαι, ὁμοίως καὶ τὸν μόδιον, ὃς ἐχρημάτιζεν ὠρο-
10 λόγιον.

Ἵτι ἐν τῷ τόπῳ τοῦ Ἀμαστριανοῦ ἤλιος Ἵστατο ἐν αὐτῷ, ἐν ἄρματι μαρμαρίνῳ στηλωθεὶς, καὶ Ἡρακλῆς ἀνακείμενος. ἐνθα καὶ ποταμὸς, καὶ ἀπὸ Λύκου λατρευόμενος. καὶ χελῶναι ἐκεῖσε μετὰ θροῦθων, καὶ δράκαιναι δεκαοκτώ. καὶ μαρμάρινος
15 στήλη ἱσταμένη ἐκ χώρας Παφλαγονίας δεσπότητος, καὶ ἑτέρα D. κεχωσμένη ἐν τῇ κόρῳ καὶ τοῖς οὖροις, δοῦλος τοῦ ἐκ χώρας Ἀμάστρων Παφλαγόνος. ἐκεῖσε δὲ ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ ἐτύθησαν τοῖς δαίμοσιν ἀμφότεροι καὶ ἀνεστηλώθησαν. ἐκεῖσε καὶ καλλωπισμὸς κίωνων λευκῶν σιγματοειδῶς ἀνεγερθέντων. ἐγένοντο δὲ
20 ἐκεῖσε δαιμόνων ἐπιστάσιαι πολλαί.

1 p. 19 Band. [2 Ἵσταται C. ἀψίδος τοῦ Ἀμαστριανοῦ]
καμάρας τῆς τῶν Ἀμαστριανῶν C. 4 αὐτοῦ C. 6 κου-
μούλιον C et Bav. 7 πίπρασκέ Bav. σίτου C. ῥίγλιον
C et Bav. 11 p. 20 Band. Ἵσταται C. 13 ἐνθα —
λατρευόμενος om C. λευκοῦ Bav. 14 δεκαοκτώ] με' C.
15 ἱσταμένη] ἀχθεῖσα ἀπὸ C. δεσπότητος τινός καὶ C. 16 δοῦλος
τοῦ ἐκ χώρας Ἀμάστριδος. ἐκεῖσε C. 18 ἀμφότερα C. ἀνεστη-
λώθη ἐκεῖθεν C. 19 κίωνων C.

Modium quod vocant, horologium erat et examen modii, positum supra arcum Amastriani, inter duas manus, a Valentiniano constructum; quare etiam iis vicinum est signum Lamiae. infra autem in volumine manuum historiae inscriptae sunt, quas periti earum rerum facile interpretantur. caeterum cum lege sancitum esset ut modius frumenti cumulate venderetur, mercator quidam contra edictum ad regulam alicui vendidit; qua de re certior factus imperator manus illi amputari iussit, easque una cum modio in exemplum publice erigi curavit. ibidem quoque collocatum erat horologium.

In loco nuncupato Amastriano positae erant Solis in curru marmoreo et Herculis recubantis statuae. ibidem Lycus fluvius est, qui a lupo nomen habet. item visuntur ibi testudines plene avibus, et dracones octodecim, et statua marmorea domini cuiusdam Paphlagonis, et alia statua servi ex Amastriana, regione Paphlagoniae oriundi, urina et stercore obruta. utraque autem in eo loco daemonibus immolatus fuit. ibidem visuntur columnae candidae in figuram semitondam erectae. multae etiam daemonum suscitationes ibi fiebant.

Εἰς δὲ τὸν καλούμενον Βοῦν κάμινος ἦν παμμεγέθης ἐκτι-
σμένη, βοδὸς ἔχουσα κεφαλὴν. ἔνθα καὶ οἱ κακοῦργοι ἐτιμω-
ροῦντο, ὅθεν καὶ Ἰουλιανὸς προφάσει τῶν καταδίκων πολλοὺς
ἐν αὐτῇ κατέκασε Χριστιανούς. ἦν δὲ ἡ κάμινος βοδὸς τύπος
P 26 παμμεγεθεστάτου θεάματος, οὗ κατὰ μίμησιν καὶ ἐν τῷ νεωρίῳ 5
βοῦς ἀνετυπώθη. ἦν δὲ ἡ κάμινος ἕως Φωκά, ἀλλὰ ὑπὸ Ἡρα-
κλείου ἐχωνεύθη λόγῳ φύλων. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ τόπῳ καὶ ἀψίδες
ἴσμοιαι τῷ ξηρολόφῳ, ἔχουσαι ἀγάλματα πολλὰ καὶ ἱστορίας
λιθίνας.

Τὸ Ἐξακίονιον χερσαῖον ἦν τεῖχος παρὰ τοῦ μεγάλου Κων-10
σταντίνου κτισθὲν, διήρκεσε δὲ χρόνους λβ' μέχρι τῆς βασιλείας
Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ. ἔξωθεν δὲ ἴστατο κίων ἔχων στήλην τοῦ
μεγάλου Κωνσταντίνου, καὶ τούτου χάριν λέγεται Ἐξακίονιον.
ἴσταντο δὲ ἐκεῖ στήλαι πολλαί. συνέτριψε δὲ ταύτας ὁ βασιλεὺς
B Μαυρίκιος. ἔτι δὲ εἰς τοὺς νῦν σωζομένους κίονας ἴστανται αἱ 15
ἀπὸ Κυζίκου ἐλθούσαι στήλαι.

Τὸ δὲ τὸ νῦν λεγόμενον Τετράφυλον πρῶην ὀνομάζετο
Τετράβιον, καὶ διήρκεσεν ἔτη ἑκατὸν ἐξήκοντα μέχρι Ζήνωνος.
ἦν δὲ ἐκεῖσε κουβίκλειον ἐπάνω κίωνων ὑπὸ τοῦ μεγάλου Κων-
σταντίνου κτισθὲν, καθ' ὁμοίωσιν τῆς Ῥώμης. οἱ δὲ συγγενεῖς 20

1 p. 20 Band. 3 τῶν om C. 9 λιθίνας. οἱ δὲ διερχό-
μενοι εὐεχέσουσιν σὺν ὀλίγα C et Bav. 10 p. 20 Band.
ἕξωκίονιον C. 13 ἕξωκίονιον C. 17 p. 21 Band. p. 277
med. Grets. πρῶτον C. 18 τετράβιον C. 19 καρ-
βούκιον C, κουβούκλειον Bav. 20 Ῥώμη. καὶ ὅτε τις συγ-
γενῆς βασιλέως ἢ αὐτὸς ἀπέθανε, προελάμβανεν ἡ Αὐγούστα καὶ
οἱ συγγενεῖς τοῦ τεθνεώτος βασιλέως, καὶ ἐθρ. C.

In loco nuncupato Bove maxima erat fornax bovis figuram gerens,
in qua malefici puniebantur. quare etiam Iulianus multos Christianos
in ea combussit. gerebat autem illa fornax maximi bovis formam, ad
cuius exemplar postea similis bos in Neorio exstructus est. integra
autem permansit illa fornax usque ad Phocam tyrannum, qui ultimus
omnium ab Heraclio in eo combustus est. in eodem loco arcus erecti
erant similes illis qui in Xerolopho spectantur, et continent simulacra
et historias lapidibus insculptas.

Hexacionium erat locus muro septus anroque ornatus a Constan-
tino magno: duravit autem annos 32 usque ad imperium Theodosii
iunioris. extra eum stabat columna cum statua Constantini magni, unde
ipse locus Hexacionium appellatus fuit. ibidem et aliae multae statu-
collocatae erant, quas una omnes confregit Mauricius. columnis autem
hucusque integre relictis impositae erant statu-ae ex urbe Cyzico
allatae.

Tetrapylum prius Quadrivium vocabatur, et duravit annos 160
usque ad imperium Zenonis. ibidem cubiculum erat columnis suffultum,
a Constantino magno exstructum ad similitudinem illius quod est Romae.

τοῦ τελευτῶντος βασιλέως καὶ ἡ *Αὐγούστα* προελάμβανον τὸ ἐξόδιον, καὶ ἐθρήνον ἐκείσε τὸν τελευτήσαντα ἕσωθεν τοῦ κουβικλείου, καὶ ἀπέλκον τὰ βῆλα πρὸς τὸ μὴ εἰσερχεσθαι ἢ κατοπεύειν τοῦ λαοῦ τινά, καὶ κατ' ἰδίαν ἐκόπτοντο οἰμωγὰς καὶ θρήνους σφοδροὺς ἕως ὥρῶν ἕξ. καὶ ἔκτοτε ἐλάμβανον τὸν ἀποιχόμενον μέχρι τῶν ἁγίων ἀποστόλων, καὶ ἐκήδεον αὐτόν. C εἶθ' οὕτως ἀνθυπέστρεφον αἱ γυναῖκες.

Ἡ δὲ ἰσταμένη εἰς τὸ Ἑξακίονιον στήλη ἐπὶ βραχέος κίονος, κατὰ τὸ βόρειον μέρος, ἐπῆρχε *Κωνσταντίνου* τοῦ τυφλοῦ τοῦ νεωτερίζοντος υἱοῦ τῆς *Εἰρήνης*.

Ἡ δὲ ἰσταμένη εἰς τὸ *Σίγμα* ἐπὶ κίονος ὑπάρχει *Θεοδοσίου* τοῦ μικροῦ υἱοῦ *Ἀρκαδίου*, ἦν ἀνήγειρε *Χρυσάφιος* εὐνοῦχος ὁ *Τζουμᾶς* καὶ παρακοιμώμενος.

Αἱ δὲ στήλαι τῶν ἐλεφάντων τῆς χρυσοῦς πόρτης ἤκασιν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ *Ἄρειος* ἀπὸ *Ἀθηνῶν*, παρὰ *Θεοδοσίου* τοῦ μικροῦ, τοῦ κτίστορος τοῦ χειροῦ τείχους μέχρι τῶν *Βλαχερνῶν*, ὅπερ D ἔκτισεν εἰς ἐξήκοντα ἡμέρας, ἐχόντων τῶν δύο μερῶν τοῦ δήμου ἀπὸ χιλιάδων ὀκτώ, ὄντων δημάρχων *Μανδαλά* μέρους τῶν *Βενέτων* καὶ *Χαρσίου* ἀδελφοῦ αὐτοῦ μέρους *Πρασίνων*, μετὰ 20 καὶ *Ἐδλαμπίου* συγγενοῦς. ἠνώθησαν δὲ οἱ *Βένετοι* ἀπὸ *Βλαχερνῶν*, οἱ δὲ *Πράσινοι* ἀπὸ χρυσείας πόρτης, καὶ ἠνώθησαν εἰς τὴν *μυριάνδρον* πόρτην τὴν καλουμένην *Πολυάνδρον*. οὕτως

5 ἕως] ποιούμενοι ἕως C. 8 p. 20 Band. 11 p. 21 Band.
14 p. 21 Band. ἤκασιν] ἤχθησαν C. 15 ἀέρος ἀπὸ ἀθηνᾶς
Bav. 16 κτίσαντος τὸ χειροῦν τεῖχος C. 17 τῶν δήμων
ἀπὸ χιλιάδας C. 18 μαγαλά C et Bav., μαιδαλά Vat.

in isto loco consanguinei defuncti imperatoris, et ipsa Augusta, ante funeris elationem lugebant mortuum intra cubiculum, obductis velis, ne quis e populo intrare aut introspicere posset; et lessum ibi sex horarum cum multo planctu faciebant. exinde funus comitabantur ad templum SS. apostolorum; eoque composito revertebantur mulieres.

Statua in Hexacionio columnae exiguae imposita septentrionem versus, Constantini erat cognomento caeci iunioris filii Irenae.

In porticu cui nomen Sigma columnam statuam Theodosii iunioris, filii Arcadii sustinet, quam erexit Chrysaphius eunuchus et accubitor.

Statuae elephantorum portae aureae allatae sunt Athenis ex templo Martis a Theodosio iuniore, qui condidit murum terrestrem ad Blachernas usque, intra 60 dierum spatium, opera duarum factionum populi, quae octo milia hominum continebant. Venetae quidem factionis praefectus erat Mandalas, Prasinae vero Charsias eius frater cum Eulampio. utraque autem factio, Veneta a Blachernis et Prasina a porta aurea, coniungebatur in porta nuncupata Myriandra, quae alias quoque nuncupatur Polyandra, quod ambas factiones ibi unitas fuerint. reliquas

δὲ ἐκλήθη Πολύανδρος διὰ τὸ ἀμφότερα τὰ μέρη ἐκείσε ἐνω-
θῆναι. αἱ δὲ λοιπαὶ στήλαι αἱ ἰστάμεναι εἰς τὴν χρυσεῖαν ἦκασι
παρὰ Βιγγίλου ἀσκηρήτου καὶ ἀστρονόμου, μετὰ τῆς γυναικείας
τῆς κατεχούσης τὸν στέφανον εἰς τύπον τῆς πόλεως. ἄνωθεν δὲ
P 27 καὶ κάτωθεν εἰσι καὶ λοιπὰ μικρὰ ξόανα, ἅτινα σημαίνουσι τοῖς 5
πεπειραμένοις ἀκριβῆ πολλὴν γνῶσιν.

Τὸ καλούμενον Στρατήγιον στήλη ἐστὶν Ἀλεξάνδρου τοῦ
Μακεδόνης, ἣ ἐν τῷ μεγάλῳ κίονι ἰσταμένη. καὶ ἴστατο πρώην
εἰς τὴν Χρυσόπολιν, ὅτι τὸν στρατὸν αὐτοῦ ἐκείσε ἐρρόγευσε
διπλὴν ῥόγαν τὸν ἕνα χρόνον· καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη Χρυσό-10
πολις παρὰ τῶν Μακεδόνων. τὸ δὲ Στρατήγιον ὠνομάσθη παρὰ
τοῦ λαοῦ. ἴστατο δέ, ὡς εἴρηται, ἣ στήλη εἰς τὴν Χρυσόπολιν,
ὡς ἀνήγειραν αὐτὴν οἱ λαοί, χρόνους ἑξακοσίους τεσσαράκοντα
ὀκτώ. ὁ δὲ μέγας Κωνσταντῖνος ἤγειρεν αὐτὴν ἐν τῇ πόλει.
ἐκείσε δὲ ἐπεδοκιμάζοντο οἱ στρατιῶται, ὅτι πείδιον ἦν ὁ τόπος. 15
B ἐκ δὲ τοῦ στρατοῦ ὠνομάσθη Στρατήγιον.

Τὸ δὲ μονόλιθον τὸ ἰστάμενον ἐκείσε ἀπόκλασμα ἦν τοῦ
ἰσταμένου εἰς τὸ ἵππικόν, ἦκε δὲ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων παρὰ Πρὸ-
κλου πατρικίου ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ μικροῦ Θεοδοσίου.

Ἰστατο δὲ εἰς τὸ αὐτὸ Στρατήγιον καὶ ὁ τρίπους, ἔχων τὰ 20
παρωχηκότα τὰ ἐνεστώτα καὶ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι, καὶ ὁ νότιος

3 Βιγγίλου πρωτοασκηρήτου C. 4 τῆς κ.] τῆς ἔξωθεν ἰστα-
μένης καὶ κ. C. ἄνωθεν] p. 276 ima Grets. 7 p. 28 Band.
p. 277 summa Grets. 8 πρώτον C. 13 ὡς ἀνήγειραν
αὐτὴν] ἦν ἀνήγειραν Vat. 14 ἔφερον C. 16 ἐκ — στρα-
τήγιον] haec supra post ἕνα χρόνον B, omissis τὸ δὲ στρατή-
γιον — λαοῦ. 17 p. 28 Band. ἀπόκομμα C. 18 ἵππο-
δρόμιον C. 20 p. 28 Band. εἰς τὸν αὐτὸν τόπον τὸ Στρ. C.

statuas in porta aurea posuit Vigilus a secretis et astronomus; uti
etiam statuam muliebrem coronatam, quae urbis figuram refert. sunt
praeterea supra et infra alia quaedam parva simulacra, quae eius rei
peritis magnam praebent scientiam.

Statua in Strategio supra magnam columnam posita Alexandri
Macedonis est, quae prius Chrysopoli stetit, quoniam ibi exercitui suo
duplex stipendium uno eodem tempore erogavit; quare illud oppidum a
Macedonibus Chrysopolis nominatum fuit. annis autem 648, postquam
haec statua Chrysopoli erecta est, Cpolim eam transponi curavit Con-
stantinus magnus. propter planitiam vero loci milites ibi exerceri sple-
bant, unde Strategii sive campi militaris a milite nomen accepit.

Monolithum ibidem positum fragmentum erat illius quod in Hippo-
dromo stat. allatum autem est Athenis a Proclo patricio, tempore Theo-
dosii iunioris.

In eodem Strategio collocatus erat Tripós, praeteritarum prae-
sentium et futurarum rerum notitiam continens; item polus australis,

πόλις, καὶ ἡ λεκάνη τοῦ Τρικακκάβου, ἡ τεθεῖσα εἰς τὰ Τζύρου· εἰς μαντιεῖον γὰρ ἦν ὁ τόπος. πλησίον δὲ ἐκεῖσε καὶ ἡ τύχη τῆς πόλεως. ὁ δὲ Βάρδας ὁ Καῖσαρ, ὁ θεῖος Μιχαὴλ τοῦ βασιλέως, μετέθηκε καὶ παρέλυσεν αὐτὰ καὶ συνέτριψε. περὶ δὲ τοῦ μονολίθου ὁ χρονικὸς δηλοῖ τὴν αὐτὴν ἱστορίαν. ὁ δὲ μικρὸς Στρατήγιος ὑπάρχει στήλη τοῦ Λεωμακέλλου.

Ὁ λιμὴν τῶν Σοφιῶν ἐκτίσθη παρὰ Ἰουστίνου τοῦ ἀπὸ κουροπαλάτων, τοῦ ἀνδρὸς Σοφίας τῆς λαβῆς. μέσον δὲ τοῦ λιμένος ἴστανται τέσσαρες στήλαι, Σοφίας καὶ Ἰουστίνου, Ἀραβίας καὶ Βιγλεντίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ. καὶ αἱ μὲν δύο ἀφῆρθησαν παρὰ Φιλίππου. εἶχον δὲ καὶ γράμματα τῶν μελλόντων.

Ὁ δὲ λιμὴν τοῦ Ἐλευθερίου ἐκτίσθη παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. ἴστατο δὲ καὶ στήλη λιθίνη Ἐλευθερίου ἀσηκρήτου, φέρουσα ἐπ' ὤμων σκυπούλιον καὶ πτόον ἐν τῇ χειρὶ, ἀμφοτέρω κλίθινα. κτισθείσης δὲ τῆς στήλης τοῦ Θεοδοσίου ἐπὶ τοῦ κίονος τοῦ Ταύρου, ὁ χοῦς ἐχύνετο εἰς τὸν λιμένα καὶ ἐγεμισθη.

Τὸ δὲ σταυρίον τὸ ἰδρυμένον ἐπὶ κίονος πλησίον τῶν Ἀρτοπωλείων, ἐν τῇ ἀλλῇ τῇ λιθοστρώτῳ, ἀνηγέρθη παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ὅτε ἐκτίσθη ἡ πόλις. εἰς δὲ τὸ παλαιὸν ἔφερον ἐκεῖσε τοὺς ἵππους ἐκατέρων τῶν μερῶν ἡνίοχοι,

1 τετρακκάβου Vat.
13 p. 46 Band.

5 p. 27 Band.
14 πρωτασηκρήτου C.

6 λέω μακέλη Bav.
19 p. 16 Band.

et catinus Tricaccabi, qui positus est in loco nuncupato Tziri: his enim pro oraculo erat. eidem loco propinqua erat fortuna urbis, quam Bardas Caesar, patruus imperatoris Michaelis, in alium locum transposuit; reliqua vero confregit. de monolitho chronicon auctor eandem refert historiam. caeterum Strategium parvum dicitur statua Leonis Macelli.

Portus Sophianus constructus est a Iustino curopalate, marito Sophiae cognomento Lobes. in medio huius portus visuntur quattuor statuae, Sophiae nempe et Iustini, Arabiae et Vigilantiae matris eius. earum duae ablatae sunt a Philippico: continebant autem notas rerum futurarum.

Portum Eleutherii exstruxit Constantinus magnus: in eo stabat lapidea statua Eleutherii a secretis, scapulare super humeros et ligonem manu gestans, utrumque lapideum. cum autem erigeretur statua Theodosii supra columnam in Tauro, terra fossili in hunc portum ingesta totus oppletus est.

Crucem collocatam supra columnam prope Artopolia, in aula lapidibus strata, erexit Constantinus magnus, quo tempore urbem condidit. antiquitus autem utriusque factionis aurigae equos ibi agitabant,

Georg. Cod. de Orig. Cp.

καὶ εὐφημίζοντες ἔλεγον “ τοῦ σταυροῦ ἡ δύναμις βοήθεια αὐτοῖς.”
 ἐκείσε δὲ ἴστατο καὶ πύλαι χαλκαὶ τῶν τεσσάρων μερῶν, καὶ
 περιπατοὶ γύρωθεν τέσσαρες, καὶ σημειοφορικὰ πολλὰ, καὶ διήρ-
 P 28 κεσαν μέχρι τοῦ Θεοφίλου. ἔκτοτε δὲ ἐκλήθη κοιλὰς κλαυ-
 θμῶνος παρ’ αὐτοῦ, καὶ προσετάγησαν οἱ σωματοπρῦται ἐκεῖσε δὲ
 πιπράσκειν τὰ οἰκετικὰ πρόσωπα.

Ἐν δὲ τῇ καλουμένῳ Ζεύγματι ἐπάνω τοῦ λόφου, ὅπερ
 ὄραται εὐμηκεῖς κτίρια νοσοκόμου, ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἀνή-
 γειρεν αὐτὸ εἰς πορνεῖον. ἴστατο δὲ στήλη ἐπὶ κλωστοῦ λιθίνου
 κίονος τῆς Ἀφροδίτης· τῶν δὲ πολιτῶν ἐκεῖσε ἀπερχομένων καὶ 10
 ἐρώντων τὰς ἐκεῖσε οἰκούσας μαχλάδας, ἔξωθεν τοῦ αὐτοῦ οἴκου
 οὐχ εὐρίσκειτο ἕτερον πορνεῖον. καὶ ἦσαν ἀπόχωροι ἐπὶ ταύ-
 κίονας μετὰ κρικέλλων καὶ κουρτίων. καὶ οὕτως ἐκεῖσε ἐν ἄσω-
 B τία οἱ ἐρώντες ἐτέρποντο. ἦν δὲ καὶ στήλη τῶν ἐν ὑπολήψει
 οὐσῶν καθαρῶν γυναικῶν καὶ παρθένων. ἐκείνων δὲ μὴ θελου- 15
 σῶν ὁμολογεῖν, ἔλεγον αὐταῖς οἱ γονεῖς τε καὶ φίλοι “ ἀπέλθωμεν
 εἰς τὴν τῆς Ἀφροδίτης ἄγαλμα, καὶ εἰ καθαρὰ εἶ, ἐλεγχθήσῃ ἐκεῖ
 ἐπὶ τῆς στήλης.” καὶ ὅτε ἐπλησιαζον, ἡ μὲν ἄμειπτος διήρχετο

1 βοήθη ἡμῖν C, βοηθεῖ Bav. 2 τέσσαρες τῶν τεσσάρων C.
 6 πιπράσκοντες Bav. 7 p. 34 Band. addebatur index: περὶ
 τοῦ ξενῶνος τοῦ Θεοφίλου. ubi Bav. ξενονόμος τῶν Θεοφίλων.
 8 νοσοκομεῖον ἦν ὅπερ ἀνήγειρεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος εἰς πορ-
 νεῖον. γέγονε δὲ καὶ οἶκος Ἰσιδώρου πατρικίου, εἶτα μοναστήριον
 γυναικείον· καὶ ὁ Θεόφιλος ἐποίησεν αὐτὸ ξενῶνα. ἴστατο C.
 12 διάχωροι C, διάχωρα Bav. 13 κρικέλλων C. κουρτίων
 Bav. κουρτίων ceteri. corr Lambecius. 15 γυναικῶν, τῶν τε
 παρθένων καὶ μὴ, πλουσίαν τε ὁμοῦ καὶ πενήτων. καὶ ἐάν τις
 ἔλυσεν αὐτῶν τὴν παρθενίαν, καὶ μὴ βουλομένων ὁμολογεῖν,
 ἔλεγον C et Bav. 17 ἐλεγχθεῖσαν Vat.

verba haec bene ominata proclamantes “potentia crucis sit eorum auxilium.” ibidem quattuor erant portae aereae pro numero factionum, et totidem porticus in circuitu, et alia multa admiranda. haec ita permanere usque ad Theophilum, qui eius loco ibi extruxit vallem planctus, et mancipia servosque a negotiatoribus eiusmodi istis venum proponi iussit.

In loco nuncupato Zeugmate supra collem, ubi nunc praelongum conspicitur aedificium in quo aegroti curantur, ibi olim a Constantino magno lupanar exstructum fuerat, praeter quod nullum aliud in urbe iaveniebatur. stabat illic supra columnam lapideam Veneris statua, quam colebant meretricum istis habitantium amatores. circa columnam vero erant cellae cancellis et cortinis distinctae, intra quas amantes libidinibus suis perfruebantur. praeterea quoque inserviebat illa statua mulieribus et virginibus, quarum suspecta erat pudicitia. his enim factum fateri nolentibus parentes et cognati dicebant “eamus ad statuam Veneris, et illa puritatis tuae indicium faciet.” post ubi illuc

ἀβλαβής, ἣ δὲ διεφθαρμένη, ἤνικα ἐπὶ τὸν κλονα τοῦ ἀγάλματος ἐπλησίαζεν ἄκουσα καὶ μὴ βουλομένη, ἐπιστάσις ἀθρόα ἐσηκοῦντο τὰ ἱμάτια αὐτῆς, καὶ ἐδείκνυε τὸ ἑαυτῆς αἰδοῖον. ὁμοίως δὲ καὶ αἱ ἔχουσαι ἄνδρας, ἐὰν λαθραίως ἐμοιχεύοντο· τοῦτο καὶ ἐπ' αὐταῖς ἐγίνετο, καὶ οὕτως ἀπηλέγχοντο. καὶ ἐθαύμαζον πάντες, καὶ ἐπίστευον τῇ γενομένῃ πορνείᾳ· ἐκεῖνα γὰρ παρευθὺς ὡμολόγουν. ἣ δὲ γυναικαδελφὴ Ἰουστίνου τοῦ ἀπὸ κουροπαλατῶν συνέτριψε τὴν στήλην διὰ τὸ καὶ αὐτῆς τὸ αἰδοῖον φανῆναι μοιχευθείσης, καὶ διερχομένης ἐκεῖσε ἐφ' ἵππῳ ἐν τῷ λούματι τῶν Βλαχερινῶν διὰ τὸ ἐξαισιον ὄμβρον γενέσθαι καὶ μηκέτι δύνασθαι τινα περιπατεῖν πλὴν ἐν τοῖς βασιλικαῖς δρόμοισιν.

Τὰ δὲ λεγόμενα Κοντάρια, βίγλα ἦν ἐκεῖ μεγάλη τὸ πρότερον, καὶ ἕως ἐπὶ χρόνους ἐφυλάττετο ἐκεῖσε. πολέμου δὲ γενομένου δύο ἔτη ναὸς ὠκοδομήθη εἰδώλου μικροῦ ὑπὸ Γαληνοῦ, 15 ὃν καθελὼν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος τῇ Θεοτόκῳ ναὸν ἀνήγειρε, καὶ ἐχάραξε τὸν Χριστὸν καὶ τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον καὶ τὴν αὐτοῦ μητέρα καὶ ἑαυτὸν, καὶ ἐτέλεσε πανήγυριν ἡμέρας δώδεκα· ὅστις ναὸς μετωνομάσθη ἡ ἅγια Θέκλα. τότε δὲ καὶ τοῦ μίλιου ἡ καμάρα χερσαία πόρτα ἦν, καὶ εἰς τὸ δῖππιον ἦν ἡ ἀλλαγὴ.

2 ἦσκοῦντο Bav. 7 γυνή C. 10 καὶ μηκέτι] μὴ δυναμένη δια θαλάσσης ταύτης ἐν τοῖς βασιλικαῖς δρόμοισιν ἐκεῖ ἀπειθεῖν C. 12 p. 46 et 97 Band. ὅτι τὰ λεγόμενα Κοντάρια βίγλαν εἶχον ἕως ἔτη ζ'. καὶ ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ πόλεμος ἕως ἔτη β'. καὶ ναὸς εἰδώλων μικροῦ πάνυ, ὃν ἔλεγον Γαληνοῦ εἶναι. F. 14 γενομένου] γεγονότος C. εἰδωλείον μικρὸν C.

venerant, quae extra culpam erat, illaesa accedebat: contra vero si qua vitiata appropinquaret columnae eius statuae, illi licet repugnanti subito quodam impetu vestes discerpebantur, ita ut pudenda palam apparerent. idem eveniebat uxoribus adulteratis, eodemque indicio convincebantur. huic violatae pudicitiae testimonio omnes cum summa admiratione fidem adhibebant, ipsi quoque accusatis factum postea non amplius negantibus. soror autem uxoris Iustini curopalatae statuum hanc confregit, eo quod ipsa quoque denudatis pudendis adulterii convinceretur equo illac transvehens ad balneum Blachernarum: etenim adeo ingens fuerat pluvia ut alia via non nisi in dromonibus imperatoris eo adire posset.

Quae nunc Contaria vocantur, prius vigilum erant excubiae, quae ibi durarunt annos septem. post bellum autem bienne fanum illic a Gallieno aedificatum est, quo destructo Constantinus magnus S. deiparae templum eius loco erexit, eique incidi curavit imaginem Christi et sanctae eius matris et sui ipsius, et celebravit festum dedicationis integras duodecim dies. hoc templum postea S. Theclae cognominatum fuit. tunc temporis fornix milliarum porta erat terrestri, et in loco nuncupato Dippio mutatio equorum cursus publici. ipsa vero Contaria

αὐτὰ δὲ τὰ λεγόμενα *Κοντάρια* μέγα ὄρος ἦν, καὶ ἐφυλάσσετο ὑπὸ τῆς βίβλης τῶν *Βυζαντιῶν*, πτοουμένων τοῖς δυτικοῦς.

Ἐπι τὰ λεγόμενα *Βιγλέντια* ἦν ἰσχυροτάτη φυλακὴ τοῦ ἁγίου *Κωνσταντίνου*, ὅτε τὸ *Βυζάντιον* ἐπόρθει.

P 29 Ἐπι τὸ *Νεώριον* ὁ *Κωνσταντῖνος* ὁ μέγας ἰστοιχειώσατο, ἔν τῳ καὶ ἀγορὰ τῶν *Θαλασσιῶν* ἐμπόρων ἦν. ἐπὶ δὲ τοῦ *Ἰουστινιανοῦ* μετεποιήθη εἰς τὸν τοῦ *Ἰουλιανοῦ* λιμένα.

Ὁ ἀγωγὸς τῶν μεγάλων ἁψίδων ὑπὸ τοῦ *Οὐάλεντος* ἐκτίσθη, ὡς ὁραῖται.

Ἡ καλουμένη *Ἀσπάρου* κιστέρνα ὑπὸ *Ἀσπάρου* καὶ *Ἀρδα-10* *βουρίου* ἐκτίσθη ἐπὶ τοῦ μεγάλου *Λέοντος*, καθ' ἣν ἀμφότεροι πληρωθείσης αὐτῆς ἀηρέθησαν. ὁ δὲ οἶκος τοῦ *Ἀσπάρου* ἦν ὑπερ εἶχε *Βασιλεῖος* ὁ παρακοιμώμενος.

Ἐν δὲ τῇ τοῦ *Ἀετίου* κιστέρνῃ, ἣτις ὑπὸ *Ἀετίου* πατρικίου ἐκτίσθη, στήλη ἴστατο ἐκεῖσε τοῦ αὐτοῦ *Ἀετίου*. 15

B Τὴν δὲ *Βῶνον* κιστέρναν ἔκτισε *Βῶνος* πατρικίος, ἀνελεῖται ἀπὸ *Ῥώμης*, καὶ ἐσκέπασεν αὐτὴν διὰ *κυλινδρικών* θόλων.

Ἐπι ἀπὸ *Ῥώμης* πολλὰ κομίσαντες εἰδῶλα τὰ μὲν ἔστησαν ἐν τῳ ἵπποδρομίῳ, ἐξαιρέτως δὲ ἐξήκοντα, ἐν οἷς καὶ τὸ τοῦ

8 p. 49 Band. 10 p. 49 Band. 12 ἀηρέθησαν παρὰ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως, οἵτινες ἐβούλοντο μετὰ τοῦ δήμου καταβιβάσαι *Λέοντα* τῆς βασιλείας, εἰ μὴ ἐξ ἀγγιολίας οὗτος τούτους ἀνελεῖται θόλῳ. ὁ C. 14 p. 49 Band. 16 p. 49 Band. 17 αὐτὴν *κυλινδρική* θόλῳ. ὁ δὲ οἶκος αὐτοῦ ἐκεῖσε ἦν. ὁ αὐτὸς δὲ ἦν ἐπὶ *Ἡρακλείου* βασιλείας. C. 18 p. 41 Band.

magnus mons erat, ubi Byzantii populorum occidentalium invasionem metuentes excubias agebant.

Biglentina, ut vocant, firmissima erat custodia Constantini magni, cum Byzantium occupavit.

Neorii sive natalis prima fundamenta posuit Constantinus magnus. illic forum erat eorum qui maritimas negotiationes exercebant, quod postea sub Iustiniano translatum est in portum Iuliani.

Aquae ductum magnorum arcuum Valens exstruxit, qualem nunc videre est.

Asparis cisterna sub Leone magno ab Aspare et Ardaburio patriciis condita est; qua absoluta ambo inibi interfecti fuere. domus autem Asparis erat quam deinde possedit Basilinus accubitor.

Ad cisternam Aetii, quam Aetius patricius construxit, ipsius Aetii statua posita erat.

Cisternam Boni Bonus patricius Roma rediens condidit, eamque cameris cylindricis textit.

Ex simulacris Roma advectis aliquot multa in Hippodromo collocata sunt, in primis vero sexaginta, inter quae etiam Augusti est.

Ἀγούστου. ἀπὸ Νικομηδείας στήλαι πολλὰ ἤκασιν, ὅθεν καὶ ἡ τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ σώζεται ἕως νῦν, ἐπίκουρος οὕσα, ἀναμέσον τοῦ καθίσματος ἰσταμένη τοῦ βασιλικοῦ. ὁμοίως καὶ ἀπὸ Ἀθηνῶν καὶ ἀπὸ Κυζίκου καὶ Καισαρείας καὶ 5 Τράλλης καὶ Σάρδης καὶ Μωκισσοῦ, καὶ ἀπὸ Σεβαστείας καὶ Σατάλων καὶ Χαλδείας καὶ Ἀντιοχείας τῆς μεγάλης καὶ Κύπρου, C καὶ ἀπὸ Κρήτης καὶ Ῥόδου καὶ Χίου καὶ Ἀττάλλας καὶ Σμύρνης καὶ Σελευκείας καὶ ἀπὸ Τυάνων καὶ Ἰκονίου καὶ ἀπὸ Βιθυνῶν Νικαίας καὶ ἀπὸ Σικελίας, καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων ἀνατολῆς 10 τε καὶ δύσεως ἤκασιν διάφοροι στήλαι καὶ θεάματα παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἃ καὶ ἐτέθησαν καὶ ἐστηλώθησαν.

Ἀρτέμιδος ἡ στήλη ἐν τῷ ἵππικῷ ἐστίν, ἔνθα οὐ παλαιότες δοκιμάζονται.

Οἱ δὲ τέσσαρες κεχρυσωμένοι ἵπποι, οἱ ἕπερθεν τῶν καγ- 15 κέλλων ὀρώμενοι, ἐκ τῆς Χίου ἤκασιν ἐπὶ Θεοδοσίῳ τοῦ μικροῦ.

Ἐν τῷ περιπάτῳ τῶν δύο μερῶν ἔφιπποι στήλαι καὶ πεζοὶ Γρατιανοῦ καὶ Οὐαλεντινιανοῦ καὶ Θεοδοσίῳ καὶ τοῦ κυρτοῦ D Φιρμιλιανοῦ πρὸς γέλωτα ἔστησαν.

Αἱ δὲ γεννώσαι θῆρας καὶ ἀνθρώπους ἐσθίουσαι ἐν τῷ 20 ἵπποδρομίῳ, ἡ μὲν μία ἐστὶν Ἰουστινιανοῦ τοῦ τυράννου, δη-

4 καὶ post Καισ. om C. 5 καὶ Μωκισσοῦ om C. 11 ἐστηλώθησαν, ἔνα οἱ διερχόμενοι ταῦτα καὶ πεπειραμένοι ἔχουσι τὸ ἀλάσθητον τῶν ἐσχάτων. C. 12 p. 41 Band. 14 p. 41 Band. 16 p. 42 et 86 Band. 17 γένος Γρατιανοῦ ἅπαν F. 19 p. 42 Band.

Nicomedia quoque multae allatae sunt statuae, quarum una, nempe Diocletiani, hucusque in Hippodromo superest; stat autem ad medium tribunal imperatoris. praeterea magna statuarum et signorum copia a Constantino magno deducta est Athenis, Cyzico, Caesaria, Trallibus, Sardibus, Mocisso, Sebastia, Satalis, ex Chaldia, Antiochia magna, ex Cypro, Rhodo, Chio, Attalia, Smyrna, Seleucia, Tyanis, Iconio, Nicaea Bithyniae et ex Sicilia omnibusque aliis tam orientis quam occidentis urbibus, quae sua quaeque in columna erectae et collocatae fuerunt.

Dianae statua in Hippodromo posita est, ubi palestritae exercentur.

Quattuor inaurati equi supra cancellos positi ex Chio allati sunt sub Theodosio iuniore.

In ambulacro duarum factionum stabant equestres statuae et pedestres, Gratiani, Valentiniani, Theodosii, ut et Firmiliani gibbosii, risus concitandi gratia.

Ex duabus Hippodromi statuis, quae belluas gignunt, homines devorant, una denotat Iustinianum tyrannum et quae recuperato impe-

λοῦσα τὴν ἱστορίαν τῶν δευτέρων αὐτοῦ πράξεων· ἡ δὲ ἑτέρα, ἐν ἧ καὶ πλοῖον ὑπάρχει, οἱ μὲν λέγουσιν ὅτι ἡ Σκύλλα ἐστὶν ἡ ἐκ τῆς Χαρούβιδως ἐσθίουσα τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐστὶν ὁ Ὀδυσσεὺς ὃν κατέχει ἐν τῇ χειρὶ ἐκ τῆς κορυφῆς. ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι ἡ γῆ καὶ ἡ θάλασσα καὶ οἱ ἐπτὰ αἰῶνες εἰσιν οἱ ἐσθιόντες⁵ καὶ ἐσθιόμενοι, οἱ δὲ κατακλυσμὸν, ὁ περιῶν δὲ ὁ ἕβδομος οὗτος αἰὼν.

Ἡ δὲ καθεζομένη εἰς τὸ σελλίον, οἱ μὲν Βηροῖναν τὴν γυναικα τοῦ μεγάλου Λέοντος εἶναι φασιν, οἱ δὲ Ἀθηναῖν ἐξ Ἑλλάδος ἐλθοῦσαν. 10

P 30 Ἡ δὲ θάνα ἀπὸ τῆς μεγάλης Ἀντιοχείας ἤχθη ὑπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. τὰ δὲ λοιπὰ ἀγάλματα τοῦ ἵππικαῦ τὰ τε ἄρρενα καὶ τὰ θήλεα, καὶ οἱ διάφοροι ἵπποι, καὶ τῶν καμπτήρων οἱ λίθινοι κίονες, καὶ οἱ χαλκοὶ ὀβελίσκοι τῶν καμπτήρων, καὶ αἱ ἱστορίαι τοῦ μονολίθου, καὶ αἱ ἠνιοχευτικαὶ¹⁵ στῆλαι σὺν ταῖς βάσεσιν αὐτῶν ταῖς ἐπιστόροις, καὶ τῶν περιπάτων οἱ κίονες μετὰ τῶν κεφαλῶν καὶ ποδίσκων αὐτῶν, καὶ τῶν ἐν σφενδόναις στηθῶν καὶ συστρεμμάτων καὶ σκαλλῶν καὶ σολεῶν, ὁπόθεν ἐκείσε, εὐρίσκειται γραφή. κατ' ἐξαιρετον εἰς τὰς χαλκᾶς πύλας τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν καὶ τῶν μελλόντων εἰσι²⁰
B πᾶσαι αἱ ἱστορίαι, ἃς ἐστηλώσατο Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεὺς εἰς

4 ἐν τῇ χειρὶ om C. 6 οἱ δὲ — αἰῶν om C. 8 p. 42
Band. 11 p. 42 Band. 14 οἱ κίονες οἱ τε λίθινοι
καὶ οἱ χαλκοὶ, καὶ οἱ ὀβελίσκοι τῶν καμπτήρων οἱ χαλκοὶ C.
17 σὺν ταῖς κεφαλαῖς καὶ ποδίσκοις αὐτῶν καὶ ταῖς ἐν τῷ Σφεν-
δόνι καὶ τοῖς στηθεσὶ καὶ συστρεμμάτοις καὶ σολεοῖς καὶ ἀπλωῶ
ὁπόθεν C.

rio gessit, altera vero, quae navim appositam habet, secundum aliquos Scylla est, homines a Charybde absorptos devorans; atque ille quem capite prehensum tenet, Ulysses refert. alii autem iam devoratos terram et mare septemque saecula, vel ut alii volunt, diluvium innuere, illum qui solus superest, septimum hoc saeculum significare aiunt.

Statuam sellae insidentem alii Verinam uxorem Leonis magni esse dicunt, alii Minervam ex Graecia deductam.

Statua hyaenae ex magna Antiochia a Constantino magno advecta est. quae praeterea in Hippodromo spectantur signa virilia et muliebria, et variae equorum statucae, et lapideae columnae metarum earumque obelisci aerei, et monolithi sculpturae, et statucae curules cum earum basibus figuratis, et porticum columnae cum suis sibi capitulis et spiris, item pectora statuarum in sphendone et gradus et solia, haec omnia unde eo perlata fuerint adscriptum est. sed praecipue in portis aereis omnes visuntur historiae ultimum dierum, quas ibi statuit Apollonius Tyaneus in sempiternam et indelebilem rerum quae futurae

μνήμην τῶν ἐντυγχανόντων διὰ τὸ ἀνεξάλειπτον εἶναι. ὁμοίως καὶ ἐπὶ πάσης τῆς πόλεως τὰ ἀγάλματα ἐστοιχειώσατο. οἱ δὲ ἔχοντες δοκιμὴν τῶν στηλωτικῶν ἀποτελεσμάτων εὐρήσουσι πάντα ἀλαθῆτως. ὁμοίως δὲ καὶ οἱ τρίποδες τῶν Δελφικῶν κακκάβων 5 καὶ αἱ ἔφιπποι στήλαι γράφουσι δι' ἣν αἰτίαν ἔστησαν καὶ τί σημαίνουσιν.

Ὁ Αὐγουστος ὁ Ὀκταβιανὸς Αὐγούστῳ μηνὶ ὑπάτευσεν, καὶ ἐτίμησεν αὐτόν, Σεξιλιον τὸ πρότερον λεγόμενον, ὀνομάσας Αὐγουστον. ἐν αὐτῷ δὲ καὶ ἐτελεύτησε τῇ ιθ' τοῦ μηνός. τῷ 10 δὲ Σεπτεβρίῳ ἐγενήθη εἰς τὰς κγ', καὶ τῇ δευτέρῃ Σεπτεβρίου Ἀντώνιον ἐνίκησε καὶ ἤρξατο τῆς μοναρχίας, καὶ ἐτίμησεν αὐτόν C ἀρχὴν ἰνδικτιῶν ποιησάμενος ἦτοι ἀρχὴν χρόνου, ὅθεν ὁ Σεπτέβριος τετίμηται.

Λέγουσιν οἱ τὰ Ῥωμαϊκὰ ἱστορήσαντες, Ἀππιανὸς Δίων 15 τε καὶ ἄλλοι τινὲς ἱστορικοί, ὡς ὁ Καῖσαρ ἀπὸ Νικοπόλεως εἰς τὸ Δυρράχιον διαπερῶν μεγάλου κλύδωνος γενομένου, καὶ τοῦ κυβερνήτου ἔξαπορήσας, ἀγνοῦντος δὲ ὅτι τὸν Καίσαρα φέρει (ἦν γὰρ κεκαλυμμένος τοῦ μὴ γνωρῆσθαι), ἀνακαλυφόμενος εἶπε πρὸς τὸν κυβερνοῦντα "πάλαίε πρὸς τὸν κλύδωνα· Καίσαρα D 20 φέρεις καὶ τὴν Καίσαρος τύχην." ὥστε τὸν κυβερνήτην ἐπιμελέστερον προστεθέντα, καὶ τῆς τύχης διδούσης, γαλήνην γενέσθαι καὶ διασωθῆναι.

4 ἀληθῆ C. 7 p. 8 Band. 11 αὐτὸν ἀρχοντα ἰνδικτιῶνος ἦτοι ἀρχὴν χρόνου, ὅθεν Σεπτέμβριος τετίμηται C.

sunt memoriam. similiter etiam per totam urbem statuas consecratas erexit; et qui eius generis apotelesmatum peritiam habent, omnia manifesto deprehendent. praeterea quoque in tripodibus Delphicis et statutis equestribus inscriptum est, quam ob causam positae sint et quid significant.

Augustus Octavianus mense Augusto primum consulatum inivit, eamque ob causam hunc mensem, qui Sextilis antea vocabatur, Augustum appellavit. eiusdem mensis die 19 obiit. die autem 23 Septembris natus fuit, et secundo die eiusdem mensis Antonio devicto solus imperium obtinuit: quare hunc mensem honoravit, et indictionem ab eo initium sumere voluit.

Narrant Appianus Dio atque alii historiae Romanae scriptores, Caesarem aliquando Nicopoli Durrachium navigantem, cum magna tempestate coorta gubernator, Caesarem dissimulato habitu non cognoscens, animo consternaretur, aperientem se gubernatori dixisse "obluctare tempestati: nam Caesarem vehis et Caesaris fortunam," eoque dicto animum gubernatori reddidisse, et tempestate fortuito sedata evasisse incolumem.

Κράνος ὁ φιλόσοφος, εἰς τῶν ἐπὶ φιλοσόφων τυγχάνων τῶν τῇ Εὐδοκίᾳ συνελθόντων ἐξ Ἀθηνῶν, ἦν ἡρώσατο ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα Θεοδόσιος ὁ μικρός, ἤτησε τὸν βασιλέα θεάσασθαι τὰ ἐν τῷ ἵπποδρομίᾳ στοιχεῖα. καὶ δὴ πάντα ἰδὼν, ἀλλὰ καὶ τὸν Περιχύτην λεγόμενον, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ τὸν ὄνον πορευόμενον, στραφεὶς ἠρώτα τίς ὁ στήσας· καὶ μαθὼν ὅτι Οὐαλεντιανός, “ὦ συμφορᾶς” φησί, “καὶ οὐαί, ὅταν οὕτως καὶ ὄνος προτιμηθῆσεται, τῶν ἀνθρώπων ἐν ταλαιπωραῖς ὀπίσω ἀκολουθούντων.” ἦσαν δὲ οἱ φιλόσοφοι κατονομαζόμενοι οὕτως,

P 31 Κράνος, Κάρος, Πέλοψ, Νέρονας, Σιλβανός, Ἀπέλλης καὶ 10 Κύρβος. ἱππεύοντος δὲ τοῦ βασιλέως, καὶ αὐτῶν ὄρωντων καὶ θαναμιζόντων, ἔφη ὁ βασιλεύς “τί ὄρωντες θαναμιζετε;” ἀποκριθεὶς δ’ ἐκ τούτου ὁ Ἀπέλλης εἶπεν “θαναμιζόμεν, ὦ βασιλεῦ, ὅτι τῶν Ὀλυμπίων ἀλλασσομένων ἵπποι γενήσονται ἀνθρώπων ἐπιβάται.” Νέρονας ἔφη “κακὸν τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων, ὅτι 15 τῷ στοιχείῳ τῆς τύχης στοιχεῖον συντρέχει.” Σιλβανός τὸ δικάζον ζώδιον ἰδὼν ἔφη “τοῦτο δηλοῖ ὅτι ἔσονται καιροὶ ἀγνόητοι.” ὁ δὲ Κύρβος καὶ πρὸς τὸν δῆμον ἰδὼν “ὦ δῆμε” ἔφη, “δὶ οὗ δῆμοι περισσεύουσιν.” ὁ δὲ Πέλοψ ἰδὼν τοὺς ὄρους τῶν ἵππων

1 ὁ δὲ Κράνος ἰδὼν τὸ γυμνὸν ἀνδροεικελον, περικεφάλαιαν τῇ κεφαλῇ περιφέρων, καὶ τὸν ὄνον ἔμπροσθεν, εἶπεν “ἔως πότε ὄνος ἀνθρώπος ἔσται; καὶ ὦ τῆς συμφορᾶς ὅτι ἀνθρώπος ἕνα ἀκολουθεῖν οὐκ ἀσχύνηται.” cod. aliquis Lamb. ὁ περιχύτην Reg. πρυιτύχην Vat. 15 ὅτι τὸ στοιχεῖον τοῖς στοιχείοις συντρέχει Reg. 17 καιροὶ ἐπὶ τούτου ἀγ. R.

Cranus unus septem philosophorum, qui Athenis comitati sunt Eudociam uxorem Theodosii iunioris, petiit ab imperatore ut sibi liceret videre signa quae in Hippodromo asservantur; cumque post caetera omnia, vidisset quoque statnam dictam vulgo perichytem et asinum ipsi praeceuntem, hic ille ad praesentes se convertens, quis eam posuerit interrogavit, atque ubi Valentiniani esse cognovit, “o miserum” inquit “rerum statum, quando ita asini praeferentur hominibus, ut hi a tergo illos aerumnose subsequi cogantur.” nomina autem illorum septem philosophorum haec erant, Cranus, Carus, Pelops, Nerva, Silvanus, Apelles et Curvus. hisce praesentibus imperator aliquando equitans vidit eos admirabundos: sed admirationis causam quaerenti imperatori ita respondit Apelles: “miramur, imperator, quod olim mutatis Olympiis equi homines conscenderent.” item Nerva dixit “malum praesagit reginae urbium, quod cum signo fortunae aliud signum concurrat.” post hunc Silvanus videns signum genuflexum, “hoc” inquit “denotat tempora enervata instare.” at Curvus oculos in populum referens exclamavit “o populum carnificibus aliquando abundaturum.” Pelops autem carceres Hippodromi conspiciens, cuiusnam illud repagulum esset interro-

ἤρῳτησε τίνος τὸ πρόβλημα· τινῶν δὲ Θεοδοσίου εἰπόντων ἐκεῖ- B
νον φάναι "ἡ φιλόσοφος ἄκυρος ἢ βασιλεὺς οὐκ ἀληθής." εὗρα
Κάρος θηλυμορφόν τι ζώδιον τετραμερῆσι ζωδιακοῖς γράμμασι
γεγραμμένον, καὶ εἶπεν "ὦ τετραπέρατε, ὅτι ἐκ σοῦ κομψοὶ καὶ
5 ἀπείρατοι ἔσονται." Κάρος δὲ καὶ αὐτὸς προτραπείς λαλῆσαι
εἶπε "δυστυχῆ μοι τὰ πάντα φαίνεται· εἰ γὰρ ταῦτα τὰ στοιχεῖα,
ὡς πειρῶνται, ἀληθεύουσιν, ἵνα τί ἡ πόλις διὰ τούτων δοκεῖ
συνίστασθαι;"

Καὶ ἐπὶ Ἀναστασίου τοῦ μεγάλου βασιλέως ὁ Ἀσκληπιό-
10 δωρος ἰδὼν τὸ ζώδιον τὸ μέγα τὸ ἐν τῷ ἵππικῷ χεῖρα ἐπὶ προσώ- C
που κατέχον "ὦ βία" ἐβόησεν, "ὅτι πᾶσα ἀνθρωπίνη ἔνδεια εἰς
μίαν ἀνθρώπου φρόνησιν ἐξημώθη." καὶ τις αὐτῷ ὑποδείξας
γράμματα ἐν τῷ μαρμάρῳ, ὑπαναγνούς φησὶν "ἀγαθὸν μὴ φρά-
σαι τὰ τότε μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ ὡς ἐμοὶ ἄρα κέρδος ἦν τοῦ
15 μὴ ἀναγνῶναι."

Θησαυρὸς θεὸς σέβεται, Ἀραβες δὲ μάλιστα τιμῶσι. τὸ
δὲ ἄγαλμα αὐτοῦ λίθος ἐστὶ μέγας τετράγωνος, ἀτέπωτος, ὕψος
ποδῶν δ', εὗρος β', βύθος ἕν. ἀνάκειται δὲ ἐπὶ βάσεως χρυση-
λάτου. τούτῳ θύουσι, καὶ τὸ αἷμα τοῦ ἱερείου προχέουσιν·
20 τοῦτο αὐτοῖς ἐστὶν ἡ σπονδή. ὁ δὲ οἶκος ἅπας ἐστὶν ὀλόχρυσος·

1 τοῦ δὲ Θεοδοσίου εἰπόντος κωνσταντίνου Reg. 4 ὁ τετρα-
πέρατος κόσμος ἐστὶν Reg. 9 ἀσκληπιάδης Reg. 12 ἐλυ-
μώθη Reg. 13 μὲν φθάσαι Reg. 16 Ἀραβες] ἄριστον Reg.

gavit; quibusdam vero Theodosii affirmantibus respondit "aut philoso-
phus sine auctoritate, aut non verus imperator." porro Carus signum
videns in muliebri quadratis Zodiaci figuris conscriptum dixit "versuti
pariter atque inexperti ex te procedent." idem ille ut pergeret admo-
nitus, "omnia" inquit "infortunata mihi videntur: et si haec signa, uti
experimento constat, vera pronuntiant, quare ergo haec urbs earum
virtute videtur consistere?"

Sub imperatore Anastasio magno Asclepiodorus philosophus ma-
gnum illud signum in Hippodromo videns, quod manu faciem sustulit,
repente exclamavit: "o vim ingenii et prudentiae, cui uni omnium ho-
minum necessitas incumbit." cum vero quidam ei litteras marmori in-
cisas ostendisset, iste perlectis illis dixit "melius est non enuntiare
quae futura portenduntur; et quantum ad me attinet, felix essem si
eas non legissem."

Thesaurum deum Arabes maxime colunt, cuius simulacrum est
lapis quadrangulus, non figuratus, quattuor pedum altitudinem, duarum
latitudinem et unius profunditatem habens. collocatum vero est supra
basim inauratam. huic sacrificant sanguinemque victimae profundunt:
hoc enim illis pro libamento est. tota aedes eiusque parietes ex auro

D οἱ τε γὰρ τοῖχοι χρύσειοι καὶ τὰ ἀνυθήματα πολλὰ εἰσίν. ἔστι δὲ τὸ ἄγαλμα ἐν Πέτρα τῆς Ἀραβίας, καὶ αὐτοῦ σέβονται αὐτόν.

Ἐκ τοῦ Ἰκονίου Περσέως καὶ Ἀνδρομέδης στήλαι ἤχθησαν· καὶ γὰρ ἐν τῇ τοιαύτῃ πόλει ἱστορεῖται τὸ παρὰ Περσέως 5 πρὸς τὸν δράκοντα γεγονὸς θαῦμα. δράκων ἦν ἐμφωλεύων ἐκεῖ, καὶ κατὰ καιρὸν συνηθείας ἐδίδου κόρην περιφανῆ καὶ ὠραίαν. τότε παρίσχον τὴν Ἀνδρομέδην, παρθένον ὠραίαν καὶ καλήν. διερχόμενος οὖν ὁ Περσεύς, καὶ τῆς κραυγῆς ἀκηκῶς τῆς παρθένου, ἐπυνθάνετο τί ἂν ὀδύρηται. καὶ αὐτὴ ἐξηγήσατο "ὅτι τῷ 10
P 32 θηρίῳ προτίθεται εἰς βοράν." καὶ ὅς ἄμα τῷ ἀκοῦσαι Γοργόνην ἐκτεμῶν καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἀγαγών, τῇ κόρῃ τε μὴ πρόσβλεψαι τῇ Γοργόνη παραγγέλως, καὶ αὐτὸς στραφεὶς ὀπισθοφανῶς δεικνυσὶν αὐτὴν τῷ δράκοντι, καὶ ἄμα τῷ βλέπει ἀπενεκρώθη. καὶ διὰ τοῦτο ἔσχεν τὴν τοιαύτην ἐπωνυμίαν ὅ 15 τόπος, παρὰ Φιλοδώρου λογιστοῦ, διὰ τὸ δεῖξαι τὴν εἰκόνα τῆς Γοργόνης τῷ δράκοντι τὸν Περσεύα. εἶχε δὲ ἡ πόλις πρὸ τούτου ὄνομα Δαναία. εἶτα ἐπληρώθη Θρηνηώδας, καὶ οὕτως ἐκλήθη Θρηνος, παρὰ Φιλοδώρου δὲ Ἰκόνιον. ἔνθα καὶ συμ-
B βίωσαντες Περσεὺς καὶ ἡ Ἀνδρομέδη ἐτελειώθησαν. ἐπάνω οὖν 20 τῆς πόλης τῆς πόλεως ἱστηλώθησαν ἀμφότεροι. αἵτινες στήλαι

4 p. 24 Band. ἀνδρομέδης θυγατρὸς βασιλικῶν ὑπαρχούσης στ. Vat. 9 ὁ οὖν προσηρημένος Περσεὺς ἐκεῖσε οἰκῶν πύθεται κλαιούσης τῆς Ἀνδρομέδης τί ἂν ὀδύρητο. ἡ δὲ τὸ συμβῆν ἐξηγήσατο. τοῦ δὲ καθίσαντος καὶ Γοργόνης κεφαλὴν ἐν πήρᾳ κατέχοντος, ὀπισθοφανῶς στραφεὶς δεικνύει τῷ θηρίῳ τὸ δηλήτριον. ὅθεν ἰδὼν ἐκεῖνο ἀπέψυξεν. Vat. 17 ἦν δὲ τῇ πόλει ὄνομα ἀπὸ γενεᾶς δανάη Vat. δάνεια alius.

sunt, et plurima illic offeruntur donaria. habet eius simulacrum colit- que Petra Arabiae civitas.

Iconio statuæ Persei et Andromedæ deductæ sunt: ibi enim mirabile illud certamen Persei cum dracone accidisse referunt. stabulabatur illic draco, cui stato tempore virgo dabatur nobilis et pulchra. obiecta ei fuit Andromeda virgo forma inprimis conspicua, cuius lamenta cum Perseus illuc transiens audisset, plangendi causam quaerenti ipsa omnem rem enarravit, nempe quod esca immani bestiae exposita esset. hoc audito Perseus abscissum Gorgonis caput, quod virginem intueri antea vetuerat, obtendit et versa retrorsum facie draconi monstravit, qui simulatque illud vidit periit. hinc locus ille, ut tradit Philodorus logista, dictus est Iconium, quod Perseus ibi Gorgonium caput draconi ostenderit. nuncupabatur autem prius illa urbs Danaia, deinde, quoniam impleta erat lamentationibus, Threnus cognominata fuit; et tandem Iconium ob praemissam Philodori narrationem. in hac urbe Perseus et Andromeda vitam exegerunt, unde ipsorum statuæ portæ civitatis

ἤχθησαν ἐπὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἔστησαν δὲ ἐν τῷ μεγάλῳ
λουτρῷ τοῦ Κωνσταντίνου, πλησίον τοῦ τζυκανιστηρίου.

Ἐν δὲ τῇ κατοσίῳ πόρτα τῇ νῦν πληρεστάτῃ στοιχειῶν
ἵστατο τῆς Φειδαλίας Ἑλληνίδος, οἶμαι δὲ τῆς ἀρχαιοτάτης
5 ἐκείνης, τῆς γυναικὸς τοῦ Βύζαντος. ἀρθείσης δὲ κελεύσει τοῦ
βασιλέως τῆς στήλης θαῦμα ἦν ιδέσθαι, τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐπὶ
πολὸν εἶναι σειόμενον, ὥστε πάντας, ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν βασιλέα
θαυμάσαι καὶ λιτὴν ἐπελθεῖν, καὶ μόλις παυθῆναι τὸν σεισμόν,
Σάββα τοῦ ὁσιωτάτου τῷ τότε ἐνδημοῦντος καὶ εὐξαμένου ὑπὲρ
10 τούτου.

Ἐν τῇ λεγομένῃ Νεολέα εἰς τοὺς πλεκτοὺς κίονας στήλη C
γυναικεῖα χρυσέμβαφος ἵσταται ἐπὶ ἄρματος καὶ βωμὸς μετὰ
μοσχαρίου. ἐν οἷς καὶ ἵπποι χρυσολαμπεῖς τέσσαρες, καὶ διφρη-
λάτης ἐπὶ τοῦ δίφρου, ἐν τῇ δεξιᾷ φέρων χειρὶ στηλοειδὲς τι
15 ἄγαλμα, ὅπερ, ὡς προεγράφη, εἰς τύχην τῆς πόλεως ὁ μέγας
Κωνσταντῖνος ἐτίμησε, καὶ ἕως τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου θείαμα
παρὰ τῶν πολιτῶν γενόμενον. μετὰ κηρῶν λευκοφοροῦντες οἱ

1 ἦκασιν ἐπὶ Κωνσταντίνου μετὰ τὸ πληρωθῆναι τὴν Ἀντιοχείαν
ἐκκλησίαν C. 3 p. 82 Band. forte πληρεστάτη. Lamb.
11 p. 43 et 82 Band. ἐν τῷ ἄρματι εἰς τοὺς πλ. κ. ἐν τῇ
λεγομένῃ Νεολεᾷ C. πλεκτοῦς] λευκῶς Vat. 14 δίφρου.
οἱ δὲ πολλοὶ Ἑλλήνων καὶ Ἀρειανῶν ὑπάρχουσι κεχωσμένοι· καὶ
ἀλλὰ εἰς πλῆθος σηνηώματα. F, omissis reliquis. στηλίδιον τι
ἀγαλμα διατρέχον. τούτο οἱ μὲν λέγουσι Κωνσταντίνου κατασκευὴν
τὴν (οἱ δὲ τὴν?) ζεῦξιν μόνην, τὴν δὲ λοιπὴν ἀρχαίαν εἶναι καὶ
μηδὲν παρὰ Κωνσταντίνου κατασκευασθῆναι. ἕως γὰρ Θεοδοσίου
τοῦ μεγάλου θείαμα παρὰ πολίταις γέγονεν ἐν τῷ ἱπποδρομίῳ,
ἀνὰ κηρῶν λευκῶν καὶ χλαμύδων φοροῦντας πάντας εἰσέρχεσθαι
τὴν αὐτὴν στήλην ἐπάνω ἄρματος ἦγονν καρούχας ἕως τοῦ
στ. C.

fuerunt impositae, quae postea Cpolim deductae collocatae sunt in
thermis Constantinianis prope Tzycanesterium.

In subterranea porta, nunc oppleta, signum stabat Phidaliae,
Graecae illius, ut opinor, antiquissimae, quae uxor fuit Byzantiae,
cumque iussu imperatoris statua inde auferretur, terribile visu erat
quam locus ille aliquamdiu terrae motu concuteretur. hoc uti omnes,
ita ipse quoque imperator valde admiratus processionem instituit; quo
facto vix tandem precibus sancti Sabae, qui tunc temporis Cpoli com-
morabatur, terrae motus desiit.

In Neolea supra columnas albas posita est inaurata statua mulie-
bris currui insistentis, et iuxta ipsam ara cum vetulo. ibidem quoque
conspiciuntur quattuor aurati equi et auriga currum agitans, dextera
gerens parvam statuam, quam, ut ante dictum est, Constantinus magnus
pro fortuna urbis coluit et cives usque ad Theodosium magnum solenni
celebritate honorarunt. albis enim omnes induti vestibus statuam illam

πολιται και ὀψικεύοντες, ἐπάνω ἄρματος φέροντες ἦγον ἕως τοῦ
στάματος ἀπὸ τῶν καγκέλλων. τοῦτο δὲ ἐξετέλουν, ὅτε τῆς
D πόλεως ἐόρταζον τὸ γενέθλιον. ἐκείσε δὲ ἐνζῶδοι ἐστηλώθησαν
εἰς τοὺς δύο κίονας ὁ Ἄδὰμ και ἡ Ἐῦα, και ἡ Εὐθηνία και
ὁ Λιμός. 5

Ἐν τῷ λεγομένῳ λιμένι τοῦ Νεωρίου βοῦς ἴστατο χαλκοῦς
παμμεγεθέστατος. κράζειν δὲ αὐτὸν ἔλεγον ὡς βοῦν μίαν τοῦ
ἐνιαυτοῦ, και γίνεσθαι παράπτωμά τι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἣ
ἔκραξεν.

Μαυρικίου στήλη και τῆς γυναικὸς και τῶν τέκνων αὐτοῦ 10
ἴστατο ἐν τῇ χαλκῇ, ἄνωθεν τῆς Θεανδρικής εἰκόνας, ἐκτετα-
μένους τὰς χεῖρας ἔχουσαι. ὑπ' αὐτοῦ δὲ τοῦ Μαυρικίου κατε-
σκευάσθησαν. αἱ δὲ λοιπαὶ ἐκ τῆς τῶν Ἀθηναίων ἤκασι γῆς.
φιλοσόφου δὲ φασιν εἶναι, ὡς λέγει και ὁ Λιγύριος. μετὰ τὸ
P 33 σφαγῆναι παρὰ τοῦ τυράννου Φωκά Μαυρικίον, εἰς τις διάκονος 15
τῶν μαθητῶν Εὐτυχίου τοῦ αἰρετικοῦ, ὀνόματι Ἄκατος, ἰδὼν
ἠττηθέντας τοὺς περὶ αὐτοῦ διδασκάλους, κάκτενος ἀποδράσας
κατέλαβε κάστρον τι καλούμενον Σεραπίωνα. τοῦτο δὲ ἐτύγγα-
νεν ὃν ἐν τῶν παρὰ Πέρσαις ἡγίων. καταμηνύει δὲ Περιτίτῳ
τῷ φρουράρχῳ τὰ τῆς ἀσθενείας τῶν ἐν τῇ Χαλκηδόνι οἰκούντων, 20

4 ἐθῶνια Vat. 6 p. 30 Band. ὅτι ἡ λεγομένη λιμνη
τοῦ Νεωρίου βοῦν εἶχεν ἰστάμενον χαλκοῦν παμμεγέθη C.
9 ἔκραξεν. ἐστοιχείωσε δὲ ὁ αὐτὸς Κόνων, ἐν ᾧ και ἀγορά-
τῶν θαλασσίαν ἱμῆρον τὸ πρότερον ἦν. ἐπὶ δὲ Ἰουστίνου μετετέθη
εἰς τὸν Ἰουλιανοῦ λιμένα. C. 10 p. 8 Band. 11 ἀνδρι-
κῆς Vat. 15 σφαγῆναι] ἀποθανεῖν μαυρικιὸν τὸν βασιλέα Vat.
16 ἄκατος διάκονος ὑπάρχων τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας εὐφημίας, ὅς
ἰδὼν Vat. 17 τοὺς κατ' εὐτυχίου Vat. 19 ἐν τῇ τῶν
περσῶν ἡγιῶν Vat. 20 φρουράρχῳ] καστροφύλακι Vat.

currui impositam cum cereis deducebant a cancellis usque ad solium
imperatorium Hippodromi. hoc autem fiebat quotannis die urbis natali.
ibidem supra duas columnas collocata erant simulacra Adami et Evae et
Prosperitatis et Famis.

In portu Neorio bos maximus ex aere stabat, quem ferunt semel
in anno mugire solitum, eoque die mali quid urbi accidere.

Mauricii eiusque uxoris et liberorum statuae ad portam aeream
supra imaginem Christi manibus extensae positae erant, quas ipse Mau-
ricius fieri curaverat. reliquae vero statuae illic collocatae ex terra
Attica deductae sunt; inter quas una est philosophi cuiusdam, ut tradit
Ligurius. postquam vero Mauricius a Phoca tyranno interfectus fuit,
diaconus quidam nomine Acatus, unus ex sectatoribus Eutychis haere-
tici, videns victos magistros suos et ipse profugit ad castellum cogno-
mento Serapionis situm in regione Persarum, atque statim Perittio
praefecto praesidiario significavit debilitatem civium Chalcedonensium,

προσθεῖς ὅτι ἅμα τῷ καταλαβεῖν αὐτὸν τούτους χειρώσεσθαι. καὶ δῆτα ἀμνητὶ στρατεύσας ὁ ῥηθεὶς Πέρσης, καὶ ἔχων στρατιωτῶν ἑβδομήκοντα χιλιάδας, καταλαμβάνει τὴν Χαλκηδῶνα· οἱ δὲ μόλις ἴσχυσαν διαφυγεῖν εἰς Κωνσταντινούπολιν μετὰ τῶν 5 τιμίων λειψάνων τῆς ἁγίας Εὐφημίας, ὑπὲρ ἧς τὸ πλεον ἔσπούδαζεν ὁ προδότης καὶ ἀνίερος Ἄκατος, θέλων ἀμῦναι αὐτήν, B διότι τοὺς αἰρέσεως αὐτῶν τόμους κατήσχυνεν, ἅμα δὲ καὶ διότι οὐ συνεχωρήθη Εὐτύχιον τὸν ἀτυχή τὴν τοιαύτην εὐτυχήσαι μητρόπολιν. ληλατήσαντες δὲ τότε τὰ ἐκείσε πάντα οἱ Πέρσαι 10 ἔλαβον καὶ τὸ χρυσέγκαυστον ἄγαλμα τοῦ ἡλίου Θεοῦ τοῦ λεγομένου Κρόνου, καὶ ἀπήγαγον εἰς Περσίαν, καὶ ἐτίμησαν ὡς Θεόν.

Ἐπὶ Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου πολλὰ θεάματα ἀρχαῖα παρελύθησαν καὶ ἠφανίσθησαν διὰ τὸ παντελῶς ἀλόγιστον αὐτοῦ.

15 Ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Μωκίου ἐν ταῖς Κούφοις ἦν τὸ λεγόμενον Τριζῶδον κάτωθεν, ἐν ᾧ καὶ ἀστρονόμουν ποτὲ οἱ Ἕλληνες, εἰδωλείου καὶ τοῦ ναοῦ ὄντος. ἀλλ' ἐπάρηθη καὶ ἠφανίσθη ἱερωθέντος τοῦ ναοῦ. καὶ τύμβοι δὲ πολλοὶ Ἑλλήνων καὶ Ἀρμενίων ὑπῆρχον ἐν τῷ πύτῳ, καὶ σκηνώματά τινα συγκεκωσμένα εἰς 20 πλῆθος.

2 καὶ δῆτα] ὁσ πορευθεὶς, τοῦ ἀρματος ἐπιβάς (οὕτως γὰρ τοῖς ἐν δηλίῳ καστροπόλεξι πέφικε) μετὰ ἑβδομήκοντα χιλιάδων ἔρχεται ἐπὶ τὴν χαλκηδῶνος μητρόπολιν. οἱ δὲ ἐκείσε προγγόντες ἔφυγον ἐν τῷ βυζαντίῳ, ἀραντες μεθ' ἑαυτῶν καὶ τὰ τίμια λείψανα τῆς ἁγίας εὐφημίας. Vat. ἀμνητὶ? ἀμνητὶ C. 14 ἀλόγιστον εἶναι αὐτόν Vat.

addens insuper ipsum primo accessu facile eos subiugare posse. quare supradictus Persa sine mora se cum septem mille militibus in viam dedit, tantaque celeritate invasit Chalcedonem, ut civibus vix satis relinqueretur temporis ad transferendum reliquias S. Euphemiae Cpolim, quam in primis impius ille proditor Acatus ultum ibat pro dedecore Euty-chianae sectae scriptis illato, et quod infortunato Eutychi istam metropolim concedere noluerant. inter caetera quae tunc temporis Persae praedando abstulerant, fuit quoque aureum illud et encausto elaboratum signum solis cognominati Croni, quod in Persiam deductum pro deo coluere.

Sub Leone Isauro multa antiqua signa eversa et ablata sunt, quod is omnino irreligiosus esset.

In cavis subterraneis templi S. Mocii locus erat nuncupatus Triexodum, ubi olim, cum templum illud idololatriae adhuc serviret, gentiles sacra sua peragebant: post templi vero consecrationem destructus et eversus fuit, multaque gentilium et Arianorum sepulcra in eius solo reperta sunt.

Ἐν δὲ τῇ πρὸς βορρῶν πόρτᾳ τοῦ κάστρου Πανόρμου, ὃ ἐπὶ Πανόρμου τινὸς Ἑλληνοσ ἐκτίσθη, διὰ σιδήρου καὶ χαλκοῦ ἀναμειγμένου ἴστατο στήλη γυναικεία δικάρητος. Ἐνθα δὲ καὶ κυλὸν τι πρᾶγμα ἐγεγόνει· ἐμπρησμοῦ γάρ ποτε τὸ κάστρον κατελιφθότος, καὶ πάσης τῆς πόλεως μετὰ καὶ τῶν τειχῶν αὐτῆς 5 ἀφανισθείσης, τὸ πυργίον ἐκεῖνο τῆς πόρτης, οὗ ἡ ῥηθεῖσα στήλη ἴστατο, οὐ μόνον οὐκ ἐβλάβη ὄλωσ, ἀλλὰ καὶ τὸ πῦρ δορυγιάς δεκαπέντε ὑπεχώρει τοῦ τοιοῦτον ζωδίου. ἦτις τοῦ Χοσρόου πολιορκήσαντος τὴν πόλιν παρελήφθη ἐπὶ Περσῶν, καὶ ἔστιν ἕως τοῦ νῦν λατρευόμενον ἐν Περσίδι. καθ' ὃν χρό- 10
D νον ἡχημαλάτευσεν Χοσρόης καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα, λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν τίμιον καὶ ζωποιδὸν σταυρὸν σὺν τῷ πατριάρχῃ Ζαχαρίᾳ. ὃν ἀνελὼν ὁ μέγας βασιλεὺς Ἡράκλειος Ῥωμαίων ἐν τῷ εἰκοστῷ ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας, ἀνελάβετο τὰ ῥηθέντα τοῦ τιμίου σταυροῦ ξύλα μετὰ καὶ τοῦ πατριάρχου καὶ τῆς αἰχμα- 15
 λωσίας ἀπάσης, καὶ ἡγάγετο εἰς Κωνσταντινούπολιν, Θεοῦ βοηθείᾳ καὶ χάριτι, καὶ δι' ἐσχῆς Μοδέστου τότε πατριαρχοῦντος τῆς τοιαύτης πόλεως.
P 34 Τὸ δὲ Σμύρνον καλούμενον ἔχει ὑποκάτω τῆς γῆς ἐν τῷ πρὸς βορρῶν μέρει δορυγιάς δέκα, ἐν ᾧ εἰσι στήλαι ἑννέα, ὧν αἱ 20
 μὲν ὑπάρχουσι Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, τῆς γυναικὸς αὐτοῦ

1 p. 82 i. Band. τοῦ διπλοτείου κάστρου Vat. F. 3 ἴστατο στυράκιον ἰσχυμάδιον (ἡχημάδι F, αἰχημάδες Lamb.) καὶ στήλη γυναικεία δικέφαλος F Vat. 6 ἰδαφισθείσης Vat. F. 19 p. 60 et 83 Band. ἔχει] πλησίον τοῦ Τετραδισίου ἐμβόλου, συνέγγυς τοῦ ἀγίου Θεοδώρου τοῦ Σφωρακίου, ἔχει C.

In septentrionali porta Castri Panormi, quod a pagano quodam Panormo ferro atque aere permixto constructum fuit, posita erat muliebris statua biceps. ibi res memoranda contigit. cum enim aliquando illud castrum saevo arderet incendio, totaque urbs una cum muris igne esset consumpta, turris illa, in cuius porta stabat supradicta statua, non tantum non fuit laesa, sed flamma viginti quinque ulnas inde re- fugit. post, ubi Chosroes urbem expugnavit, in Persiam hoc signum deductum est, atque ibi a Persis etiam nunc adoratur. eodem tempore cepit Chosroes Hierosolymam, auferens inde sanctam et salutarem crucem Christi cum Zacharia patriarcha, quam devicto Chosroe Heraclius Romanorum imperator vigesimo imperii sui anno una cum sacrosancto ligno crucis et omnibus captivis recepit atque Cpolim reduxit, dei gratia adiuvante, nec non precibus Modesti, tunc patriarchae illius urbis.

Locus nuncupatus Smyrnum habet septentrionem versus concavitatem subterraneam decem ulnarum. ibi positae sunt novem statuae, interque eas Constantini magni et Faustae uxoris eius et Hilarionis

Φαύστης, και τοῦ πραιποσίτου Ἰαρίωνος, και τοῦ παιδὸς αὐτοῦ Κρίσπου, ὃν Ἡρόδοτος και Ἱππόλυτος οἱ χρονογράφοι λέγουσιν ἀποκεφαλιοθῆναι παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου τοῦ ἰδίου πατρὸς διὰ τὸ εἰς ὑποψίαν ἔλθεῖν μοιχεῦσαι ζητεῖν τὴν μητριάνα 5 Φαύστην, ἣν τινα βυλανεῖον πυρωθὲν ἐδέξατο και ἐκεῖ ἀνηρέθη. Ἐλένη δὲ ἡ μήτηρ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, μὴ φέρουσα τὴν τοῦ νέου ἄδικον ἀναίρεισιν, ἤδη τῆς τοῦ Καίσαρος ἀξιωθέντος τιμῆς, ἠδολέσχει ἐπὶ τῇ ἀκρίτῳ ἀποφάσει τούτου. διὸ και Β μεταμειληθεὶς ὁ τούτου πατήρ ἐπένησεν ἡμέρας τεσσαράκοντα, 10 μὴ λουσάμενος ὅλως τὸ σῶμα, μηδ' ἐπὶ κλίνης πεσών. ἐποίησε δὲ και τὴν στήλην αὐτοῦ ἐξ ἀργύρου καθαροῦ, ἐπιχρυσώσας ἐν μέρει, τὴν δὲ κεφαλὴν ἐκ χρυσοῦ τελείου, ἐπιγράψας ἐν τῷ μετώπῳ οὕτως "ὁ ἠδικημένος υἱός μου." ταύτην δὲ ποιήσας μετάνοιαν πολλὰ και τὸν θεὸν ἐξελιπάρησεν, ἵνα ἀφεθῇ αὐτῷ 15 τὸ ἀμάρτημα. αἱ δὲ λοιπαὶ στήλαι ὑπάρχουσι Σεβήρου, Ἀρματίου, Ζευξίππου, Βύλεντος τοῦ τὰ βυγλέντια κτίσαντος, και Ἐλευθερίου τοῦ τὰ ἐν τῷ σενάτῳ παλάτια κτίσαντος. και οὗτοι

1 τοῦ τρίτου παιδὸς C. τοῦ παιδὸς αὐτοῦ ὁμωνύμου κωνσταντίνου και ἑτέρου κρίσπου ὀνομαζομένου Vat. alii κρίσιου et κρήσιουτος. 9 ἐπένησεν] μετενόησε και ἐκλαυσεν ἐπ' αὐτῷ μ' ἡμέρας και μ' ἡμέρας Vat. 10 μηδ' ἐπὶ] μὴ ἀναψύξας ἐν κλίτῃ F. 13 ταύτην στήσας, μετάνοιαν βαλὼν, ἐλιπάρει θεῷ ὅπερ ὡν ἐπλημείλησεν F. 16 Βυγλέντιον CF. 17 τοῦ εἰς τὸ σενάτον τὸ παλάτιον F. οὗτοι πάντες ἔφασι παρεδόθησαν, και ὑπὸ ἀδικήσαντος στηλωθέντες συγχώρησιν παρὰ τοῦ πλημμελήσαντος ἰδυσσωποῦντο. παρέλαβον δὲ και τὰ οἰκεία τέκνα τοῦτο αὐτὸ ποιεῖν. και ἐν τούτων πολλοὶ ἕως Οὐαλῆ τοῦ Ἀρριανου. οἱ οὖν Ἀρριανοὶ μὴ φέροντες τὴν ἥταν τὴν διὰ Κωνσταντίνου ἐν τῷ εἰρημένῳ Τετραδιάτῳ ἐμβόλῳ, πλησίον τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, ταύτας κατέχουσαν. F.

praepositi, et Crispi filii Constantini, cui Herodotus et Hippolytus chronographi tradunt caput fuisse amputatum a patre Constantino magno, quod falso suspicaretur ipsum Faustae novercae pudicitiam sollicitasse, quae postea balnei aestu suffocata est. Helena vero Constantini mater aegre ferebat iniustam mortem illius iuvenis, dignitatem Caesaris iam adepti, et assiduo nil aliud vel loquebatur vel meditabatur quam praecipitem et invidiam eius condemnationem; quare tandem quoque pater sera permotus poenitentia integros quadraginta dies ipsum luxit, tanta animi aegritudine ut nunquam nec lavaret corpus nec lecto recumberet. praeterea statuum ei posuit ex argento puro et ex parte inauratam, praeter caput, quod ex puro putro auro confectum erat, inscriptis in fronte his verbis "filius meus iniuria affectus." hac igitur ratione poenitentiam agens, deum quoque multis et assiduâ precibus illius peccati veniam exoravit. reliquae statuæ sunt Severi, Harmatii, Zeuxippi, Vigilantii et Eleutherii, qui palatium senatus condidit. hae omnes sta-

C πάντες παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐστηλώθησαν, οὓς οἱ Ἀρειανοὶ ἐπὶ Οὐάλεντος τοῦ παρανόμου κατέχουσιν ἐκεῖσε.

Ἐν δὲ τῷ σενάτῳ ἀπετέθησαν οἱ ἡνίοχοι ζευξίππων, καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ ἀστρονομικῷ δογάνῳ, οὗ καὶ αἱ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τῆς Ἀφροδίτης στήλαι ἴσταντο καὶ σκυτάλαις ἀπεκεφαλίσθη 5 παρὰ τῶν Ἀρειανῶν Ἀρκάδιος ἀρχιδιάκονος τῆς ἁγίας Ἐυφημίας. αἱ δὲ καροῦσαι τῶν ἀναιρεθέντων ἡνιόχων κατεχώσθησαν ἐν τῷ εἰλήματι τοῦ ἵπποδρομίου παρὰ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου.

Οἱ δὲ ἰβ' κόφινοι τῶν περισσευμάτων πρότερον μὲν ἐν τῷ παλατίῳ τοῦ σενάτου κατέκειντο, εἶτα ἐν τῷ εἰλήματι τοῦ φόρου 10 κατεχώσθησαν.

D Ἐν δὲ τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ τῇ ἁγίᾳ Σοφίᾳ, δρομικῇ τὸ πρότερον οὖσῃ, εἰς ἰδωλεῖον τελοῦσῃ, τετρακόσιοι εἴκοσι ἐπτά στήλαι ἴσταντο, ὡς ὁ μέγας βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἐν τῷ μέλλειν κτισίῳ τὸν θεῖον ναὸν ἀφείλετο καὶ διμερίσατο τῇ πόλει. οἱ δὲ 15 πεπειραμένοι τῶν προειρημένων τὴν πόλιν περιερχόμενοι οὐκ ὀλίγας εὐρήσουσιν. αἱ πλείονες δὲ ὑπῆρχον Ἑλλήνων, ὡς προελ-

3 p. 14 et 83 Band. ἡνίοχοι ἐν ζευξίπποις ἐν τῷ ἀστρ. δογάνῳ, ἐνθα τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τῆς Ἀφροδίτης ἴστανται στήλη, ἐν αἷς σκυτάλαις ἀπεκεφαλίσθη ὑπὸ Ἀρειανῶν Ἀρκάδιος ἀρχιδιάκονος τῆς ἁγίας Ἐυφημίας, omissis reliquis, C. F' vero additis his: ἐνθα καὶ λέγονται εἰσεσθαι τὰς στήλας ἕως ἡμερῶν τριῶν τοῦ δαμάτου τούτου. 9 p. 14 et 83 Band. ἰβ' δέκα CF. πρότερον] δέκα ἔτη CF. τῷ νέφ καλ. F. 10 εἶτα] μετὰ δὲ ταῦτα ὑπὸ τὴν βάσιν τοῦ κίονος κατ. C. 11 κατεχώσθησαν, Μητροφάνους ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦτο συμβουλευσάντος τῷ μεγάλῳ βασιλεῖ Κωνσταντίνῳ. F. 12 p. 14 et 84 Band. δρομικῇ — τελοῦσῃ om C. 14 ἀς — 17 ἐνόησουσιν] haec post p. 65 v. 13 προσετέθησαν CF. 17 ἑλληνικαὶ ὑπῆρχον, αἱ τινες ἐκ τῶν πολλῶν ὑπῆρχον, τοῦ τε Διὸς καὶ Κάρου τοῦ πατρὸς καὶ Διοκλητιανοῦ CF.

tuae a Constantino magno erectae erant, quas sub Valente haeretico Arianus in eo loco terra obruerunt.

In senatu statuae aurigarum circensium positae erant, in organo scilicet astronomico, ubi etiam Dianae et Veneris statuae erant collocatae. ibidem Arcadius archidiaconus S. Irenae ab Arianis occisus fuit. caeterum currus peremptorum aurigarum sub portica Hippodromi a Theodosio imperatore depositi fuerunt.

Duodecim corbes reliquiarum primum quidem in palatio senatus collocati erant, postea vero in porticum fori transpositi fuerunt.

In ecclesia magna S. Sophiae, quae prius forma oblonga erat et idolorum cultui serviebat, stabant 427 statuae, quas magnus imperator Iustinianus, templum illud divino cultui aedificaturus, inde abstulit et per urbem distribuit. harum non paucas docti urbem perambulantes inveniunt. maior autem earum pars, ut supra dictum est, erant genti-

φεται, Ἀπόλλωνος τοῦ τε Διός, καὶ Καράτου τοῦ πατρικίου, Διοκλητιανοῦ, καὶ τὸ δωδεκάζωδον, καὶ ἡ Σελήνη καὶ ἡ Ἀφροδίτη, καὶ ὁ ἀρκτοῦρος ἀστὴρ παρὰ δύο Περσικῶν στηλῶν βασιταζόμενος, καὶ ὁ νότιος πόλος, καὶ ἡ ἰέρεια τῆς Ἀθηναῖς, ἀπὸ 5 τοῦ πλευροῦ τὸν Ἴερωνα φιλόσοφον μαντευόμενον ἔχουσα. οὐκ ὀλλῖναι δὲ Χριστιανῶν· καὶ δέον ἐκ τῶν πολλῶν ὀλλῖνων ἐπιμνη- P 35 σθῆναι, Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου καὶ Κώνσταντος καὶ Γάλλου καὶ Θεοδοσίου καὶ Ἰουλιανοῦ Καίσαρος, καὶ ἑτέρου Ἰουλιανοῦ ἐπάργου, Δικινίου Ἀδγούστου, Οὐαλεντινιανοῦ, καὶ Θεοδοσίου, 10 καὶ Ἀρκαδίου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ Σεραπίωνος ὑπάτου, καὶ Ἑλένης τῆς μητρὸς Κωνσταντίνου τρεῖς, ἡ μὲν μία πορφυρᾷ διὰ μαρμάρων, ἑτέρα διὰ ψηφίδων ἀργυρῶν ἐν χαλκῷ κίονι, καὶ ἡ ἄλλη ἐλεφαντῶδης, Κόπρου ῥήτορος προσενέγκαντος.

Ὁ Μαναῖμ στρατηγὸς μετὰ τὸ νικῆσαι τοὺς Σκύθας κατὰ 15 κράτος στῆλην ἠξιώθη τιμηθῆναι ἐν τῷ καλουμένῳ ὠρεῖῳ, ὃ τινες Β καὶ μόδιον καλοῦσιν. ἦν δὲ καλὸν ὠρολόγιον, ἔνθα νῦν ἴστανται κίονες καὶ ἀψὶς πρὸς τὸν λεγόμενον οἶκον Κρατεροῦ. ἔνθα ἴσταντο καὶ μόδιος χαλκοῦς καὶ ὠρεῖον καὶ δύο χεῖρες χαλκαῖ ἐπὶ ἀκοντίων. τὸν δὲ μόδιον δέον ἐστὶ μὴ παραδραμεῖν ἡμᾶς, ὅτι ἐπὶ

2 καὶ τὰ δάδεια ζώδια C. 4 ἡ ἐριδία ἐτ ἡ ἐριβοία αλλί.
5 τὸν Ἴερωνα] τὴν Ἴριν ἀφιλοσόφως μαντεύουσαν ἔχουσα. ἐκ δὲ τῶν Χριστιανῶν οὐκ ὀλλῖναι μὲν, ὡς εἶπον (C, ὡσεὶ ὀδοσήμοντα F) καὶ δέον CF. 6 ὀλλῖνας μνημονεύσαι F. 7 prius καὶ] Κωνσταντίου F. Γάλλου Θεοδοσίου τε καὶ Ἰουλιανοῦ καὶ Θεοδοσίου τοῦ ἑτέρου καὶ Ἀρκαδίου C, Γαληνοῦ κναίστορος Δικ. F. Γαλλιηνοῦ Lamb. 10 ὄπατικοῦ F. 12 μαργάρον C. 14 p. 19 et 84 Band. Μαναναῖν F. 16 καλόν] πάλαι Lamb. 17 ἴστανται C. 18 ὠρολόγιον Lamb.

lium, Apollinis nempe, Iovis, Cari, Diocletiani et duodecim signorum caelestium, item Lunae, Veneris et Arcturi sideris, quod duae Persicae columnae sustinent, et poli australis, et sacerdotis Minervae, a cuius latere stabat Hero philosophus fatidicus. Christianorum etiam statuae inter eas erant non paucae, ex quarum numero quarundam facienda est mentio, Constantini magni, Constantis, Gallieni, Theodosii, Iuliani Caesaris et alterius Iuliani praefecti, Licinii Augusti, Valentiniani, Theodosii eiusque filii Arcadii, et Serapionis consulis. Helenae matris Constantini tres inter eas erant statuetae; una ex marmore porphyretico, altera ex crustis argenteis supra columnam aeream, tertia vero ex ebore, quam posuit Cyrnus rhetor.

Manaim praefectus militum post Scythas fortiter devictos statuam meruit in loco nuncupato Horreo, quem quidam etiam vocant Modium. erat autem olim Horreum, ubi nunc stant columnae et arcus ante domum quae appellatur Crateri: ibidem collocata erant modius aereus et horologium et duae manus aereae hastis infixae. neque hoc silentio

Θυαλεντινιανού ἐτυπώθη· τότε γὰρ καὶ ἀρχὴ μοδίων ἐπὶ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει οἰκούντων ἀηρευνήθη. τοῦτο τοῦ ἀργυροῦ τυπώσαντος· ἀργυρος δὲ ἀπ' ἀρχῆς ἐτυπώθη τὸ νόμισμα. τοῦτο δὲ καὶ Θεοδώρητος διασαφεῖ τρανότατα. αἱ δὲ χαλκαὶ χεῖρες ἔκτοτε ἄνωθεν προετυπώθησαν. τοῦ βασιλέως τὸ κουμούλιον 5
C μῶδιον νομοθετήσαντος, μὴ ἀντερεῖν δὲ τοῖς ναυτιῶσι προστάξαντος, ἐν τῷ κατωτέρῳ μοδίῳ τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀπώλεσεν· ὅθεν καὶ ἐτυπώθησαν αἱ χεῖρες τοῖς λαμβάνουσι καὶ τοῖς διδοῦσιν, ἀμφοτέρωθεν ἐκ τῶν προτεταγμένων μὴ ἀγανακτεῖν. ἔνθα τοῦ αὐτοῦ Βαλεντινιανοῦ στήλη ἴστατο εἰς τὴν ἀψίδα, ἕξαμον ἀργυροῦν 10
 τῇ δεξιᾷ κατέχουσα, ὃ καὶ ἠρπάγη εἰς πάκτον παρὰ τοῦ πρωτικτορος ὑποχωρίου, ἐν τῇ δευτέρῃ ἀρχῇ Ἰουστινιανοῦ τοῦ ὀνομητήτου.

Μενάνδρου μάντεως στήλη ἐπηνέχθη ἐν τῇ πόλει, καὶ ἔστι
D ἐπὶ τὸν Ἀρτοτυριανὸν οἶκον, ἢ εἰς τὸ ἀρτοπωλεῖον. ἦν δὲ ἀργυρῶν 15
 ροέλατος, πλάτος ἔχουσα πηχῶν ἡ' καὶ μῆκος πηχῶν ιε'. ἦν

1 ἀρχηγὸν Μοδίου τῶν ἐν C, ἀρχιμόδιον παρὰ τῶν ἐν F. 2 τοῦτο] διὰ τοῦτο CF. 3 τυπώσαντες C. 4 διαφατεῖται F. 5 κούμουλον C. 6 τοῖς αὐτοῦ νόμοις προστάξαντος, εἰς ἐκ τούτων παριδῶν τὴν πρόσταξιν καὶ ὄλιγον παλῆσας τὰς χεῖρας ἀπώλεσεν C, τοῖς ναυτιῶσι προστάξαντος, καὶ τὰ σιτηρέσια εἰς ἕξ ἀμφοτέρων τῶν ναυτῶν τῷ βασιλεῖ σίτον ἀπεμπαλοῦν ἐν τοῖς ἐκείσε δίκην ἄδικον καταγγελλάντος, ἐν τῷ κατ. F. τοῖς ναύταις προστάξαντος, εἰς τῶν ναυτῶν τοῦτο ποιήσας ἐν τῷ κατ. Lambecius e Suida. 9 ἀμφοτέρους F. ἀμφοτέρωθεν, μετὰ τῶν σιτηρέσιων κούμουλα δίδοσθαι τὰ μόδια. ἔνθα καὶ ἡ τοῦτο στήλη C. ἔνθα τοῦ] ἐν δὲ τῇ ἀψίδι τῶν χειρῶν καὶ τοῦ μοδίου στήλη ἔστησε τοῦ νέου θυαλεντινιανοῦ, καὶ ἐν τῇ δεξιᾷ κατεῖχεν ἕξαμον ἀργυροῦν, ὃ καὶ ἠρπάγη ὑπὸ κύρου πρωτικτορος ἐν ἑταί δευτέρῳ τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ Reg. 11 παρὰ — ὀνομητήτου om C. κατέχουσα, ἀρπαγῆναι εἰς πάκτον διὰ τὸ καὶ αὐτὴν εἶναι ἀργυρῶν μικρὰν ἀπὸ τοῦ κουρίου πρωτικτορος ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τὸ δεύτερον. F. 14 p. 85 Band. μάντεως] μάντεως Κρητῶν F. 16 ἦν] ἦντινα χυμευτὴν ὑπάρχουσαν Vat.

praetereundum est, modium sub Valentiniano ibi statutum fuisse; tunc enim modiorum usus Cpoli coepit. principio autem modius ille ex argento factus erat, ut perspicue declarat Theodoretus. caeterum manus aereae propterea supra modium positae sunt. cum imperator sanxisset ut modius frumenti cumulate venderetur et navicularios vetuisset edicto obsistere, uni eorum contra facienti dextra manus amputata est. hinc igitur manus illae formatae sunt, ut neque dantes neque recipientes statutis contradicerent. ibidem supra arcum eiusdem Valentiniani statua collocata erat dextra gerens examen argenteum, quod ad pactam barbaris pecuniam solvendam a Cyro protectore ablatum est, quo tempore recuperato imperio Iustinianus Rhinotmetus secundum imperabat.

Menandri vatis statua Cpolim deducta fuit et collocata ad aedes aive in Artopolio. erat autem tota ex argento ductili confecta, latitu-

κατεδάξας ὁ εὐσεβῆς βασιλεὺς Μαρκιανὸς ἐχάραξεν εἰς ἀργυρία
καὶ διένειμε τοῖς πένησι.

Ἄρδαβούριος στρατηγὸς ἐπὶ τοῦ μεγάλου Λέοντος τοῦ
εὐσεβοῦς βασιλέως, ἐν τοῖς Θρακίαις μέρεσιν, Ἡρωδιανοῦ στή-
5 λην εὐρῶν ἐπίκυρτον πάνυ καὶ παχῆϊαν, καὶ θυμωθεὶς διὰ τὸ
ἀνείδειον αὐτῆς, κατέτριψεν αὐτήν· ἐν δὲ τῷ καταθραύειν εὔρεν
ἐν αὐτῇ χρυσίον λίτρας ἑκατὸν τριάκοντα τρεῖς, καὶ αὐτίκα μετὰ
προθυμίας κατεμήνησε περὶ τούτου τῷ βασιλεῖ. καὶ ὁ βασιλεὺς
εὐρῶν ἀφορμῆν ἀνείλεν αὐτόν. ἐν δὲ τῷ σφάλλεσθαι ὀδυρόμενος
10 ἔλεγεν “οὐδεὶς μολύβδῳ χρυσίον καταμίξας ἐπιζήμιος εὐρίσκειται, P 36
οἷα παρὰ τῷ κυρτῷ τούτῳ βασιλεῖ εἰς ἐμὲ συμβέβηκεν.” καὶ
οὕτως ἀπεκάνθη. ἔνθα καὶ οἱ διερχόμενοι τὸν τόπον μάλιστα
φιλόσοφοι οὐ τοῖς προτέροις κακοῖς τὸν θάνατον Ἄρδαβουρίου
ἐνέβαλλον, ἀλλ’ ἕνεκα τῆς στήλης Ἡρωδιανοῦ καταλύσεως.
15 ἄμυ δὲ καὶ Ἄσπαρ ὁ παραδυναστεύων τῷ τότε καὶ ἀδελφὸς
αὐτοῦ σὺν αὐτῷ τὸ πέρασ ἀδελφικῶς ἐδέξατο· οὗ καὶ στήλη ἐν
τοῖς Ταύρου μέρεσιν ἕως τῆς δεῦρο ἐσώζετο, ἐν ἵπῳ καθημένη.
τὸν οἶκον τοῦ Ἄσπαρος εἶχε Βασίλειος ὁ παρακοιμώμενος.

Κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ φόρου στήλαι ἐν μαρμαρίοις B
20 πορφυροῖς ἦσαν δώδεκα, καὶ Σιρηνες δώδεκα, αἷς οἱ πολλοὶ

1 ἐχάραξεν] εἰς ὄβολους ἐλάσας τοῖς δημοσίοις προσέδθηκεν. F.
3 p. 85 Band. ἐπὶ λέοντος τοῦ πάνυ F. 7 χρυσίον
λιτρῶν ῥηγ’ ἑκατὰ F. 10 ἐπὶ ζημίας ἠνθοῦλετο Vat.
15 ἄμυ — ἐδέξατο] ὅτε καὶ ἄσπαρ σὺν αὐτῷ τὸ πέρασ ἐδέξατο.
Vat. 19 p. 14 et 85 Band. κατὰ] ἐν δὲ τῷ δεξιῷ μέρει
τοῦ φόρου τῆς ἀνατολῆς ἐδέξαντο στήλας πορφυράς διὰ μαρμά-
ρων ιβ’ καὶ σιρηνῶν ιβ’. CF.

dine octo cubitorum, et quindecim longitudine. hanc confregit pius im-
perator Marcianus, et nummos ex ea casus pauperibus distribuit.

Ardaburinus praefectus militum sub Leone magno imperatore, in
regione Thracia, Herodiani statuam invenit incurvam prorsus et obesam.
quare eius deformitate permotus eam confregit; quo facto in ea invenit
133 libras auri. hoc vero statim cum magno gaudio imperatori nuntia-
vit, qui arrepta occasione ipsum e medio sustulit. ille autem cum
iam interficeretur, ultima haec verba cum lacrimis et lamentis protulit:
“nemo unquam, qui aurum plumbo admiscuit, poenam meruit, ut nunc
mihi evenit.” haec ubi dixit, continuo occisus est. equidem philosophi
illac transeuntes non aliam causam mortis Ardaburii fuisse putant quam
demolitionem statuæ Herodiani. simul etiam cum Ardaburio Aspar eius
frater et collega praefecturae fraterno plane animo mortem obiit; cuius
statua equestris in Taurina regione urbis hucusque integra servatur.
domum vero Asparis postea possedit Basilius accubitor.

Ad dextram fori partem statuæ duodecim ex marmore porphy-
retico erant, et totidem Sirenes inauratae, quas vulgus equos marinos

Θαλασσίους ἔπλους ἐκάλουν. ἦσαν δὲ χρυσέμβαφοι. δύο ἐξ αὐτῶν ἐφ' ἡμῶν καθηρέθησαν, καὶ τρεῖς ἐν τοῖς μέρει τοῦ ἁγίου Μάμαντος ἀπηνέχθησαν· αἱ δὲ λοιπαὶ σώζονται.

Ἡ δὲ τύχη τῆς πόλεως ἴστατο χαλκῆ μετὰ μοδίου ἐν τῇ ἀνατολικῇ ἀψίδι τοῦ φόρου, ἣν Μιχαὴλ ὁ Ῥαγκαβὲ παρὰ τοῦ βασιλέως κελευσθεὶς ἐχειροκόπησεν, ἵνα μὴ ἰσχύωσι τὰ δημοτικὰ μέρη ἐπανίστασθαι κατὰ βασιλέων.

Ἐν τῷ φόρῳ ὁ σταυρὸς ὁ μέγας γράφει “ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος.”

C οὗτος δὲ ἐστὶν ἀντίτυπος οὗ ἐθεάσατο ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐν τῷ οὐρανῷ. οἱ δὲ χρυσέμβαφοι υἱοὶ αὐτοῦ εἰσὶν. καὶ ἐν τοῖς 10 εὐωνύμοις μέρεισι πλησίον τῆς μεγάλης στήλης ἐλέφας χαλκοῦς ἴστατο, ἕνθα καὶ παρὰδοξον ἐδείχθη θάμα. σεισμοῦ γὰρ ποτε γεγονότος καὶ πεπτωκότος αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἐνδὸς τῶν ὀπισθεν ποδῶν κατεωγότος, οἱ ταξεῖται (ἕθος γὰρ ἦν παρ' αὐτῶν τὸν φόρον φυλάττεσθαι) συνδραμόντες τοῦ ἐγεῖραι τὸν ἐλέφαντα εἶρον 15 ἔσωθεν αὐτοῦ ἀνθρώπου ὅσα ἀνελλιπῆ ὄλου τοῦ σώματος, καὶ πύξιν μικρὸν, ἐν ᾧ γέγραπτο “Ἀφροδίτης παρθένου ἱερῶς οὐδὲ

1 δύο] ἐπὶ δὲ ἡμῶν ἐπτά μόναι καθορῶνται. τὰς δὲ τρεῖς ἐξ αὐτῶν ἐν τοῖς τοῦ ἁγίου Μάμαντος μέρεισιν ἐθήσαν, καὶ αἱ λοιπαὶ στήλαι σώζονται. CF. 4 p. 15 Band. μοδιόλου C. 5 ἣν ἔφησαν Μιχαὴλ ὁ Ῥαγκαβὲ χειροκοπηθῆναι διὰ τὸ μὴ ἰσχύειν τὰ δημοτικὰ μέρη κατὰ τῶν ἀνακτόρων. C. 8 p. 15 et 85 Band. ἐν τῷ] Ἰστέον ὅτι ὁ σταυρὸς ὁ μεσοσλλαβῶν καὶ ἀναγνωσκόμενος ἅγιος ἅγιος ἅγιος παρὰ τοῦ πρωτοστατοῦντος (προστατοῦντος F) τῷ φόρῳ ἀνηγορεύθη (ἀνηγέρθη F). ἐνθεν καὶ δύο ταχυδρομῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων σώζονται στήλαι. εἰς δὲ τὴν ἀνατολικὴν ἀψίδα τοῦ Κωνσταντινικοῦ φόρου σταυρὸς ἀργυρέμματος, καὶ ἐν τοῖς ἀκρωτηρίοις στρογγύλοις μῆλον ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ ἀνηγέρθη ὑπὸ Κωνσταντίνου, ὡς ἐθεάσατο αὐτὸν ἐν τῷ οὐρανῷ. οἱ δὲ χρ— CF. 14 οἱ τοῦ ἐπάργου ταξεῖται CF. 17 ἐν φ] οὐ ἐν τῇ κεφαλῇ F. ἀφροδίτη παρθένος ἱεράς Vat.

vocat. harum duae subversae sunt, tres ad S. Mamantem translatae: reliquae etiamnum ibi exstant.

Fortuna urbis aerea cum modio posita erat in orientali arcu fori. huic Michael Rangabe iussu imperatoris manus amputavit, ne factiones populi quicquam contra imperatores moliri possent.

In magna cruce fori scriptum est “sanctus, sanctus, sanctus;” eamque Constantinus magnus ad instar illius fieri curavit quam viderat in caelo. statuae vero inauratae quae ibi conspiciuntur filiorum eius sunt. praeterea olim ad sinistram magnae statuae elephas aereus stabat, ubi res visu mirabilis accidit. cum aliquando terrae motu collapsus unus pedum posteriorum casu diffringeretur, Taxeotae, quos moris erat forum custodire, accurrentes ad erigendum elephantum ossa imminuta in eo invenerunt corporis humani integri, et tabellam cui inscriptum erat “a Venere virgine sancta ne mortua quidem separar.” praefectus au-

θανοῦσα χωρίζομαι.²³ ὁ δὲ ἑπαρχος εὐνοῦς τῷ βασιλεῖ καὶ τῇ πόλει τυγχάνων, λαβὼν ὄλον τὸ τοιοῦτον ζώδιον, εἰς προσθήκην τῷ δημοσίῳ νόμῳ ἐχάραξεν. ἀλλὰ καὶ χοῖρος ἴστατο ἄνωθεν D τῶν κατὰ συστάδην ἱσταμένων κίωνων, σημαίνων τὴν κραυγὴν 5 τῆς πανηγύρεως, καὶ γυμνὴ στήλη πλησίον αὐτοῦ, σημαίνουσα τὸ ἀναλοχνητὸν τῶν πωλούντων καὶ τῶν ἀγοραζόντων.

Συστημάτια δὲ ἴστανται μέσον τοῦ φόρου ἐνζῶδα ἐπὶ κίωνων, ἐν οἷς δηλοῦνται ἐν ἱστορίαις τὰ μέλλοντα γενήσεσθαι ἐν τῇ πόλει. ταῦτα δὲ πάντα ἐστήλωσεν Ἀπολλώνιος ἐκεῖνος ὁ 10 Τυανεύς, ὁ σοφὸς καὶ ἄριστος ἀστρονόμος, καὶ ἐστοιχειώσατο ὀνόματα ἐπικρατείας ἕως τέλους αἰώνων.

Ἐν δὲ τῷ μεγάλῳ μιλίῳ Θεοδοσίῳ στήλῃ ἴσταται ἐφ' ἑπ- που χαλκοῦ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ μῆλον καὶ στηλοειδὲς τι στεφανοῦν ἀνδροεικέλον ἄγαλμα ἔχοντος, ἣν ἀνεγείρας τῇ πόλει πολλὰ σιτη- P 37 15 ρέσια δέδωκεν. οἱ δὲ ἐκεῖσε ὀκτώ κίονες καὶ οἱ ποδίσκοι, ὁμοίως καὶ τῶν ἀρτοποιῶν ὀκτώ κίονες καὶ τῶν τζυκαλαρίων καὶ τῆς χαλκῆς, ἔχουσιν ἱστορίας πολλὰς, ἃς καὶ καλλίνας ἐχρῶσασεν.

1 ὁ — 3 ἀλλὰ] ὅπερ ὁ ἑπαρχος τῷ δημοσίῳ προσέθηκεν εἰς νομ- μίαι τοῖς προαναδεικλακόσιν. CF. 3 ἄνωθεν — κίωνων om C. 7 p. 15 Band. συστημάτιον δὲ μέσον τοῦ φόρου ἐνζῶδον ἐπὶ κίωνων ἱστάμενον καὶ ἐν αὐτῷ δηλοῦν τὰς ἱστορίας τῶν μελλόντων ἐσχάτως γίνεσθαι ἐπὶ ταύτῃ τῇ πόλει. οἱ δὲ στηλατικοὶ τῶν ἀπο- τελεσμάτων ταῦτα πάντα συνίασιν. ἐστήλωσε δὲ αὐτὰ Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς παρακληθεὶς παρὰ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, καὶ εἰσελθὼν ἐστοιχειώσατο τὰ ὀνόματα τῆς ἐπικρατείας ἕως τέλους αἰώνων. C. μετὰ ζωδίων pro ἐνζῶδα Vat. 12 p. 11 et 86 Band. μεγάλῳ] λεγομένῳ C. 13 καὶ στηλ. — ἔχοντος] κρατοῦντος C. 16 tertium καὶ add C. 17 ἃς ὁ αὐτὸς καλλ. C.

tem, qui imperatori et urbi bene volebat, totum illud signum angendo aerario publico in nummos redegit. ibidem etiam stabat porcus supra columnas contiguas, multitudinis strepitum denotans; et prope visebatur alia statua nuda, significans impudentiam eorum qui vendunt et qui emunt.

In medio foro compages quaedam seriesque figurarum columnis impositae visuntur, quae res urbi aliquando eventuras indicant. illas vero omnes erexit Apollonius Tyaneus, astronomiae scientissimus, iisque nomina successiva imperatorum usque ad saeculorum finem insculpsit.

In magno miliario collocata est Theodosii statua equestris ex aere, manu gerens pomum et parvam statuam ipsum coronantem. in eius dedicatione annonam largissimam populo praebuit. octo autem quae illic sunt columnae cum suis spiris, totidemque aliae in Artopoliis positae, atque columnae Tzycalariorum et quae stant in Chalce, omnes illae multas continent historias, quas Callinas inauravit.

Ἐν δὲ τῷ Ξηρολόφῳ, ὃν πρῶην θέαμά τινες ἐκάλουν, ἔστησαν κοχλιάδες ις' καὶ σύνθετος Ἄρτεμις καὶ ἑτέραι πολλὰι στήλαι εἰς τὰς ἀψίδας. ἔσχατον δὲ ἐκλήθη Θεοδοσιακὸς φόρος.

Ἐπι Μητροφάνους καὶ Ἀλεξάνδρου καὶ Παύλου εἰκόνες ἐν σανίσι γέγονασιν ὑπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, καὶ ἴσταντο **B** ἐν τῷ μεγάλῳ κίονι τῷ πορφυρῷ, πλησίον κατὰ ἀνατολὰς· ἄστινας οἱ Ἀρειανοὶ μετὰ τὸ κρατῆσαι πυρὶ παρέδωκαν ἐν τῷ Κορωνίῳ μιλίῳ, μετὰ καὶ τοῦ τῆς Θεοτόκου ἀπεικονίσματος καὶ αὐτοῦ δὴ τοῦ νηπιάσαντος σαρκὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καθὼς Ἀργυριανὸς χρονογράφος ἐν τῷ δεκάτῳ λόγῳ αὐτοῦ καὶ Ἀναστάσιος **10** ἡμῖν παραδεδώκασιν.

1 p. 20 et 86 Band. 2 κοχλία CF. ις' καὶ Ἄρτεμις συνθετῆ στήλῃ, καὶ Σενήρου τοῦ κτίσαντος καὶ θεαμάτων τροπονν. ἐνθα καὶ θυσίαι πολλὰι παρὰ τοῦ αὐτοῦ Σενήρου γέγονασιν. ἐνθα καὶ χρῆσμοι πολλοὶ ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ γέγονασιν. καθ' ὃν καὶ κόρη παρθένος ἐτύθη καὶ ἀστρονομικὴ θεῖσις εἰς ις' χρόνους διήρκεσεν. F. 3 φόρος. καὶ ἦν μέχρι Κωνσταντίνου τοῦ κορωνύμου. C. 4 p. 60 et 84 Band. 6 ἐν τῷ μεγάλῳ] ἐν τῷ φόρῳ πλησίον τῆς μεγάλης στήλης τῆς ἐν τῷ κίονι κατὰ τὴν ἀνατολήν F. 8 Κορωνίῳ] ὠρεῖῳ C, ὠρεῖῳ Lamb. 9 ἀργυριανὸς Vat. 10 τῇ δεκάτῳ CF. αὐτοῦ ἀκριβέστερον παρὰ ἀναστάσιον ἡμῖν παρέδωκεν alii. addit F: τὸ δὲ αὐτὸ καὶ αὐτὸς Ἀναστάσιος.

In Xerolopho, quem prius theama sive spectaculum quidam vocabant, erant testudines sedecim, et Dianae statua composita, et complures aliae supra arcus. tandem vero denominatus est forum Theodosianum.

Imagines Metrophanis Alexandri et Pauli a Constantino magno tabulis ligneis incisae erant et collocatae supra magnam columnam porphyreticam ad Orientem, quas Ariani rerum potiti in miliario aureo combusserunt una cum imagine S. deiparae et ipsius Iesu Christi infantis, ut Ancyranus chronographus libro decimo et Anastasius memoriae prodiderunt.

Π Ε Ρ Ι Κ Τ Ι Σ Μ Α Τ Ω Ν

ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Ὁ ἅγιος Ἀγαθόνκος ὑπὸ Ἀναστασίου πρότερον καὶ Ἰουστινιανοῦ C τοῦ μεγάλου τὸ δεύτερον ἀνεκαινίσθη. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ ναῷ καὶ πατριάρχαι ἐπεσκόπησαν ἐπὶ ἐπὶ χρόνους πενήκοντα, καὶ βασιλεῖς ἐστεφηφόρον ἐκείσε τέσσαρες. δι' ἣν δὲ αἰτίαν μετεποιήθη ὑπὸ Τιβερίου, οὐ γινώσκεται. καὶ παλάτιον δὲ ἦν πλῆσιον τοῦ αὐτοῦ ναοῦ μέγιστον. ὑπὸ δὲ Τιβερίου τοῦ πενθεροῦ Μανρικίου μετεποιήθη, διολισθὲν εἰς τὰ βασίλεια.

Τὰ δὲ τεῖχη τῆς δόσεως τῶν μεγάλων πορτῶν ἐπὶ Λέοντος τοῦ μεγάλου καὶ εὐσεβοῦς ἀνεκαινίσθη, ὅτε καὶ ἐλιτάνευσαν καὶ

1 p. 47 et 82 Band. 4 στεφηφοροῦσιν ἐκείσε. δι' F. 5 Τιβερίου CF: vulgo θυμοῦ. καὶ] τοῦτο δὲ παρέδωκαν οἱ πρὸ ἡμῶν ὅτι καὶ παλάτιον μέγιστον πλῆσιον τοῦ παλατίου τοῦτου ἦν F. 6 πενθεροῦ Μανρικίου] πρώτου Vat. 7 τὰ νῦν β. C, τὰ παλάτια Vat. 8 p. 82 Band. τὰ δὲ — p. 72 v. 3 ἐνίκησαν post p. 72 v. 5 πάνν F. δόσεως] πόλεως Vat. τῶν μεγάλων πορτῶν] τὰ μεγάλα πρώτον Reg. 9 εὐσεβοῦς Vat. ὅτε] καθ' ἣν C.

DE AEDIFICIIS

CPOLITANIS.

Templum S. Agathonici primo ab Anastasio, secundo autem ab Iustiano magno renovatum est. in hoc templo intra quinquaginta annos septem patriarchae episcopatum gessere et quattuor imperatores coronati sunt. ob quam vero causam mutatum sit non novi. vicinum huic templo erat palatium maximum. caeterum sub Tiberio socero Mauricii mutatum est et inclusum intra palatium imperatorium.

Murus occidentalis magnarum portarum sub Leone magno et pio renovatus est; quo tempore supplicatio habita fuit, et cantatum qua-

τὸ κέρει ἐλέησον τεσσαρακοντάκις ἐξεβόησαν, καὶ ὁ δῆμος τῶν Πρασίνων ἔκραξεν “Κωνσταντῖνος καὶ Θεοδόσιος ὁ μέγας καὶ Λέων εἰς κράτος ἐνίκησαν.”

D Τὰ δὲ τεῖχη τὰ πρὸς τὴν θάλασσαν ἀνεκαινίζοντο ὑπὸ Τιβερίου Ἀψιμάρου (ὥς γὰρ αὐτοῦ ἡμελημένα ἦσαν πάντ) 5 καὶ ἐκ δευτέρου ἀνεκαινίσθη ὑπὸ τοῦ Θεοφίλου.

Τὸν ἅγιον Μώκιον καὶ τὸν ἅγιον Μηρῶν ἐποίησεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ναοὺς ὄντας τὸ πρὶν εἰδώλων· καὶ τὸν μὲν ἅγιον Μηρῶν καθὼς ἦν εἴασεν, ἐκδιώξας δὲ τὰ ἀγάλματα ἐπωνόμασε τὸν ναὸν οὕτως. τὴν δὲ τελείαν αὐτοῦ οἰκοδομὴν ἐποίησεν μετὰ 10 χρόνους ρξθ΄ Πουλχέρια καὶ Μαρκιανός, σὺν τοῖς προαστείοις καὶ ἱεροῖς σκεύεσι. τοῦ δὲ ἁγίου Μωκίου ὑπάρχοντος ἄλλα δύο μῆκη μέλλονος παρ’ ὃ ἐστι νῦν, ἐξέκοψε τὸ διμῶριον τοῦ ναοῦ

P 38 ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, καὶ ἀνήγειρε τὸ θυσιαστήριον. διότι δὲ ἀνηρέθη ὁ ἅγιος Μώκιος ἐκείσε, τούτου χάριν ἀνήγειρε καὶ τὸν 15 ναὸν ὡς ἴδιον αὐτοῦ, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐκείσε ἔφερεν, ὅπερ κεῖται ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου. ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐξωρρίζοντο οἱ Ἀρειανοὶ ἀπὸ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ ἐλθόντες πάλιν κατώκησαν ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Μω-

1 βόησαν C. τῶν Πρ.] τοῦ πρασίνου ἔκραξαν “Λέων Κωνσταντῖνον εἰς κράτος ἐνίκησαν” C. 3 Λέων] ἐλένη Vat. ἐνίκησαν. ὃ γὰρ μέγας κωνσταντῖνος ἐνομοθέτησε τὴν κυριακὴν ἀπραξία τιμᾶσθαι· πρὸ γὰρ αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν κυριακὴν πάντες εἰργάζοντο. Reg. Vat. 4 τὴν om F. ἀνεκαινίζονται C. 7 p. 51 et 81 Band. 13 τὸ διμῶριον μέρος C. 17 p. 51 et 81 Band. ἐν δὲ ταῖς] Λέων γινώσκειν ὅτι ὁ ἅγιος Μώκιος πρῶτον μὲν ὑπὸ Κωνσταντῖνου τοῦ μεγάλου παρφοδομήθη Ἑλλήνων πλήθη ἐκείσε κατοικοῦντων πολλὰ, καὶ ναὸς ἦν τοῦ Διὸς, καὶ ἐκ τῶν αὐτοῦ λίθων ἐκτίσθη. ἐν CF. 18 ἐξορρίζονται οἱ Ἀρειανοὶ τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν, καὶ ἐλθόντες ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Μωκίου ἠράσθησαν, καὶ παρακαλοῦσι τῷ βασιλεῖ F.

dragies “kyrie eleeson,” acclamante factione Prasina “Constantinus et Theodosius magnus et Leo fortiter vicerunt.”

Muros maritimos antea neglectos Tiberius Apsimarus renovavit, secundo autem restauravit eosdem Theophilus.

Templa SS. Mocii et Menae dicavit Constantinus magnus, cum prius essent fana idolorum. et quidem S. Menam, eiectis duntaxat simulacris et novo indito nomine, uti erat reliquit. integram vero ipsius structuram cum vestibulis et sacris vasis annis 169 post procurarunt Fulcheria et Marcianus. templum S. Mocii duplo tunc maius quam nunc est, media parte contraxit Constantinus magnus, et altare ibidem erexit. quoniam vero ibi olim S. Mocius interemptus fuerat, ea re templum hoc ipsius nomini dicavit eiusque corpus illuc transtulit. tempore Theodosii magni eiiciebantur Ariani ecclesia magna; posteaque reversi permissu imperatoris occuparunt templum S. Mocii. septimo

κίον, καὶ παρεκάλουν τὸν βασιλέα κατοικεῖν αὐτοῦς ἐκεῖσε, καὶ γέγονε· καὶ εὐθὺς ἀνεγείρουσι τὸν ναὸν οἱ Ἀρειανοί, καὶ δοξάζεται παρ' αὐτῶν ἔτη ζ', καὶ πίπτει λειτουργούντων αὐτῶν ἐν τῷ ἑβδόμῳ ἔτει, ὅτε καὶ Ἀρειανοὶ ἀπεκτάνθησαν πολλοί. ἐν δὲ 5 ταῖς ἡμέραις Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου ἀνεγίρεται ὁ αὐτὸς ναὸς καὶ ἴσταιται μέχρι τῆς σήμερον.

Κωνσταντῖνος ὁ μέγας ἀνήγειρε τὴν ἁγίαν Εἰρήνην τὴν Β παλαιάν, καὶ τὴν ἁγίαν Σοφίαν δρομικὴν, καὶ τὸν ἅγιον Ἀγαθόνικον, καὶ τὸν ἅγιον Ἀκάκιον τὸν ἐπτάσκαλον. τοὺς δὲ 10 ἅγιους ἀποστόλους ἔκτισεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ σὺν αὐτῷ, δρομικὸν Ξυλόστεγον ποιήσασα, καὶ μνημεῖα τῶν βασιλέων, ὧν ἐντὸς κείται μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ οὗτος.

Τὴν μονὴν τῆς Βεθλεὲμ ἔκτισεν ἡ ἁγία Ἐλένη, καὶ τὰ Γάστρια. καλοῦνται δὲ οὕτως, διότι κομίσασα ἀπὸ Ἱερουσαλήμ 15 τὸν τίμιον σταυρὸν εἰσήγαγεν αὐτὸν διὰ τῆς πόρτης τοῦ Ψαμάθου, καὶ τὰ εὐρεθέντα ἐκεῖσε ἐπάνω τοῦ σταυροῦ κλίνα τε καὶ φύλλα καὶ βασιλικὰ καὶ τριακοντάφυλλα καὶ κόστους καὶ σάμψυχα καὶ βάλσαμα ἐφύτευσεν εἰς γάστρας πρὸς τὸ διασωθῆναι. ἐκεῖσε C δὲ ἀπληκυσάσα ἀνόμασε τὸν τόπον Γάστρια, καὶ μονὴν ἀνήγειρεν.

3 πίπτει, ὡς λόγος, ἔτι λ. F. 4 ὅτε καὶ] καθ' ὃν F.
 6 ἴσταιται ἕως ἡμῶν. ἐν δόλω (ἐν δ' λόγῳ Combesis.) Μάρκελλος
 ἀναγνώστης φησὶν ὅτι ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς βασιλείας Κωνσταντοῦ
 τοῦ Ἰσαύρου πίπτει ὁ ναός. F. 7 p. 32 Band. 8 παλαιάν
 τὸ πατριαρχεῖον καὶ C. 9 ἐπτάσκαλον] πλησίον τῶν οἰκημάτων
 τοῦ μεγάλου Κωνσταντῖνου C. 11 μνημεῖα] μνημοθέσιον C.
 13 p. 54 Band. τῆς] τῆν C. καὶ τὰ] καὶ τῆν μονὴν τὰ
 Reg. 15 ψαμαθὰ C. 17 σάμψυχα κόστους καὶ β. C.
 19 ἀπληκυσάσα Vat.

antem anno, postquam hoc templum ab Arianis aedificatum et possideri coeptum fuerat, corrui, dum sacra fiunt, plurimosque illorum oppressit. tempore autem Iustiniani magni denuo templum illud exstructum fuit, et hucusque saluum permansit.

Constantinus magnus aedificavit ecclesiam veterem S. Irenae, et templum S. Sophiae oblongum, et S. Agathonicum, et S. Acacium cognominatum Heptascalum sive ad septem gradus. templum vero SS. Apostolorum una cum ipso mater eius exstrui curavit, forma oblonga et tecto ligneo opertum. item monumenta imperatorum, in quorum uno ipse cum matre conditus est.

Monasterium Bethleem condidit S. Helena; item aliud nuncupatum Gastia. causa autem eius denominationis haec est. Helena Constantini mater sacram Christi crucem Hierosolymis afferens ingressa est Cpolim per portam quae vocatur littorea, et quae supra crucem reperta erant, lilia phylla basilica triacontaphylla sampsucha balsama, ea omnia, quo conservarentur, in vasis plantavit atque ibi deposuit, et monasterium in eodem loco nomine Gastia exstruxit.

Τοῦ δὲ Ψαμάθου τὰ παλάτια καὶ τὸ γηροκομεῖον ἐκτίσθησαν καὶ αὐτὰ παρὰ τῆς ἁγίας Ἑλένης. ὁμοίως καὶ ὁ ἅγιος Θεόδωρος τὰ Κλαυδίου.

Τὸν δὲ ἅγιον Ἰουλιανὸν ἀνήγειρεν Οὐρβίκιος ὁ παριστάμενος εἰς τὰ κτίσματα ἐξ οἰκείων ἐξόδων, ἐν ᾧ καὶ ἦσαν ἅπληκτα 5 τῶν Ῥωμαίων.

Εἰς τὸ καλούμενον Ἀλωνίτζιον, τὸ πλησίον τοῦ Ταύρου, παλάτια ἦσαν χερσαῖα, παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου κτισθέντα πρὸς τὸ ἅπληκεῦν τοὺς προκρίτους τῶν Ῥωμαίων. ἐν D οἷς καὶ Θεοδόσιος ὁ μέγας, πένης ὢν καὶ ἀνελθὼν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐξω τοῦ παλατίου ἠπλήκυσεν εἰς τὰ Ῥουφίνου τοῦ σκυτοτόμου, εἰς τὴν βάσιν τοῦ κίονος τοῦ Ταύρου. ὁ δὲ αὐτὸς Ῥουφίνος ἔσχατος ἐγένετο παρὰ Θεοδοσίου μάγιστρος, ὃς ἔκτισε τὰς Ῥουφινιάδας.

Τὰ δὲ Μάγγανα ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἔκτισε λόγῳ τῶν 15 βασιλικῶν ἐργοδοσιῶν· ἐκλήθη δὲ Μάγγανα διὰ τὸ τὰ μάγγανα πάσης τῆς πόλεως καὶ τὰς μηχανικὰς ὕλας ἐκεῖσε ἀποκείσθαι, καὶ τὰ πρὸς τὴν τειχομαχίαν σκεύη.

P 39 Τὴν ἁγίαν Εὐφημίαν τὴν πανεύφημον, τὴν ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ, ὁ αὐτὸς μέγας Κωνσταντῖνος ἔκτισε, κοσμήσας τὸν ναὸν 20 διὰ πολυτελοῦς ὕλης. μετὰ δὲ υμῆ' ἔτη ὁ μισόθεος Κωνσταν-

I p. 48 Band. τοῦ δὲ Ψ.] ἀλλὰ καὶ παλάτια καὶ τὸ γηροκομεῖον τὰ εἰς τὰ Ψαμαθᾶ ἡ ἁγία Ἑλένη ἀνήγειρεν. ὁμοίως καὶ τὸν ἅγιον Θεόδωρον τὸν Κλαυδίον. C. 4 p. 48 Band.
13 ἔσχατον Vat. 15 p. 26 Band. 17 ὕλας] βίβλους
Reg. et Mich. Glycas p. 468 8 Bonn. 19 p. 43 Band.
21 ὕλη' C.

Palatium et Gerocomium nomine littoreum condidit eadem S. Helena; similiter et S. Theodorum cognominatum Claudii.

Urbicium, qui praefuit structurae, aedificavit templum S. Iuliani propriis sumptibus. ibidem erant castra Romanorum.

In loco nuncupato Alonitzio, prope Taurum, palatium terrestre exstruxerat Constantinus magnus ad recipiendum Romanos proceres. Theodosius magnus, tenuioris adhuc fortunae, ut primum Cpolim venit, divertit extra hoc palatium ad Rufinum sutorem, ad basin columnae Tauri. hic Rufinus ultimo a Theodosio magister creatus fuit, et aedificavit thermas Rufinianas.

Mangana quoque exstruxit Constantinus magnus ceu officinas imperiales. dicta autem sunt Mangana quod illic reposita essent omnia instrumenta bellica et materiae mechanicae et apparatus necessarius ad oppugnanda moenia.

Item templum S. Euphemiae in Hippodromo condidit Constantinus magnus, et pretiosa exornavit materia; quod post 448 annos Constan-

τινος ὁ κοπρώνμιος ἀρμαμένα καὶ κοπροθέσιον αὐτὸν ἐποίησε, καὶ τὸ λείψανον τῆς ἁγίας σὺν τῇ λάρακι εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης κατέρριψεν. μετὰ δὲ χρόνους λζ' Εἰρήνη ἡ εὐσεβισιάτη Ἀγούστα ἡ Ἀθηναία τοῦτον πάλιν ἀνωκοδόμησε, καὶ 5 τὸ ἅγιον λείψανον ἐν Λέσβῳ εὐροῦσα ἀνεκόμισε.

Μέλλων κτίσαι τὴν πόλιν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος καὶ πῆξαι τὸ θεμέλιον κατὰ γῆν παρ' αὐτοῦ γενομένην σχηματογραφίαν, πεζὸς ἐξῆλθε μετὰ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ. ἐλθόντος δὲ αὐτοῦ **B** εἰς τὸν φόρον, ἐλεξαν αὐτῷ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ “ἐνταῦθα ποιήσων 10 τὸ τέλος τοῦ τείχους.” ἐκείνος δὲ ἔφη “ἕως οὗ στή ὁ προαγωγός μου, ἐκεῖσε πληρώσω” μόνος γὰρ ἐκείνος ἕωρα τὸν ἄγγελον προπορευόμενον αὐτοῦ. ἀπελθὼν οὖν μέχρι τοῦ Ἐξωκιονίου πεζὸς μετὰ πάσης τῆς συγκλήτου, ἐκεῖσε ἐθέασατο τὸν ἄγγελον τὴν 15 ῥομφαίαν πῆξαντα καὶ μηνύσαντα ἕως ἐκεῖ στήναι αὐτόν. διὰ γούν τοῦτο ἐπήξεν ἕως ἐκεῖσε τὸ τείχος, καὶ ἔστι μέχρι τοῦ νῦν τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Λέγουσι δὲ περὶ τοῦ φόρου ὅτι εἰς μίμησιν τοῦ Ὠκεανοῦ ἐκτίσθη κυκλοειδής, καὶ ψεύδονται οἱ τοῦτο λέγοντες· τὴν γὰρ αἰτίαν τοῦ σχήματος τούτου ἤδη προλαβόντες εἶπομεν. ἐκεῖσε **C** 20 δὲ ἦν καὶ ὠρολόγιον χαλκοῦν, ὅπερ ἤχθη ἀπὸ Κυζίκου.

3 λζ'] τριάκοντα ἕξ χρόνους C. 6 p. 16 Band. 8 πεζὸς
ἐξῆλθε] κατεμέτρησεν αὐτὴν πεζὸς ἐξελθὼν C. 10 προα-
γωγός μου] ὁ προοδοποιός μου, οὐ ποιῶ στάμα Reg. 17 p. 12
Band. 18 καὶ — εἶπομεν om C. 20 ἤχθη]
ἔφερον C.

tinus Copronymus mutavit in armentarium et sterquilinum publicum, reliquiis S. Euphemiae cum loculo in mare proiectis. post annos vero 37 pene Atheniensis hoc templum reaedificavit, et sanctas reliquias apud Lemnum insulam repertas eo iterum transtulit.

Constantinus magnus urbis suae fundamenta positurus iuxta formam quam designaverat, ipse pedibus circumivit, comitantibus eum proceribus suis; qui, ubi usque in forum perventum fuit, monuere ut illic pomaerio finem statueret. ille vero respondit “non nisi ubi is qui me praecedit ductor constiterit, finem faciam.” videbat nimirum solus angelum praeeuntem. progressus igitur pedibus cum toto senatu usque ad Exocionium, vidit ibi angelum, defixa in terram romphaea, stationis indicium facere; quare ipse quoque ibi substitit, et finem pomaerio statuit.

Forum ad imitationem Oceani circulari forma constructum esse quidam falso referunt. veram autem formae eius causam nos supra diximus. ibidem horologium aeneum, Cyzico deductum, collocatum erat.

Ἐβρών δὲ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος τὰς φυλακὰς τοῦ Βυζαντίου εἰς τὸ Στρατήγιον, ἐκέῖσε καὶ αὐτὸς τοὺς κατακρίτους ἐφρούρει. διήρκεσαν δὲ χρόνους σπῆ' μέχρι τῆς βασιλείας Φωκᾶ τοῦ Καππάδοκος.

Τὸ νῦν καλούμενον Πραιτώριον οἶκος ἦν πατρικίας χήρας ὀνόματι Μάρκας· διὰ γὰρ τὸ εἶναι πνιγηρὰς τὰς φυλακὰς καὶ ζοφώδεις καὶ πλήρεις δυσωδίας πάσης, καὶ μὴ ὑποφέρειν τοὺς ἐκεῖσε ἐγκλεισμένους, δέδωκεν αὐτὸν εἰς μισθὸν Φωκᾶ τῷ βασιλεῖ, καὶ οὗτος ἐποίησεν αὐτὸν πραιτώριον.

D Τὰ δὲ Νοῦμερα καὶ τὴν χαλκῆν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἔκτισε, καὶ διὰ τὸ εἶναι ἀργὰ ἐποίησεν αὐτὰ φυλακῆν ὁ Ἡράκλειος καὶ οἱ καθ' ἑξῆς.

Τὸν ἅγιον Φιλήμονα καὶ τὸν ἅγιον Εὐδόξιον ἀνήγειρεν Εὐδόξιος πατρικίος καὶ ἑπαρχος τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου.

Ὁ δὲ ἅγιος Ἀναστάσιος παρὰ Εἰρήνης καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς 15 Κωνσταντίνου τοῦ τυφλοῦ ἐκτίσθη, ἐπεὶ ὁ ἅγιος Ἀναστάσιος ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Ἡρακλείου ἐμαρτύρησεν μετὰ ἔτη σή' τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου.

P 40 Τὴν Χελώνην τὸν ἅγιον Προκόπιον, καὶ τὸν ἅγιον Ἀκάκιον τὸν ἐπτάσκαλον ὁ ἐν ἁγίοις μέγας Κωνσταντῖνος ἤγειρεν· 20

2 τοὺς τιμαρτυμένους Vat. 4 τοῦ τυράννου Reg. 10 p. 8
Band. 11 ὁ Ἡράκλειος] οἱ περὶ τὸν Ἡράκλειον Reg. 19 p. 33
Band. ἅγιον Ἀκάκιον τὸν om C. 20 ἀνήγειρεν C.

Cum Constantinus in Strategio carceres antiquos Byzantii invenisset, ipse etiam eodem in loco reos asservari voluit. permansere autem istic carceres publici annos 283, usque ad imperium Phocae Cappadocis.

Aedificium quod nunc vocatur Praetorium, olim domus erat viduae patriciae, nomine Marciae, quae sortem acerbam carceribus inclusorum miserata, quod foetore caligine et angustia loci excruciantur, accepto pretio domum suam Phocae imperatori concessit, qui ex ea fecit Praetorium.

Numera et Chalcen Constantinus magnus exstruxit: sed quoniam nulli usui erant, ideo Heraclius et reliqui deinceps imperatores ea in custodiam mutarunt.

Templa S. Philemonis et S. Eudoxii aedificavit Eudoxius patricius et praefectus magni Constantini.

Templum S. Anastasii Irene cum filio Constantino caecato exstruxit. martyrium vero consummavit S. Anastasius tempore Heraclii, annis 208 post Constantinum magnum.

S. Procopium in Chelone et S. Acacium Heptascalum condidit

ὁ δὲ Ἰουστινιανός, ὁ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας κτίστωρ, ἐκάλεσεν αὐτὸν ἄγιον Ἀκάκιον.

Τὸ καλούμενον Μεσόλοφον μέσον ἐστὶ τῶν ἐπτὰ λόφων, ἧγουν ἡ μία μοῖρα τῆς πόλεως ἔχει τρεῖς λόφους, καὶ ἡ ἑτέρα 5 τρεῖς, καὶ τοῦτό ἐστιν μέσον, ὃ καλοῦσιν οἱ ἰδιῶται μεσόμφαλον.

Ἐν τῇ λεγομένῃ χαλκῇ στήλῃ χαλκῇ ἦν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου σταθεῖσα. ὁ δὲ Λέων ὁ πατὴρ τοῦ Καβαλλίνου ταύτην κατήγαγεν. ἡ δὲ νῦν διὰ ψηφίδων ὀρωμένη εἰκὼν τοῦ Θεοῦ ἱστορήθη παρὰ 10 Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίας. ἡ δὲ χαλκῇ ἐτύγγανε χρόνους νιέ· ἕξ ἧς γυνὴ αἰμορροοῦσα ἰάθη καὶ ἕτερα πολλὰ θαύματι ἐπετε- B
λοῦντο.

Τὰ λεγόμενα Εὐγενίου οἶκος ἦν Εὐγενίου πατρικίου ἐν τοῖς χρόνοις Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου, ὃς καὶ ἀνήγειρεν αὐτὸν εἰς ναὸν 15 τῇ Θεοτόκῳ.

Τὰ λεγόμενα Οὐρβικίου ἡ Θεοτόκος παρ' ἄλλου Οὐρβικίου ἐκτίσθη, πατρικίου καὶ στρατηλάτου τῆς ἀνατολῆς βαρβάτου, τοῦ ἱστορήσαντος τὰ στρατηγικὰ ἐν τοῖς χρόνοις Ἀναστασίου τοῦ δικόρου, μετὰ χρόνους ῥπ' τοῦ κτισθῆναι τὴν Κωνσταντι- 20 νούπολιν. ὁ δὲ οἶκος αὐτοῦ ἦν εἰς τὰ καμίνου, καὶ ἕτερος αὐ- τοῦ οἶκος εἰς τὸ στρατήγιον.

3 p. 33 Band. μεσόμφαλον C. 11 καὶ ἕτερα δὲ θαυμαστά ἐπιτελοῦνται μέχρι τοῦ νῦν εἰς ὄνομα τοῦ σωτήρος χριστοῦ Reg. 16 p. 27 Band. 20 χαμένον C.

B. Constantinus magnus; posteriori vero primus nomen imposuit Iustinianus S. Sophiae conditor.

Mesolophum sive medullium in medio situm est septem collium urbis: tres scilicet ab utraque parte sunt, et inter utrosque Mesolophum, quod vulgo etiam Mesomphalum sive urbis umbelicum vocant.

In Chalce statuam aeream domini nostri Iesu Christi erexerat Constantinus magnus: Leo autem pater Caballini sive Constantini Copronymi eam everit. quae hodieque illic visitur musivi operis imago dei, posita fuit ab Irene Atheniensi. prima autem illa aerea statua annos 415 ibi stetit, cuius virtute mulier sanguinis profluvio laborans sanata fuit et multa alia facta fuerant miracula.

Locus nuncupatus Eugenii domus erat Eugenii patricii, qui vixit tempore Theodosii magni; et mutata fuit ab eo in templum S. deiparae.

Templum S. deiparae cognominatum Urbicii aedificavit alius quidam Urbicius patricius et magister militum Orientis, qui de re militari scripsit tempore Anastasii Dicori, 180 annis post conditam Cpolim. domuum vero eius una erat in Tauro, altera in Strategio.

C Τὰ καλούμενα Προτασίου, ὁ μὲν τόπος ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ῥηθέντος Προτασίου ἐκλήθη, ἣ δὲ νῦν ἐκκλησία τῆς ἁγίας Θεοτόκου ἐτίσθη παρὰ Ἰουστίνου τοῦ βασιλέως, τοῦ ἀνδρὸς Σοφίας τῆς λωβῆς, τοῦ ἀπὸ κουροπαλάτων, ἀνεψιοῦ τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, ἐπεὶ ἀπὸ τοῦ Προτασίου ἕως τοῦ κτιστορος Ἰου-5 στίνου διήλθον χρόνοι σβ'.

Τὰ λεγόμενα Στείρου, ὁ ναὸς τῶν ἀρχαγγέλων, ἀπὸ στείρας γυναικὸς ἔλαβε τὴν προσηγορίαν, πατρικίας οὔσης καὶ παιδοποιησάσης· καὶ ἐν τοῖς χρόνοις Λέοντος τοῦ Μακέλου εὐκτήριον μικρὸν ἦν. ἀπὸ δὲ τῆς γυναικὸς ἀνωμάσθη ὁ τόπος, καὶ 10 τελευτησάσης διήλθουσαν χρόνοι οὐδέ, καὶ ἐτίσθη ὁ ναὸς παρὰ D Ἰουστινιανοῦ τοῦ κτιστορος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. συμπτωμένον δὲ αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ σειμοῦ, μετὰ χρόνους τλη' ἀνεκαίτισε αὐτὸν Βασίλειος ὁ βυσιλεύς, ὅστις καὶ ἐκ τοῦ στρατηγίου ἄρας τὴν φιάλην τὴν χαλκῆν τέθεικεν αὐτὴν ἐκείσε. παρελύσε δὲ καὶ τὸν 15 Κωνωπίωνα, ὃς ἦν ἐστηλωμένος κατὰ μυιῶν καὶ κωνώπων καὶ ἐμπίδων καὶ κορίδων.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ἡ Ἀρκαδιανὴ παρὰ Ἀρκαδίου ἐτίσθη,

1 p. 27 Band. τὰ καλούμενα] Ὁ μὲν τόπος τοῦ Οὐρβικίου ἐκλήθη Προτασίον, ἣ δὲ Θεοτόκος ὁ ναὸς αὐτοῦ ἐτίσθη C. 2 νῦν] νῦν ἐκείσε ὀρωμένη Reg. 4 λωβῆς] χαλῆς Reg. 7 p. 25 Band. τὰ λεγόμενα] ὅτι ὁ Στείρος ναὸς τῶν C, τὰ λεγόμενα τζόρου οἱ ναοὶ τῶν Reg. 12 συμπτωθέντων δὲ τῶν ναῶν ὑπὸ C. 15 ἐκείσε, καὶ τηρικαῦτα παρελύθη τὸ ἐστοιχειωμένον στοιχεῖον τὸ μέγιστόν τε καὶ ἀναγκαϊότατον τῶν ἐν τῇ πόλει, δηλονότι τοῦ τε κωνωπίωνος καὶ τῶν μυιῶν καὶ τῶν ἐμπίδων καὶ ψυλλῶν καὶ κορίδων, πρότερον χρόνους σὺ μὴ ὄντων ἐν τῇ πόλει. C. 16 κατὰ μυιῶν] μετὰ μυίας κωνώπος ψύλλας καὶ κώρας Reg. 18 ἡ Ἀρκαδιανή] τὰ καλούμενα ἀρκαδιανὰ Reg., καὶ ἀρκαδιανὰ alius.

Locus dictus Protasii nomen habet a Protasio magistro, cuius supra mentionem fecimus. quae vero hodieque ibi visitur ecclesia S. deiparae, aedificata est ab imperatore Iustino curopalate, marito Sophiae cognomento Lobes, Iustiniani magni ex sorore nepote, annis 252 post Protasii tempora.

Templum archangelorum nominatum Sterilis a patricia quadam sterili cognomen accepit, et fuit tempore Leonis Macelli parvum oratorium. annis autem 75 postquam illa mulier obiit, extruxit ibi templum Iustinianus magnae ecclesiae conditor; quod terrae motu subversum post annos 338 renovavit Basilius imperator, et insuper ablatam ex Strategio phialam aeream illuc transposuit. idem evertit statuatam dictam Conopionem, quae muscis culicibus cimicibus lendibusque obsita istic erecta fuerat.

Ecclesia S. Ioannis, cognomento Arcadiana, condita fuit ab Ar-

ἐπιλεξαμένον καὶ ἐκ τῶν πολιτῶν χιλιάδας ἕξ εἰς ὄψικιον εἰς τὰ πρόκεινσα αὐτοῦ. ἐκάλεσε δὲ αὐτοὺς Ἀρκαδιανούς· πάνυ γὰρ ἐφίλει αὐτὰ καὶ ἠδρεγγέει.

Οἱ δὲ λεγόμενοι Τόποι οἱ πλησίον τοῦ ἁγίου Λαζάρου διὰ P 41
 5 τοῦτο ἐκλήθησαν οὕτως. ὁπότε ἐπανεστῆ Βασιλίσκος δρουγγά-
 ριος καὶ πατρικίος Ζήνωνι τῷ βασιλεῖ, δευτέρῳ ἔτει καὶ δεκάτῳ
 τῆς βασιλείας αὐτοῦ μηνί, καὶ ἐδίωξεν αὐτόν, καὶ ἐκράτησε
 Βασιλίσκος τῆς βασιλείας ἔτη δύο. ὑποστρέψας δὲ ὁ Ζήνων
 μετὰ δυναστείας στρατοπέδων ἀπὸ τῆς μεγάλης Ἀντιοχείας ἦλθεν
 10 μετὰ ταραχῆς ἐν τῇ πόλει. τοῦ δὲ Ἀρματίου τὸν στρατὸν τοῦ
 Βασιλίσκου προδῶσαντος τῷ Ζήνωνι, ἔφυγε Βασιλίσκος σὺν τῇ
 γυναικὶ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτοῦ εἰς τὴν ἁγίαν Εἰρήνην τὴν παλαιάν.
 ὁ δὲ Ζήνων ὤρσειεν ἐκεῖσε γενέσθαι τόπους κριτηρίων καὶ θρόνους
 τοῦ ἱερατικοῦ καταλόγου καὶ τῆς συγκλήτου, καὶ καθεσθέντων B
 15 ἐκεῖσε πάντων ἐνώπιον κατεδίκασε τὸν Βασιλίσκον, καὶ ἐξώρσειεν
 αὐτόν εἰς Λίμνας, χώραν Καππαδοκίας, ἔσωθεν καστελλίου.
 τῆς δὲ θύρας σφραγίσσης ἀπὸ λιμοῦ καὶ δίψης ἐξέλιπε. τοῦτου
 χάριν ἐκλήθησαν Τόποι, διὰ τοὺς καθεσθέντας ἐκεῖσε κριτάς.
 ἔφθانون δὲ ἐκεῖσε τὰ κτίσματα τῶν τρικλίνων παρὰ τοῦ μεγάλου
 20 Κωνσταντίνου κτισθέντα.

1 ἐπιλεξαμένον] οὗτος γὰρ ἐπιλεξαμένος ἐκ τ. π. χ. ἕξ εἶχεν αὐ-
 τοῦς ὄψικέοντας εἰς πρόκεινσα ἤγονν τὰ μεταστάσιμα. Reg. Vat.
 4 p. 25 Band. 8 δύο ἡμισυ Reg. 9 στρατοῦ C. ἦλθεν
 ἀταράχος Reg. 13 τόπον κριτηρίου C. 14 καθεσθέντων]
 καθίσαντες ἐκεῖσε πάντες κατεδίκασαν Reg. 16 λήμνον Reg.
 ἔσωθεν] ἀποκλείσαντες ἔσωθεν τοῦ πύργου Reg. 17 δίψης
 καὶ ψύχους παρέδωκαν τὰς ἐαυτῶν ψυχὰς C. 19 ἐφθانون]
 διήκον δὲ ἕως ἐκεῖσε Reg.

cadio, qui sex milia civium sibi ad processionis obsequium elegit, eos-
 que vocavit Arcadianos: summo enim amore et beneficentia illos prose-
 quebatur.

Topi prope S. Lazarum propterea ita vocati sunt. Basiliscus
 drungarius et patricius insurrexit adversus Zenonem imperatorem decimo
 mense post secundum imperii eius annum, et fugavit ipsum, eiusque loco
 duos annos imperio praefuit. his exactis Zeno cum potenti exercitu ex
 urbe Antiochia rediit Cpolim. Basiliscus autem, ubi Harmatium cum
 omnibus suis copiis ad Zenonem transivisse cognovit, continuo cum
 uxore et liberis in ecclesiam antiquam S. Irenae confugit. quare Zeno
 ibi curavit fieri loca iudicaria et sedes pro universo clero et senatu,
 in quorum omnium consensu et praesentia condemnavit Basiliscum, et
 relegavit eum in Limnas castrum regionis Cappadociae, ubi reserato
 ostio inclusus fame et siti enectus fuit. ob hunc igitur iudicum con-
 sessum locus ille Toporum nomen adeptus est. eousque vero pertin-
 gebant triclinia magni palatii a Constantino magno condita.

Τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον τὴν ὄδηγον Μιχαήλ ὁ μεθυστῆς ἔκτισεν, ὃς καὶ ἀνῆρέθη ὑπὸ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνοσ. πρό-
τερον δὲ εὐκτήριον ὑπέρχε πολλῶν τυφλῶν ἐν τῇ ἐκείσῃ πηγῇ
C νευμαμένων καὶ βλεψάντων. διὰ τὸ ἀναβλέψαι οὖν ἐκείσῃ τοῦσ
τυφλοῦσ ἐκλήθη ὄδηγός. 5

Τὸ Καραβίτζιν τὴν Θεοτόκον ὁ αὐτὸς ἔκτισε Μιχαήλ.
ἐκλήθη δὲ οὕτως, ὅτι χήρα γυνή τις ἦν ἐν τοῖσ χρόνοισ τοῦ
βασιλέωσ Θεοφίλου τοῦ πατρός αὐτοῦ, ἔχουσα κουμπαρίαν
παμμεγέθη, καὶ καθήραξε ταύτην Νικηφόροσ πραιπόσιτοσ ὁ
οἰκείοσ ἄνθρωποσ τοῦ βασιλέωσ. ἡ δὲ χήρα πολλάκισ ἐγκαλέ-
10 σασα τὸν βασιλέα ἔμεινε ἀδιοίκητοσ, κωλυομένη ὑπὸ τοῦ ῥηθέντοσ
πραιποσίτου. ἔξαπορήσασα οὖν ἡ γυνή τινὰσ τῶν παιγνιωτῶν,
οἳ ἦσαν εἰωθότεσ τοῦ βασιλέωσ ἐνώπιον παλτεῖν, προσεκαλέσατο
D εἰσ βοήθειαν. οἱ δὲ ὑπέσχοντο διὰ μηχανῆσ τινὸσ δηλοποιῆσαι
τῷ βασιλεῖ. καὶ δὴ ἱππικοῦ τελομένου καραβίτζιν ἀγαγόντεσ 15
μετὰ ἀρμένου, καὶ ἐπάνω τῶν τροχῶν τῆσ ἀμάξησ θήσαντεσ,
εἴλκον ἀπὸ τῶν καγκέλλων μέχρι τοῦ βασιλικῦ στάματοσ, καὶ

1 p. 24 Band. τὴν ὑπεραγίαν] ὅτι τοῦσ Ὀδηγοῦσ ἔκτισε
Μιχαήλ ὁ ἀναιρεθεῖσ ὑπὸ Βασιλείου, πρότερον οἰκὸν ἀπάρχοντα·
καὶ τυφλῶν πολλῶν τῇ ἐκείσῃ οὐσῃ πηγῇ βλεψάντων καὶ ἐτέρων
πολλῶν θαυμάτων γεγνομένων ἐκλήθη ὄδηγός. C. τὴν ὄδηγον]
τοῦσ ὄδηγοῦσ Reg., τὴν ὄδηγήτριαν alius. 6 p. 32 Band.
τὸ καραβικὸν τὴν ὑπεραγίαν φ. Reg. 8 καραβοκουμπαρία Vat.
9 εὐμεγέθη Vat. 12 τινὰ Reg. παιγνιωτῶν τοῦ ἱππικοῦ
Reg., τοῦ ἱπποδρόμου Vat. 13 προσεκαλέσατο] τὴν ἀφαίρεσιν
τῆσ κουμπαρίας παραλοφύρετο Reg. 14 δηλοποιῆσαι] διοικῆσαι
αὐτήν Reg. 15 ἱππικοῦ λαχανικοῦ γενομένου Reg., γενομένου
ἱππικοῦ γολιτικοῦ Vat. καραβίτζιν] κουμπαρίαν μικρὰν ἐν
σχῆματι πλοίου C.

Templum S. deiparae cognomine viae ductricis aedificavit Mi-
chael Methysta, quem Basilius Macedo interemit. prius vero oratorium
erat complurium caecorum, qui in fonte eius loci se lavantes visum
repererant; quamobrem ipsum quoque templum viae ductricis cognomi-
natum est.

Ecclesiam S. deiparae nuncupatam Carabitzin sive navicellam
idem Michael extruxit. caeterum ob hanc causam ita cognominata est.
erat vidua quaedam tempore Theophili patris eius, quae tritemem ha-
bebat mirae magnitudinis, eamque vi ipsi eripuit Nicephorus praepo-
situs, domesticus imperatoris. et licet vidua ea de re saepius ad im-
peratorem appellaret, adeo tamen a supradicto praeposito impediabatur
ut ius suum contra ipsum obtinere non posset. quare ad extremam
detrusa desperationem in auxilium vocavit aliquot ex mimis, qui coram
imperatore iocari solebant: illi vero promiserunt ei se dolo quodam hanc
rem imperatori indicaturos esse. cum igitur Iudi circenses agerentur,
introduxerunt naviculam cum carbaso, quam currui impositam a can-
cellis usque ad solium imperatoris protraxerunt, et coram imperatore

στήσαντες ἐνώπιον τοῦ βασιλέως ἐπεβόων εἰς τῷ ἄλλω "χάνε, κατάπιε αὐτό." τοῦ δὲ μὴ δύνασθαι τοῦτο ποιῆσαι ἀντιλέγοντος, ὁ ἕτερος μεγάλη φωνῇ εἰς ἐπήκοον τοῦ βασιλέως ἐβόησεν "ὁ πραιπόσιτος Νικηφόρος τῆς χήρας τὸ κουμπάριον γεμάτον 5 κατέπιε, καὶ σὺ οὐκ ἰσχύεις τοῦτο καταπιεῖν; χάνε, κατάπιε αὐτό." τοῦτο τοίνυν ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἠρώτησεν "ἄρα γε ἀκμὴν οὐκ ἐδιοικήθη ἡ γυνή;" καὶ μαθὼν μὴ διοικηθεῖσαν P 42 ἐκάλεσεν αὐτίκα Θεόδωρον πρωτοσπαθάριον καὶ ἑπαρχον τὸν λεγόμενον Μυάρχη, καὶ ἐκέλευσεν αὐτῷ κομισαί ξύλα καὶ φρού- 10 γωνα, καὶ ποιῆσαι κάμινον ἐν τῇ σφενδόγῃ, καὶ κατακαῦσαι ἐν αὐτῇ τὸν πραιπόσιτον μετὰ καὶ τῆς στολῆς αὐτοῦ. λάθρα οὖν τὸν πραιπόσιτον ἀπέστειλε πρὸς τὸν ἑπαρχον διὰ τινὰ ὑπόθεσιν. κρατήσας δὲ αὐτὸν ὁ ἑπαρχος ἠκόντισεν εἰς τὸν κάμινον. εἶτα προσέταξεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀπῆρεν ἡ χήρα τὸ ἴδιον κουμπάριον 15 καὶ τὸ ἥμισυ τῆς ὑποστάσεως τοῦ πραιποσίτου. ἐν δὲ τῷ τόπῳ οὗ ἐστὶν ἡ ἐκκλησία, ἦν ἡ οἰκία τῆς χήρας, καὶ ἔλαβε προσηγορίαν καλεῖσθαι τὸ Καραβίτζιν.

Τὸ τζυκανιστήριον ὁ μικρὸς Θεοδόσιος ἔκτισε. τὸ δὲ B

4 γέμον C cum Vat. 7 ἐδιοικήθη] οὐ διακίθη Reg., οὐκ ἐδικαιώθη Vat. καὶ μαθὼν] ἡ δὲ γυνὴ παρισταμένη πλησίον καὶ πεσοῦσα ἐπὶ πρόσωπον ἰδέετο τοῦ βασιλέως ἐδικιχθῆναι. ὁ δὲ βασιλεὺς πάνν λυπηθεὶς καὶ ὀργισθεὶς ἐκάλεσε τὸν Μυαρίον λεγόμενον τὸν ἑπαρχον ὀνόματι Θεόδωρον. C. καὶ τότε ἡ γυνὴ προσελθούσα ἵστατο εἰς τὰς βαθμίδας καὶ ἰδέετο τοῦ βασιλέως δικαιωθῆναι. ὁ δὲ βασιλεὺς πάνν χολέσας ἐκάλεσε Vat. 11 στήλης codd. aliquot. αὐτοῦ. ὁ καὶ παραυτὰ γέγονε. καὶ ἡ γυνὴ ἀπέλαβε τὸ ἴδιον καὶ ἐκ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ οὐκ ὀλίγα. διὰ δὲ τὸ καταμένειν ἐκείσε εἰς τὸν ἀπὸ Βαρβάρου οἶκον τοῦ Μανουῖαν τὴν γυναῖκα ἐκάλεσε Καραβίτζιν. C. 18 p. 23 Band. alterum τὸ] τὸν δὲ τσ. σ. C.

collocantes unus alteri acclamabat "aperi os, et degluti illam naviculam." cumque alter se id facere posse negaret, respondit ille magna voce, ita ut ab imperatore exaudiri posset, "Nicephorus praepositus plenam tritemem viduae deglutire potuit, et tu ne tantillam quidem?" quo audito interrogavit imperator an nondum ius suum illa mulier obtinisset, et cum cognosceret nondum factum esse, ilico ad se vocavit Theodorum protospatharium et praefectum nuncupatum Myarchen, et eum iussit apportare ligna et virgulta, ut ignem parare in sphendone, et praepositum uti erat amictus comburere. clanculum igitur imperator praepositum sub alio quodam praetextu ablegavit ad praefectum, a quo ille comprehensus et in caminum proiectus est. postea autem, ut iusserat imperator, vidua propriam navem recepit, et insuper dimidium partem bonorum praepositi. caeterum ubi nunc est ecclesia, domus antea erat illius viduae, et hinc locus ille Carabitzia vocatus est.

Tzycanisterium primo condidit Theodosius iunior. postea vero Georg. Cod. de Orig. Cp. 6

σταῦλον τὸ τρουλλωτὸν ἔκτισε Μιχαὴλ ὁ υἱὸς Θεοφίλου, κοσμή-
σας αὐτὸν διὰ μαρμάρων πολυτελών. ὁ δὲ Βασίλειος ὁ Μακε-
δῶν παρεξέβαλε τὸ τζυκανιστήριον καὶ ἐπλάτυνεν. ὁ αὐτὸς βα-
σιλεὺς ἔκτισε τὴν νέαν ἐκκλησίαν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τῷ
παλατίῳ καὶ τὴν ἐν τῷ φόρῳ καὶ τὸν ἅγιον Διομήδην. 5

Τὸν ἅγιον Θεόδωρον τὰ Σφωρακίου Σφωράκιος πατρίκιος
ἔκτισεν ἐν τοῖς χρόνοις Ἀρκαδίου καὶ Θεοδοσίου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.
εἰς δὲ τι μέρος τῶν πινσῶν τῶν κατηγουμένων τῆς ἐκκλησίας
C χρυσοῦ κεντηνάρια τρία ἀπέθετο. μετὰ δὲ ῥηγ' ἔτη ἐν τοῖς
χρόνοις τοῦ Μαυρικίου ἑκαυθῆ μέρος τι τοῦ ναοῦ, καὶ ἀνα- 10
ποδομήθη παρ' αὐτοῦ. ἐπὶ δὲ τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ σο-
φοῦ ἔλθῶν τις Ῥωμαῖος εὐξασθαι εἰς τὸν ναὸν εἶδε Ῥωμαῖα
γράμματα ἐπὶ τινος τῶν πινσῶν, καὶ ἀναγνούς αὐτὰ ἐγνώρισε
τῷ βασιλεῖ τὴν δύναμιν αὐτῶν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἰδωρήσατο αὐτῷ
κτήματα, καὶ ἐποίησε αὐτὸν ἰλλούστριον. 15

Τὸν πρόδρομον τὸν εἰς τὴν κόγχην ὁ αὐτὸς Σφωράκιος
ἀνήγειρεν.

3 παρεξέβαλε] ἐποίησε τὸ τζ. μέγα Vat. δ — 5 Διομ.] ἐν δὲ
τοῖς ἡμετέροις χρόνοις πλείον τούτων ἐπλάτυνε Κωνσταντῖνος ὁ
Δούκας, κτίσας καὶ τὸν μέγαν τζυκλινον, τὸν ἐκπρόδρομον καὶ τὸν
ἕνα κούβουκλον C. 6 p. 11 Band. 8 δὲ τι μέρος] δὲ
μέρος τῆς ἐκκλησίας εἰς τὴν πινσὸν τῶν κατ. ἐπέθηκε Vat. δὲ τὸ
μέρος τῆς ἐκκλησίας ὁρῶσων τοῦ κτίσαι πινσον εὔρε χρ. alius.
11 αὐτοῦ, κτίσας καὶ εὐκτήριον τοῦ ἁγίου Γεωργίου. ἐπὶ C.
12 εὐξασθαι] τοῦ προσκυνῆσαι εἰς τὰς ἐκκλησίας τῆς πόλεως Vat.
13 γράμματα λέθινα ἐπὶ τινὸς τῶν πινσῶν τῆς τοῦ σφωρακίου
ἐκκλησίας Vat. 14 βασιλεῖ] βασιλεῖ Λέοντι περὶ χρυσοῦ τινος.
καὶ στελιαντος καὶ ἀναλαβανόμενον ταῦτα ἐποίησεν αὐτὸν ἰλλού-
στριον, δοὺς αὐτῷ καὶ χάραγμα λίτρας λ'. C. 15 ἰλλούστριον,
ἀλλὰ καὶ χρυσοῦ νομίσματα πολλα Reg. 16 p. 12 Band.
κόγχην τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου C.

Michael Theophili filius trullatum addidit stabulum, quod pretioso mar-
more exornavit. demum autem Basilius Macedo Tzycanisterium am-
pliauit. idem imperator praeterea exstruxit ecclesiam novam S. dei-
parae in palatio et alteram eius aedem in foro et S. Diomedem.

S. Theodorum cognomento Sphoracii Sphoracii patricius tem-
pore Arcadii et filii eius Theodosii exstruxit, et in illa templi parte,
ubi Pinsi Catechumenorum sunt, abdidit tria centenaria auri. huius
templi pars quaedam post 33 annos sub Mauricio conflagravit, et ab
eodem reaedificata est. imperante autem Leone sapiente Romanus qui-
dam templum illud orandi causa ingressus vidit literas Latinas in uno
Pinsorum scriptas, legitque et imperatori earum significationem decla-
ravit; a quo ille magna remuneratus pecunia, allectus insuper fuit in
ordinem illustrium.

Idem Sphoracius aedificavit quoque templum sancti Ioannis praec-
cursoris, in Conche.

Τὸ εὐκτῆριον τοῦ ἁγίου Γρηγορίου ἔκτισε Μαυρίκιος ὁ βασιλεὺς.

Τὸ δὲ τετραδίσιον τὸ δεκάγωνον, τὸ πλησίον τῆς χαλκῆς, D
στοαὶ ἦσαν δεκτῶ, ἤγουν καμαροειδεῖς τόποι, ἐν οἷς ἦσαν διδά-
5 σκαλοι πάσης γραφῆς, οὓς εἶχον εἰς συμβουλὴν οἱ κατὰ καιροῦς
βασιλεύοντες, καὶ δέχα τῆς αὐτῶν συναίνεσεως οὐδὲν ἐπράττετο·
ἐξ ὧν καὶ πολλοὶ ἐγένοντο πατριάρχαι καὶ ἀρχιεπίσκοποι. καὶ
κατὰ διαδοχὰς οἱ τοιοῦτοι διδάσκαλοι διήρκεσαν ἕτη νιδ' μέχρι
τοῦ δεκάτου χρόνου Λέοντος τοῦ Συρογενοῦς τοῦ πατρὸς Κων-
10 σταντίνου τοῦ Καβαλλίνου. οὗτος γὰρ παρατραπείς τῆς θείας
χάριτος καὶ γυμνωθεὶς τοῦ Θεοῦ, διὰ τὸ μὴ συγκοινωνεῖν τοῦς
τοιούτους διδασκάλους τῇ παρανομίᾳ αὐτοῦ πλησθεὶς ὀργῆς,
κατέκασεν αὐτοὺς ἅμα τοῖς οἰκήμασι, δεκαεξ' ὄντας, σχήματι
μοναχοῦς.

15 Εἰς δὲ τὰ Χαλκοπρατεῖα ἐπὶ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου P 43
Ἰουδαῖοι κατώκων χρόνους ἑκατὸν καὶ τριάκοντα δύο, καὶ ἐπι-
πρασκον τὰ χαλκώματα. ὁ δὲ μικρὸς Θεοδόσιος ἐξέωσεν αὐτούς,
καὶ τὸν τόπον ἀνακαθάρσας ναὸν τῆς Θεομήτορος ἀνήγειρε.
συμπτωθέντα δὲ ὑπὸ σεισμοῦ Ἰουστίνος ὁ ἀπὸ κουροπαλάτων
20 ἀνήγειρε, καὶ κτήματα ἐπεκύρωσεν αὐτῷ ἀκίνητα.

Τὰ δὲ καλούμενα Ἰλλου, ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ πρόδρομος,
οἶκος ἦν μαγίστρου τοῦ Ἰλλου, πολλὰς ἀρχὰς διανύσαντος μετὰ

3 p. 12 Band. χαλκῆς] βασιλικῆς C et Vat. 4 ἐν οἷς
ἦσαν] καὶ διδασκαλεῖον ἐκείσε ἐτύχχανεν οἰκουμένικόν Reg. Vat.
15 p. 28 Band. ἐπὶ] ἀπὸ C. 20 ἀπεκύρωσεν C.
21 p. 44 Band. ἴλον Vat. constanter.

Oratorium S. Georgii aedificavit Mauricius imperator.

Tetradisium octangulum prope Chalcen octo erant porticus sive
loca concamerata, in quibus commorabantur doctores omnium scientia-
rum, quos semper imperatores in consilium adhibebant, neque fiebat
quicquam absque eorum consensu. multi etiam ex illis creabantur pa-
triarchae et archiepiscopi. duravit autem ista doctorum successio 114
annos, usque ad decimum annum imperii Leonis Syri, patris Constan-
tini Copronymi. hic enim divina privatus gratia doctores illos impro-
bitati eius assentiri nolentes prae ira omnes cum toto aedificio com-
bussit, sedecim nempe numero, professione vero monachos.

In Chalcopraetis tempore Constantini magni habitabant Iudaei,
et vendebant ibi aera. post centum vero et 32 annos expulit eos
inde Theodosius junior, et loco repurgato templum S. deiparae extru-
xit. hoc autem templum terrae motu deiectum reaedificavit Iustinus ex
curpalata creatus imperator, et insuper ei possessiones immobiles lar-
gitus est.

Locus nominatus Illi domus erat Illi magistri, qui multos gessit

πολλῆς δόξης ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Λεωμακέλου καὶ τοῦ Ζήνωνος. τυραννήσας δὲ ὁ αὐτὸς Ἴλλος καὶ λαοῦ ἀθροίσας ἐβδομήκοντα χιλιάδας εἰς Ἀντιόχειαν τὴν μεγάλην ἀντήρῃε κατὰ Ζήνωνος. B ὁ δὲ Ζήνων ἀπέστειλε Λογγῖνον μάγιστρον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ πολεμῆσαι αὐτῷ, καὶ συμβολῆς γενομένης ἤττήθη Λογγῖνος 5 πλησίον Ἀντιοχείας τῆς μεγάλης, καὶ μόλις μόνος διεσώθη ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ, τοῦ λαοῦ αὐτοῦ παντὸς κατασφαγέντος, καὶ κατεδυνάστευσεν ὁ Ἴλλος σφόδρα. ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀπέστειλεν ὁ Ζήνων Ἰωάννην πατρικιον, ἐπίκλην κυρτόν, μετὰ Σκυθῶν καὶ Μακεδόνων. καὶ ἐν Σελευκίᾳ συμβαλὼν πόλεμον μετὰ Ἴλλου 10 ἐνίκησεν αὐτὸν κατὰ κράτος· καὶ φυγῶν ὁ Ἴλλος εἰς τι φρούριον παρεδόθη ὑπὸ τῶν οἰκείων αὐτοῦ δούλων, καὶ ἀπειμῆθη τὴν κεφαλὴν παρὰ Ἰωάννου τοῦ φηθέντος. συλλαβόμενος δὲ τοὺς C ἄρχοντας, καὶ τὴν κεφαλὴν Ἴλλου ἐπὶ δόρατος ἤνεγκε Ζήνωνι. ἐτυράννησε δὲ ὁ Ἴλλος μῆνυς εἴκοσι ἕξ. 15

Τὸ δὲ καλούμενον Φωκόλισθον λέγουσὶ τινες οὕτω κληθῆναι, ὅτι Φωκῆ τοῦ τυράννου ἐφ' ἵππου βαδίζοντος ὠλισθήσε τὸ ἄλογον αὐτοῦ ἐκείσε καὶ ἔπεσεν. ὁ δὲ Πανόδωρος ὁ Αἰγύπτιος καὶ Θεόδωρος ὁ Θηβαῖος φιλόσοφος φασὶν ὅτι πρὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ὁ τόπος οὗτος ἔξωθεν τῆς πόλεως ἦν, καὶ λησται 20 πολλοὶ ἦσαν ἐκεῖσε καὶ πολλοὺς τῶν Βυζαντιῶν ἐφόνεον. ὁ δὲ μέγας Κωνσταντῖνος μετὰ τὸ κρατῆσαι καὶ κτίσαι τὴν πόλιν πολ-

12 δούλων] ἀνθρώπων C. 16 p. 44 Band. 18 ὁ δὲ Π.]
καθὼς φησὶ Πανόδωρος ὁ Αἰγύπιος. ὁ δὲ Θεόδωρος — φησὶ C.
ὁ Αἰγύπιος] ὁ πρεσβύτερος αἰγύπιος Vat.

magistratus tempore Leonis Macelli et Zenonis. idem Illus imperium invasit, et collectis ex populo 70000 militum adversus Zenonem insurrexit, qui ad ipsum debellandum ablegavit fratrem suum Longinum magistrum. commisso autem praelio apud magnam Antiochiam victus est Longinus, et vix solus universo deleto exercitu Antiochiae fuga servatus est. verum Zeno iterum Ioannem patricium cognomento Curvum misit cum magna Scytharum et Macedonum manu; cum quo congressus Illus in Seleucia omnino devictus est: sed fuga in quoddam castellum elapsus, et a propriis servis proditus, iussu supradicti Ioannis decollatus est. reliquos etiam eius proceres comprehendit, et una cum capite Illi hastae infixo ad Zenonem deduxit. caeterum imperavit Illus menses 26.

Locus dictus Phocolistum, ut quidam referunt, cognomentum ex eo habet quod Phocae tyranni equus ibi caespitaverit et ceciderit. Panodorus autem Aegyptius et Theodorus Thebanus philosophus tradunt hunc locum olim extra Byzantium fuisse multis frequentatum latronibus, Constantinum vero magnum, cum urbe potitus esset, summa cum

λήν ποιησάμενος ἔφρυναν, καὶ κρατήσας τινὰς τῶν τοιοῦτων λη- D
στῶν, ἀνεσκολόπισεν ἐκεῖσε αὐτοὺς ἤγγουν ἐφούλκισεν, ὅθεν καὶ
ὁ τόπος ἐκλήθη φουλκώλητος.

Εἰς δὲ τὸν τόπον τῆς ἁγίας Θεκλής, ὅστις ἐπιλέγεται τὰ
5 Κοντάρια, ὄρος λέγουσιν ἦν ἐπὶ τοῦ Βύζαντος. καὶ τοῦ Αἰμου
τῆς Θρακίης βασιλέως ἐλθόντος πολεμῆσαι αὐτῷ, ἔκοψαν οἱ
Βυζάντιοι ἐκ τοῦ τοιοῦτου τόπου τοῦ ὄρους κοντάρια, καὶ ἔλαβεν
ὁ τόπος τὴν παρωνυμίαν. ὁ δὲ μέγας Κωνσταντῖνος ἀνήγειρεν
ἐκεῖσε ναὸν τῆς Θεοτόκου. ὁ δὲ Ἰουστινὸς ὁ ἀπὸ κουροπαλάτων
10 εἰς κάλλος καὶ μέγεθος ἐπλάτυνεν αὐτόν, καὶ ἐπωνόμασε τῆς
ἁγίας Θεκλής.

Ὁ ἀρχιστρατηγὸς τοῦ Ἀδᾶ ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ἰου-
στίνου, τὸ δὲ ἐπιώνυμον εἴληφεν ἀπὸ τοῦ Ἀδᾶ μαγίστρου ἔχοντος P 44
ἐκεῖσε οἶκον.

15 Τὸν δὲ λιμένα τῆς Σοφίας Σοφία ἢ λαβὴ ἢ γυνὴ Ἰουστίνου
ἔκτισεν, ἔνθα καὶ τὸν οἶκον αὐτῆς εἶχεν. πρὸ δὲ τοῦ κτισθῆναι
στοὰ ἦν ἐκεῖσε μακροειδής, παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου
κτισθεῖσα, ἐν ᾧ καὶ ἀνήρχοντο οἱ φιλόσοφοι Θηβαῖοι Ἀθηναῖοι

4 p. 44 Band. εἰς δὲ τὸν] ὅτι τὰ λεγόμενα Κοντάρια, ὁ ἅγιος
Γεώργιος, ὅτε ἦλθεν ὁ βασιλεὺς Θρακίης πρὸς Βύζαντα, ἔκο-
ψαν — C. 9 ὁ ἀπὸ κουρ.] ὁ πρωτοκουροπαλάτης ὁ ἀνὴρ
Σοφίας τῆς Λαβῆς C. 12 p. 46 Band. 15 p. 45 Band.
Σοφία] Ἰουστινὸς ἔκτισεν εἰς πρόσωπον τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Σο-
φίας CVat. 17 μακροειδής C. 18 οἱ φιλ. Θηβ.] οὗ τε
Θηβαῖοι καὶ Ἀθηναῖοι καὶ διελέγοντο μετὰ τῶν πολιτῶν φιλοσό-
φων C, οἱ φιλόσοφοι θυσικοί, θηβαῖοί τε καὶ ἀθηναῖοι καὶ διελ.
Vat.

diligentia eos pervestigasse, multosque ex iis captos inibi furcis affi-
xisse, atque exinde locum nominatum esse Fulcostum sive Furcam
latronum.

Ubi nunc est templum S. Theclae, quod dicitur ad Contaria,
ibi olim tempore Byzantis mons fuit. quo vero tempore Haemus Thra-
ciae rex ad ipsum debellandum venit, Byzantii hastas ceciderunt ex
illa montis parte, quae etiam nunc ex ea re Contaria nuncupatur. sed
Constantinus magnus templum ibi aedificavit virgini deiparae, quod
postea Iustinus ex caropalaata creatus imperator ampliavit et exornavit,
addito cognomento S. Theclae.

Templum S. Michaelis archangeli cognominatum Adae ab eodem
Iustino conditum est. cognomen vero habet ab Ada magistro, cuius
domus ibi erat.

Portum Sophianum Sophia cognomento Lobe sive mutilata, uxor
Iustini, condidit, quo loco ipsius palatium fuit. id antequam in eo loco
construeretur, erat ibi oblonga porticus a Constantino magno condita,
in qua philosophi Thebani Athenienses et reliquae Graeciae diserebant

καὶ Ἑλλαδικοί, καὶ διελέγοντο μετὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει
 ὄντων. καὶ διήρκεσε τοῦτο μέχρι Ἰουστίνου, καὶ πάντοτε ἐνίκων
 οἱ δυτικοί. ἐπὶ δὲ τούτου ἠττηθέντες ἄλλοτε οὐκ ἀνήλθον. περὶ
 δὲ τοῦ λιμένος τοιοῦτό τι φέρεται. λέγουσι γὰρ ὅτι τῆς ῥηθείσης
 Ἀγούστης ἐν μιᾷ χειμῶνος ἰσταμένης εἰς τὸν ἥλιακὸν τοῦ παλα- 5
 B τίου, καὶ ὁρώσης τὰ πλοῦα κλυδωνιζόμενα ἐν τῷ αἰγιαλῷ διὰ τὸ
 μὴ εἶναι λιμένα, σπλαγχνισθεῖσα ἤρξατο δούρεισθαι, καὶ εἰσελ-
 θοῦσα πρὸς τὸν βασιλέα τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἰκέτευσεν αὐτὸν ὅπως
 αὐτῇ παρόσχη χροσίον ἱκανὸν καὶ βασιλικὴν χεῖρα ἱκανὴν εἰς
 τὸ ποιῆσαι λιμένα. καὶ καμφθεὶς τῇ αἰτήσει αὐτῆς ὁ βασιλεὺς 10
 προσέταξε Ναρσῆ τῷ πατρικίῳ καὶ πραιποσίτῳ καὶ Τρωίλῳ τῷ
 πρωτοβεστιαρίῳ κτίσαι λιμένα. οἱ καὶ βόθυνον μέγαν ὁρύξαντες
 ἐποίησαν τοῦτον κτιστόν. διὸ καὶ προσηγορίαν εἶληψε τῆς Σο-
 φίας. μέσον δὲ τοῦ λιμένος ἀνήγειρε τέσσαρας κίονας, ἐφ' ὧν
 ἔστησε τάσδε τὰς στήλας, ἑαυτῆς τε καὶ Ἀραβίας τῆς ἀνεπιμῆς 15
 C αὐτῆς καὶ Ἰουστίνου τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ Ναρσῆ τοῦ ἐκείσε
 παρισταμένου. ἔξ ὧν αἱ δύο ἀφηρέθησαν παρὰ Φιλιππικοῦ.
 εἶχον δὲ γράμματα τῶν μελλόντων. μετὰ δὲ τὸ κτισθῆναι τὴν
 πόλιν σιβ' χρόνων διελθόντων ἐκτίσθη ὁ τοιοῦτος λιμὴν.

Τὸ λεγόμενον Βύκινον οὕτως ἐκλήθη. τὸ παλαιὸν γὰρ 20
 σάλπιγγες ἦσαν χαλκαὶ ἐπάνω τοῦ τείχους, ὃ δὲ πύργος ἦν κου-

3 ἠττηθέντες οὐδέποτε ἀνήλθον μέχρι τῆς σήμερον C. 13 ἐποίη-
 σαν] ἀνοικοδόμησαν τοῦτον. διὸ C. 20 p. 45 Band. Βύκινον]
 βούγγιον Vat. 21 ὃ δὲ πύργος] τὸ δὲ τείχος ὑποκαίτω ἦν
 συριγγῶδες κοῦφον. καὶ ὅτε ἦν νότος ἢ βορρᾶς, σφοδρῶς ἐκ τῶν
 κυμάτων τῆς θαλάσσης ἀποκρουοῦσης ἐκείθεν ἀνῆρχετο βίαιον πνεῦμα
 καὶ ἤγε μελωδίαν δίκην σειρήνος, καὶ ἀντέλεγεν ὁ ἕτερος πύργος
 ὁ ἄντικρος. C. pro συριγγῶδες alii σηραγγῶδες et στρυκαοειδές.

cum Cpolitianis, et semper superarunt occidentales philosophi usque ad
 Iustinum, sub quo semel victi nunquam postea reversi sunt. caeterum
 de structura portus haec narrantur. stans aliquando hiemali tempore
 supradicta Augusta in solario palatii vidit naves in littore fluctibus agi-
 tari, quod nullus ibi esset portus. quare permota commiseratione im-
 peratorem adivit, rogavitque daret sibi necessarium auri copiam et re-
 giae manus sufficiens adminiculum ad faciendum portum. imperator au-
 tem eius petitioni annuens, Narsae praeposito atque Troilio protove-
 stiarario portus condendi curam iniunxit, qui magnam fodientes fossam
 struxere portum, qui a supradicta Augusta Sophiae nomen accepit. in
 medio huius portus quattuor erexit columnas, quibus statuas superim-
 posuit, suam nempe et Arabiae filiae suae et Iustini mariti et Narsae
 praefecti structurae. factus autem est ille portus 252 annis post condi-
 tam Cpolim.

Buccinum locus ex eo ita appellatus est, quod ibi olim supra
 murum essent buccinae aereae; turris autem in fistularum modum con-

φῶς καὶ συριγγώδης, καὶ νότου γενοῦτος ἢ βορρᾶ σφοδροῦ καὶ τῶν κυμάτων τῷ τείχει προσκρουόντων ἀνήρχετο τὰ πνεύματα βίαια ἄνωθεν πρὸς τοὺς αὐλίσκους τῶν θαλιγγῶν, καὶ ὑψηετο μέλος ξενίζον ἀκοάς, ὄλον Σειρήνιον. ἦν δὲ ἄντικρυ τοῦτου καὶ 5 ἕτερος πύργος, καὶ δεχόμενος τὴν ἠχὴν τοῦ τοιοῦτου μέλους ἀπεδίδου καὶ αὐτὸς ἤχον τὸν αὐτόν. ὅτε δὲ ἤθελε κινήσαι Ῥωμαϊκὸς στόλος, ὁμοῦ πρῶτον ἐκείσε ἠθροίζετο, καὶ κατὰ τὸν ἤχον τῶν πύργων ἐσάλπιζον αἱ νῆες καὶ ἀπεκίνοον.

Τὰ δὲ καλούμενα Ὀρμίσδον λιμὴν ἐτόγγαυε μικρὸς, ἐν ᾧ 10 ὄρμον αἱ νῆες πρὸ τοῦ κτισθῆναι τὸν λιμένα τῶν Σοφιάων. ἐκ δὲ τῶν πολλῶν χρόνων ἀμεληθεὶς ἐγεμίσθη. ἐκείσε δὲ Ἰουστινιανὸς ὁ μέγας κατόφκει πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι. ἀπὸ δὲ τοῦ κτισσάντος αὐτὸν Ἰουλιανοῦ εἴληφε τὴν ἐπωνυμίαν, καὶ καλεῖται Ἰουλιανοῦ λιμὴν.

15 Τὸν ἄγιον Πλάτωνα Ἀναστάσιος ὁ δίκωρος ἔκτισεν, ἐναφχομένου ἤδη τοῦ ἐβδόμου αἰῶνος. τοὺς δὲ κίονας τοὺς δέκα, P 45 τοὺς ἐνζώδους γλυπτούς, ἔφερεν ἀπὸ Θεσσαλονίκης εἰς τὸν ναόν, ὧν οἱ μὲν ὀκτὼ ἴστανται ἐν τῷ ναῷ, οἱ δὲ δύο ἠφθησαν παρὰ Ῥωμανοῦ βασιλέως τοῦ Λεκαπηνοῦ καὶ ἐτέθησαν εἰς τὴν χαλιῆν.

3 αὐλίσκους Lamb. pro αὐλιανούς. 8 καὶ ἀπεκίνοον] μετακινούμεναι Reg. 9 p. 45 Band. τὰ δὲ καλ.] ὅτι τὰ καλούμενα Ὀρμίσδον λιμὴν ἦν μικρὸς, ἐν ᾧ ὁ μέγας Ἰουστινιανὸς ἐχορημάτισε κοιτῶνα καὶ ἀνόμασε Σειρήνιον καὶ Βάκχον. ὡσαύτως καὶ ἕτερον ναὸν τῶν ἁγίων ἀποστόλων, ὅτε τὸν χρυσὸν ἔλαβεν ὑπονάτω τῶν βαθυῶδων, ὅτε καὶ τὴν σφαγὴν εἰς τὸ ἱππικὸν ἐποίησε. ἐκλήθη δὲ Ἰουλιανοῦ λιμὴν ὅτι ὁ κτίσας οὕτως ἐκαλεῖτο. C. 15 p. 30 Band. ἔκτισεν] ἀνήγειρεν C. ἐναρρχομένου] εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Reg., εἰς μίμησιν τοῦ Vat. 17 γλυπτούς om C. 19 τὸν χαλιῶν Vat.

cava erat. austro igitur vel aquilone vehementius spirante et fluctus maris ad murum allidente spiritus intus cohibitus ascendebat usque ad foramina buccinarum, et Sirenum instar edebat concentum auditu admirabilem; cuius sonum inde resultantem opposita turris excipiebat et similiter resonabat. quando autem prefecturae erant navales copiae Romanorum, congregabantur prius in hunc locum, et iuxta sonum turrium in navibus quoque tuba caneabant, atque ita demum discedebant.

Locus nominatus Hormisdæ parvus erat portus, navibus stationem præbens, antequam conderetur portus Sophiæ. postea autem per multos annos neglectus et tandem totus oppletus fuit. hic olim habitabat Iustinianus magnus, priusquam ad imperium pervenit. caeterum a conditore eius Iuliano appellatus fuit portus Iuliani.

Templum S. Platonis condidit Anastasius Dicomus, sub principium septimi saeculi. decem vero columnas sculptura ornatas Thessalonica in hoc templum transtulit; quarum duae ab imperatore Romano dicto Lecapeno in Chalcœa transpositae fuerunt.

Εἰς δὲ τὴν καλουμένην *Διηγηστέων ἁγίαν Ἄνναν* ἀθροίσεις ἐγένοντο πάσαι τῶν δύο δημοτικῶν μερῶν, καὶ τρίκλινος ἦν ἐκεῖσε παμμεγεθέστατος, καὶ ὅτε ἤθελον ποιήσασθαι οἱ δήμαρχοι ἐκλογὴν, ἐκεῖσε ἤθροίζοντο. διήρκεσε δὲ χρόνους πεντακοσίους. Θεοδώρας δὲ τῆς *Ἀνγαύστης* τοῦ Θεοφίλου ἐγκύου οὔσης, καὶ 5 ἀπερχομένης διὰ τοῦ ἐμβόλου εἰς *Βλαχέρνας*, καὶ τοῦ ἵππου B αὐτῆς ἐκεῖσε ὀλισθήσαντος ἔμπροσθεν τοῦ νάρθηκος τοῦ ναοῦ, πάλιν δὲ ὑποστρεφούσης εἰς τὸν αὐτὸν τόπον τοῦ αὐτοῦ ὀλισθήσαντος ἵππου, δι' ἀποκαλύψεως ἐν ὄραματι παρεγγυησαμένη ἀνήγειρε τὸν νῦν ὄντα ναὸν τῆς ἁγίας Ἄννης. 10

Εἰς δὲ τὰ νῦν καλούμενα *Μαυριανοῦ οἶκος* ἦν *Μαυρικίου* τοῦ βασιλέως ἔτι ὄντος πατρικίου καὶ κόμητος τῶν ἐξκουβιτόρων. μετὰ δὲ τὸ βασιλεύσαι αὐτὸν ἀνομάσθη ὁ τόπος τὰ *Μαυριανοῦ*.

Τὸν δὲ *Θαυμαστὸν ναὸν* τῆς ἁγίας ἀναστάσεως, τὸν εἰς τὰ *Μαυριανοῦ*, *Μαρκιανὸς* ὁ ὄσιος ἤγειρεν ἐκ τῆς περιουσίας 15 καὶ τοῦ πλοῦτου αὐτοῦ. τὸν δὲ αὐτὸν ναὸν *Θέλων* κτίσαι πρῶτον εἰς τὰ *ψήφια*, ἔνθα *ψηφίδας* ἕθρος ἦν πωλεῖν, ἀνήσατο τὸν C τόπον εἰς δύο χιλιάδας νομίσματα διὰ τὸ καὶ ὑπομνήματα ἐκεῖσε εὔρεσθῆναι τοῦ ἁγίου *Γρηγορίου* τοῦ *Θεολόγου* πρὸ ἑτῶν φ' γρά-

1 p. 31 Band. εἰς δὲ τὴν καλ.] ὅτι ὁ καλούμενος *Διηγηστέος*
 ἀθροίσεις ἦν C. τὸν καλούμενον etiam Reg. 4 ἐκλογὴν]
 σύλλογον Vat. 7 ὀλισθήσαντος ἐν τῷ ἐμβόλω, δηλονότι τῷ
 πρὸ τοῦ Reg. 11 p. 31 Band. 12 κόμητος ἐξκουβίτου
 Reg. 14 p. 31 Band. *Ἀναστασίας* CVat. 15 τὸν
μαυριανὸν Reg. ἤγειρεν] ἔκτισεν ἐκ τοῦ πλοῦτου *Ἀσκαρος*
 ἀναρθεθέντος παρὰ *Λέοντος* τοῦ *Μακέλου*. ὄφειλων δὲ ὁ ὄσιος
 κτίσαι αὐτὸν εἰς — CReg. 16 *θέλων*] ὄφειλων Reg. Vat.
 18 εἰς νομίσματα β' C. διὰ τὸ εἶναι τὸν τόπον *μυσαρὸν* καὶ
 διὰ C. 19 q' C.

In templo S. Annae nominato Diegeteae maximum erat triclinium, in quo antiquitus demarchi delectum habituri duas populi factiones congregabant; eaque consuetudo duravit annos quingentos. accidit autem, cum Theodora Augusta Theophili uterum gerens per porticum Blachernas adiret, equum eius ibi caespitare ante narthecem ecclesiae, idemque cum reverteretur in eodem loco ipsi evenire; quare per revelationem in somno monita aedificavit templum S. Annae, quod nunc ibi visitur.

In loco cui nomen Mauriano habitabat olim Mauricius, cum adhuc patricius esset et comes excubitorum. postea vero, ubi imperio potitus est, Mauriani nomen locus accepit.

Admirandum templum S. resurrectionis in Mauriano aedificavit sua impensa beatus Marcianus; et solum ubi illud exstructus erat, ubi tessellae olim vendebantur, duobus milibus nummorum emit, eo quod S. Gregorii theologi commentaria ibi inventa essent, in quibus

φοντα οὕτως "ἀνακαινισθήσεται ὁ ναὸς οὗτος εἰς κάλλος καὶ μέγεθος, εὖ οἶδα· τάδε μοι λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον." πρώην γὰρ εὐκτήριον μικρὸν ἦν ἢ ἅγια ἀνάστασις καὶ ξυλότρουλλος· ὁ δὲ Βασίλειος ὁ Μακεδῶν ἐσκέπασεν αὐτὴν δι' ὀρόφου χρυσοῦ. ὅ ἀλλὰ καὶ τὴν ἁγίαν Εἰρήνην τὸ πέραμα ὁ αὐτὸς ὄσιος Μαρκιανὸς ἔκτισε καὶ ἐτελείωσεν, εἰδωλεῖον πρώην ὑπάρχουσαν. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ νοσοκομεῖον.

Τὸν δὲ ἅγιον Θεόδωρον τὰ καρβονάρια Ἰλαρίων τις πατρικίος ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Λεωμακέλου ἀνήγειρε.

10 Ὁ ναὸς τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα πραιτώριον ἐτόγγαυε. D
Τιβέριος δὲ ὁ Θραξ σὺν τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Ἀναστασίᾳ τοῦς δεσμίους ἐξαγαγών, καὶ τὸν τόπον ἀνακαθαρίσας, ἔθεμελίωσε τὸν ναὸν τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα, καὶ ἐξέβαλε τὰ τεῖχη μέχρι πηχῶν τεσσάρων. τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ Μαυρίκιος ὁ γαμβρὸς
15 αὐτοῦ κρατήσας ἀνεπλήρωσε τὸν ναὸν καὶ ἐθρόνισεν αὐτόν.

Τὸν ἅγιον Παῦλον τὸ ὀρφανοτροφεῖον Ἰουστίνος καὶ Σοφία ἀνήγειραν οἱ ἀεὶμνηστοί. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸν ὄσιον Ζωτικόν,

3 Ἀναστασία C. 6 ἔκτισε — νοσοκομεῖον] ἀνήγειραν. ὁ δὲ ἅγιος Γρηγόριος ὁ θεολόγος ἐδίδασκεν ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ τοῦς ὀρθοδόξους, εὐκτερίῳ οὖση τῇ ἐκκλησίᾳ. Ἀνάστασιν δὲ ταύτην ὁ ἱστορῶν φησὶν ὀνομάζεσθαι ἢ διὰ τὴν τῆς ὀρθῆς πίστεως ἀνάστασιν, ἢ διὰ τὸ γυναικῆ ἐγκύμονα πεσοῦσαν τελευτήσαι· κοινής δὲ ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων γενομένης εὐχῆς ἀνέστη. C. 8 p. 17
Band. καρβωναρεῖα Vat. 9 χρόνοις Λέοντος τοῦ Μακέλου C. 10 p. 17 Band. 12 ἐξαγαγόν] ἐξέσας C. ἀνακαθάρσας καὶ διαμετρῆσας καὶ τὴν ὕλην ἐναποθέμενος καὶ ἐμβαλὼν τὸ χῶμα ἔθεμ. C. 15 ἐνεθρόνισεν C. 16 p. 30
Band.

ante quingentos annos ita scriptum erat "bene novi fore olim ut hoc templum maius et pulchrius renovetur, ut mihi praedicat spiritus sanctus." ecclesia autem sanctae resurrectionis prius parvum oratorium erat et ligneo trullo tecta; postea vero Basilius Macedo aureo laqueari eam operuit. idem Marcianus sanctam Irenem ad traiectum condidit et absolvit, cum antea idolorum delubrum fuisset, uti et nosocomium sive valetudinarium.

S. Theodorum ad Carbonaria Hilarion quidam patricius tempore Leonis Macelli condidit.

Ecclesia SS. quadraginta martyrum praetorium erat. Tiberius vero Thrax cum Anastasia uxore eductis inde captivis locum purgavit, et novoposito fundamento muros extruxit usque ad altitudinem quatuor cubitorum. quo mortuo Mauricius eius gener, imperio potitus, structuram ecclesiae absolvit solumque in ea posuit.

Orphanotrophium S. Pauli sempiternae memoriae imperator Iustinus cum Sophia uxore aedificavit; uti etiam nosocomium sancti

καὶ ἐτόπωσαν ἀναπαύεσθαι τοὺς λωβοὺς ἐκεῖσε καὶ σιτηρέσιον λαμβάνειν.

P 46 Ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου Ζωτικός πατρικίος καὶ πρωτοβεστιάριος κίττει τοῖς ἐν κυρίῳ ἀδελφοῖς κατοικίας, τροφὰς ἀτάρκεις αὐτοῖς ἐπιχορηγήσας καὶ 5 ἀμφία. διδὸν καὶ πυρὰ τοῦ Κωνσταντίνου ἡμιμόνοις ἀγροῖς προσδε-
θεις, κέντροις πληττόμενος καὶ βιαζόμενος τρέχειν, τέλει τοῦ βίου ἐχρήσατο.

Τὰ Καρπιανῶ τὴν θεοτόκον ἀνήγειρε Καρπιανὸς πατρικίος ἐν τοῖς χρόνοις Κωνσταντίνου τοῦ πωγωνάτου. τὰ δὲ Βάσσου 10 ἀνήγειρε Βάσσος πατρικίος ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου, ἔχων αὐτοῦ καὶ τὸν ἴδιον οἶκον· οὗ τινὸς εἰς ἐχθρὰν ἐλθοῦσα Θεοδώρα ἢ γυνὴ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἔσφιγξε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ μετὰ χόρδου καὶ ἐπνιξεν αὐτόν.

B Τὸν ἅγιον Ἀρτέμιον Ἀναστάσιος ὁ δίκωρος εἰς ὄνομα τοῦ 15 προδρόμου πρότερον ἀνήγειρεν· ἔτι γὰρ πρωτοασηκρήτης ὡν ἐκεῖσε κατόικει. μετὰ δὲ τὸ κομισθῆναι εἰς αὐτὸν τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου ὠνομάσθη ὁ ναὸς τῷ ὀνόματι τοῦ ἁγίου. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰουλιανοῦ ὁ αὐτὸς Ἀναστά-

1 τοὺς ἀδελφοὺς Vat. 2 post λαμβάνειν: παρίστατο δὲ Ζωτικός ὁ πρωτοβεστιάριος αὐτοῦ τοῖς κτίσμασιν. C. 9 p. 33 Band. 14 καὶ ἐπνιξεν αὐτόν] καὶ ἐξεκηδήσαν οἱ τούτου ὀφθαλμοί C. ἐκήδησαν ἔξω οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ Reg. Vat. 15 p. 33 Band. ὁ δίκωρος ὁ ἀπὸ σελεντίας ὁ θυροαρχηγῆς Vat. 19 τὸν ναὸν τοῦ] τὸν ἀρχιστρατηγὸν τὸν ὄντα εἰς τὸν ἅγιον Ἰουλιανόν Vat.

Zotici, ubi debilibus quies et alimenta ex eorum constituto praeberentur.

Sub Constantio Constantini magni filio Zoticus patricius et protovestiaris monachorum fraternitatibus habitacula exstruxit, victum quoque et amictum sufficienter subministravit. quare a Constantio silvestribus mulis alligatus, iisque ad cursum stimularis, interemptus fuit.

Ecclesiam S. deiparae cognominatam Carpiani aedificavit Carpianus patricius tempore Constantini Pogonati. quae vero Bassi dicitur, cum Bassus patricius, cuius domus ibi erat, sub imperatore Iustiniano magno condidit. huic indignata Theodora Iustiniani uxor caput fidiculis constringi iussit, ut praefocaretur.

Templum S. Artemii Anastasius Dicosus titulo S. Ioannis praecursoris primum erexerat, ubi ipse, cum protoasecretis adhuc esset, habitavit. postquam vero reliquiae S. Artemii eo translatae fuerunt, nomen eius sancti templo impositum fuit. praeterea idem Anastasius

σιος ἀνήγειρεν, ὅτι ὅταν ἦλθε μετὰ τῶν γονέων αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ Δυρραχίου ἔτι παῖς τυγχάνων, ἐκείσε ἐμάνθανε τὴν γραμματικὴν.

Ὁ δὲ ἅγιος Προκόπιος τὸ κονδύλιον ἐκλήθη οὕτως διὰ τὸ Κωνσταντῖνον τὸν πατέρα Ἰουστινιανοῦ τοῦ ῥενοτήτου κονδυλίαι ἐκείσε τὸν ἵππον αὐτοῦ καὶ ῥῆμαι αὐτόν.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ πρόδρομος τὰ λεγόμενα κινθήλια ἀπὸ τοῦ κάμνειν ἐκείσε τὰ μικρὰ καρφία τὰ καβαλλαρικὰ οὕτως ἐκλήθη· καὶ γὰρ τὰ τοιαῦτα καρφία λέγεται κινθήλια.

Ὁ Ἀναστάσιος μετὰ Ἀριάδνης ἔκτισε τὸν ναὸν τὸν ὄντα εἰς Κωνσταντιναῶς τῶν ἁγίων μ'. ἀνήγειρε καὶ ναὸν ἕτερον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος Στεφάνου, ἔνθου καὶ τὸ ἕγιον αὐτοῦ λείψανον ἐτέθη.

Τὸν ἅγιον Πολύευκτον Ἰουλιανῆ ἢ Θυγάτηρ Οὐαλεντινιανοῦ τοῦ κτίστορος τοῦ ἀγαθοῦ ἔκτισεν ἐπὶ χρόνους τέσσαρας καὶ ἡμισυ, τῶν τεχνιτῶν ἀπὸ Ῥώμης ἐλθόντων. γυναικαδεληγὴ δὲ ἦν τὸ τοιαύτη τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου.

Τὰ δὲ Μεγεθίας ἀνήγειρε Μεγεθία δέσποινα ἐν τοῖς χρόνοις Τιβερίου τοῦ Θρακός.

Ἡ ὑπεραγία Θεοτόκος ἢ Πονολύτρια οὕτως ἐκλήθη, ὅτι 20 μεγάλαι ἰάσεις ἐκείσε ἐτελοῦντο καὶ πόνοι πολλοὶ ἐλύοντο.

3 p. 34 Band. κόνδυλον Reg. διὰ τὸ Κωνστ.] ὅτι διερχόμενος Κωνσταντῖνος — ἐκείσε ἐκονδύλισεν ὁ ἵππος αὐτοῦ καὶ ἔπεσεν C. 6 p. 34 Band. συνδύλια Vat. 9 p. 34 Band. 10 Κωνσταντιναῶς C. 13 p. 37 Band. 14 ἐπὶ] εἰς C. 17 p. 37 Band. 19 p. 37 Band. ἡ πονολύτης C, τὰ πονολύτου Vat. 20 πολλοί] τῶν πολλῶν C.

ecclesiam S. Iuliani condidit, quoniam puer cum parentibus suis Dyrrhachio veniens grammaticam ibi didicerat.

Ecclesia S. Procopii cognominata Condulium inde nomen accepit, quod Constantianus Iustiniani Rhinotmeti pater in eo loco equum suum pugnis instigans praecipitaverit.

Templum S. Iohannis praecursoris cognominatum Cinthelia ita appellatum est, quod ibi parvi clavi affigendis equorum seclis cudebantur. eiusmodi enim clavi vocantur cinthelia.

Templum SS. quadraginta, quod est apud thermas Constantianas, Anastasius cum Ariadna condidit. idem aliud quoque titulo protomartyris Stephani aedificavit, ubi sanctae eius reliquiae positae sunt.

S. Polyeuctum Iuliana Valentiniani filia exstruxit intra quattuor annos cum dimidio, evocatis Roma architectis. fuit autem haec Iuliana soror uxoris magni Theodosii.

Aedificium Megethiae exstruxit domina Megethia tempore Tiberii Thracis.

Ecclesia S. deiparae Ponlytriae ita cognominata est, quod magna istis sanationum dona fierent, multique dolores et languores solverentur.

Τὰ Ἀρεοβίνδου τὴν ἅγλιαν Θεοτόκον ἀνήγειρε Πέτρος μάγιστρος καὶ κουροπαλάτης, ὁ ἀδελφὸς Μωυρικίου τοῦ βασιλέως· διὰ δὲ τὸ εἶναι τὸν οἶκον Ἀρεοβίνδου ἐκεῖσε ἐκλήθη οὕτως. μετὰ δὲ ἐννεήκοντα δύο χρόνους ἐπὶ Ἰουστίνου τοῦ Θρακῆς ἐκτίσθη καὶ τὸ λουμα. 5

P 47 Τὴν ἅγλιαν Εὐφημίαν τὰ Ὀλυβρίου ἢ Θεομισῆς Εὐδοξία κτίειν ἀπέρξατο, καὶ ὑψωσεν ἀπὸ γῆς τὸ θεμέλιον μέχρι πηχῶν δύο. πικρῶ δὲ θανάτῳ ἀρπαγείσης ἀνεπληρώθη παρὰ Ὀλυβρίου μαγίστρου τοῦ Ῥωμαίου, ἐκεῖσε τὸν αὐτοῦ οἶκον ἔχοντας. ἐκόσμησε δὲ αὐτὴν διὰ πολυτελῶν μαρμάρων, καὶ κτήματα δέδωκε 10 πολλὰ καὶ ἱερὰ σκεύη.

Τὰ δὲ Ἀρματίου οἶκος ἦν Ἀρματίου μαγίστρου τοῦ οἰκείου ἀνθρώπου Ζήνωνος, ὃς καὶ προέδωκε τὸν στρατὸν ἀντίρρατος Βασιλόκου κατὰ Ζήνωνος· ὑπὲρ οὗ καὶ ἀγγεῖθη προτροπῇ Ζήνωνος, ἀνερχόμενος τὸν κοχλίαν τὸν ἀνάγοντα εἰς τὸ κάθισμα 15 τοῦ ἵπποδρομίου.

B Τὰ δὲ λεγόμενα Πράσινα διὰ τὸ εἶναι τοὺς σταύλους τῶν Πρασίνων οὕτως ἐκλήθη. τὸ δὲ γηροκομεῖον ἀνήγειρε Μαρκιανὸς καὶ Πουλχερία. Ἀρτάβασδος δὲ ὁ βασιλεὺς ὁ γαμβρὸς Κων-

1 p. 37 Band.

2 καὶ κουροπαλάτης] καὶ ἡ κουροπαλάτισσα

ἢ ἀδελφῇ Vat.

3 διὰ δὲ] ὁ δὲ Ἀρεοβίνδος, δι' ὃν ἔλαβεν

ὁ τόπος τὴν προσηγορίαν, ἐν τοῖς χρόνοις ἦν Ἰουστίνου τοῦ Θρακῆς τοῦ κρατίστου, καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ ἦν ἐκεῖσε C. ὁ δὲ — χρόνοις ἦν Ἰουστινιανοῦ τοῦ κρατίστου καὶ Ἰουστίνου τοῦ Θρακῆς. μετὰ δὲ δώδεκα χρόνους ἐκτίσθη καὶ τὸ λουμα Vat. 4 ἐπὶ Ἰ. τοῦ Θρ.] ἀπ' ἐκείνου τοῦ Ἀρεοβίνδου C. 12 p. 36 Band.

17 p. 50 Band.

εἶναι ἐκεῖσε σταύλον C.

19 δὲ ὁ βασ.]

δὲ ὁ τυραννήσας Καβαλίον καὶ κρατήσας χρόνους τρεῖς καὶ τυφλωθεὶς ἀκίνητα C.

Ecclesiam S. deiparae cognominatam Areobindi Petrus magister et curopalata, germanus frater Mauricii imperatoris, condidit: sed quod Areobindi domus ibi esset, inde ecclesia ita appellata fuit. balneum vero eiusdem loci annis 92 post sub Iustino Thrace exstructum est.

S. Euphemiam dictam Olybrii deo exosa Eudoxia condere incepit, et fundamentum ad altitudinem duorum cubitorum supra terram perduxit. postquam autem illa acerba morte sublata fuit, magister quidam Olybrius Romanus ibi habitans structuram absolvit, multisque pretiosis marmoribus exornavit, et fundis sacrisque vasis ditavit.

Locus vocatus Harmatii domus erat Harmatii magistri, qui domesticus fuit Zenonis, et Basilisci exercitum ei prodidit. quare ipsius Zenonis iussu interemptus est, cum per testudinem ascenderet ad tribunal Hippodromi.

Prasina autem eo quod Prasinæ factionis stabula essent, sic appellatur. Geroconium a Marciano et Pulcheria conditum est. Artabasdus autem imperator, qui adversus Constantiam Caballinum insur-

στατίνου τοῦ καβαλλίνου, ὅστις ἐπιβούλευεν αὐτῷ καὶ ἐκράτησε τῆς βασιλείας χρόνους τρεῖς, ἐτυφλώθη δὲ παρὰ τοῦ κοπρωμένου ἡττήσαντος αὐτὸν καὶ τῆς βασιλείας πάλιν κρατήσαντος, οὗτος ἀκίνητα πολλὰ κτήματα ἐπεκύρωσε τῷ ῥηθέντι γηροκομείῳ, διότι οὗ οἶκος αὐτοῦ ἐκεῖσε ἦν. μετὰ δὲ σπ' ἔτη τῆς κτίσεως τοῦ γηροκομείου ἦν ὁ Ἀρτάβασδος.

Τοὺς δὲ κριοὺς τὴν κιστέρναν καὶ τὸ γηροκομεῖον καὶ τὸ C
λοῦμα τὸ ἐν εἰς τὰ Ἀρματίου ἔκτισε Στέφανος παρακοιμώμενος Μαυρικίου τοῦ βασιλέως, μετὰ δώδεκα χρόνους τῆς βασιλείας 10 αὐτοῦ, καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ ναὸν ἀνήγειρε.

Τὸ δὲ καλούμενον Ζεῦγμα κατὰ τὸν τρόπον τοιοῦτον ἐκλήθη τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος Στεφάνου ἀνακομισθέντος καὶ μέχρι τοῦδε τοῦ τόπου ἀχθέντος, ἐκεῖσε ἐξεύχθησαν μούλαι καὶ ἦσαν αὐτὸ καὶ ἤγαγον μέχρι τῶν Κωνσταντιανῶν.

15 Οἱ δὲ ἅγιοι ἀναργυροὶ οἱ ἐν τῷ Ζεύγματι παρὰ Πρόκλον πατριάρχον Κωνσταντινουπόλεως, μαθητοῦ τοῦ Χρυσόστομου, ἐκτίσθησαν ἐν τοῖς χρόνοις Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ.

Τὸν ἅγιον Ἥλιον τὸ Πέτριον. ὑποστρέψαντος Ζήνωνος D
ἐκ Περσίδος συνέδωκαν τὰ τάγματα αὐτοῦ καὶ ὁ στρατὸς χρυσόσιον πολὺ, καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἔδωκεν αὐτοῖς συνδρομὴν μετὰ τῆς Ἀριάδνης ὁμοίως, καὶ ἀνήγειρεν τὸν ναόν, ὅτι ἐνεφανίσθη ἐν τῷ ταξειδίῳ.

7 p. 37 Band. τοὺς δὲ] τὴν δὲ κιστέρναν εἰς τὰ τοῦ κριοῦ
καὶ C. 11 p. 35 Band. 14 ἕως Κωνσταντιανῶν C.
15 p. 35 Band. 18 p. 35 Band. πετρίον Reg. 19 τὰ
τάγματα] αἱ σχολαὶ καὶ τὰ τάγματα Vat.

gens tres annos imperium obtinuit, et postea ab eo debellatus oculisque privatus fuit, is multas immobiles possessiones supradicto Gerocomio confirmavit eo quod domus eius ibi sita esset. caeterum vixit Artabasdu annis 280 post conditum Gerocomium.

Cisternam cognomine arietariam, et Gerocomium, et balneum quod est in loco dicto Harmatii, exstruxit Stephanus accubitor Mauricii imperatoris duodecim annis post eius imperium.

Locus appellatus Zeugma ex eo nomen habet, quod reliquius S. protomartyris Stephani in urbem allatis usque ad hunc locum deductis, mulae ibi curru iunctae sunt, quae eas porro ad thermas Constantianas vexerunt.

Templum SS. Anargyrorum sive Cosmae et Damiani, in Zeugmate situm, aedificavit sub Theodosio iuniore Proclus patriarcha Cpolitanus, discipulus sancti Ioannis Chrysostomi.

Templum S. Eliae, quod Petriion dicitur, legiones totusque exercitus Zenonis ex Perside redux collata magna auri summa, accedente etiam ipsius Zenonis et Ariadnae auxilio, exstruxerunt, quibus ille in castris apparuerat.

Τὴν δὲ ἕγλιαν Ἐὐφημίαν τὴν Πέτραν Ἀναστάσιος ὁ δίκωρος καὶ ἡ Ἀριάδνη ἀνήγειραν.

Τὰ Γηραγάθης τὸ γηροκομεῖον Πέτρον πατρικίου θυγάτηρ ἔκτισε τοῦνομα Ἀγάθη, ὠραιότητα οὖσα πάντ. ἐκλήθη δὲ Γηραγάθη διὰ τὸ φυλάσσειν τὴν παρθενίαν αὐτῆς μέχρι γήρατος. 5
 ὅστερον δὲ διέφθειρεν αὐτὴν ὁ κοπρώνυμος, δοὺς αὐτῇ πλοῦτον
 P 48 πολύν. ἱππικῶν δὲ ἀγομένου ἔκραξεν ὁ δῆμος ἡ Ἀγάθη ἐγήρασε, σὺ δὲ αὐτὴν ἀνελέσας. ἦν δὲ ἐν τῷ κρυπτῷ σεβουμένη τὰς ἁγίας εἰκόνας. πληρωθέντος δὲ τοῦ γηροκομεῖου ὁ Θεοστυγῆς κοπρώνυμος ἀθροίσας τὰς εἰκόνας κατέκτανεν ἐκεῖ. 10

Ὁ δὲ ἅγιος Ἰουλιανὸς ὁ καλούμενος Πέρδιξ καὶ οἱ καθήμενοι ἐκεῖσε μοναχοί, σεβασμίοι ὄντες καὶ ὄσιοι, διὰ τὸ μὴ κοινωνεῖν τῆς μυσαρᾶς θρησκείας τοῦ κοπρώνυμου κατεκαύθησαν παρ' αὐτοῦ ἅμα τῷ ναῷ. ὁ δὲ μόλιβδος ἀναλύσας κατήλθε μέχρι τοῦ αἰγιαλοῦ τῶν Σοφιῶν. ἐκλήθη δὲ Πέρδιξ, ὅτι ἴστατο 15
 B πέρδιξ χαλκοῦς εἰς μίαν τῶν καμάρων, στηλωθεὶς παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου.

Τὰ δὲ καλούμενα Ἀντιόχου οἶκος ἦν Ἀντιόχου τοῦ πατρικίου καὶ πραιποσίτου καὶ βασιούλου Ἀρκαδίου τοῦ βασιλέως,

1 p. 36 Band.

3 p. 36 Band.

4 Ἀγάθη γράψ ὠραιότητα

τῷ εἶδει σφόδρα· εἶπε δὲ αὐτὸ οἶκον. C. 5 μέχρι γήρατος]

χρόνους οὐκ ὀλίγους C. 8 ταύτην Reg. 9 εἰκόνας ὡς

ὁρθόδοξος Vat. 11 p. 47 Band. ὁ δὲ ἅγιος] Εἰς τὸν

ἅγιον Ἰουλιανὸν μοναχοῦς ὄσιους κατέκτανεν ὁ Καβαλῖνος διὰ C.

18 p. 40 Band. prius Ἀντιόχου] ἀντιοχείας Reg. 19 Ἀρκα-

δίου] Θεοδοσίον C.

S. Euphemiam cognomine Petraeam Anastasius Dicorus et uxor eius Ariadna aedificarunt.

Gerocómium Geragathae condidit Agatha Petri patricii filia, femina longe pulcherrima. propterea autem Geragatha nominata fuit, quoniam virginitatem suam usque ad senectutem illibatam servavit. hanc tandem Constantinus Copronymus violavit et maximis ditavit opibus. quare cum celebrarentur ludi circenses, acclamavit ei populus "Agatham iam vetulam tu renovasti." caeterum ipsa clanculum colebat sanctas imagines. absoluto autem Gerocomio impius ille Copronymus omnes collegit imagines, easque in loco combussit.

Ecclesia S. Iuliani nominata Perdix, et qui eam inhabitabant sancti et venerandi monachi, assentiri nolentes detestabili sectae Constantini Copronymi, ab eo simul combusti fuerunt; et plumbum templi calore dissolutum ad litus Sophianum defluxit. cognomen vero Perdix ei dedit perdix aerea in uno eius arcu ab ipso olim Constantino magno posita.

In loco qui vocatur Antiochi, domus erat Antiochi patricii et praepositi, qui baiulus fuit Theodosii iunioris, filii Arcadii imperatoris,

πολλὰς ἐπ' αὐτοῦ ἀρχὰς διανύσαντος. πλοῦσιος δὲ γενόμενος σφόδρα πένης ἐτελεύτησε διὰ τὸ ἄδικον καὶ ἐπιβαρὺν γενέσθαι καὶ δόλιον.

Ὁ δὲ ἅγιος Ἡσαΐας καὶ ὁ ἅγιος Λαυρέντιος ἐκτίσθησαν 5 παρὰ Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας τῶν αἰοιδίμων βασιλέων, ὅτε ἤχθη καὶ τὸ ἅγιον σῶμα Ἡσαΐου τοῦ προφήτου ἀπὸ Ἱερουσαλήμ.

Τὰ δὲ καλούμενα Δεξιοκράτους οἶκος ἦν Πατρικίου οὕτως καλουμένου ἐν τοῖς χρόνοις Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ, ἐν ᾧ ναὸν καὶ C 10 γηροκομιῶν ἐδείματο.

Τὰ Καριανοῦ καὶ τὸν ναὸν καὶ τὸ γηροκομεῖον Μαυρίκιος ὁ βασιλεὺς σὺν τῷ ἐμβόλω ἀνήγειρεν. οἶκος δὲ ἦν πρότερον ἐκαίσε Καριανοῦ πατρικίου, ἐξ οὗ καὶ προσηγορέθη ὁ τόπος.

Τὸν ναὸν τὸν μέγαν τῶν Βλαχερνῶν Μαρκιανὸς καὶ Πουλ- 15 χερία ἀνήγειραν, κοσμήσαντες αὐτὸν διὰ πολυτελῶν μαρμάρων καὶ ποικίλων. Βλαχερναὶ δὲ ἐκλήθη τοιαῦδε τρόπῳ, ἥ ὅτι βλάχνα ἦσαν ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ καὶ ἐκόπησαν, καὶ οὕτως ἐκτίσθη ὁ ναὸς, ἥ ἐκλήθη λακέρνα καὶ βλαχέρνα, ὅτι λακκώδης ἦν ὁ τόπος, καὶ

2 πένης] πτωχὸς C. 4 p. 39 Band. *lemmate hoc: Περὶ τῆς πλατείας.* 8 p. 34 Band. *δεξιοκράτου Reg., δεξιοκράτια Vat.* 9 ἐν φ] ἐν φ Μαυρίκιος γηροκομεῖον ἀνήγειρε σὺν τοῖς ἐμβόλοις. ἦν δὲ ἐκεῖ οἶκος Καριανοῦ πατρικίου, καὶ ἐξ αὐτοῦ εἴληφεν ὁ τόπος τὴν προσηγορίαν Καριανοῦ C, *omisso de Cariano loco.* 11 p. 34 Band. 14 p. 40 Band. 18 ἡ ἐκλήθη] ἡ ὅτι λάκκος ἦν ὁ τόπος καὶ ποτε ἐναποκλήθη λακέρνια ἠγγεῦθησαν, καὶ διὰ τοῦτο ἐκλήθη Βλαχέρνα καὶ λακέρνα διὰ τὸ εἶναι πολλὰ ὕδατα. C.

et multos sub ipso magistratus gessit. hic licet valde dives fuerit, attamen obiit pauper, propterea quod iniustus esset et damnosus et fraudulentus.

Templa SS. Esaiæ et Laurentii ab imperatore Marciano et eius uxore Pulcheria aedificata fuerunt, quorum tempore sanctum corpus Esaiæ prophetae Hierosolyma allatum fuit.

In loco qui vocatur Dexiocratis, domus erat Patricii ita nominati, qui vixit sub Theodosie iuniore et ibi templum atque Gerocomium extruxit.

Templum et Gerocomium, quae vocantur Cariana, una cum porticu Mauricius imperator condidit. quia vero antea ibi domus erat Cariani patricii, locus inde cognomentum accepit.

Magnam ecclesiam Blachernarum Marcianus et Pulcheria aedificarunt, variisque et pretiosis marmoribus exornarunt. Blachernae autem dictae sunt vel quasi Blachernae, quod locus filicibus esset consitus;

Τὸν ἅγιον Τρόφωνα τὸν εἰς τὰ Εὐβούλου Ἰουστινιανὸς ὁ μέγας ἀνήγειρε, τὸν δὲ εἰς τὰ Βασιλίσκου Ἰουστίνου καὶ Σοφία.

Τὰ δὲ Βασιλίσκου οἶκος ἦν Βασιλίσκου πατρικίου καὶ δρουγγαρίου, ὅστις βασιλεύσας ἐποίησεν αὐτὸν τερπιδὸν παλάτιον, ὅπερ ἐκ τοῦ χρόνου ἀφανισθέντος ὁ τόπος περιώξετο ἀκμὴν τὴν ἐπωνυμίαν.

Τὰ παλαιὰ παλάτια τῶν Σοφίῶν Μαυρίκιος ἀνήγειρεν εἰς τὸ ὄνομα Ἀναστασίας τῆς πενθερᾶς αὐτοῦ, γυναικὸς Τιβερίου, μετὰ δὲ εἴκοσι καὶ ὀκτῶ ἔτη Ἡράκλειος, πρὸ τοῦ βασιλεύσαι αὐτόν, τὴν κατοικίαν ἐκείσε ἐποιεῖτο· πάνυ γὰρ ἐφιλει τὴν τοιαύτην κατοικίαν. λέγεται δὲ ὅτι καὶ ἐκείσε ἀπεκαλύφθη ὅτι μέλλει κρατῆσαι.

Τὰ ἐπάνω τοῦ τείχους παλάτια τοῦ Βουκολέοντος ὁ μικρὸς ἀνήγειρε Θεοδοσίος. ὁ δὲ Ἰουστινιανὸς ἀνήγειρε τρίκλινον, καὶ καλεῖται εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ. οὗτος ἐποίησε καὶ τὸν χρυσοῦν κλινον καὶ τὸν Λαυσιακόν.

P 51 Τὰ δὲ παλάτια τοῦ ἵππικοῦ καὶ τοῦ κοιμιστοῦ ὁ μέγας ἀνήγειρε Κωνσταντίνος.

Ἡ δὲ Δάφνη ἐκλήθη διὰ τὸ ἴστασθαι ἐν τῷ τόπῳ στήλην,

9 εἴκοσι] κβ' χρόνος Reg. 12 κρατῆσαι. μετὰ γοῦν τὸ βασιλεύσαι αὐτόν ἰσώθησε τὸ αὐτοῦ ὄνομα καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰ τεῖχη. Reg. 13 p. 9 Band. 14 prius ἀνήγειρε] παρεξέβαλε CReg. 15 χρυσοῦ. τοῦ μεγάλου παλατίου καὶ Vat. 17 παλάτια κοιμιστοῦ τοῦ ἵππικοῦ C. 19 p. 9 Band. στήλην ὄνομα φέρουσαν Δάφνης, ἣτις ἤχθη ἀπὸ Ράμης, ὅπου καὶ μαντεῖον ἦν. ἐκείσε γὰρ καὶ τοὺς στεφανῶνας τῆς δάφνης οἱ ἀρχόντες ἐλάμβανον κατὰ τὸν Ἰανουάριον μῆνα. C et Reg.

Templum S. Tryphonis, quod prope Eubuli est, Iustinianus magnus aedificavit: alterum vero, quod est in loco nuncupato Basilisci, Iustinus et Sophia condiderunt.

In loco vocato Basilisci domus erat Basilisci patricii et drungarii, quam imperio potitus in amoenissimum palatium mutavit; quo vetustate abolito locus cognomentum retinet.

Antiquum palatium Sophianum Mauricius aedificavit nomine Anastasiae uxoris Tiberii, socrus suae. post annos autem 82 Heraclius, antequam imperaret, ibi habitavit: plurimum enim illo loco delectabatur; et ferunt ibidem ei revelatum fuisse fore ut aliquando imperio praecesset.

Palatium quod est supra murum et vocatur Bucoleonis, junior Theodosius condidit: Iustinianus autem Triclinium extruxit, quod ab eo nomen habet. item aedificavit Triclinium aureum et Lausiacum.

Palatia Hippodromi et Quaeistoris Constantinus magnus aedificavit.

Suburbium Daphne sic dictum est, quod statua ibi collocata esset

ἦτις ἦν ἡ μαντικωτάτη ποτὲ Δάφνη τοῦ Ἀπόλλωνος. ἀλλὰ καὶ τὸπος ἦν ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ τῇ πρώτῃ καλανδῶν Ἰανουαρίου λαμβάνειν τοὺς συγκλητικούς δάφνας παρὰ τοῦ δήμου.

Ὁ δὲ ἐν τῷ παλατίῳ ἵππόδρομος ἐκλήθη οὕτως, ὅτι τύπος ἔην τοῖς βασιλεῦσιν ὅτι κατ' ἰδίαν γυμνάζοντες ἔτρεχον δι' ἵππων ἐκεῖ. καὶ ἦν τὸ ἔθος κρατοῦν ἀπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου μέχρι Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίας.

Ἡ δὲ τύχη τῆς πόλεως, τὸ ἄγαλμα, ἦν ἐπάνω τῆς ἀψίδος τοῦ παλατίου ἰσταμένη, ἀχθεῖσα ἀπὸ Ῥώμης παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. ὁ δὲ Μανρίκιος συνέτριψεν αὐτήν.

Ἡ δὲ σιδηρᾶ πύρρα ἐκλήθη οὕτως. ὁ πορφυροῦς μέγας κίων τοῦ φόρου πλοκζόμενος ἀπὸ Ῥώμης διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ μεγέθους αὐτοῦ τρεῖς χρόνους ἐποίησεν ἕως τοῦ ἔλθειν ἐνταῦθα. εἰς δὲ τὴν ῥηθείσαν πύρραν τῶν Σοφῶν μέλλοντος ἀχθῆναι τοῦ κίονος ἐκ τῶν σχεδίων, καὶ τοῦ τόπου χαῖνον καὶ ἀλωδους ὄντος, δεδοικότες μὴ ὁ κίων χωσθεῖς οὐ δυνήσεται ἔξειλθεῖν, διὰ σιδηρῶν μοχλῶν κατέστρωσαν τὴν περὶ τὴν πύρραν ὁδόν, καὶ οὕτως ἐκλήθη πύρρα σιδηρᾶ.

4 p. 9 Band. ὁ δὲ ἐν] ὁ δὲ ἵππόδρομος ἐκλήθη διότι ἀπὸ τοῦ ἄγλου Κωνσταντίνου ἕως τῆς Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίας ἐκείσε κατ' ἰδίαν ἐπὶ ἄρματος ἔτρεχον οἱ βασιλεῖς. ὁ δὲ Ἰουστινιανὸς ἐκτίσε τὸν Λαοσιακόν. C. 8 p. 9 Band. 11 p. 46 Band. 12 τοῦ φόρου τοῦ ἀνηλίου C. 14 εἰς δὲ τὴν] καὶ εἰσελθῶν εἰς τὰς Σοφίας, ἐν τῇ πόρτῃ θελώντων ἐμβαλεῖν τὸν κίονα ἀπὸ τῶν σχεδίων, ἐγώσθη εἰς τὸν αἰγιαλὸν πήγασε δ' διὰ τὸ χαῖνον καὶ ἀλωδὴ (τελματώδη Reg.) εἶναι τὸν τόπον. μέλλοντες δὲ τοῦτον ἀποσπᾶν μετὰ ξύλων οὐκ ἠδύνατο, ἀλλὰ μετὰ σιδηρῶν μοχλῶν μεγάλων. καὶ διὰ τοῦτο οὕτως ἐκλήθη. CReg. 15 ἀλωδους] ἀλωδους Lamb. an ἀσάδους?

fatidicae Daphnes Apollini adamatae. adhaec moris erat ut in eo loco calendis Ianuariis populus senatui laureas offerret.

Hippodromus palatii ex eo nomen habet, quod moris esset imperatoribus ibi privatim ludos circenses exercere. haec consuetudo duravit a Constantino magno usque ad Irenem Atheniensem.

Signum fortunae urbis stabat supra arcum palatii, quod olim Roma a Constantino magno delatum Manricius postea confregit.

Porta ferrea ob hanc causam ita nominata est. cum columna porphyretica fori Romae adveheretur, triennium integrum ob enormem magnitudinem in via fuit. cum vero tandem per supradictam portam ex navibus in urbem introducenda esset, et timerent ne, quia locus fungosus esset et humectus, columna in terram depressa ulterius non posset provehi, ideo ferreis vectibus viam straverunt circa portam, quae inde nomen retinuit.

C Τὸν ἅγιον Λουκᾶν, ἐν ᾧ οἱ τεθνεώτεες θάπτονται, Εἰρήνη ἢ Ἀθηναία ἔκτισεν, ὅπως δωρεῶν ἐν αὐτῇ θάπτονται οἱ πένητες. πάνν γὰρ εὐσεβειστάτη οὖσα πολλὰ γηροκομεῖα καὶ ξενοδοχεῖα καὶ πτωχοτροφεῖα ἐποίησεν εἰς ἀποστροφὴν τῶν πνήτων. ἀλλὰ καὶ φόρων βάρη ἔξεκοψε. τρία δὲ μάλιστα ταῦτα τὰ κυριώτερα ἐποίησεν θανάτου καὶ ζωῆς καὶ ὑγείας, θανάτου μὲν ξενοτάφιον τοῦ ἁγίου Λουκᾶ, ζωῆς δὲ τὸ πιστορεῖον, ὑγείας δὲ τὸν ξενῶνα, τὰ καλούμενα τῆς μακαρίας Εἰρήνης.

Τὸν ἅγιον Διομήδην ἔκτισε μὲν ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος, Βασιλεῖος δὲ ὁ Μακεδῶν διὰ τὸ λαβεῖν ἀπ' ἐκεῖσε τὸν περὶ τῆς 8 βασιλείας χρησμὸν ἐπλάτυνε καὶ ἐκάλλυνε καὶ χρήματα πολλὰ ἀπεχαρίσατο.

D Τὰ Στοῦδιον Στοῦδιος πατριῆκος ἔκτισεν ἐν τοῖς χρόνοις Ἀλωτος τοῦ Μακέλου, καὶ κτήματα πολλὰ ἀπεκέρωσε, καὶ μονα- 15 χὸς χιλίους ἀπέκτειρε.

Ἐ καλούμενη τοῦ ἁγίου Αἰμιλιανοῦ πόρτα οὕτως ἐκλήθη διὰ τὸ εἶναι πλησίον τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Αἰμιλιανοῦ, ὃς πρότερον μὲν ἦν ἐκτῆρων μικρόν, ὅτι δὲ ἤχθη εἰς τὴν πόλιν τοῦ Μωσέως ἢ ῥάβδος ἐπὶ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἐδέξατο αὐτὴν ὁ βασι-

1 p. 51 Band. ἐν ᾧ] ἔνθα οἱ νεκροὶ θάπτονται, καὶ τοὺς τρικλῖνους καὶ αὐτὸν τὸν ναὸν C. 4 ἀποστροφὴν] ἀνάπαν- 5 φόρων κοπιμοὺς ἔξεκοψε. ἔκτισε καὶ εἰς ταφήν τὸς τάφους καὶ εἰς ζωὴν τοὺς τρικλῖνους τοῦ πιστωρεῖου, εἰς ἁγίαν τὸν ξενῶνα τὰ Εἰρήνης καλούμενον C. 7 ζωῆς δὲ τὰς λαμῆς καὶ τὰ πιστάρια Vat. 9 p. 21 Band. 11 ἐκάλλυνε] ἐκαλλώπισ C. κτήματα C. 13 p. 21 Band. 14 τοῦ λεομακέλου C. καὶ μοναχὸς] καὶ πρῶτον (α?) μοναχὸς ἐποίησε C. 15 ἀπέκτειρε] ἐπέκτεισε Reg. 16 p. 49 Band.

Coemeterium S. Lucae condidit Irene Attica, ut gratis ibi sepelirentur pauperes. eadem singulari pietate mota complures domus senibus peregrinis et pauperibus sustentandis aedificavit. item tributorum onera minuit. imprimis autem tria haec morti vitae et sanitati exstruxit, morti Xenotaphium sive coemeterium peregrinorum, vitae pistoriam, sanitati hospitale quod beatae Irenae dicitur.

Templum sancti Diomedis primus aedificavit Constantinus magnus: post eum autem Basilus Macedo id maius et pulchrius reddidit, multisque donavit divitiis, propterea quod inde oraculum de futuro imperio acceperat.

Monasterium Studii Studios patricius condidit tempore Leonis Macesiae, et plurimis ditavit possessionibus, atque monachos mille in eo instituit.

Porta S. Aemiliani nomen accepit a proximo templo S. Aemiliani, quod prius parvum erat oratorium. cum autem sub Constantino magno virga Moysis in urbem afferretur, pedes eam in hoc loco excepit im-

λεὺς ἐκείσε πέζος, καὶ ἀνήγειρε μέγιστον ναὸν τῆς Θεοτόκου, ἔνθα κατετίθειτο τὴν ῥάβδον. ἔκτισε δὲ μεζονα καὶ τὸν ἄγιον Αἰμιλιανόν. μετὰ δὲ ταῦτα ἀπηνέγκατο τὴν ἄγλιαν ῥάβδον ἐν τῷ παλατίῳ.

- 5 Ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου ἤχθη ἕλεφας μικρὸς F 52 ἀπὸ Ἰνδίας καὶ ἐτρέφετο εἰς τὰ βασιλεια. ἵππικῷ δὲ ἀγομένου, καὶ ἀπαγομένου αὐτοῦ πρὸς αὐτό, καταλλάκτης τις διερχόμενον αὐτὸν διὰ τοῦ μιλίου ἔπαισε μετὰ ῥάβδου σφοδρῶς. χρόνων δὲ διελθόντων δέκα ἀνατραφεῖς ὁ ἕλεφας συνέβη καὶ αἰθίς, ὡς ἔθος, 10 ἀπάγεσθαι εἰς τὸ ἵππικόν. περὶ δὲ τὸν τόπον τοῦ μιλίου γενόμενος καὶ τοῦ ποτὲ τύφαντος αὐτὸν ἀναμνησθεὶς, καὶ ἰδὼν ἐν τῷ τραπεζίῳ καθεζόμενον καὶ γνωρίσας, ἀθρόως δραμῶν πρὸς αὐτόν, καὶ ἐπιβουλησάμενος ἔκρουσε μετὰ τοῦ ὀδόντος αὐτοῦ, καὶ ἔσχισεν εἰς μέσον ἄνθρωπον, καὶ ἐθαύμασε πᾶς τὸ φύσει 15 μνηστικῶν τοῦ θηρίου.

Τὰ δὲ Κλαυδίον οἶκος ἦν Κλαυδίον πατρικίου καὶ κοιὰστορος ἐν τοῖς χρόνοις Βασιλείσκου τοῦ βασιλέως.

- Τὰ δὲ κανικλείου οἶκος ἦν Θεοκτίστου μαγίστρου καὶ ἐπὶ κανικλείου, τοῦ σφαγέντος εἰς κοῖλα τοῦ ἵπποδρομίου παρὰ 20 Βάρδα Καίσαρος τοῦ θείου Μιχαὴλ τοῦ μεθυστοῦ.

Ἡ μεζονα] μέγας, idque post Αἰμιλιανόν, C. 5 p. 60 Band. μικρὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ ἀνέτρεφον αὐτόν εἰς τινὰ οἰκήματα C. 7 καταλλάκτης] τραπεζίτης C. 8 μετὰ στυρακίου C, μετριάξων μετὰ τοῦ στυρακίου Vat., μετὰ στήξεως Reg. 14 ἔσχισεν αὐτόν παραντία μέσον τοῦ Μιλίου, omiasis reliquis, C. 16 p. 48 Band. 17 βασιλέως, δε καὶ παλάτιον ἀνήγειρεν ἐκεῖνος C et, qui παλάτια, Reg. Vat. 18 p. 52 Band.

perator, et magnam cōdidit ecclesiam S. deiparae, ubi eam deposuit, atque templum S. Aemiliani valde ampliavit. caeterum postea sacram illam virgam in palatium transtulit.

Tempore Theodosii magni iuvenis elephas ex India adductus fuit, qui alebatur in palatio imperatoris. hic cum ad ludos circenses deduceretur, collybista quidam ei per miliarium transeunti fustem impexit quam vehementissime. post annos vero decem elephas, qui iam succreverat, iterum pro more ad Hippodromum dacebatur, et ubi ad miliarium pervenit, reminiscens eius a quo olim ibi erat caesus, et fortuito ipsum mensae videns assidentem et recognoscens, subito impetu illuc accurrit, et hominem cum barritu adorsus dente eum ferit mediumque discerpit. unde omnes in eo animal naturalem offensae recordationem admirati sunt.

In loco nominato Claudii domus erat Claudii patricii et quaeestoris tempore Basilisci imperatoris.

In loco dicto Caniclei domus erat Theotisti magistri et praefecti caniclei, qui capite plexus fuit in caverna Hippodromi iussu Bardae Caeae, qui patruus fuit Michaelis cognomine Ebriosi.

Τὸν τοῦ Ἐλευθερίου λιμένα ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἀνήγειρε, κτίζων τὴν πόλιν. ἔλαβε δὲ τὴν προσηγορίαν ταύτην ἀπὸ Ἐλευθερίου πατρικίου καὶ παρισταμένον εἰς τὸ κτίσμα. Ἰστατο C δὲ ἐν τῷ αὐτῷ λιμένι στήλη μαρμάρινος Ἐλευθερίου; φέρουσα πτόνον καὶ κόφινον. ὁ δὲ βασιλεὺς Θεοδόσιος ὁ μικρὸς τὸν δ ἀναχωματισμὸν τοῦ κτισθέντος παρ' αὐτοῦ κίονος ἐν τῷ Ταύρω χόσας ἐν αὐτῷ κατέχωσε, καὶ ἠφάνισε τὸν λιμένα πλακωτὸν ὄντα κάτωθεν καὶ βαθύτατον.

Τὸν ἅγιον Παντελεήμονα Θεοδώρα ἡ γυνὴ τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ ἀνήγειρε, διότι ὅτε ἦλθεν ἀπὸ Παφλαγονίας, ἐκεῖσε 10 ἐν τῷ ἐμβόλω κατώκει πένης ὄσα καὶ ἔρια νήθουσα, ἐξ ὧν εἶχε καὶ διατροφὴν. μετὰ δὲ τὸ βασιλεῦσαι ἔκτισε τὴν πενιχρὰν ἐκείνην οἰκίαν εἰς ναόν.

Τὰ Ναρσοῦ οἶκος ἦν Ναρσοῦ πατρικίου καὶ πραιποσίτου D ἐκνούχου ἐν τοῖς χρόνοις Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου, καὶ μετετέθη 15 εἰς ξενῶνα καὶ γηροκομεῖον παρ' αὐτοῦ.

Τὸν ἅγιον Πρόβον Τάραχον καὶ Ἀνδρόνικον ὁ αὐτὸς Ναρσὸς ἀνήγειρε.

1 p. 46 Band. 4 Ἐλευθερίου πρωτασηγήτου φέροντος ἐπὶ τῶν ὤμων καποθλίον καὶ πτόνον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ἀμφοτέρω ἀθίνα. κτισθείσης δὲ καὶ τῆς στήλης τοῦ Θεοδοσίου, ἡ ἐπὶ τοῦ κίονος τοῦ Ταύρου ἦν, ὁ χόσας ἐκύνετο εἰς τὸν λιμένα, καὶ ἐγεμίσθη. C. 9 p. 47 Band. παντελ. τοῦ ναρσῆ Reg. 11 ἔρια νήθουσα] νήθουσα ἔρια ἐπώλει αὐτὰ καὶ ἐκ τοῦ τιμηματος αὐτὴν διοικεῖτο Reg. 14 p. 48 Band. 15 Ἰουστινίου καὶ Σοφίας. τὸν δὲ ξενῶνα καὶ τὸ γηροκομεῖον καὶ τὴν ἐκκλησίαν ἀνήγειρεν ὁ αὐτὸς καὶ τὰ μέχρι τοῦ ὀξυβαφίου καὶ τοῦ ἁγίου Πρόβου. C.

Portum Eleutherii Constantinus magnus struxit eodem tempore quo ipsam urbem condidit. nomen vero accepit ab Eleutherio patricio, qui eius structuræ præfuit. eiusdem statua ibi posita erat, manu gerens ligonem et cophinum. caeterum imperator Theodosius iunior cum columnam cum statua sua in Tauro erigeret, terram fodiendo erutam in hunc portum ingressit atque eum opplevit; qui antea fundum lapide quadrato pavitum et altissimum habuit.

Ecclesiam S. Panteleemonis Theodora uxor Iustiniani magni extruxit, quoniam ex Paphlagonia Cpolim veniens ibi habitaverat in porticu, paupercula tunc et lanificio sibi victum quaeritans. sed postquam ad imperium pervenit, aedes illas paupertinas in ecclesiam mutavit.

Quam vocant Narsedis, domus erat Narsedis patricii et præpositi eunuchi tempore Iustiniani magni, quam ipse postea mutavit in hospitale et gerocomium.

Idem Narses templa SS. Probi Tarachi et Andronici aedificavit.

Ὁ δὲ ἅγιος Θωμᾶς, ὁ τὰ Ἀμαντίου καλούμενος, οἶκος ἦν Ἀμαντίου παρακοιμωμένος ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ δικόρου. καθεῖνος γὰρ ἀνήγειρεν. ὕστερον δὲ πυρποληθέντα ὁ υἱὸς Βασίλειος ἀνήγειρεν.

5 Τὴν μονὴν τοῦ Μαρτινάκου ἀνήγειρε Μαρτινάκης πατρι-
κιος ὁ δευτὸς τῆς δεσποίνης Θεοφανοῦς ἐπὶ Μιχαὴλ τοῦ μεθυστοῦ
καὶ Βασιλείου Μακεδόνας.

Τὸν πρόδρομον τὰ Πρόβου Προβὸς πατρικιὸς ἀνήγειρε, P 53
καὶ παλάτια ἔκτισε θαυμαστά πάνυ.

10 Τὰ λεγόμενα Τοξαρά οἶκος ἦν Τοξαρά μαγκλαβίτου τοῦ
ἀνέλκντος κατ' ἐπιτροπὴν τοῦ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνας Μιχαὴλ
τὸν μεθυστὴν εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντα.

Τὰ Κουράτορος ἐκτίσθη παρὰ Βηρόνης γυναικὸς Λέοντος
τοῦ Μακέλου εἰς τὴν οἶκον τοῦ τάφου Χριστοῦ. παρσιτατο δὲ

15 Κουράτωρ ὁ ἄνθρωπος οἰκεῖος αὐτῆς εἰς τὸ κτίσμα.

Τὰ διακονίσσης ἔκτισε Κυριακὸς ὁ πατριάρχης ἐν τοῖς χρό-
νοις Μαυρικίου τοῦ βασιλέως. ἐπεκλήθη δὲ οὕτως, ὅτι ὁ πα-
τριάρχης εἶε διάκονος ὡν ἐκείσε ὦκε, καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ ἐκείσε B
ἦν διακόνισσα.

1 p. 48 Band. Ἀμάντων C. 2 Ἀμαντίου] μεγίστον τινὸς
Ἀμάντου παρ. C. 3. Βασίλειος] Λέων ὁ υἱὸς Βασιλείου τοῦ
Μακεδόνας. C. 5 p. 55 Band. τοῦ Μαρτινάκου] τὰ
Μαρτινακίου C, τὰ μαρτίνου Reg. Μαρτινάκης] Μαρτινά-
κιὸς C, μαρτίνος Reg. 6 δεσποίνης] ἁγίας C. 10 p. 17
Band. 13 p. 18 et 38 Band. τοῦ Λεομακέλου C, altero
loco τοῦ Λεομακέλου. 16 p. 18 Band. 17 βασιλέως
τοῦ συντέκνου αὐτοῦ C.

Templum S. Thomae dictum Amantii domus erat Amantii accu-
bitoris tempore Anastasii Dicori, quam ipse mutavit in ecclesiam. in-
cendio autem consumptam restituit filius eius Basilius.

Monasterium appellatum Martinacae condidit Martinaces patricius,
avunculus dominae Theophanus, sub Michaeli Methysta et Basilio Ma-
cedone.

Templum S. Iohannis praecursoris cognominatum Probi Probus
patricius extruxit; item palatium aedificavit admiratione dignum.

Toxara, ut vocant, domus erat Toxarae manclavitaе, qui in sua
Basilius Macedonis Michaelem Ebriosum in templo S. Mamantis occidit.

Templum Curatoris condidit Verina uxor Leonis Macelae ad in-
star sepulcri Christi. structurae autem Curator quidam domesticus eius
praefuit.

Ecclesiam diaconissae extruxit Cyriacus patriarcha tempore
Mauricii imperatoris. ita vero denominata est, quod patriarcha adhuc
diaconus ibi habitaret et sorori eius ibidem esset diaconissa.

Τὴν ἁγίαν Ἀναστασίαν τὴν φαρμακολύτριαν Ἀναστάσιος ὁ δίκορος ἀνήγειρεν. ἦν δὲ ἐκεῖσε οἶκος πατρικίου τινὸς Φαρμακοῦ καλουμένου.

Τὸ λεγόμενον Λεωμάκελλον τρόπον τοιοῦτον ἐκλήθη οὕτως, ὅτι Λέων ὁ Μαυέλης, ὃς ἐρμηνεύεται σφαγέως, πρὸ τοῦ βασι-
λεῦσαι λέγεται ὅτι κρέα ἐπώλει καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἔπλεκε χορδὰς ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ.

Τὰ Φλωρεντίου οἶκος ἦν Φλωρεντίου πατρικίου καὶ δουκὸς Ἀντιοχείας, τοῦ ἐν τοῖς χρόνοις Ἀρκαδίου τοῦ βασιλέως, ὅστις τελευτῶν ἐποίησε τὸν οἶκον αὐτοῦ γηροκομεῖον. 10

C Τὰ Ἀνθημίου οἶκος ἦν Ἀνθημίου μεγίστρου τοῦ ἐν ταῖς χρόνοις Μαρκιανοῦ, ὃς καὶ ἔσπευεν αὐτὸν ἐν τῇ πόλει, διδωκῶς αὐτῷ τὴν ἐκ πρώτης γυναικὸς αὐτοῦ θυγατέρα, καὶ ἀπέστειλεν εἰς Ῥώμην βασιλέα. ὁ δὲ τὸν αὐτοῦ οἶκον εἰς ναὸν καὶ γηροκομεῖον ἀνήγειρε καὶ λῶμα. 15

Τὰ Σπουδῆς Ἄννα ἡ Ἀυγούστα ἔκτισεν, ἡ Λέοντος τοῦ Συρογενοῦς. ἔγκυος γὰρ εἶσα καὶ στρεφομένη ἀπὸ τῶν Βλαχερινῶν, τῆς τοῦ τεκεῖν αὐτὴν ὥρας παρεστάσης, εἰσῆλθε κατὰ σπουδὴν εἰς οἶκόν τινος πρωτοσπαθαρίου καὶ ἀπέτεκε, καὶ ἐποίησε τὸν οἶκον ἐκεῖνον μονήν, καὶ ἐπωνόμασε Σπουδῆς διὰ τὸ κατεπεῖ-
γειν αὐτὴν καὶ ἐπισπεύδειν τὸν τοκετόν. ἀλλὰ καὶ τὴν μονὴν τὰ Ἄννης ἢ αὐτῆ ἀνωσσε Ἄννα ἐποίησε.

1 p. 38 Band. 2 φαρμακῶ C. 4 p. 38 Band. 8 p. 50
Band. 11 p. 37 Band. secundum Ἀνθημίον] ἀνθίμου
Vat. 12 ὃν καὶ ἔσπευεν ἢ πόλις καὶ ἀπέστειλεν Reg.
16 p. 39 Band. τὰ Σπουδῆς] τὴν μονήν τὰ σπουδῆς Reg.

Ecclesiam S. Anastasiae pharmacolytrae Anastasius Dicoorus aedificavit eo loco ubi Pharmaci cuiusdam patricii domus fuit.

Locus dictus Leomacellum ita denominatum fuit, quod Leo Macelas, antequam Imperio potiretur, carcae ibi vendiderit et uxor eius cherdas torqueret.

In loco nominato Florentii domus erat Florentii patricii et ducis Antiochiae, qui vixit tempore Arcadii imperatoris, et domum suam mutavit in gerocomium.

Anthemiana domus erat Anthemii magistri, quem Marcianus imperator in urbe coronavit, et data ei in uxorem filia, quam ex prima uxore suscepserat, imperatorem Romam misit. is vero domum suam in templum gerocomium et balneum mutavit.

Monasterium Festinationis condidit Anna Augusta Leonis Isauri. cum enim gravida esset et revertens ex Blachernis in via parienti necessitate urgeretur, praefestine divertit ad quendam protospatharium, et ibi peperit, domumque in monasterium mutatam Festinationis vocavit ob acceleratum partum. eadem Augusta monasterium Annae aedificavit.

Τὰ Σεβήρου τὸ γηροκομιεῖον Σεβήρος πατρίκιος ἔκτισεν, D
ὁ ἀδελφοποιητὸς Κωνσταντῖος βασιλέως τοῦ ἐγγόνου Ἡρακλείου,
ὃς ἀνηρέθη ἐν τῷ βαλανεῖῳ εἰς Σικελίαν. ἀλλὰ καὶ κατὰ ἀνή-
γειρεν, ἐπεὶ οἶκος αὐτοῦ ἐνταῦθα ἦν. μετὰ γοῦν τὸ σφαγήναι
15 τὸν φηθέντα βασιλέα ἐν Σικελίᾳ παρέλαβεν αὐτὸς τὸν Ῥωμαϊκὸν
στόλον, καὶ ἀνήλθεν ἕως τοῦ καλουμένου Φοίνικος.

Τὰ Γαινᾶ οἶκος ἦν Γαινᾶ πατρικίου τοῦ τυραννήσαντος εἰς
τὰ Θρακῶα μέρη ἐν τοῖς χρόνοις Ἀρκαδίου καὶ σφαγέντος ἐκείσε. P 54

Τὰ Εὐσεβίου Εὐσέβιός τις ἔκτισε πατρίκιος ἐν τοῖς χρόνοις
10 Ἰουσιῖνου καὶ Σοφίας τοῦ εὐσεβεστάτου ζεύγους.

Τὴν ὑπεραλίαν Θεοδόκον τὰ Κύρου Κύρος πατρίκιος καὶ
ἐπαρχος ἔκτισεν ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ, ὃς καὶ παρίστατο εἰς
τὸ πτεῖμα τοῦ χειμαλίου τείχους, διὰ ἐκτίζετο παρὰ τῶν δύο με-
ρῶν, καὶ ὑπὸ τῶν δημοτῶν ἀγαπηθεὶς ἦν, ὅτε καὶ φωνῇ μεγάλῃ
15 εἶπον “Κύρος καὶ εἰς ἄλλο κινήσει καὶ προκόψει.” ὅπερ ἀκού-
σας ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν αὐτὸν μητροπολίτην εἰς Σμύρναν.

Εἰς δὲ τὸ χρυσοκάμαρον τὸ ὄπισθεν τοῦ μωσαίου ζώδων B
ἵστατο χρυσοῦν, ἐξ οὗ ἐκλήθη χρυσοκάμαρον. ἐν δὲ τοῖς χρό-
νοις Βάρδα Καίσαρος τοῦ θείου Μιχαὴλ ἐκλήθη. εἰς δὲ τὸ

1 p. 39 Band. 3 ἄλλα καὶ κατὰ ἀνήγειρεν] ἔκτισε δὲ αὐτὸ
γηροκομιεῖον διότι οἶκος ἦν αὐτοῦ· καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ κατὰ ἀνή-
γειρε, διότι μετὰ τὸ C. 7 p. 37 Band. 11 p. 34 Band.
12 ἔξαρχος Vat. 17 p. 48 Band. 19 p. 38 Band.

Gerocium Severi condidit Severus patricius, frater adoptivus
Constantini imperatoris, qui nepos Heraclii fuit et in Sicilia in balneo
occisus est. idem templum quoque extruxit, quò loco domus eius sita
fuerat. imperatore autem supradicto in Sicilia interempto sumpsit sibi
hic Severus Romanam classem, et cum ea usque ad locum cui Phoe-
nicis nomen est pervenit.

Gainae quae vocatur domus erat Gainae patricii, qui tempore
Arcadii imperatoris imperium affectavit in Thraciae partibus, atque ibi
occisus fuit.

Aedificium nominatum Eusebii Eusebius quidam patricius extruxit
tempore Iustini et Sophiae coniugum piissimorum.

Ecclesiam S. deiparas cognominatam Cyri Cyrus patricius et prae-
fectus sub Theodosio iunioris condidit. idem structurae terrestri muri
praefuit, et a populo adeo dilectus fuit ut publice exclamaret fore ut
ad maiorem proveheretur dignitatem. quae audito imperator eum metro-
politani episcopum Smyrnae fecit.

In Chrysocamera, quae sita est post Myrseum, stabat eius
signum aureum, a quo Chrysocamera nomen accepit. hoc autem tem-
pore Bardae Caesaris furto inde ablatum fuit. in altera Chrysocamera,

Χριστοκάμαρον τὸ πλησίον τοῦ ἁγίου Ἀκακίου, ἔπου ἐστὶ τοῦ Μωσῆ λέ οἶκος, Χριστοῦ ὑπῆρχεν εἰκονισμός.

Εἰς τὰ δύο μυρέλαια μύρα ἔρρει καὶ λάματα πολλὰ ἐγίνετο ὑπὸ τῆς Θεοτόκου, καὶ διὰ τοῦτο ἐκλήθησαν.

Τὸ ἀνεμοδούλιον τὸ χαλκοῦν ἐστηλώθη παρὰ Ἡλιοδώρου 5
ἀστρονόμου ἐν τοῖς χρόνοις Λέοντος τοῦ Συρογενοῦς· ἐν ᾧ εἰσὶν
ἐστηλωμένοι οἱ δώδεκα ἄνεμοι. τὰ δὲ χαλκουργήματα τὰ με-
C γάλα ἤχθη ἀπὸ τοῦ κάστρου Δυρραχίου, εἶχε δὲ αὐτὰ τις γυνή
εἰς προικα αὐτῆς.

Τὸν ἅγιον Ἀκάκιον τὸν Χαρέαν ἔκτισεν ὁ ἀδελφὸς Ναρσῆ 10
πατρικίου ἐν τοῖς χρόνοις Ἰουστίνου καὶ Προκοπίου.

Ὁ ἅγιος Προκόπιος τὰ Βιγλεντίας εἰς τὸν Ταῦρον ἐκτίσθη
παρὰ Ἰουστινιανοῦ, δεσ καὶ ἄλλα πολλὰ αὐτόθι παλάτια ἔκτισε
λόγω τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ Βιγλεντίας. ὑπὸ δὲ ἐμπρησμοῦ
ἀφανισθέντα Ἀντωνίνα ἡ γυνὴ Βελισαρίου τοῦ μεγίστου, ἦτις 15
ζωστὴ ἦν Θεοδώρας τῆς γυναικὸς Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου,
μετὰ τὸ χηρεῦσαι αὐτὴν κατόκει μετὰ Βιγλεντίας, καὶ συναίνεσει
D αὐτῆς πάλιν ἀνήγειρε τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Προκοπίου τὰ Βιγλέντια
καλούμενον.

5 p. 17 Band. ἐστηλώθη] ἐστρουλλάθη Reg. 6 ἀστρονόμου]
τοῦ δυσσεβοῦς CReg. 7 δὲ χαλκ.] δὲ τέσσαρα χαλκουργήματα C.
8 γυνὴ χῆρα C. 9, post αὐτῆς: μετὰ πολλῆς δὲ ἐπιστήμης
καὶ ἀστρονομίας ἐποίησε τοῦτο. C et, qui τοῦτο ἐποίησε, Reg.
10 τὴν καρέαν Reg. 12 p. 37 Band. 14 βιγλεντίας καὶ
ναὸς ὑπῆρχε τῶν παλατίων Reg. 15 ἀντωνία Reg.

quae est prope S. Acacium, ubi est domus Mosele, Christi imago
asservabatur.

In duobus illis locis quae vocantur Myrelaea, unguenta scaturi-
bant, et multi sanitati restituebantur ope virginis deiparae; unde etiam
nomen obtinuerunt.

Anemodulium aëreum, in quo duodecim ventorum signa posita
sunt, tempore Leonis Isauri ab Heliodoro astronomo erectum fuit.
magna autem eius simulacra aërea Dyrrachio allata sunt a muliere
quadam, quae in dotem illa acceperat.

Ecclesiam S. Acacii dictam Chaream aedificavit frater Narsetis
patricii tempore Iustini et Procopiae.

Templum S. Procopii cognominatum Vigilantiae, quod situm est
in Tauro, primus exstruxit Iustinianus, qui etiam multa alia palatia ibi
aedificavit nomine Vigilantiae germanae suae sororis, sed istam eccle-
siam incendio absumptam reaedificavit Antonina uxor Belisarii magistri,
quae vestitrix fuit Theodora uxoris Iustiniani magni, suasu ipsius
Vigilantiae, cum qua post mariti sui mortem habitavit.

Τὸ δὲ λεγόμενον *Κοντοσκάλιον* ἢ *πόρτα ἀπὸ Γαληνοῦ* τοῦ παρισταμένου εἰς τὸ κτίσμα τοῦ λιμένος ἔλαβε τούνομα· καὶ γὰρ ἐκεῖνος *κοντόσκελος* ἐπωνομάζετο.

Ἡ λεγομένη τοῦ *Ψαρελαίου* μονῆ πρότερον *Μυροδόωνος* ἔκαλεῖτο. ὁ δὲ κοπρώνυμος διερχόμενος ἐκεῖ ἠρώτησε τὸν πατρικίον τὸν *Καμουλιανὸν* πῶς κέκληται ἡ μονή· τοῦ δὲ μὴ εἰδέναι εἰπόντος, αὐτὸς εἰδῶς καὶ ἐνυβρίσαι θέλων τὴν τῶν μοναχῶν βρωσιν *ψαρελαίου* καλεῖσθαι ταύτην ἐκέλευσε, καὶ γέγονε τὸ τούτου ῥῆμα κύριον ὄνομα τῇ μονῇ. οἱ δὲ ἐκεῖσε *μοναχοὶ τηρι-* P 55
10 *καῦτα* ἐξέφυγον.

Ὁ *χορτοβολῶν* ὁ ὢν εἰς τὸ *Βύκιον* ἐκκλησία ἦν τοῦ ἁγίου *Ἀνδρέου*, ἣν ἀνήγειρεν *Ἰουστινιανὸς ὁ μέγας*. ὁ δὲ *Κυβαλλίνος* ἐποίησεν αὐτὴν *χορτοβολῶνα*.

Εἰς τὴν *καλουμένην Ψαμαθέαν* εἰδῶλον ἵστατο σεβόμενον 15 παρ' Ἕλληνός τινος. ἔλεγον οὖν αἱ *Χριστιανοὶ* πρὸς τὸν σέβοντα αὐτό "κατὰ ψεῦσμα θεός ἐστι τοῦτο τὸ σὸν εἰδῶλον," καὶ ἐκ τούτου ἔλαβεν ἡ πόρτα τὴν τοιαύτην ἐπίκλησιν. ἢ ἀπὸ τοῦ ἔψωμα *θεῖον*, διὰ τὸ ἄνωθεν ἵστασθαι τὸν τίμιον *σταυρόν*.

1 p. 34 Band.	<i>Κοντοσκάλη C.</i>	<i>Γαληνοῦ</i> Ἀγαλλιανοῦ
<i>τουρμαύρου π. CReg.</i>	4 p. 48 Band.	<i>ψαρελαίου Vat.</i>
<i>Μυροδόωνος</i>] <i>μυρέλαιον C,</i>	<i>μυροδόνα Vat.</i>	6 <i>κομμουλιανὸν</i>
<i>Reg.</i>	8 ἐκέλευσεν ὁ <i>χοῖρος Reg.</i>	11 p. 45 Band.
<i>χορτοβολῆς Vat.</i>	12 <i>Ἰουστινιανὸς</i> ἐκεῖσε <i>ἐρχόμενος C.</i>	
14 p. 48 Band.	<i>ψαμαθᾶν C.</i>	16 <i>κατὰ ψεῦσμα</i>] ὅτι τὸ
	<i>εἰδῶλον, ὃ σέβῃ ὡς θεόν, ψεματινός ἐστι. C et, qui ψεμα-</i>	<i>θεινός, Reg.</i>

Porta quae vocatur *Contoscalium*, nomen accepit a *Galemo*, qui *structurae portus* praeeerat et cognominabatur *Contoscelus*.

Monasterium *Psarelai* antea nominabatur *Myrodonis*. cum autem quodam tempore *Constantinus Copronymus* illud praeteriens *Camulianum patricium* interrogaret, quomodo id monasterium vocaretur, atque in se nomen eius nescire responderet, imperator, qui bene illud noverat, nominari iussit monasterium *Psarelai*, illudens scilicet monachis, quod semper comederent pisces. et monasterium quidem hoc nomen retinuit, monachi vero propterea inde profugerunt.

Foenile quod est in loco nuncupato *Buccino*, prius ecclesia erat *S. apostoli Andreae*, quam exstruxerat *Iustinianus magnus*. *Constantinus* vero *Copronymus* eam mutavit in foenile.

In porta quae vocatur *Psamathea*, idolum stabat, quod colebatur a quodam gentili: propterea igitur, quod Christiani eius cultori dicere solerent "falsus est et ementitus deus hoc tuum idolum," ideo porta sic nominata est; vel propter exaltatum ibi sanctae et venerandae crucis signum, quod supra eam positum erat.

B Ἡ πέμπτη λεγομένη πόρτα ἐκλήθη διὰ τὸ εἶναι τὸν ἀριθμὸν τὴν πέμπτην.

Ἡ δὲ Χαροίου πόρτα ἐκλήθη ἀπὸ Χαροίου τοῦ δευτέρου τοῦ μέρους τῶν Βενέτων, ὅτι παρίστατο ἐκεῖσε, ὅτε ἐκτίετο τὸ χερσαῖον τεῖχος. 6

Ἡ Ξυλόκερκος πόρτα διὰ τοῦτο ἐκλήθη οὕτως, ὅτι οἱ τεχνῖται ἐν τῷ τόπῳ εὐρόντες ὕδατα πολλά, καὶ μὴ δυνάμενοι θῆσειν τεῖχος διὰ τὴν πολλὴν πλημμύραν, κέρκους καὶ παντουρώματα μετὰ ξύλων ποιήσαντες τεθείκασι τὸ θεμέλιον.

C Τὴν Θεοτόκον τὴν καλουμένην πηγὴν ὁ μέγας Ἰουστινιανὸς 10 ἐκτίσεν. ἀπερχόμενος γὰρ εἰς Θράκην ἐπὶ τῷ κινήγησαι εἶδε πλῆθος λαοῦ ἔξερχόμενον ἐκ τοῦ ἐκεῖσε ναοῦ, μικροῦ ἔτι ὄντος εὐκτηρίου, καὶ ἠρώτησε τί ἐστίν· Στρατήγιος δὲ τις μάγιστρος καὶ φύλαξ τῶν βασιλικῶν χρημάτων εἶπεν αὐτῷ "ἡ πηγὴ τῶν ἰαμάτων ἐστί, δέσποτα." καὶ ὁ βασιλεὺς θανατάσας ὤρισε, καὶ 15 ἐκτίσθη ναὸς μέγιστος καὶ περικαλλὴς ἐκ τῆς περισευασίας ὅλης τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. ὑπὸ σεισμοῦ δὲ συμπτωθεὶς ἐκτίσθη πάλιν παρὰ Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίας, ἔχων ὁ ναὸς ἀφ' οὗ ἐκτίσθη ἕως τῆς Ἀθηναίας Εἰρήνης ἔτη διακόσια ἑβδομήκοντα ἑπτὰ.

1 p. 48 Band. τὸν ἀριθμὸν] κατ' ἀριθμὸν πέμπτην C.
 3 p. 50 Band. 6 p. 50 Band. Ξυλόκερκος et Ξυλόκερκος
 alii. Ξηρόκερκος Reg. 8 παντουρώσεις C, 9 μετὰ] ἐκ
 Reg. 10 p. 56 Band. 13 εὐκτηρίου καὶ μοσαροῦ τινὸς
 ἐκτίσσε καθεζομένου Reg. 19 ἔτη] σέξ χρόνοι Reg.

Porta quae vocatur Quinta, ex eo nomen habet quod numero quinta sit.

Porta Charsiae ita dicta est a Charsia secundo factionis Venetae, qui structurae eius loci praefuit, eum conderetur murus terrestris.

Porta quae vocatur Xylocercos, nomen ex eo habet quod artifices eam struentes, propter magnam aquae copiam ibi repertam et crebram maris inundationem, roboreis tignis et palis in aqua defixis fundamentum superposuerunt.

Ecclesiam S. deiparae, quae cognominatur ad fontem, Iustinianus magnus condidit. cum enim aliquando in Thraciam venatum iret, et ex hoc templo, quod tunc temporis parvum oratorium erat, magnam videret prodire populi multitudinem, interrogavit quidnam illud sibi vellet; Strategio autem quodam magistro et custode imperialis pecuniae respondente fontem ibi esse morbos sanantem, valde hoc admiratus est imperator, et ex superflua materia magnae ecclesiae ingens ibi et splendidum aedificavit templum, quod terrae motu collapsum Irene Attica reaedificavit 277 annis post primam eius aedificationem.

Ἡ δὲ ἀχειροποιήτος καὶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος παρὰ D τοῦ ἐν ἁγίοις Κωνσταντίνου ἐκτίσθη.

Ὁ δὲ πρόδρομος ὁ στρογγυλόστεγος ἐκτίσθη παρὰ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου, ὅτι ἐπὶ ἡμερῶν αὐτοῦ ἤχθη ἡ τιμία κἀρα τοῦ 5 προδρόμου εἰς τὴν πόλιν, ἣν καὶ ἐδέξατο ἀπὸ τοῦ Ἑβδόμου μετὰ Νεκταρίου πατριάρχου καὶ κατέθετο εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεολόγου. εἶτα διὰ τοῦ μαγίστρου Ρουφίνου ἔκτισε τὸν ναὸν τοῦ προδρόμου.

Ἡ μονὴ τοῦ Παυλίνου ἐκτίσθη παρὰ Παυλίνου μαγίστρου τοῦ οἰκειοτάτου ἀνδρώπου τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ· 10 σύντροφος γὰρ αὐτῷ ὑπῆρχεν. ὃς καὶ ἀνήγαγε τὸν ναὸν τῶν P 56 ἁγίων ἀναργύρων. οὗτος ὁ Παυλῖνος ἀνηγάθη παρὰ Θεοδοσίου ζηλοτυπήσαντος αὐτὸν διὰ τὴν ἰδίαν γυναῖκα Εὐδοκίαν τὴν βασιλισσαν. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ ἠρέθη μῆλον παμμεγεθέστατον, ἀπὸ Φρυγίας κομισαντος αὐτό τινος, ὅπερ λαβὼν ὁ 15 βασιλεὺς καὶ Θανμάσας δέδωκε τῷ κομισαντι ὑπέρπυρα ἑκατόν. τὸ δὲ μῆλον ἀπέστειλεν Εὐδοκίᾳ τῇ βασιλοσῆ ἐκ τῆς ἁγίας Σοφίας· ἐκεῖσε γὰρ ὄντι τῷ βασιλεῖ ἐκομίσθη. κἀκεῖνη λαβοῦσα κατεῖχε, καὶ ἐθαύμασεν ἐπὶ τῷ μεγέθει καὶ κάλλει αὐτοῦ. προσελθὼν δὲ Παυλῖνος καὶ ἰδὼν παρὰ τῇ δεσποίνῃ τὸ μῆλον B

1 p. 56 Band. ἡ δὲ ἀχειροποιήτος ἐκτίσθη παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου εἰς τὸ καθέξομαι Ἀβράμιον τὸν μοναχὸν ἐκεῖσε· διὸ καὶ ἐκλήθη Ἀβραμίου. C, ubi lemma Τὰ ἔξω μοναστήρια. 2 τοῦ μεγάλου κωνστ. Reg. 3 στρογγ. ὁ ἔγων τὰς κόγχας ἐκτ. Reg. 4 τιμία] ἁγία κεφαλή Reg. 5 ἀπὸ τοῦ Ἑβδ.] εἰς τὸ Ἑβδόμον Reg. 8 p. 55 Band. τοῦ Παυλίνου] τὰ Παυλίνης CReg. 9 οἰκειοτάτου] φίλου Reg. 11 ἀναργύρων. οὕτω δὲ ἐτελείωσεν αὐτόν C. 13 παμμεγεθέστατον] μῆλον ὀπίρας δίκην ἐπέχον μοδίον τὸ μέγεθος C, μοδίον μέγεθος ἔχον Reg. 15 ὑπέρπυρα] νομίσματα CReg.

Templa imaginis non manufactae et S. Iohannis theologi a beato Constantino primo exstructa fuerunt.

Ecclesiam S. Iohannis baptistae Theodosius magnus condidit, quia ipso imperante sanctum eius caput in urbem allatum fuit, quod imperator cum patriarcha Nectario in Hebdomo suburbio excepit, et in S. Iohannis evangelistae templo deposuit, usque dum per Rufinum magistrum ecclesiae supradicta S. Iohannis baptistae aedificaretur.

Monasterium Paulini Paulinus magister condidit, qui valde familiaris fuit imperatori Theodosio iuniori et una cum ipso educatus. hunc postea Theodosius zelotypia occidit ob coniugem Eudociam Augustam. quippe offerebatur aliquando imperatori pomum mirae magnitudinis e Phrygia allatum, quod ipse plurimum admiratus eum qui attulerat centum hyperpyris remuneravit. pomum vero ex templo S. Sophias, ubi hoc ipsi oblatum erat, ad Eudociam Augustam misit, quae illud accipiens aequae magnitudinem atque pulchritudinem eius mirata fuit. accedens autem ad eam Paulinus, et idem pomum simili cum admiratione

ἐθαύμασεν, εἰρηκῶς αὐτῇ “πόθεν τοῦτο τὸ ἀγαθὸν ἠρέθη, δέσποινά μου;” ἡ δὲ ἐρώσα αὐτοῦ “λάβε τοῦτο” ἔφη. ὁ δὲ λαβὼν ἔπεμψε δῶρον τοῦτο τῷ βασιλεῖ, μὴ εἰδὼς ὅτι παρ’ αὐτοῦ ἐδόθη τῇ δεσποίνῃ. ὁ δὲ βασιλεὺς λαβὼν, καὶ γνοὺς ὅτι ὅπερ ἀπέστειλε τῇ βασιλίσσῃ μῆλον ἔστι, προσεκάλεσε τὴν Αὐ- 5 γούστῳ, καὶ ἐπρώτησε αὐτὴν “ὅπερ ἔστειλά σοι μῆλον, ποῦ ἔστιν;” ἡ δὲ εἶπεν “Παυλίνῳ τῷ πιστοτάτῳ ἡμῶν δέδωκα.” ὁ δὲ αὐτὴν μὲν ἠπειλήσει ῥήμασιν αὐστηροῖς, Παυλῖνον δὲ προσέ- 10 C ταξε φρονεῦθῆναι εἰσερχόμενον εἰς τὸ παλάτιον. καὶ δῆτα ἀνερχόμενον τὸν σκατεινὸν κοχλίαν οὐκ ἠδυνήθησαν οἱ προσταχθέντες τοῦτον φρονεῖσαι, εἰ μὴ τὰ ὄψα αὐτοῦ μόνα ἐξέκοψαν. καὶ γνοὺς ἐκεῖνος τὴν ἐπιβουλήν ἔφυγε. τοῦτο δὲ εἰς θαῦμα τῶν ἁγίων ἀκαργύρων γέγονεν, ὡς ἂν τελειώσῃ τὸν ναὸν αὐτῶν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας ὅπως αὐτὸς ἔφυγε τὸν προκειμένον φόνον, καὶ αἰσχυνοὺς ἄγνοιαν προεβύλλετο καὶ τοὺς τολμητὰς ἀμύναι 15 ἔλεγεν. ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἤδη τετελειωκότῳ τὸν ναὸν τῶν ἁγίων ἀκαργύρων ἀπεκεφάλισεν αὐτόν.

4. δεσποίνῃ] ἀγούστῃ alii. 7 εἶπεν] εἶπε φαγεῖν αὐτό. καὶ πάλιν ἠρώτησεν αὐτὴν εἰς τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ· ἡ δὲ καὶ πάλιν εἶπε φαγεῖν αὐτό. ὁ οὖν βασιλεὺς ἐξενεγκῶν τὸ μῆλον ἔφη καὶ τοῦτο τί ἔστι; καὶ ταύτην μὲν ἠμύνατο ῥήμασιν αὐστηροῖς, τὸν δὲ παυλῖνον τὸν πιστότατον αὐτῷ φίλον προσέταξεν εἰσερχόμενον εἰς τὸ παλάτιον κατακοπήναι. καὶ δῆτα Reg. 9 φρονεῦθῆναι] μελοκοπηθῆναι C. 17 αὐτόν] αὐτὸν φαερώς. ἡ δὲ δέσποινα ὡς δῆθεν ἀτιμωθεῖσα ἠτήσατο τὸν βασιλέα ἀπελθεῖν εἰς τοὺς ἄγλους τόπους, καὶ συγγωρηθεῖσα ἐξῆλθεν. ἐκείσε ἣν γενομένη καὶ εὐαρεστήσασα τῷ θεῷ. ἐν δὲ τῷ μέλλειν τελευτᾶν ἐξωμόσατο μὴ συνειδέναι τι μετὰ Παυλίνου. Reg.

aspectans, dixit “ubinam, domina, egregius ille fructus repertus est?” at ipsa, quae eum amabat, “tu” ait “accipe illud.” Paulinus igitur pomum ab ea acceptum imperatori remisit, ignorans ab eo prius Augustae illud donatum fuisse. imperator autem pomum recipiens, et cognoscens idem esse quod antea Augustae miserat, ipsam ad se vocatam interrogavit “ubi est pomum quod tibi misi;” illa vero respondit “Paulino nostro fidelissimo dedi.” tunc imperator illam quidem severa interminatione increpuit, Paulinum autem, dum ingrederetur palatium, interfici iussit. constituti igitur insidiatores eum in ascensu testudinis tenebrosae aggressi sunt; cui tamen, solis auribus praesectis, vitam adimere non potuerunt: ipse enim, simulatque per insidas se circumventum sensit, recta inde profugit. caeterum hoc ita evenit miraculoso auxilio SS. anargyrorum Cosmae et Damiani, nempe ut inchoatum eorum templum exaedificaret, imperator vero audiens eum vitae periculum effugisse, prae pudore nil sibi hac de re cognitum fuisse simulavit, et insuper aggressores se puniturum promisit. nihilominus, post absolutum templum SS. anargyrorum, caput ei praecidi iussit.

Τὴν ἄγλιαν σορὸν τὴν ἐν τοῖς χαλκοκρατεῖσι Ἰουστινῶσι καὶ Σοφίᾳ ἀνήγειρεν. ἐν δὲ τῇ ἀγορῆνιᾳ ἀνεγίνωσκον μεγάλοι ἄν-
θρωποι, ὃ τε Μιχαὴλ ὁ Ραγγαβὲ ὁ πορροπαλάτης πρὸ τοῦ βασι-
λεῦσαι, καὶ Βάρδας Καῖσαρ ὁ Φεῖος Μιχαὴλ τοῦ υἱοῦ Θεοφίλου,
καὶ πολλοὶ τῶν μεγίστων· ἐκάϊσε γὰρ ἐναπόκειται ἡ τιμία ζώνη
καὶ ἡ ἐσθῆς τῆς Θεοτόκου, τὸ δὲ ἠμοφόριον ἐν Βλαχέρναις.

Τὸν ἅγιον Ἰάκωβον τὸν πλησίον αὐτῆς ὁ αὐτὸς βασιλεὺς
ἀνήγειρεν, ἔνθα εἰσὶν ἐν σοροῖς λείψανα τῶν ἁγίων νηπιῶν καὶ
τοῦ ἁγίου Συμεῶν τοῦ Θεοδόχου, ταῦ προφήτου Ζαχαρίου καὶ
Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθένου. ἐν δὲ τῷ δεξιῷ μέρει τῆς ἁγίας σο-
ροῦ εἰσι κείμενα τῶν ἁγίων μαροφόρων γυναικῶν τὰ σώματα, ἐν P 57
δὲ τῇ εὐκατέμῳ αἱ τρίχες τοῦ τιμίου προδρόμου.

Τὸ λούμα τοῦ Γερμανοῦ Γερμανὸς ἐν τοῖς χρόνοις Οὐαλεν-
τιανοῦ στρατηγὸς γενόμενος Πελοποννήσου ἀνήγειρε, οἶκον αὐ-
τοῦ ἔχων.

Περὶ δὲ τῆς τοῦ Βοσπορίου ἐκαινημίας ταῦτα φησὶν Ἰωάννης
Ἀντιοχεύς, ὅτι εἰς τὸ σηματοειδὲς τοῦ τείχους εἶχον ἔθος πωλεῖν
ποτὸς βόας, ὃ καὶ ἐκράτει μέχρι τοῦ κοπρωνύμου, εἰς δὲ ποτε

1 p. 28 Band. 2 ἐν δὲ] ἐκείσε ἢ ἀναγινώσκων Μιχαὴλ C.
7 p. 28 Band. 16 p. 29 Band. περὶ δὲ] ὅτι τὸ Βοσπό-
ριον, καθὼς φησὶν Ἰωάννης ὁ Ἀντιοχεύς, ὅτι Βύζας ἐκτίσε τὸ
Βυζάντιον, βοῶν ἀπέστειλεν ἀπὸ τοῦ προσφορίου, καὶ ἀπήλθον
εἰς Χρυσόπολιν, καὶ οὕτως ἐπάθη Βοσπόριον. ἐκεῖ δὲ ἐκαλοῦντο
οἱ βόες καὶ εἰς τὸ σηματοειδὲς τείχος μέχρι τοῦ Κοπρωνύμου.
ἐκεῖνος ἄριστος εἰς τὸν Ταῦρον πωλεῖσθαι. C. προσφορίου
Vat. 17 αἰγμ. τείχος Reg.

Templum sacri conditorii in Chalcopratibus Iustinus et Sophia
aedificarunt. in vigilia autem viri magni lectorum officio ibi funge-
bantur, nampe Michael Rangabe caepalata, antequam imperio petiretur,
et Bardas Caesar, patrus Michaelis filii Theophili, et complures ma-
gistri. ibi enim deposita est veneranda zona et vestis S. deiparae:
numerate vero in Blachernis asservatur.

Prope supradictum templum idem imperator ecclesiam S. Iacobi
exstruxit, ubi suis in conditoriis asservantur reliquiae sanctorum inno-
centium et Simeonis Theodochi et prophetae Zachariae et Iacobi fratris
Christi. caeterum in dextra parte sacri conditorii posita sunt corpora
sanctarum mulierum, quae unguenta ad Christi sepulcrum tulerunt, in
sinistra vero coma B. Iohannis praecursoris.

Thermas Germani Germanus, qui sub Valentiniano praetor fuit
Peloponnesi, exstruxit, quod domus eius ibi esset.

De Bosporii portus denominatione refert Ioannes Antiochenus, in
illa muri parte quae a similitudine fabricae Sigma nuncupatur boves
olim venisse, quod etiam moris fuit usque ad Constantinum Coprony-
mum. accidisse autem aliquando ut bos quidam oestro percitus in mare
Georg. Cod. de Orig. Cp.

βοῦς οἰστρογηλάτης εἰσῆλθε τὴν θάλασσαν καὶ ἐπέρασεν εἰς Χρυσόπολιν, καὶ διὰ τοῦτο ἐκλήθη Βοσπόριον.

B Τὸν δὲ πύργον οὗ καλεῖται τὸ κεντηνάριον, μέγαν καὶ περιφανῆ ἀνήγειρεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, καὶ ἐδαπάνησε κεντηνάριον. σεισμοῦ δὲ γενομένου καὶ τελείως χαλασθέντος, ἐκτίσθη ὁ παρὰ Θεοφίλου, καδὰ νῦν ὁρᾶται. φέρεται δὲ τὸ ἀρχαῖον ἐπώνυμον.

Τὸ παλαιὸν Πέτριον Πέτρος τις πατρικίος ἐπὶ τοῖς χρόνοις Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου ἔκτισεν. ἔλεγον δὲ αὐτὸν καὶ Βαρναμιανὸν τὸν Σύρον, πολλὰς ἀρχὰς τῷ τότε ἀνύσαντα. 10

Ἡ δὲ μονὴ Ῥωμαίου ἐκτίσθη ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Λέοντος **C** Μακέλου παρὰ Αἰμωνος πατρικίου τοῦ Ῥωμαίου· εἰσελθὼν γὰρ εἰς τὴν πόλιν ἐκέισε ὧκει.

Ἡ μονὴ ἣ καλουμένη Προκοπίας παρὰ Προκοπίας ἐκτίσθη τῆς θυγατρὸς Νικηφόρου τοῦ Σελευκηνοῦ καὶ γυνυικὸς Μιχαῆλ **15** Ῥαγγαβὲ τοῦ ἀπὸ κουροπαλάτων.

Τὸν ἅγιον Ἐυστάθιον ἔκτισεν Εἰρήνη ἡ Ἀθηναία.

Τὰ δὲ ἀρμαμέντα ἣ μονὴ ἔχουσι ὁ ἅγιος Παντελεήμων,

1 ἐπέρασεν ἐκ τῶν ἐκεῖσε εἰς Reg. 3 p. 56 Band. 4 ἐδαπάνησε] ἐξωδάσσε Reg. 5 χαλάσαντος C. 6 ὁρᾶται] ὡς ὁρᾶται μικρὸς C. ὁρᾶται. ἐπέγραψε γὰρ καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Reg. 8 p. 40 Band. τὸ παλαιὸν Πέτριον οἶκος ἦν Πέτρον πατρικίου ἐν CVat. vulgo τὸ παλάτιον Π. 9 Βαρναμιανὸν C, βοασουνιανὸν Vat., βοασυνὸν Reg. 11 p. 50 Band. Λεωμυκέλου C. 13 ὧκει. ἔχει δὲ ἀπὸ τοῦ κτισθῆναι χρόνους φησὶ. C. 14 p. 53 Band. ἣ μονή] τὰ ἀρμαμέντα C. 18 p. 57 Band.

desiliret et tranaret usque Chrysopolim, atque hinc Bosporium nominis originem traxisse.

Turrim quae vocatur Centenaria, Constantinus magnus magnifice et splendide exstruxit, et in eius structuram centum librarum milia impendit. hanc postea terrae motu deiectam reaedificavit Theophilus ita ut hodieque visitur. caeterum retinuit cognomen pristinum.

Palatium quod vocatur Petrium, Petrus quidam patricius tempore Iustiniani magni condidit, idem qui dictus etiam alio nomine Barsyamianus Syrus multos eo tempore gessit magistratus.

Monasterium Romae sive Romani condidit tempore Leonis Macelae Haemon quidam patricius Romanus: ibi enim in urbem veniens habitavit.

Monasterium Procopiae exstruxit Procopia filia Nicephori Seleucensis, uxor Michaelis Rangabe ex curopalata imperatoris.

Templum S. Eustathii aedificavit Irene Attica.

Monasterium ad Armamenta sive sancti Panteleemonis primo qui

πρώην μὲν ὁ Μαυρίκιος ἀρμαμενταρεῖον αὐτὸ ἔκτισε, μετὰ δὲ χρόνους σμῆ Θεοδώρα ἡ γυνὴ Θεοφίλου τοῦ βασιλέως μονὴν αὐτὸ ἐποίησε.

Τὰ Πικριδίου ἔκτισε Πικρίδιος ὁ κοιτωνάριος ἐν τοῖς χρό- D
5 νοῖς Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίας.

Τὸ δὲ Καστέλλιον Τιβέριος ἔκτισεν ὁ βασιλεὺς ὁ πενθερὸς Μαυρικίου διὰ τὸ μὴ καῦσαι τὸν στόλον αὐτοῦ Χάγανον τὸν ἄρχοντα Βουλγαρίας· ἐκτίσε γὰρ τὰ πλοῖα ἤγαγε καστελλώσας καὶ ὀχυρώσας αὐτὰ ἐκτίσε.

10 Τὸν ἀρχιστράτηγον τὸν εἰς τὸν Ἀνάπλου καὶ τὸ Σωσθένιου ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἔκτισε.

Τὸν ἅγιον Μάμαντα ὁ Λεωμακέλης ἀνήγειρε, διότι ἐκαλετο ἡ πόλις μῆνας ἔξ. ἐν ᾧ ὁ βασιλεὺς καὶ παλάτια ἔκτισε καὶ ἱπποδρόμιον, ἐν ᾧ οἱ βασιλεῖς ἠνιόχευον, οὗ καὶ Μιχαὴλ ὁ P 58
15 υἱὸς Θεοφίλου τοῦ βασιλέως ἀνηρέθη παρὰ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνο. λέγεται δὲ ὅτι κατὰ τὴν τότε μονὴν τοῦ ἐμπρησμοῦ καὶ χειμῶν γέγονεν οἶος οὐκ ἐγένετο ἄλλοτε ποτέ. ἀλλὰ καὶ στακτὴν

1 πρώτον ἐπὶ Μαυρικίου ἀρμαμέντον ἦν C. 3 ἐποίησε καὶ κτήματα πολλὰ ἐπεκύρωσε C. 4 p. 56 Band. lemmate hoc: Περὶ τῶν μοναστηρίων τῶν περατικῶν. κοιτανίτης Vat. 6 p. 57 Band. 10 p. 58 et 59 Band. τὸ Σωσθ.] τὴν μονὴν τοῦ Σωσθένιου τὸν ἀρχιστράτηγον C. 12 p. 57 Band. Λεωμάκελος C. ἀνήγειρε καὶ ἔκτισεν ἐκαὶ παλάτια, διότι ἐνεποήζετο ἡ πόλις μῆνας 5'. καὶ ἐξελθὼν ὁ Λεωμάκελος ἔκτισεν αὐτὰ καὶ μόνον ἐποίησε καὶ ναὸν ὠσαύτως, καὶ ἐώρα ἀνεκείσε τὴν πόλιν ἐμπρηζομένην. εἰδ' οὕτως ἔβρεξε στακτὴν ἐπ' αὐτῇ ὡς σπιθαμὴν τὸ πάχος. ἔκτισε δὲ καὶ ἱπποδρόμιον, ἐν ᾧ καὶ Μιχαὴλ ὁ βασιλεὺς ἀνηρέθη ὑπὸ Βασιλείου. C, omissis reliquis.

dem a Mauricio in armamentarium exstructum fuit. Theodora autem uxor Theophili imperatoris in monasterium mutavit post annos 248.

Aedificium quod vocatur Picridii, condidit Picrides cubicularius tempore Irenae Atticae.

Castellum aedificavit Tiberius imperator socer Mauricii, ne Chaganus Bulgarorum princeps classem eius combureret: ibi enim naves suas subduxit, et locum munivit castello.

Templa B. archangeli Michaelis in Anaplo et Sosthenio Constantinus magnus aedificavit.

Templum S. Mamantis Leo Macelas aedificavit, cum urbs sex integros menses continuo incendio flagrasset. ibidem quoque palatium exstruxit et Hippodromum privatae imperatorum aurgationi destinatum; ubi etiam Michael Theophili imperatoris filius a Basilio Macedone occisus fuit. ferunt autem durante illo incendio adeo saevam fuisse hiemem ut alias nunquam. eodem quoque tempore puram putam stacten pluit,

καθαράν ἔβραζεν, ὡς κείσθαι ἐν τοῖς κεράμοις μέχρι σπιθαμῆς, τότε δὲ καὶ ὁ δοσιος Δανιὴλ ἐν τῷ Ἀνάπλω ἦν.

Τὸν ἅγιον Ταράσιον τὴν μονὴν, λέγουσιν ἔτι ὁ ἅγιος Ταράσιος ὁ πατριάρχης ἐκείσε ἐτέθη καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐγένετο μονή. 5

B Τὴν μονὴν τὰ Δαμιανοῦ Δαμιανὸς παρακοιμώμενος ὁ Σθλαβὸς ἔκτισεν ἐν τοῖς χρόνοις Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου καὶ Μιχαὴλ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

Τὸν ἅγιον Φωκᾶν πέρα Βασιλείος ὁ Μακεδὼν ἔκτισε ὁμοίως καὶ τὴν Θεοτόκον ἐν τῷ φέρῳ, καὶ τὴν νέαν εἰς τὸ παλάτιον, καὶ τὰ παλάτια πέρα τῶν πηγῶν. 10

Ἡ δὲ πέραθεν τοῦ στενοῦ λεγόμενα ἐκκλησία χρυσοκέραμος παρὰ Ἰουστίνου καὶ Σοφίας τῶν εὐσεβειστάτων βασιλέων ἐκτίσθη, καὶ ὁ ἅγιος Παῦλος τὸ ὀρφανοτροφεῖον, καὶ ὁ δοσιος Ζωτικὸς ὁ εἰς τοὺς λωβούς, ἀλλὰ καὶ ὁ λιμὴν τῶν Σοφιῶν καὶ αἱ Σοφριανῆ 15 τὰ παλάτια πέρα τοῦ στενοῦ.

C Τὰ δὲ ζευκτὰ κίονια παρὰ Ῥωμανοῦ τοῦ γέροντος ἀνηγέρθησαν καὶ εἶχον τοὺς τιμῶν σταυρούς.

Τὰ δὲ Εὐτροπίου ὁ λιμὴν ἐκτίσθη παρὰ Εὐτροπίου πρωτοσπαθαρίου καὶ κοιμιστορος ἐν τοῖς χρόνοις Ζήνωνος καὶ Ἀναστα- 20

δ p. 58 Band. τὸν ἅγιον] τὸν δὲ ἅγιον Ταράσιον λέγουσιν εἶναι προάστειον τοῦ πατριάρχου Ταρασίου, καὶ ἀνίστησεν ἐν αὐτῷ μονήν. C. 6 p. 58 Band. τὰ Δαμιανοῦ] τὴν Δαμιανοῦ καλουμένην Reg. 7 σκλάβος Vat. 9 p. 58 Band. πέρα om C. 11 πέρα om C. 17 p. 58 Band. ζευκτικὰ Vat. 18 σταυρούς τοὺς ὄντας νῦν εἰς τὰ μαύρου Reg. 19 p. 59 Band. 20 χρόνοις Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως C.

ita ut ad spithamae altitudinem vasa eo replerentur. eodem S. Daniel in Anaplo degebat.

Monasterium S. Tarasii nomen habet a Tarasio patriarcha, qui ibi sepultus est. post obitum vero illius in monasterium mutatum fuit.

Monasterium Damiani Damianus accubitor natione Sthlavus condidit temporibus Theophili Iconomachi et Michaelis filii eius.

Ecclesiam S. Phocæ trans fretum Basilii Macedo aedificavit; item S. deiparae templum in foro, et ecclesiam novam in palatio, et palatium ultra fontes.

Ecclesiam trans fretum sitam et auratis tegulis tectam piissimi principes Iustinus et Sophia condiderunt. item orphanotrophium S. Pauli et domum mutilatis recipiendis destinatum, quæ dicitur S. Zoticæ, et portum Sophiæ, et palatia Sophiana trans fretum.

Columellas iunctas, quibus signa crucis imposita erant, Romanus senior erexit.

Portum Eutropii condidit Eutropius protospatharius et quæstor

οίου τῶν βασιλέων· ἐν ᾧ λιμνὴ ἀπετιμήθη τὴν κεφαλὴν Μαυρί-
κιος καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ καὶ ἡ γυνὴ παρὰ Φωκᾶ τοῦ τυράννου.

Τὰ Μακελίας ἀνήγειρε Λέων ὁ πρωτοασκεροτήης.

Ἐν δὲ τῇ μόνῃ τῇ λεγομένῃ Πηλαμίδου στήλῃ Ἰσαυτὸ μαρ-
μαρῖνος, ἦν ἀνήγειρε Θεόφιλος ἐν τοῖς χρόνοις Κωνσταντίνου τοῦ
πορφυρογεννήτου.

Τὰ δὲ ἐν τῷ Ἑραίῳ παλάτια ἐκτίσθη παρὰ τοῦ μεγάλου D
λου Ἰουστινιανοῦ· ὁ δὲ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Ἰουστίνος ἐκαλλώπισεν.
Ἑραϊον δὲ ἐκλήθη, ὅτι πάλαι τῆς Ἑρας ἦν ἡ ναὸς ἐκεῖ. ἢ
10 Ἑρίον, ὅτι τὸ παλαιὸν ἐκεῖ ἐθάπτοντο οἱ πόλιται· καὶ δηλοῖ
τοῦτο τὰ πολλὰ μαρμάρια κισθούρια.

Τὰ εἰς τὸν Βρύαντα παλάτια Τιβέριος ὁ βασιλεὺς ἔκτισε
καὶ ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ Μαυρίκιος. ἐκλήθη δὲ Βρύας προφητικῇ
ῥήσει διὰ τὸν μέλλοντα ἀπέθνησκει βρυγγῶν τῆς πόλεως·
15 καὶ γὰρ ἡ ταύτης τῆς πόλεως ἔσχατος βασιλεὺς μέλλων ἐξελεῖν
προσάξει θεοῦ καὶ ἀπελεύειν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἀποδοῦναι τῷ
κυρίῳ τὴν βασιλείαν τῶν Ῥωμαίων ἅμα τῷ διαθήματι αὐτοῦ,
ἐπειδὴν γενήσεται ἐν τῷ τοιοῦτῳ βουτῷ τῷ Βρύαντι, μέλλει
ἀκοῦσαι μετὰ πάντων τῶν ἀκολουθούντων ἀπὸ τῆν βοῆν καὶ P 59

3 p. 59 Band. τὰ Μακ.] τῆς δὲ Μακελίας τὴν μόνην ἀνή-
γειρε Μακίλιος ὁ πρωτοασκεροτήης οὕτως καλούμενος C. μηλελίας
Vat. 4 p. 59 Band. ἐν δὲ] τὴν δὲ πηλαμίδα ἀνήγειρε
Λέων ὁ φιλόσοφος ἐν τοῖς χρόνοις Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου C.
7 p. 59 Band. 8 Ἰουστίνος] Ἰουστίνος καὶ Σοφία ἐκαλλώ-
πισαν αὐτὰ C. 12 p. 59 Band. τὰ εἰς] τοῦ δὲ Βρύαν-
τος τὰ παλ. C. 13 Βρύας ὅτι μέλλοντος τοῦ ἔσχατου ἐξελεῖν
βασιλείας καὶ κατοικίσει εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν αὐτῷ Βρύαντι μέλλει
ἀκοῦσαι βρυγγῶν καὶ τὴν βοῆν τοῦ κλανθμῶτος τῆς πόλεως. C.
18 ἐν τῷ τοιοῦτῳ] ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ τοῦ βρύα Reg.

temporibus Zenonis et Anastasii imperatorum; ubi Mauricio et uxori
eius atque liberis capita praecisa sunt.

Aedificium quod vocatur Macelias, Leo protosecretis exstruxit.

In monasterio dicto Pelamidæ statua marmorea collocata erat,
quam erexit Theophilus philosophus tempore Constantini Porphyrogeniti.

Palatia sita in Heraeο Justinianus magnus aedificavit, quae postea
exornavit Iustinus eius nepos. vocatur autem locus ille Heraeum, quod
antiquitus ibi templum Iunonis esset; vel Erium, quoniam cives olim ibi
sepeliebantur, uti etiam nunc testantur multa marmorea monumenta.

Palatia quae sunt in Bryante, Tiberius imperator et Mauricius
eius gener aedificarunt. dictus autem est ille locus Bryas propheticò
praesagio futuri urbis fremitus, qui ibi olim exaudietur. cum enim ulti-
mus huius urbis imperator inusu divino ex urbe discedet et proficiscetur
Hierosolyam, traditurus deo una cum suo diademate imperium Roma-
norum, tunc in hoc colle nominato Bryante ipse et omnes, qui eum

τὸν βρογγιὸν τοῦ ἐναπομέναντος λαοῦ, τῆς πόλεως ἤδη παντιζομένης.

Τὰ τοῦ Δαματρίου παλάτια οἱ αὐτοὶ βασιλεῖς ἔκτισαν. ἔστι δὲ ἐκεῖσε τὸ πῆδημα Κωνσταντινοῦ τοῦ υἱοῦ Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίας, τοῦ τυφλωθέντος παρὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ. 5

Τὰ Φλωρεντίου καὶ τὰ Καλλιστράτου ἀπὸ δύο ἀδελφῶν οὕτω καλουμένων ἐκτίσθη. μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτῶν ἐγένετο δύο μοναστήρια ἐν τοῖς χρόνοις Κωνσταντινοῦ τοῦ μεγάλου. μετὰ δὲ τετρακόσια καὶ εἴκοσι ἔτη Παῦλος πατριάρχης ἐν τοῖς χρόνοις Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίας παρετήσατο, καὶ κατελθὼν 10 τοῦ πατριαρχείου ἐκεῖσε ἠσυχήσας μετὰ μῆνας τέσσαρας τέθνηκε.

B Τὰ παλάτια τῶν Ἐλευθερίου καὶ τὰ Ἐργοδοσία ἢ αὐτῆ Εἰρήνη ἔκτισεν. ἀπὸ δὲ τῶν Ἐλευθερίου παλατιῶν μέχρι τοῦ Ἀμαστριανοῦ ἵπποδρόμιον ἦν, παρὰ τοῦ δευτέρου κτίστωρος τῆς πόλεως τοῦ μικροῦ Θεοδοσίου κατασκευασθέν, ὅπερ κατέλυσεν ἢ 15 Ἀθηναία καὶ ἔκτισεν ἐν αὐτῷ τὰ πιστώρια.

Τὸ δὲ καλούμενον μέγα λουτρόν πλησίον τοῦ βοδὸς ἐκτίσθη παρὰ Νικήτα ἐνοῦχου καὶ ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἐπὶ τοῖς χρόνοις Θεοφίλου τοῦ βασιλέως.

Ὁ ἀρχιστράτηγος τὰ Ἀβάκια, ὁ πλησίον τοῦ Ξηρολόφου, 20 ἐκτίσθη παρὰ Λεωμακέλου. ἐκλήθη δὲ οὕτω διὰ τὸ εὐρεθῆναι ἐκεῖσε ἀβάκια παμμεγέθη καὶ ἀξιοθαύμαστα.

3 p. 59 Band.

Δαματῆος C.

6 φλώρον Reg. Vat.

12 p. 47 Band.

15 μικροῦ] μεγάλου Reg.

17 p. 133

Band.

20 p. 133 Band.

τὰ ἀβακηρά Vat., τοῦ ἀβα-

νίου Reg.

comitabuntur, clamorem audient et strepitum populi remanentis in urbe.

Palatia Damatrii iidem imperatores aedificauerunt. visitur autem ibi πῆδημα Constantini, qui a matre Irene Attica excaecatus fuit.

Aedes Florentii et Callistrati duo germani fratres ita nominati extruxerunt; quae post eorum mortem in monasteria mutatae fuerunt. hic post 428 annos Irene Atticae Paulus patriarcha, deposita patriarchali dignitate, requieuit et post quattuor menses mortuus est.

Palatia Eleutheriana et officinas eadem Irene condidit. Hippodromum vero, qui inter aedes Eleutherianas et Amastrianas a secundo urbis conditore Theodosio iuniore exstructus erat, demolita est Augusta, eiusque loco pistrina aedificauit.

Thermas magnas, quae sunt prope Bovem, extruxit Nicetas eunuchus et praefectus mensae tempore Theophili imperatoris.

Templum B. archangeli Michaelis nuncupatum ad Abacos, quod est prope Xerolophum, aedificauit Leo Macelas. ita vero nominatum est, quod ibi inventi fuerint Abaci magnitudinis admirandae.

Ἡ παναγία Θεοτόκος τὸ Κρύσταλλον διὰ τοῦτο οὕτως C
ἐκλήθη, ὅτι τοῦ Λεωμικέλου ἐκεῖσε διερχομένου ἐφ' ἵππῳ χει-
μῶνος ὄντος κρύσταλλον ἔπεσε καὶ ἔδωκεν αὐτόν.

Περὶ δὲ τῶν Ἡρώων λέγεται ὅτι οἱ ἀποθνήσκοντες τῶν πο-
5 λιτῶν πρὸ τοῦ πτισθῆναι τὸν ἅγιον Λουκᾶν ἐκεῖσε ἐθάπτοντο.
ἔκτισα δὲ ἐκεῖσε ναὸν τοῦ ἁγίου Γρηγορίου ὁ μέγας Κωνσταντῖνος.
ἰστέον ὅτι καὶ πρῶτον εἰς τὸ Βυζάντιον ἐλθὼν ὁ ἅγιος Ἀνδρέας
ἐκεῖσε ἐκάθισε καὶ ἐδίδασκεν, εἶτα ἐχειροτόνησε τὸν ἅγιον Στάχυν
εἰς τὴν ἁγίαν Εἰρήνην τοῦ Γαλάτου πέραθεν· ἐκλήθη δὲ οὕτως
10 ἀπ' αὐτοῦ Γαλάτου ἀνδρὸς ἐκεῖσε οἰκοῦντος. ὁ δὲ ἅγιος Ἀνδρέας
πρὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἦλθεν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ εἰς
καὶ λεγόμενα Ἀρματίον ἐποίησε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ καὶ ἐκάθητο D
διδάσκων. ἐποίησε δὲ καὶ σταυρὸν ἰδιοχείρως, λατομήσας αὐ-
τὸν καὶ γλύψας, ὃν ἔστησεν εἰς τὴν ἁγίαν Εἰρήνην τὴν παλαιάν.
15 μετὰ δὲ ταῦτα ἦλθεν εἰς τὸ νεώριον, εἰς τὸ καλούμενον κερα-
τέμβολον, καὶ ἐδίδασκε καὶ ἐκεῖσε. ἐκλήθη δὲ οὕτως ὁ τοιοῦτος
ἔμβολος, διότι στήλη τις ἦν, καὶ ἐπάνω αὐτῆς ἵστατο ζώδιον
ἔχον ἐν τῇ κεφαλῇ τέσσαρα κέρατα, καὶ θαῦμα ἐγένετο ἐν αὐτῷ·
ὅστις γὰρ εἶχεν ἐπόληψιν τοῦ εἶναι κεραιῖαν, ἥνικα ἐλθὼν
20 προσήγγιζε τῇ στήλῃ, εἰ ἦν ὡς ἐπελαμβύμετο, ἐγύριζεν ἢ στήλη P 60
ἐκ τρίτου, εἰ δὲ οὐκ ἦν, ἵστατο σιγῇ.

1 p. 133 Band.
om Reg.

5 πρὸ — Λουκᾶν om Reg.
17 διότι χαλκῇ ἀψὶς ἦν ἐκεῖσε καὶ ἐπάνω στήλη
ἵστατο ἔχουσα ἐν Reg.

9 πέραθεν
21 σιγῇ] σιωπηρῶς Reg.

Ecclesia S. deiparae ad glaciem inde cognomen habet, quod
Leonem Macelam equo illac transvehentem hiemali tempore glacies de-
lapsa affligerit.

De loco nuncupato Erio referunt olim cives ibi sepeliri solitos,
antequam conderetur coemeterium S. Lucae. ibidem Constantinus ma-
gnus templum S. Georgii condidit. sciendum est quod S. Andreas apo-
stolus Byzantium veniens primum in eo loco consederit atque docuerit,
et deinde ordinaverit S. Stachyn episcopum ecclesiae S. Irenae trans
fretum, in loco qui a Galata quodam ibi habitante Galata vocatur.
S. Andreas autem ante Constantinum magnum Byzantium venit, et in
loco qui dicitur Harmatii tabernaculum struxit, atque ibi docuit. sculpsit
etiam propria manu signum crucis ex lapide, collocavitque in ecclesia
antiqua S. Irenae. postea migravit in Neorium, et ibi quoque docuit
in porticu quae cornuta ob hanc causam vocatur. stabat ibi columnae
imposita statua quattuor cornua in capite gerens. quisquis igitur suspen-
ctam habebat pudicitiam uxoris, ad hanc statuam accedebat, et si res
ita se haberet ut suspicabatur, ter in gyrum se vertebat statua; sin
minus, stabat immobilis.

Ὁ τρικλινος τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου λέγεται Μαναῦρα διὰ τὸν τρόπον τοιοῦτον. Ἀναστάσιος βασιλεὺς ὁ δίκαιος τῷ κς' ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ τῷ τετάρτῳ μηνί, βροντῶν καὶ ἀστραπῶν περὶ τὸ παλάτιον εἰλουμένων, ἀδημονῶν καὶ μὴ φέρον ἐκ τόπου εἰς τόπον ἔφευγε. καὶ ὁ δὴ εἰσελθόντα εἰς τὸν τοιοῦτον ὁ τρικλινον κατέλαβεν ἐκεῖσε αὐτὸν ἢ ὄργη τοῦ Θεοῦ· ὑπὸ γὰρ βροντῆς βιάσας καὶ κεραυνοῦ ἀπέψυξε καὶ ἐγένετο πυρκαυστος. B ὅτε δὲ ἀπέθνησκε, φωνῇ μεγάλη ἔφη "ὦ Μανᾶ, ὑπὸ αἰθέρας ἀπέλλυμαι." καὶ διὰ τοῦτο ἐκλήθη ὁ τρικλινος Μαναῦρα.

Τὸ Σίγμα τὴν Θεοτόκον πρῶτον μὲν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος 10 ἔκτισεν, εἶτα δὲ Ἰουστινιανὸς ὁ μέγας ἀπέκτισε. μετὰ δὲ τριακόσια εἴκοσι ὀκτὼ ἔτη ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνης, σεισμοῦ μεγάλου γεγονότος, συνεπιώθη παντελῶς ὁ ναὸς, ἐν ἡμέρᾳ κυριακῇ, μηνὸς Ἰανουαρίου 9', τοῦ ἁγίου Πολυεύκτου, καὶ τοὺς ἐκεῖσε ἀνθρώπους διέφθειρε, καὶ ἐκτότε ἐκλήθη σείσμα 15 ἢ σῆμα. Ἰδιωτικῶς δὲ καλοῦσι σῆμα.

C Τὸν μικρὸν ἀρχιστράτηγον τὴν νέαν Ζήνων καὶ Ἀριάδην ἀνήγειραν.

Τὴν γυναικεῖαν μονὴν τῆς Προκοπίας ὁ Θεὸς τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ ἔκτισε σὺν τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Ἐδφημίᾳ, ἔνθα καὶ 20 θανάων ἐτάφη.

1 p. 10 Band. Μαναῦρα C. 7 καὶ κεραυνοῦ] κεραυνωθεὶς πυρκαυστος γέγονεν. ὅτε δὲ ἐμελλε θνήσκειν Reg. 8 ὦ μάνα αἶρα ὑπὸ αἰθέρας Reg. 10 p. 52 Band. τὸ Σίγμα] ἤνθ Θεοτόκον τὴν εἰς τὸ σῆμα C. 16 σῆμα ἤγονν τάφος Vat. F7 p. 133 Band. 18 συνήγειραν vulgo. 19 p. 133 Band. γυναικεῖαν BL.

Triclinium magni Constantini propterea Manaura dicitur. cum imperator Anastasius Dicorus 26 annos et 4 menses imperasset, accidit ut tonitrua et fulgura circum undique palatium vehementer impeterent. quare consternatus imperator, et hinc inde prae formidine cursitans, in hoc demum triclinio naminis ira percussus et penetrabili fulminis ictu ambustus fuit. moribundus autem extrema haec verba magna voce protulit "o Mana, aura pereo," atque hinc triclinium illud Manaurae nomen retinuit.

Ecclesiam S. dei genitricis quae vocatur Sigma, Constantinus magnus primo condidit, deinde Iustinianus magnus restantavit. post annos autem 328, imperante Basilio Macedone, magno terrae motu totum hoc templum collapsum est, die dominico, qui nonus erat Ianuarii et S. Polyencto sacer. hac ruina omnes, quotquid in eo erant, oppressi sunt, et templum inde cognominatum fuit Sisma, id est conquisatio, sive Sema, id est sepulcrum. vulgo autem vocatur Sigma.

Ecclesiam novam B. archangeli Zeno et Ariadne aedificarunt.

Monasterium Procopiae sanctimonialium patris Iustiniani magni cum uxore Euphemia condidit, et post obitum ibidem sepultus est.

Ἡ χώρα πρῶτον μὲν εὐκτήριον ἦν, Πρίσκοις δὲ ὁ ἑπαρχος καὶ γαμβρὸς Φωκά τοῦ τυράννου περιορισθεὶς ἐκεῖ παρὰ τοῦ ἰδίου ἔκτισε ταύτην μονὴν εἰς κάλλος καὶ μέγεθος, ἀποχαρισάμενος καὶ κτήματα πολλὰ. ἐκλήθη δὲ χώρα, διότι τῶν Βυζαντιῶν χωρίον ἦν ἐκεῖ, καθὰ καὶ ἡ τοῦ Στουδίου μονὴ ἔξω τῆς πόλεως δῆλῳ ἦν, καὶ ἡ μονὴ τοῦ Ἐηροκεράμου.

Ὁ ἅγιος Μάμας ἐκτίσθη παρὰ τῆς ἀδελφῆς Μανρικίου τοῦ βασιλέως· μετὰ γὰρ τὸ ἀνααιρεθῆναι παρὰ τοῦ Φωκά τὸν Μανρικίον ἅμα τοῖς τέκνοις αὐτοῦ λαβοῦσα τὰ σώματα αὐτῶν 10 κενέθεντο ἐκεῖσε. ἡ δὲ σύμβιος Μανρικίου μετὰ τῶν θυγατέρων αὐτῆς ἐφρονεῖτο παρὰ τῶν τοῦ Φωκά ἐν τῇ νέᾳ καλυμμένῃ μονῇ πρὸς ὄλλγον τινὰ καιρὸν. ἕστερον δὲ ἀγγελέθη παρ' αὐτοῦ καὶ αὐτῇ διὰ ἕρκους ἀποσημειῖται, καὶ πᾶσα ἡ συγγένεια Μανρικίου, καὶ τῇ θαλάσῃ ἐρολήσαν.

15 Τὴν μονὴν τῆς ἁγίας Εὐφημίας καὶ τοὺς τάφους τοὺς ὄντας ἐν τῷ Πετρίῳ καὶ τὸ λουτρόν Βασίλειος ὁ Μακεδὼν ἀνήγειρε, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ ἐκεῖσε ἀπέκειρε.

1 p. 54 Band. Κρίσκοις C. 2 Φωκά] τοῦ Καππά-
 δεῖος καὶ ἀπηνόης Φωκά C. κτηνωρόθη ἐκεῖσε, ὅτι ἐν διπο-
 λήφει γέγονε τοῦ Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως. καὶ γὰρ καὶ αὐτῷ
 ἐγγροτήσας ὁ αὐτὸς Κρίσκοις, καὶ κρατήσας διὰ τῆς θαλάσσης
 τῆς βασιλείαν, γαμβρὸς τυγγάνων Φωκά. καὶ μετὰ τοῦτο βασι-
 λέως γεγάμηται καὶ αὐτοῦ δεχόμενος ὁ Ἡράκλειος ἔφη αὐτῷ
 οὕτως· ἀδελφε, γαμβρὸν οὐκ ἐπίσης, καὶ πῶς ἀληθῆ ἴδιον
 ποιήσεις;” διὰ ταῦτα οὖν ἐκεῖσε περιορισθεὶς C. 5 χώρα
 Reg. καὶ τὰ Στουδίον χωρίον καὶ αὐτὸ ἀπῆρχεν C.
 6 ἡ μονὴ τοῦ ἕρκου. ὁ ἅγιος μάμας unō tenore Vat. 7 p. 54
 Band. ὁ ἅγιος] ἡ δὲ μονὴ ἡ ἐυλόκερας ὁ ἅγιος C.
 8 παρὰ τοῦ Φ.] εἰς τὸν εὐτροπίου λιμένα C. 15 p. 39 et
 133 Band.

Monasterium Chorae prius oratorium erat. postquam vero Priscus praefectus et gener Phocae tyranni eo relegatus fuit, sua impensa magnam et pulchrum monasterium eius loco exstruxit, multasque possessiones ei largitus est. cognominatur autem hoc monasterium Chora, quod ibi olim ager seu praedium esset; quemadmodum etiam monasteria Studii et Xerocerami extra urbem sita erant.

Templum S. Mamantis condidit soror Mauricii imperatoria. illa enim, Mauricio et liberis eius a Phoca tyranno interfectis, corpora eorum collegit atque ibi deposuit. caeterum uxor Mauricii cum suis filiabus primum a Phoca aliquantulum in monasterio dicte novo inclusa fuit. postea autem et ipsa et uniuersa Mauricii cognatio ferro ab eo interempta est et in mare proiecta.

Monasterium S. Euphemiae et sepulcra, quae sunt in Petrio, Basilius Macedo condidit, et filias suas ibidem attondit.

P 61 Τὴν ἁγίαν Ζωὴν τὴν οὖσαν εἰς Μοκισίαν ὁ δόσιος ἀνήγειρε Μαρμαριός, οὗ καὶ θανάτῳ κατετέθη.

Τοῦς ἁγίους νοτιοῦς ὁ μέγας Θεοδοσίος ἀνήγειρε καὶ κτήματα πολλὰ ἐπεκέρωσε.

Τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Μανουὴλ Σαβὴλ καὶ Ἰσμαὴλ ἐπὶ τὸ 5 χερσαῖον τεῖχος ὁ μέγας ἀνήγειρε Θεοδοσίος· μετὰ γὰρ τὸ κανθῆναι αὐτοὺς παρὰ τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ τὰ σώματα αὐτῶν ἐκεῖ κατέθετο, ἐπεὶ ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ ἀνηρέθησαν οἱ ἄγιοι.

Τὴν δὲ παλαιὰν λεγομένην πόρταν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἀνήγειρε, καὶ ἕως ἐκεῖ ἦν τὸ ἀρχαῖον καὶ παρ' αὐτοῦ κτισθὲν 10 χερσαῖον τεῖχος.

B Τὸν ἅγιον Ἐλευθέριον Βασιλεὺς τις ἐν τοῖς χρόνοις Ἀρκαδίου ἀνήγειρε.

Αἱ δύο μόναι τῆς ἁγίας Δομνίνας, ἣ τε ἐπονομάζεται τὰ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἡ ἄλλη ἣ λέγεται τὰ Μαύρας, ἐν τοῖς χρόνοις 15 τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου ἐκτίσθησαν. ἔλθοῦσι γὰρ ἀπὸ Ῥώμης εἶρον ἄοικον τὸν τόπον, καὶ αἰτησάμενοι τὸν βασιλεῖα, δέδωκεν αὐταῖς τὸν τόπον καὶ συνδρομὴν, καὶ ἀνήγειραν τὰς μονάς.

1 p. 51 Band. 3 p. 52 Band. 4 κτ. π. ἐπεκ.] τὰ σώματα
αὐτῶν εἰσεσε ἔθετο C. 5 p. 52 Band. 7 Ἰουλιανὸς τοῦ
χοίρου Reg. 9 p. 52 Band. τὴν δὲ] τὸν δὲ πρόδρομον
τὴν παλαιὰν ἀνήγειρεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος. τὸ δὲ κτίσμα
ἠκούμβιζεν εἰς τὸ χερσαῖον τεῖχος. CReg. πόρταν] πύρραν
nonnulli. 12 p. 52 Band. Βασιλεὺς] πατριάρχης C.
14 p. 53 Band. αὶ — p. 123 v. 2 Δίου καλουμένην om Vat.
15 Μαύρας] Γρηγορίας C. 18 καὶ συνδρομὴν om C.

Ecclesiam S. Zotici prope cisternam Mocisiam prius imperator Marcianus exstruxit; in qua etiam mortui corpora deposita sunt.

Templum S. Notariorum Theodosius aedificavit et multis ditavit possessionibus.

Ecclesiam SS. Manuel Sabel et Ismael, quae sita est ad murum terrestrem, Theodosius magnus condidit. postquam enim a Juliano apostata fuerunt cremati, reliquiae eorum ibidem in loco supplicii depositae sunt.

Portam quae vocatur Antiqua, Constantinus magnus exstruxit. eo enim usque antiquus et ab eo erectus murus terrestris pertingebat.

Templum S. Eleutherii Basilii quidam tempore Arcadii aedificavit.

Duo monasteria, quorum unum S. Dominae cognomento Alexandri, alterum vero S. Maurae dicitur, tempore Theodosii magni condita fuerunt. tunc enim sanctae illae feminae Roma venerunt, et impetrata ab imperatore loci huius tunc inhabitati copia monasteria ibi aedificarunt.

ὡσαύτως καὶ ὁ ἑσὶός Δίος ἀπερσάμενος τὸν βασιλέα, τόπον λαβὼν, ἔκτισε τὴν μονὴν τοῦ Δίου καλουμένην.

Ἡ μονὴ ἡ λεγόμενη τὸ Μυροκέρατον ἐκτίσθη ἐν τοῖς χρόνοις Μαρκιανοῦ τοῦ βασιλέως. φασὶ δὲ πολλοὶ τῶν ἱστορικῶν C ὅτι τὸ κέρασ ἐκίνο τοῦ ἐλαίου, ᾧ ἔχρει Σαμουὴλ ὁ προφήτης τοὺς βασιλεῖς, εἰς τὴν τοιαύτην μονὴν ἐκρεμάτο, καὶ διὰ τοῦτο ἐκλήθη Μυροκέρατον.

Ἡ μονὴ τοῦ Ξυλνίτου ἐκτίσθη παρὰ μεγίστρου Νικήτα ἐν τοῖς χρόνοις Λέοντος τοῦ Συρογενοῦς τοῦ πατρὸς Καβαλλίνου, 10 παρ' οὗ καὶ ἀπεκεφαλίσθη εἰς τὸν σπενδόνα. ἔχει δὲ τὸ ὄνομα ἢ μονὴ διὰ τὸ τὰς μοναζούσας χρῆσθαι εἰς ὑπόδειον τοῖς οὕτω καλουμένοις Ξυλνίοις.

Ἡ μονὴ τῆς Εἰκασίας ἐκτίσθη παρὰ Εἰκασίας μοναχῆς εὐσεβειστάτης καὶ παρθένου ὠραίας τῷ εἶδει, ἥτις σοφιστῆν 15 σῶσα καὶ κανόνας πολλοὺς καὶ στιχηρὰ καὶ ἄλλα κινῶ ἀξιοθαύ- D μαστα ἐποίησε καὶ ἐμελίωσεν ἐν τοῖς χρόνοις Θεοφίλου τοῦ βασιλέως.

Τὰ Σμαράγδου ἐκτίσθη παρὰ Σμαράγδου πατρικίου καὶ στρατηγού ἐν τοῖς χρόνοις Τιβερίου τοῦ Θρακῆς. οὕτως δὲ 20 ἐκλήθη, ἔπει οἶκος ἦν αὐτοῦ ἐκεῖ.

3 p. 53 Band.

μυροκέρατον plexique.

4 Μανουίλου C.

8 p. 53 Band.

10 τὴν σπενδόνην, δι' ἐπιβουλὴν Reg.

13 p. 53 Band.

παρὰ Εἰκ.] παρ' αὐτῆς μοναχῆς γεγονυίας,

διε τῆς βασιλείας ἀπέτυχε παρὰ Θεοφίλου βασιλέως, σεβασμίας καὶ ὠραίας τυγχανούσης. ἥτις καὶ κανόνας καὶ στιχηρὰ ποιήσασα ἐν τοῖς χρόνοις Μιχαὴλ καὶ Θεοφίλου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἔζη ἐν αὐτῇ. C. 18 p. 133 Band. τὰ σμ. σὺν τῷ λουτρῷ ἐκε. Reg.

similiter etiam S. Dins locum ab imperatore petit, et monasterium in eo extruxit, quod vocatur Dii.

Monasterium quod vocatur Myriceratum, tempore Marciani imperatoris conditum fuit. referunt autem multi historici fuisse in hoc monasterio suspensum cornu olei, quo propheta Samuel reges Iudaeorum inunxit, atque hinc ita nominatum esse monasterium.

Monasterium Xylinitae Nicetas magister condidit tempore Leonis patris Constantini Caballini, a quo etiam decollatus fuit in sphendone Hippodromi. nomen vero Xylinitae inde habet hoc monasterium, quod monachae loco calceorum soleis ligneis uterentur.

Monasterium Icasiae aedificavit Icasia virgo sanctimonialis piissima et pulcherrima, quae valde erudita fuit, et multos hymnos et stichera et alia quaedam admirabiliter composuit tempore Theophili imperatoris.

Monasterium Smaragdi Smaragdus patricius et praefectus militum tempore Tiberii Thracis condidit, cuius illic domus fuit.

P 61 Τὴν ἁγίαν Ζωὴν τὴν οὖσαν εἰς Μωκισίαν ὁ δόσιος ἀνήγειρε Μαρκεσιανός, αὐτὴν καὶ θανάτων κατετέθη.

Τούτους ἁγίους νοταρίους ὁ μέγας Θεοδοσίος ἀνήγειρε καὶ κτήματα πολλὰ ἐπεκύρωσε.

Τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Μανουὴλ Σαβὴλ καὶ Ἰσμαὴλ ἐπὶ τὸ 5 χερσαῖον τείχος ὁ μέγας ἀνήγειρε Θεοδοσίος· μετὰ γὰρ τὸ κανθῆναι αὐτοὺς παρὰ τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ τὰ σώματα αὐτῶν ἐκεῖ κατέθετο, ἐπεὶ ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ ἀηγήθησαν οἱ ἄγιοι.

Τὴν δὲ παλαιὰν λεγομένην πόρταν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἀνήγειρε, καὶ ἕως ἐκεῖ ἦν τὸ ἀρχαῖον καὶ παρ' αὐτοῦ κτισθὲν 10 χερσαῖον τείχος.

B Τὸν ἄγιον Ἐλευθέριον Βασιλεὺς τις ἐν τοῖς χρόνοις Ἀρκαδίου ἀνήγειρε.

Αἱ δύο μόναι τῆς ἁγίας Δομνίνας, ἣ τε ἐπονομάζεται τὰ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἡ ἄλλη ἣ λέγεται τὰ Μαύρας, ἐν τοῖς χρόνοις 15 τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου ἐκτίσθησαν. ἔλθοῦσι γὰρ ἀπὸ Ῥώμης εὖρον ἄοικον τὸν τόπον, καὶ αἰτησόμενοι τὸν βασιλεῖα, δέδωκεν αὐταῖς τὸν τόπον καὶ συνδρομὴν, καὶ ἀνήγειραν τὰς μονὰς.

1 p. 51 Band. 3 p. 52 Band. 4 κτ. π. ἐπεκ.] τὰ σώματα
αὐτῶν ἐκείσε ἔθετο C. 5 p. 52 Band. 7 Ἰουλιανοῦ τοῦ
χοίρου Reg. 9 p. 52 Band. τὴν δὲ] τὸν δὲ πρόδρομον
τὴν παλαιὰν ἀνήγειρεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος. τὸ δὲ κτίσμα
ἠνούμβριζεν εἰς τὸ χερσαῖον τείχος. CReg. πόρταν.] πέτραν
nonnulli. 12 p. 52 Band. Βασιλεὺς] πατριάρχης C.
14 p. 53 Band. αὐ — p. 123 v. 2 Δίου καλουμένην om Vat.
15 Μαύρας] Γρηγορίας C. 18 καὶ συνδρομὴν om C.

Ecclesiam S. Zotici prope cisternam Mocisiam prius imperator Marcianus extruxit; in qua etiam mortui corpus depositum fuit.

Templum S. Notariorum Theodosius aedificavit et multis ditavit possessionibus.

Ecclesiam SS. Manuel Sabel et Ismael, quae sita est ad murum terrestrem, Theodosius magnus condidit. postquam enim a Iuliano apostata fuerunt cremati, reliquiae eorum ibidem in loco supplicii depositae sunt.

Portam quae vocatur Antiqua, Constantinus magnus extruxit. eo enim usque antiquus et ab eo erectus usque murus terrestris pertingebat.

Templum S. Eleutherii Basilii quidam tempore Arcadii aedificavit.

Duo monasteria, quorum unum S. Dominae cognomento Alexandri, alterum vero S. Maurae dicitur, tempore Theodosii magni condita fuerunt. tunc enim sanctae illae feminae Roma venerunt, et impetrata ab imperatore loci huius tunc inhabitati copia monasteria ibi aedificaverunt.

ἰωσαύτως καὶ ὁ ἁγιὸς Δίδος ἀπεχόμενος τὸν βασιλέα, τόπον λαβῶν, ἔκτισε τὴν μονὴν τοῦ Δίδου καλουμένην.

Ἡ μονὴ ἢ λεγόμενη τὸ Μυροκέρατον ἐκτίσθη ἐν ταῖς χρόνοις Μαρκιανοῦ τοῦ βασιλέως. φασὶ δὲ πολλοὶ τῶν ἱστορικῶν C 5 ὅτι τὸ κέρας ἐκτεῖνο τοῦ ἐλαίου, ᾧ ἔχρει Σαμουὴλ ὁ προφήτης τοὺς βασιλέας, εἰς τὴν τοιαύτην μονὴν ἐκρεμάτο, καὶ διὰ τοῦτο ἐκλήθη Μυροκέρατον.

Ἡ μονὴ τοῦ Ξυλνίτου ἐκτίσθη παρὰ μαγίστρου Νικήτα ἐν τοῖς χρόνοις Λέοντος τοῦ Συρογενεοῦς τοῦ πατρὸς Καβαλλίνου, 10 παρ' οὗ καὶ ἀπεκεφαλίσθη εἰς τὸν σφενδόνα. ἔχει δὲ τὸ ὄνομα ἢ μονὴ διὰ τὸ τὰς μοναζούσας χρῆσθαι εἰς ὑπόδειξιν τοῖς οὕτω καλουμένοις Ξυλνίοις.

Ἡ μονὴ τῆς Εἰκασίας ἐκτίσθη παρὰ Εἰκασίας μοναχῆς εὐσεβειστάτης καὶ παρθένου ὡραίας τῷ εἶδει, ἥτις σοφωτάτη 15 ὄσα καὶ κανόνας πολλοὺς καὶ στιχηρὰ καὶ ἄλλα πινὰ ἀξιοθαύμαστα ἐποίησε καὶ ἐμελίωσεν ἐν τοῖς χρόνοις Θεοφίλου τοῦ βασιλέως.

Τὰ Σμαράγδου ἐκτίσθη παρὰ Σμαράγδου πατρικίου καὶ στρατηγῶ ἔν τοῖς χρόνοις Τιβερίου τοῦ Θρακῆ. οὕτως δὲ 20 ἐκλήθη, ἐπεὶ οἶκος ἦν αὐτοῦ ἐκεῖ.

3 p. 53 Band.

8 p. 53 Band.

13 p. 53 Band.

ἄτε

καὶ

ἐν

αὐτῇ.

C.

μυροκέρατον plexique.

10 τὴν σφενδόνην δι' ἐπιβουλήν Reg.

παρὰ Εἰκ.] παρ' αὐτῆς μοναχῆς γεγονυίας,

ὅτι τῆς βασιλείας ἀπέτυχε παρὰ Θεοφίλου βασιλέως, σεβασμίας

καὶ ὡραίας τυχανούσης. ἥτις καὶ κανόνας καὶ στιχηρὰ ποιήσασα

ἐν τοῖς χρόνοις Μιχαὴλ καὶ Θεοφίλου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἔζη ἐν

αὐτῇ. C. 18 p. 153 Band. τὰ σμ. σὺν τῷ λουτρῶ ἐκτ. Reg.

similiter etiam S. Dius locum ab imperatore petiit, et monasterium in eo extruxit, quod vocatur Dii.

Monasterium quod vocatur Myrioceratum, tempore Marciani imperatoris conditum fuit. referunt autem multi historici fuisse in hoc monasterio suspensum cornu olei, quo propheta Samuel reges Iudaeorum inunxit, atque hinc ita nominatum esse monasterium.

Monasterium Xylinitae Nicetas magister condidit tempore Leonis patris Constantini Caballini, a quo etiam decollatus fuit in sphendone Hippodromi. nomen vero Xylinitae inde habet hoc monasterium, quod monachae loco calceorum soleis ligneis uterentur.

Monasterium Icasiae aedificavit Icasia virgo sanctimonialis piissima et pulcherrima, quae valde erudita fuit, et multos hymnos et stichera et alia quaedam admirabiliter composuit tempore Theophili imperatoris.

Monasterium Smaragdi Smaragdus patricius et praefectus militum tempore Tiberii Thracis condidit, cuius illic domus fuit.

P 61 Τὴν ἁγίαν Ζωὴν τὴν οὖσαν εἰς Μωκισίαν ὁ βασις ἀνήγειρε Μαρμαριός, οὗ καὶ θανάτων κατετέθη.

Τούτους ἁγίους νοταρίους ὁ μέγας Θεοδοσίος ἀνήγειρε καὶ κτήματα πολλὰ ἐπεκύρωσε.

Τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Μανουὴλ Σαβὴλ καὶ Ἰσμαὴλ ἐπὶ τὸ 5 χερσαῖον τεῖχος ὁ μέγας ἀνήγειρε Θεοδοσίος· μετὰ γὰρ τὸ κανθῆναι αὐτοὺς παρὰ τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ τὰ σώματα αὐτῶν ἐκεῖ κατέθετο, ἐπεὶ ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ ἀνηρέθησαν οἱ ἔγιοι.

Τὴν δὲ παλαιὰν λεγομένην πόρταν ὁ μέγας Κωνσταντίνος ἀνήγειρε, καὶ ἕως ἐκεῖ ἦν τὸ ἀρχαῖον καὶ παρ' αὐτοῦ κτισθὲν 10 χερσαῖον τεῖχος.

B Τὸν ἄγιον Ἐλευθέριον Βασιλεὺς τις ἐν τοῖς χρόνοις Ἀρκαδίου ἀνήγειρε.

Αἱ δύο μόναι τῆς ἁγίας Δομνίνας, ἣ τε ἐπονομάζεται τὰ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἡ ἄλλη ἣ λέγεται τὰ Μαύρας, ἐν τοῖς χρόνοις 15 τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου ἐκτίσθησαν. ἔλθοῦσι γὰρ ἀπὸ Ῥώμης εὖρον ἄοικον τὸν τόπον, καὶ αἰτησάμενοι τὸν βασιλέα, δέδωκεν αὐταῖς τὸν τόπον καὶ συνδρομήν, καὶ ἀνήγειραν τὰς μονάς.

1 p. 51 Band. 3 p. 52 Band. 4 κτ. π. ἐπεκ.] τὰ σώματα
αὐτῶν ἐκείσε ἔθετο C. 5 p. 52 Band. 7 Ἰουλιανὸς τοῦ
χοίρου Reg. 9 p. 52 Band. τὴν δὲ] τὸν δὲ πρόδρομον
τὴν παλαιὰν ἀνήγειρεν ὁ μέγας Κωνσταντίνος. τὸ δὲ κτίσμα
ἠκούμβιζεν εἰς τὸ χερσαῖον τεῖχος. C Reg. πόρταν] πέτραν
nonnulli. 12 p. 52 Band. Βασιλεὺς] πατρίκιος C.
14 p. 53 Band. αὐ — p. 123 v. 2 Δίου καλουμένην om Vat.
15 Μαύρας] Γρηγορίας C. 18 καὶ συνδρομήν om C.

Ecclesiam S. Zotici prope cisternam Mocisiam prius imperator Marcianus extruxit; in qua etiam mortui corpus depositum fuit.

Templum S. Notariorum Theodosius aedificavit et multis ditavit possessionibus.

Ecclesiam SS. Manuel Sabel et Ismael, quae sita est ad murum terrestrem, Theodosius magnus condidit. postquam enim a Iuliano apostata fuerunt cremati, reliquiae eorum ibidem in loco supplicii depositae sunt.

Portam quae vocatur Antiqua, Constantinus magnus extruxit. eo enim usque antiquus et ab eo erectus murus terrestris pertingebat.

Templum S. Eleutherii Basilius quidam tempore Arcadii aedificavit.

Duo monasteria, quorum unum S. Dominae cognomento Alexandri, alterum vero S. Maurae dicitur, tempore Theodosii magni condita fuerunt. tunc enim sanctae illae feminae Roma venerunt, et impetrata ab imperatore loci huius tunc inhabitati copia monasteria ibi aedificarunt.

ἰσούτως καὶ ὁ ἥσιος Δίος ἀπεχθόμενος τὸν βασιλέα, τόπον λαβὼν, ἔκτισε τὴν μονὰν τοῦ Δίου καλουμένην.

Ἡ μονή ἡ λεγομένη τὸ Μυροκέρατον ἐκτίσθη ἐν ταῖς χρόνοις Μαρκιανοῦ τοῦ βασιλέως. φασὶ δὲ πολλοὶ τῶν ἱστορικῶν C ὅσα τὸ κέρας ἐκτεῖνο τοῦ ἐλαίου, ᾧ ἔχρει Σαμουήλ ὁ προφήτης τοὺς βασιλέας, εἰς τὴν τοιαύτην μονὴν ἐκρεμάτο, καὶ διὰ τοῦτο ἐκλήθη Μυροκέρατον.

Ἡ μονή τοῦ Ξυλνίτου ἐκτίσθη παρὰ μαγίστρου Νικήτα ἐν ταῖς χρόνοις Λέοντος τοῦ Συρογενεοῦς τοῦ πατρὸς Καβαλλοῦ, 10 παρ' οὗ καὶ ἀπεκεφαλίσθη εἰς τὸν σφενδόνα. ἔχει δὲ τὸ ὄνομα ἡ μονή διὰ τὸ τὰς μοναζούσας χρῆσθαι εἰς ὑπόδειξιν τοῖς οὕτω καλουμένοις Ξυλλοῖς.

Ἡ μονή τῆς Εἰκασίας ἐκτίσθη παρὰ Εἰκασίας μοναχῆς εὐσεβεστάτης καὶ παρθένου ὥραιας τῷ εἶδει, ἥτις σοφωτάτη 15 οὖσα καὶ κανόνας πολλοὺς καὶ στιχηρὰ καὶ ἄλλα πινὰ ἀξιοθαύ- D μαστα ἐποίησε καὶ ἐμελῶδησεν ἐν τοῖς χρόνοις Θεοφίλου τοῦ βασιλέως.

Τὰ Σμαράγδου ἐκτίσθη παρὰ Σμαράγδου πατρικίου καὶ στρατηγοῦ ἐν τοῖς χρόνοις Τιβερίου τοῦ Θρακῆς. αὕτως δὲ 20 ἐκλήθη, ἐπεὶ οἶκος ἦν αὐτοῦ ἐκεῖ.

3 p. 53 Band.

μυροκέρατον plexique.

4 Μανρικιάν C.

8 p. 53 Band.

10 τὴν σφενδόνην, δι' ἐπιβολὴν Reg.

13 p. 53 Band.

παρὰ Εὐκ.] παρ' αὐτῆς μοναχῆς γεγονυίας,

ὅτι τῆς βασιλείας ἀπέτυχε παρὰ Θεοφίλου βασιλέως, σεβασμίας καὶ ὥραιας συγγενούσης. ἥτις καὶ κανόνας καὶ στιχηρὰ ποιήσασα ἐν τοῖς χρόνοις Μιχαὴλ καὶ Θεοφίλου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἔζη ἐν αὐτῇ. C. 18 p. 153 Band. τὰ σμ. σὺν τῷ λουτρῷ ἐκτ. Reg.

similiter etiam S. Dins locum ab imperatore petiit, et monasterium in eo extruxit, quod vocatur Dii.

Monasterium quod vocatur Myrioceratum, tempore Marciani imperatoris conditum fuit. referunt autem multi historici fuisse in hoc monasterio suspensum cornu olei, quo propheta Samuel reges Iudaeorum inunxit, atque hinc ita nominatum esse monasterium.

Monasterium Xylinitae Nicetas magister condidit tempore Leonis patris Constantini Caballini, a quo etiam decollatus fuit in sphendone Hippodromi. nomen vero Xylinitae inde habet hoc monasterium, quod monachae loco calceorum soleis ligneis uterentur.

Monasterium Icasiae aedificavit Icasia virgo sanctimonialis piissima et pulcherrima, quae valde erudita fuit, et multos hymnos et stichera et alia quaedam admirabiliter composuit tempore Theophili imperatoris.

Monasterium Smaragdi Smaragdus patricius et praefectus militum tempore Tiberii Thracis condidit, cuius illic domus fuit.

Ὁ ἄγιος Μάρκος ὁ πᾶσιον τοῦ Ταύρου ἐκλήσθη ἦν μεγάλη ξυλότρουλλος, κτισθεῖσα ὑπὸ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου. ὕψα ὑπὸ σεισμοῦ κατενεχθεῖσαν ἀνήγειρεν αὐτὴν Ῥωμαῖος ὁ γέρον ὁ Δικαιαπηνός.

Χαλκοῦς δὲ κώνωψ και μύια και ἄλλα μικρὰ ζωῦφια ἐπάνω ε τῆς δυτικῆς ἀψίδος τοῦ Ταύρου ἴστατο, ἰστοιχειωμένα παρὰ Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως. και ἕως μὲν οὖν ἴστατο, οὐκ ἐφο-
P 62 των τῆ πόλει μύια ἢ ψύλλοι ἢ κώνωπες· ὁ δὲ βασιλεὺς Βασι-
λειος ἐξ οικίας ἀγνοίας κατήγαγε και ἠφάνισεν αὐτά.

Ἡ δὲ γυναικοειδῆς στήλη ἢ χαλκῆ, ἢ ἴσταμένη εἰς τὴν 10
φιάλην τοῦ ἵπποδρομίου, εἰς τὸ στυράκιον, Εἰρήνης ἐστὶ τῆς
Ἀθηναίας, ἣν ἀνήγειρε Κωνσταντῖνος ἡ υἱὸς αὐτῆς εἰς θερα-
πείαν αὐτῆς.

Ὁ τόπος ὅς καλεῖται τὰ νεκρά, οὕτως ἔλαβε τὸ ἐπαίνυμον,
ὅτι τὰ σώματα τῶν ἀναγεθέντων πολιτῶν ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ 15
μεγάλου ἐν τῷ ἵπποδρομῷ ἐκεῖσε ἐτέθησαν διὰ τὸ μὴ χωρεῖν
ἀλλὰ ὅτι θάψαι αὐτά. ἀπέφραξε δὲ και τὰ σκάλια ἀπὸ τοῦ
B παραθύρου και μέχρι τοῦ καμιλαυκίου, και οὕτως ἐτίθον τὰ
σώματα τῶν νεκρῶν.

1 p. 36 Band.

5 p. 36 Band.

χαλκοῦς] ἀλλὰ και κωνω-
πιων ἰστοιχειώθη και ἴστατο ἐστηλωμένους χαλκοῦς ἐπάνω τῆς δυ-
τικῆς ἀψίδος τοῦ αὐτοῦ ταύρου. ἦν δὲ κώνωψ και μύια και τὰ
ἄλλα ζωῦφια, και ἐξ αὐτῶν οὐκ ἀπεφοῖτα τι τῆ πόλει. ἀλλ' ὁ
βασιλεὺς Βασιλειος ἠφάνισε συντροῦφας. Reg. 10 p. 42 Band.
14 p. 42 Band. ὁ τόπος ὅς καλ.] ἢ δὲ κελουμένη νεκρὰ
CReg. 17 τὰς σκάλας Reg. 18 πρωτοθύρον C, πρώτης
θύρας Reg. καμελαύχου C.

Ecclesiam S. Marci prope Taurum primo Theodosius magnus cum
trulle figneo extraxit: postea terrae motu crollasam reaedificavit Roma-
nus senior cognomine Lecapenus.

Aereus culex et musca et alia insecta supra occidentalem arcum
Tauri ab Apollonio Tyaneo posita erant. quamdiu autem illa perman-
serunt integra, nec muscae, nec pulices, nec culices urbem intrarunt.
caeterum imperator Basilius Macedo ea deiecit atque confregit.

Statua muliebris aerea, posita in Phiala Hippodromi, Irenae At-
ticae est, quam in honorem eius Constantinus filius posuit.

Locus nuncupatus Necra sive Cadaverum, ex eo nomen habet,
quod sub Iustiniano magno civium supplicio affectorum cadavera ibi
deponerentur. alibi enim ea sepeliri vetitum erat. idem vero scalas
ab ostio laterali usque ad Camilaucium muro seianxit atque ita defun-
ctorum corpora ibi condebant.

Τὰ δὲ παμμεγέθητα κτίσματα εἰς τὸν ὄμιον Σέργιον οἱμοί ἦσαν Ἰουστινιανῶς τοῦ μεγάλου ἐτι ὄντος αὐτοῦ πατρικίου.

Εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου τὰ Πατρικίας, γέγραπται ὅτι ὅτε ἤρχαντο αἱ βασιλεῖς μετὰ τῶν δεσποινῶν ἐπὶ προειλεόμεως εἰς τὴν ἁγίαν Σοφίαν, ἐν τῷ τοιοῦτῳ τόπῳ ἴσταντο· ἦν γὰρ οἶκος ἐκεῖσε μέγας κτισθεὶς παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. καὶ οἱ μὲν πατρικίωι καὶ πραιπόσιτοι ἐκεῖσε ἤλασαν καὶ ἕζάντων τὴν βασιλεία. ὁμοίως καὶ αἱ ζῶσται ἕζάντων τὴν δεσποινῶν.

Τὰ Βασιλίδου ὁ ἅγιος Νικόλαος οἶκος ἦν πατρικίου Βασι- C
10 λίδου καλουμένου καὶ κοιαιστορος τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανῶς.

Αἱ χαλκαῖ πύλαι, αἱ πρότερον μὲν ἰστάμεναι εἰς τὸ Τρι-
κύμβalon τοῦ τρυκαμιστηρίου, ἐπήρθησαν παρὰ Βασιλείου πῶ
Μακεδόνης ἀπὸ τοῦ ἐμβόλου τοῦ φόρου εἰς τὴν νέαν.

Ἡ μονὴ τῶν Δαλμάτων παρὰ Δαλμάτου πατρικίου ἐκτελέθη,
15 ἐξ οὗ καὶ Ἀψίμαρος, ὃς καὶ Τιβέριος, ὅτε ἀνήλθε μετὰ τῶν
χελωνδίων καὶ ἐκράτησε τῆς βασιλείας, τὸν βασιλεῖα Λεόντιω
καταγαγὼν καὶ περιορίσας ἐκεῖσε, εἶτα ἠνοκοπήσας ἐν τῇ καινῇ
ἐφροῦρει μονῆ.

1 p. 42 Band. 8 p. 29 Band. γέγραπται ὅτι] Ἐπισθεν
τῆς ἁγίας Σοφίας C. 5 ἁγίαν τοῦ Θεοῦ λόγον σοφίας Reg.
8 καὶ] καὶ αἱ πατρικίαι C. 9 p. 30 Band. τὰ Βασι-
λίδου] τὰ Βασιλίδου, omittis ὁ ἅγιος Νικόλαος, C. 11 p. 23
Band. τὸ] τὴν C. 13 τῶν ἐμβόλων τοῦ φόρου τῶν
χελωνδίων. ἰστάθησαν δὲ παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἀν-
τικρὸ τοῦ Σενάτου. κτίσας δὲ τὴν νέαν ἐπῆρε ταύτας καὶ ἀπήγειν
ἐκεῖσε. C. 14 p. 50 Band. τῶν] τὰ C. 15 ἐξ]
ἀνεψιῶ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἐξ C. 16 τὸν βασιλεῖα]
τὸν λέοντα Vat., τὸν Ἰουστινιανὸν Reg.

Maxima illa aedificia, prope templum S. Sergii, aedes fuerunt Iustiniani magni, cum patricius adhuc esset.

De ecclesiae S. deiparae cognomine Patriciae memoriae prodita est imperatores et Augustas tempore processione ad S. Sophiam ih stationem facere consuevisse. etenim illic amplissimum erat palatium, a Constantino magno constructum. huc igitur accedebant patricii et praepositi, et succingebant imperatorem: matronae vero, quae vocantur Zostae, imperatricem.

Templum S. Nicolai cognominatum Basilidae, domus erat Basilidae patricii et quaestoris Iustiniani magni.

Portae aereae, quae prius stabant in Tricymbalo Tzycanisterii, a Basilio Macedone ex porticu fori in ecclesiam novam translatae fuerunt.

Monasterium Dalmatae, Dalmata patricius condidit, quare etiam Tiberius Arsiurgus, postquam cum chelandiis apud Byzantium pervenit, et imperio potitus est, Leontium imperatorem, nasso praecise, in hoc monasterio inclusam custodivit.

D Τὸν ἅγιον Γεώργιον τὰ Χαλκίδου Σέργιος ὁ πατριάρχης ἔκτισεν ὁ αἰρετικὸς, ἐν ᾧ καὶ τὸ βέβηλον αὐτοῦ σῶμα κεῖται. ὁμοίως καὶ τὰ ἐν ταῖς κατηχομένοις ἐκκλησίαις πάντα ὁ αὐτὸς ἔκτισε, δοὺς ἐκεῖ χρυσᾶ κειμήλια καὶ ἀργυρᾶ καὶ πορφύρας διαχοσάσας. 6

Τὸν ἅγιον Στέφανον τὸν πλησίον τοῦ Σίγματος ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἔκτισεν. ὁ δὲ βασιλεὺς Ἄλων ὁ φιλόσοφος ἐσυμκρυνε τοῦτον, καὶ τὴν ὕλην πᾶσαν, τὰ τε μάρμαρα καὶ κίονας καὶ τὰς χρυσᾶς ψηφίδας, ἀπέθετο εἰς τοὺς ἁγίους πάντας, ὅπου κεῖται τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου Ἰσακίου. 10

P 63 Τὸν ἅγιον Μητροφάνην ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἀνήγειρεν. ὡσαύτως καὶ τὴν ἁγίαν τριάδα τὴν οὖσαν εἰς τὸ Ἐξωκόνιον, τὴν νῦν δὲ ἁγίους ἀποστόλους ὀνομαζομένην. συμπτωθέντας δὲ ἕσπερον ὁ μέγας Ἰουστίνιανὸς ἔκτισε.

Περί δὲ τοῦ προδρομοῦ τοῦ Ἰλλου λέγεται ὅτι πηγὴ ἦν ἐν 15 τῷ τόπῳ, καὶ δράκων ἐφώλενε παμμεγεθέστατος (ἦν δὲ ταμείων βασιλικὸν ἐκεῖ) καὶ πολλοὺς ἀσκέπτως ἐρχομένους κατήσθιεν. ὁ δὲ ἅγιος Ὑπάτιος προσελθὼν ἐπάταξε τὸν θῆρα μετὰ τῆς

1 p. 59 Band. τὰ Χαλκ.] τὸν ἐν Χαλκηδόνι C. 2 ἔκτισεν ὁμοίως καὶ τὴν Θεοτόκον τὰ Μαργαρίτου, ἐν ᾧ καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ κεῖται, omissis reliquis. 6 p. 21 Band. σηματος Vat. 8 ἐτὴν ὕλην πᾶσαν τῶν χρυσῶν ἀψίδων, πολυποικίλων λίθων καὶ κίονας ἀπέθετο εἰς τοὺς ἁγίους ἀποστόλους, καὶ ναὸν ἀνήγειρε τοὺς ἁγίους πάντας C. τὴν add C. 9 ἁγίους ἀποστόλους καὶ ναὸν ἔκτισε τοὺς ἁγίους πάντας καλούμενον Reg. 11 p. 134 Band. 15 p. 43 Band. 18 προσελθὼν] παραγεγόμενος μετὰ τῆς δάβδου αὐτοῦ ἐγούσης κάτωθεν ἡλίου σιδηροῦς, καὶ σφραγίσας καὶ κρούσας τὸν δράκοντα ἀπέφυξεν, καὶ λαβὼν αὐτὸν μέσον τοῦ φόρου προῦθηκε νεκρὸν καὶ ἔκτανεν αὐτόν. CReg.

Templum S. Georgii cognominatum Chalcidae Sergius patriarcha haereticus extruxit: ubi etiam profanum eius cadaver sepultum est. idem quoque aedificavit oratoria, quae sunt in catechumenis, et multa templo largitus est aurea et argentea cimelia, et purpureas vestes auro distinctas.

Aedem S. Stephani, prope Sigma, Constantinus magnus condidit: Imperator vero Leo philosophus ad minorem formam redegit, et omnem eius materiam, marmora, columnas et aureas crustulas in templum omnium sanctorum transtulit, ubi depositae reliquiae S. Isaacii.

Ecclesiam S. Metrophanis Constantinus magnus extruxit: uti etiam aedem sanctae trinitatis, quae sita est in Exocionio, et nunc vocatur SS. apostolorum. utramque vero vetustate collapsam Iustinianus magnus restauravit.

De templo S. Ioannis praecursoris cognomine Illi tradunt maximum draconem olim in eo loco latitasse, ubi tum aerarium imperiale erat: et multos iticaute illic transeuntes devorasse. tandem vero S. Hypatius eo accessit, et fustem subitas clavatum draconi impégit,

ἐάβδον αὐτοῦ, ἐχούσης ἦλον κάτωθεν σιδηροῦν, καὶ ἐφόνευσεν αὐτόν, ἕξ οὗ καὶ ἔσχεν ὁ τόπος τὴν ἐπωνυμίαν. ἢ καθότι καὶ ἀνώτερον εἶπομεν, ἀπὸ Ἰλλου μαγίστρου τοῦ τυραννήσαντος καὶ ἀναιρεθέντος παρὰ Βασιλικόν.

5 Τὴν ἅγιαν Θεοφανώ, τὴν οὖσαν ἕξωθεν τῆς παλαιᾶς κόγ-
χης τῶν μνημοθεσιῶν τῶν βασιλικῶν εἰς τοὺς ἁγίους ἀποστόλους,
ἀνήγειρεν Κωνσταντῖνος ὁ πρῶτος πορφυρογέννητος, ὁ υἱὸς Λέον-
τος τοῦ σοφοῦ.

Τὸν σωτήρα εἰς τὴν χαλκῆν Ῥωμανὸς ὁ γέρον ἀνήγειρεν,
10 ὑπὸ στυρακίων μικρῶν δύο, ὡς ἔστιν ὁρῶμενον τὸ θυσιαστήριον,
ποιήσας κληρικοὺς ἑβ'. ὁ δὲ Τζιμισκης Ἰωάννης ἀνήγειρεν αὐ-
τόν εἰς ὕπερ ὁραῖται νῦν μέγεθος καὶ κάλλος, τυπώσας κληρικοὺς
πεντήκοντα. πολλοῖς δὲ ἱεροῖς ἀναθήμασιν αὐτὸν κατεφαλδρυνε,
προσκυρῶν ἄπερ ἀπὸ τοῦ ταξειδίου κρητουδοῦμενος ἐκταῖτο.
15 ἀπέθετο ἐκεῖσε καὶ τὴν ἐκ Βηρυτοῦ ἅγιαν εἰκόνα καὶ τὰ σανδάλια
τοῦ Χριστοῦ, καὶ θανῶν ἐτάφη ἐν αὐτῷ.

5 p. 36 Band. 6 τῶν μνημ.] τοῦ μνημοθεσίου ἀνήγειρεν C.
7 πρῶτος om C. 9 p. 10 Band. τὸν σ.] τὸν χριστόν Reg.
10 ὑπὸ] ὑπὲρ Lamb. στυρακίων] στυλῶν Reg. ὁρῶμενον]
φαινόμενον C. 11 ὁ δὲ Ἰωάννης ὁ Τζιμισκης ἐπλάτυνε
καὶ ἀνήγειρεν αὐτὸν καλλύνας ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου πολλοῦ.
ἐποίησε δὲ καὶ κληρικοὺς 13', τιθεὶς αὐτοῖς καὶ φόβας καὶ ἀνόνους
καὶ ἀνά νομισμάτων λ'. τὰ δὲ ἱερά καὶ τὰ στέμματα καὶ τὰ στή-
πτρα καὶ τοὺς δίσκους καὶ τὰς λυχίας καὶ τὰς ἐσθήτας καὶ τὰ
ἄμφια τὰ βασιλικὰ ἰδιόκτητα αὐτοῦ ὄντα ἀπεχαρῆσατο πρὸς τὸν
εὐαὸν. ὡσαύτως καὶ τὰ ἀνήγητα αὐτοῦ κτήματα ἐπεκύρωσεν αὐτῷ,
ἐν ᾧ ἀπὸ τοῦ ταξειδίου ἐφέρετο τὴν τιμίαν εἰκόνα τῆς ἁγίας
σταυρώσεως τῆς ἐν τῇ Βηρυτῷ καὶ τὰ ἅγια σανδάλια τοῦ Χριστοῦ
καὶ θεᾶς ἡμῶν ἐν ποικίλοις χρυσεῖς καὶ διὰ λίθων κιβουρίους.
ἐποίησεν οὖν καὶ τὸ ἑαυτοῦ μνημα ἐκεῖσε δλόχρυσον μετὰ χρυσε-
σεως, ἐν ᾧ καὶ ἐτέθη. CReg.

atque eum interemit. hinc igitur locus denominatus est, vel, ut supra quoque diximus, ab Illo magistro, qui ob affectatum imperium ab imperatore Basilisco occisus fuit.

Ecclesiam S. Theophanis, quae sita est extra veterem testudinem monumentorum imperialium in templo SS. apostolorum, aedificavit Constantinus primus Porphyrogenitus, filius Leonis sapientis.

Templum salvatoris in Chalce Romanus senior condidit, et sub duabus parvis columellis altare, ut nunc conspicitur, instituit ibidem 12 clericis. deinde vero Ioannes Tzimisceus illud in praesentem magnitudinem et pulchritudinem provexit, et 50 clericos in eo instituit, praeterea multis sacris donariis exornavit, et quicquid bonorum post reditum ex suo praesidio possidebat, ibi obtulit, collocavit etiam in eo sacram Christi imaginem Beryto allatam, et eius sandalia. ipse quoque ibidem sepultus est.

Τὸ ἔργον ἡσύμα τῶν Βλαχερινῶν ὁ υἱὸς Βασίλειος ὁ υἱὸς Ῥωμανοῦ τοῦ καλοῦμένου παιδίου τοῦ πορφυρογεννήτου πολυτελεστέρως ἐκτίσθη, χρυσώσας καὶ ἀργυρώσας πλὴν παρ' ὃ ἦν.

Ἡ μονὴ τοῦ ἁγίου Λαζάρου παρὰ Λέοντος τοῦ σοφοῦ ἐκτίσθη. μοναχοὺς δὲ εὐνούχους ἐν αὐτῇ τετύπωκεν. ἔφερε δὲ καὶ τὰ λείψανα ἀπὸ Κύπρου καὶ Βιθυνίας τῆς τε μυροφόρου Μαρίας καὶ Λαζάρου, καὶ ἐκεῖ ἀπέθετο.

Ἡ μονὴ τοῦ Τζαούτζου ἐκτίσθη παρὰ Τζαούτζου μαγίστρου, ὃ οὗ τινὸς τὴν θυγατέρα ἐμολχευσε Λέων ὁ σοφός, Ζωὴν ὀνομαζομένην. 10

Ἡ μονὴ τοῦ Λιβῶς ἐν τοῖς χρόνοις Ῥωμανοῦ τοῦ γέροντος καὶ Κωνσταντίνου τοῦ πορφυρογεννήτου ἐκτίσθη παρὰ Λιβῶς πατρικίου καὶ δρογγαρίου τῶν πλωτῶν, ὃς καὶ ξενῶνα ἐποίησε.

Περὶ δὲ τῶν παμμεγεθεστάτων πετρῶν τῶν ἔξωθεν κειμένων τοῦ παραλλίου τῆχος λέγεται ὅτι, κτισμένης τῆς πόλεως 16 παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ σχεδὸν ἀπίσης πετρώδους ὑπαρχούσης, λαύζοντες τοὺς τόπους οἱ λιθοξόοι, ὡς ἂν κτίσῃσι τῶς τε ἐμβόλους καὶ τὰ ἔξαιρα, ἔκοπτον τὰς κορυφὰς τῶν

1 p. 40 Band. ὁ υἱὸς] ὁ εὐσχήμων υἱὸς Ῥωμανοῦ τοῦ υἱοῦ πορφυρογεννήτου παρέλυσε καὶ ἀνήγειρε νεώσι, καλλασίας καὶ χρυσώσας προικιότερον παρ' ὃ ἦν, καὶ ἐξ ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ πολλοὺς εἰκόνησε καὶ κατεκόσμησεν αὐτόν. C. 4 p. 23 Band. ἡ μονή] ὁ δὲ ἅγιος Λάζαρος ἐκτίσθη μὴν παρὰ τοῦ

Μακεδόνης, ὕστερον δὲ παρὰ Λέοντος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐπλατύνθη, ἀποχρισμαμένον ἐν τῷ καινῷ παρ' καὶ κτήματα πολλὰ. εἰς εὐνοῦχων μονὴν ταύτην ἀποκατίσθησεν. ἔφερε δὲ ἀπὸ Κύπρου καὶ τὰ ἅγια λείψανα τοῦ ἁγίου Λαζάρου καὶ ἀπὸ Βιθυνίας τῆς ἁγίας Μαρίας τῆς μυροφόρου, καὶ ἐπέθετο ἐκεῖσε ταῦτα. C. 8 p. 134 Band. μαγίστρου καὶ βασιλεσπάτορος Reg. 11 p. 52 Band.

14 p. 61 Band. 18 τὰ ἔξαιρα] τὰ ἔξαιρα Vat.

Sacrum balneum in Blachernis Basilius junior filius Romani Porphyrogeniti, cognominis pueri, pretiosius quam ante fuerat exornavit et auro argenteoque obduxit.

Monasterium sancti Lazari imperator Leo sapiens condidit, et monachos eunuchos in eo instituit. eo etiam transtulit reliquias S. Lazari et Mariae angustiferae, ex Cypro et Bithynia adlatas.

Monasterium Tzantzae tempore eiusdem Leonis Tzantzae magister aextruxit; cuius filium Zoen Leo sapiens concubinam habuit.

Monasterium Libis tempore Romani senioris et Constantini Porphyrogeniti aedificatum fuit a Libe patricio et dromungario classis navalis, qui etiam hospitale condidit.

De ingentibus istis saxis quae sita sunt extra murum maritimum, haec narratur. cum Constantinus magnus urbem hanc cederet et fere totus eius situs saxosus esset, lapidariae ad porticus aedificandas loca

πετρῶν καὶ τῶν δρέων καὶ κατεκύλιον πρὸς τὴν θάλασσαν. πανταχόθεν οὖν τοῦ αἰγιαλοῦ ῥιφέντες ἐποίησαν εἶργεσθαι τὴν P 64 ἐπιφορὰν τῶν κυμάτων. διὸ καὶ ἔσωθεν αὐτῶν ἔκτισαν τὸ παράλιον τεῖχος, ὡς ἵνα κινουμένη ἡ θάλασσα καταθραύηται ἑταῖς πέτραις καὶ γαληνῶσα προσπελάζη τοῖς τεύχεσιν.

1 κατεκύλιον τοῦς λίθους τοῦς κειμένους ἔξω τῶν τειχῶν ἀπὸ τῆς Βαρθάρας μέχρι τοῦ παλατίου καὶ τῶν Σοφιῶν καὶ τῶν Ἐλευθερίου μέχρι χροσίας, καὶ ἔσωθεν τῶν αὐτῶν λίθων ἐπηξῆς τὰ τεῖχη εἰς διάσειξιν τοῦ τεύχους καὶ πῆξιν αὐτοῦ, ὅπως κυμαινόμενη ἡ θάλασσα εἰς τὰς πέτρας κρούσασα γαληνῆ. CReg.

deplanantes montium apices exciderunt, iisque ad mare devolutis et undique disiectis totum littus adversus irruentem fluctuum violentiam communierunt; ideoque murus maritimus intra hasce petras erectus fuit, ut mare turbatum eis illisum frangeretur et tranquille muris afflueret.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ

ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ.

Τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἦγουν τῆς ἁγίας Σοφίας εἰδωλείου τὸ **Β** πρὶν οὐσης, καὶ πολλῶν ἀγαλμάτων ἐκεῖσε ἰσταμένων, ἀφείλεν αὐτά, καθὼς προεῖρηται, ὁ μέγας Κωνσταντῖνος καὶ Ἰουστινιανός. καὶ ὁ μὲν μέγας Κωνσταντῖνος πρῶτην αὐτὴν ἀνήγειρε δρομικὴν, ὁμοίαν τοῦ ἁγίου Ἀγαθονίκου καὶ τῆς ἁγίας Ἀννά-5 μως. ἀνήγειρε δὲ καὶ τὴν ἁγίαν Εἰρήνην τὴν παλαιὰν πλησίον αὐτῆς τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἦγουν τῆς ἁγίας Σοφίας. καὶ πληρώσας αὐτὴν τὴν ἁγίαν Σοφίαν στήλας ἔστησε πολλάς, ὡς προεῖπομεν. διήρκεισε δὲ τὸ κτίσμα ἐκεῖνο μέχρι τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου. ἐν δὲ τοῖς χρόνοις ἐκείνου, κατὰ τὴν 10 δευτέραν ἐν Κωνσταντινουπόλει σύνοδον, στασιώσαντες οἱ Ἀρειανοὶ κατέφλεξαν τὸ στέγος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ὄντος πυρτιάρ-

cf. Band. p. 65—80 cum notis.

DE STRUCTURA

TEMPLI S. SOPHIAE.

Cum olim magna ecclesia, videlicet S. Sophia, idolorum esset delubrum, simulacra ibi collocata Constantinus magnus et Iustinianus, ut antea dictum est, inde abstulerunt. primum quidem Constantinus magnus eam inстар circi oblongam extruxit, templi S. Agathonici et S. Potentiae similem. aedificavit quoque prope magnam ecclesiam sive S. Sophiam templum S. Irenae, quod cognominatur antiquum. postquam vero S. Sophiam absolvit, multas in ea collocavit statuas, ut iam ante diximus. structura autem illa duravit usque ad imperium Theodosii magni: huius enim tempore, cum secunda synodus Cpoli haberetur, Ariani seditione excitata tectum magnae ecclesiae exusserunt, sub pa-

γον Νεκταρίου τοῦ ἁγιωτάτου, εἰς τὴν Εἰρήνην καθεζομένου τὴν C
 παλαιάν. διήλθουσαν δὲ χρόνοι δεκαεῖς, καὶ ἦν ἀσκητῆς ἡ ἄγια
 Σοφία. προστάξας δὲ ὁ βασιλεὺς Θεοδοσίος Ῥουφῖνον τὸν μά-
 γιστρον ἐπέκτισε τὸ στέγος διὰ κυλινδροειδῶν καμάρων. καὶ
 5 διήρκεσεν οὕτως μέχρι τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ. εἰς δὲ τὸν
 πέμπτον χρόνον τῆς αὐτοῦ βασιλείας, μετὰ τὸ γενέσθαι τὴν σφα-
 γὴν ἐν τῷ ἱππικῷ τῶν τριακονταπέντε χιλιάδων, ἀναμειθέντων
 ἐκέϊσε διὰ τὸ ἀνυγορευθῆναι παρὰ τῶν δημοτικῶν δύο μερῶν
 Ἐπάτιον τὸν πατρίκιον καὶ δῆμαρχον μέρους τῶν Βενέτων, ἐν-
 10 πνευσεν ὁ πανάγαθος Θεὸς καὶ φιλόανθρωπος εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ
 βασιλέως Ἰουστινιανοῦ τοῦ οἰκοδομήσαι ναὸν, ὅς οὐκ ἐγένετο
 ἀπὸ Ἀδάμ οὔτε γενήσεται. ἔγραψε δὲ καὶ τοῖς στρατηγοῖς το- D
 πάρχαις καὶ σατραπαῖς καὶ δουξὶ καὶ πᾶσι τοῖς οὖσιν ἀρχηγῆταις
 πάντων τῶν βασιλικῶν θεμάτων ἀνατολῆς τε καὶ δύσεως, ἄρκτου
 15 καὶ μεσημβρίας, πέμψαι αὐτῷ ὕλην ἀνήκουσαν εἰς τὸ ἀνεγείραι
 τοιοῦτον ἄξιουδάμαστον καὶ θεοφροῦρητον καὶ θεοφύλακτον καὶ
 περικαλλῆ ναὸν, ὅπου δηλαδὴ εὐρεθῶσι, κίονάς τε καὶ συστη-
 μάτια στήθεά τε καὶ ἀβάκια καὶ καγκελοθύρια. πάντες δὲ οἱ
 παρ' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ ὀρισθέντες χαίροντές τε
 20 καὶ ἀγαλλιωμένοι ἔεμπον τῷ βασιλεῖ. Ἰουστινιανῷ τὴν τοιαύτην
 ὕλην, συναγαγόντες αὐτὴν ἀπὸ τε ναῶν εἰδωλικῶν καὶ παλατιῶν
 λουτρῶν τε καὶ οἰκῶν ἀπὸ πάντων τῶν θεμάτων τῆς οἰκουμένης. P 65
 καὶ τοὺς μὲν ὄκτω κίονας τοὺς Ῥωμαίους, καθῶς φησι Πλού-
 ταρχος πρωτασκηρῆτις καὶ ἐπιστολογράφος Ἰουστινιανοῦ, μετὰ

triarchatu sanctissimi Nectarii, in antiqua Irene praesidentis. exinde
 totis sexdecim annis tecto S. Sophia caruit. imperator vero Theodo-
 sius Rufinum magistrum operi praeficiens tecto ex cylindraceis fornicibus
 composito eam operavit; et ita permansit usque ad imperium Iustiniani.
 quinto autem anno eius imperii post illam stragem in qua 35 hominum
 millia in Hippodromo interfecti sunt, quia duae populi partes Hypatium
 patricium et praefectum Venetae factionis imperatorem salutarent, deus
 optimus et humanissimus imperatori Iustiniano mentem dedit ut tem-
 plum, quale ab Adamo non facti neque fiet, aedificaret. scripsit etiam
 praesidiis, toparchis, satrapis, ducibus et omnibus praefectis omnium
 provinciarum imperii ad Orientem Occidentem Septentrionem et Meri-
 diem, ut sibi mitterent materiam ad extruendum tam mirabile et dei
 praesidio munitum custoditamque et pulchritudine conspicuum templum,
 ubicunque videlicet invenirent columnas lapides tabulas et clathratas
 ianuas. omnes igitur ei rei ab imperatore Iustiniano destinati alacres-
 que imperatori materiam eiusmodi summisserunt, collectam ex delubris
 idolorum, palatiis balneis et aedibus omnium provinciarum universi ter-
 rarum orbis. caeterum octo columnas Romanas, ut refert Ptolemaeus
 prius a secretis et ab epistolis Iustiniano, vidua quaedam nomine

σχεδίων ἀπεστάλησαν παρὰ γυναικὸς χήρας ἀπὸ Ῥώμης, δνόματι Μαρκίας· οὗς τινὰς εἶχεν εἰς προῖκα αὐτῆς. Ἰσταντο δὲ εἰς τὴν Ῥώμην εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἡλίου τὸν κτισθέντα παρὰ Οὐαληριανοῦ τοῦ βασιλέως Ῥώμης, τοῦ προδόντος ἑαυτὸν Πέρσαις. ἔγραψε δὲ τῷ βασιλεῖ οὕτως “ἀπέστειλά σοι, δέσποτα βασιλεῦ, ὀκτὼ κίονας Ῥωμαίους, ἰσομήκεις, ἰσοκύκλους, τολμῶ εἰπεῖν καὶ ἰσοστάμμους, ὑπὲρ ψυχικῆς μου σωτηρίας.” τοὺς δὲ ἑτέρους ὀκτὼ B πρᾶσινοὺς κίονας τοὺς ἀξιοθανυμάστους ἐκόμισεν ὁ στρατηγὸς Κωνσταντῖνος ἀπὸ Ἐφέσου λελατομημένους. ἡ δὲ λοιπὴ πῦσα ἔλη καὶ πάντες οἱ κίονες ἀπὸ Κυζίκου ἤχθησαν. ἑτέρους δὲ ἀπὸ 10 Τρωάδος καὶ ἄλλους ἀπὸ Κυκλάδων νήσων καὶ ἀπὸ Ἀθηνῶν οἱ ἀρχοντες βασιλέως ἐπεμπον. συνήχθη δὲ πῦσα ἡ ὕλη χιόνους ἑπτὰ ἡμισυ. τῷ δὲ δεκάτῳ δευτέρῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ ἐκ θεμελίων κατέλυσαν τὸν ναόν. τὴν δὲ ἄπυσαν ὕλην αὐτοῦ ἰδίως ἀπέθετο· οὗ γὰρ εἶχον χρεῖαν αὐτῆς τὸ σύνολον 15 διὰ τὸ πολλὴν καὶ ἀπειρον κρεῖττονα ὕλην ἀθροῦσαι καὶ ἐτοιμάσαι.

Ἦρξάτο γοῦν ἐξωνεῖσθαι οἰκήματα τῶν ἐκέῖσε οἰκούντων C καὶ πλησιαζόντων, καὶ πρῶτον μὲν χήρας τινὸς γυναικὸς, δνόματι Ἄννης. ἐκείνης δὲ μὴ βουλομένης ταῦτα προῦσαι τῷ βασιλεῖ, ἔλεγε “μέχρι νομισμάτων λίτρας φ’ ἐάν μοι παρασχῆς, οὐ δίδωμί σοι ταῦτα.” ὁ δὲ βασιλεὺς πολλοὰς τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ ἀποστείλας πρὸς Θεραπειαν τῆς γυναικὸς οὐδὲν ἦνε. παραγενόμενος δὲ ὁ βασιλεὺς εἰς ἰκεσίαν τῆς γυναικὸς ἐδέετο αὐ-

Marcia, quae in dotem illas acceperat, Roma curavit eo ratibus pervehi. stabant autem Romae in templo solis, quod Valerianus Romanus imperator, qui seipsum Persis in manum dedit, construxerat, sic vero imperatori scripsit: “mitto tibi, domine imperator, octo columnas Romanas, longitudine et rotunditate, audeo dicere, et pondere aequales, pro animae meae salute.” alias octo columnas admirandas, coloris prasinii, Constantinus dux e latumiis excisas secum Epheso adduxit. reliqua omnis materia et columnae Cyzico advectae sunt: alias ex Troade, alias ex Cycladibus insulis et Athenis praefecti imperatoris miserunt. omnis autem haec materia septem annis cum dimidio collecta est. anno vero duodecimo imperii Iustiniani templum a fundamentis everterunt. omnem autem eius materiam seorsim deposuit: nullo enim modo ea opus habebat, quoniam multo meliorem coacervaverat et ad manus habebat.

Coepit igitur emere domos illic atque in contiguas aedibus habitantium, ac primum cuiusdam viduae nuncupatae Annae, quae cum recusaret imperatori vendere, dixit “etiam si quingentas libras nummum mihi obtuleris, tamen eam non tibi tradam.” imperator vero cum multos ex proceribus suis misisset, ut blanditiis mulierem demulcerent, nihil impetravit. ipse autem mulierem accedens obnixè rogavit ut suam domum

- τῆς περὶ τῆς διαπράξεως τῶν οἰκημάτων αὐτῆς. ἡ δὲ θρασυ-
μένη τὸν βασιλέα ἔπεισεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ δεομένη καὶ λέ-
γουσα "δέσποτα βασιλεῦ, ἐγὼ μὲν χάριν τιμῆς τῶν οἰκημάτων
οὐκ ὀφείλω λαβεῖν τι ἀπὸ σοῦ, θέλω δὲ κοινωνῶν καὶ γενέσθαι
5 εἰς τὸν κτιζόμενον ναόν, ἵνα ἔχω καὶ γὰρ ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως μισθὸν D
καὶ μετὰ θάνατόν μου ταφῶ πλησίον τῶν οἰκημάτων μου, καὶ
διηνεκῶς μνημονεύεσθαι με ὡς κτῆμα δοῦσαν αὐτά." ἔστι δὲ
ὁ τόπος τῶν οἰκημάτων αὐτῆς, ὃν δέδωκεν εἰς τὴν μεγάλην ἐκ-
κλησίαν, τὸ σκευοφυλάκιον ὄλον σὺν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Πέτρου.
10 τὸ δὲ ὀνομαζόμενον ἅγιον φρέαρ καὶ τὸ ἅγιον θυσιαστήριον ὄλον
καὶ ὁ τόπος τοῦ ἄμβωνος, ἕως τῆς μέσης τοῦ ναοῦ, ὑπῆρχεν
οἶκος Ἀντίοχου τινὸς ὀστιάριον καὶ εὐνούχου, ὃς ἀπειτιμῆθη εἰς
ὑπέρευρα λίτρας ν'. τούτου δὲ δυσχεραίνοντος τοῦ μὴ πρᾶσαι
ἄξιως τὸν ἴδιον οἶκον τῷ βασιλεῖ, ὁ βασιλεὺς φιλοδίκαιος ὦν
15 καὶ μισοπόνηρος πρὸς τὸ μὴ θέλειν τινὰ λυπῆσαι ἢ ἀδικῆσαι, P 66
ἠθύνει ἀδημονῶν τί ἂν πράξῃ εἰς αὐτόν. Στρατήγιος δὲ μάγι-
στρος καὶ φύλαξ τῶν βασιλικῶν χρημάτων, καὶ τοῦ βασιλέως
ἀδελφοποιητὴς, ὑπέσχετο τῷ βασιλεῖ τοῦ νικῆσαι αὐτόν διὰ τινος
μηχανῆς καὶ πιπρᾶσαι τὰ οἰκήματα αὐτοῦ καὶ μὴ βουλομένου.
20 ὁ δὲ ῥηθεις Ἀντίοχος καὶ ὀστιάριος ἐφίλει τὸ κνάνειον χρῶμα
φιλιππόδρομος ὦν, καὶ ἀντεποιεῖτο αὐτοῦ λίαν καὶ ἔχαιρεν ἐπ'
αὐτῷ. ἱππικοῦ δὲ μέλλοντος γίνεσθαι, ὁ μάγιστρος Στρατήγιος
τὸν ὀστιάριον ἐφρούρησεν καὶ καθεῖρξεν αὐτόν εἰς τὸ πραιτώριον

venderet. illa cum vidisset imperatorem, cecidit ad pedes eius suppliciter dicens "domine imperator, non quidem par est me sero aedium pretio quicquam a te accipere, volo autem me in partem venire sumptuum structurae huius templi, ut et ego in die iudicii habeam mercedem et post mortem meam sepeliar prope aedes meas, et identidem meae donationis memoriam fieri." locus autem aedium eius, quem dedit magnae ecclesiae, totum sceuophylacium cum templo S. Petri continet. porro locus nuncupatus puteus sacer et sanctum altare et locus suggesti, usque ad mediam partem templi, erat domus cuiusdam Antiochi ostiarii et eunuchi, quam quinquaginta nummorum libris aestimabat. indignante vero ipso quod non posset insto pretio suam domum imperatori vendere, imperator iustitiae et probitatis amans, quod nollet quemquam iniuria vel damno affici, moestus animo cogitabat quid cum illo ageret. Strategius autem magister, thesauri imperatoris praefectus eiusque adoptivus frater, imperatori promisit se aliquo commento illum victurum, ut aedes suas etiam invitus vendere cogeretur. praedictus enim Antiochus ostiarius Circensium studio flagrans venetum colorem sive ceruleum amabat, illoque admodum delectabatur. cum igitur ludi Circenses exercendi essent, magister Strategius ostiarium comprehendit,

τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἵππικοῦ. ἐκεῖνος δὲ ἔβρα μετὰ κλαυθμοῦ ὀδύνη-
 B ρῶς, καὶ ἔλεγεν "ἴδω τὸν ἀγῶνα τοῦ ἵππικοῦ, καὶ τὸ θῆλημα
 τοῦ βασιλέως ποιήσω." ἑπομνησθέντος δὲ τοῦ βασιλέως ἤγαγον
 αὐτὸν ἐν τῷ καθίσματι καὶ ἐποίησαν ἐκεῖ τὴν πρῶσιν, παρόντος
 καὶ τοῦ κοιαιστορος καὶ ὑπογραψάσης πάσης τῆς συγκλήτου. 5
 ἐπράθησαν δὲ εἰς χρυσοῦν λίτρας πέντε. τὸ δὲ δεξιὸν μέρος τοῦ
 γυναικίτου ἕως τοῦ κίονος τοῦ ἁγίου Βασιλείου ὑπῆρχον οἰκή-
 ματα Χαρίτωνος εὐνούχου τοῦ ἐπίκλην Χηροπόδη, ᾧ καὶ μετ'
 εὐχαριστίας πολλῆς δέδωκε τῷ βασιλεῖ, διπλῆ τμήματι ἀποτι-
 μηθέντα λίτρας ἑβδόμη. τὸ δὲ εὐώνυμον μέρος τοῦ γυναικίτου μέχρι 10
 τοῦ κίονος τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ θαυματουργοῦ ὑπῆρχον οἰκή-
 ματα Ξενοφῶντος τινος ῥάπτου, καὶ ἤτησατο τὸν βασιλέα ἵνα
 C λάβῃ διπλαῦν τὸ τμήμα λίτρας ἑβδόμη, καὶ ποιήσῃ αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ
 τοῦ ἵππικοῦ καθεζόμενον προσκυνεῖσθαι ὑπὸ τῶν τεσσάρων ἡνιό-
 χων. τῶν δὲ δῆμων καὶ πάσης τῆς συγκλήτου ἐπόντων τῷ βα- 15
 σιλεῖ "οὐκ ἔξιστι προσκυνεῖσθαι αὐτὸν οὕτως, εἰ μὴ μόνον τὸν
 βασιλέα," προσέταξεν ὁ βασιλεὺς ἐξόπισθεν προσκυνεῖσθαι αὐ-
 τὸν καὶ ὀνομάζεσθαι ἔρχοντα τῶν καταχθονίων· καὶ τοῦτο φυ-
 λάσσειται μέχρι τοῦ νῦν. τὸ δὲ ἐπιπέδον τοῦ ναοῦ καὶ ὁ λουτήρ
 καὶ οἱ νάρθηκες καὶ τὰ περὶ αὐτῶν οἶκος ἦν Δαμιανοῦ πατρι- 20
 κίου Σιλευκίας, ἅτινα ἀπετιμήθησαν εἰς λίτρας εἴκοσι καὶ μετὰ
 πολλῆς εὐφροσύνης δέδωκεν αὐτὰ τῷ βασιλεῖ.
 D 'Ο δὲ βασιλεὺς καταμετρήσας τὸν τόπον εἶρε στεφαναίαν

eumque in praetorium inclusit ipso ludorum die. at ille cum eiulatu et dolore clamans dicebat "Circenses spectem, et quicquid imperator iusserit faciam." imperatoris igitur iussu statim in caveam adductus est, ibique aedes suas praesente quaestore et universo senatu subscribente vendidit, idque 85 libris auri. dextera pars, ubi gynaeconitis, usque ad columnam S. Basilii erat domus Charitonis eunuchi, cognomento Anseripedis, quam cum grata animi significatione imperatori obtulit, duplo pretio, 12 libris aestimata. sinistra vero pars gynaeconitidis usque ad columnam S. Gregorii thaumaturgi erant aedes cuiusdam Xenophontis sutoris, qui ab imperatore duplum pretium, libras 14 petiit, et ut Circensium die in circo sedentem quattuor agitatorum factiones adorarent. sed populo et universo sonatu imperatori dicentibus "non licet nobis ipsi eum honorem soli imperatori debitum exhibere," iussit imperator eum a tergo adorari et vocari principem inferorum, quod etiam ad hoc usque tempus observatur. templi vero area, lavacrum et porticus narthecis, et quae in ambitu eius sunt, erat domus Damiani patricii Selenciae, quam sex libris aestimata lubentissimo animo imperatori obtulit.

Imperator vero cum locum dimensus esset, invenit retundum lapi-

πέτραν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου ἕως τῆς κάτω ἀψίδος, καὶ ἐθεμελίωσεν ἐκεῖ γύρωθεν τὰ θεμέλια τοῦ μεγάλου τρούλλου· ἀπὸ δὲ τοῦ βήματος μέχρι τοῦ ἕξω νάρθηκος εὔρε τόπον ἀλωσθή καὶ χαῦνον, καὶ ἐθεμελίωσεν. ἀρξαμένου δὲ τοῦ θεμελιοῦσθαι, ὁ προσκαλεσάμενος Εὐτύχιον τὸν πατριάρχην ἐποίησεν εὐχὴν περὶ συστάσεως ἐκκλησίας. ὁ δὲ βασιλεὺς οικείαις χερσὶ λαβὼν ἄσβεστον μετὰ ὀστράκου ἔβαλεν εἰς τὸν θεμέλιον πρὸ πάντων. καὶ ἔκτισε τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν ὄντα εἰς τὸ ὠρολογεῖον, τὸν λεγόμενον βαπτιστήρα, καὶ τὰ πλησιάσαντα τοῦ Μετατωρίου, ἵνα 10 ἐκείσε παραμένῃ μετὰ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ καὶ πολλάκις ἐσθῆ· ἐν ᾧ καὶ τὰ διαβατικά σκεπαστὰ τοῦ παλατίου ἐποίησεν, ἵνα P 67 διέρχεται ὁσάκις ἂν ἐθέλῃ. ὑπήρχον δὲ μαῖστορες τὸν ἀριθμὸν ἑκατὸν, ἔχοντες ἀνὰ ἑκατὸν μισθὸν προσχειριαρίους. ἑμοῦ οἱ κάμνοντες χιλιάδες δέκα. καὶ αἱ μὲν πέντε χιλιάδες τὸ δεξιὸν 15 μέρος ἤρξαντο, αἱ δὲ πέντε τὸ εὐώνυμον. εἶχε δὲ αὐτοὺς ἕρις καὶ πολλὰ σπουδὴ εἰς τὸ ταχέως κτιέσθαι. τὸ δὲ σχῆμα τοῦ ναοῦ ἄγγελος κατ' ὄναρ ὑπέδειξε τῷ βασιλεῖ. ἦν δὲ μαῖστωρ εἷς μηχανικὸς καὶ πολλῆς γνώσεως γέμων εἰς τὸ ἀνεγείρει ναοὺς ἐπιτηδείους. ἡ δὲ κριθὴ ἴστατο βράζουσα εἰς κακάβους εὐμε- B 20 γέθεις, καὶ τὸν ζυμὸν αὐτῆς ἐμίγνυον μετὰ τοῦ ἀσβέστου καὶ τοῦ ὀστράκου. ἀπὲρ δὲ ὕδατος αὐτοῖς ὑπῆρχεν ὁ ζυμὸς τῆς

3 ἀλωσθή] Ἰνωσθή Lamb. 7 καὶ] πρὸ δὲ τοῦ ἀρχεσθαι κτιέειν αὐτὸν τὸν ναὸν ἔκτισεν εὐκτήριον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ λεγομένου προδρόμου, πλησίον τοῦ ὠρολογίου, ὁμοίως καὶ τὸ μετατόρισον, ἵνα cod. Lamb.

dem ab altari usque ad inferiorem arcum, et circum illum fundamenta iecit apsidis maioris sive trulli magni. a suggesto vero usque ad exteriorem narthecem solum palustre et fungosum invenit. cum autem fundamenta ponere ordiretur, Eutychio patriarcha accersito pro structura ecclesiae precatus est. postea imperator primus omnium calcem cum testa accipiens fundamenti initium posuit. condidit etiam oratorium S. Ioannis, iuxta horologium, baptisterium vulgo dictum, et aedificia vicina Metatorii, ut ibi subinde cum proceribus suis commoraretur et cibum sumeret. inde etiam usque in palatium porticum transitoriam tectam fecit, ut quoties vellet eo accederet. erant autem magistri numero centum, centenos singuli manuarios opifices mercenariis sub se habentes, ita ut summa decem milia operariorum essent; quorum quinque milia a dextera, quinque a sinistra parte opus coeperunt. magno autem studio contendebant ut quam celerrime opus absolvent. caeterum templi formam angelus per somnium imperatori ob oculos posuit. erat autem machinator quidam summae peritiae in exstruendis templis. stabant etiam macabi magni hordei bullientis, cuius liquorem calce et testa miscabant: liquor autem ille hordei tepidus aquae vicem supplebat.

κριθῆς χλιαρός. ἔκοπτον δὲ καὶ τοὺς φλοιοὺς τῆς πετελας, καὶ ἐμίγνον μετὰ τοῦ ἀσβέστου, καὶ ἐποιοῦν μάζας. καὶ οὔτε ἄγαν θερμὸν οὔτε πάλιν ψυχρὸν ἐτίθουν, ἀλλὰ χλιαρὸν διὰ τὸ κολλητικώτερον εἶναι καὶ τοὺς λίθους κολλᾶν δίκην σιδήρου. δύο δὲ πήχεις τοῦ θεμελίου ἀπὸ τῆς γῆς ὑψωθέντος, ὡς φησὶν ὁ εἰρη-5 μένος ποιητὴρ καὶ ἀπογραφόμενος τὴν ἔξοδον, ἐξωδιάσθησαν χρυσίου κεντηνάρια υνβ'. μιλιαρσία δὲ ἔφερον καθ' ἑκάστην, C καὶ ἐμίγνον τὸν χοῦν καὶ ἔχνον εἰς τὸ ὠρολογεῖον καὶ τῶν περίεκτισμάτων. καὶ ἤντικα ἔμελλον ὑποχωρεῖν, γυρεύοντες τὸν χοῦν ἕκαστος αὐτῶν διάφορα εὔρισκεν, καὶ ἀπῆι χαίρων. καὶ ἕτερα 10 μιλιαρσία ἀπέκειντο εἰς τὸ ὠρολογεῖον, καὶ ὅσοι ἀνεβίβαζον καὶ ἐκόμιζον λίθον ἢ ὄστρακον μετὰ ἀσβέστου ἢ βησαίου, ἐνὶ ἐκάστω ἐκ τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐδίδου ἀργύριον διὰ τὸ μὴ βλασφημῆσαι ἢ στενάξαι τινά. ἐξ αὐτῶν δὲ εἷς στενάξας καὶ εἰπὼν τὸ οὐαὶ ἔπεσεν ἀθρόως καὶ συνετρίβη καὶ ἀπέψυξε. τῶν δὲ πινσῶν 15 ὑψωθέντων καὶ τῶν μεγάλων κίωνων σταθόντων ἔμελλον μετ' αὐ- D τῶν καὶ τοὺς Ῥωμαίους κίονας στῆσαι. ἀλλ' οὐκ ἐποιοῦν, ἀλλ' ἔστησαν τούτους εἰς τὰς τέσσαρας κόγχας. ὁ δὲ βασιλεὺς τὸ δειλινὸν οὐκ ἐκάθευδεν, ἀλλὰ πολλὴν σπουδὴν ἐποιεῖτο τοῦ ἔργου, καὶ ἐπορεύετο βλέπων τοὺς λιθοξόους καὶ τοὺς οἰκοδόμους. 20 ἤρχετο δὲ μετὰ Τρωίλου κουβικουλαρίου αὐτοῦ. τὴν δὲ ἔξοδον κατεῖχε Στρατήγιος ὁ ἀδελφοποιητὸς τοῦ βασιλέως, ὁ καὶ φύλαξ τῶν βασιλικῶν χρημάτων. ἐπηγγεῖλατο δὲ αὐτῷ ὁ βασιλεὺς καὶ

quin etiam dissectos ulmi cortices admiscebant calci et in massam redigebant; qua nec calida nimis neque frigida ad structuram utebantur, sed tepida, quo tenacius adhaerescebat et lapides instar ferri conglutina-
 ret. fundamento autem duobus cubitis supra terram elevato, ut dictus auctor et expensae rationum scriba refert, 452 auri centenaria expensa fuerant. miliarisia vero quotidie afferebant, terraeque ea permiscentes iuxta horologium et circumscita aedificia humo obruebant. ita cum ab opere abituri suam singuli terram circumcirca iustrarent, multa hinc inde inveniabant, et loti discedebant. alia etiam miliarisia in horologio reposita servabantur, et singulis qui lapidibus calce tegulis aut cocto latere onusti ascendebant, pro labore argentum distribuebatur, ne cui convitiandi aut conquerendi occasio esset. quidam vero ex iis cum ingemiscens vae exclamasset, statim praecipit dilapsus et casu contusus exspiravit. caeterum post pilarum eductionem et erectionem magnarum columnarum decreverant etiam una cum illis Romanas columnas collocare; quod tamen minime factum fuit, sed eas quattuor conchis fulcien-
 dis apposuerunt. imperator autem somno pomeridiano abstinens magno-
 que studio operi incumbens fabros et quadratarios circumueundo inspec-
 tabat, comitante eum Troilo cubiculario. verum Strategius adoptivus imperatoris frater eiusque pecuniarum custos expensarum rationibus praecerat. praecerat autem ei imperator ut citra mercedem et diur-

ἔκτος τοῦ μισθοῦ αὐτῶν καὶ τῶν καθημερινῶν ἀργυρίων δις τῆς ἑβδομάδος ἐδεργετεῖν αὐτούς. ὡσάκις δὲ ἤρχετο εἰς θειορίαν, ἐφόρει λευκὸν καλόβιον, καὶ ῥάβδον λεπτὴν κατεῖχε τῇ χειρὶ. P 68

Σκεπάσαντες δὲ ἐπάνω τὰς ἀψίδας ἀμποτέρων τῶν μερῶν 5 τῶν ἐμβόλων τῶν γυναικίτων, καὶ ἀναλαβόντες εἰς τοὺς πινσοὺς μέχρι τῶν κατηχουμένων, προσέταξε Στρατήγιος ἡμέρα ἑβδόμη ὥρα τρίτη μιλιαρίσια προσαγαγεῖν εἰς πλήθος, καὶ τοὺς μαίστορας κατελθεῖν εἰς τὸ ἄριστον. ὁ δὲ μαίτωρ Ἰγνάτιος κατέλιπε τὸν υἱὸν αὐτοῦ καθορᾶν πάντα τῶν τεχνιτῶν τὰ ἐργαλεῖα. 10 ἦν δὲ ὁ παῖς ὡσεὶ χρόνων δεκατεσσάρων. καθεζομένου δὲ αὐτοῦ ἐφώνησεν αὐτῷ λευκοφόρος τις, εὐνοῦχος δῆθεν ἐκ τοῦ παλατίου πεμφθεὶς, λέγων αὐτῷ “τίνος χάριν τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ B ταχέως οὐκ ἐπλήρωσαν οἱ κάμνοντες, ἀλλὰ καταλιπόντες αὐτὸ ἀπῆλθον πάντες καὶ ἐσθίουσιν;” ὁ δὲ παῖς λέγει “ταχέως, κύ- 15 ριέ μου, παραγίνονται.” κακείνος πάλιν εἶπεν “ἀπελθε ταχέως, φώνησον αὐτούς.” τοῦ δὲ παιδὸς φοβουμένου διὰ τὸ μὴ ἀπολέσθαι τι τῶν ἐργαλείων, ὁ φανείς ἄγγελος ἔφη μεθ’ ὄρκου τῷ νέῳ “ἀπελθε, λάλησον αὐτοῖς· ἐγὼ δὲ ἀπὸ τῶν ὧδε οὐκ ὑπαχωρῶ, ἕως ἂν ἔλθῃς, μὰ τὴν ἁγίαν Σοφίαν, ἣτις ἐστὶν ὁ λόγος 20 τοῦ θεοῦ, τὴν νῦν κτιζομένην.” τοῦτον οὖν τὸν ὄρκον ἀκούσας ὁ παῖς κατῆλθε, καὶ εὔρε τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰγνάτιον, καὶ ἐξηγήσατο αὐτῷ ταῦτα, καὶ αὐτὸς ἤγαγεν αὐτὸν τῷ βασιλεῖ ἐκεῖσε C ἐσθίουσι τότε ἐν τῷ βυπτιστῆρι. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς

num argentum bis illos singulis septimanis stipe aliqua muneraret. quoties vero spectandi causa accedebat, albam gestabat tunicam, et exiguum baculum manu tenebat.

Cum vero fornices porticum muliebrum utrinque tegerentur, et a pelis usque ad catechumenia opus iterum inchoaretur, iussit Strategius die septimo, hora tertia, miliarisiorum summam magnam afferri et magistros ad prandium accedere. magister autem Ignatius filium suum reliquit, ut omnia instrumenta opificum sua inspectione custodiret: erat vero puer annorum circiter quattuordecim. puerum autem sedentem quidam candida veste indutus compellavit, quasi eunuchus e palatio missus, dicens “qua de causa fabri opus dei celeriter non perfecerunt, sed eo relicto omnes ad comedendum abierunt?” respondit puer “primo quoque tempore, mi domine, aderunt.” at ille “abí cito” inquit, “et accerse eos.” puero autem metuente ne qua ferramenta perirent, angelus, qui ei apparuerat, cum iureiurando dixit “abí et voca illos: nam ego hinc non discedam donec redieris. testor sanctam Sophiam, quae est verbum dei, nunc aedificari coeptam.” tale igitur iuramentum puer audiens descendit, et invenit patrem suum Ignatium, cui haec omnia enarravit. pater autem eum ad imperatorem in baptisterio tunc prandentem duxit. ille his auditis omnes eunuchos ad se vocavit, cumque

μετεκαλέσατο πάντας τοὺς ἐθνάρχους. καὶ μηδένα ἐξ αὐτῶν γνωρίσας ὁ παῖς, τότε ἔγνω ὁ βασιλεὺς ὅτι ἄγγελός ἐστι κυρίου. ἐσημειώσατο δὲ τὸν ὄρκον ὃν εἶπεν ὁ παῖς, καὶ ὅτι λευκοφόρος ἐστὶν ὁ λαλήσας τῷ νέφ, καὶ αἱ παρειαὶ αὐτοῦ πῦρ ἀπέπεμπον, καὶ ἐνηλλαγμένη ἦν ἡ ὄψις αὐτοῦ. μεγάλως δὲ χαρεῖς ὁ βασιλεὺς ἐδόξασε τὸν Θεόν, ὅτι εὐδοκεῖ εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ. καὶ ἔκτοτε ἔλαβεν ὁ ναὸς τὴν προσηγορίαν ἡ ἅγια Σοφία, καίπερ διασκεπτομένου τοῦ βασιλέως τί καλέσει τὸν ναόν. βουλευσάμενος

D δὲ ὁ βασιλεὺς πολλοὺς ὁσίους καὶ ἀρετὴν μετιόντας, εἶπον μὴ δεῖν ὑποστρέφειν τὸ παιδίον ἐκείσε· ἂν γὰρ στραφῆ, ὁ φύλαξ¹⁰ ἄγγελος ὑποχωρεῖ τοῦ τόπου. ὁ καὶ ἐποίησε· πλουτίσας γὰρ τὸν παῖδα εἰς τὰς νήσους ἐξέπεμψε διάγειν αὐτόν, ὥστε φυλάσσειν τὸν ἄγγελον μέχρι τῆς σήμερον κατὰ τὸν ὄρκον αὐτοῦ. ἐγένετο δὲ τὸ ῥῆμα τοῦ ἀγγέλου πρὸς τὸν παῖδα εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ πινσού πλησίον τοῦ Συλλαγόνου.

Ἐθασάντων δὲ εἰς τὰ δεύτερα κατηχούμενα καὶ τοὺς κίονας ἀνηγέρθησαν αἱ καμάραι. σκεπασθέντων δὲ τῶν πέριξ ἐγένετο τὸν βασιλέα ἀθυμεῖν διὰ τὸ μὴ ἔχειν χρυσακὴν ποσότητα.

P 69 Ἰσταμένου δὲ αὐτοῦ ἐν τῇ ἀψίδι ὑπερθεῖν καὶ ὀρώντος τὰ κτίσματα, ἐφάνη αὐτῷ ἐθνάρχος ὠραῖος εἰρηκῶς αὐτῷ "τί λυπῆ¹⁰ περὶ χαράγματος; δὸς μοι τινὰς αἴθριον πρῶτ' ἐκ τῶν μεγιστάνων σου, καὶ κομίσω σοι χάραγμα ὅσον ἂν βούλη." τῇ δὲ ἐξῆς

9 ἀρετῇ vulgo.

neminem ex iis puer agnosceret, intellexit imperator angelum domini fuisse. caeterum iuramentum quod puer retulerat observabat, tum quod albis vestibus amictus fuisset is qui cum adolescente locutus erat; et quod genae eius ignem spirassent, aliusque ab humano fuisset adaspectus eius. imperator igitur valde laetatus, deum, quod opere ipsius oblectaretur, celebravit; et exinde nominatum fuit templum S. Sophia, tametsi imperator de nomine illi imponendo deliberasset. cum vero imperator a multis sanctitate et virtute praecellentibus viris consilium petisset, suaserunt ipsi ne puerum eo reverti permitteret: si enim reverteretur, fore ut angelus custos inde recederet. horum ergo consilio paruit, et puerum muneribus ditatum ablegavit in insulas, ut ibi vitam transigeret. angelus itaque iuxta suum iuramentum usque in hodiernum diem locum tuetur. alloquium vero angeli, quo puerum compellavit, in dextera pilae parte prope Sylagonum contigit.

Caeterum cum usque ad secunda catechumenia eorumque columnas pervenissent, fornices extruxerunt; quibus circum undique tectis imperator propter inopiam auri vehementer angi coepit. stante autem ipso in superiori forniciis parte et structuram inspiciente, apparuit ei eunuchus facie venusta, dicens "quid de pecunia sollicitus es? da mihi cras ~~mape~~ quosdam ex tuis proceribus, et afferam tibi pecuniae quantum

πορευομένου τοῦ βασιλέως καὶ ὄρωντος τὰς κτίσεις, ἰδοὺ ὁ εὐ-
νοῦχος ᾤφθη τῷ βασιλεῖ λέγων "δός μοι ἄνθρωπον καὶ πορευ-
θῶμεν." δέδωκε δὲ αὐτῷ τὸν εἰρημέμον Στρατήγιον καὶ Βασι-
λίδην καιάστωρα καὶ Θεόδωρον πατρικίον καὶ ἔπαρχον καὶ Κολο-
5 κύνθην, καὶ ὑπηρέτας μέχρι τῶν ὀκτώ, καὶ ἡμίονους μετὰ βουλ-
γιδίων εἴκοσι. τούτους λαβὼν ὁ εὐνοῦχος ἐξῆι τῆς πόλεως, καὶ
ἐλθὼν εἰς τὰ τριβουνάλιον, ἐφάνησαν παλάτια ἀχειροποίητα θαν- B
μασιὰ ἐκαισμένα. ἐκ δὲ τῶν ἵππων καταβάντες, ἤνοιξεν ὁ εὐ-
νοῦχος κουβούκλιον ἓν, καὶ ἦν τὸ ἕδαφος πεπληρωμένον χρυσοῦ
10 χαράγματος. καὶ λαβὼν πτόον ὁ εὐνοῦχος ἔβαλεν ὑφ' ἓν ἑκα-
στον σαγμῆριον κεντηνάρια δ', ὁμοῦ κεντηνάρια π'. καὶ ἀπέ-
στειλεν αὐτὰ πρὸς τὸν βασιλέα, κλειδώσας πάλιν ἔμπροσθεν
αὐτῶν τὸ κουβούκλιον. κομισάτων δὲ τὸ χρυσοῖον τῷ βασιλεῖ,
ἐπηρώτησεν αὐτοὺς πόθεν ἀπῆλθον καὶ τίς ὁ οἶκος καὶ ὁ ἄν-
15 θρωπος. ὅσα σὺν ἰθαίμασιν εἶπον τῷ βασιλεῖ. ἐκδεχόμενος
σὺν ὁ βασιλεὺς τὸν εὐνοῦχον, οὐκ ἤλθεν. καὶ ἀπέστειλεν ὁ βα-
σιλεὺς πρὸς αὐτόν. οἱ δὲ ἀπελθόντες εἶρον ἄοικον τὸν τόπον,
πεδίον ὄντα. γνωρίσαντες σὺν ταῦτα τῷ βασιλεῖ, ὑπέλαβεν ὅτι C
θεοῦ θαῦμά ἐστι, καὶ ἔδωκε δόξαν τῷ θεῷ.

20 Μελλόντων δὲ τὸ θυσιαστήριον οἰκοδομεῖν, προσέταξεν ὁ
βασιλεὺς γενέσθαι τὸν μύακα δαίφωτον διὰ τὸ μὴ δέξασθαι βά-
ρος τὸν τόπον, ὅτι ἐκεῖσε ἰκρῶματα οὐκ ἔθεντο. οἱ δὲ τεχνῖται

10 ἐφ' ?

velis." sequenti vero die cum imperator ad structuram contemplandam
prodisset, ecce eunuchus illi apparens dixit "da mihi aliquem virum,
et ibimus." dedit autem illi praedictum Strategium, Basilidem quae-
storem, Theodorum patricium et praefectum urbis, et Colocynthen,
octo praeterea famulos, et mulos cum bulgis viginti. eunuchus his
secum ductis urbe egressus est, cumque ad tribunal venisset, palatia
mirabilia non manu facta apparuerunt. cumque ex equis descendissent,
eunuchus unum cubiculum aperuit, cuius pavimentum aureis nummis ple-
num erat; acceptaque pala, eunuchus singulis iamentis centenaria quat-
tuor, quae simul octoginta conficiunt, imposuit et ad imperatorem misit,
claudens iterum coram ipsis cubiculum. sed ut imperatori aurum attu-
lerunt, interrogavit eos unde redirent, quis ille vir, quae domus fuisset.
retulerunt itaque imperatori quae viderant. imperator autem, cum eun-
chus diu exspectatus non venisset, misit ad illum quosdam, qui cum eo
venissent, iavenerunt aream planam nullis aedibus occupatam. hac de
re certior factus imperator divinum miraculum esse intellexit, deoque
gloriam tribuit.

Cum vero altare aedificaturi essent, iussit imperator concham
eius perlucidam fieri, ne locus nullis suffultus tignis nimio pondere gra-

ἔλεγον μίαν καμάραν φωτίζεν τὸ θυσιαστήριον. ἤδημόνει οὖν ὁ μαΐστωρ ὅτι ὅτι μὲν λέγει ὁ βασιλεὺς δύο καμάρας, ὅτι δὲ μίαν. ἔστῳτος οὖν αὐτοῦ καὶ κτίζοντος ἦλθεν ἄγγελος κυρίου ἐν ὁμοιώματι τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ, καὶ τοιαῦτα ἠμφιεσμένος
D μέχρι ποδῶν οἶα ἐκείνος, καὶ εἶπεν τῷ μαΐστωρι "τρεις καμάρας ἔχει διὰ τὸ εὐφρότερον." παρεθῆς δὲ ὁ Ἰγνάτιος ἀνελθὼν ἐν τῷ παλατίῳ ἔφη τῷ βασιλεῖ μὴ ἔχειν λόγον ἕνα. τότε ἔγνω ὁ βασιλεὺς ὅτι ἄγγελος τὰ ῥήματά εἰσι, καὶ εἶπεν ὅτι εἴ τι ἂν σοι εἶπον τὴν χθές, ποιήσον, καίτοι τοῦ βασιλέως μὴ ἀπελθόντος ἐκείσε. 10

Πάντες δὲ οἱ μοχλοὶ ὑπὸ σιδηρῶν μοχλῶν κατέχονται, ἐγγλκασμένοι οὖν μολίβδῳ. ἔξωθεν δὲ τοῦ συνδέσμου τοῦ ὄλου κτίσματος ἢ ἄσβεστος μετὰ ἐλαίου χριστοῦ ἐστὶ πεπλασμένη ἀντὶ ὕδατος διὰ τὸ ἐδραῖον καὶ πάγιον. οὕτως ἔστησαν τὰς ὀρθομαρμαρώσεις. ἀπέστειλε δὲ ὁ βασιλεὺς Τρωίλον κουβικουλάριον καὶ 15
P 70 Θεόδωρον ἑπαρχον καὶ Βασιλίδην κοιαιστωρα εἰς τὴν νῆσον τὴν Ῥόδον, ὥστε κάμνειν ἐκείσε βήσαλα παμμεγέθη, σταθμὸν ἔχοντα ἐπ' ἴσης. ἐσφράγιζον δὲ αὐτὰ σφραγίδι περιεχούσαις οὕτως "ὁ θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ οὐ σαλευθήσεται. βοηθήσει αὐτῇ ὁ θεὸς τὸ πρὸς πρῶτ' πρῶτ." καὶ σφραγίζοντες ταῦτα μεμετρη-20 μένα ἀπέστελλον τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ σταθμὸς τῶν πέντε βησάλων ἐκείνων ἐνὸς βησάλου ἡμετέρου εὐρίσκειται διὰ τὸ εἶναι ἐκείνα κοῦφα καὶ σπογγώδη καὶ λεπτὰ καὶ λευκά. ἔξ' οὗ παρὰ τῶν

varetur. opifices autem dicebant unam cameram altari illuminando sufficere.angebatur itaque magister fabrum, quod imperator quandoque de uno, quandoque de duobus fornicibus loqueretur. stante autem ipso et aedificante venit angelus domini, Iustiniani imperatoris similis et eiusmodi vestibus quibus ille usque ad pedes indutus, dixitque magistro "tres cameras propter levitatem exstrue." Ignatius statim palatium ingressus dixit imperatorem in eodem proposito non manere. tunc imperator intellexit angeli illa verba fuisse, et dixit "si tibi heri quid dixi, facias," quamvis imperator eo non venisset.

Omnes vero trabes ferreis vinculis cohibitae et plumbo ferruminatae sunt. extrinsecus autem universo aedificio consolidando calx cum oleo, loco aquae, illita est propter firmitatem. ita demum parietes marmore incrustarunt. caeterum imperator misit Troilum cubicularium, Theodorum praefectum et Basilidem quaestorem in insulam Rhodum, ut ibi lateres maximos pondere aequales fieri curarent. his lateribus impressa fuere haec verba: "deus in medio eius, non commovebitur. adiuvabit eam deus mane diluculo." lateres his verbis inscriptos et ad eandem mensuram exactos imperatori miserant. quinque autem istiusmodi lateres unum laterem nostratam pondere aequant: nam illi leves sunt, spongiosi, tenues et candidi. hinc vulgus falso credit trullam

ιδιωτῶν φέρεται λόγος ὅτι ὁ τροῦλος κισσῆρινός ἐστιν. οὐκ ἔστι B
 δέ, ἀλλ' ἑλαφρὸς ὁ πηλὸς καὶ λευκός. μετ' αὐτοῦ δὲ ἐξήγειρε
 τὰς τέσσαρας ἀψίδας εὐμεγέθεις, εἰθ' οὕτως τὸν τροῦλον ἀνὰ
 δώδεκα τιθέντες βησάλων. ἐποίησε δὲ ὁ ἱερεὺς εὐχὴν περὶ συ-
 5 στάσεως ἐκκλησίαις, καὶ ἐποίουν ὀπάς, βάλλοντες διάφορα λεί-
 ψανα ἁγίων πάντων, ἕως ἂν τρουλωθῇ ὁ τροῦλος. ἦν δὲ νεω-
 τερικὸς ὕρθιος ἰσάμενος. εἰθ' οὕτως ἐμονσίωσαν καὶ ὠρθομαρ-
 μάρωσαν αὐτόν, καὶ εἰς τοὺς πινσοὺς καὶ εἰς τὰς στοὰς καὶ εἰς
 τὰ μεγάλα κίονια ἔβαλον λείψανα ἁγίων ἐπισήμων. τὸν δὲ πά-
 10 τὸν διὰ ποικίλων καὶ πολυτελῶν μαρμάρων κατέστρωσαν, διὰ τε C
 Ῥωμαίων πηγανουσίων καὶ τῶν λοιπῶν ῥοδοποικίλων. τὴν δὲ
 ἁγίαν τράπεζαν, προσκαλεσάμενος τεχνίτας, ἐβουλεύσατο βάλεῖν
 χρυσὸν καὶ ἄργυρον λίθους τε τιμίους ἐκ πάντων, μαργαρίτας,
 χαλκόν, σιδήρον, μόλιθον, ἕλεον καὶ πῦσαν ὕλην τετριμμένην.
 15 καὶ καταμίξαντες ἀμφοτέρα καὶ χωνεύσαντες ἔχωσαν ἀβάκιον.
 καὶ ἐγένετο θάυμαστον καὶ ἀτίμητον, καὶ ὀρώμενον ἦν ἑκθάμβον.
 καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν ὁ βασιλεὺς δύο ἡμίση χιλιάδας ἀργύρια
 ἔχυνεν εἰς τὸν χοῦν· καὶ ὅτε ἐπλήρουν ἕκαστος αὐτῶν τὸ ἔργον,
 ἐξ αὐτῶν ἐλάμβανεν. ἐβούλετο δὲ ὁ βασιλεὺς τὰς ὀρθομαρ-
 20 μαρώσεις καὶ τὸν πάτον ὕλον χρυσοῦν ποιῆσαι. ἀντιῆπον δὲ
 αὐτῷ Μαξιμιανὸς καὶ Ἱερόθεος ὁ καὶ σύμβουλος, Ἀθηναῖοι, D
 φιλόσοφοι ὄντες καὶ ἀστρονόμοι, λέγοντες ὅτι μέλλουσιν ἐλθεῖν

18 ἔχυνεν] ἐκρυψεν εἰς τὸ χῶμα cod. Lamb.

esse pumiceam, quia lutum illud leve est et candidum. quin etiam
 quattuor magnos fornices eadem materia extruxit; et deinde ipsam
 trullam duodecim lateribus eadem serie positus erexerunt. interim
 sacerdos pro structura ecclesiae preces fundebat. fecerunt etiam fora-
 mina, quibus varias omnium sanctorum reliquias indiderunt, donec trulla
 armato opere perficeretur. quam, simul atque erecta fuit, recentem
 adhuc musivo opere et marmorea incrustatione exornarunt. intra pilas
 vero et porticus magnasque columnas reliquias celebrium sanctorum
 abdiderunt. pavimentum quoque diversis et pretiosis straverunt mar-
 moribus, Romanis, scilicet rutae colore virentibus; et caeteris roseo
 rubore variegatis. ad sacrae vero mensae structuram de communi arti-
 ficum concilio, auro argento lapidibus pretiosis et margaritis, aere quo-
 que et ferro, plumbo et vitro, omnisque generis materia comminuta
 invicem permixta et conflata, abacum sive tabulam fuderunt adeo admi-
 rabilem et pretiosum ut spectantibus stuporem iniceret. imperator vero
 quotidie bis mille quingentos argenteos tumultu condebat, unde quisque
 opere suo absolute mercedem accipiebat, caeterum volebat imperator
 parietaria marmora et totum pavimentum auro obducere: refragabantur
 autem ipsi Maximianus et Hierotheus consiliarius, Athenienses, philo-
 sopheri et astronomi, qui dicebant postremo saeculo venturos pauperes

ἐν τῇ ἑσχάτῃ γένει ἀνακτες πένητες, καὶ ἕξεδασίσα τὸν ναόν. εἰ δὲ εἰσοὶ λίθοι, συνίστασθαι μέλλει ὁ ναὸς ἕως τῆς συνταλείας τοῦ κόσμου. καὶ ἐκ τῆς συμβουλήs ἐγένετο οὕτως.

Καὶ ἡ μὲν ἕλη, ὡς εἴρηται, συνήχθη εἰς ἑπτὰ χρόνους καὶ μῆνας δέκα, πολλοὶ δὲ τῶν χρονογράφων λέγουσιν εἰς δέκα- 5 ἐπτὰ ἔτη κτισθῆναι, καταριθμῶντες, ὡς ἔοικε, τοὺς ἑπτὰ χρόνους οὗς συνήγετο ἡ ἕλη. ἐποίησε δὲ κιβώριον καὶ τοὺς κίονας καὶ τὰ στήθεα τοῦ θυσιαστηρίου ἐξ ἀργύρου, καὶ χρυσώσας αὐτά. τὸ δὲ μῆλον καὶ τὰ κρήνα καὶ τὸν στωρὸν τοῦ κιβωρίου ὀλόχρυσαι. P 71 τὸν δὲ ἄμβωνα καὶ τὸν σωλεὶν χρυσῶ. σαροδόνυχας καὶ σαρφει- 10 ρους λίθους διὰ μαρμάρων καὶ χρυσοῦ χυμετοῦ. ἐποίησε καὶ σιεύη χρυσῶ τῶν δώδεκα ἑορτῶν, καὶ δίσκους χρυσοῦς, καὶ θυματήρια χρυσῶ προσεκώρωσε καὶ προύστεια, τξέ ποιήσας, καὶ κληρικὸς χιλοῦς. τὰ δὲ πέριξ κελλία ἦσαν τῶν κληρικῶν. τὸ δὲ στόμιον τὸ λίθινον ἤχθη ἀπὸ Σαμαρείας· αὐτὸ δὲ ἦν εἰς ὄπερ 15 ἐκαθέσθη ὁ Χριστὸς διαλεγόμενος τῇ Σαμαρείτιδι. αἱ δὲ σάλπιγγες ἀπὸ Ἰεριχώ ἤμισιν, αἵτινες ἤχησαν, καὶ ἔπεσον τὰ τεύχη αὐτῆς. ἡ δὲ σέλα τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου ὑπερθεῖν ἴσταντο τοῦ B φρεάτος τοῦ ἁγίου ἐπάνω τῶν σαλπίνγων. ὁ δὲ τίμιος στωρὸς ὁ ἰστέμενος εἰς τὸ σκεοφυλακεῖον ἀπὸ Ἱεροσουλῆμ τὸ μέτρον 20 ἔλαβεν τῆς ἡλικίας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. εἰς δὲ τὸν ἄμβωνα καὶ τὸν σωλεὶν ἐγένετο ἕξοδος, χρόνου πάντου τῆς Αἰγύπτου,

22 χρόνου cod. Lamb.

reges, qui templum sole sequantari essent: si vero lapidum fieret, fore ut usque ad consummationem mundi permaneret. eorum ergo consilio obtemperatum fuit.

Materia autem, ut dictum est, collecta fuit spatio septem annorum et decem mensium. multi vero historici septendecim annis esse eonditum templum affirmant, annumerantes, ut videtur, septem annos, quibus materia congesta est. fecit etiam ciborium, columnas et fulcra altaris ex argento deaurato, pomum vero et lilia et crucem ciborii ex auro, suggestum item et solium ex auro, addens etiam lapides sardo nychas et sapphires unioibus et auro fusili ornatas. vasa etiam aurea duodecim fastorum et discos aureos et tabula aurea fecit. praeterea 365 praedia suburbana ei assignavit, et mille clericos constituit, qui cellas in circuitu templi habitabant. operculum vero lapideum ex Samaria allatum fuit: erat autem illud cui insidebat Christus, quando cum Samaritana loquebatur. praeterea tubae ex Hierichunte allatae sunt, quibus sonantibus muri eius corruerant. supra has sella B. Constantini in superiori parte sancti patris collocata erat: veneranda vero crux in Scenophylacio posita ad modum statucae Christi dei nostri adaptata Hierosolymis allata est. caeterum in ambonem et solem 365 centenaria

κεκτηνάρια τξέ', καθὼς ἐτυπώθησαν παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταν-
τίνου ἀπὸ τοῦ Σαβάρου βασιλέως Περσῶν. ὁ δὲ ναὸς ἔχει ἔξο-
δον, χωρὶς τῶν ἱερῶν καὶ τῶν ἐνδυτῶν καὶ τῆς ἕλης τῆς ἐλθού-
σης δωρεὰν τοῦ βασιλέως, κεντηνάρια γσ'.

6 Ἐτελειώθη δὲ ὁ ναὸς τῇ κβ' τοῦ Δεκεμβρίου μηνός. καὶ
ἦλθεν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ παλατίου ἕως τῆς πύλης τοῦ Ἀύγου-
στιῶνος ἐπὶ ἄρματος τετραῖπνον, καὶ εἰσώδενσέ μετὰ τοῦ σταυ-
ροῦ καὶ τοῦ πατριάρχου Εὐτυχίου. ἔδραμε δὲ ἀπὸ τῶν βασι-
λικῶν πυλῶν μέχρι τοῦ ἄμβωνος, καὶ ἐκτείνας τὰς χεῖρας ἀ-
10 τοῦ εἶπε "δόξα τῷ θεῷ τῷ καταξιώσαντί με τελῆσαι τὸ τοιαῦτον
ἔργον. νενίκηκά σε, Σολομών." καὶ ἐποίησεν ὑπάτια, καὶ ἔδωκε
κεκτηνάρια τῷ λαῷ διὰ Στρατηγίου μαγίστρου. ὁ δὲ Ἰουστι-
νιανὸς μόνος ἔξετελείωσε τὴν ἐκκλησίαν, μηδενὸς ἑτέρου οἰαομένη
ποτε συνδρομῆν ποιήσαντος. Θαῦμα δὲ ἦν ἰδεῖν ἀπὸ γὰρ τῆς
15 πολυποικιλίας τοῦ ἐδάφους δίκην θαλάσσης ἐφαίνετο ἐκ τῆς
χρυσοῦ θείας τῶν κόσμων καὶ λαγαρικῶν καὶ τῶν κεφαλοκονίων D
πάντων.

Διήρκεισε δὲ ὁ νεωτερικὸς κύκλος ὁ ὑπ' αὐτοῦ κτισθεὶς
χρόνους δεκαεπτά. μετὰ δὲ τὸν θάνατον Ἰουστινιανοῦ ἐκρή-
20 τησεν ὁ ἀνεπιθὸς αὐτοῦ Ἰουστίνος ὁ ἀπὸ κουροπαλάτων ὁ δικαί-
τατος, καὶ εἰς τὸν δεύτερον αὐτοῦ χρόνον ἡμέρᾳ ἕκτη ὥρα πέμ-
πτη συνέβη πεσεῖν τὸν τροῦλον, καὶ συντρίψαι τὸν ἀξιοθαύμα-

6 ἀύγουστείου cod. Lamb.

16 χρυσοθεοῦ θείας cod. Lamb.

annui tributū Aegyptiī impensa sunt, quae olim a Constantino magno cum
Sapore Persarum rege dampnata fuerant, in templum vero sine appa-
ratu sacro, indumentis et materia, quae gratis imperatori mittebatur,
3200 centenariorum expensa sunt.

Vigesimo autem secundo die mensis Decembris totius templi stru-
ctura absoluta est. imperator itaque ex palatio usque ad portam Augu-
stei quadrigis vectus, inde cum cruce et patriarcha Eutychio ad tem-
plum processit: a valvis autem regis usque ad ambosem curriulo
transcurrit, et manibus extensis in haec verba erupit "gloria deo,
cuius dignatione tale opus ad finem perducere merui. vici te, Salomon."
fecit igitur sparsiones consulares, populoque centensaria per Strategium
magistrum distribuit. Iustinianus vero solus ecclesiam absolvit, nulla
alterius cuiusquam ope adiutus. erat autem res mira visu, templum
quodammodo maris similitudinem referre ob varietatem pavimenti et
auri fulgorem, quo ornamenta intercolumniarum et columnarum capitella
obducta erant.

Caeterum duravit novus ambitus ab illo conditus annis septen-
decim. post obitum vero eius Iustinus curropalates, Iustiniani ex sorore
nepos, cognomento iustissimus, imperio potitus est; secundoque eius
imperii anno, feria sexta, hora quinta, trulla corruit, mirabilemque

στον ἄμβωνα καὶ τὸν πολυτίμητον σωλέαν καὶ τὸν πολυποικίλον
 πάτον. αἱ δὲ τέσσαρες ἀψίδες καὶ οἱ κλονες πάντες καὶ τὰ λοιπὰ
 κτίσματα ἔμειναν ἀσάλευτα. ὁ δ' αὐτὸς βασιλεὺς προσκαλεσά-
 μενος τεχνίτας ἔτι τότε περιόντας ἐκ τῶν ἐκείσε καμνόντων ἐπυ-
 P 72 θάνετο τί ἂν εἴη τοῦτο. οἱ δὲ εἶπον "σπουδαίως ἔχων ὁ βασι- 5
 λεὺς ἐπαρεῖν τοὺς ἀντινόκτας καὶ τὰς παντουρώσεις, ἅτινα ἐδέ-
 χοντο τὸν τροῦλον, ἀπῆρασι ταῦτα ταχέως πρὸς τὸ μουσιῶσαι.
 καὶ ὅτι ὁ τροῦλος ὑψηλὸς ἐγένετο πολὺ πρὸς τὸ ὄρασθαι παντα-
 χόθεν, καὶ ὅτι τὰς σκαλώσεις κόπτοντες οἱ τεχνῖται ἔρριπτον εἰς
 τὸ ἔδαφος, καὶ ἀπὸ τούτου ἔπεσεν ὁ τροῦλος." εἶπον δὲ οἱ 10
 τεχνῖται ἵνα γένηται ἐπίπεδος ὁ τροῦλος καὶ κυμβαλικὸς καθὼς
 ἐστι νῦν. ἔπειτα δὲ ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Ῥόδον, καθὼς καὶ ὁ
 θεῖος αὐτοῦ, καὶ ἐκ τοῦ πρώην πηλοῦ καὶ τῶν σφραγίδων ἐποίησε
 βῆσαλα, καὶ ἔκτισε τὸν τροῦλον. στοχαζόμενοι δὲ οἱ τεχνῖται
 B ἵνα μὴ καὶ αὐτὸς ταχέως χαλάσῃ, ἔκοψαν ἐκ τοῦ πρώην ὕψους 15
 ὄργωνιάς μί, εἶασαν δὲ τὰ ξύλα, τοὺς ἀντινόκτας καὶ τὰς παν-
 τουρώσεις, χρόνον ἕνα, ἕως ἔλαβεν τὸ ἔργον πῆξιν. τὸν δὲ
 ἄμβωνα καὶ τὸν σωλέαν μὴ δυνάμενος ποιῆσαι καθὼς ἦσαν πρό-
 τερον, ἐποίησεν ὡς ὄραται νῦν ἀργυρένδυτον. ὁμοίως καὶ τὸν
 ἄμβωνα. καὶ μὴ δυνάμενος εὐρεῖν πολυποικίλους λίθους, ἀπέ- 20
 στείλε Ναρσῆν τὸν πατρίκιον ἐν Προκονήσῳ, καὶ ἔκοψαν ἐκεί-
 θεν μάρμαρα τῆς γῆς ὁμοία. τὰ δὲ πράσινα τέσσαρα ποτάμια

6 τοὺς ἀντινόκτας] τὰ ξύλινα στηρίγματα cod. Lamb. 7 ἐπήρ-
 κασι? 11 κυμβαλικός] τυμπανειδής cod. Lamb.

ambonem cum pretioso solio et pavementum variegatum contrivit. quat-
 tuor autem fornices, omnes columnae et structurae reliquae salvae
 manebant. quare imperator, accitis architectis qui adhuc superstites
 erant, sciscitabatur quid hoc rei esset. responderunt illi, cum impe-
 rator obnixè urgeret: ut destinae et fulcimenta quae trullam sustine-
 bant tollerentur, citius quam par erat sublata fuerunt ad musivum opus
 perficiendum: tum quod trulla altior esset quam ut undique conspici
 posset, quodque artifices scalas in terram proieciissent; indeque trullam
 corruisse. suadebant autem opifices ut trulla plana et cava exstrueretur,
 sicut nunc visitur. imperator vero, quemadmodum avunculus eius, in
 Rhodum misit, et ex eodem illo luto lateres eodem sigillo impressos
 fieri curavit, trullamque condidit. opifices vero operam dantes ne et
 illa cito corrueret, priorem altitudinem ad orgyas quindecim praecide-
 runt; ligneas autem substructiones et fulcimenta annum integrum reli-
 querunt, donec firmius opus consolidaretur. caeterum ambonem et so-
 lium, cum non posset in pristinam formam restituere, argento obduxit,
 ut nunc videre est; similiter etiam ambonem. cum vero non posset
 variegatos lapides invenire, Marsen patricium in Proconnesum misit,
 ut illinc lapides terrae colore similes adveheret. quattuor autem Pra-

κατὰ μίμησιν τῶν τεσσάρων ποταμῶν ἐγένοντο, τῶν ἐκβαίνοντων ἀπὸ τοῦ παραδείσου εἰς τὴν θάλασσαν, ὅτε δὲ ἐκόντων τὰς σκαλίωσιν καὶ ἔμελλον ἐπαρεῖν τοὺς ἀντινόκτας τοῦ τρούλου, ἐγένετο C
μισαν τὴν ἐκκλησίαν ὕδατος ἕως τῶν πρώτων κατηγουμένων, 5 καὶ οὕτως ἔρριπον τὰ ξύλα. τούτου δὲ χάριν λέγουσιν τινες ὅτι καὶ ὁ Ἰουστίνος αὐτὴν ἔκτισεν. ἀλλὰ ψεύδονται. ἔχει δὲ ὁ ναὸς ἀφ' οὗ ἐκτίσθη χρόνους νηΐ.

Πλησίον δὲ τοῦ ναοῦ ἔστησεν τὴν στήλην αὐτοῦ εὐχαριστοῦσαν τῷ θεῷ, καὶ δεικνύουσαν τοῖς ἀνθρώποις τοῖς πολλοῖς 10 ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ κτίσιος. τὸν δὲ εἰρημένον μαθιστορα τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τὸν Ἰγνάτιον, διὰ τὸ ἀγαπᾶσθαι παρὰ πάντων ἑνεκὸν τῶν θανμαστῶν ἔργων αὐτοῦ ὧν ἐπόκει, φρόνηθεις ὁ βασιλεὺς μὴ ποτε φημισθῆ καὶ ἀναγορευθῆ ὑπὸ τῶν δημοτικῶν δύο με- 15 ρῶν, μὴ θέλων δὲ τοῦτον ἀποκτεῖναι, καθὰς πολλοὶ συνεβού- D
15 λουν αὐτῷ, βλέποντες αὐτὸν ἀθυμοῦντα, συνήνεσαν αὐτῷ ἐκ δευτέρου ἵνα κτιζομένης παρ' αὐτοῦ τῆς στήλης τοῦ Ἀγουστεῦνος ἐάσει αὐτὸν ἐκεῖσε καὶ ἄρωσι τὰς σκαλώσεις, ὅπως ὑπὸ τοῦ λιμοῦ τελευτήσῃ. ὁ καὶ ἐποίησε. γνοὺς τοίνυν ὁ Ἰγνάτιος, μετὰ τὸ τελεῖωσαι καὶ στήσαι τὴν ἔφιππον στήλην τοῦ βασιλέως, ὅτι 20 εἰάθη ἐκεῖσε, ὠδύρετο. δούλιος δὲ ἤδη γενομένης εὐρε ἐπιτή- δευμα ἄριστον. τὸ λεπτὸν σχοινίον ὑπερ εἶχεν εἰς τὸ περσικίον αὐτοῦ, τὸ ὡσεὶ ὀργυιῶν πενήκοντα πέντε, καὶ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ τὸ ὑποκαμισοβράκιον καὶ τὸ σφικτούριον καὶ τὸ φακῶλιον

2 τὰ σκαλίωσιν cod. Lamb.

sini coloris fluvii ad imitationem quattuor fluminum ex paradiso in mare exeuntium facti sunt. cum vero scalas conscendissent et destinatae ad trullam suffulciendam erecturi essent, ecclesiam aqua impleverunt usque ad prima catechumenia, et ita ligna in aquam proiecerunt. huius rei gratia quidam dicunt Iustinum quoque eam condidisse: sed falluntur. caeterum 458 anni, ex quo templum conditum est, elapsi sunt.

Prope templum statuam suam collocavit, quae deo gratias agens civibus indicat quod ipse tanti operis conditor. cum vero praedictus Ignatius magnae ecclesiae aedificator propter mirabilia opera, quae faciebat, ab omnibus diligeretur, metuens imperator ne quando a duabus populi factionibus imperator salutareretur (neque tamen eum volebat occidere, sicut multi ipsi anxio suadebant), contentus fuit ut statuae ab ipso in Augusteo erectae, scalis ablatis, inclusus relinqueretur et ita fame periret. cognoscens itaque Ignatius, cum equestrem imperatoris statuam iam perfectam crexisset, se ibi derelictum, vicem suam deplorabat. vespere autem facta prudens commentum excogitavit: tenuem nempe funiculum, quem in suo marsupio habebat, circiter 55 orgyiarum, et pallium et subindusiale et interciliam et tiam suam connexuit et

Georg. Cod. de Orig. Cp.

10

αὐτοῦ λαβὼν συνέβησεν αὐτῷ καὶ ἔκλεισε καὶ ἔδοκίμασεν. εἰ φθά-
 P 73 νουσιν ἕως κάτω. εὐρῶν δὲ οὕτως ταῦτα, ἐλθούσης τῆς γυναι-
 κὸς αὐτοῦ μετὰ κλαυθμοῦ πολλοῦ καὶ ὀδυρμοῦ ἐφώνησεν αὐτῇ,
 κοιμωμένης πάσης τῆς πόλεως (νῦξ γὰρ ἦν βαθεῖα) ὅτι ὧδε
 κατελείφθην ἀποθανεῖν. ἀλλ' ἔπαγε καὶ κρυφίως ἀγόρασον ὅ
 παχὺ σχοινίον, καὶ ἄλειπρον αὐτὸ ὑγροπίσω, καὶ πάλιν ἔλθε
 μεσοῦσης νυκτός. καὶ καταλαβούσης τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐχάλασεν
 ἐκεῖνος ἅπερ εἶχεν, καὶ συνδήσασα ἡ γυνὴ τὸ σχοινίον, ἔσυρεν
 ἐκεῖνος ἐπάνω καὶ προσέδησεν εἰς τὸν πόδα τοῦ ἵππου, καὶ κρα-
 τῶν αὐτὸ κατέβη ὑγιῆς. ἐποίησε δὲ τοῦτο, ἵνα κολλᾷ τὸ σχοι-
 νίον ἐκ τοῦ ὑγροπίσιου εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ὅπως μὴ συρεῖς
 B ἀθρόως πέση καὶ τριβείη, καὶ ἵνα τὸ σχοινίον καυθήσεται ὑπὸ
 τοῦ πυρὸς μετὰ τὸ καταβῆναι. λαβὼν τοίνυν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ
 καὶ τοὺς παῖδας νυκτὸς κατέλαβε τὴν Ἀδριανούπολιν, μετασχη-
 ματισθεὶς κατὰ μοναχός, χρόνους τρεῖς, πάντων οἰομένων καὶ 15
 λεγόντων ὅτι ἐπὶ τοῦ κίονος ἐτελεύτησεν ὑπὸ τοῦ λιμοῦ. μετὰ
 δὲ ταῦτα ἦλθεν ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἦν διατρίβων ἐν
 αὐτῇ. καὶ διερχομένου τοῦ βασιλέως εἰς προέλευσιν τῶν ἀγίων
 ἀποστόλων ἠπήντησεν αὐτῷ ἐκεῖσε, αἰτῶν λόγον συμπαθείας τοῦ
 μη φοβηθῆναι. γνωρίσας οὖν τοῦτον ὁ βασιλεὺς ἐθαύμασε, καὶ 20
 πᾶσα ἡ σύγκλητος αὐτοῦ. προεβάλλετο δὲ ὁ βασιλεὺς ἀγνοίαν
 ἐπὶ τῷ γεγονότι ἐπὶ τὸν Ἰγνάτιον, καὶ πολλὰ δῶρα δοὺς αὐτῷ
 C ἀπέλυσεν ἐν εἰρήνῃ, εἰπὼν "ἴδε, ὃν θέλει ὁ θεὸς ζῆν, χίλιοι
 οὐκ ἀποκτείνουσι." καὶ ἔκτοτε ἔζησεν ἐν εἰρήνῃ πολλῇ.

glomeravit, tentavitque num ad terram usque pertingerent. Interim
 uxori suae cum magno eiulatu et planctu supervenienti conquestus est,
 universam civitate quiescente (erat enim profunda nox), sibi istic mo-
 riendum esse: dixitque ei "abi et clanculum crassum funiculum eme et
 liquida pice inunge; media autem nocte revertere." cumque sequenti
 nocte illa venisset, dimisit ipse quae habebat, et funiculum ab uxore
 annexum sursum ad se retraxit, et pedi statuæ alligavit, eoque pre-
 henso incolumis inde descendit. fecit autem hoc eo ut funiculus liquida
 pice inunctus manibus tenacius haereret, ne aliqui praeceps in terram
 delatus contunderetur; et ut funiculus postquam se demisisset combure-
 retur. proinde assumpta uxore et liberis noctu Adrianopolim profectus
 est, ibique tres annos in habitu monastico transegit, omnibus credenti-
 bus dicentibusque eum apud statuam fame enectum esse. postea Cpolim
 rediit, ibique commoratus est. imperatori vero in processione ad tem-
 plum SS. apostolorum obviam occurrit, petens ab illo ut eius miseretur
 et absque metu vivere permitteret. imperator tandem illum agnoscens
 cum universo senatu miratus est. verum imperator facto ignorationem
 praetendit, et multis beneficiis Ignatium afficiens indemnem dimisit,
 dicens "ecce quem deus vult vivere, mille homines non interficient."
 ex eo igitur tempore Ignatius magna cum tranquillitate vixit.

Και ἕως μὲν ὧδε τὸ πέρασ τῶν κατὰ τὴν μεγάλην ἐκκλη-
 σίαν· τοὺς δὲ ἁγίους ἀποστόλους τοὺς μεγάλους, καθὼς προεί-
 ρηται, εἶρε δρομικὴν ἐκκλησίαν, Ξυλόστεγον, Ξυλότρουλον, κτι-
 σθεῖσαν παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης. ἡ Θεο-
 5 δώρα δὲ ἡ γυνὴ τοῦ αὐτοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, ἡ καὶ πολλὴν
 σπουδὴν θεμένη διὰ τὸ διερχεσθαι κάτωθεν τὸν ποταμὸν τὸν
 Λύκον, ἀνεγείρασα θεμελίους παμμεγέθεις καὶ λίθους μεγίστους,
 ἔκτισε τὸν ναόν. τὰ δὲ σκάρηφα καὶ τὸ σχῆμα ἀπῆρε τοῦ ἁγίου
 Ἰωάννου τοῦ θεολόγου ἀπὸ Ἐφέσου. τὴν δὲ ὕλην ἅπασαν ἔλα-
 10 βεν ἀπὸ τῆς ἁγίας Σοφίας μετὰ τὸ τελειωθῆναι αὐτὴν καὶ τὰ D
 εὐκτήρια αὐτῆς· ἀφ' οὗτου γὰρ ἤρξατο κτίζεσθαι ἡ ἁγία Σοφία,
 μετὰ τέσσαρα ἔτη ἤρξατο καὶ αὐτὸς κτίζεσθαι ὁ ναός. ἐν δὲ τῷ
 καιρῷ τοῦ μουσιώμιτος ἔλειψε τῇ δεσποίνῃ χρυσοῦ ποσότης.
 καὶ ἀδημονούσης ἐπὶ τοῦτο τῆς Ἀγούστης κατ' ὄναρ ἐφάνησαν
 15 οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι λέγοντες αὐτῇ “μὴ λυποῦ περι χαράγατος
 χρυσοῦ, μηδὲ Ἰουστινιανῷ τῷ ἀνδρὶ σου ἐπιζητήσης νομίματα·
 ἀλλὰ ἀπελθοῦσα ἔξωθεν τῆς πόρτης Δεξιοκράτους εἰς τὸν αἰ-
 γιαλὸν εὐρήσεις δώδεκα κεράμια γέμοντα χρυσοῦ κεχωσμένα.” P 74
 ἡ δὲ Ἀγούστα ἀποστελλασα εἶρεν αὐτὰ γέμοντα, καὶ ἔχοντα
 20 ἕκαστον αὐτῶν ἐπιγραφὴν τῶν ἁγίων ἀποστόλων τὰ ὀνόματα.
 καὶ λαβοῦσα ταῦτα, δοξάσασά τε θεόν, ἔξωδίασεν αὐτὰ εἰς τὸν
 ναόν. καὶ πολλὰ κτήματα καὶ ἀναθήματα καὶ σκεῦη χρυσοῦ τε
 καὶ ἀργυροῦ προσεκύρωσε. τελειώσασα δὲ τὸν ναὸν ἔμελλεν κρε-

7 Λύκον] λάτρων cod. Lamb.

Hucusque autem pertinet narratio eorum quae ad magnam eccle-
 siam spectant. templum magnum SS. apostolorum, sicut dictum est,
 forma oblonga, trulla lignea, tectoque ligneo opertum invenit, quod
 Constantinus magnus et Helena condiderunt. verum Theodora magni
 Iustiniani uxor multam curam adhibuit, eo quod Lycus amnis istac
 subterlaberetur, magnisque fundamentis positus templum renovavit.
 formam quidem et delineationem a templo S. Ioannis theologi quod
 Ephesi est desumpsit; omnem vero materiam a S. Sophia, postquam ea
 cum oratoriis suis perfecta esset, accepit: nam quadriennio post inchoa-
 tam S. Sophiae structuram templum hoc condi coeptum est. caeterum
 cum iam musivo opere incrustandum esset, aurum Augustam defecit;
 cumque ob hoc angeretur, SS. apostoli per somnium ipsi apparuerunt
 dicentes “de pecunia ne sollicita sis, neque a Iustiniano marito tuo
 nummos pete; sed abi extra portam Dexiocratis ad littus, et ibi inve-
 nies humo condita duodecim vasa fictilia auro impleta.” Augusta igitur
 eo mittens invenit ea plena, et singula nominibus SS. apostolorum in-
 scripta. illaque accipiens gratis deo actis in templum expendit, et
 multos fundos, ornamenta, vasa aurea et argentea ei donavit. templo

μάσαι τὰς χαλκᾶς ἀλώσεις καὶ τὰς λυχνίας, ὅπως ἐνθρονίσῃ τὸν ναὸν καὶ ἐγκαινίσῃ αὐτόν. γνοὺς δὲ ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς Β ἐφθόνησεν, ἵνα μὴ προλάβῃ καὶ ἐγκαινισθῆ ἡ περὶ τῆς ἁγίας Σοφίας, καὶ παρήγγειλε πανταχοῦ τῆς πόλεως ἵνα μὴ ποιήσωσιν ἀλώσεις καὶ κρεμάσωσιν ἐκεῖσε. ἡ δὲ βασίλισσα ἐποίησεν ἀπὸ 5 μετὰξῃς πλεκτὰ σχοινία πίστει καὶ μόχθῳ, καὶ κρεμάσασα τὰς πολυφώτους ἀργυρᾶς λυχνίας ἐνεκαίνισε καὶ ἐνθρονίσε τὸν ναόν, προλαβοῦσα τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν. τὰ δὲ λείψανα τὰ κείμενα κατῶθεν τῆς ἁγίας τραπέζης τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἤχθησαν παρὰ Κωνσταντίνου βασιλέως, υἱοῦ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, διὰ 10 C τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Ἀρτεμίου. τὸ δὲ βῆμα, καθὼς ἐστὶ μέσον, οὕτω καὶ γέγονεν παρὰ τῆς Ἀδούστῃς Θεοδώρας. τὸ δὲ μνημοθέσιον τῆς ἁγίας Θεοφανῶ ὁ μέγας Κωνσταντίνος ἐποίησε. τὸ δὲ ἕξω μνημοθέσιον τῶν τε ὀρθοδόξων καὶ τῶν αἰρετικῶν ὁ μέγας Ἰουστινιανὸς ἐποίησε, καὶ διὰ μουσίων ἐκαλλώπισεν αὐτό, 15 καὶ ἐκεῖσε ἐτάφη. ὡσαύτως καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Θεοδώρα ἡ κτίσασα τὸν ναόν. τὸ δὲ μουσεῖον ἐκεῖνο καὶ τὰ μάρμαρα ἀπῆρε Βασιλεῖος ὁ βασιλεὺς, ὅτε ὑποδόμησε τὴν νέαν καὶ τὸν φόρον.

18 καὶ τὴν εἰς τὸν φόρον Lambecius, coll. p. 82 v. 5 et p. 116 v. 10.

itaque absoluto ut dedicari et consecrari posset, aereas catenas lucernis susinendis in eo suspendere cogitavit. verum imperator Iustinianus, hoc intellecto, concedere noluit ut prius quam S. Sophia consecraretur; et proposuit tota urbe edictum ne quis catenas fabricaret et ibi suspenderet. verum Augusta funiculos ex serico bona fide multaque industria contexuit, et argenteis candelabris suspensis consecravit et dedicavit templum, magnam ecclesiam antevertens. reliquiae vero SS. apostolorum sub altari repositae Constantino imperatore, magni Constantini filio, opera sancti martyris Artemii allatae sunt. suggestum autem uti etiamnum in medio situm est, ita a Theodora Augusta exstructum fuit. memoriam S. Theophanus magnus Constantinus posuit; monumentum vero exterius orthodoxorum et haeticorum magnus Iustinianus condidit, et musivo opere exornavit, ibidemque sepultus est cum coniuge Theodora, quae templum aedificavit. caeterum musivum opus et marmora eius templi Basiliius imperator abstulit, cum ecclesiam cognominis novam forumque aedificaret.

**ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΠΟ ΚΤΙΣΕΩΣ ΚΟΣΜΟΥ
ΕΤΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΥΣΑΝ-
ΤΩΝ ΕΝ ΑΥΤΗ ΤΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ
ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑ ΤΩΝ
ΑΓΑΡΗΝΩΝ ΤΑΥΤΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.**

Ἀπὸ Ἀδάμ ἕως τοῦ κατακλυσμοῦ ἔτη βσββ'. P 75
ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἕως τῆς πυργοποιίας ἔτη φκεί.
ἀπὸ τῆς πυργοποιίας ἕως τοῦ Ἀβραάμ ἔτη φλ'.
ἀπὸ Ἀβραάμ ἕως τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύ-
5 πτου ἔτη υλ'.
ἀπὸ τῆς ἐξόδου ἕως τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Σολο-
μῶντος ἔτη ψ'.
ἀπὸ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ ἕως τῆς αἰχμαλωσίας
ἔτη υκί'.

**DE ANNIS AB ORBE CONDITO,
USQUE AD IMPERIUM CONSTANTINI MAGNI: ET DE IIS,
QUI IN IPSA URBIUM REGINA REGNARUNT, USQUE DUM
AB AGARENIS CAPTA EST.**

Ab Adamo usque ad diluuium sunt anni 2242.
A diluuiio usque ad turris aedificationem sunt anni 525.
A turris aedificatione usque ad Abraham sunt anni 530.
Ab Abrahamo usque ad exitum filiorum Israel ex Aegypto sunt
anni 430.
Ab exitu usque ad aedificationem templi Salomonis sunt anni 700.
Ab aedificatione templi usque ad captiuitatem Israelitarum sunt
anni 424.

B ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας ἕως Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνο^ς
ἔτη τιθ'.

ἀπὸ Ἀλεξάνδρου ἕως τῆς συγκαταβάσεως Χριστοῦ
ἔτη τλα'.

ἡμοῦ χρόνοι μέχρι τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ κυρίου ἡμῶν^ς
Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔτη ρφ'.

Δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι ἡ σωτήριος σταύρωσις τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ γέγονε κατὰ τὸ ρφλδ' ἔτους. κύκλος τοῦ μὲν
ἡλίου ἡ', τῆς δὲ σελήνης πέμπτος. ἡμέρα ἕκτη, ὥρα ἐνάτη,
τῷ δευτέρῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Τιβερίου. [ἦν δὲ¹⁰
τεσσαραεκαδέκατῃ τῆς σελήνης, τουτέστι τὸ νομικὸν φάσκα,
μηνοῦ Ἀπριλλίου ἡ', ἡ δὲ ἅγια ἀνάστασις τῇ εἰκοστῇ.]

C Ἀπὸ δὲ τοῦ Χριστοῦ ἕως τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἔτη
τκε'. ἡμοῦ τὰ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἕως τοῦ μεγάλου Κωνσταν-
τίνου ἔτη ρωκ'. 15

Ὁ οὖν μέγας Κωνσταντῖνος ἐκράτησε τῆς βασιλείας τῷ
εἰρημένῳ ἔτει ρωκ', καὶ ἐν τῷ δωδεκάτῳ χρόνῳ τῆς αὐτοῦ
βασιλείας ἔκτισε τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐβασίλευσε δὲ τὰ ὅλα
ἐν τε Ῥώμῃ καὶ Κωνσταντινουπόλει ἔτη λγ'.

Ὁ Κωνσταντῖος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐβασίλευσεν ἔτη ια' ἡμέ-
ρας κδ'.

Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης ὁ βέβηλος καὶ θεήλατος ἔτη δύο
ἡμῶν ἡμέρας ιε'.

20 κωνσταντῖνος codd.   ἡμοῦ ἔτη κδ' ἡμέρας ια'. Lamb.

A captivitate usque ad Alexandrum Macedonem sunt anni 318.

Ab Alexandro usque ad descensionem Christi sunt anni 331.

In summam vero usque eo dum Christus humanam induit natu-
ram anni sunt 5500.

Sed sciendum est quod salutaris crucifixio domini nostri Iesu
Christi facta sit anno mundi 5534, cyclo solis 18, lunae quinto, feria
sexta, hora nona, decimo octavo anno imperatoris Tiberii.

A Christo autem usque ad Constantinum magnum sunt anni 325,
et in summa ab orbe condito usque ad Constantinum magnum anni
sunt 5825.

Imperio igitur potitus est Constantinus magnus supradicto anno
5825, et duodecimo anno sui imperii Cpolim aedificavit. simul autem
Romae et Cpoli imperavit annos 33.

Constantius filius eius imperavit annos 24 dies 11.

Julianus apostata profanus et deo repugnans annos 2 dies 15.

DE ANNORUM ET IMPERATORUM SERIE. 151

Οὐαλεντινιανὸς ὁ εὐσεβὴς καὶ φιλόθεος σὺν Οὐάλεντι τῷ
δυσσεβεῖ καὶ Ἀρειανῷ ἔτη ιδ'.

Γρατιανὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ τοῦ ῥηθέντος Οὐάλεντος ἔτη γ'. P 76

Θεοδόσιος ὁ μέγας ὁ ἐξ Ἰσπανίας, ὁ εὐσεβέστατος καὶ
ἡμισοβήτης, ἔτη ιζ'.

Ἀρκάδιος καὶ Ὀνώριος οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἔτη ιγ'.

Θεοδόσιος ὁ μικρὸς ὁ υἱὸς Ἀρκαδίου, ὁ καλλίγραφος, ὁ
εὐσεβέστατος καὶ φιλάγαθος, ἔτη μβ'.

Μαρκιανὸς ὁ ἀποκαλυφθεὶς ἀπὸ Θεοῦ, ὁ πάσης καλοκαγα-
10 θίας ἔμπλωτος, ἔτη ε' καὶ ἡμισυ.

Λέων ὁ Μακέλης ὁ εὐσεβὴς καὶ πιστότατος ἔτη ιη'.

Λέων ὁ μικρὸς ὁ ἔκγονος αὐτοῦ, υἱὸς Ζήνωνος, ἔτος α'. B

Ζήνων ὁ ἐπικληθεὶς ἀγόνυατος, ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἔτη β' καὶ
ἡμισυ, ἡμέρας κδ'.

15 Βασιλίσκος ὁ εὐσεβὴς ἔτη β' μῆνας ἡ' ἡμέραν α'.

Καὶ πάλιν Ζήνων ἔτη ια' ἡμέρας ιε'.

Ἀναστάσιος ὁ δίκωρος, ὁ ἀπὸ Σελήτρων, ἔτη κζ' μῆνας δ'
ἡμέρας γ', ὁ πυρκαυστος καὶ αἰρετικὸς.

Ἰουστίνος ὁ Θρηξ ὁ κράτιστος καὶ εὐσεβὴς καὶ εὐμετά-
20 δοτος ἔτη η'.

3 Οὐαλεντινιανοῦ Lamb. γ'] ιε' Lamb. 17 μελέτρων
cod. Vallicell. αἰλευκταρίων Lamb.

Valentinianus pius et dei amans, cum Valente impio et Ariano,
imperavit annos 14.

Gratianus filius supradicti Valentiniani imperavit annos 16.

Theodosius magnus ex Hispania oriundus, piissimus et mali osor,
imperavit annos 17.

Arcadius et Honorius filii eius annos 13.

Theodosius iunior, filius Arcadii, calligraphus, piissimus et vir-
tutis amans, annos 42.

Marcianus, a deo declaratus, omni probitate plenus, imperavit
annos sex cum dimidio.

Leo Macela, pius et religiosissimus, annos 18.

Leo iunior ipsius nepos, filius Zenonis, imperavit annum unum.

Zeno cognominatus Agonatus, pater Leonis iunioris, imperavit
annos duos cum dimidio, dies 24.

Basiliscus imperavit annos 2, menses 8.

Iterum Zeno imperavit annos 2, dies 15.

Anastasius Dicomus, ex Silentario, imperavit annos 27, menses 4,
dies 3. hic haereticus fuit et fulmine combustus.

Iustinus Thrax, potens pius et liberalis, imperavit annos 5.

- C **Ἰουστινιανὸς ὁ ἀδελφώπαις αὐτοῦ, ὁ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ἔτη λη' καὶ ἡμισυ.**
- Ἰουστίνος ὁ ἀπὸ καυροπαλάτων, ὁ ἀδελφώπαις αὐτοῦ, ὁ δικαιοτάτος, ἔτη ιγ'.**
- Τιβέριος ὁ Θραξ ἔτη ε'.** 5
- Μαυρίκιος ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ εὐσεβέστατος καὶ μισοπόνηρος ἔτη κ'.**
- Φωκῆς ὁ Καππάδοξ ὁ τύραννος καὶ αἱμαβόρος καὶ δυσσεβῆς ἔτη η' καὶ ἡμισυ, ἡμέρας η'.**
- Ἡράκλειος ὁ στρατηγὸς τῆς Ἀφρικῆς ἔτη λ'.** 10
- Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔτος α'.**
- Κωνσταντῖνος ὁ ἔκγονος Ἡρακλείου, ὁ δυσσεβῆς καὶ μαιφόνος, ἔτη κα'.**
- D **Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πωγωνάτος, ὁ τοῦ Δυρραχίου, ὁ εὐσεβέστατος καὶ πρῶτατος, ἔτη ιζ'.** 15
- Τὰ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἕως τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ τοῦ ῥηνοτμήτου ἔτη ερκα'.**
- Ἰουστινιανὸς ὁ ῥηνοτμήτος, ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ ἀγρωτάτος καὶ ἀκαρτῆς θυμῷ τυραννομήτου, ἔτη ι'.**
- Λεόντιος ἔτη γ'.** 20
- Ἀψίμαρος ὁ καὶ Τιβέριος ἔτη ζ'.**
- Ἰουστινιανὸς τὸ δεύτερον ἔτη ε'.**
- Iustinianus magnus, nepos eius ex sorore, magnae ecclesiae conditor, imperavit annos 38 cum dimidio.**
- Iustinus, ex caropalata, Iustiniani ex fratre nepos, iustissimus, imperavit annos 13.**
- Tiberius Thrax imperavit annos 5.**
- Mauricius eius gener, piissimus et probissimus, imperavit annos 8 menses 4.**
- Phocas Cappadox, tyrannus sanguinarius et impius, imperavit annos 8 cum dimidio, dies 8.**
- Heraclynus praefectus Africae imperavit annos 30.**
- Constantinus eius filius imperavit annum unum.**
- Constantinus nepos Heraclii, impius et homicida, imperavit annos 27.**
- Constantinus filius eius dictus Pogonatus, Dyrrhachinus, piissimus et mansuetissimus, annos 17.**
- A. creatione mundi usque ad imperium Iustiniani Rhinotmeti anni sunt 6121.**
- Iustinianus Rhinotmetus, Constantini Pogonati filius, ferox et animi tyrannici impotens, annos 10.**
- Leontius annos 3.**
- Tiberius Apsimarus annos 7.**
- Iustinianus secundum annos 6.**

Φιλίππικος ὁ καὶ Βαρδάνιος, ὁ δυσσεβῆς καὶ αἰσχρὸς καὶ
μιαρὸς, ἔτη β'.

Ἀναστάσιος ὁ καὶ Ἀρτέμιος, ὁ εὐσεβέστατος καὶ πρωτοα- P 77
σηκρήτης καὶ φιλόσοφος, ἔτη β'.

5 Θεοδοσίως ὁ Ἀδραμυτηνός, ὁ πραΰτατος καὶ συμπαθέ-
στατος, ἔτος α'.

Λέων Ἰσαυρος ὁ Κόνων, ὁ Συρογενής, ὁ μισάγιος καὶ
ἐναγής καὶ ἀντίθεος, ἔτη κδ' καὶ ἡμισυ, ἡμέρας ε'.

Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ κοπρώνυμος, ὁ δυσσεβής
10 καὶ παμμῆαρος, γεγωνὸς καὶ σκοληκόβρωτος πρὸ τοῦ τεθνήσκειν,
ἔτη λδ' μῆνας γ'.

Λέων ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ ἐκ τῆς Χαζάρας, ὁ βέβηλος καὶ
ἀποτρόπαιος, ἔτη ιε'.

Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ νεωτερίζων τυφλωθεὶς, ὁ B
15 υἱὸς τῆς Εἰρήνης, ἔτη ις'.

Εἰρήνη μόνη ἔτη ε'.

Νικηφόρος ὁ Σελευκεύς, καὶ συμπαθῆς καὶ φιλοδίκαιος
καὶ φιλόδακρυς, ἀπὸ γενικοῦ, ἔτη θ'.

Σταυράκιος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔτος α' μῆνας δ'.

20 Μιχαὴλ ὁ Ραγγαβὲ ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ, ὁ φιλάγαθος καὶ
εὐσεβέστατος, ἔτη β'.

Λέων ὁ παραβάτης, ὁ Ἀρμένιος, ὁ δυσσεβῆς καὶ ἀνή-
μερος, καὶ Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ἔτη ζ' μῆνας ε'.

Philippicus Bardanes, impius impurus et scelestus, annos 3.

Anastasius, qui et Artemius, piissimus, protoasecretis et philo-
sophus, annos 2.

Theodosius Adramytenu, mansuetissimus et misericors, annum
unum.

Leo Conon ex Isauria oriundus, impurus, deoque et sanctis ini-
micus, annos 24 cum dimidio et dies 5.

Constantinus Copronymus, filius eius impius et impurus, qui a
veribus corrosus perit, annos 34 menses 3.

Leo filius eius, ex Chazara natus, profanus et abominandus,
annos 6.

Constantinus Leonis et Irenes filius, a matre excaecatus, an-
nos 16.

Irene sola annos 5.

Nicephorus ex Seleucia oriundus, misericors, iustus, ex generali
logotheta, annos 9.

Stauracius filius eius annum unum menses 4.

Michaël Rangabe, gener Nicephori probus et piissimus, annos 2.

Leo ex Armenia oriundus, impius et ferox, cum Constantino
filio, annos 7 menses 5.

Μιχαήλ ὁ τραυλός, ὁ Ἀμωραῖος, ὁ καὶ ἀφροσύνης καὶ ἀπειροκαλίας ἔμπλεος καὶ εἰκονομάχος, σὺν Θεοφίλῳ τῷ υἱῷ αὐτοῦ, ἔτη ἡ' μῆνας γ'.

Θεόφιλος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔτη ιβ' μῆνας γ'.

C Μιχαήλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ μεθυστὴς μετὰ Θεοδώρας τῆς μη-5 τρὸς αὐτοῦ, τῆς εὐσεβειστάτης καὶ ὀρθοδόξου, ἔτη ιε'. ὁ τοιοῦτος ἀνηγορεύθη κατὰ τὸ ε' ἔτος. καὶ μόνος ὁ μεθυστὴς ἔτη ι'.

Ὁ αὐτὸς Μιχαήλ σὺν Βασιλείῳ τῷ Μακεδόνι ἔτος α' μῆνα α'.

καὶ Βασίλειος ὁ Μακεδών, ὃς ἀνηγορεύθη κατὰ τὸ ,55' 10 ἔτος, ὁ μὲν ἡ'. ἕτερος ιθ'.

Λέων ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ σοφὸς σὺν Ἀλεξάνδρῳ, κατὰ τὸ ,57ξ' ἔτος, ἔτη κζ' μῆνας ἡ'.

Κωνσταντῖνος ὁ πρῶτος πορφυρογέννητος, ὁ υἱὸς Λέοντος τοῦ σοφοῦ, σὺν τῇ μητρὶ αὐτοῦ ἔτη ἡ', κατὰ τὸ ,58κβ'. 15

Ῥωμανὸς ὁ υἱὸς Ἀβυστάκτου ὁ Λακαπηνός, ὁ πρέσβης, D ὁ πενθερὸς τοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου, σὺν αὐτῷ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἔτη κζ'. ὁ τοιοῦτος Ῥωμανὸς ἀνηγορεύθη μηνὶ Δεκεμβρίῳ ια', ἰνδικτιῶνος ἡ', ἔτους ,59κγ'. μετὰ δὲ διετῆ χρόνον τῆς βασιλείας αὐτοῦ, κατὰ τὴν πρώτην ἰνδικτιῶνα τοῦ ,59λ' 20 ἔτους, ἐξέθετο τὴν περὶ προτιμήσεως νειράν. κατὰ δὲ τὴν

1 i. e. ὁ ἀμορεῖός. Lamb. 3 γ'] θ' Vallicell. 10 ,59τοδ'
Lamb. 13 ἡ'. ἀλέξανδρος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ μόνος κατὰ τὸ
,59κα' ἔτος τε α' μῆναν α'. cod. Vallicell. 19 ια'] ιζ' Vallicell.

Michael Balbus, Amoraeus, amens, ineptus et imaginum hostis, cum Theophilo filio, annos 8 menses 3.

Theophilus filius eius annos 12 menses 3.

Michael filius eius, cognomento ebriosus, cum Theodora matre sua piissima et orthodoxa, annos 15. hic imperare coepit anno 6349, et imperavit solus annos 10.

Idem Michael cum Basilio Macedone annum unum et mensem unum.

Basilius Macedo, qui imperator creatus est anno 6374, imperavit solus annos 19.

Leo filius eius cognomento Sapiens, cum Alexandro, anno 6397, imperavit annos 27 menses 8.

Constantinus primus Porphyrogenitus, filius Leonis sapientis, imperavit cum matre annos 8, anno 6422.

Romanus filius Abastacti Lacapenus, cognomento senior, socer Constantini Porphyrogeniti, imperavit cum ipso et filiis suis annos 26. hic Romanus imperator creatus est die undecimo Decembris, octava indictione, anno 6428. postquam vero biennium imperavit, prima scilicet indictione anni 6430, edidit novellam de iure praelationis. indictione

δευτέραν ἰνδικτιῶνα τοῦ ςυλζ' ἔτους τὸ περὶ τῶν ὑπεισερχομένων δυνατῶν εἰς ἀνακοινώσεις πενήτων. ἀνακλᾷ δὲ καὶ ἡ τοιαύτη νεαρὰ καὶ εἰς τὴν παρελθούσαν τηρικαῦτα πρώτην ἰνδικτιῶνα, τουτέστι τὸν τοῦ λιμοῦ τοῦ μεγάλου καιρὸν. κατὰ δὲ τὴν πέμ- P 78
 5 πτην τοῦ ςυνέ' ἔτους ἐπεκύρωσεν τοιαύτην νομοθεσίαν ὁ βασι-
 λεὺς κύριος Κωνσταντῖνος. τὰ δὲ ἐπ' ἔτη, ὧν ὁ Δεκαπολίτης
 ἐν τῇ λυ' μέμνηται, οὐκ ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς πρώτης ψηφίζονται
 νομοθεσίας, ἤτοι τοῦ ςυλζ' ἔτους, ἀλλ' ἀπὸ τῆς πρώτης ἰνδι-
 10 κτιῶνος τοῦ ςυλζ' ἔτους ἤτοι τοῦ λιμοῦ, εἰς ὃν καὶ ἀνακλᾷ ἡ
 τοιαύτη νομοθεσία, μέχρι τῆς αὐτοῦ αὐτοκρατορίας τοῦ αὐτοῦ
 βασιλέως Κωνσταντίνου.

Καὶ πάλιν Κωνσταντῖνος ὁ πορφυρογέννητος μετὰ Στεφάνου
 καὶ Κωνσταντίνου, οἱ ἕπ' αὐτοῦ τῆς βασιλείας ἐξεβλήθησαν καὶ
 ἐξωρίσθησαν.

- 15 Ὁ οὖν ῥηθεὶς Κωνσταντῖνος ὁ πορφυρογέννητος σὺν τῇ B
 μητρὶ αὐτοῦ, ὡς εἴρηται, ἐκράτησε τῆς βασιλείας ἔτη ζ'. καὶ
 πάλιν μετὰ Στεφάνου καὶ Κωνσταντίνου τῶν γυναικαδελφῶν αὐ-
 τοῦ ἡμέρας μβ'. καὶ μονοκράτωρ σὺν τῷ νιῷ αὐτοῦ Ῥωμανῷ,
 κατὰ τὴν τρίτην ἰνδικτιῶνα τοῦ ςυλζ' ἔτους, ἔτη ιε' ἡμέρας ιθ'.
 20 Ὁ κύριος Ῥωμανὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ, τὸ παιδίον, σὺν τοῖς
 υἱοῖς αὐτοῦ Βασιλείῳ τῷ Βουλγαροκτόνῳ καὶ Κωνσταντίνῳ τοῖς
 πορφυρογεννήτοις ἔτη γ' μῆνας δ'. ὁ δὲ Βασίλειος καὶ Κων-
 σταντῖνος οἱ τούτου υἱοί, ἀμβροστοὶ ὄντες, ἡμέρας ε'.

1 ςυλζ' Vallicell. 3 τηρικαῦτα i. e. τοῦ ςυλζ' ἔτους. Lamb.
 12 Στεφ.] σεβαστοκράτορος Vallicell.

autem secunda anni 6437 edidit novellam de potentibus in consortia pauperum succedentibus; quae etiam ad praeteritam primam indictionem sive tempus magnae famis pertinet. eandem novellam indictione quinta anni 6455 imperator Constantinus confirmavit. caeterum 18 anni, quorum Decapolita in *** meminit, numerantur a prima indictione anni 6437. sed ab indictione prima anni 6430 sive tempore famis, ad quod haec quoque constitutio refertur, usque ad imperium imperatoris Constantini.

Iterum Constantinus Porphyrogenitus imperavit cum Stephano et Constantino, qui ab ipso imperio detrusi et in exilium acti sunt.

Imperavit igitur, ut supradictum est, Constantinus Porphyrogenitus cum matre annos 7, et iterum cum Stephano et Constantino uxoris suae fratribus dies 42; et solus cum Romano filio annos 15 dies 19, indictione tertia anni 6437.

Dominus Romanus filius eius, cognomento Puer, cum filiis suis Basilio et Constantino Porphyrogenitis imperavit annos 3, menses 4. Basilius autem et Constantinus filii eius, infantes, imperaverunt dies 6.

Νικηφόρος ὁ Φωκᾶς ὁ ἅγιος, ὁ σφαγείς ὑπὸ τοῦ Τζιμισχῆ,
ἔτη 5' μῆνας 7' ἡμέρας 5'.

C Ἰωάννης ὁ Τζιμισχῆς ἔτη 5' μῆνα α'.

Ὁ κύριος Βασίλειος ὁ πορφυρογέννητος ἔτη 18' μῆνας α' μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου τοῦ πορφυρογεννήτου, 5 ἔτη ὁ κύριος Βασίλειος χρόνους 1', ὁ δὲ κύριος Κωνσταντῖνος μετὰ τὴν τελευταίαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ μονοκράτωρ χρόνους β' μῆνας α'. [καὶ προστάξας γενέσθαι τὰ ἰσωδικὰ ἐτελείωσε ταῦτα ἐν ἔτει τῷ 597'. τὴν δὲ νεαρὰν αὐτὸς τὴν μεγάλην ἐκθέμενος ἐξεφώνησε ταύτην μηνὶ Ἰανουαρίῳ, Ἰνδικτιῶνος θ', ἔτους 598'.] 10

Κωνσταντῖνος ὁ πορφυρογέννητος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἔτη β' μῆνας α'.

D Ῥωμανὸς ὁ Ἀργυρόπουλος σὺν Ζωῇ τῇ θυγατρὶ τοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου ἔτη 1' μῆνας 5'.

Μιχαὴλ ὁ Παφλαγῶν ἐν ἔτει 598' σὺν τῇ αὐτῇ Ζωῇ 15 ἔτη 5' μῆνας θ'.

Μιχαὴλ ὁ ἀπὸ Καῖσαρ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ, ὁ καὶ Καλαφάτης λεγόμενος, ὁ τυφλωθεὶς εἰς τὸ σίγμα, μῆνας 8' ἡμέρας 19'. ὅς καὶ ἐκπεσὼν τῆς βασιλείας προσέφυγε τῇ μονῇ τῶν Στουδίου, καί κεισε παρὰ τοῦ λαοῦ καταχθεὶς ἐν τῷ κιονίῳ τοῦ σίγματος 20 ἐτυφλώθη παρὰ Νικηφόρου ἐπάρχου τοῦ Καπάνεως.

Αἱ δὲ δύο ἀδελφαὶ καὶ δέσποιναι, ἧ τε κυρὰ Ζωὴ καὶ κυρὰ Θεοδώρα, μοναρχήσασαι μῆνας τρεῖς, ἀνεκαλέσαντο Κων-

9. αὐτοῦ Vallicell.

Nicephorus Phocas, qui a Tzimisce interfectus est, imperavit annos 6 menses 3 dies 6.

Ioannes Tzimisces annos 6 et mensem unum.

Dominus Basilius Porphyrogenitus cum fratre Constantino Porphyrogenito imperavit annos 52 menses 11, nimirum dominus Basilius annos 50, et dominus Constantinus post mortem fratris solus annos 2 menses 11.

Constantinus Porphyrogenitus, frater eius, annos 2 menses 11.

Romanus Argyropylus cum Zoe filia supradicti Constantini annos 5 menses 6.

Michael Paphlago ab eadem Zoe ad imperium vocatus anno 6541 imperavit annos 7 menses 9.

Michael Calaphates, nepos eius, ex Caesare imperator creatus et excaecatus in Sigmate, imperavit menses 4 dies 19. hic imperio detrusus confugit in monasterium Studii, et inde a populo extractus est in columna Sigmatis excaecatus est a Nicephoro praefecto.

Caeterum duae sorores et Augustae, nimirum domina Zoe et domina Theodora, postquam solae imperaverant menses 3, accersive-

σταντίνον τὸν μονομάχον, ἔξοριστον ὄντα ἐν τῇ νήσῳ τῇ Μιτυ-
λήνῃ, καὶ ἐποίησαν αὐτὸν βασιλέα συζυγέντα τῇ Ζωῇ, μηνί P 79
Ἰουνίῳ ια', Ἰνδικτιῶνος ι', ἔτους ρφν'· καὶ ἐκράτησε τῆς βασι-
λειᾶς ὁ μονομάχος ἔτη ιγ' μῆνας ζ'.

- 5 Ἡ κυρὰ Θεοδώρα ἡ πορφυρογέννητος ἔφθασε μοναρχήσαι
ἔτος α' μῆνας η' ἡμέρας κ'. εἶτα τὸν κύριον Μιχαὴλ τὸν γέ-
ροντα, τὸν ἀπὸ στρατιωτικοῦ, βασιλέα ἀναγορεύουσα, καὶ ζή-
σασα μετ' αὐτοῦ ἡμέρας ι', ἐτελεύτησε κατὰ τὴν κβ' τοῦ Ἀγού-
στου μηνός, τῆς θ' Ἰνδικτιῶνος τοῦ ρφξδ' ἔτους.
- 10 Ὁ κύριος Μιχαὴλ ὁ γέρον ὁ στρατιωτικὸς ἐκράτησεν κατὰ
τὴν κβ' τοῦ Ἀγούστου μηνός, τῆς θ' Ἰνδικτιῶνος τοῦ ρφξδ' B
ἔτους. ἔξεβλήθη δὲ τῆς βασιλείας κρατήσας ἔτος α' ἡμέρας ια'.
Ὁ κύριος Ἰσαάκιος ὁ Κομνηνὸς μετὰ Αἰκατερίνης τῆς γυ-
ναικὸς αὐτοῦ ἔτη β' μῆνας β' ἡμέρας κδ'.
- 15 Ὁ κύριος Κωνσταντῖνος ὁ Δούκας ἔτη ζ' μῆνας ε'. καὶ
τελευτήσας κατέλιπε βασιλεύουσαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τὴν δέσποι-
ναν, τὴν κυρὰν Εὐδοκίαν τὴν Μακρομβολίτισσαν, σὺν τῷ υἱῷ
αὐτοῦ τῷ κυρῷ Μιχαὴλ καὶ τῷ κυρῷ Κωνσταντίνῳ τῷ πορφυρο-
γεννήτῳ. ἐκράτησεν οὖν καὶ ἡ κυρὰ Εὐδοκία ἡ δέσποινα σὺν
20 τοῖς δυοῖν υἱοῖς αὐτῆς μῆνας ζ' ἡμέρας ι'. εἶτα λαβοῦσα ἄνδρα
γνώμη τοῦ πατριάρχου καὶ τῆς συγκλήτου πάσης τὸν κύριον

8 κβ' τοῦ] κζ' τοῦ αὐτοῦ μ. Vallicell. 13 ὁ κύριος κωνσταν-
τῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἔτη β' μῆνας β'
ῶρας κδ' alii.

runt Constantinum Monomachum, in insula Mitylene exsulantem, et Zoë
ei in matrimonium data imperatorem creaverunt, die Iunii undecimo,
indictione decima anni 6550. imperavit autem Monomachus annos 13
menses 7.

Domina Theodora Porphyrogenita imperavit sola annum 1 men-
ses 8 dies 20; postea dominum Michaellem seniore[m] Stratioticum de-
claravit imperatorem, et cum eo vixit dies 5. obiit autem die 22 Au-
gusti, indictione nona anni 6564.

Dominus Michael Senior ac Stratioticus dictus imperare cœpit
die 22 Augusti, indictione nona anni 6564. detrusus autem est im-
perio, cum imperasset annum 1 dies 11.

Dominus Isaci[us] Comnenus cum Haecaterina uxore sua impe-
ravit annos 2 menses 2 dies 24.

Dominus Constantinus Ducas imperavit annos 7 menses 6, et
moriens imperii heredes reliquit Augustam Eudociam uxorem suam et
filios dominum Michaellem et dominum Constantium Porphyrogenitum.
imperavit igitur domina Eudocia Augusta cum duobus filiis menses 7
dies 10. postea assensu patriarchae et universi senatus nupsit domino

C Ῥωμανὸν τὸν Διογένη ἀνηγόρευσεν αὐτὸν βασιλέα κατὰ τὸν Μάρτιον μῆνα τῆς εἰς Ἰνδικτιῶνος τοῦ ρμοεῖ ἔτους.

Ὁ κύριος Ῥωμανὸς ὁ Διογένης μετὰ τῆς κυρᾶς Εὐδοκίας ἔτη γ' μῆνας η'. καὶ διαφόρως ἐστρατεύσας κατὰ Περσῶν, ἐν τῇ τρίτῃ αὐτοῦ ἐστρατεία ἐκρατήθη ἀλχμάλωτος παρὰ τοῦ σουλτάνου καὶ τῶν Τούρκων. ἀνηγορεύθη δὲ βασιλεὺς ὁ κύριος Μιχαὴλ ὁ Δούκας, καὶ ἐκράτησε τῆς βασιλείας ἕκκα τῆ μητρὶ αὐτοῦ Εὐδοκίᾳ, καὶ συνεβασίλευσε ταύτῃ μῆνα α'. κατεβίβασε δὲ πάντας καὶ ἀπέκτειρε, μόναρχος αὐτὸς κληθεὶς.

Ὁ οὖν κύριος Μιχαὴλ ὁ Δούκας, ὁ υἱὸς τοῦ κυρίου 10

D Κωνσταντίνου καὶ τῆς Μακρομβολιτισσῆς κυρᾶς Εὐδοκίας, μετὰ Μαρίας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ἔτη ε' καὶ ἡμισυ. καταβίβασθεις δὲ παρὰ τοῦ Βοτανιάτου ἀπὸ προδοσίας τῆς συμβίου αὐτοῦ, καὶ τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἐνδυθεὶς, ἀπεστάλη εἰς τὴν μονὴν τῶν Στουδίου. ὕστερον δὲ γέγονε καὶ μητροπολίτης Ἐφέσου. 15

Ὁ κύριος Νικηφόρος ὁ Βοτανιάτης ἔτη γ' καὶ ἡμισυ. κατεβίβασθη δὲ τῆς βασιλείας κατὰ τὴν πρώτῃν τοῦ Ἀπριλλίου μηνὸς τῆς δ' Ἰνδικτιῶνος τοῦ ρμοθ' ἔτους, καὶ ἀποσταλεὶς ἐν τῇ μονῇ τῆς περιβλέπτου ἀπεκάρη.

Ὁ κύριος Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, ὁ πάππος τοῦ κραταίου 20 καὶ ἀγίου ἡμῶν βασιλέως, ἐβασίλευσεν εὐσεβῶς ἔτη λζ' μῆνας δ'

P 80 καὶ ἡμισυ, ἐτελεύτησε δὲ κατὰ τὴν ιε' τοῦ Ἀυγούστου μηνός,

9 μόναρχος καταληφθεὶς Vallicell.

18 δ'] ε' Vallicell.

Romano Diogeni, et imperatorem eum declaravit mense Martio, indictione 5 anni 6575.

Dominus Romanus Diogenes cum domina Eudocia imperavit annos 3 menses 8; et diversis expeditionibus Persas aggressus, in tertia ipsemet a sultano et Turcis captus est. eius loco imperator creatus est Michael Ducas, et una cum matre sua Eudocia imperavit mensem 1; postea vero eam in monasterium detrusit, et solus imperium administravit.

Imperavit igitur dominus Michael Ducas, filius domini Constantini et dominae Eudociae, cum Maria uxore sua annos 6 cum dimidio. dein proditione coniugis a Botaniate imperio defectus et in monasterium Studii detrusus et postea Ephesi metropolita factus est.

Dominus Nicephorus Botaniates imperavit annos 3 cum dimidio. amisit autem imperium primo die Aprilis, 4 indictione anni 6589. et ablegatus est in monasterium deiparae cognomento Spectabilis seu admirandae.

Dominus Alexius Comnenus, avus potentis et sancti imperatoris nostri, imperavit pie annos 37 menses 4 cum dimidio. obiit

ἦτοι τῆς ἡμέρας τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, Ἰνδικτιῶνος ια' τοῦ ςχκς' ἔτους.

Ὁ κύριος Ἰωάννης ὁ Κομνηνὸς ὁ πορφυρογέννητος, ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ἐκράτησε μηνὶ Αὐγούστῳ ιε', Ἰνδικτιῶνος ια' τοῦ ςχκς' ἔτους, καὶ εὐσεβῶς ἐβασίλευσε καὶ θεαρέστως ἔτη κδ' μῆνας ζ' ἡμέρας κγ'.

Ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πορφυρογέννητος κύριος Μανουὴλ ὁ Κομνηνὸς ἐκράτησε μηνὶ Ἀπριλίῳ α', Ἰνδικτιῶνος ε' τοῦ ςχνα' ἔτους, καὶ ἐβασίλευσεν εὐσεβῶς ἔτη λζ' μῆνας ε' ἡμέρας κγ'. ἔξεδήμησε 10 δὲ πρὸς κύριον τῆ κδ' τοῦ Σεπτεμβρίου μηνός, τῆς ιδ' Ἰνδικτιῶνος τοῦ ςχπθ' ἔτους, ὥρα α', διὰ τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος Ματθαῖος μοναχὸς μετονομασθεὶς. κατὰ δὲ τὴν ι' Β μηνὸς Σεπτεμβρίου, Ἰνδικτιῶνος γ' ἔτους, ςχοή, ἦγον ἐν τῷ κη' ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἐγενήθη ὁ κάλλιτος υἱὸς αὐτοῦ ὁ 15 πορφυρογέννητος κύριος Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός. ἐστέφθη δὲ παρ' αὐτοῦ ὁ τοιοῦτος εἰς βασιλεία κατὰ Ἰνδικτιῶνα ε' τοῦ ςχπ' ἔτους. μηνὶ Σεπτεμβρίῳ ιζ', Ἰνδικτιῶνος ι' ἔτους, ςχπέ γέγονεν ἐν τῷ ** κατάλυσις τοῦ βασιλέως κυρίου Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ. κατὰ δὲ τὴν ιγ' Ἰνδικτιῶνα τοῦ ςχπη' ἔτους, μηνὶ Μαρτίῳ β', ἡμέρα 20 κυριακῆ, συνέζευξε τὸν κύριον Ἀλέξιον τὸν υἱὸν αὐτοῦ γυναικὶ τῆ κυρῆ Ἄννη, τῆ θυγατρὶ τοῦ εὐγενεστάτου φηγὸς Φραγγίας, μετὰ ἀραβῶνος εὐχῆς τούτοις δοθείσης παρὰ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυροῦ Θεοδοσίου τοῦ Ἀντιοχείως. κατὰ δὲ τὴν κδ' τοῦ

17 μηνὸς Σεπτεμβρίου ια' Vallicell.

18 μυχῆλ plerique.

die 15 Augusti, seu vespera assumptionis B. deiparae, indictione 11 anni 6626.

Dominus Ioannes Comnenus, Porphyrogenitus, filius eius, imperare coepit die 15 Augusti, indictione 11 anni 6626, et pie imperavit annos 24 menses 7 dies 23.

Filius eius Porphyrogenitus Manuel Comnenus imperare coepit primo die Aprilis, indictione 6 anni 6631, et imperavit pie annos 37 menses 5 dies 23. obiit 24 die Septembris, indictione 14 anni 6669, hora tertia, et mutato nomine dictus fuit Matthaeus monachus. decimo autem die Septembris, indictione 3 anni 6678, sive anno 28 imperii eius, natus est pulcherrimus filius eius Porphyrogenitus dominus Alexius Comnenus. coronatus autem est a patre indictione 5 anni 6680. die autem 17 Septembris, indictione 10 anni 6685, imperio decessit dominus Manuel Comnenus, indictione vero 13 anni 6688, secundo die Martii, die dominica, domino Alexio filio suo in matrimonium dedit dominam Annam, nobilissimae regis Franciae filiam, cum arrhabone orationis, opera domini Theodosii patriarchae Antiochiae. caeterum die 24 Sep-

- C Σεπτέμβριον μηνός, τῆς ἰδ' Ἰνδικτιώνος τοῦ εἰρηδ' ἔτους, ὥρα α' τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὁ ἀειμνηστος πατὴρ αὐτοῦ τῆς ἐπιγελοῦ βασιλείας ἠλλάξατο τὴν οὐράνιον, ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ, καὶ ἐβασίλευσεν εὐσεβῶς σὺν τῇ μητρὶ αὐτοῦ τῇ δεσποινῇ τῇ κυρῇ Μαρία, τῇ διὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος Ἑβὴ μετονομασθεῖσα, ἐχούση παραδυναστεύοντα τὸν πρωτοσεβαστὰν καὶ πρωτοβεστιαρίον κύριον Ἀνδρόνικον τὸν Κομνηνὸν ἔτος α' μῆνας ια' ἡμέρας γ'. εἶτα δῆθεν μόνης ἀναιρεθείσης τῆς ἁγίας γυναικὸς ἐκείνης παρὰ τοῦ τυράννου ἐκεῖ, καὶ αὐτοῦ τοῦ τυράννου ἀδεντικῶς ποιούντος ὅσα ἐβούλετο χρόνον ἕνα μῆνας ια' ἡμέρας κδ', 10 εἶτα ἀποπνιγέτος καὶ αὐτοῦ τοῦ πορφυρογεννήτου παρὰ τοῦ
- D τυράννου, ἐβασίλευσεν ἀναφανείς ὁ αὐτὸς Ἀνδρόνικος ἔτος ἕν μῆνας ι' ἡμέρας ι'. μετὰ ταῦτα ὑστέρως αὐτοῦ ὁ κύριος Ἰσαάκιος ὁ Ἄγγελος προσφυγὼν τῇ ἐκκλησίᾳ, κάκειθεν ἀπελθὼν σὺν τῷ συρφετῶδι λαῷ καὶ τοῖς φυλακίταις καὶ τισι τῶν συγγενῶν 15 καὶ φίλων αὐτοῦ καὶ αὐτῷ τῷ πατριάρχῃ κυρῷ Βασιλείῳ τῷ Καματηρῷ εἰς τὸ μέγα παλάτιον, καὶ εἰσελθὼν ἐν αὐτῷ καὶ τῆς βασιλείας δεξάμενος, τοῦ Ἀνδρονίκου φυγόντος. εἰδὼν δὲ ἀνέμων βιαιῶν ἀντιπνευσάντων αὐτῷ ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ ἦτοι τῇ μεγάλῃ θαλάσῃ, καὶ ἐπαθεν ὅσα αὐτὸν ἴσως εἶδει παθεῖν. 20 Χριστιανοὺς δὲ καὶ Ῥωμαίους ταῦτα πράξει ἀνοικεῖν ἦν ὁμοῦς.
- P 81 ἐβασίλευσε ὁ κύριος Ἰσαάκιος ὁ Ἄγγελος ἐτῆ θ'. ἐπ' αὐτοῦ ἔσχεν ἀρχὴν ἡ ἐν Ζαγορίᾳ Βλάχων καὶ Βουλγάρων κατὰ τῶν

7 ἡμέρας] ἴσως V. M. S. C. C.

10 ἡμέρας] ἴσως V. M. S. C. C.

ptembrius, indictionis 14 anni 6689, hora tertia diei quo pater eius imperium terrestre cum caelesti commutavit; imperator renunciatus est, et pie imperavit cum matre sua domina Maria, quae post assumptum ordinem monasticum Xenia sive Peregrina nominata fuit, et imperii collegam habuit dominum Andronicum Comnenum protosebastum et protovestiarium, annum 1 menses 11 dies 3. postea vero sanctam illam feminam Andronicus tyrannus elepholum interfici curavit, et annum 1 menses 11 dies 22 omnia pro lubito administravit, atque demum ipso Alexio Porphyrogenito strangulato aperte imperavit annum 1 menses 10 dies 10. deinde Isaacius Angelus ad ecclesiam confugit, et inde cum inconstituti populi colluvie et custodibus atque quibusdam suis cognatis et amicis, ipsoque patriarcha domino Basilio Camatero, ad magnum palatium ivit, atque eo ingressus imperium suscepit. Andronicus autem quavis aesse in fugam dedisset; attamen ventorum adversorum vi impeditus et captus est in Ponte Euxino sive mari magno, atque illa passus est quae scriptum quidem patet par erat, Christianos vero et Romanos agere non conveniebat. imperavit igitur dominus Isaacius Angelus annos 9. eius tempore in Zagoria initium coepit bellum Walachorum

Χριστιανῶν Ῥωμαίων ἐπανάστασις, καὶ ἐλεηλατίσθη πᾶσα ψυχὴ καὶ ἠφανίσθη πᾶσα σχεδὸν δυτικὴ χώρα, ὑπὸ τὴν Ῥωμαϊκὴν οὐσα ἐπικράτειαν. ὃψὲ δὲ ποτε ἐγεροθέντες δῆθεν ἐκεῖνοι καὶ ὁρμήσαντες ἐστρατεῦσαι κατ' αὐτῶν, καὶ οὐκ ὀλίγα ἐπισυναγαγόντες στρατεύματα, ὁμῶς καὶ οὕτως μετὰ τῆς συνήθους νοσηρείας ἢ δειλίας περιπατοῦντες, ἢ ὃ τι ἂν εἴποι τις, καὶ διὰ τῶν κατ' αἰγιαλῶν κατερχομένου κάστρων, καὶ ἀπελθόντες μέχρι τῶν Κημέλων, ὃ αὐτάδελφος αὐτοῦ κύριος Ἀλέξιος ὑποποισάμενος τὸ στρατόπεδον καὶ τινὰς τῶν ὑπερεχόντων, μετὰ τοῦ αὐτοῦ
 10 ταῦτα αἰτιάσθαι τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἄπερ αὐτὸς μετὰ τὸ ἐγκρατὴς B γενέσθαι τῆς βασιλείας πολλαπλασίονα ἐνεδείξατο, ἀνηγορεύθη βασιλεὺς αὐτοκράτωρ καὶ ἀμάχως ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ, ἐκείνου πρὸς κνηγέσιον ἀπελθόντος. ὃ καὶ μαθὼν ἐκεῖνος φυγῆ ἔχρησάτο. ἄλαός δὲ παρὰ τῶν οἰκείων ἀδ-
 15 τοῦ, καὶ οὕς ἐν τάξει μεγάλων ἀνθρώπων εἶχε καὶ πιστοτάτων ἀνθρώπων, ἀπετυφλώθη ἐν τῇ κλεισοῦρᾳ τῆς Μάκρης, καὶ ἐβασίλευσεν ὃ κύριος Ἀλέξιος ἔτη ζ'. οὐαὶ δὲ τὴν Ῥωμανίαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· αὐτοῦ γὰρ Σαρδαναπάλου διάγοντος, καὶ μὴδ' ὄλωσ μήτε αὐτοῦ μήτε τῶν θεραπευτῶν αὐτοῦ οἰανδὴ τινα
 20 στρατιωτικὴν ἢ ἄρχοντικὴν οἰκονομίαν ἐνησχολημένων, τὰ μὲν C περιλειφθέντα κάστρα καὶ αἱ χώραι τῆς δόσεως λεῖα Βλάχων γεγόνασι καὶ Κομάνων, μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν παραλλίων, καὶ τὰ πλείω δὲ ὑπὸ τὸν Ἰωαννίτζην γεγόνασι καδ' ὀλόκληρον. τέλος

3 ἐγεροθέντος δῆθεν ἐκείνου καὶ ὁρμήσαντος — ἐπισυναγαγόντος — περιπατοῦντος — ἀπελθόντος? 9 μετὰ τοῦ αὐτοῦ? ἢ ἀπὸ αὐτοῦ?

et Bulgarorum adversus Christianos Romanos, quo omnis anima praedando abacta, et tota fere occidentalis regio potestati Romanae subiecta devastata est. sed cum longo tandem post tempore Romani expergefacti expeditionem in eos pararent, et non mediocres coegissent exercitus, et nihilominus tamen cum solita pigritia et timiditate procederent, cum ad Cypsela perventum esset, frater imperatoris dominus Alexius, conciliato sibi favore exercitus et quorundam eorum qui ei praeerant, fratrem suum earum rerum incusare coepit quas ipse, postquam imperio potitus est, multo amplius commisit, et imperator salutatus solum eius sine controversia occupavit. quo audito imperator Isaacius, qui venatum iverat, fugam tentavit: sed captus a familiaribus suis, quos praeter caeteris magni aestimaverat sibi que fidissimos, excaecatus est in claustris Macrae, imperavitque dominus Alexius annos 7. vae autem Romaniae in illis diebus! imperatore enim Sardanapali instar vivente, et neque ipso neque ministris eius ad militarem disciplinam et gubernationem imperii intentis, multa ex reliquis castris et regionibus occidentalibus et maritimis in Walachorum et Comanorum potestatem deveniunt, plurima vero integre a Ioannitze occupata sunt. tandem quoque

Georg. Cod. de Orig. Cp.

δὲ καὶ αὐτὴν τὴν μόνην περιλειφθεῖσαν εἰς βασιλείαν αὐτοῦ βασιλίδα τῶν πόλεων τοῖς Λατίνοις προέδοτο, αὐτὸς ἀνάνδρως καὶ ἀχερήτως φηγών. τοῦ γὰρ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ κυρίου Ἀλέξιου, τοῦ υἱοῦ τοῦ κυρίου Ἰσαακίου, φηγόντος ἐντεῦθεν, ἀπελθόντος εἰς Ἀλαμανίαν εἰς τὸν ἐπ' ἀδελφῇ γαμβρὸν αὐτοῦ τὸν Φιλίππον, 5 τοῦ μετὰ στόλου Λατινικοῦ βαρέως ἀπελθόντος, μετὰ τὸ ἐπισυναχθῆναι πανταχόθεν τοὺς στρατιώτας καὶ σφραδάζειν ὑπὲρ
 D τῆς πατρίδος αὐτῶν, φαίνεται αὐτὸς ἡμέραν ἕξ ἡμέρας τὸν πρὸς τοὺς Λατίνους ὑπερθέμενος πόλεμον. τέλος νύκτωρ ὡς ὠνητὸν ἀπέδρα ἀνδράποδον. εἰσηλθεν οὖν διὰ τῆς νυκτὸς ἐκεῖ εἰς τὸ ἐν 10 Βλαχέρναις παλάτιον ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ κύριος Ἀλέξιος, καὶ ἀνηγορεύθη οὖν τῷ πατρὶ αὐτοῦ κυρίῳ Ἰσαακίῳ, καὶ ἐβασίλευεν ἕτη * μῆνας 1. ὅτε δὲ ἑώρα ὁ χυδαῖος δῆμος ἀθρευτικῶς εἰσρχομένους ἐν τῷ μεγάλῳ παλατίῳ τοὺς Λατίνους καὶ μέγα κακὸν παθεῖν ἕξ αὐτῶν ὑπώπτευσαν, ὃ καὶ ἕξ ἀποτελέματος ἀληθῆς 15 ἐφάνη, συνῆλθον ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, καὶ μετὰ πολλὰς ὀχλήσεις καὶ ἀναστασίας ἀνηγόρευσαν βασιλέα τὸν σιβαστὸν κύριον Νικόλαον τὸν Καναβόν, καὶ διήρκεσεν ὁ καλὸς ἐκεῖνος ἀνδρω-
 P 82 πος κακοπαθῶν ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ὀλιγίστας τινὰς ἡμέρας. μαθόντες γὰρ ταῦτα οἱ ἐν τῷ παλατίῳ τὸν μὲν κύριον Ἀλέξιον 20 παρέστειλαν τῆς ἀρχῆς, τὸν δὲ Δούκαν κύριον Ἀλέξιον τὸν λεγόμενον Μούρτζουφλον ἀνηγόρευσαν, καὶ οὕτω κατὰ μικρὸν ἀπέρρευσαν τὸ πλῆθος ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας εἰς τὸ παλάτιον πρὸς τὸν

4 εἰς] δὲ εἰς?
 9 ὑπερθεόμενος?

6 τοῦ — ἀπελθόντος] καὶ — κατελθόντος?
 10 δι' αὐτῆς νυκτὸς αἰλί.

ipsa urbium regina Cpolis, quae sola in imperatoris potestate supererat, turpi ipsius et inutili fuga Latinis prodita est. cum enim nepos eius dominus Alexius domini Isaacii filius, qui in Alemaniis confugerat ad Philippum sororis suae maritum, collectis undique militibus cum magna Latinorum classe inde reverteretur de patria sibi erepta dimicaturus, primo quidem imperator bellum adversus Latinos de die in diem differre videbatur, demum vero per noctem quasi venale mancipium aufugit. quare nepos eius dominus Alexius noctu palatium Blachernarum ingressus et cum patre suo domino Isaacio imperator salutatus est, imperavitque menses 5. plebs vero cum Latinis pro libito magnum palatium intrare videret, et quod postea eventus comprobavit, se magnum malum ab iis passuros esse coniectaret, in magnam ecclesiam convenit, et post multas turbas et tumultuationes imperatorem salutavit dominum Nicolaum Canabum, qui paucissimos dies aerumnose in ecclesia magna permansit. his enim de rebus certiores facti qui erant in palatio, dominum Alexium imperio abdicarunt, et eius loco imperatorem creaverunt dominum Alexium Ducam Murtzuphllum. paulo itaque post populus ab ecclesia in palatium discessit ad dominum Alexium Ducam; capto-

Δούκας Ἀλέξιον· ὁ δὲ Καναβὸς ἐάλω. καὶ ἐβασίλευσεν ὁ Δούκας κύριος Ἀλέξιος μῆνας β'. ἐκτότε οὖν ἀναισχυντότερον καὶ ἀναφανδὸν ἤρξαντο οἱ Λατίνοι τήν ποτε φασιλίδα πολιορκεῖν τῶν πόλεων, καὶ εἰς ἔργον τὸ προβουλευθὲν διὰ βραχείας ἐξητέχθη, 5 καὶ ὁ βασιλεὺς ἤχημαλωτίσθη, καὶ δούλη γέγονεν ἡ κυρία καὶ Β παντάπορος ἢ πολύσολβος, καὶ ἐβεβηλώθησαν, οἴμοι οἴμοι, τὰ ἄγρια, αἱ ἄγρια εἰκόνες κατεπατήθησαν, ἵπποστάσια γεγόνασιν οἱ Θεῖοι ναοί, εἰπεῖν δι' ὀλίγου τὸ πᾶν, ἐγκατελείφθη ἡ Συγάτρη Σιών ὡς σκηνὴ ἐν ἀμπελῶνι καὶ ὡς ὄπωροφυλάκιον ἐν σικυηλάτῳ, 10 ἔρημος παντὸς ἀγαθοῦ, πλήρης παντοίων κακῶν.

Θεόδωρος ὁ Λασκάρης, ἀνὴρ γεννάδας καὶ κραταίος. οὗτος καὶ οἱ μετ' αὐτὸν μέχρι τοῦ πρώτου Παλαιολόγου κυρίου Μιχαὴλ διήγον ἔχοντες τὰ βασιλεια ἐν τῇ Ἀσίᾳ τῇ ἀντιπέραν δηλαδὴ Κωνσταντινουπόλεως, φυγάδες ὄντες τοῖς Λατί- C 15 νοις, ἔτη ιθ'.

Μετὰ τοῦτον ἐκράτησεν Ἰωάννης ὁ Δούκας ὁ λεγόμενος Βατάτζης, συνετὸς καὶ βριαρόχειρ ἀναφανής, ἔτη λγ'.

Ὁ κύριος Θεόδωρος ὁ Λασκάρης ὁ δεύτερος, ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πορφυρογέννητος, ἔτη γ' καὶ ἡμισυ.

20 *Μετὰ τοῦτον ἐκράτησεν καὶ ἐβασίλευσεν ὁ κραταίος Μιχαὴλ ὁ πρῶτος τῶν Παλαιολόγων, ὃς ἐξέωσε τοὺς Λατίνους τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων, καὶ ἀπέδωκεν αὐτῇ πάλιν τὸν οἰκεῖον αὐτῆς κόσμον, ἔτη κδ' μῆνας β' ἡμέρας κ'.*

que Canabo imperavit dominus Alexius Ducas menses 2. tunc Latini Cpolim, olim reginam urbem, gravius et manifestius obsidere coeperunt, et brevi coeptum ad finem perductum est, captoque imperatore urbs domina in servitutum redacta est et omnigenis oppleta miseriis: nam sacra profanata sunt, et sanctae imagines conculcatae, et deo sacrata templa in stabula equorum mutata, et ut summatim omnia dicam, derelicta est filia Sion ut umbraculum in vinea et sicut tugurium in cucumerio, vacua omni bono et referta omnigenis miseriis.

Theodorus Lascars, vir generosus et potens, et caeteri post ipsum usque ad primum Palaeologum dominum Michaellem, fugati a Latinis, imperii sedem posuerunt in Asia, e regione scilicet Cpoleos; imperavitque Theodorus Lascars annos 19.

Post hunc imperavit Ioannes Ducas cognomento Batatzes annos 33.

Dominus Theodorus Lascars secundus, filius eius Porphyrogenitus, imperavit annos 3 cum dimidio.

Post hunc imperio potitus est Michael primus Palaeologorum, qui Latinos Cpoli expulit, eique pristinum splendorem restituit, imperavitque annos 24 menses 2 dies 20.

Ἀνδρόνικος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ εὐσεβέστατος καὶ νοῦς ἀσύγκριτος, ἔτη μὲ μῆνας 5.

D Μιχαὴλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ δεύτερος, ὁ λόγιος καὶ πράξει βασιλεὺς ὄντως, ἔτη γ' ἡμέρας κβ'.

Ἀνδρόνικος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πορφυρογέννητος, ἡ τῶν χαρῶ-
των συνδρομή, ἔτη λα' μῆνας τρεῖς.

Μανουὴλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πορφυρογέννητος, ὁ στρατηγικώ-
τατος καὶ τῶν ἀνακτόρων κλέος, ἔτη μα'.

Ἰωάννης ὁ Καντακουζηνός, ὁ τῷ σχήματι μετονομασθεὶς
Ἰωασάφ μοναχός, ἔτη ιδ'. 10

Ἰωάννης τῶν Παλαιολόγων ὁ δεύτερος ὁ ἕκτος, ὁ διὰ τοῦ
Θείου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος μετονομασθεὶς Ἰωασάφ μοναχός,
ὁ πορφυρογέννητος, ἔτη β' καὶ ἡμισυ.

Μανουὴλ ὁ δεύτερος, ὁ υἱὸς Ἰωάννου, ὁ πορφυρογέννητος,
ἔτη ιβ' μῆνας δ' ἡμέρας κέ'. 15

P 83 Ἰωάννης τρίτος, ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ πορφυρογέννητος, ὁ συγ-
κροτήσας τὴν σύνοδον ἐν τῇ Φλωρεντίᾳ καὶ συγκλίνας κατ' ἀνά-
γκην τοῖς Λατίνοις, συμπαρόντων τῶν τε ἄλλων λογάδων καὶ
αὐτοῦ τοῦ κυροῦ Μάρκου τοῦ ἐδγενικοῦ καὶ μητροπολίτου Ἐφέ-
σου, ἔτη κγ' μῆνας γ' ἡμέρας ι'. 20

11 Ἰωάννης ὁ β', ὁ ε' τῶν παλαιολόγων, Lamb. 18 τοῖς
δόγμασι τῶν λατίνων Vallicell.

Andronicus filius eius, piissimus et animi incomparabilis, impe-
ravit annos 45 menses 6.

Michael filius eius, secundus istius nominis ex Palaeologis, no-
mine et re ipsa imperator, imperavit annos 13 dies 22.

Andronicus filius eius Porphyrogenitus, gratiarum compendium,
imperavit annos 31 menses tres.

Manuel filius eius Porphyrogenitus, militum flos et imperatorum
decus, imperavit annos 41.

Ioannes Cantacuzenus, qui postquam factus fuit monachus, nomi-
nari voluit Ioasaph, imperavit annos 14.

Ioannes illius nominis secundus, Palaeologorum sextus, Porphyro-
genitus, assumpto habitu monachi dictus Ioasaph, imperavit annos 2
cum dimidio.

Manuel secundus eius nominis, filius Ioannis Porphyrogenitus,
imperavit annos 12 menses 4 dies 25.

Ioannes eius nominis tertius, filius Manuelis Porphyrogenitus,
qui synodum convocavit Florentiae, et necessitate coactus ad Latinos
inclinavit, una praesentibus cum aliis viris delectis tum vero etiam ipso
domino Marco metropolita Ephesino, imperavit annos 23 menses 3 et
dies 10.

Κωνσταντῖνος τῶν Παλαιολόγων ὁ ὕστερος, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὁ πορφυρογέννητος, ὁ δικαιοτάτος, μόνος ὢν δεσπότης ἀπάσης τῆς Πελοποννήσου, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ Β αὐτοῦ κυροῦ Ἰωάννου εἰς τὸ τῆς βασιλείας ἔπος ἀρθεῖς, ἔτη δ' 5 μῆνας ἔ.

Ἐπὶ τούτου ἐγένετο, οἴμοι, ἡ ἄλωσις τῆς αὐτῆς Κωνσταντινουπόλεως παρὰ τῶν ἀθέων Ἀγαρηνῶν ἐν ἔτει ςϞϛα', καὶ ἐγένετο δορυάλωτος ἡ πρὶν βασιλῆς πασῶν τῶν πόλεων. ὃς καὶ ἀπεκτάνθη τότε παρ' αὐτῶν ἐν τῇ γενομένῃ χαλάστρῳ, αὐτὸς τε 10 καὶ πάντες οἱ λογάδες σχεδόν, καὶ ἐκομίσατο τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον, μὴ θελήσας προδοῦναι τοῖς ἀνόμοις τὰ βασιλῆα, μήτε μὴν θελήσας τὸν κίνδυνον διαφυγεῖν, δυνατοῦ ὄντος.

4 ἀρθεῖς] ἐναχθεῖς Vallicell.

Constantinus Palaeologorum ultimus, frater Ioannis Porphyrogenitus, iustissimus, solus totius Peloponnesi dominus fuit, et post mortem fratris domini Ioannis ad imperii fastigium euectus est, imperavitque annos 4 menses 5.

Sub hoc imperatore anno 6961 Cpolis ab impiis Agarenis expugnata est, et quae prius omnium urbium regina fuerat, hostili manu capta est. ipse etiam imperator cum omnibus fere proceribus inter illam urbis desolationem ab iis occisus est et martyrii coronam obtinuit, cum neque palatium imperatorum impiis illis prodere vellet, neque periculum effugere, quamvis posset.

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΥΝΤΟΜΟΙ
ΧΡΟΝΙΚΑΙ.

BREVES ENARRATIONES
CHRONOGRAPHICAE *)

INCERTO AUCTORE,

FRANCISCO COMBEFISIO

INTERPRETE. **)

Περὶ Θεαμάτων.

Θέμα α'.

P 90 **T**ὸ ἐν τῇ βασιλικῇ κινστέρῃ τῇ χρυσορρόφῳ ἀνδρείελλον, χρυ-
D σέμβαφον ἄγαλμα ὑπάρχον, ἔνθα τὸ ἕξαμον Ἡρακλείου τοῦ
βασιλέως κατασκευάσθη, τὸ γονυκλινές, Ἰουστινιανοῦ ἐστὶ τοῦ
κατὰ τὸ δεύτερον τὴν Κωνσταντινούπολιν τυραννήσαντος, καὶ
πλησίον αὐτοῦ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἀδελφῆς Βουσήρου Γλια-5
βάρον, μετὰ τὴν ἦταν Τιβερίου τοῦ Ἀμφιμάρου, δετε καὶ

*) Lambecio Anonymi Collectanea Chronica. **) in Manipulo originum rerumque Cpolitanarum, edito Parisiis a. 1664, 4°.

D e s p e c t a c u l i s .

Spectaculum primum.

Simulacrum auro obductum in Basilica cisterna auro laqueata, ubi
Heraclii imperatoris Examum constructum est, virili specie, in genua
provolutum, Iustiniani est, secundo Cpoli tyrannidem exercentis, ac
prope eum uxoris eius, sororis Buseri Gliabari, devicto Tiberio Apsi-

Φιλίππικὸς ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ τῆς χρυσοφόρου βασιλικῆς ἀπεδοκιμάσθη, Τερβελὶ τοῦ Βουλγαρίας ἐκέισε πολλάκις καθίσαντος, καὶ Γλιαβάρου Χαζάρου. πάντα οὖν οὐκ ὀλίγα ἐκέισε ἐδόθησαν, ἔνθα αὐτοῦ τοῦ τυράννου καὶ τῆς γυναικὸς τὰ ἀγάλματα. ἐν οἷς ἐλέφας ἴσταται παμμεγέθης, ὡς οἱ θηριοδέκται **E** ἡμῶν ἐβεβαίωσαν μὴ γενέσθαι ἐπάνω αὐτοῦ τὸ μέγεθος τῶν ἐλεφάντων, τῶν δὲ μεγάλων ἕως οὕτως. οὗτος ὁ ἐλέφας ὑπὸ Σεβήρου τοῦ Κάρου Ἑλληνοσ ἐτυπώθη θέματι τι κατὰ τὴν παράδοσιν. ἐν γὰρ τῇ αὐτῇ χρυσοφόρῳ βασιλικῇ τὸν ἐλέφαντα **10** παραμένειν εἰς θέμα ἐξάσιον· ὄρον γὰρ εἶναι πρὸς τοῦ μέρους τῶν ἀναβαθμῶν τῶν οὐβ' ἔλεγον, ἔνθα καὶ σχολὴ φυλαττόντων πόλιν. ἐν αὐτῷ δὲ φασὶ τὸν ἐλέφαντα παραμένειν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ Καρκινίῳ ἀργυροκόπῳ ἐν πλαστοῖς ζυγοῖς τὴν πρῶσιν ποιουμένῳ· ὥστε τῷ διατρέφοντι τὸν ἐλέφαντα, φασίν, ἀπειλεῖν, **P 91** **15** ὅτι καὶ ἐπορθεῖτο τοῦτου τὸ οἶκημα· καὶ πολλάκις διαβεβαιωσαμένου θάνατον τῷ θηριοτρόφῳ, εἰ μὴ τοῦτον κρατήσειεν· αὐτὸς δὲ διὰ τὰς βαγύλας ἐλαιόφορους κρατῆσαι οὐκ ἐνεδίδου. ὃν καὶ φονεύσας ὁ αὐτὸς ζυγοπλάστης τῷ ἐλέφαντι εἰς βρῶσιν προσέθηκε. τοῦ δὲ θηρίου ἀτιθάσσειν ὄντος, καὶ αὐτὸν ἐξηνάλωσεν. **δ** καὶ **20** Σεβήρος ἀκούσας θυσίας τῷ θηρίῳ οὐκ ὀλίγας προσήνεγκεν. ἐν αὐτῷ γὰρ τῷ τόπῳ παρενθὲν καὶ ἀπετυπώθησαν· ἔνθα καὶ Ἡρακλῆς ἐλατρεύθη, παμπόλλας θυσίας δεξάμενος, καὶ ἐν τῷ Ἴπποδρομίῳ μετετέθη εἰς θέματι τι μέγιστον. τὸ δὲ πρότερον ἀπὸ

10 πρὸς τοῦ] κρῶτον alii.

mare, quando et Philippicus eodem ipso in loco Basilicae auro laqueatae abrogatus est; ubi plerumque Terbelis Bulgarus et Gliabarus Chazarus sederunt. ibi non paucae pactae pecuniae datae sunt, quo loco item tyranni et uxoris eius statuae sunt. inter quas stat elephas tantae magnitudinis, ut asserentibus belluarum custodibus nullus maiore mole elephas reperiatur. elephas autem ille a Severo Caro Graeco effectus est ad spectaculum, ut aiunt. in illa quippe Basilica auro laqueata statutum fuerat ut elephas consisteret ad ostentum singularissimum. collem enim esse aiebant ante partem graduum octoginta duorum, ubi et schola custodum urbis excubabat. ibi, ut narratur, Carcinelo argentario, iniquis lancibus vendenti, elephas molestiam creabat, ita ut ille gubernatori elephantum plerumque interminatus sit, additis etiam necis inferendae minis nisi elephantum, qui sibi tabernam evertabat, cogeret. ille vero quod oleum conveheret, elephanto imperare non poterat. quem tandem occisum iniquus argentarius elephantum devorandum apponit. bestia vero nondum cicurata illum quoque interemit. quo audito Severus hostias bestiae non paucas obtulit; atque eo ipso loco confecta statua fuit, ubi etiam Hercules multis hostiis et sacrificiis cultus fuerat. utque multo magis spectaculo esset, in Hippodromum invectus est, cum

Ῥώμης ἐπὶ Ἰουλιανοῦ ὑπατικοῦ ἐπὶ τὸ Βυζάντιον εἰσῆχθη, μετὰ
καρούχας καὶ νηὶς καὶ στηλῶν δώδεκα. αὕτη, φασί, ἢ ἱστορία
τοῦ θάματος Σενήρου ἢ ξένη γέγονεν ἐπὶ Ἀνθίμου ὑπάτου· οὗ
τινὸς τὰ Ἀνθίμου κατὰ τὴν κέλυσιν Νωζαμήτου ὑπάρχου τῆς
πόλεως, τοῦ ἀπὸ Περσῶν, ἀντὶ πάκτων ἐχρηματίσθησαν, ἐν 5
C ταῖς ἡμέραις Βύζα καὶ Ἀντίου, καὶ ἕως τῆς σήμερον τοῖς φιλο-
σοφοῦσιν ἐν πείρᾳ προτέθειται θάμα.

Θέμα β

τῶν ἐν τῷ ὄρεφ μιλίφ.

D Ἐν τῷ ὄρεφ μιλίφ ἡλίον ἄρμα ἐν τέτρασιν ἵπποις πυρήνιοις 10
ἵπταμένοις παρὰ δύο στηλῶν ἐκ παλαιῶν χρόνων ὑπῆρχεν, ἐνθα
Κωνσταντῖνος εὐφημίσθη μετὰ τὸ νικῆσαι Ἀζώτιον καὶ Βύζαν καὶ
Ἄντην, κράζοντος τοῦ Βενέτου μέρους

εἶλες παλινόρσον ἱμάσθλην,

ὡς δὲ δις ἠβήσους μαλναι ἐν σταδίοις.

15

τοῦ δὲ Πρασίνου μέρους λέγοντος "οὐ χρήζομέν σε, λωβέ· οἱ
E θεοὶ ἀνώτεροι αὐτοῦ ἔλον." τοῦ δὲ ἡλίου ἄρματος κατενεχθέν-
τος ἐν τῷ Ἴπποδρομίῳ, δορυφορούμενον εἰσῆει στηλίδιον καινόν,
παρὰ Κωνσταντίνου κατασκευασθέν, ὑπὸ ἡλίου φερόμενον, Τύχη
πόλεως· ἐν βραβείοις πλείστοις εἰς τὸ στάμα εἰσῆει, καὶ ἔλαβεν 20
ἄθλα παρὰ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου, καὶ στεφανωθὲν ἐξῆει,

prius Roma Byzantium Iuliano consule cum carruca et nave ac decem
aliis statuis translatus fuisset. contigit vero stupenda haec spectaculi
Severiani historia Anthimo consule; cuius Anthimi bona, iubente Nuza-
meto urbis praefecto Persa, pro pacta pecunia solvenda vendita sunt,
in diebus Byzae et Antii; hodieque philosophantibus ad experimentum
hoc spectaculum prostat.

Spectaculum secundum

de iis quae in aureo miliario erant.

In aureo miliario iam inde ab antiquis temporibus currus solis
trahente quadriga equorum ignei coloris quasi volantium a duabus colu-
mnis visebatur; ubi Constantinus post victos Azotium Byzantem et
Antem Venetae factionis acclamationibus exceptus est:

vertisti retro flagellum,

ac velut bis pubescens, insanis in stadiis

Prasina ex opposito factione dicente, "non te opus habemus, iniuriose:
dii illo superiores traxere." solis autem curru in Hippodromum de-
ducto statua illa exigua, urbis scilicet fortuna, quam Constantinus
fabricaverat, sole vecta, multis braviis instructa in Hippodromi tri-
bunal veniebat, receptisque a Constantino imperatore victoriae praemiis

καὶ ἐτίθετο ἐν τῷ Σανάτῳ ἕως τῶν γενεθλίων τῆς πόλεως. ὑπὸ δὲ Ἰουλιανοῦ, διὰ τὸν χαραχθέντα σταυρὸν ἐν αὐτῷ, βοδόνῃ, ὅπου τὰ πλείστα θεάματα, καὶ αὐτὸ περιεδόθη. F

Θέαμα γ'

5 τῶν ἐν τῷ φόρῳ.

Βαλμασὰ κεντυρίων φίλος εἰδώλων πάνν κατέαξε τὸ εἶλημα τοῦ φόρου ὠρολογίου, θείας χάριν, ὡς ἔλεγεν· ὡς δὲ ἐν τῷ δο- P 92
κεῖν μᾶλλον ἕνεκα τοῦ κλέμματος καὶ τοῦτο ποιήσας, ἔκλεψε τὸ Παλλάδος εἶδωλον ἀργυροῦν. καὶ τὰ βαλαντία Ἀσκληπιοδώρου
10 εὐρέθησαν τῶν τριῶν λιτρῶν, καὶ ἡ κορωνίς Κλεοπάτρας κατα-
σκευασθεῖσα σμαραγδινὰς πάνν ἀλάβαστρος. τοῦτο γνοὺς ὁ
βασιλεὺς Κωνσταντίνος τὸν αὐτὸν κεντυρίωνα Βαλμασὰ ἐπετί-
μησεν ἄξιον θανάτου. τοῦ δὲ ἀναισχυντοῦτος καὶ θεοὺς ἐπικα-
λουμένον, ἀπετμήθη εἰς ἓν τῶν σκαλιῶν τοῦ αὐτοῦ φόρου, ἔνθα
15 τὰ ἄριστα τὰ πρῶτα ὑπῆρχεν. τὸ δὲ ἐν τῇ δευτέρῃ καμάρῃ B
γεγονὸς ἄθεσμον οὐ σιωπήσομεν. τὸ τοῦ μοιχοῦ Μαξεντίου
εἰδώλων ἐκεῖσε προσεκυνεῖτο λατρευόμενον, καὶ τοῖς πολλοῖς εἰδω-
λολάτραις ἀγνοούμενον θεὸς ἱππόσυνος ἐλατρευέτο. διὸ Κων-
σταντίνος αὐτὸ μὲν κατέβαλε, τοὺς δὲ τοῦτο τολμήσαντας ἀπε-
20 κεφάλισεν. ἔνθα καὶ Ἄρειος μετὰ ταῦτα τὸν μιῶρον θάνατον
ὑπέστη, χεῖρονα Ἑλλήνων βλασφημῆσαι ἀποτολήσας ὁ δέλιαιος,

inde coronata exhibat, atque in Senatu usque ad diem urbis natalem reponebatur. a Iuliano autem, quod insculptam crucem haberet, in eam fossam proiecta et terra obruta est, in quam plurima quoque alia spectacula.

Spectaculum tertium

de iis quae in foro exstant.

Balmasa centurio, idolorum studiosissimus, horologii in foro stantis involucrum spectandi causa, ut aiebat, confregit; ut autem vero similis erat, furandi causa id egit: Minervae quippe signum argenteum furatus est, Asclepiodori quoque marsupia trium librarum reperta sunt, item corona Cleopatrae ex smaragdīs colore alabastrino. re cognita imperator Constantinus centurionem morte damnavit. etsi autem impudenter negaret ac deos obtestaretur, capite truncatus est in uno e gradibus ipsius fori, ubi olim epulae ac prandia fiebant. scelus vero in altero fornice perpetratum non tacebimus. Maxentii moechi simulacrum divinis honoribus illic colebatur; et quod multi idololatrarum ignorabant, deus eques adorabatur. quapropter Constantinus simulacrum evertit, ac eos qui id temere ausi essent capite multavit. ubi etiam Arius postea foeda morte periit; qui cum blasphema dicta Graecanicis peiora

μετὰ λιτῆς καὶ τιμῆς τὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως τῇ βασι-
 C λικῇ χειρὶ καθαρπάσαι βουλόμενος. ἀλλ' οὐκ Ἀλέξανδρος ὁ
 πολὺς ἐν θεογονσίᾳ τοῦτα παρεῖ... ἕως τῷ δλεθρῷ θανάτῳ
 τοῦτον παρέδωκεν. ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ, ἀπὸ τῆς καμάρας ἕως
 κθ' παλαιστὰς ἔχοντι, ἐπὶ θεοφιλοῦς Θεοδοσίου ἀπετυπώθη 5
 Ἄρειος ἐν μαρμάρῳ στυγαίνωντι τῇ γῆ, καὶ σὺν αὐτῷ Σαβέλ-
 λιος Μακεδόσιος Εὐνόμιος, πρὸς αἰσχύνῃν τοῖς διερχομένοις σφε-
 τερίζειν τούτους, καὶ κόπρω καὶ οὐρῳ καὶ ἐμπτύσματι καὶ ἀτι-
 μίαις ὀνειδίξασθαι τοὺς τὸν υἱὸν ἀτιμήσαντας. ἃ τινὰ καὶ
 D καθορῶνται οἷα ἕως τῆς σήμερον τοῖς τὰ γεγραμμένα παρ' 10
 ἡμῶν μετὰ φιλοσοφίας καὶ πόνου διερευνῶσι.

Θέμα δ'

τὸ ἐν τοῖς Ἀρτοπωλίοις πόροις ὑπάρχον.

E Κυνάριον ἀπὸ μαρμάρου, οὐθῶτα πλείστα ἐν τῇ νεμήσει
 περιφέρων, ὡς οἴκοθεν μυρμηκία λατρεύειν ἐπεχείρουν, τοῖς θεω- 15
 ρεῖν κατὰ πᾶν ἐθέλουσι, τοῖς πᾶσι προύκειτο· ταοῦ δὲ καὶ ἀετοῦ
 καὶ λαίνας λαγωῦ τε καὶ κριῶν κάραι, καὶ στρουθῶν καὶ κορω-
 νῶν καὶ τρυγόνος, μυδὸς καὶ γαλῆς καὶ δαμάλεων, ἑμαῦσαι καὶ
 Γοργονίδες, δύο ἀμφότεραι ἐκ δεξιῶν καὶ ἕξ ἐωνόμων, ἡ μία
 τῇ ἑτέρᾳ κατ' ὄψιν βλέπουσα, ἀπὸ μαρμάρων, ἀναγεγλυμμένα, 20
 τὰ φραθέντα κάτω τῶν αὐτῶν πόρων ἦτοι Ἀρτοπωλίων, θέας
 F τούνεκεν Κωνσταντίνου δράμα. ἀλλὰ γὰρ καὶ Βούλγαρος ὑπέρ

miser pronuntiasset, cum comitata et pompa Cpolitatum thronum, im-
 peratoria manu stipatus, raptum procederet. verum Alexander, vir
 divina scientia praeditus, non prius cessavit quam illum funestae morti
 tradidit. eodem loco, qui a fornice viginti novem palmos habet, sub
 religioso imperatore Theodosio Arius marmorea statua effictus est, quae
 solo tantillum sublimior erat, ac cum illo Sabellius Macedonius Euno-
 mius, ut eos qui praeterirent tales sibi magistros adscribere puderet;
 utque ii qui filio honorem detraxerant, stercore urina sputo et ludibriis
 deturparentur. quae hactenus integra conspiciuntur ab iis qui scripta
 nostra philosophice et studiose scrutantur.

Spectaculum quartum

de iis quae in Artopoliis exstant.

Catellam marmoream, multis mammis distribuendis muneribus
 praeditam, confertim amantes adorare tentabant; quod iis qui consi-
 derare vellent erat expositum, pavonis scilicet, aquillae, leaenae, leporis
 arietumque capita, passerum item, cornicum, turturis, maris et fells;
 itemque buculae mugientes, Gorgones duae a dextris et sinistris, ob-
 versa mutuo facie, ex marmore sculptae. quae in Artopoliis sculpta a
 Constantino ad spectaculum facta sunt. sed etiam bulgarus mundus

βοὸς καθαρὸς ὑπάρχων, ὡς τῇ γῆ διορύττειν ἐθέλειν τοὺς ὄρωσι
 θάμα τι μέγιστον. δέκετο δὲ τοῦτο ἕως τῶν πολλῶν, καὶ
 μέχρι Ζήνωνος ἀρκέσαι τὴν ἱστορίαν. Γαληνὸς δὲ τις ἱατρός
 καὶ φιλόσοφος ὑπάρχων, ὡς αὐτὸς ἐδίδαξεν, ἀπὸ χρονογράφων
 5 περαιωθεὶς, ἐβειβαιώθη τὰς Γοργονίδας τὰς μαρμαρίνους, ἅτε P 93
 τὴν μίαν ἐκ δεξιῶν, ἅτε δὲ τὴν ἐξ εὐωνύμων, ἱερογλυφικά τινα
 καὶ ἀστρονομικά ἐχίδνια συλλαβούσας τῶν βασιλέων γράφειν τὰς
 ἱστορίας, Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου τοῦτο ποιήσαντος. τοῦ δὲ
 αὐτοῦ Γαληνοῦ ἐπὶ πλεῖστον συχνάσαντος καὶ τοῖς ἀναγνώσμιουσιν
 10 τούτου προσέχοντος, τὰ μέλλοντα συμβαίνειν Ζήνωνι παρὰ Βηρί-
 νης ἐγέλασε. Καλλιστράτος δὲ τις, συρφετὸς μὲν τῷ γένει κά-
 πηλος δὲ τῇ ἀξίᾳ, ἐμβατεύοντι τῇ ἱστορίᾳ τῶν Γοργονίδων Γα- B
 ληνῷ καὶ μάλιστα συχνῶς προσέχων, μετὰ τὴν ἀνάκαμψιν Ζή-
 νωνος τὴν ἀπὸ Ἰσαυρίας τὸ δεῦτερον φατειασθεὶς ὁ αὐτὸς Γαλη-
 15 νὸς παρὰ τοῦ αὐτοῦ Καλλιστράτου τοσοῦτους ἐμπαιγμοὺς ἐπ’
 ἐνιαυτοῦ καὶ βολίδας ὑπέμεινεν, ὥστε μέχρι τέλους τὸ πέρασ ἐν
 τῇ αὐτῇ Ἀρτοπολιῶν καλενδία, ἐν αὐτοῖς τοῖς ζωδιακοῖς τετρα-
 πόδοις καὶ πετεινοῖς, Σιλεντίου ὑπ’ ἄρχοντος ξίφει ἀποκεφαλι-
 σθῆναι, κρᾶζαντος τοῦ Πρασίνου μέρους καὶ τοῦ ὄχλου “δικαία
 20 ἡ κρίσις.” Ἀριστείδης δὲ φιλόσοφος ἐπέθηκεν ὄνομα τῷ τόπῳ C
 τουῦδε, ὃ καὶ φαίνεται ἕως τῆς σήμερον, “Γαληνοῦ θηρία,
 ἀδικία νεμομένη Ζήνωνι.” καὶ τυπώσας τὴν γραφίδα ἀπέδρα ἐν
 Χερσῶνι, καὶ ἐσώθη ἕως τῆς σήμερον.

7 συλλαβῶν alii.

bovi insidens, qui quasi spectaculum videntibus maximum humo defodi
 voluerit. haec multis temporibus constitere, et usque ad Zenonem ocu-
 lis contemplari licebat. Galenus vero quispiam medicus et philosophus,
 ut ipse docuit ex chronographis mutuatus, asseverabat Gorgones mar-
 moreas, quarum alia a dextris, a sinistris alia erat, hieroglyphicas
 quasdam et astronomicas viperulas continentes, imperatorum historias
 complecti, magno Constantino eius rei auctore. cum vero idem Gale-
 nus eo crebrius ventitaret et lectioni attenderet, de iis quae a Verina
 Zenoni eventura erant in risum effusus est. Callistratus vero quidam
 ex infima plebe caupo Galenum Gorgonas saepius aduentem easque assi-
 due considerantem apud imperatorem Zenonem ex Isauria secundo rever-
 sum accusavit; qui Galenus multa ludibria et plagas per annum susti-
 nuit, donec tandem in ipsa Artopoliorum calendia et ad ipsam qua-
 drupedum animalium atque volucrum statuam a Silentii praefecto ca-
 pite plecteretur, clamante Prasina factione ac plebis promiscua turba
 “iustum iudicium.” Aristides vero philosophus eiusmodi nomen loco im-
 posuit, hodieque manet, “Galenus bestiae, Zenoni iniquitas attributa.”
 scriptaque lamina in Chersonem aufugit, hactenusque incolumis est.

Θέαμα ε΄

τὸ ἐν τοῖς Ἀμαστριανοῦ Καρακάλλου
πραιποσίτου.

- D** Θεαμάτων ἦτοι εἰδώλιον τῆς Βυζαντίου πόλεως προτερεῦον ἀπὸ Τραιανοῦ, Μεκᾶς καὶ Γλαῦκος. ἔξ ὧν Θεόδωρος χρονο- 5 γράφος ἀναρρωσθεὶς ἀναγνώσμασιν. Ζεύς, Ἕλιος ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ ἐν ἄρματι μαρμαρευθέντῳ. Διὸς σκυταλίδης Ἀριστείδης· Ἡρακλῆς, ὁ ἀνακείμενος ἠνίοχος, θιδὸν ἐπιγράφων, Ἀπόλλων παγκρατιαστής. ἔνθα ὁ ποταμὸς ὁ Κύτλου, Ἀέτιος ὁ ἀπὸ Λύ-
E κου μυκολατρευόμενος. ἐν αὐτῷ χελῶναι μεστὰι ὀρνίθων· ἐν 10 αὐταῖς δράκαιναι ἰή, καὶ Ἀκούντιος φιλόσοφος εἰδώλων πρωτοστάτης καὶ θύτης γυναικὸς καὶ δύο τέκνων, μητρὸς Ἀγλαϊδῆς καὶ ἀδελφῆς Γραφεντίας. ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ δαιμόνων ἐπιστάσαι καὶ πτώσεις, ἅτε βασιλέων, τοῖς φιλοσοφοῦσι· μάλιστα, ἐὰν πόρνοι εἶεν τῇ γλώττῃ ἢ τῇ σπορᾷ, οἱ βασιλεῖς ὀλέθριοι. 15 διὰ τοῦτο τῷ γυμνῷ προσεχέτωσαν ζώδιω, καὶ σιδηρεῖαν βοτάνην
F σὺν κοχλίδι περιζέσαντες καὶ τοῖς μυκτῆρσιν ὀπτήσαντες, γαλουχεῖται τοῖς φλοιοῖς τοῦ ἄνυκτος· καὶ ἦν γνωστὰ ἐκ τούτων ἴσως θέλειται, εἰς αὐτοὺς γενέσθαι ἡμῖν. πολὺς δὲ ἄργυρος καὶ μάλιστα δηναρίων κατέχεται κάτωθεν, ἅτε δὴ καὶ θησαυρὸς χρυ- 20 σίου, ὅτι θέατρον ὑπάρχων, καὶ τοῖς πολλοῖς βλέπειν ἐν ἡμέρᾳ

7 μαρμαρεῖφ ἐτέθη Lamb.

Spectaculum quintum

ad Amastriani Caracallae praepositi.

Quod a Traiano spectaculum seu idolum Byzantinae urbis primum occurrit Mecas et Glaucus; ex quibus Theodorus chronographus lectionibus clarus. Iupiter; Sol eodem in loco, marmoreo curru inventus. Iovis scuticam ferens Aristides. Hercules, auriga recumbens, hoc deum titulo donans, "Apollo pancratiastes." ubi Cytli fluvius; Aëtius, a Lyco impuro cultore adoratus. in eo testudines plenae avibus, et dracones octodecim, Acuntius item philosophus, idolorum antistes, uxoris immolator ac duorum liberorum, matris Aglaidis et sororis Graphentiae. eodem in loco daemonum [quippe regum] visiones afflatusque philosophis obtingunt; maxime si lingua semineve adulteris reges fuerint exitiosi. idcirco ad nudam oculos conicientes statuas, sideritumque herbam cochleari concalescentes atque naribus adurentes, regis amicos lactari; ac si forte ex his innotescere velit, divinum eos responsum accipere. ingens pecuniae vis, praesertim denariorum humo defossa, quin et auri thesaurus, quod cum theatrum esset die Iovis, po-

Διὸς θυσίας καὶ θαυμάζουσιν· σειμοῦ δὲ γενομένου ἀποθανεῖν ἐν αὐτῷ τῷ πέλματι, ὡς ἐπὶ Βύζα καὶ Ἄντη, πρὶν Κωνσταντῖνος P 94 τῇ πόλει, ἀλλὰ τῇ Ῥώμῃ, θεὸν γνώσκων ἐφαίνεται. οἱ δὲ ἴπποι καὶ αἱ κινῦρες Γαληνδοῦχλου τοῦ δουκός. ἃ τινὰ καθορῶνται 5 ἐν τῷ πυρὶ Ἀρτεμισίῳ ἕως τῆς δεῦρο. ὄθεν, φιλόκαλε, πολλοὺς κόπους διὰ τὴν σὴν ἀρετὴν ὑπομείναντες, οὐδὲν ἡγανακτήσαμεν.

Θέαμα ε΄

τ ο ὕ β ο ό ς.

Τὸ δὲ ἐν τῷ βοὶ θέαμα τρανῶς σοι ὑποδείξομεν, ὅπερ B 10 πλειστάκις δι' ἐπιστολῶν ἡμῖν ἐσήμανας δῆλόν σοι γενέσθαι, ὃ φιλόκαλε. Βυλεντινιανοῦ τοῦ πραιποσίτου Κωνσταντος ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ οἰκοδομηθῆναι γνώσκομεν. κάμινος δὲ παμμεγέθης μεγάλη ἕως ἡμῶν διασωθεῖσα, ἔνθα Ἰουλιανὸς ὁ θεοστραγῆς προφάσει τῶν καταδίκων πολλοὺς ἐν αὐτῇ Χριστιανοὺς κατέκτανσε. 15 ἦν δὲ ἡ κάμινος φέρουσα βοδὸς χαλκοῦ παμμεγεδέστατον θέαμά τι, C οὔπερ κατὰ μίμησιν ἐν τῷ Νεωρισίῳ λιμένι κατετυπώθη. τῷ δὲ αὐτῷ βοὶ τῷ χαλκῷ ἔνεκεν καύσεως παρηκολούθησέ τι μωμόν ἕως Φωκᾶ τοῦ ἀναξίου. καὶ μετὰ τὸ καυθῆναι τὸν αὐτὸν Φωκᾶν, ὑπὸ Ἡρακλείου χωνευθῆναι τὸν βοῦν εἰς ἀκουκαταμίον, 20 καὶ εἰς τὸν Πόντον περάσαι ἔνεκεν στρατολογίας. ἦν δὲ τὸ

pulus conferta multitudine spectaculi admiratione defixus, terrae motu, circa tempus Byzae et Antis, in ipsa cavea absorptus sit. contigit vero cum necdum Constantinus dei cultor urbi innotuisset, sed Romae. equi autem et aviculae Galinduchii ducis sunt, quae ad Artemisii ignem hodieque conspiciuntur. idcirco, quanquam multis laboribus tuae virtutis causa, vir probe, perfuncti, nihil tamen indigne tulimus.

Spectaculum sextum

d e f o r o b o v i s.

Spectaculum quod in foro bovis positum erat, clare tibi describemus, quando id saepe saepius, vir studiose, missis ad nos litteris efflagitasti. novimus sane Valentinianum, Constantis imperatoris sacri cubiculi praepositum, in Hippodromo illud aedificasse. fuit vero fornax ingens et ad nostra usque tempora duravit. ibi deo perosus ille Iulianus multos Christianos quasi maleficos combussit. erat autem caminus bovis aenei immanis staturae figuram referens, cui similis in Neorio portu postea confectus est. huic autem deinde bovi aeneo ad nequissimum usque Phocam quaedam infamia inhaesit, eo nomine quod exurendis reis usurparetur. postquam vero ab Heraclio ipse Phocas exustus est, bos in Aculcati aerarium conflatus est, atque ad conscribendum militem in Pontum missus. erat autem in Ponto, quod Aculcatum vo-

D ἀκουκᾶτον ἐν τῷ Πόντῳ, σταθμῶν τοῦ ἀργυρίου κδ'. διὰ τὸ εἶναι αὐτὸ χρυσεργχτόν. ὅπερ καὶ ἐνταῦθα σώζεται ἕως τῆς σήμερον τοῖς ὄρῳσι, εἰς λεχμία χωνευτὰ σκυθροπὰ πάνν.

Z. Ἐκ τοῦ μιλίου θεάματος τοῦ ὄφφικίου Διοσκόρου, ἐκ τῶν καθ' ὄραν Μαυρικίου 5
 Ἀύγουστου.

E Ὅτι τὸ Σινάτον τὸ λεγόμενον τοῦ φόρου οὐδὲν ἄλλο ἐτυμολογεῖται ἢ μόνον Σινάτον οἰκοδομήσαντος τὸν Σινάτον καὶ τὸ ἐν αὐτῷ τριλιθον ζῶδιον ἦτοι τρικέφαλον πορφυροειδές, ὃ ἔλεγον τινες Κωνσταντίνον τὸν μέγαν μέσον, Κωνσταντίνον εὐώνυμον, 10
 Κώνσταν ἐν τοῖς δεξιοῖς μέρεσι, εἰς πόδας ἀρκούμενον δύο, εἰς F δὲ χεῖρας ἔξ, ξένον τοῖς ὄρῳσι θάμα, ἄλλον ἀλλοχθέν ὄρῳν, καὶ ἡ κεφαλὴ μία. ἐμπυρισμοῦ ἐν αὐτῷ δὴ τότε γενομένου ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ, καὶ πάντων ἐκεῖσε ἀσχολουμένων, ὡς εἰπεῖν, κλαπήναι τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο, ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ τοῦ 15 Ἀρκαδίου, ὃς εὐθὺς διὰ ταχυδρόμου ἐν τοῖς διαστάτοις καὶ ἐν τοῖς θαλαττίοις μέρεσι μετὰ ἀπειλῆς, εἰ μὴ φάνειεν τὸ θάμα. καὶ οἱ τοῦτο τολμήσαντες οὐκ ἰσχύσαντες εἰς τὴν ἰδίαν πατρίδα P 95 ἀπενεγκεῖν, φθαζόμενοι δὲ τῷ δρόμῳ τῷ βασιλικῷ, ἀποποιησάμενοι ἑαυτούς, τό τε θάμα καὶ ἑαυτοὺς ἐν τῷ βυθῷ ῥήσαντες 20

4 μίλιον] βιβλίον Lamb.

17 φανείη?

cant, argenti pondo quattuor supra viginti, eo quod ipsum esset auro solidum. quod hic quoque hodieque servatur ac cernitur, in fasis lechmiis tetricum valde vultum praeferentibus.

VII. *Ex miliario spectacula officii Dioscori, ex Mauricii Augusti diario.*

Quod vocant fori Senatum, a nullo alio tale nomen obtinuit quam quod Senatus a Senato aedificatus sit, necnon illud trium lapidum opus, id est triceps porphyriticum simulacrum, quod quidam in medio Constantinum magnum, a sinistris Constantium, a dextris Constantem repraesentare dicebant. erat illud duobus fultum pedibus, sexque manibus instructum. spectaculum plane novum et insolens, alium aliunde conspiciens: nam unum caput erat. incendio autem ibidem grassante, cum omnes una eniterentur ut mirum illud signum suffurarentur, Theodosio iuniore Arcadii filio imperante, is statim misso cursore in loca remota et ad maris oras iis qui sustulerant interminatus est, ni repraesentarent. qui vero auferre ausi fuerant, cum non possent in patriam illud redire, occupante imperatorio cursore, desperatione ducti sese cum si-

κατεποντισθησαν· ὡς πολλῶν πλοίων καὶ σαργάνων ἐλθόντων καὶ κολυμβητῶν τινῶν, διὰ τὸ ἀδημονεῖν τὸν βασιλέα, δῶρά τε εἰς πλῆθος ταπτομένου, καὶ ὡς φ' κεκτηναρίων μεθ' ὀρκων φοικτῶν βεβαιουμένου τοῖς μέλλουσιν αὐτὸ ἐκβάλλαι ἐκ τῆς θαλάσσης, οὐκ ἴσχυσέ τις. τότε ὀργισθεὶς ὁ αὐτὸς Θεοδόσιος καὶ τὸν Σινάτου οἶκον τῷ πυρὶ παραδέδωκεν, ὑπὸ τεσσάρων κίβνων Β βασταζόμενον. καὶ μετέθηκεν τὴν στήλην Ἑλένης μητρὸς Κωνσταντίνου, καὶ αὐτοῦ, καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Φαύστης, θυγατρὸς [Μαξιμιανοῦ τοῦ Ἐρκουλλίου, γαμβροῦ] Διοκλητιανοῦ, ἐν 10 τῷ αὐτῷ Σινάτῳ, αὐτοῦ μὲν καὶ τῆς γαμετῆς χαλκηνχότων καὶ μέρος λιθινῶν, αὐτῆς δὲ ἐκ πορφυροῦ μαρμάρου περιέχουσα· ἃ τινα καὶ σώζονται ἕως τῆς δεῦρο.

Π Α Π Ι Α.

Ἐν τῷ λεγομένῳ Στατήρι, ὅπερ λέγεται Μόλιον ἀλωπὸν C 15 εἶναι ἐκ μαρμάρου πηγαουσίου εἰς μῆκος ὀργυίας 6, πλάτος δὲ ὀργυίας δύο ἡμισυ, πρὸς νότον ἐν τοῖς ἀνακτορικοῖς οἰκοῖς, πρὸς δὲ βορρᾶν πρὸς τὸν παλαιὸν ναόν, ὅπερ ἐν τῷ στήθει ἔγραψεν, δι' ἐμπλαστῶν χρυσεῶν καὶ ἀργυρέων γραμμάτων, Ἀφροδίτη Σιλήνη, ἑδῶθη Πέρσαις εἰς πάκτον ἐπὶ Ἀναστασίου βασιλέως D 20 ἀπὸ σταθμῶν χιλίων χρυσοῦ. καὶ τοῦτο δὲ ὁ αὐτὸς Παπίας εἰδὼξεν ἐκ τῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων, ὅτι αἱ γοργοειδεῖς κε-

13 Papias historici meminit Nicephorus Callistus 1 1. Lamb.

mulacro in mare praecipitarunt, ita ut multis adductis naviculis et funibus urinatoribusque, quod id imperator molestissime ferret, multisque donis propositis usque ad quinquaginta centenaria horrendis cum iuramentis promissa si quis ex mari extrahere posset, nemo id praestare potuerit. quamobrem ardens ira Theodosius quattuor columnis fultam Senatus aedem flammis dedit; atque Helenae matris Constantini, ipsius item Constantini, et uxoris illius Faustae, Maximiani Herculi, Diocletiani generi, filiae, statuas in eundem Senatum transtulit, ipsius quidem et uxoris statuas ex aere fusas partimque lapillis ornatas; illius autem ex marmore porphyretico; quae hodieque supersunt.

EX PAPIA.

In loco quem Staterem vocant, quam Molium vulpinam appellant, ex marmore Peganasio ulnarum quinque longitudinis duarumque cum dimidio latitudinis, ad austrum in Palatii aedibus, ad aquilonem vero veteris ecclesiae respectu, in cuius pectore haec inscriptio aureis et argenteis insertis litteris legitur, "Venus Luna," Anastasio imperatore Persis pro pacta pecunia data est, pro mille auri librarum pondere. quod ipsum suis in scriptis Papias docuit. Gorgonum capita in Chalces

φαλαί ἐν τῇ χαλκῇ πύλῃ, πρὸς μὲν τὸ πρόσθεν περιπατοῦντι εὐωνύμως, πρὸς δὲ τὸ ὕπισθεν δεξιῶς, τῆς Ἀρτεμίδος θεᾶς, ἐκ τοῦ γαοῦ τοῦ Ἐφησίου ἦκασι· τὰς μὲν τέσσαρας ἐν τοῖς Ταύρου μέρεσιν, ἐν τοῖς παλαιοῖς παλατίοις προσπηχθέντα Κωνσταντίνου, ἔνθα καὶ Ἰουλιανοῦ καὶ τῆς τούτου γαμετῆς, ἀλλὰ καὶ 5
E Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου καὶ τῶν νύμφῶν αὐτοῦ καὶ Γάλλου καθορῶνται ἀγάλματα· τὰς δὲ τέσσαρας ἐν τῆς προειρημένης πύλης εὐωνύμῳ μέρει, ἔνθα καὶ σταυρὸς πεπηγὸς ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ πάλαι καὶ Βελισαρίου, καινουργηθεῖσαι ἴστανται. ἐν ἧ καὶ αὐτὸς Βελισάριος καθορᾶται χρυσέμβαφος, ἡλιοκέ- 10
 φαλος, καὶ Τιβέριος ὁ κυρτοειδῆς Θράξ, καὶ Ἰουστίνος ὁ πρῶτος λεπτοειδῆς ἐπίφορος κατ' ἰδέαν πάνυ, καὶ τῶν συγγενῶν
F ἑπτὰ, αἱ μὲν ἐκ μαρμάρου αἱ δὲ καὶ χαλκαῖ, ἐκ τῶν ζωσμάτων ἐπιγινωσκόμεναι ἀκριβῶς τοῖς παροῦσι.

Πολλὰ τῇ βασιλίδι Πουλχερίᾳ Ἄλων ὁ μέγας ἐμακάριζεν· 15
 ὄθεν καὶ μνήμην αὐτῆς τῆς τελειώσεως ἐπετέλει, καὶ ἐν τῷ τάφῳ
P 96 αὐτῆς αὐτὸς ἰστορήσῃ τὸ ταύτης ἕνδαλμα. καὶ ἐν τοῖς βασιλείοις δὲ θεωρῶν αὐτὴν ἐν ἱστορίᾳ, τὸν βίον ὅλον αὐτῆς ἐμακάριζεν. Μαρκιανοῦ δὲ στήλην καὶ Πουλχερίας ὁ αὐτὸς Ἄλων ἐν τοῖς Θεοδοσιανοῦ ἐμβόλοις μεταστήσας τῇ βασιλίδι πόλει προσέθηκεν. 20
 Ἰουλιανοῦ χαραγὰς Θεοδόσιος ὁ μέγας ἡμάρρωσε. μεθ'
B ὧν καὶ τὴν τούτου στήλην ἔξω τῆς χαραγῆς ἐστηκυῖαν θεασάμενος ἤρσθησε, καὶ τοῖς συνοδεύουσιν ἐπύθετο, τίνος ἂν εἴη

porta a sinistris quidem ante, a dextris vero retro Dianam deam ambulanti, ab Ephesino templo advecta sunt, quattuor quidem in Tauri partibus in Palatio veteri Constantini affixa, ubi etiam Iuliani eiusque coniugis, Constantini quoque magni et filiorum eius necnon Galli statuæ conspiciuntur; quattuor autem in memoratae portae laevo latere, ubi etiam crux defixa sub Iustiniano olim et Belisario restaurata consistunt. ibi quoque ipse Belisarius conspicitur deauratus, capite solaribus radiis micante, et Tiberius gibbosus Thrax, Iustinus senior exigua statura, vultu admodum concitato; itemque ex cognatis septem statuæ, partim marmoreae partim aeneae, quae ex cingulis facile est adstantibus cognoscere.

Leo magnus beatissimam Pulcheriam Augustam multum celebrare solebat; unde etiam eius consummationis sive exitus memoriam venerabatur, eiusque imaginem sepulcro ipsius apposuit, atque in aedibus imperatoris eius depictam effigiem contemplans totam vitam eius deprædicabat. Marciani vero et Pulcheriae statuas idem Leo in Theodosianos embolos translatas imperatoriae urbi adiecit.

Iuliani monetam Theodosius magnus abrogavit; ac postea eius statuum extra monetariam officinam stantem conspiciatus erubuit, exque comitibus cuius esset figura sciscitatus est, illis autem respondentibus

τὸ χάραγμα. τῶν δὲ Ἰουλιανοῦ φησάντων, ἐδθδς ἐκεῖνος εἶπεν ὅτι μέλανος ἀνθρώπου στήλην τεθεάμαι. καὶ πάνν ἤρυσθρλασε, καὶ παραντίκα ταύτην κατέαξεν, καὶ δόγμα προέθηκεν, ὅτι ὄπου ἐὰν εὐρεθῆ ἔν χαραγαῖς νομίων τὸ τοιοῦτον ὑπόδειγμα, καὶ μὴ 5 τῷ δημοσίῳ καταμηνυθῆ, δημευθεῖς ὁ τοιοῦτος ἐξόριστος Κωνσταντινουπόλεως γέθηται.

Πολὸς ἦν Ἰουλιανὸς ἐν μαγγανίαις· ὄθεν καὶ τοῖς εἰδώλοις C εἰς στήλας βασιλικῆς, φασίν, ἐξεκόνιζε, καὶ προσκυνεῖσθαι ταύτας ὡς βασιλέων εἰκόνας ἠνάγκαζε. μεθ' ὧν καὶ ἐν τῇ Νικομη- 10 δέων μητροπόλει τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἄγαλμα χρυσέγκαστον κατασκευάσας καὶ τῆς Θεᾶς Ἀρτέμιδος, νόμοις ὁμοίοις ἐνομοθέτει προσκυνεῖσθαι, ὡς αὐτοῦ φησὶν εἶναι καὶ τῆς γαμετῆς Ἰνδάλματα· ὄθεν καὶ ἄπειρον πλήθος κλαπέν εἰς εἰδωλολατρείαν κατέ- D πεσεν.

15 Ἐν τοῖς Παναέδος μέρεσι τῇ ἐπονομαζομένη Καισαρεία τῇ Φιλίππου, διερχομένου Ἰουλιανοῦ, τὸ τῆς αἱμορροούσης Ἰνδαλμα Θεασάμενος, καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ τὸν ἀνδριάντα, ὡς ἔλεγον, ὑπ' αὐτῆς κατασκευασθέντα· ἐν οἷς κεκυρῖα ἢ γυνή, καὶ τῇ δεξιᾷ τοῦ κρασπέδου τοῦ ἀνδριάντος Ἰησοῦ ἀποτομένη. μέσον 20 που βοτάνης εἶδος, ἀλεξητήριον φάρμακον πρὸς πᾶσαν νόσον E ἐπιτήδειον, ἐκφυέν, καὶ τυφλούς, ὡς φασὶ, τοὺς ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐξελθόντας ἰάσασθαι. τοῦτο δὲ καὶ Εὐσέβιος ὁ Παμ-

2 μέλας hic idem est atque κακός. sic inter Latinos Horatius eo vocabulo utitur: *hic niger est; hunc tu, Romane, caveto.* similiter hodieque Itali hominem improbum vocant *furdum*, quasi *furdum* i. e. nigrum. Lamb.

Juliani esse, statim ille "nigri hominis" ait "statuam conspexi;" multumque rubore suffusus eam statim confregit, edictoquo iussit "si quis usquam huiusmodi figurae obsignatos nummos repererit, nec publice denuntiaverit, is proscriptis bonis, extra Cpolim exsulatum mittatur."

Multum Iulianus praestigiis deditus erat; unde aiunt idolorum statuas imperatorum specie effingere solitum, ipsas velut imperatorum adorare coegisse. inter haec vero Apollinis statuam inauratam Nico-mediae, quae metropolis est, ac similiter Dianae deae fabricatus, lata lege adorari sanxit quasi suam et coniugis effigiem; quae causa fuit ut innumera multitudo vel inscia in idololatriam laberetur.

In Paneadis, quam Caesaream Philippi vocant, partibus, cum Iulianus iter haberet, haemorroissae et ipsius Iesu statuam, quam, ut fertur, illa posuerat, conspicatus est. erat vero mulier venerantis more inclinata, fimbriamque statuae Iesu dextera contingebat. in medio autem herbae species quaedam curandis quibuscunque morbis apta nascebatur, tantae virtutis, ut aiebant, ut etiam caecis ab utero visum tribueret. quam rem Eusebius Pamphili, et qui haecitantium sectae est,

Georg. Cod. de Orig. Cp.

φίλου και ὁ διακρινόμενος ἀκριβέστερον μέμνηται ταῦτα Ἰουλιανὸς θεασάμενος ἐπέθεται τὸ μυστήριον, καὶ μαθῶν Ἰησοῦ εἶναι τὸν ἀνδρώαυτα κατέκλασεν. ὡσαύτως δὲ καὶ τῆς Βερονίκης, ὡς ὁ διακρινόμενος μέμνηται καλεῖσθαι τὴν αἰμορροουσαν. καὶ τὸ φυτόν δὲ κατέκαυσε, καὶ Λιδὸς εἰδῶλον καὶ Ἀφροδίτης ἐν τῷ 5 τόπῳ ἀνατεθεικῶς καὶ ἑαυτοῦ· ἐν οἷς καὶ ναὸν οἰκοδομήσας ἐπέ-
P 97 γραψε "τάδε θεῶ Λιτ̄ παντεπόπτη Ἰουλιανὸς Πανεάδι εἰς δῶρον ἄγει." ἔνθα καὶ Μαρτύριος ἐπίσκοπος πολλὰ ἔξουθενήσας αὐτὸν ἐκάη πλησίον τοῦ ναοῦ, ὡς ἔλεγον, εἰς θυσίαν θεοῖς.

Ἰουλιανὸς βασιλεύοντος, πρὶν ἢ τὴν Ῥώμην καταλαβεῖν, 10
B στήλην ἐν Βυζαντίῳ τούτου ἀνέστησαν ἐν τοῖς Κωνσταντινιανοῦ ἐμβόλοις. καὶ ὁ στρατηλάτης δὲ Δημόφιλος, χαίρων τῇ τῶν εἰδώλων θρησκείᾳ, ἐν πορφυρῷ κίονι ταύτην ἀνέθηκε, "μέγας θεοσεβῆς ὑπάρχων Ἰουλιανός." διὰ τοῦτο, ἡ μόνον ἐβασίλευσεν, καὶ ἐν Ῥώμῃ καὶ ἐν Ἀντιοχείᾳ εἰκόνας αὐτῷ ἐν τε 15 σανίσι καὶ χαλκουργήμασι μεγίστοις ἀνέθηκε.

C Γρατιανὸς μετὰ τὸ γῆμαι ἐν Ῥώμῃ παρεγένετο, καὶ ἑαυτὸν καὶ τὴν γαμετὴν ἐν ἀργυραῖς στήλαις εἰς ἄλλο θῆμα τῇ Ῥώμῃ προέθηκεν.

Οὐαλεντινιανοῦ τοῦ νεωτέρου ἐν τοῖς Λεοντίου ἐμβόλοις 20 ὑπῆρχε στήλη θανμάσιος, ἔνθα Ζήνων τὰς ἐποφίλις ἐποιεῖτο. Ζήνων Οὐαλεντινιανοῦ τὴν στήλην θεασάμενος, ἀτυχεῖν ἔφησε
D τοὺς μὴ εἰκόσιν εἰς μνήμην καθορᾶσθαι Καισαρῶν.

diligentius memorat. haec ut vidit Iulianus mysterium sciscitatur, utque didicit esse Iesu statuum, confregit illam; similiter Veronicae (haemorroissam sic vocatam prodit idem haesitans): plantam autem illam igni tradidit, erectoque ibidem Iovis et Veneris simulacro, necnon sui ipsius, templum etiam cum hac inscriptione excitavit "haec deo Iovi omnium inspectori Iulianus Paneadi dono dedit." ibi etiam Martyrius episcopus multa per contemptum in eum locutus, proxime templum flammis traditus atque, ut aiebant, diis immolatus est.

Iuliani imperatoris, antequam Romam occupasset, statuum Byzantii ad Constantini fori porticus collocarunt, quam Demophilus dux exercitus, idolorum cultus studiosissimus, columnae porphyreticae cum hoc titulo imposuit "magnus et religiosus Iulianus." ideo statim atque imperium Romae et Antiochiae adeptus est, in tabulis magnaeque molis aeneis operibus imagines eius collocabat.

Gratianus postquam uxorem duxerat Romam venit, ac sui uxorisque statuas argenteas ad aliud spectaculum Romae proposuit.

Mira Valentiniiani iunioris statua in Leontii porticibus visebatur, quem locum invisens Zeno, Valentiniiani statuum conspicatus, infelices, inquit, Caesares, quorum imagines ad memoriam non conspicerentur.

Ἐν τῷ Βοῦ τοῦ Κωνσταντίνου φωσάτον παρεσκευάσθη μέγιστον, καὶ πόλεμον αὐτῷ Βύζας παρετάξατο, καὶ ἀπέθανον Ἕλληνες, ὡς ὁ Σωκράτης φησίν, εἴκοσι χιλιάδες. παρευθὲ δὲ ἐν τῷ αὐτῷ Βοῦ σταυρὸς ἀργυρὸς κεχρυσωμένος ἐτυπώθη, καὶ 5 Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης εἰκόνες, ἀμφοτέρων αἱ χεῖρες τὸν σταυρὸν κατέχουσαι, φησί, τῶν Θεοδούλων. E

Ὅτι τὰ λεγόμενα Κοντάρια βίβλαν εἶχον ἕως ἔτη ζ'. καὶ ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ πόλεμος ἕως ἔτη β'. καὶ νυκτὸς εἰδῶλων μικρὸς πάντων, ὃν ἔλεγον Γαληνοῦ εἶναι· ὃν καθελὼν Κωνσταντίνος 10 τῆς Θεοτόκου οἶκον ἀνήγειρε, καὶ ἑαυτὸν ἐγχαράξας καὶ τὴν μητέρα καὶ Ἰησοῦν καὶ τὴν παρθένον πανηγυρικῶς ἑορτὰς ἐπετελεῖ ἕως ἡμέρας ιβ'. F

Ἐν τοῖς Βηγλεντίου ὑπῆρχεν ἡ ὀχυρωτάτη βίβλη Κωνσταν- P 98 τίνου, ἣν πρὸ τῆς ὀπτασίας [τῆς τοῦ σταυροῦ ἐπὶ] τῆς πόλεως 15 ἔστησεν· ἐκεῖ γάρ, ὡς ἔλεγον, καὶ τὸν σταυρὸν περὶ δειλῶν δροσάλμοφαναῶς ἐθεάσατο. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ τόπῳ τοῖς Βηγλεντίου Σευῆρος Γάζους κατώκισεν, οὗς καὶ πολεμήσας Μαξιμίνοσιν στρατηγὸς Κωνσταντίνου ὡσεὶ ὀκτὼ χιλιάδας ἀπέκτεινεν. καὶ τότε οἱ λοιποὶ καταβάντες τῶν ἵππων καὶ τὰ ξίφη κλάσαντες, τοῖς 20 ποσὶ Μαξιμίνου ἐγκυλινδοῦμενοι, σωτηρίας τυχεῖν ἐπέτευον· καὶ τυχόντες ἐκ τῶν ἰδίων χαλκουρρημάτων Κωνσταντίνῳ στήλην B ἀνέθεντο.

Ἐν τῷ φόρῳ μ' ἡμέρας Κωνσταντίνος ἐδοξάσθη καὶ εὐφη-

In Constantini Bove maximum commissum praelium est; aciem contra illum instruxit Byzas, ubi, narrante Socrate, Graecorum viginti milia ceciderunt. statimque in eodem ipso Bove crux argentea, deaurata confecta est, necnon servorum dei Constantini et Helenae imagines, crucem manibus complectentes.

Contaria, ut vocant, excubias ad annos septem habuerunt, eodemque loco ad biennium bellum gestum fuit. erat idolorum delubrum exiguum, quod Gallieni esse dicebant. quo diruto Constantinus deiparae aedem excitavit, seseque cum matre Iesuque ac Virgine nummo insculpens festa publica diebus duodecim celebravit.

Ad Vigilentia validissimae erant Constantini excubiae, quas ante crucis visionem in urbe habitam locavit: nam illic, ut fertur, etiam crucem ipsis oculis circa vesperam conspexit. eodem quoque loco ad Vigilentia Severus Gazaeis sedes et domicilium praescipserat; in quos instructo bello Maximinus Constantini exercitus dux quasi octo milia eorum concidit. tum reliqui equis exsistentes, contractisque gladiis Maximini pedibus advoluti, vitam supplices deprecati nactique ex proprio armorum aere statnam Constantino posuere.

In foro Constantinus per quadraginta dies faustis plebis senatus-

- μίσθη παρὰ τοῖς μέρεσι καὶ παρὰ τοῖς ἄρχουσι τῆς αὐτῆς πόλεως. Κανονάρις δὲ φιλόσοφος ἐν ὑψηλῷ τόπῳ ἀνελθὼν μετὰ τὸ παῦσαι τοὺς ὄχλους μεγάλη φωνῇ ἔκραξεν “ὑπὲρ προγόνων μὴ φόβου C νει ὁ τῶν προγόνων καθαιρέτης.” ὃν ὁ Κωνσταντῖνος μετακαλεσάμενος συνεκρότει, καὶ παρεκάλει τοῦτον παύσασθαι ἑλληνί-5 ζειν. ὁ δὲ ἰσχυρῶς τῇ βοῇ ὑπὲρ προγόνων καὶ ἀποδνήσκειν ἐλόμενος, ἐκατατομήθη ἐν τοῖς αὐτοῖς Βιγλεντίου ἐμβόλοις, εἰς φόβον τῶν καταλειφθέντων Γάζων.
- D Ἡ στήλη ἣ ἐν τῷ φόρῳ πολλὰς ὑμνωδίας ἐδέξατο. ἐν αὐτῇ τὸ πολίτευμα, καὶ Ὀλβιανὸς ἑπαρχος, καὶ οἱ σπαθάριοι, 10 οἱ κουνδικέλιοι, καὶ μὴν καὶ σιλεντιάριοι μετὰ κηρῶν ὀψικεύσαντες, λευκὰς στολὰς ἀμφότεροι περιβεβλημένοι, ἀπὸ τοῦ καλουμένου ἀρτίως Φιλαδέλφιν, τότε δὲ Προτείχισμα καλούμενον, ἐν οἷς καὶ πόρτα ἦν τὸ πρότερον ὑπὸ Κάρου κατασκευασθεῖσα, ἀνήνεγκαν ἐποχομένην εἰς καρούχαν. ὡς δὲ ὁ διακρινόμενος 15
- E φησιν, ὅτι ἐκ τῆς καλουμένης Μαγναύρας· ἐν οἷς ἐν τῷ φόρῳ τεθεῖσα, καὶ πολλὰς, ὡς προείρηται, ὑμνωδίας δεξαμένη, εἰς Τύχην τῆς πόλεως προσεκινήθη παρὰ πάντων, ἐν οἷς καὶ τὰ ἐξέρκετα. ἔσχατον πάντων ὑψούτο ἐν τῷ κίονι, τοῦ ἱερέως μετὰ τῆς λιτῆς παρεστηκότος, καὶ τὸ “κύριε ἐλέησον” πάντων βοῶν-20 των ἐν ῥ’ ἕτεροις. πολλὰ οὖν ὁ διακρινόμενος ἄνωθεν τοῦ κίονος φάσκει πράγματα τεθῆναι, ἐνθα ἡ στήλη ἴσταται, ἐν οἷς καὶ χαραγῇ βασιλικῇ Κωνσταντίνου ἡ λεγομένη σωτηρίας, χλῖα
- F κεντηνάρια. τότε εὐφημίσθη ἡ πόλις κληθεῖσα Κωνσταντινού-

que acclamationibus exceptus ac celebratus est. Canonaris autem philosophus editum in locum conscendens, cessante turba, alta voce clamavit “ne plus quam maiores sapias, qui maiores sustulisti.” quem evocatum Constantinus lenibus hortabatur dictis ut paganismum profitendi finem faceret. ille vero dum edita voce clamat se pro maioribus mortem appetiturum, capite caesus in iisdem ad Vigentia porticibus residuis Gazaeis timendi exemplo fuit.

Statua in foro posita multis cantibus exornata fuit. hanc populi coetus, Olbianusque praefectus, spatharii, codicillares ac silentiarii cum coetis comitantes, candido utriusque amictu, a loco nunc Philadelphium, tunc autem Antemurale dicto, ubi etiam porta erat a Caro structa, curru vectam extulerunt: ut autem haesitans ille narrat, a Magnaura, ut vocant, ibidem in foro constituta laudibus canticisque multis, ut iam dictum est, exornata, ab omnibus ab ipsoque exercitu, tanquam Fortuna urbis adorata est. demum in columna erecta, adstante ac supplicante sacerdote, cunctisque “domine miserere” centies acclamationibus. ait porro haesitans multa super columnam, qua statua innitebatur, fuisse reposita; in iisque signatae Constantini monetae, quam sotericium vocant, mille centenaria. tunc multis acclamationibus Cpolis appellata fuit,

πολις, τῶν ἱερέων βούντων “εἰς ἀπειρους αἰῶνας εὐόδωσον ταύτην, κύριε.” καὶ οὕτω μετὰ πολλῆς δορυφορίας ἐμμέτρως μ’ ἡμέρας πανηγυρίσαντες, τοῦ βασιλέως σιτηρέσια πάμπολλα τοῖς ὄχλοις χαρισάμενοι, ἀπῆλθεν ἕκαστος ἐν τῇ ἰδίᾳ οἰκίᾳ. καὶ 5 οὕτως τῇ ἐπαύριον τὸ γενέθλιον τῆς πόλεως γέγονεν καὶ ἵπποδρόμιον μέγα, πολλὰ ἀκαίεισε χαρισάμενου, καταλείψας τὰ τοιαῦτα γενέθλια εἰς μνήμην αἰώνιον. P 99

Ἐν τοῖς πλησίον τοῦ Ταύρου μέρεσι Κωνσταντίνος ὁ μέγας ἐν τῷ θέρει ἀδεῶς διέτριβεν· ἐνθα Σεβήρου τοῦ υἱοῦ Κάρου 10 ὄπῃρχε παλάτιον, καὶ ναὸς εἰδώλων θεοῦ Σεβήρου ὀνομαζόμενος· ἐνθα καὶ τέσσαρες συνθεταὶ καμάραι παμμεγέθεις καὶ αὐταὶ ὑπὸ Σεβήρου κατασκευασθεῖσαι, πολλὰς μαντείας εἰς χρῆσιν αἰωνίων θεῶν μακάρων καὶ θεῶν Βηηγύμων ἔχουσαι εἰδῶλα, ἀργυρᾶ τε καὶ χαλκᾶ καὶ ἕξ ἐλεφαντίνων καὶ μαρμάρων λόγος φέροι πολλῶν· 15 ὡς εἶχε, φησὶν, ἐν αὐταῖς ταῖς καμάραις· καὶ πόλεμος Κωνσταντίνου γέγονε, καὶ Σευήρον τὸν Ἑρκούλιον ἐνίκησε, καὶ ἐν ταῖς καμάραις τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τε καὶ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέραις ἐκρέμασε· καὶ μετὰ ταῦτα τὰ εἰδῶλα συγκλάσας εἰς μέρος, αὐτουρκικὰ ὑπάρχοντα ἐκ τῶν αὐτῶν μαρμάρων, 20 εἰς θεῶν εἶασεν. ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ ἕως Ἰουλιανοῦ ἐτιμωροῦντο κατάδικοι. ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ὑπερκειμένη πλᾶξ εἰς μῆκος ἄγαν καὶ ζωδοῖς ἀναγεγλυμμένοις τοὺς πολέμους Κωνσταντίνου ἕως τοῦ τρίτου σεισμοῦ προέκειτο δεκνύουσα. Κωνσταντίνου στήλη.

clamantibus sacerdotibus “in infinita saecula eam prospere agere facito, domine.” sic cum multo militum satellitio per dies quadraginta solennia celebrassent, imperatore copiosam plebi annonam elargiente, singuli domum abierunt. atque insequente luce urbis natalia peracta sunt, maioresque circenses editi, ubi etiam largissimam distributionem fecit imperator, eiusmodi natalia in aeternam rei memoriam celebranda relinquens.

In partibus Tauro vicinis Constantinus magnus aestate securus agebat; ubi Severi, Cari filii, palatium erat, ac templum idolorum, “dei Severi” nuncupatum; ubi etiam quattuor fornices maximi, alii aliis impositi, ab ipso Severo exstructi, in quibus, ut multorum narratu fertur, ad divinandi usum erant beatorum aeternorum deorum et deorum inferorum simulacra, argentea aenea eburnea et marmorea, quod, ut aiunt, in iisdem fornibus vota conceperit; moxque conserto praelio Constantinus Severum Herculium vicit, atque in fornibus eius procerumque ipsius capita ad septem dies suspendit; deindeque partim con fractis idolis, alia iisdem ex marmoribus casu coaptata ad spectaculum reliquit. eodem autem loco usque ad Iuliani tempora rei plectebantur. ibidem tabula superposita longissima figuris insculpta ad tertium usque terrae motum stetit, bella Constantini declarans. illic item Constantini

ἐκείσε ἄνωθεν τῆς καμάρας τῆς πρὸς τὸ ἄνωθεν μέρος ἐτυπούτο, τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ κατέχουσα.

- D Ἐν τοῖς Φιλαδέλφειον τῆς καλουμένης πόρτης μέρεσιν ἐν-
 υπνιάσθη Κωνσταντῖνος. ἐκεῖ πρῶτον πάντων τὸν τύπον τοῦ
 σταυροῦ ἐθεάσατο, τυπώσας αὐτὸν εἰς μῆκος καὶ πλάτος, ὡς β
 εἶδεν, ἐν κλονί πορφυρῷ τετραπλεύρῳ, χρυσώσας αὐτόν, καὶ
 σημεῖον σπόγγου ἐν τοῖς ποσὶ τοῦ σταυροῦ ἀσφαλίσάμενος. τῆς
 μητρὸς Ἑλένης καὶ αὐτοῦ καὶ τῶν υἱῶν ἕξ αὐτοῦ τοῦ τετραπλεύρου
 κλονος ἀνατυπώσας, εἰς θρόνους ἐτίμησε. πολλὰς ὑπατείας ὁ
 E μέγας Κωνσταντῖνος ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ πεποίηκεν. ἐν αὐτῷ δὲ 10
 τόπῳ ἐτιμήθησαν κεντυρόνες, διὰ τὸ τὸν σταυρὸν ἐν προτιμῆσει
 βαστάζειν γενόμενοι, ὑπεράνω τοῦ λαβάρου καταστήσαντες.

- Πολλὰς Κωνσταντῖνος στήλας ἐν τῷ φόρῳ προέθηκε, μεθ'
 ὧν καὶ ἕξ ἰδίας κατασκευῆς ἕως λ'. πρῶτον ὑπατος ἐν τῷ φόρῳ
 F Καλλιστρατος ἐτιμήθη· καὶ ἕως βασιλείας Κωνσταντῖνου ὑπατοῦ 15
 κωδικέλλους ἐν τῷ φόρῳ ἐλάμβανον. ὁ δὲ Καλλιστρατος ὑπατος
 μεγάλως ἐτιμήθη ἐν τῷ φόρῳ, ὡς πρῶτος τὴν ἀξίαν τοῦ ὑπάτου
 δεξάμενος, τοῦ Πρασίνου μέρους βοῶντος "Καλλιστρατος εἶδου-
 P 100 χῆς, καὶ εἰς ἄλλο προκόψει." ὁ δὲ φοβηθεὶς τὸ τοῦ ἁγίου ...
 τέμενος καταλαμβάνει, καὶ εἰσελθὼν ἐν αὐτῷ ἔζητει ἄδειαν. 20
 πολλὰ Κωνσταντῖνος τῷ Καλλιστράτῳ ἐξωμόσατο μὴ ἀδικῆσαι.

statua in superiori parte supremi fornicis efficta erat, crucis signum manu dextera tenens.

Ad portam quam Philadelphii vocant Constantinus in somnis visum habuit. illic primum omnium crucis figuram conspexit, quam ea qua viderat longitudine et latitudine confectam columnae porphyreticae quadrangulari deauratam imposuit, spongiaeque signum in crucis pede firmum reposuit; matris item Helenae, suam et filiorum imagines ex ipsa quadrangulari columna efformavit, ac thronis honoris causa imposuit. multa quoque Constantinus magnus eodem loco consularia munia oblit. ibidemque centuriones honore aucti, quod crucis in labaro gestandae praerogativa donati fuerant.

Multas in foro Constantinus statuas locavit; quibuscum etiam triginta reposuit ab se fabricatas. primus in foro Callistratus consul renuntiatus est; et usque ad Constantini imperatoris tempus codicillos in foro consules accipiebant. Callistratus vero consul magnificis in foro honoribus auctus, quod ibi primum consulari dignitate ornatus fuisset, Prasina factione clamante "Callistratus fortuna favente insuper ad aliud provehatur." ille vero perterritus ad sancti . . . . . templum se proripuit, eoque ingressus securitatem poposcit. multis vero se Constantinus iuramentis obstrinxit, nihil iniuriae accepturum illum esse. ille vero non

ὁ δὲ οὐκ ἠρέσχετο, καὶ χειροτονηθεὶς πρεσβύτερος τῆς ἐκκλησίας ἐξίρχεται· ὃς καὶ ἐπεσκόπησεν ὑστερον, ὅθεν μοι τὰ πολλὰ ἐμφέρεται δηγήματα.

Ἐν τῷ Ἱπποδρομίῳ ἀπετέθησαν εἰδῶλα ἐκ τῆς Ῥώμης B
5 ἦγοντα ὡσαὶ ξ', ἐν οἷς καὶ Ἀθροούστου, ὡς οὐ γέγραπται μὲν,
λέγεται δέ, τὸ ὁμοίωμα.

Πολλὰ ἡμῖν διεβεβαίωτο Φίλιππος ἔπαρχος, ὅτι τὸ ἐν τῷ
Ἱπποδρομίῳ ὑπάρχον ὁμοίωμα Θετταλῶν κατασκευάσμα ὑπάρχει C
Ποντίου τινός, τὸ ἀνωθεν τῆς βασιλικῆς καθέδρας ἰστάμενον.
10 ἐν δὲ τοῖς γυναικείοις ὁμοιώμασι τῶν Μήδων τοῦ ἐλεγίου αἱ γεν-
νώσαι θῆρας καὶ ἀνθρώπους ἐσθίουσαι. τὴν μὲν μίαν Ἡρωδίαν
μοι ἐτρῆνωσεν, Ἰουστινιανοῦ τοῦ ἀθέου δηλοῦσαν τὴν ἱστορίαν
τὸ δεύτερον· ἐν οἷς καὶ πλοῖον ὑπάρχει μὴ πληρωθῆναι ἀλλὰ
περμιένειν. ὅπερ ἀκούσας ἐδάκρυσα, εἰ ἄρα γε τοιοῦτον πάλιν
15 τῇ Κωνσταντινουπόλει ἐπέλθῃ ἀλλόγημα. Ἰουστινιανὸς δὲ μέγας D
ἐν τοῖς τοῦ καθίσματος κατεπωχεῖτο ἐν ἵππῳ χαλκῷ μετὰ τὴν
νόσῃν Μήδων. ἢ ἐν τῷ Ἱπποδρομίῳ καθιζομένη γυνὴ ἐν σέλλῃ
χαλκῷ, καὶ αὕτη ἀνωθεν, ὡς προείπομεν, ὁ μὲν Ἡρωδίαν
ἐδίδαξε Βηρίναν εἶναι τοῦ μεγάλου Λέοντος· ὡς δὲ ἐγὼ παρὰ
20 πλείονων ἤκουσα, ἐξ Ἑλλάδος εἶναι τὸ εἰδῶλον μῦλλον τῆς
Ἀθηνῶς, ὅπερ καὶ ἐπίστευσα.

Πολλὰ Φίλιππος ἰσθόρησεν ὁ δυνάστης μαθὼν, καὶ τοῦτο E
παρέδωκεν, ὅτι τὸ δρακονταῖον Ἀρκαδίου μὲν ἐκτόπωμά ἐστιν,

aequivit, atque presbyter ordinatus ex ecclesia egreditur; qui etiam postea episcopus fuit. qua de re multa enarrari comperi.

In Hippodromo depositae sunt statuae Roma exportatae circiter sexaginta; in quibus Augusti, non quod scripta ulla monumenta habeant, sed ut ferunt, vera effigies.

Affirmabat Philippus praefectus ac certum esse narrabat simulacrum ex Thessalico marmore in Hippodromo supra imperatorium thronum constitutum opus esse Pontii cuiusdam. inter simulacra vero mulierum Elegii Medorum sunt, quae belluas gignunt et homines devorant. unam mihi Herodio explanavit, quae impii Iustiniani secundum imperatoris historiam referat. in quibus et navis est, non ut impleatur, sed ut exspectet. quo audito collacrimatus sum, necum reputans num id etiam absurdum Cpoli contingere debeat. Iustinianus magnus in circi sedibus aeneo equo vehebatur post victoriam de Medis partam. mulier in Hippodromo in sede aerea sedens, eaque superiori loco, ut iam dictum est, ut quidem narrat Herodio, Verina magni Leonis uxor est; ut autem ego pluribus narrantibus audivi, statua est Minervae ex Graecia advecta, quod etiam verum arbitror.

Multa Philippus dynasta enarravit ut didicerat, draconis scilicet statuam Arcadii; figuram esse, Honorii autem fratris eius Romae impe-

Ὁνωρον δὲ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐπίδειξις, ἐν Ῥώμῃ βασιλεύοντος. ἔθεν. καὶ χρησμοὶ καὶ πρὸ ἡμῶν καὶ ἕως τῆς δεῦρο οὐκ ὀλίγοι γέγονασιν. ἡ δὲ ἄνωθεν τοῦ δρακονταίου θύνα ἀπὸ Ἀντιοχείας τῆς πρώτης εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐλήλυθεν ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, καθὼς ὁ προειρημένος Φίλιππος ἰστόρησεν. 6

Ἐν τῷ Ἱπποδρομίῳ πολλοὶ φόνοι καὶ κακὰ γέγονασιν, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς πρὸ ἡμῶν· ἐν οἷς καὶ ἐφ' ἡμῶν Ἀναστάσιος ὁ μοναχὸς δι' ἀληθείας τρόπον ἀντιλέγων τῷ βασιλεῖ ἐκαύθη.

P 101

Εὐδοκίας Ἀθηναίας κατὰ μοῖραν δικασθείσης, κατὰ χάριν ἤφρατο τύχην, καθ' ἣν οἱ ἀδελφοὶ τὸ ξένον τῆς συγγόνου 10 ἀκκοότες ἐτύχημα ἀνελεθεῖν συνπειρωῶντο φιλοσόφοις ζ', καὶ τῇ τύχῃ ἐξ ἀτυχίας ἐδεήθησαν ἰλασθῆναι. Θεοδόσιος δὲ ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ἵππικὸν ἤλατο, τοῖς φιλοσόφοις ἀρέσκων· καὶ τις αὐτῶν οὐκ ἐνέλησεν. ἦσαν δὲ τὸν ἀριθμὸν ζ', Κράνος Κάρως Πέλων Ἀπελλῆς Συλβάνος Κύρβος Νερούας. οὗτοι συνῆσαν εἰς τὸ ἵπ- 15

B πικὸν τῷ βασιλεῖ, θίας ἔνεκεν Ὀλυμπίων. ὁ δὲ βασιλεὺς Θεοδόσιος ὄρων τοὺς φιλοσόφους θανατοῦντας ἔφη πρὸς αὐτούς "ὦ φιλόσοφοι, εἰ θανατάζετε, κατεφιλοσοφήθητε." ὡς αὐτίκα ἀποκριθῆναι ἔνα ἐξ αὐτῶν, Ἀπελλῆν ὀνόματι, καὶ εἰπεῖν, μὴ θανατάζειν ἐμὲ τοὺς ἵππους τῷ ἐπιβάτῃ, εἰδὼς ἀκριβῶς ὅτι ἵπποι 20 ἀνθρώπων ἐπιβάται γενήσονται, ἀλλασσομένων τῶν Ὀλυμπίων, καὶ τὸ θανατάζον ἀμβλωπιώσει. Νερούας δὲ ἀπεκρίνατο, κακὸν C τῇ βασιλίδι στοιχείον ὄρω τῷ στοιχείῳ τῆς τύχης συντρέχοντα.

rantis praeferre speciem. unde item oracula pridem et ad hoc usque tempus non pauca exstiterunt. hyaena autem quae supra draconis statuam visitur, ex Antiochia veteri Cpolim, Constantino magno imperatore, ut memoratus Philippus refert, allata est.

In Hippodromo multae caedes plurimaeque mala perpetrata sunt, maximeque temporibus quae nos praecesserunt; ubi aetate nostra Anastasius monachus ob veritatem imperatori repugnans crematus est.

Eudocia Atheniensis paternae causa hereditatis litem intentans, formae gratia fortunam invenit; cuius fratres, miram illam et novam sororis sortem audientes, cum philosophis septem adscendentes fortunae, ex infortunio ut sibi placetur, supplicabant. Theodosius vero imperator in philosophorum gratiam ad Circum concessit, nemoque eorum eo pergere neglexit. erant autem numero septem, Cranus, Carus, Pelops, Apelles, Sylvanus, Curvus, Nerva. hi cum imperatore ludos in Circo spectandi causa aderant. Theodosius vero admiratione captos viros conspicatus sic eos alloquitur: "o philosophi, si miramini, victi in philosophia estis." tum ex illis unus Apelles dictus "non ego homines equorum ascensores miror, cum probe sciam fore ut equi hominum ascensores sint, mutato Olympicorum ordine, et quod admirationi est hebescet." Nerva dixit "malum regiae urbi signum video cum signo

καὶ Σουλβάνος ὁρῶν τὸ πρὸς μεσημβρίαν ζώδιον, πρὸς τὸ ἄνω τὸ γόνυ καμήλου δίκην κεκμηκότος, ἔφη "καλὸς ὁ στοιχειωσόμενος· καιροὶ γὰρ ἐπὶ τούτου ἀγónατοι ἔσονται." ὁ δὲ Κύρβος ἐν τῷ δῆμῳ ὁρῶν εἶπεν "ὦ δῆμιε, δι' ὃν δῆμοι περισσεύουσιν."

5 Πέλωψ δὲ τοὺς ὄρους τῶν ἵππων ὁρῶν εἶπε "τίνος τὸ πρόβλημα;" Θεοδοσίου δὲ φήσαντος "Κωνσταντίνου," εἰπεῖν ἐκείνον "ἢ φιλόσοφος ἄκνυρος ἢ βασιλεὺς οὐκ ἀληθής." ἑώρα γὰρ Κράνος ὁ φιλόσοφος θηλύμορφόν τι ζώδιον, τετραμετρεῖσι ζώδια- D κοῖς γράμμασι γεγραμμένον, καὶ εἶπεν "ὦ τετραμέρατε, ἔξ οὗ

10 ὁ Κωνσταντίνος καὶ ἀπέρατοι ἔσονται." Κάρως δὲ προτραπεῖς παρὰ τοῖς φιλοσόφοις λαλήσαι φησὶν "δυστυχῆ μοι τὰ πάντα φαίνεται, ὅτι εἰ ταῦτα τὰ στοιχεῖα, ὡς πειρῶνται, ἀληθεύουσιν, ἵνα τι ἢ Κωνσταντινούπολις συνέστηκε;" Κράνος δέ, ὅστις καὶ λογιστὴς τῆς Ἀθηναίων φιλοσοφίας ἐλέγετο, μειδιῶν ἐπεκοκῦα.

15 τοῦ δὲ βασιλέως πυνθανομένου "τίς ἢ αἰτία;" ἀπεκρίνατο ἐναντία, τὸ πλεῖον γελῶν καὶ σκώπτων. Νάρκισσος δὲ πραιπόσιτος E δίδωσι τῷ φιλοσόφῳ ῥαπίσματα, εἰπὼν πρὸς αὐτόν "τῷ ἡλίῳ ὡς ἡλίῳ ἀποκρίνου, σκότος ὑπάρχων." τοῦ δὲ καὶ τὴν ἄλλην στρέψαντος, δίδωσιν ὁ Νάρκισσος· ὁ δὲ φιλόσοφος τῷ Ναρκίσσῳ

20 κίσσῳ ἔφη "οὐ διὰ σέ λαλήσω, ἀλλὰ τοῖς γράμμασι δυσωπούμενος." τὸ δὲ πρόβλημα τοῦ Κράνου τοιοῦτόν ἐστιν. ἤτησε τὸν βασιλέα τὰ ἐν τῷ ἵπικῷ στοιχεῖα θεάσασθαι. εἴλετο εὐθὺς ἐκεῖνος. ἔστι δὲ ἀνδροεικελόν τι ἄγαλμα, ἐπικεφαλαίαν τῇ κε-

fortunaе concurrere." Sylvanus videns signum ad meridiem positum elato genu cameli instar fessi ait "praeclarus es, cuius hoc signum ac figura est: nam tempora aderunt quae genua desint." Curvus populum conspicatus dixit "o popule, cuius causa multi futuri carnifices." Pelops equorum metas intuens "cuius problema?" inquit. respondente Theodosio "Constantini," reponit ille "aut philosophus vanus aut imperator non verus." porro Carus muliebre quoddam signum videns quadratis Zodiaci figuris conscriptum, dixit "o quadritermine, ex quo Constantini infiniti emergent." idem autem Carus ut loqui pergeret a philosophis admonitus, ait "infortunata mihi omnia videntur, quia si haec signa, ut conantur asserere, vera dicunt, cur Cpolis consistit?" Cranus vero, qui et Atheniensis philosophiae logistes dicebatur, subridens coccyzabat. sciscitante autem imperatore quid causae esset, contraria respondit, multum ridens et cavillans. Narcissus vero praepositus philosopho alapas impexit, talia loquens "soli ut soli responde, qui tenebrae es." illo autem alteram maxillam tendente, alteram Narcissus dat alapam. philosophus vero Narcisso dixit "non tua causa loquar, sed quia figuris reverentiam habeo." Crani problema tale est. rogavit imperatorem ut sibi signa in Circo posita spectare liceret. ille propositionem accepit. est autem ibi virilis statua, galeato capite,

φαλή περιέχον, γυμνὸν τοι δῶκε, καὶ ἐν τοῖς βρετυγάτοις διδόμεναις ἐπιπεκαλυμμένον. τοῦ δὲ φιλοσόφου πυθόμενου "τίς ἄν" P 102 ἔφη "ὁ στήσας;" ἔφη τις ἀναγνώστης ὅτι Οὐαλεντινιανὸς τοῦτο προῦθηκεν. εἶπεν δὲ ὁ φιλόσοφος "πότε καὶ τὸν ὄνον;" τοῦ δὲ φήσαντος "ὄμου," εἶπεν ἐκεῖνον "ὅτε ὄνος ὡς ἄνθρωπος ἔσται, ὃ ὦ συμφορᾶς, ὅτι ἄνθρωπος ὄνω ἀκολουθεῖ. ἀλλὰ μὴ ἔστω." τοῦ μάντιως τοῦτο τὸ πρόβλημα εἰρήθη ἐν τοῖς τόμοις τοῦ Λέοντος τοῦ μεγάλου, ὃ ἐφιλοσόφησε Κράνος, παρὰ Λιγουρίου B ἀστρόνομου καὶ ὑπάτου τοῦ αὐτοῦ βασιλέως Λέοντος.

Ἀσκληπιόδωρος ἐπὶ Ἀναστασίου ἰδὼν τὸ ζώδιον τὸ μέγα, 10 τὸ ἐν τῷ ἱπικῷ τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ προσώπου κατέχον, ἔφη "ὦ βλα, ὅτι πᾶσα ἀνθρωπίνη ἔνδεια εἰς μίαν ἀνθρώπου φρόνησιν ζυμωθεῖσα." καὶ τις αὐτῷ ἐπέδειξε γράμματα ἐν τῷ μαρμάρῳ· τοῦ δὲ ὑπαναγνόντος, ἔφη "ἀγαθὸν μὴ φθάσαι τοῖς C τότε μέλλουσιν εἶναι, ὡς κάμοι τι κέρδος τοῖ μὴ ἀναγνῶναι." 15

Λέων γινώσκων ὅτι ἡ καλουμένη Ταῦρος Θεοδόσιός ἐστιν ὁ μέγας· ἐν ἧ ποτε ἐδέχετο ὁ βασιλεὺς τοὺς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν δυνάστας. ἀργυρεὰ δὲ τις ἦν πρῶτη, ὡς ὁ Σωζομενὸς διδάσκει. Κλήμης δὲ τὰς ὁμοίας καὶ πολυμῆδους μαρμαρίδας Κωνσταντίου εἶναι φάσκει, τοῦ υἱῷ Κωνσταντίνου. 20

D Ὁ Πιττάκης ὁ λεγόμενος Λέων ὁ μέγας ἐστίν, ὁ παρὰ πολλοῖς Μακελάριος λεγόμενος. καθ' ἣν ... τὰ διέξήματα τῶν

8 pro *Λιγουρίου* scribe *Ὀλυβρίου*. consul autem fuit hic Olybrius anno octavo imperii Leonis Macelae, anno post Christum 464. Lamb.

nudo prorsus corpore, obtectis solummodo vereandis. rogante philosopho quis statuam posuisset, respondit quidam lector Valentinianum posuisse. cui philosophus "quando etiam asinum?" ille vero "simul." tum philosophus "quando asinus ut homo erit, o calamitatem! quippe asinum homo sequitur. verum absit." vatis hoc problema in tomis Leonis magni, quod Cranus philosophus edidit, repertum est a Ligurio astronomo et viro primario eiusdem Leonis imperatoris.

Sub Anastasio Asclepiodorus conspicatus signum manus in Circo cogitantis more capiti admotam manum tenens, ait "o vim! quod omnis humana indigentia una hominis prudentia oondiatur." cum autem ipsi aliquis literas marmoris insculptas ostenderet, iis perlectis "optandum est" ait "ad ea quae tunc futura sunt non pervenire; adeoque mihi non legisse utilius fuisset."

Sciendum statuam Taurum dictam magnum Theodosium esse. ad eam olim imperator exteros dynastas excipere solebat. erat autem quondam argentea, ut docet Sozomenus; Clemens vero similes variaeque formae marmoreas Constantii Constantini filii esse ait.

Quam Pititacem statuam vocant, Leo magnus est, quem vulgo Macelam nuncupant, ad quam libellos supplices imperatores accipiebant.

βασιλέων ἐκεῖσε ἐγένοντο. ἀλλὰ καὶ παλάτιον ἦν ποτὲ ἀννιστά-
μενον, πλησίον παλαιᾶς ἐκκλησίας τῆς ἁγίας Εἰρήνης, καθὼς
Ἰωάννης ὁ διακρινόμενος λέγει.

Δέον γινώσκειν ὅτι τὸ λεγόμενον Ἀθγουσταῖον στήλας τρεῖς E
5 διαδέχεται, Κωνσταντίνου τοῦ πρώτου ἐν ᾧ... καὶ βασιλικαὶ
ἦσαν κάτω ἐ τοῦ κίονος, Κωνσταντίνου Κωνσταντος καὶ Κων-
σταντίου, Κωνσταντίας τε καὶ Λικινίου· ἀλλὰ καὶ ὕστερον Ἰου-
λιανοῦ. ἐπὶ Θεοδοσίου οὖν τοῦ μεγάλου στήλη ἑτέρα τῷ κίονι
διαδέχεται, ἀγρυρέα καὶ αὐτή. ἀλλὰ καὶ Ἀρκαδίου καὶ Ὀνορίου
10 πρ... τῇ γῆ, ὡς ὁ Θεόδωρος φησι. ἐν δὲ τοῖς Σωζομενοῦ
γράμμασι φησὶν, Ἰουστινιανός ἐστιν ὁ νῦν καθοραῖται, τὸ μέγι-
στον τοῦ φόρου ζώδιον. καθά φησι Θεοδώρητος καὶ Εὐσέβιος, F
ἐν οἷς δοκοῦσι σοράλεσθαι βιβλίοις, Ἕλληνας εἶναι στήλην,
καθ' ἣν ἀφιερῶσας ὁ μακάριος Κωνσταντῖνος δι' εὐχῆς ἔστησεν.
15 ἐν δὲ τοῖς Ἀπολιναρίου καὶ Ἀλεξάνδρου συγγράμμασιν Κωνσταν-
τίνου εἶναι τοῦ μεγάλου, καθὰ καὶ Μιλίχιος ὁ χρονογράφος ἐξη-
γήσατο.

Ὁ τρίπους ὁ ἐν τῷ Στρατηγίῳ τῷ μεγάλῳ, καθὰ Προ- P 103
μούντιος Ἀλεξάνδρον λέγει εἶναι τὸν Μακεδόνα. ἐπίστατο δὲ
20 καὶ ἐκ τῶν γραμμάτων, καὶ ὅσοι τοῖς γράμμασιν αὐτοῦ ἐπιφλο-
χωροῦσι, μάλιστα οἱ ταῖς μαντείας στοιχειοῦντες, ἐπιγινώσκουσι
τὸν Ἀλεξάνδρον εἶναι. γράφει δὲ ὁ αὐτὸς καὶ Κωνσταντίνου
τὸν ἄγιον ἐκεῖ πρῶτον φόρον τῇ πόλει ταύτῃ ἀναστήσαι.

imo et palatium illic olim erat, proxime veterem ecclesiam sanctae
Irenes, ut narrat Ioannes haesitans.

Sciendum est Augustaeum, ut vocant, tres successive statuas
habuisse, Constantini primum . . . . erantque subter columnam impera-
toriae statuae quinque, Constantini scilicet Constantis et Constantii,
Constantiae et Licinii; quin et postea Iuliani. sub Theodosio itaque
magno statua alia primam excepit, quae argentea et ipsa erat; sed
etiam Arcadii et Honorii . . . ., quemadmodum Theodorus ait. in scri-
ptis vero Sozomeni dicitur Iustinianum esse qui nunc conspicitur, quae
est maxima Circi figura. ut aiunt Theodoretus et Eusebius, quibus
libris eorum videntur collectae sententiae, hominis Graeci esse statuum,
quam beatus Constantinus fuis precibus dedicavit. in scriptis vero
Apollinarii et Alexandri Constantini magni esse traditur, ut etiam
Milichius chronographus enarrat.

Tripus qui in Strategio magno visitur, Alexander Macedo est,
narrante Promuntio. id vero noverat ex perscriptis literis, itemque
quotquot in eius versati sunt libris, maximeque qui divinationibus dant
operam, eum pro Alexandro agnoscunt. refert idem scriptor sanctum
Constantinum ibi primum forum urbi excitasse.

B Τὸ καλούμενον Φιλαδέλφιν Κωνσταντίνου εἶναι τοῦ μεγάλου τοῦς υἱούς, ἀπὸ Γαλλίας τὸν ἕνα πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐλθόντα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός, μεγάλης ὑπαντιῆς καὶ χαρᾶς γενομένης, ἀσπάσασθαι ἀλλήλους, καὶ παρευθὸν στήλας αὐτῶν ἀνεγείρει τῇ πόλει τὸ σχῆμα ὑποσώζουσας. Ἰουλιανοῦ δὲ στήλη καὶ Ἀναστασίας τῆς αὐτοῦ γαμετῆς, ἣν διὰ τὸ εἶναι **C** Χριστιανὴν ἐξέβαλε τῆς βασιλείας. αὐτὴ δὲ ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῶν Προμούντου ἀπεκείρατο. αἱ δὲ αὐταὶ στήλαι μέχρι τοῦ νῦν σώζονται ἐν τῷ Φιλαδέλφῳ.

Ὁ λεγόμενος Ξηρόλοφος στήλην μὲν ἔχει, καθὼς ὁ δια-10 κρινόμενος λέγει, τοῦ μικροῦ Θεοδοσίου καὶ Βαλεντινιανοῦ κάτωθεν τοῦ κλονος καὶ Μαρκιανοῦ. σεισμοῦ δὲ γενομένου πεπτωκέναι στήλην, καὶ ὡς λόγος λέγει, ἀνελεθεῖν τῶν ἑπτὰ κίωνων, **D** καὶ ὑποστρέψαι Μαρκιανοῦ καὶ Βαλεντινιανοῦ ἐν τῷ τριβουναλίῳ. 15

Ὁ λεγόμενος Νεώριος, ὃ καὶ Ἀρκάδιος, ὃν Κόνων ἐστοιχειώσατο, εὐρῶν τὸν τόπον πλείστοις πόνοις Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου πονηθέντα· ἐν ᾧ καὶ ἀγοραὶ τῶν θαλασσίων ἐμπορευμάτων πρώην ὑπῆρχον ἐκεῖ· ἐπὶ Ἰουστίνου δὲ μετεποιήθησαν εἰς τὸν Ἰουλιανοῦ λιμένα. 20

E Ὁ Ζεῦξιππος τὸ λουτρὸν Σεβήρος καλεῖται· ὑπὸ Σεβήρου γὰρ ἐκτίσθη. σὺν αὐτῷ δὲ καὶ τὸ Ἴπποδρόμιον τὸ πρῶτον ἔλαβε κτίσμα ἐν ὀλίγῳ, καὶ Κωνσταντιναὶ ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ με-

Quod vocant Philadelphium, aiunt esse filios Constantini magni, quorum alter ex Gallia post patris obitum Cpolim venit; magnusque et laetitia plenus occursus fuit, seseque illi mutuo amplexati sunt. statimque statuæ illis in urbe erectæ sunt, quibus haec spectacula repraesentarentur. Iuliani item et Anastasiae uxoris eius statuæ, quam ille quod Christiana esset repudiavit: illa vero in Promunti monasterio de-tonsa est; illae, inquam, statuæ hodieque in Philadelphio manent.

Quem vocant Xerolephum, Theodosii iunioris, haesitante auctore, statuam habet; itemque Valentiniani infra columnam et Marciani. terrae motu autem corruisse illam aiunt, utque vulgo dicitur, septem columnas conscendit; Marciani vero et Valentiniani statuæ in campum tribunalis redierunt.

Neorius ita nuncupatus, qui et Arcadius, quem Conon, ubi locum plurimis Constantini magni laboribus excultum offendit, magice consecravit. in quo et maritimarum mercium fora antea erant; Iustino autem imperante in Iuliani portum translata sunt.

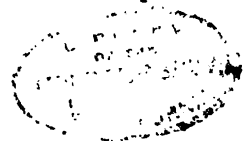
Zeuxippus balneum Severus appellatur, quippe a Severo aedificatum est. cum illo item Hippodromus paulatim aedificari coeptus est. Constantianae thermae a Constantino magno exstructae sunt, necnon

γάλου ἐκτίσθησαν, καὶ ἡ λεγομένη Φοῦσσα. στήλαι δὲ πολλὰ
οὔσαι ἐν Κωνσταντιαναῖς διέπεσαν ἄξιαί θανάτου.

Ὁ ἀγῶγος ὑπὸ Οὐάλεντος τοῦ Ἀρειανοῦ ἐκτίσθη, καθὼς F
γράφει Θεόδωρος, ἡ βασιλικὴ κινστέρην ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ
5 μεγάλου. ἡ δὲ χαλκῆ στήλη ἡ ἐν τῇ βασιλικῇ κινστέρην καθη-
μένη Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐστίν. ἡ στήλη ἡ ὀπισθεν τῆς P 104
Μαγναύρας, κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ Ἑλιακοῦ μετεώρου,
Φωκᾶ ἐστὶ, καθ' ἣν ἐν τῷ ἑβδόμῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ
σπουδὴν πολλὴν περὶ τοῦ ἀνελεθεῖν ἐπεδείξατο. μοναχὸς δὲ τις
10 ἐκ τῆς τοῦ ὁσίου Θεοδώρου τοῦ λεγομένου Σκευῶτου μονῆς·
κατὰ ταῦτόν γὰρ καὶ ὁ μακάριος Θεόδωρος ἦν ἐν ταῖς ἡμέραις
τοῦ αὐτοῦ Φωκᾶ, ἐπὶ Θωμᾶ τοῦ νέου πατριάρχου Κωνσταντινου-
πόλεως, ὃς καὶ σύνθεμα ἐποίησε, παρακαλέσας τὸν ὄσιον Θεό-
δωρον εἰπεῖν τῷ Φωκᾶ παύσασθαι ἐκ τῶν ἀκαίρων φόνων· ὃ καὶ B
15 ποιήσας ὁ ὄσιος παρήγει τῷ βασιλεῖ μὴ ἀπανθρώπως χρῆσθαι
τοῖς ὑπηκόοις. ὁ δὲ βασιλεὺς ἤτησε σημεῖον παρὰ τοῦ πατρὸς
εἰς αὐτόν γενέσθαι διὰ τὴν ποδάγραν, καὶ παύσασθαι τῶν πολ-
λῶν φόνων. εἰσαμένον δὲ τοῦ ὁσίου ἐρρήθη τῆς νόσου. αὐτὸς
δὲ οὐδὲ οὕτως ἐπαύσατο ἀποκτείνων. ὁ δὲ προειρημένος μονα-
20 χὸς ἐθάρρησέ τινα περὶ τοῦ Φωκᾶ ὅτι μετὰ τὸν καιρὸν τοῦτον
δεινῶ θανάτῳ θνήσκει, ἔτι φιλοσοφούντος Σεργίου τοῦ μετὰ τὸν C.
νέον Θωμᾶν ἐπισκοπήσαντος· αὐτὸς γὰρ καὶ τῷ μοναχῷ ἐθάρ-
ρησεν. ἔρχεται οὖν τοῦτο ἐν τοῖς ὡσὶ τοῦ βασιλέως Φωκᾶ, ἔτι

fossa, ut vocant. multae vero statuæ mirabili forma, quae in thermis
Constantianis erant, corruerunt.

Aquaeductus a Valente Ariano aedificatus est, uti scribit Theo-
dorus. basilica cisterna a Constantino magno. aenea vero statuæ in
basilica cisterna sedens Theodosii iunioris est. statuæ pone Magnauram,
ad orientalem partem sublimis solarium, est Phocæ, qui septimo imperii
anno, multam in evehenda illa operam posuit. tum vero monachus qui-
dam monasterii Theodori Syciotæ (nam eodem tempore beatus Theo-
dorus in vivis erat, Phoca principe, Thoma recentis memoriae Cpoleos
patriarcha) evocato S. Theodoro consilium cum eo iniit, ut Phocæ
renuntiaret abstinendum esse ab immanibus illis caedibus: quod etiam
vir sanctus praestitit, imperatorem cohortatus ne immitti adeo crudeli-
tate subditis abuteretur. imperator vero, qui podagra laborabat, signum
petiit a patre in se circa podagram exhiberi, quo peracto se a caedibus
temperatum ait. ac sancti viri precibus morbo ereptus est. at ne sic
quidem ille desiit carnificinam exercere. memoratus autem monachus
cuidam praedicere ausus est brevi fore ut Phocas dira morte periret,
cum adhuc Sergius philosopharetur, qui post Thomam recentis memoriae
episcopalem sedem nactus est; nam et ipse monacho detexit. ea vero
fama ad aures Phocæ imperatoris pervenit, cum adhuc columnæ opus

τῆς στήλης ἐκάνομένης· καὶ τοσαύτη σπουδῇ ἐχρήσατο περὶ τῆς ἀναβάσεως τῆς στήλης ὥστε, καθὼς οἱ τότε ἐξηγήσαντο, ἔτι καὶ ἔτι πλείω φόνους αὐτὸν πεποιηκέναι. ἀλλὰ καὶ χρήματα πάμπολλα τοῖς δουλεύουσιν ἐχαρίσατο πρὸς τὸ ταχῆναι. καὶ μετὰ ἡμεῖς τῶν σταθῆναι τὴν αὐτὴν στήλην κατηνέχθη τῆς βασιλείας, 5 οὐδὲν ἕμεινον ὢν ἐπραξεν ἀπενεγκάμενος ἢ τὸν πικρὸν θάνατον.

Ἐν τοῖς Μιυρτινακίου στήλῃ ἴστατο, ἐν ᾗ καὶ παράδοξον θάμα γέγονε. σεισμοῦ γὰρ γενομένου, καὶ παντὸς τοῦ τόπου ἐκείνου ἀπὸ θεμελίου φθαρέντος, καὶ τῆς στήλης πεσοῦσης κάτω τοῦ κίονος, σταθῆναι αὐτὴν ὀρθήν, ὡς οἱ πρὸ ἡμῶν ἐξηγήσαντο· 10 δοκιμασθείσης γὰρ τῆς στήλης εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀνατεθῆναι, ἕμει-
E νεν ἄχθος βαρῦτατον ἔχουσα. τοῦτο δὲ ἔλεγον γενέσθαι ἕως πλείονων καιρῶν. τὴν δὲ στήλην εὐρίσκομεν εἶναι Βαλεντινιανοῦ τοῦ νεωτέρου, ὡς τινα φιλόσοφον διασαφῆσασθαι τότε διὰ τὸν ἀδικον θάνατον Βαλεντινιανοῦ τοῦ νεωτέρου σημειωθῆναι τὴν 15 στήλην· ἕως γὰρ τότε δικαίαν ψῆφον ἀπένεμον τὸν θάνατον τοῦ Ἀετίου.

F Ἐκ τῆς λεγομένης Νικομηδείας στήλαι πλείοται ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ἤκασιν. ὅθεν καὶ Διοκλήτιανου ἐν τῷ Ἱπποδρομίῳ σώζεται ἕως τῆς δεῦρο, ἐπίκουφος οὕσα, ἀνα-20 μέσον τοῦ λεγομένου καθίσματος.

P 105 Μαξιμιανοῦ στήλῃ ἐν τοῖς τῆς Χαλκῆς μέρεσιν ὑπάρχει βαρυτάτη πάνυ. ἐνθα καὶ τὸ γένος ἄπαν Θεοδοσίου τοῦ Σπᾶ-
 νου καθορᾶται ἐν στήλαις ἕως τῆς σήμερον.

promoveretur, in quod tanto usus studio est ut, sicut affirmarunt qui tum praesentes erant, plures alias ideo caedes perpetrarit: sed etiam multas effudit servis pecunias ut opus maturaret. post decimum octavum vero diem ab erecta statua imperio ipse deiectus est; quicum ea acerbitate actum, qua ipse usus fuerat: nam dira morte perit.

In tractu Martinacii erigebatur statua in qua stupendum contigit spectaculum. nam terrae motu facto, totoque loco a fundamentis pene everso, statua e columna delapsa recta stetit, ut maiores nostri retulerunt: nam ubi tentatum est statuam pristinum in locum reponere, ex gravissimo pondere illa immota mansit. aiebant multo tempore ita se rem habuisse. statuam vero Valentiniani iunioris esse comperimus; ita ut quidam philosophus tunc renuntiaret ob iniquam Valentiniani necem conflatae statuam fuisse. eoque enim ob interfectum Aetium iure sublatae fuisse putabant.

Nicomediae statuae bene multae Cpolim advectae sunt. ex quibus Diocletiani statua levis hactenus in medio imperatoris throni in Hippodromo servatur.

Maximiani statua in Chalces partibus longe gravissima visitur; ubi etiam tota Theodosii Hispani familia statuis hactenus representatur.

Αἱ Γοργόνιδαι λεγόμεναι τέσσαρες ἐκ τῆς Ἐφέσου ἤκασιν ἀπὸ τοῦ τῆς Ἀρτέμιδος ναοῦ· αἱ κατὰ τὸν σηκὸν τῆς Χαλκῆς περιφέρονται, ἔνθα καὶ σταυροῦ σημεῖον ἄνωθεν αὐτῶν ἴστανται.

Τῆς λεγομένης Ἀρτέμιδος ἡ στήλη ἐν τῷ Ἱπποδρομίῳ B ὄϊστανται, ἔνθα γυμνάζονται οἱ παλαιότες.

Ἐν τῇ Χαλκῇ πύλῃ τοῦ παλατίου Ζήνωνος καὶ Ἀριάδνης τῆς σώφρονος ἔσχατον καὶ αἰσχροῦς τὸ πρότερον ἐν κλισίᾳ ἴστανται περὶ στήλαι, ἰαμβους ἐλεγίους ἔχουσαι, παρὰ Σεκούνδου φιλοσόφου μερισθεῖσαι.

- 10 Ἡ στήλη ἡ πρὸς τὸ Ζευξίππον θεωροῦσα, ἦτοι ἔμπροσθεν, C Ἰουστινιανοῦ καὶ Θεοδώρας ἐστὶ· καθ' ἣν καὶ ἐδοξάσθη Ἰουστινιανός, ὅτε ἐτίθετο ἡ αὐτή, κρᾶζοντος τοῦ Πρασίνου μέρους “Ἰουστινιανός καὶ Κωνσταντίνος νέοι ἀπόστολοι.” ἐν οἷς καὶ Σοφία ἡ αὐτοῦ γαμετὴ παρὰ Πλουμβάτου φιλοσόφου ἰαμβικοῖς 15 μέτροις τοὺς ἐπᾶνους ἐδέξατο.

Ἡ ἐν τῷ παλαισιτάτῳ λουτρῷ ὑπάρχουσα στήλη ἐκ χρω- D μάτων, ἦτοι τῷ Ζευξίππῳ, Φιλιππικοῦ τοῦ πρώτου ἐστὶ, τοῦ κατ' ἄνοιαν πλανηθέντος. ὡς δ' ἔχει ὁ λόγος, τοιοῦτον αὐτὸν εἶναι οἷον τὸ πρωτότυπον· μεγάλως γὰρ ἐπήγγεσαν οἱ ζωγράφοι 20 τὸν γράψαντα, ὅτι οὐκ ἐχώρησε τὴν τοῦ βασιλέως μορφήν πρὸς τὸ ἀρχέτυπον.

Ἐκ τοῦ λεγομένου Ἰκονίου στήλαι ἤκασιν ἐν Κωνσταντι- E νουπόλει πλείσται, καθ' ἣν καὶ τοῦ Διὸς ἐν τῷ Ἱπποδρομίῳ σώζεται.

Quattuor Gorgones, ut vocant, Epheso ex Dianae templo ad-
vectae sunt, in Chalces delubro locatae, ubi signum crucis his imminens
erigitur.

Dianae statua in Hippodromo erecta cernitur, ubi pugiles exercentur.
In Chalce palatii porta Zenonis et Ariadnes, quae cum prius
impudica fuisset, casta demum evasit, pedestres statuas columnis im-
positae sunt, iambis tristibus a Secundo philosopho exornatae.

Statua ad Zeuxippum respiciens, quae scilicet e regione posita
est, Iustiniani est et Theodora; quam Iustinianus cum erigeret, faustis
acclamationibus exceptus est, vociferante Praesina factione “Iustinianus
et Constantinus novi apostoli.” ubi etiam Sophia uxor eius a Plumbato
philosopho iambicis versibus celebrata est.

Statua in vetustissimis thermis coloribus depicta, id est in
Zeuxippo, Philippi mansueti est, qui ex ignorantia erravit; atque,
ut vulgo fertur, talis est quale exemplar fuit. artificem quippe pictores
magnis laudibus extulerunt, quod effigiem ab exemplari non discrepan-
tem ediderit.

Iconio Cpolim plurimae statucae transmissae sunt, e quarum nu-
mero est illa Iovis, quae in Hippodromo superest.

Τὰ τέσσαρα ἱππάρια τὰ χρυσόβαφα, τὰ φερόμενα ἄνω-
θεν τοῦ Ἰππικῶ, ἐκ τῆς Χίου τῆσου ἤκασιν ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ
μικροῦ.

Ἐκ τοῦ προειρημένου Ἰκονίου Περσέως στήλη καὶ Ἄνδρο-
P 106 μέδης θυγατρὸς βασιλικῆς ὑπαρχούσης, ἦν οἱ μῦθοι φασὶ καὶ τις 5
τῶν ἱστορικῶν δίδοσθαι θυσίαν τῷ ἐκείσε ἐμφωλεύοντι δράκοντι.
οὕτως γὰρ ἦν ἐκ παλαιᾶς σπηθείας, δίδοσθαι παρθένον κόρην
τῷ θηρίῳ· καθ' ἣν Ἄνδρομέδα δεθείσα θανάτου αἰτία τῷ θηρίῳ
ἔμελλε δίδοσθαι. ὁ γοῦν προειρημένος Περσεὺς ἐκείσε ἦκων πύ-
θεται κλειούση τῇ Ἄνδρομέδῃ, τί ἂν εἴη δεδεμένη καὶ θρη- 10
νοῦσα. ἣ δὲ τὸ συμβᾶν ἐξηγήσατο. τοῦ δὲ καθίσαντος ἦκε
B τὸ θηρίον. αὐτὸς δὲ Γοργόνης κεφαλῆν ἐν πήρᾳ κατέχων,
ὀπισθοφανῶς στραφεὶς, δείκνυσι τῷ θηρίῳ ὅπερ ἰδὼν ἐκείνος
ἀπέψυξεν. ἐκλήθη οὖν Ἰκόνιον παρὰ Φιλοδώρου ἢ πόλις διὰ
τὸ ἠκέναι τὸν Περσέα καὶ σῶσαι τὴν Ἄνδρομέδαν. [φόνους 15
ἀτύχημα τῇ πόλει ἐκ τοῦ ἠκοντος Περσέως.] ἦν δὲ ὄνομα τῇ
πόλει τὸ ἀπὸ γενέσεως Δορία· ἔπειτα ἐκλήθη Θρηνοδία· παρὰ
δὲ Φιλοδώρου τοῦ λογιστοῦ, ἐκ τοῦ ἦκειν τὸν Περσέα, ἐκλήθη
Ἰκόνιον. ἔνθα ἐτελειώθη ὁ αὐτὸς Περσεὺς σὺν τῇ Ἄνδρομέδῃ.
C ἐπάνω δὲ τῆς πόρτης τῆς πόλεως ἱστηλώθη ἀμφότερα· καθ' ἣν 20
καὶ θυσίαι πολλαὶ γεγόνασιν ἐκείσε παρὰ Δεκίου καὶ Διοκλη-
τιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ· ἔνθα πλείστοι ἄγιοι μαρτύρησαν.
ἤκασιν οὖν τοῦ τὲ Περσέως καὶ Ἄνδρομέδας αἱ στήλαι, ὡς

Quattuor illi equi deaurati, in supernis Hippodromi partibus col-
locati, ex Chio insula Theodosio iuniore imperante adducti sunt.

Ex Iconio supra memorata urbe Persei statua et Andromedae
regiae filiae, quae, ut fabulose fertur et etiam a quodam historico pro-
ditum est, draconi illic in latibulis agentis victima data fuit. hic quippe
mos olim erat, ut ferae virgo traderetur; quare vincata Andromeda dra-
coni, cui mortis causa fuit, tradenda erat. memoratus vero Perseus
cum istac haberet iter, lugentem Andromedam percontatur cur sic vincata
lugeret. rem illa narrat ut contigerat. illo autem sedente fera irruit.
tum Perseus Gorgonis caput, quod in pera habebat, retro conversus
ferae ostendit. quo illa conspecto exspiravit. unde urbs a Philodoro
Iconium vocata est, quia Perseus eo ivisset Andromedamque liberasset.
nomen autem urbis a conditu suo Doria fuerat: hinc Threnodia nuncu-
pata est, demum ab adventu Persei Iconium a Philodoro logista appel-
lata fuit. in qua tum Persens tum Andromeda mortem obierunt, quo-
rum statuæ supra portam urbis erectæ sunt; quo loco multa a Decio
Diocletiano et Maximiano oblata sunt sacrificia, ubi item sancti multi
martyrio perfuncti sunt. advectæ itaque sunt, ut fertur, Persei et

λόγος ἔχει, ἐπὶ Κωνσταντίου, μετὰ τὸ πληρωθῆναι τὴν Ἀντιοχείων ἐκκλησίαν.

Ἐν τῷ Κωνσταντιανῶν λουτρῷ Ἀναστασίου στήλη ὑπάρχει, ἣ ὄπισθεν τοῦ ἁγίου μάρτυρος Μηνᾶ, ἣτις στήλη ἐστάθη ὅ μετὰ τὸ παύσασθαι τὴν βοοθύσιαν τῶν εἰδώλων καὶ γενέσθαι πορνείον τὸν τόπον, τοῦ βασιλέως τοῦτο κειεύσαντος ἐπὶ τὸ ἀτμιασθῆναι τὸν τόπον.

Ἐν τῇ καλουμένῃ Ἀετίου κινστέρῃ, ἣτις ὑπὸ Ἀετίου πατρικίου κτισθεῖσα ἐν ταῖς ἡμέραις Βάλεντος· ἔνθα ἡ στήλη 10 αὐτοῦ τοῦ Βάλεντος ἐν τῇ κινστέρῃ σώζεται, δορυφοροῦντος αὐτὴν τοῦ Ἀετίου.

Ἡ λεγομένη Ἀσπαρος ὑπὸ Ἀσπαρος καὶ Ἀρδαβουρίου τῶν ἐπὶ Λέοντος τοῦ μεγάλου οἰκοδομεῖται· καδ' ἦν Ἀσπαρ καὶ Ἀρδαβούριος πληρωθείσης αὐτῆς τὸν ὄλεθρον ὑπομένουσι.

15 Τὴν λεγομένην Κράνον νῆσον ἐστοιχειώσατο Βηρίνα, καδ' ἦν οὐδέμια εὐρίσκειται φροντίς, τίνος χάριν ταύτην στοιχειοῦται. ἐν δὲ τῷ στοιχειωθῆναι τὴν αὐτὴν νῆσον ἀθρόως θάνατοι γενέ-
20 νασι πλείστοι, ὅθεν ἐρημοῦται διαρκέσασα μέχρι τῶν χρόνων Ἰουστινιανοῦ τοῦ τρίτου, τὴν θάλασσαν προστάξαντος ἀναπλοῦσαι ἐν αὐτῇ εἰς τέλειον ἀφανισμόν.

19 ἀνακλώσαι ?

Andromedae statuæ Constantio imperante, postquam Antiochena ecclesia absoluta est.

In Constantianis thermis Anastasii statuæ consistit, pone sanctum Menam martyrem, quæ ibidem locata est, postquam boum sacrificia idolis fieri solita sublata sunt ac locus in lupanar versus fuit, ita iubente imperatore ad locum infamia notandum.

In cisterna quam Aëtii vocant, ab Aëtio patricio exstructa Valente imperatore, eiusdem Valentis statuæ visitur, adstante ac satellitium agente Aëtio.

Cisterna quæ Asparis vocatur, ab Aspare et Ardaburio structa est, qui Leone magno imperatore vixerunt; qua absoluta Aspar et Ardaburius necati sunt.

Quam vocant Cranum insulam, Verina magice consecravit; nec ulla eius consecrationis ratio excogitari potest. dum autem magice consecratur, complures repente exstiterunt mortes; quamobrem deserta mansit usque ad tempus Iustiniani tertii, qui illam, ut penitus aboleret, mari obrui iussit.

**ΦΩΤΙΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ**

**ΕΚΦΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΝ ΤΟΙΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΙΣ
ΝΕΑΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ**

ΤΗΣ ΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ,

**ΥΠΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΟΣ
ΟΙΚΟΔΟΜΗΘΕΙΣΗΣ.**

P¹¹⁷
C Φαιδρὸν ὄρω τῆς παρούσης ἡμέρας τὸν σύλλογον, καὶ οἶον οὐκ
ἂν τις ἀνθρωπίνῳ σπουδᾶσμάτι καὶ χωρὶς ἐπινοίας θείας συ-
κροτῆσαι κατισχύσει. διὸ καὶ τερπνὰ τῆς χάριτος ὑποδέχομαι
τὰ χαρίσματα, καὶ τῷ Χριστοῦ ποιμνίῳ ἐνευθηνουμένῳ καὶ χα-
ροῦντι συναγελαζόμενος ἐπαγάλλωμαι, ὃ μέχρις ἡμῶν περιγραφο-5

**P H O T I I P A T R I A R C H A E
C O N S T A N T I N O P O L I T A N I**

**NOVAE SANCTISSIMAE DEI GENITRICIS
ECCLESIAE,**

**IN PALATIO A BASILIO MACEDONE
EXSTRUCTAE,**

DESCRIPTIO,

**ANSELMO BANDURIO POST FRANC. COMBEFISIUM
INTERPRETE.**

Iucundum video praesentis diei coetum, qualem nemo humana opera studioque, nec nisi divini afflatu numinis, cogere valeat. quare suavia gratiae munera lubens excipio, ac laeto florentisque Christi gregi coniunctus laetitia exulto, gnarus alacritatem laetitiamque solennitatis huius

μένην τὴν τερονότητα καὶ θυμηθίαν τῆς πανηγύρεως ἐπιστάμενος,
 ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν κοινὸν δεσπότην ἀναφερομένην εἰδὼς τὴν σεβα-
 σμιότητα· λαμπρότης γὰρ πανηγύρεως ὅσον ἡμῶν τῶν πανηγυρι- D
 ζόντων τὸ σεμνολόγημα, τοσοῦτον τῆς δεσποτικῆς ἀγάπης ἐναργῆ
 5 παρέχεται τὰ γνωρίσματα. ὅταν δὲ μηδὲ τῶν ἐτῆσιως καὶ συνή-
 θως ἐπιτελουμένων εἴη τὴν ἀνάμνησιν ἐορτάζουσα, ἀλλὰ και-
 νήν τινα καὶ ἀρτιφανῆ τὴν εἰς θεὸν τιμὴν ἐγκαινίζουσα, πῶς οὐ
 μᾶλλον ζεῖ καὶ τὸν θεῖον ζῶντα διαδειχθεῖη ἐκπυρσεύουσα καὶ
 τὴν τῶν ἐορταζόντων κοσμιότητα καὶ τὸ κλέος ἐπιπλέον ἀναπτύσ-
 10 σουσα; ἀλλὰ τίς ἢ τοσαύτη τοῦ πλήθους συνδρομὴ καὶ συνέλευ- E
 σις; τίς ἢ πανήγυρις; τί τὸ συγκαλέσαν καὶ συγκινήσαν ἡμᾶς
 ἅπαντας; βούλεσθε εἶπω; ἢ καλὸν ἐκείνῳ παραχωρήσαι καὶ εἰ-
 πεῖν καὶ διδάξαι τῆς πανηγύρεως τὴν ὑπόθεσιν, τῷ χορηγῷ τε
 ἅμα ταύτης καὶ σοφῷ γε ἀρχιτέκτονι. ἐκεῖνος γὰρ ἱκανὸς καὶ
 15 λόγοις παραστήσαι τὸ προκείμενον, ὅς τοὺς τύπους τῶν πραγμά- P 118
 των ἐν τῇ ψυχῇ προενθέμενος ἀμίμητον ἔργον ἐπὶ γῆς πανσόφως
 ὑπεστήσατο.

Λέγε τοιγαροῦν ἡμῖν, ὦ βασιλέων φιλοχριστότατε καὶ
 θεοφιλέστατε καὶ πάντας τοὺς ἔμπροσθεν νεκῶν τε ἅμα καὶ λαμ-
 20 πρῶς φαιδρόνων τῇ κοινωνίᾳ τοῦ ἀξιώματος, λέγε προθύμους,
 ὡς ὄρεῖς, τοὺς ἀκουσομένους ἔχων, ἐφ' ὅπερ ἡμᾶς συνεκάλεσας.
 δεῖξον τοῖς λόγοις ἃ τοῖς ἔργοις προῦπέδειξας. ἄρα γὰρ πάλιν B
 κατὰ βαρβάρων νίκας ἀναστήσας καὶ τρόπαια, οἷς πολλάκις ἄλ-
 λοις ἐπ' ἄλλοις ἡμᾶς ἐδεξιώσω φιλοφρονούμενος, ἐπὶ τούτοις

non apud nos solum circumscriptam esse, sed eius venerationem ad
 communem usque dominum referri: nam solennitatis splendor quantum
 nobis celebrantibus gloriae confert, tanta praebet nostrae erga dominum
 dilectionis argumenta. quando autem non eorum quae annuo ritu per-
 aguntur memoriam celebrat, sed novi cuiusdam recentisque deo collati
 honoris encaenia persolvit, quis non ardentio rem amoris flammam osten-
 dat celebrantiumque ornatum et gloriam clarius explicet? at quis tan-
 tus multitudinis concursus, quis conventus, quae celebritas? quis nos
 omnes evocavit? quis concivit? vultis dicam? annon e re fuerit ei
 potius dicendi ac celebritatis causam explanandi remittere, qui eius au-
 ctor et sapiens architectus fuerit? ille quippe praesens argumentum
 opportunius recenseat, qui animo prius conceptis rerum formis inimita-
 bile in terra opus sapientissime condidit.

Dicas igitur nobis, imperator Christi amantissime ac religiosissime,
 qui decesores omnes una et antecellis ac dignitatis consortio praeclara
 exornas, dicas auditoribus alacri, ut vides, animo adstantibus, qua de
 causa nos invitaveris. ostende verbis ea quae operibus praemonstrasti.
 num rursus devictis barbaris tropaea erexisti, qualibus nos frequentis-
 sime, amore nostri commotus, liberaliter excepisti, nosque convocasti

συνήγειρας εὐφραῖναι τε ἅμα καὶ τῷ δεδωκότι τὴν νίκην κοινήν καὶ πάνδημον ἀναπέμψαι τὴν εὐχαριστίαν; ἢ λαβῶν ὑποσπόνδους ἄλλους, καὶ ταπεινώσας ἠνγηλὸν καὶ γαῦρον καὶ ἀλλόφυλον φρόνημα, ὡς ἐπὶ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ εὐσεβοφρόνως ἀναφέρων πάντα τὰ σοὶ κατορθούμενα; ἢ πόλεις ὑπηκόους τὰς 5

C μὲν πάλαι κάτω κειμένας ἀνορθώσας, τὰς δὲ καὶ ἐκ βύθρων αὐτῶν ἀνεγείρας, καὶ ἄλλων ἀνοικισμοὺς ἐργασάμενος, καὶ ταῖς πολιτείας πυκνώσας τὰ ὄρια; ἢ πλουτῶν, καὶ ποιῶν εὐδαιμονας τὸ ὑπῆκοον; δίδαξον ἡμᾶς, πρὸς σέ τὸν κοινὸν τῆς οἰκουμένης ἀφορῶντας ὀφθαλμῶν, ἐπὶ τίνι τούτων ἡμᾶς συνεκάλεσας; ἢ 10 σιγῆς μὲν αὐτὸς ἐπιεικείας τρόπῳ, καὶ τῷ μὴ βούλεσθαι σε τὰ σὰ ἡμῶν διηγῆσθαι κατορθώματα, οἷς ἀνάγκη τοὺς ἐπαίνους συνωφεύεισθαι· ἐμὲ δὲ παρέχεις ὑπηχῆσαι τῷ λόγῳ τοῖς σοῖς D ἔργοις ἐμπνεόμενον, τοῦ παρόντος συλλόγου τὸ αἷτιον;

Ἄλλη τοιγαροῦν, ὦ φίλοι, τελετὴ καὶ ἄλλο μυστήριον σή- 15 μερον. ναὸς παρθενικὸς ἐπὶ γῆς ἐγκαινίζεται σήμερον, καὶ τῆς Θεομήτορος, εἴπερ ἄλλο τι τῶν ἐγκοσμίων, ἐπάξιον οἰκητήριον. ναὸς παρθενικὸς ἐπὶ γῆς ἐγκαινίζεται σήμερον, βασιλικῆς μεγαλοπρεπειᾶς ἔργον ὡς ἀληθῶς πολυμήνητον. ναὸς ἐν μέσσις αὐτοῖς E ἀνακτόροις, ἀνάκτορον ἄλλο Θεῖον καὶ σεβάσιμον ἀνιστάμενος, 20 καὶ τῇ πρὸς αὐτὸ παραβολῇ καὶ συγκρίσει ἰδιωτικῆς οἰκίας ἀποφάνων τὰ ἀνάκτορα, μᾶλλον δὲ τῷ οἰκίῳ κάλλιει καὶ τῇ ἐνούσῃ λαμπρότητι καὶ ταῦτα περιαστρέπτων καὶ φαιδρύνων καὶ πολὺ

ut una laetemur ac largitori deo communes gratiarum actiones referamus? an ut, cum alios dediticios acceperis, ac superbum et arrogantem alienigenarum animum depresseris, omnia praeclare gesta in robustam dei manum pie referas? an subditis urbibus, quae iamdiu collapsae iacebant restauratis, aliorumque domiciliis exstructis, imperii finibus vario praesidio munitis, an partis divitiis subditisque felicitate donatis? nos, quaeso, doceas, qui ad te communem orbis oculum respicimus, cuius tandem horum gratia nos invitaveris? an siles modestiae causa, quod praeclara gesta tua recensere nobis non lubeat, quibus laudes enarrare tuas in officio est; mihi que praestas, ut gestis animatus tuis praesentis conventus causam celebrare possim?

Alia igitur, amici, solennitas, aliud hodierna die mysterium. virginalis in terra templi encaenia hodie peraguntur, deque matre dignum, si quod aliud in mundo, habitaculum consecratur: virgineum templum in terra hodie dedicatur, imperatoriae magnificentiae opus, vere multis laudum canticis celebrandum. templum in medio ipso palatio, divinum nempe aliud venerandumque palatium excitatur, eiusmodi scilicet ut comparatione facta imperatoria ipsa palatia pro privatis aedibus habeas; imo vero ea qua pollet venustate et pulchritudine ea

παρασκευάζων τοῦ προτέρου κόσμου σεμνότερα. εἰποὶς ἄν εἰς
 αὐτὸν ἰδῶν οὐκ ἀνθρωπίνης χειρὸς ἔργον, ἀλλὰ θεῖον τινὰ καὶ
 ὑπὲρ ἡμᾶς δύναμιν τὸ κάλλος αὐτῷ ἐπιμορφώσασθαι. προτύ-
 λαια μὲν γὰρ τῷ ναῷ περικαλλῆ διεσκεύασται· καὶ γὰρ μαρμά-
 5 ρων διαλείκων πλάκες λαμπρόν τι καὶ χάριεν ἀποστίλβουσαι,
 ὄλην ἐναπολαβοῦσαι τὴν πρόσοψιν, καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλας θέσιν
 καὶ τὴν τῶν περάτων συνάφειαν τῷ ὁμαλῷ καὶ λείῳ, καὶ τῷ
 προσσηρμόσθαι λίαν ἀποκρύψασαι, εἰς ἐνὸς λίθου συνέθειαν γραμ-
 μαῖς εὐθείαις ὥσπερ ἐπιγεγραμμένου, θαῦμα καινὸν ὁραθῆναι
 10 καὶ ἥδιστον, τὴν τῶν ὁράντων φαντασίαν ὑπάγουσιν. ἔξ οὗπερ
 τὰς ὕψεις καὶ συνέχουσαι καὶ πρὸς ἑαυτὰς ἐπιστρέφουσαι οὐκ P 119
 ἐθέλειν ποιοῦσι τὸν θεατὴν μεταχωρῆσαι πρὸς τὰ ἐνδότερα, ἀλλ'
 ἐν αὐτῷ τῷ προτεμενίσματι τοῦ καλοῦ θεάματος ὁ προσιών ἐπι-
 πλάμενος, καὶ τοῖς ὀρωμένοις κρείδων τὰ ὄμματα, ὥσπερ τις
 15 ἐρριζωμένος τῷ θαύματι ἔστηκεν. Ὅρφεϊ μὲν οἱ μῦθοι τῷ Θρακί
 κιδάραν κροτοῦσι, κινουσαν τοῖς φθόγγοις τὰ ἄψυχα. εἰ δὲ καὶ
 ἡμῖν ἔξῃ εἰς μύθους ἀπαίρειν καὶ φοβερὰν ποιῆν τὴν ἀλήθειαν,
 εἶπεν ἄν τις τοδὸς προσιώντας τῷ προτεμενίσματι εἰς φντῶν ἀπο-
 δενδρομένους φῶσιν τῷ θαύματι μεταβάλλεσθαι· οὕτως ἄπαξ B
 20 τις ἰδὼν δυσασποπάστως κατέχεται.

Ἐπειδὴν δὲ τις ἐκεῖθεν μόλις ἀποσπασθεὶς εἰς αὐτὸ παρα-
 κήνη τὸ τέμενος, ἡλικῆς καὶ ὄσης ὄτος χαρᾶς τε ἅμα καὶ ταρα-
 χῆς καὶ θαύματος ἐμπέπλεται! ὥς εἰς αὐτὸν γὰρ τὸν οὐρανὸν

ipsa palatia illustrat, magnamque affert pristinis eius ornamentis acces-
 sionem. hoc templum conspicatus dicas non humanae artis opus esse,
 sed divinam quandam nobisque superiorem virtutem eam ipsi pulchritu-
 dinem indidiase. templi vestibulum egregio ornatu et decore concinna-
 tum: candidi enim marmoris tabulae cum splendore et venustate fulgent,
 unoque conspectu singularum iuncturas et positiones leni subtilique com-
 missura obtegunt, ita ut lapidem unum rectis distinctum lineis (res mi-
 raculo nova!) esse dixeris, ac intuentium oculi suavissime capiantur.
 indeque visum ita demulcent ac devinciunt, ut ad interiora conspicienda
 spectator accedere nolit, sed in ipso templi vestibulo spectaculi pulchri-
 tudine attonitus, fixis ad rem oblatam oculis, positus ceu radicibus prae
 stupore maneat immotus. Orpheo Thraci fabulae lyram assignant, quae
 soni venustate res inanimes moveat. quodsi nobis veritatem in fabulas
 transferre atque figmento stupendam reddere fas esset, dixerit aliquis
 eos qui vestibulum adeant in plantarum arborumque naturam miraculo
 attonitos concedere: ita qui semel coniecit oculos, aegre a spectaculo
 avellitur.

Postquam autem quis vix inde avulsus in ipsum delubrum pro-
 spexerit, quanto ille gaudio perturbatione et admiratione repletur!

μηδεὸς ἐπιπροσθούτος μηδαμῶθεν ἐπιβεβηκώς, καὶ τοῖς πολυ-
μόρφοις καὶ πανταχόθεν ὑποφαινομένοις κάλλεσιν ὡς ἄστροις
περιλαμπόμενος, ὄλος ἐκπεπληγμένος γίνεται. δοκεῖ δὲ λοιπὸν
C ἐντεῦθεν τὰ τε ἄλλα ἐν ἐκστάσει εἶναι καὶ αὐτὸ περιδονέσθαι τὸ
τέμενος· ταῖς γὰρ οἰκείαις καὶ παντοδαπαῖς περιστροφαῖς καὶ 5
συνεχέσι κινήσειν, ἃ πάντως παθεῖν τὸν θεατὴν ἢ πανταχόθεν
ποικιλία βιάζεται τοῦ θεάματος, εἰς αὐτὸ τὸ δρώμενον τὸ οἰκεῖον
φαντάζεται πάθημα.

Ἀλλὰ γὰρ χρυσὸς τε καὶ ἄργυρος τὰ πλεῖστα τοῦ ναοῦ διει-
λήφασιν, ὃ μὲν ψηφῖσιν ὑπαλειφόμενος, ὃ δὲ εἰς πλάκας ἀποξεό- 10
μενος καὶ τυπούμενος, ἄλλος ἄλλοις ἐπιπλασόμενος μέρεσιν.
D ἐνταῦθα ἐπικοσμούμενα κιονόκρανα, ἐνταῦθα δὲ διὰ χρυσῶν
περιζώματα· ἀλλαχόθι δὲ ταῖς ἀλύσειν ἐπιπλεκόμενος χρυσὸς
ἢ χρυσοῦ τι θυμασιώτερον, ἢ θεία τράπεζα, στήθημα. ἄργυρος
δὲ περὶ τὰς πυλίδας καὶ στυλίδας τοῦ θυσιαστηρίου σὺν τοῖς περι- 15
στούοις· καὶ αὐτὸς ὁ κωνοειδῆς καὶ τῇ θείᾳ τραπέζῃ ἐπικείμενος
σὺν τοῖς ὑπερῖδουσι στυλοσκόρις καὶ ὑπαρφόοις. καὶ μαρμάρων
δὲ πολυχρῶμων ὅσα μὴ χρυσὸς ἐπέδραμεν ἢ ἄργυρος περιέλαβεν,
E ἀμήχανόν τι καὶ τερπνὸν φιλοτέχνημα, τὰ ὑπόλοιπα τοῦ ναοῦ
διεκόσμησεν. ἢ δὲ τοῦ ἑδάφους θέα, εἰς ζῶων μορφὰς καὶ 20
σχημάτων ἄλλας ἰδέας ταῖς πολυμόρφοις ψηφῖσι διαμορφωθείσα,
θυμαστήν τινα τοῦ τεχνίτου τὴν σοφίαν παρεστήησεν, παῖδας
ὡς ἀληθῶς καὶ πλασμάτων πλάστας τοὺς Φειδίας ἐκείνους καὶ
Παρθασίους καὶ Πραξιτέλεις καὶ Ζεύξιδας ἐν τῇ τέχνῃ ἀπετέ- 25

tanquam enim in ipsum caelum nullo obstante adscenderit, variis et
undequaque fulgentibus veluti astrorum splendoribus illustratus, totus
in stuporem agitur; iamque et alia omnia loco moveri et ipsum delu-
brum circumvolvi putat. nam cum sese frequentibus motibus et conver-
sionibus circumquaque vertat, quod spectatorem pati cogit spectaculi
varietas, id in ipso spectaculo accidere spectator sibi confingit.

Atenim aurum et argentum plerasque templi partes occupant:
aliud tessellis obductum est, aliud in laminas tabulasque diductum et
efformatum, aliud aliis partibus adhibitum. hic columnarum capitella
ornata, istic circumposita aurea perizonata: alibi aurum catenis com-
plicatum. at quae vel auro mirabiliore compositione struitur, sacra
mensa est. argentum ad portulas et columellas altaris visitur cum
peristylliis; ipsumque conicum divinae mensae tectum columellis fultum
et fornicibus. varii coloris marmora, quae nec auro nec argento ob-
tectata sunt, miro iucundoque artificio concinnata reliquis templi partibus
ornamentum praebent. pavimenti species, in animalium aliarumque re-
rum figuras varie concinnata, adeo miram artificis sapientiam exhibet,
ut huius comparatione Phidiae illi, Praxiteles Parrhasii et Zeuxides

ξασα. Δημόκριτος εἶπεν ἄν, οἶμαι, τὴν τοῦ ἐδάφους λεπτοφυ-
 γίαν ἐνιδῶν, καὶ ταύτῃ τεκμηρίῳ χρώμενος, μὴ ἄν πόρρω εἶναι F
 τὸ μὴ οὐχὶ καὶ τὰς ἀτόμους αὐτοῦ καὶ ὑπ' ὅψιν πιπτούσας
 ἀνευρηθῆσαι· οὕτω πάντα πεπληρωται θαύματος. ἐνὶ δέ μοι
 5 δοκεῖ μόνον ὁ τοῦ τεμένους ἀρχιτέκτων διημαρτηκῆναι, ὅτι περ
 εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν χώρον ἅμα πάντα συλλέξας τὰ κάλλη οὐκ
 ἔῃ τὸν θεατὴν καθαρῶς ἐντροφήσῃ τοῦ θεάματος, ἄλλων ἀπ'
 ἄλλων ἐφελκόντων τε καὶ μετασπώντων καὶ μὴ παραχωροῦντων
 ὅσον τις ἐθέλει τοῦ ὄρωμένου κορένυσθαι.

10 Ὁ δέ με παρέδραμε καὶ πρῶτον ἐρήθηνα ἔδει (ἀλλὰ γὰρ P 120
 οὐδ' ἐν τοῖς λόγοις τοῦ τεμένους τὸ θαῦμα πυρέχει τῷ λέγοντι
 καθαρῶς τὸ οἰκεῖον τελεῖν ἔργον), καὶ δὴ νῦν εἰρήσεται. ἐπ' αὐ-
 τῆς γὰρ τῆς ὄροφῆς ἀνδρείκελος εἰκὼν μορφῆν φέρουσα τοῦ Χρι-
 στοῦ πολυανθέσι ψηφῖσιν ἐγγέγραπται· εἰποῖς ἄν αὐτὸν τὴν γῆν
 15 ἔφορᾶν καὶ τὴν περὶ ταύτης διανοεῖσθαι διακόσμησίν τε καὶ κυ-
 βέρνησιν· οὕτως ἀκριβῶς ὁ γραφεὺς καὶ τοῖς σχήμασι καὶ τοῖς
 χρώμασι τὴν τοῦ δημιουργοῦ περὶ ἡμᾶς κηδεμονίαν ἐπίπνους γέ- B
 γονεν ἐντυπώσασθαι. τοῖς δὲ περὶ αὐτῆς τῆς ὄροφῆς τοῦ ἡμισφαι-
 ρίου τμήμασιν ἐγκύκλοις πληθὺς ἀγγέλων τῷ κοινῷ δεσπότῃ δορυ-
 20 φοροῦντες διαμεμβρόφωνται. ἡ δ' ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου ἀνεγει-
 ρομένη ἄψις τῆς μορφῆς τῆς παρθένου περιαστρέπεται, τὰς
 ἀχράντους χεῖρας ὑπὲρ ἡμῶν ἐξαπλούσης, καὶ πραττομένης τῷ
 βασιλεῖ τὴν σωτηρίαν καὶ τὰ κατ' ἐχθρῶν ἀνδραγαθήματα.
 χορὸς δὲ ἀποστόλων καὶ μαρτύρων, καὶ δὴ καὶ προφητῶν καὶ C

vere pueri figmentorum artifices videantur. Democritus sane, ut puto, conspecto tanti artificii pavimento, parum abesse dixisset quin suas atomos ob oculos versantes hic deprehenderet: sic cuncta plena miraculo. in uno tamen peccasse mihi videtur architectus, quod omni pulchritudinis genere unum in locum collecto spectatorem miraculo rerum frui non sinat, aliis subinde alio trahentibus ac pellicientibus, nec sinentibus ad libitum rei spectaculo satiari.

At quod me fugiebat primumque dicendum fuerat (nam admirandus templi ornatus oratorem suas exsequi partes non sinit), id iam dicturus sum. in ipsa namque superiori fornice virilis imago, Christi formam praeferens, lapillorum vario flore depicta nitescit. dixeris eam terram inspicere, eiusque ornatum ac gubernationem mente agitare: sic accurate pictor ipso habitu et gestu creatoris erga nos providentiam, afflante numine, expressit. in circularibus tholi, qui in hemisphaerii formam erigitur, sectionibus angelorum communem stipantium dominum multitudo depingitur. apsis vero quae ab altari assurgit, virginis forma resplendet, expansis nostri causa intemeratis manibus, ut imperatori salutem et victorias de inimicis pariat. chorus apostolorum et martyrum,

πατριαρχῶν, ὄλον· πληροῦντες τὰς εἰκόσι τὸ τέμενος ἔξωραϊ-
 ζουσι· ὧν ὁ μὲν καὶ σιγῶν, δι' ὧν πάλαι ἀνεφθέρηξαιτο, βοῆ
 ὡς θρηνητὰ τὰ σκηνώματά σου, κύριε τῶν δυνάμεων· ἐπιποθεῖ
 καὶ ἐκλείπει ἡ ψυχὴ μου εἰς τὰς ἀλλὰς τοῦ κυρίου. Ἡ δέ, ὡς
 θανμαστός ὁ τόπος οὗτος· οὐκ ἔστι τοῦτο, ἀλλ' ἡ οἶκος Θεοῦ. 5
 ἐπιφωνεῖ δέ τις ἴσως καὶ τῶν οὐχ ἡμετέρων οὐδ' ἐγγεγραμμένων,
 καὶ ἄκων ἐπιθειάζων τὰ ἡμέτερα, ὡς καλοὶ σου οἱ οἶκοι, Ἰακώβ,
 D αἱ σκηναὶ σου, Ἰσραὴλ, ὡσεὶ παράδεισοι ἐπὶ ποταμούς, καὶ ὡς
 αἱ σκηναὶ ἃς ἔπηξεν ὁ κύριος καὶ οὐκ ἄνθρωπος.

Πάλαι μὲν οὖν τῷ Θεόπτη Μωσῆι Θεῷ προστάγματι σκηνῆ 10
 κατασκευάστο θυσίαν τε θῦσαι Θεῷ καὶ ἁμαρτίας λαοῦ ἔξιλάσα-
 σθαι, καὶ τῷ Σολομῶντι δὲ βασιλεῖ ὁ ἐν Ἱεροσολύμοις ναὸς ὕστε-
 ρον, τερπνόν τι χρῆμα καὶ πάντας τοὺς ἔμπροσθεν τῷ κάλλει καὶ
 μεγέθει, καὶ τῇ πολυτελείᾳ ἀποκριννόμενος. ἀλλ' ὅσον σκιά καὶ
 E τύπος ἀληθείας καὶ πραγμάτων αὐτῶν ὑποβέβηκε, τοσοῦτον ἐκεῖνα 15
 τοῦ νῦν ἔξοικοδομηθέντος ναοῦ τῷ πιστῷ καὶ μεγάλῳ βασιλεῖ
 ἡμῶν, οὐχ ὅτι ὁ μὲν τῆς χάριτος καὶ τοῦ πνεύματος τὰ δὲ τοῦ
 νόμου καὶ τοῦ γράμματος, ἀλλ' ὅτι καὶ τῷ κάλλει καὶ τῇ ἄλλῃ
 τεχνουργίᾳ καὶ δεξιότητι τὰ δεύτερα φέρουσι.

Καὶ τί ἂν τις ἐν οὕτῳ βραχεῖ καιρῷ τὰ τοῦ περιωνύμου 20
 τεμένους λόγῳ περιῶται περιέρχεσθαι θαύματα, ὅπου γε οὐδ'
 αὐτῇ ἢ ὕψις οὐδ' ἐπὶ σιγῶν χρόνον, καὶ τοὶ τὰς ἄλλας αἰσθή-
 F σεις τῷ τάχει κατόπιν ἄγουσα, ἀντιλαβέσθαι τούτων οὐδαμῶς

prophetarum item et patriarcharum, qui totum templum pictis imaginibus
 replent, egregium ipsi ornatum conciliant. horum alius, tametsi silet,
 haec quae olim protulerat vociferatur, "quam dilecta tabernacula tua,
 domine virtutum! concupiscit et deficit anima mea in atria domini;"
 alius vero, "quam mirabilis est locus iste! non est hoc nisi domus dei."
 succinit fortasse alius, qui nec ex nostris nec in libro descriptus, vel
 invitus nostra divinitus celebrat, "quam pulchrae domus tuae, Iacob;
 tabernacula tua, Israel! tanquam paradisi super flumina, et sicut taber-
 nacula, quae fixit deus et non homo."

Olim quidem a dei conspectore Moyse dei ipsius iussu taberna-
 culum excitatum est ad hostias deo immolandas ac populi delicta expi-
 anda. Salomon vero rex templum deinde Hierosolymis condidit, opus
 aspectu delectabile, quod omnia priora pulchritudine amplitudine et
 sumptu longe obscuraret. at quantum umbra et figura veritati rebus-
 que ipsis concedunt, tantum illa huic templo, quod iam fidelis magnus-
 que imperator noster extruxit; non quia hoc gratiae et spiritus, illa
 vero legis et literae opus sunt, sed quia pulchritudine arte et aedificii
 elegantia vetera illa secundas ferunt.

Ecquis vero tam brevi temporis spatio celeberrimi templi mira-
 cula tentet oratione percurrere, quando ne ipsum quidem visum, etsi
 reliquos sensus caecitate longe superet, haec longo temporis intervallo

ἐλέγχεται κατισχύουσα. χαίρω γοῦν ἔγωγε οὐδὲν ἤττον, εἰ καὶ τὸ ἔλαττον ὁ λόγος ἀπηνέγκατο, ἢ εἰ καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ μέτρον τῆς ἰκανῶς ἐχοδοῦς ἀφίκετο διηγήσεως· οὐ γὰρ τῆς ἐκ λόγου δυνάμειος ἐπίδειξεν, ἀλλὰ τὸ κάλλιστόν τε εἶναι τὸν ναὸν καὶ 5 ὠραιότατον καὶ νικῶντα νόμους ἐκφράσεως παραστήσαι προή- P 121 ρημαι.

Ἀλλὰ μοι πρὸς σέ ὁ τοῦ λόγου δρόμος τὸν τοῦ συλλόγου αἵτιον ἐπιστρεφόμενος ἰθυνέσθω. χαῖρε τοιγαροῦν, ὦ βασιλεῦ Θεοχαριτώτατε καὶ Θεοφιλέστατε, καὶ ἀνακαινίζου τὴν κατὰ 10 σῶμα καὶ ψυχὴν ἐπ' ἔργοις ἀγαθοῖς ἀκμᾶζων νεότητι· τοῦ τε περιωνύμου ναοῦ καὶ τῶν τῆς σῆς σοφίας ἔργων καὶ χειρὸς ἐορτάζων τὰ ἐγκαίνια ἔτεινε καὶ κατευοδοῦ, καὶ βασιλευε, ἔνεκεν B ἀληθείας καὶ πραότητος καὶ δικαιοσύνης. ὁδηγεῖ γάρ, ὡς ἔνεστιν ἰδεῖν ἐναργῶς, καὶ ὁδηγήσει σε ἢ τοῦ ὑψηλοῦ δεξιᾶ τοῦ κρίσαν- 15 τός σε καὶ ἐξ αὐτῶν σπαργάνων εἰς βασιλεῖα τοῦ οἰκείου καὶ περιουσίου λαοῦ χρισσαντος. συνευφραίνου καὶ συνακαινίζου καὶ αὐτός, τῶν ὅσους ἤλιος ἐπέειδε Καισάρων τὸ ἐγκαλλώπισμα, σοφία τε καὶ συνέσει τοὺς ἔμπροσθεν παρευδοκιμῶν καὶ τῇ θείᾳ σε ψήφῳ, ἀλλὰ μὴ σπουδαρχήσαντα, μηδ' ἀνθρωπίναις περι- 20 δρομαῖς τὴν τηλικαύτην ἀρχὴν ἀναδέξασθαι. συνευφραίνου τοι- C νον καὶ συνακαινίζου τῷ μέτοχόν σε προσειληφότε καὶ κοινωνὸν τῆς βασιλείας ἐπὶ κοινῇ τε σωτηρίᾳ τῶν ἀρχομένων, καὶ ἀξίως τῆς εἰς αὐτὸν εὐνοίας καὶ ἀψευδεστάτης ἀγαπήσεως. διὰ γὰρ

satis percipere vel comprehendere posse liquet? non itaque minore gaudio repleor, etiamsi rebus ipsis minor oratio videatur, quam si haec pro rei dignitate enarrassem. non enim id propositum fuit ut dicendi vim ostentarem, sed ut templum pulcherrimum ac venustissimum esse longeque descriptionis leges vincere comprobarem.

Verum ad te, celebritatis auctorem, orationis cursus dirigatur. gaude itaque, imperator deo acceptissime ac religiosissime, ac renovare, tum iuventute corporis et animae in bonis operibus florens, tum celeberrimi templi operumque sapientiae manusque tuae encaenia celebrans: intendé, prospere procede, et regna propter veritatem et mansuetudinem et iustitiam; nam deducit, ut palam videre licet, deducetque te dextera altissimi, qui creavit te et ab ipsis incunabulis in proprii ac peculiaris populi sui imperatorem unxit. collaetare pariter atque innovare ipse, omnium quos unquam sol aspexit gloria Caesarum, quippe sapientiae ac prudentiae laude maioribus longe praecellens, quodque divino suffragio, non ambitu et humanis machinationibus tantum imperium excipias. laetare igitur et innovare cum eo qui te imperii socium atque consortem ad communem subditorum utilitatem, ut affectum verisimamque erga eum dilectionem tuam decebat, allegit. per vestram

τῆς ὑμετέρας δνάδος ἡ τριάς εὐσεβῶς λατρευομένη τε καὶ προσκυνουμένη, τὴν ἑαυτῆς πρόνοιαν εἰς πάντας ἐξαπλοῦσά τε καὶ διαφορθεύουσα, σοφῶς πηδαλιουχεῖ καὶ διακυβερνᾷ τὸ ὑπῆκοον.

- D** Χαίρετε καὶ ὑμεῖς, ὧ τῆς βουλῆς πατέρες, πολὺὰ σεμνὴ καὶ αἰδέσιμος, πιστῶ καὶ μεγάλῳ βουσιλεῖ καὶ σεβαστῶ συνανα-5 καινιζόμενοι Καίσαρι, τοῦ περιωνύμου ναοῦ συνεορτάζοντι τὰ ἔγκαινίσματα. χαίρει δὲ καὶ συνευφραίνεται καὶ ὅσον ἱεροφαντικόν τε καὶ ἀρχιερέων πλήρωμα, οἰκτεῖον κλέος καὶ καύχημα τὴν τοῦ ναοῦ ποιούμενοι καθιέρωσιν. χαίρετε δὲ καὶ συγχορεύετε καὶ ὑμεῖς, ὧ ὑπόλοιπον καὶ φιλόθεον ἄθροισμα, ἄλλον οὐρανὸν 10
- E** ὄρωντες ἐπὶ γῆς τὸν τῆς παρθένου ναὸν ἔγκαινιζόμενον σήμερον· ἧς ταῖς πρεσβείαις τύχοιμεν ἅπαντες καὶ τῆς μακαρίας ἐκείνης καὶ ἀτελεωτήτου χάριτος καὶ ἀγαλλιύσεως ἐν Χριστῶ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. 15

enim duorum societatem trinitas pie culta et adorata, suam ad omnes providentiam explicans et transmittens, sapienter subditos regit atque gubernat.

Vos quoque gaudete, patres conscripti, gravis venerabilisque senatus, qui cum fidei atque magno imperatore et Augusto ac cum Caesare clarissimi templi encaenia pari voto celebrante renovamini. gaudet vero et una laetatur totus episcoporum et antistitum coetus, qui templi consecrationem decus sibi atque gloriam conferre ducit. gaudete item ac choreas agite vos, o religiosa multitudo, aliud caelum in terra videntes, virginis templum, cuius hodie encaenia colimus; cuius intercessionibus utinam omnes beatae illius et immortalis gratiae ac exultationis compotes efficiamur in Christo Iesu domino nostro, cui gloria et imperium nunc et semper et in saecula. amen.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΑΦΩΝ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

ΤΩΝ ΟΝΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΝΑΩ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ
ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ. *)

Εν τῷ ἡρώῳ τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου Κωνσταντίνου ἔμπροσθεν
κατὰ ἀνατολὰς κεῖται ἡ λάρναξ τοῦ αὐτοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου P 122
πορφυρᾶ, ἐν ᾗ ἀπόκειται αὐτὸς μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἑλένης.

Ἐτέρα λάρναξ πορφυρᾶ, ἐν ᾗ ἀπόκειται Κωνσταντῖνος ὁ
5 υἱὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου.

Ἐτέρα λάρναξ πορφυρᾶ, ἐν ᾗ ἀπόκειται Θεοδόσιος ὁ
μέγας.

Ἐτέρα λάρναξ πορφυρᾶ, ἐν ᾗ ἀπόκειται Θεοδόσιος ὁ
μικρός.

10 Ἐτέρα λάρναξ πράσινος Θεσσαλή, ἐν ᾗ ἀπόκειται Ζήνων. B

*) Libellum hunc ex codice Regio (C) sumptum primus edidit
Bandurinus Imp. Orient. t. 1. Antiq. Cpolit. lib. 6 p. 121.

DE SEPULCRIS IMPERATORUM

QUAE SUNT IN TEMPLO SS. APOSTOLORUM.

In heroo sancti et magni Constantini versus Orientem iacet urna eiusdem magni Constantini porphyretica, in qua depositus est ipse cum matre sua Helena.

Alia urna porphyretica, in qua depositus est Constantinus, filius magni Constantini.

Alia urna porphyretica, in qua depositus est Theodosius magnus.

Alia urna porphyretica, ubi tumulatur Theodosius iunior.

Alia urna prasina Thessalica, in qua iacet Zeno.

- Ἐτέρα λάρναξ πράσινος ἱερακίτις, ἐν ᾗ ἀπόκειται Λέων ὁ μέγας.
- Ἐτέρα λάρναξ πορφυρεῖα, ἐν ᾗ ἀπόκειται Μαρκιανὸς καὶ Πουλχερία.
- Ἐτέρα λάρναξ Νικητιανή, ἐν ᾗ ἀπόκειται Ἀναστάσιος ὁ 5 δίκυρος μετὰ Ἀριάδνης.
- C Ἐτέρα λάρναξ πράσινος Θεσσαλή, ἐν ᾗ ἀπόκειται Βασίλειος ὁ Μακεδῶν, Εὐδοκία καὶ Ἀλέξανδρος.
- Ἐτέρα λάρναξ Σαγγαρινή φλεγμενούσιος, ἐν ᾗ ἀπόκειται Λέων ὁ φιλόσοφος καὶ Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ. 10
- Ἐτέρα λάρναξ λευκή, ἡ λεγομένη βασιλική, ἐν ᾗ ἀπόκειται Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ.
- D Ἐτέρα λάρναξ πράσινος Θεσσαλή, ἐν ᾗ ἀπόκειται τὸ λείψανον τῆς ἁγίας Θεοφανοῦς καὶ Εὐδοκίας τῆς θυγατρὸς αὐτῆς. 15
- Ἐτέρα λάρναξ Βιθυνή, ἐν ᾗ ἀπόκειται Ζωὴ ἡ δευτέρα γυνὴ Λέοντος τοῦ φιλοσόφου.
- Ἐτέρα λάρναξ πράσινος Θεσσαλή, ἐν ᾗ ἀπόκειται ἡ τρίτη γυνὴ τοῦ αὐτοῦ Λέοντος.
- Ἐτέρα λάρναξ Προκοννησια, ἐν ᾗ ἀπόκειται ἡ θυγάτηρ 20 Λέοντος Ἄννα.
- Ἐτέρα λάρναξ, ἐν ᾗ ἀπόκειται Νικηφόρος ὁ Φωκᾶς.
- E Ἐτέρα λάρναξ, ἐν ᾗ ἀπόκειται Μιχαὴλ ὁ Ἀμορραῖος.

Alia urna prasina hieracitis (id est ex marmore viridi obscuro), ubi reconditus est Leo magnus.

Alia urna porphyretica, ubi tumultantur Marcianus et Pulcheria.

Alia urna Nicetiana, in qua iacet Anastasius Dicorus cum Ariadna.

Alia urna prasina Thessalica, ubi tumultantur Basilius Macedo, Eudocia et Alexander.

Alia urna Sangarina Phlegmenusia, in qua depositus est Leo philosophus et Constantinus filius eius.

Alia urna alba, quae dicitur Basilica, in qua iacet Constantinus filius eius.

Alia urna prasina Thessalica, in qua reconditae sunt reliquiae S. Theophanonis et Eudociae filiae eius.

Alia urna Bithynica, in qua tumultatur Zoe secunda uxor Leonis philosophi.

Alia urna prasina Thessalica, ubi deposita est tertia uxor eiusdem Leonis.

Alia urna Proconnesia, in qua iacet Anna Leonis filia.

Alia urna, in qua reconditur Nicephorus Phocas.

Alia urna, in qua depositus est Michael Amorrhaeus.

Ἐτέρα λάρναξ, ἐν ἣ ἀπόκειται Ῥωμανὸς ὁ υἱὸς Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογενήτου, ὁ λεγόμενος τὸ καλὸν παιδίον.

Ἐσωθεν δὲ τοῦ αὐτοῦ ναοῦ ἕτερα λάρναξ, ἐν ἣ ἀπόκειται Κωνσταντίνος ὁ Πορφυρογέννητος καὶ ἀδελφὸς βασιλέως Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου. οὗτοι εἰσιν υἱοὶ Ῥωμανοῦ τοῦ λεγομένου καλοῦ παιδίου καὶ μητρὸς αὐτῶν Θεοφανοῦς, ἐν ἣ ἀπόκειται καὶ αὐτὴ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ αὐτοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου.

Ἡρώων τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ.

10 Λάρναξ κατὰ ἀνατολὰς ἀπὸ λίθου ξένου καὶ ἀλλοκότου, μέσην χοροῖαν ἔχουσα τοῦ τε Βιθυνοῦ καὶ Χαλκηδονίτου παρὰ P 123 λίθου ὀστρέτου, ἐν ἣ ἀπόκειται Ἰουστινιανός.

Ἐτέρα λάρναξ ἀπὸ λίθου Ἱεροπολίτου, ἐν ἣ ἀπόκειται Θεοδώρα ἡ γυνὴ αὐτοῦ.

15 Ἐτέρα λάρναξ πρὸς δυσμὰς εἰς τὸ δεξιὸν μέρος, τὴν χοροῖαν ῥοδοποικίλλος, ἐν ἣ ἀπόκειται ἡ γυνὴ Ἰουστίνου.

Ἐτέρα λάρναξ λευκὴ Προικονήσιος, ἐν ἣ ἀπόκειται Ἰουστίνος ὁ μικρός.

Ἐτέρα λάρναξ Προικονήσιος, ἐν ἣ ἀπόκειται Σοφία ἡ γυνὴ B 20 Ἰουστίνου.

Alia urna, in qua tumulatur Romanus Constantini Porphyrogeniti filius, qui bonus puer cognominabatur.

Intra templum alia urna, in qua depositus est Constantinus Porphyrogenitus, frater imperatoris Basilii qui Bulgaros concidit. hi sunt filii Romani, qui bonus puer cognominabatur, et Theophanonis, quae deponitur in eadem urna ad dextrum eiusdem templi S. Constantini latus.

Heroum magni Iustiniani.

Urna ad Orientem ex lapide peregrino et extraneo, medium colorem habente Bithynicum et Chalcedonitem inter atque Ostritum; in qua depositus est Iustinianus.

Alia urna ex lapide Hieropolitano, in qua iacet Theodora uxor eius.

Alia urna ad occidentem in dextro latere, colore roseo maculis distincto, in qua iacet uxor Iustini.

Alia urna alba Proconnesia, ubi reconditus est Iustinus iunior.

Alia urna Proconnesia, ubi deposita est Sophia uxor Iustini.

- Ἐτέρα λάρναξ ἀπὸ λίθου λευκοῦ Δοκιμίνου ὄνυχιτου, ἐν ᾗ ἀπόκειται Ἡράκλειος.
- Ἐτέρα λάρναξ πράσινος Θετταλή, ἐν ᾗ ἀπόκειται Φλαβία ἡ γυνὴ αὐτοῦ.
- Ἐτέρα λάρναξ Προικονησία, ἐν ᾗ ἀπόκειται Κωνσταντῖνος ὁ πρῶτος.
- C Ἐτέρα λάρναξ πράσινος Θετταλή, ἐν ᾗ ἀπόκειται Φαύστα.
- Ἐτέρα λάρναξ Σαγγαρινή, ἐν ᾗ ἀπόκειται Κώνστας ὁ υἱὸς Κωνσταντίνου; υἱοῦ Ἡρακλείου.
- Ἐτέρα λάρναξ ἑκατοντάλιθος Σαγγαρινή, ἐν ᾗ ἀπόκειται 10 ἡ γυνὴ αὐτοῦ.
- Ἐτέρα λάρναξ Ἱεραπολίτις, ἐν ᾗ ἀπόκειται ἡ γυνὴ τοῦ Κοπρωνύμου.
- D Ἰστέον ὅτι ἡ λάρναξ τοῦ Κοπρωνύμου ἐξεβλήθη ἀπὸ τοῦ ἡρώων παρὰ Μιχαὴλ καὶ Θεοδώρας, καὶ τὸ μὲν μαρὸν αὐτοῦ 15 σῶμα κατεκαύθη, ὃ δὲ λίθος τοῦ τάφου ἐπρὸςθη, καὶ ἐχρημάτισεν εἰς συστήματα τοῦ παλατιοῦ.
- Ἐτέρα λάρναξ ἐκ λίθου Προικονησίου, ἐν ᾗ ἀπόκειται Λέων ὁ Ἰσαύρος.
- Ἐτέρα λάρναξ Προικονησίας Μιχαὴλ τοῦ τραυλοῦ καὶ 20 Θεόκλας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ.
- E Ἐτέρα λάρναξ πράσινος, ἐν ᾗ ἀπόκειται ὁ Θεόφιλος.
- Στὰ ἑτέρα, ἧτις ἐστὶ τὰ νῦν ἀσκέπαστος, ἐν ᾗ ἀπόκειται

16 ἐμπρόσθη vulgo.

Alia urna ex lapide albo docimino onychita, ubi iacet Heraclius.
 Alia urna prasina Thessala, in qua deposita est Flavia uxor eius.
 Alia urna Proconnesia, in qua iacet Constantinus Pogonatus.
 Alia urna prasina Thessala, ubi recondita est Fausta.
 Alia urna Sangarina, in qua depositus est Constans filius Constantini, filii Heraclii.
 Alia urna. centum lapidum Sangarina, in qua recondita est uxor eius.
 Alia urna Hierapolitana, in qua iacet uxor Copronymi.
 Sciendum est urnam Copronymi eiectam fuisse ex hero a Michaelae et Theodora, execrandumque cadaver eius combustum fuisse. lapis autem sepulcri serra dissectus est et ad palatii compages destinatus.

Alia urna ex lapide Proconnesio, in qua iacet Leo Isaurus.
 Alia urna Michaelis Balbi et Theclae eius uxoris.
 Alia urna Prasiná, ubi depositus est Theophilus.
 Porticus altera, quae iam tecto caret, in qua tres urnulae por-

λαρνάκια τρία πορφυρῶ Ῥωμαῖα, τὸ πρὸς μεσημβρίαν Ἀρκαδίου, τὸ δὲ πρὸς ἄρκτον Θεοδοσίου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τὸ δὲ πρὸς ἀνατολήν Εὐδοξίας.

Στοὰ ἑτέρα τοῦ αὐτοῦ ναοῦ πρὸς ἄρκτον, ἐν ἧ καίται λάρναξ ἀπὸ λίθου τιμίου Ῥωμαίου, ἐν ἧ ἀπετέθη τὸ παμμίλαρον **F** σῶμα Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου.

Ἐτέρα λάρναξ ἀπὸ λίθου Ῥωμαίου, ἐν ἧ ἀπόκειται Ἰοβιανός.

Ἰστέον ὅτι ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Μάμαντος, πλησίον τοῦ
10 τείχους τῆς πόρτης τῆς Ξυλοκέρκου, ἐν τῷ νόρθηκι τῆς ἐκκλη- **P 124**
σίας ἔξ ἀριστεροῦ μέρους ἴσταται λάρναξ ἀπὸ λίθου ἑκατοντα-
λίθου, ἐν ἧ ἀπόκειται Κωνσταντία ἡ τοῦ Μαυρικίου γυνὴ μετὰ
τῶν τέκνων αὐτοῦ. ἐν δὲ τῇ καταφυγῇ τῆς αὐτῆς μονῆς πρὸς
ἀνατολὰς ἔξ ἀριστερῶν ἴσταται λάρναξ, ἐν ἧ ἀπόκειται τὸ σῶμα
15 Μαυρικίου σφραγέντος ἀπὸ Φωκᾶ.

Ἰστέον ὅτι ἐν τῇ μονῇ τῆς ἁγίας τριάδος τῆς ἐπονομαζο-
μένης τὰ Σταυρακίον, ἐν τῷ δεξιῷ μέρει τῆς ἐκκλησίας, ἐν τῷ
ἐκτετρῶ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ προδρόμου ἴσταται λάρναξ **B**
Σταυρακίου βασιλέως καὶ Θεοφανοῦς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ.

20 **Ei** δὲ ἐν τῇ μονῇ τῶν Λιβιδίων τῆς κυρῆς Εὐφροσύνης
ἴσταται λάρναξ ἀπὸ λίθου Βιθυνοῦ, ἐν ἧ ἀπόκειται Κωνσταν-
τίνος ὁ υἱὸς Εἰρήνης ὁ τυφλωθεὶς παρ' αὐτῆς, καὶ Μαρία ἡ
πρώτη αὐτοῦ γυνή, ἡ γεγονυῖα ἐγγονή τοῦ ἁγίου Φιλαρέτου τοῦ

phyreticae Romanae depositae sunt, quarum ea quae ad meridiem locatur Arcadii est; quae ad septentrionem, Theodosii filii eius; quae ad Orientem, Eudoxiae.

Porticus alia eiusdem templi ad septentrionem, in qua iacet urna ex lapide pretioso Romano, ubi depositum est execrandum cadaver Iuliani apostatae.

Altera urna ex lapide Romano, ubi reconditur Iovianus.

Sciendum est in monasterio S. Mamantis, proxime murum portae Xylocerci, in narthece ecclesiae a sinistro latere urnam stare ex lapide tessellis lapideis distincto, in qua reconditur Constantia Mauricii uxor cum filiis suis. in loco autem abdito eiusdem monasterii ad orientem a sinistro latere stat urna, in qua reconditur corpus Mauricii, qui a Phoca occisus est.

Sciendum est in monasterio S. Trinitatis, quae cognominatur Stauracii, a dextro latere ecclesiae, in oratorio S. Ioannis praecursoris, stare urnam Stauracii imperatoris et Theophanonis uxoris eius.

Et in monasterio Libadiorum dominae Euphrosynae locatur urna ex lapide Bithyno, in qua iacet Constantinus filius Irenes, ab ea caecatus, et Maria eius prima uxor, abneptis S. Philareti Eleemonis,

ἐλεήμονος, καὶ αἱ δύο αὐτῶν θυγατέρες, *Βιρήνη* καὶ *Ἐδφροσύνη*, ἡ γυνὴ *Μιχαὴλ* βασιλέως τοῦ τραυλοῦ, καὶ *Ἄννα* ἡ θυγάτηρ *Θεοφίλου* τοῦ βασιλέως.

C Ἰστέον ἔτι ἐν τῇ γυναικείῳ μονῇ τῶν *Γαστριῶν*, εἰς τὸ πρὸς ἀνατολὰς δεξιὸν μέρος τῆς ἐκκλησίας, ἐτάφη τὸ σῶμα τῆς ἁγίας *Θεοδώρας* τῆς γυναικὸς *Θεοφίλου* τοῦ βασιλέως, καὶ αἱ τρεῖς αὐτῆς θυγατέρες *Θέκλα* *Ἀναστασία* καὶ *Πουλχερία*.

duaeque ipsorum filiae, Irene et Euphrosyne, uxor Michaelis Balbi, et Anna filia Theophili imperatoris.

Sciendum est in monasterio Gynaecei Gastriorum, ad dextrum latus ecclesiae versus Orientem, sepultum esse corpus S. Theodoraе, uxoris Theophili imperatoris, tresque filias ipsius Theclam Anastasiam et Pulcheriam.

IOANNIS MEURSI ET PETRI LAMBECH

AD

GEORGIIUM CODINUM

NOTAE ET ANIMADVERSIONES.

U. S. GOVERNMENT PRINTING OFFICE

1964 O - 348-000

1. The following information is for your information only.

MEURSII ET LAMBECII AD CODINUM NOTAE.

p. 3. [Γεωργίου τοῦ Κωδίνου] facilius dixerim quo tempore hic auctor non vixerit quam quo vixerit. in libro enim de Officiis aulae Cpolitanae meminit Ioannis Cantacuzeni et Theodori Metochitae, qui sub primis Palaeologis aetatem egerunt. MEURS.

p. 3. περὶ τῶν πατρῶν τῆς Κωνσταντίνου πόλεως scripsere etiam Leo Byzantius libris septem, teste Suida, et Priscus Panita, qui temporibus Theodosii vixit. auctor est idem Suidas in Πρίσκοσ. et meminit huius non semel Iordanes de Reb. Get. sed corruptum eius nomen est apud Euagrium Hist. Eccl. 2 1: Μαρκιανὸς τοίνυν καὶ ἄλλοι τε πολλοῖς καὶ μὲν καὶ πατρίσκη ἱστοροῦνται τῷ ἔηταρι. corrigo καὶ ἄλλοις τε πολλοῖς καὶ μὲν καὶ Πρίσκη ἱστοροῦνται. et postea apud eundem occurrit incorruptum. eius Eclogas de legationibus edidit nuper eruditissimus vir, David Hoeschelius. MEURS.

p. 3 v. 1. [Codex C apud Bandurium ita incipit.

ἔρχει σὸν θεῶ ἀγίῳ τὰ πάτρια τῆς πόλεως.

Ὡ πῶς μετῆλθες τὰς κεκρυμμένας πάγας,
καὶ πῶς σοφῶς ἤγαγες αὐτὰς εἰς φάος;
εἰ μὴ γὰρ αὐτὸς ἐκ θεοῦ ἐπισκέπτου (ἐπισκέπου?),
οὐκ ἂν καθ' ἑαυτὸν δυσμενῶν ὄφρον, μέδον.
χῶρει κατ' ἄκρων ἀρεταῖς ἐστεμμένος.
ἔχεις γὰρ αὐτὰς συμμαχοῦσας σοι πάλαι,
ὄπλον κραταιὸν εἶδες ἐν μάχαις [φέρειν add Band.]
φρόνησιν ἀνδρείαν τε καὶ σωφροσύνην,
δικαιοσύνην, συναξενγμένας ταυτάς,
θεοῦ φυλάττων ἐντολάς, αὐτοκράτορ,
πραῦς ταπεινὸς καὶ γαληνὸς τυγχάνεις.
σύμπασιν ἀπλοῖς σπαντὸν τοῖς μονοτρόποις (i. e. monachis),
καὶ πλουτοποιεῖς δωρεαῖς ὑπερτάτοις·
ὄθεν εἰς Χριστὸς ἀνταμείβεται πλέον
σκέπτον, φυλάττων ἐν πάλαις ἐναντίων,
τ' αὐτοῦσ τροπῶν (τροπώσας Band.) δεξιὸς ὀλοτρόπως.

μνήμην λοιπὸν ἄπανστον ἐν βίῳ, ἀναξ,
τῶν σῶν τροπαίων, μὴ μαρανθεῖσαν χρόνον,
οἴκους ναοὺς στήλας τε καὶ τευχῶν θέσεις,
ἐς ἐν συνάψας ἀκριβῶς Βυζαντίου,
Ἀλεξίῳ μέδοντι Κομνηνῷ φέρω.]

p. 3 v. 5. Βορβύζης] vocatur βαρβύβυσσος apud Suidam in Ἡράκλειος. MEURS.

p. 4 v. 6. νήσου τῆς νῦν Καταγωνίας] Meursius in notis ad Hesychium pro καταγωνίας hic legendum censet Καταωνίας. sed profecto, quisquis Cornelii Nepotis, Constantini Porphyrogeniti et reliqua ab eo citata geographorum loca inspiciet, primo animadvertet intuitu Cataoniam, cuius ibi mentio fit, non esse insulam sed regionem supra Ciliciam in continentem sitam, quae etiam pro parte Cappadociae habetur. vera igitur huius loci emendatio haec est: ἀπὸ Νίσου τὸ γένος κατάγοντας. Nisus autem hic intelligitur Pandionis filius, Megarensium rex, a quo ipsa Megaris Νισαία denominata fuit, ut testatur Stephanus: Νισαία, inquit, ἐπίνειον Μεγαρίδος καὶ ἀντὶ ἧ Μεγαρέως, ἀπὸ Νίσου τοῦ Πανδίωνος. vide praeterea Strabonem principio libri noni, et scholiasten Theocriti ad ista verba Idyll. 12: Νισαῖοι Μεγαρεῖς. similiter etiam corrigendus et vertendus est Hesychius, apud quem perperam legitur ἀπὸ νήσου τὸ γένος κατάγοντας, quod interpres vertit ex insula oriundos. LAMB.

p. 4 v. 18. κέρας] Plinius l. 4 c. 11 appellat Chryso-ceras, et promontorium facit. Strabo et Polybius sinum dicunt. MEURS.

p. 4 v. 20. Κερόεσσα] sic quoque a Stephano vocatur in Βυζάντιον: ergo corrige Etymologici auctorem in Βύζαντες: ἐκλήθη δὲ ἀπὸ Βύζαντος τοῦ Κερόεσσης τῆς Ἰουῆς θυγατρὸς καὶ Ποσειδῶνος. male hodie τοῦ Κρεούσης. MEURS.

p. 5 v. 6. Βυζίης] ut ratio constet derivationi nominis Byzantis, non dubium est quin scribendum sit Βύζης. [non peius Βύζας a Βυζίη quam κέρας a Κερόεσσα.] quod autem addit Codinus, Byzantios ad colendum memoriam Nymphae Byzae aquas eiuꝝ haurire solitos fuisse, id referendum esse puto ad Borbyzen fluvium, qui itidem Byzantia educator creditus fuit. LAMB.

p. 5 v. 22. ὁ μὲν οὖν Βύζας] factum hoc regnante Tullo Hostilio. Cassiodorus in Chronico: *Tullus Hostilius regnavit annis 32, qui primus apud Romanos purpura usus est. huius temporibus Chalcedon conditur et Byzantium, quae nunc Cpolis dicitur.* MEURS.

p. 6 v. 3. τοὺς γὰρ ἐν ἀντὶ πύργους] de septem Byzantii turribus huic loco congrua vide apud Suidam in Βυζάντιον, Cedrenum, et Zonaram Annal. 3 in initio. MEURS.

p. 6 v. 8. *ιστάμενον ἐντὸς τοῦ τείχους*] scribe τοῖς ἐντὸς *ισταμένοις τοῦ τείχους*, ut referantur haec verba non ad turrim Herculis sed ad urbis incolas. confirmant hanc lectionem Hesychius et fragmentum historicum de turribus vocalibus Byzantii, quod ex antiquo codice bibliothecae Regiae depromptum huc apposui. *ὅτι Βύζας ὁ τὸ Βυζάντιον κτίσας τὴν πόλιν ἀνήγειρεν τείχεσι μεγάλοις καὶ πύργοις περικαλλέειν ἑπτὰ ξέρον δὲ τινα καὶ ἀξιοθαύμαστον οἱ πύργοι οὗτοι τὴν ἐνέργειαν εἶχον. εἴποτε γὰρ φησι σάλπιγξ ἢ φωνὴ τις ἐτέρω, ἀνδραποῦ τυχόν ἢ ἄλλου ζῶον ἢ καὶ λίθου βολῆς, ἐνὸς τῶν ἑπτὰ τούτων πύργων ἐπεγένετο, εὐθύς εἰς τὸν μετ' αὐτὸν ὁ ἦχος διέβαινε, καὶ καθεξῆς διὰ τῶν ἄλλων μέχρι τοῦ ἐσχάτου παρεπέμπετο, καθαρὸς οἷος ἐξ ἀρχῆς ἐξεφωνήθη, εἴτε ξνασθρος εἴτε καὶ ἀνασθρος. ἀλλὰ καὶ ὁ εἰς τῶν ἑπτὰ τούτων πύργων, ὁ καὶ τοῦ Ἡρακλέους καλούμενος, τὰ τῶν πολεμίων ἔξωθεν μυστήρια, τῶν εἰς πολιορκίαν τυχόν τῆς πόλεως καθισταμένων, ξνηκα ἐποίει τοῖς ἐντὸς καὶ ἀκουστά. Ἰδρυτο δὲ ὁ πύργος οὗτος ἐν τῷ τῆς ἀκροπόλεως λόφῳ, ὃς νῦν Κυνήγιον ὀνομάζεται.* caeterum ex hoc fragmento et antiquissimo codice Palatino Hesychius quoque corrigendus est, apud quem perperam legitur *σάλπιγξ ἢ φωνῆ* τις ἐτέρω pro *σάλπιγξ ἢ φωνὴ* τις ἐτέρω. LAMB.

p. 6 v. 13. *Μηνά*] de hoc Mena infra dicemus. MEURS. sensus est, templum Neptuni in eadem urbis regione fuisse ubi postea S. Menae martyri aedes dicata est. quare frustra obiiciunt quidam Codinum dicere quod templum S. Menae antea Iovis fanum fuerit. nam licet hoc verum sit, non propterea sequitur alterum falsum esse; cum idem templum eodem tempore et Iovis fanum esse potuerit, et in eadem urbis regione exstructum esse in qua Neptuni fanum situm erat. LAMB.

p. 6 v. 17. *Στρατηγίου*] Severus postea restauravit. vide Suidam in *Σεβήρως*. MEURS.

p. 6 v. 20. *Συκαῖς*] palatium erat. Victor Cumanensis in Chronico: *Theodosius Cpoli Sugas relegatus totum pene palatium et maximam regiae urbis partem sua perfidia maculavit.* et in propinquo portus. Strab. l. 7: *ἐπὶ τὸν ἐπὶ τῇ συκῇ καλούμενον λιμένα.* Zonaras in Leontio: *ἄμα τῷ στόλῳ καταλαβάν τὸ Βυζάντιον ἐν συκαῖς τὰ σκάφη προσώρμισεν.* mentio etiam huius loci est Novell. 59 et apud Euagrium 3 33, item 4 36. vide nostrum Glossarium in *σκάλα*. MEURS.

p. 7 v. 5. post vocem *προθυμούμενος* interponendum est: hucusque enim sermo fuit de Haemo, caetera vero quae sequuntur, ad Byzantem pertinere atque ita supplenda esse censeo: *οὐχ ὑπομείνας δὲ ὁ Βύζας τὴν ἔφοδον τοῦ βαρβάρου,* etc. eodem modo corrigendus est Hesychius, apud quem aequae inutilis hic locus legitur. LAMB.

p. 7 v. 13. τῆ τῶν δρακόντων συμμαχίᾳ] eodem strategate adversus Eumenem usus est Hannibal, ut refert Cornelius Nepos in eius vita. LAMB.

p. 8 v. 2. τῆς γείτονος Χαλκηδόνος] nam septem tantum stadiis distabat. Plinius l. 6 c. ult. MEURS.

p. 8 v. 3. δεκαεννέα ἔτεσιν] Herodotus l. 4 septendecim tantum. MEURS.

p. 8 v. 9. τυφλοὺς ἐκάλεσαν] Tacitus Annal. 12, Polybius l. 4, Strabo l. 7, Herodotus etiam l. 4, Plinius 5 32, Manasses in Annalibus. MEURS.

p. 8 v. 22. πρὸς τὰς τῶν ὑδάτων δεξαμενάς] ad hunc Codini locum illustrandum pertinet fragmentum historicum, quod ex antiquo codice bibliothecae Regiae excerptum hic subiunxi. ὅτι ἐνοχλουμένων ὕστερον τῶν Βυζαντιῶν ὑπὸ τῶν ὄψεων, διαφθειρόντων αὐτοῖς τὰ ὕδατα, ὁ Τυανεύς Ἀπολλωνίου ἀπὸ λίθου ξεστοῦ τρεῖς ἀνέστησε πελαργούς, οἱ τινες οὐκ ἐῶσιν ἐπιφοιτῆσαι τῆ πόλει πελαργούς. ἐκείνοι γὰρ πνίγοντες τοὺς ὄφεις πρώην ἠπόντιζον νεκροὺς κατὰ τῶν δεξαμενῶν. LAMB.

p. 9 v. 2. πελαργούς] id est, ciconiarum statuas magice consecratas seu τετελεσμένας, quae ciconias ingredi prohibebant. huc respexit Iustinus Martyr ita loquens: εἰ θεός ἐστι δημιουργὸς καὶ δεσπότης τῆς κτίσεως, πῶς τὰ Ἀπολλωνίου τελέσματα ἐν τοῖς μέρεσι τῆς κτίσεως δύνανται; καὶ γὰρ θαλάττης ὄρμας καὶ ἀνέμων φορὰς καὶ μυιῶν καὶ θηρίων ἐπιδρομάς, ὡς ὀρώμεν, κωλύουσι. vide prolixius super hac re disserentem Salmasium in Flavianum Vopiscum. hoc duntaxat addo, eiusdem generis τελέσματα fuisse illa σεισμῶν φυλακτήρια, quae Marinus in posteriore parte vitae Procli, hactenus inedita, ab ipso ait erecta fuisse; item illa ἀγάλματα ὑγείας περιποιητικὰ καὶ νοσοποιαὶ δημιουργήματα, quorum meminit Psellus in libro ἀνεκδότῳ, cui titulus est τίνα περὶ δαιμόνων δοξάζουσιν Ἐλληνες. LAMB.

p. 9 v. 13. νεφέλας πυρὸς vocat nubes ardentes et lucidas. simili loquendi formula utitur Suidas in v. Μαξέντιος: εἶδεν, inquit, ἐν τῷ οὐρανῷ στῦλον πυρός. LAMB.

p. 9 v. 17. οὐ δὴ χάριν] ob eandem causam aliquot Byzantium numismatibus figuram lunae insculptam videmus, cum hac inscriptione: ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΣΩΤΕΙΡΑ. LAMB.

p. 10 v. 7. κίονα ἐν ᾧ δάμαλις] mansit haec columna ad tempora usque Constantini Leonis F., ut ex Cedreno accipimus. MEURS. huius statuæ meminit antiquus ineditus chronographus, qui in bibliotheca Regia asservatur, his verbis: γίνεται δὲ τῷ Ἰνάχῳ θυγάτηρ ὄνομα Ἰώ. ταύτης ἐπώνυμος ὁ βόσπορος ἐκλήθη τοῦ Βυζαντίου, ἀφ' οὗ στήλην ἔστησαν δαμά-

λεως ἐν πλοιοις πρὸς τὸ ἀντίπερον τῆς ἀκροπόλεως Βυζαντίου.
LAMB.

p. 10 v. 11. Ἰναχίης οὐκ εἶμι βοός] hoc epigramma alii Dioscoridi cuidam, alii Hecataeo adscribunt. exstat Anthologiae l. 3. MEURS.

p. 11 v. 1. τραφέντων] scribe [cum Hesychio] γράφέντων. sensus est, Timesium non natione sed iure tantum municipali Argivum fuisse. eiusmodi cives Latine *adscripticii* dicuntur, quibus opponuntur *nativi*. egregius hac de re Ciceronis locus exstat in oratione pro L. Cornelio Balbo. *in Graecis*, inquit, *civitatibus videmus Athenis Rhodios Lacedaemonios caeterosque undique adscribi, multarumque esse eosdem homines civitatum.* idem Archiam poetam adscripticium civem vocat et Heracleae adscriptum fuisse ait. hoc loco igitur simplex γράφειν idem est atque πολιτογραφεῖν seu *in civitatem adscribere*. hinc quoque corrigenda est Latina versio Hesychii: frustra enim eius interpres antiquam et genuinam codicis Palatini lectionem sollicitat et pro γραφέντων legendum censet τραφέντων. idem ibidem annotat Timesium hunc fuisse patrem Pescennii Nigri, qui cum Severo de imperio dimicavit. sed praeterquam quod ex Aelio Spartiano et Dione constat Pescennium Nigrum Italum fuisse et patrem habuisse Annum Fuscum, matrem vero Lampridiam, vel sola distantia temporum, quibus vixerunt, errori detegendo sufficit, quia alter Graecia Romanorum consulum armis nondum subiugata floruit, alter autem aliquot centum annis post Severo imperatori fuit coaetaneus. LAMB.

p. 11 v. 2. πρὸς τῷ λεγόμενῳ Ἐφεσιᾶτι] in uno cod. Vat. legitur πρὸς τὸν λεγόμενον Ἐφαστάτην, in alio Ἐφασάτην. mihi dubium non est quin locus nominatus Ἐφασιάτης vel Ἐφασίτης idem sit atque portus Ephesiorum, cuius meminit Dionysius Byzantius his verbis, εἶπερ ἄρα τῶν γνησίων εἰσίν: *his*, inquit, *ante commemoratis locis proximus succedit Phosphorus locus, qui vel a Diana vel a vicina antiqua Pharo cognomen traxit. huic adiunctum et continens longum littus vocatum Ephesiorum est portus, a multis navibus Ephesiorum huc appulsis.* sed procul dubio ibi scribendum est: *huic adiunctum est continens longum littus et portus vocatus Ephesiorum.* verisimile enim est Dionysii haec verba in hunc modum Graece concepta fuisse: ἔπειτα προσεχῆς τὴ ἐστὶ καὶ μακρὸς αἰγιαλὸς καὶ ὁ λιμὴν ὁ καλούμενος Ἐφασίτης vel τῶν Ἐφασίων. similiter fere Strabo, de littore Latino loquens, ἔπειτα αὐτὸν προσεχῆς τὴ ἐστὶ καὶ ἀλλυμενός, πρὸς αὐτῷ μόνον τῷ Κιρκαιῶ λιμένιον ἔχων. item l. 4, ubi agit de ora Ligustica, et passim alibi. hoc praeterea notandum est, portum antiquitus

nuncupatum *Ἐφεσίην* hodieque paulum immutato nomine *Ἀφοσιάνην* vocari. LAMB.

p. 11 v. 8. *ἔνθ' ἰχθύς*] ultimus hic oraculi versus continet subobscuram periphrasin sinus nuncupati *Coræu*, nam cervus denotat formam eius cornu cervino similem, quoniam in multos sinus quasi in ramos finditur. per piscem vero significatur pelamys, quae ob vim fluctus intro compellentis et angustiam sinuum numerose illic capitur. utrumque confirmat Strabo l. 7 his verbis: *ἔστι δὲ τὸ Κέρας προσεχὲς τῷ Βυζαντίων τείχει, κόλπος ἀνέμων ὡς πρὸς δύοσιν ἐπὶ σταδίου ἐξήκοντα, ἰοικῶς ἰλάφου κέρατι. εἰς γὰρ πλείστους σχίζεται κόλπος ὡς ἂν κλάδους τινάς, εἰς οὓς ἐμπίπτουσα ἢ πηλαμύς ἀλλίσκεται ἐφθιάς διὰ τε τὸ πλήθος αὐτῆς καὶ τὴν βίαν τοῦ συνελανύοντος ῥοῦ καὶ τὴν στενότητα τῶν κόλπων, ὥστε καὶ χειρὶν ἀλλίσκεσθαι διὰ τὴν στενοχωρίαν.* pluribus eruditissime de hac re disputat Io. Tristanus in explicatione nummi Byzantii, cui in honorem Sabinae uxoris Hadriani imperatoris, in quo visuntur duae pelamydes cum inscriptione *BTZANTION. EIII. Δ. . . POC. TO. B.* eiusdem generis nummum vidi Romae apud Franc. Gotofredum, in cuius una parte visitur delphin medius inter duas pelamydes, cum inscriptione *BTZANTION*, ab altera vero effigies mulieris cum inscriptione *IOTALA. MAIKA. ATT.* LAMB.

p. 12 v. 3. *τὸν κρατερὸν Βύζαντα*] exstat hoc epigramma Antholog. l. 4, legiturque ibi *εἰν ἐνὶ* pro *κλονι*. exstat ibidem alterum etiam p. 298, cuius initium est *ἡμερτῆ φιδάλεια*. fuit quoque sinus Phidaliae, cuius meminit Suidas in *Ἡρακλείος*. MEURS.

p. 12 v. 14. *Περινθίοις ἐτάχθησαν δουλεύειν*] Herodianus l. 3: *ἑάλω ὕστερον λιμῶ, πᾶσά τε ἡ πόλις κατεσκάφη, καὶ θεάτρων τε καὶ λουτρῶν παντός τε κόσμου καὶ τιμῆς ἀφαιρεθὲν τὸ Βυζάντιον κώμη δουλεύειν Περινθίοις δῶρον ἐδόθη.* vide Suidam in *Σεβήρος*, Cedrenum, Manassem, Zonaram. MEURS.

p. 12 v. 17. *κατὰ τὸν τοῦ Ἰππίου Διὸς βωμόν*] per Iovem equestrem credo hic intelligi Neptunum, qui etiam *Ζεὺς θαλάσσιος* nuncupatus fuit. LAMB.

p. 12 v. 18 sq. *ἔνθα δὴ καὶ*] scribe [cum Hesychio] *ἔνθα δὴ αὐτόν φασιν τοὺς Διομήδους δαμάσαντα ἵππους Ζεὺς ἱππων τὸν τόπον ὀνομάσαι.* dicuntur autem haec per parenthesis. sensus est, thermas Zeuxippi ita nominatas fuisse διὰ τὸ τὸν Ἡρακλῆα ἐκείσε ζεῦξαι τοὺς ἵππους τοῦ Διομήδους ὑφ' ἄρμα. Eusebius in Canone chronico eas ita appellatas fuisse ait ad conservandam memoriam Zeuxippi ultimi Sicyoniorum regis. LAMB.

p. 12 v. 19. *Ζεὺς ἱππων*] multa passim celeberrimi huius balnei mentio apud scriptores. conflagravit anno 6 imperii

Iustiniani, teste Cœdreno. erat autem hic balneum etiam aliud minus, in quod exstat epigramma istud Leontii Scholastici Anthol. l. 4:

μη νεύσεια, Ζεύξιππε, παραντέλλοντι λοστρόφῳ·

καὶ μεγάλην παρ' ἄμαξεν ἐρωτύλος ἠδὲ φασίνοι. MEURS.

p. 12 v. 22. τὰ τῶν ἐφόρων γνωρίσματα] Hesychii interpres pro ἐφόρων legendum esse monet ἐφόδων, eamque secutas correctionem haec ita Latine vertit: *ubi etiamnum curvaturae ascensuum indicia exhibent, per superiora, quae aeneis obeliscis incumbunt.* sed vertendum est absque ulla Graeci textus mutatione: *ubi etiamnum metae deorum praesidium exhibent indicia, ova nimirum aeneis obeliscis imposita.* nam per ἐφόρους, hoc est praesides et inspectores, intelliguntur Dioscuri, quibus dicatum fuisse Cpolitano hippodromum ipse Hesychius paulo ante affirmat. ideoque subiungit ad sua usque tempora castrorum ibi insignia permansisse, ova nimirum supra metas aeneis obeliscis imposita. caeterum post verba τοῖς χαλκοῖς ὀβελίσκοις adde ex Hesychio, quae apud Codinum perperam omissa sunt, ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ στρατιωτικὰ τέλη προσένειμι. στρατιωτικὰ τέλη hic significant τὰ στρατιωτικὰ τεύγματα, ut apud Homerum Iliad. η': δόρπον ἔπειδ' εἶλοντο κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσιν. similiter exponenda sunt illa verba apud Hesychium, cuius interpres longe diverso sensu ita vertit: *et assignavit in hanc rem impensas e militari aerario.* GAMB.

p. 13 v. 3. Ἀντωνίνια] corrige Suidam, apud quem male legitur ἀντωντία ἢ πόλις. MEURS. post Ἀντωνίνια ἢ πόλις κατονομάζετο adde ex Hesychio quae hic omissa sunt: ἐπειδὴ δὲ τοῖς θεοῖς τῶν βασιλέων ἀπεδόθη, αὐτοῖς τὸ Βυζάντιον ἀνομάζετο, id est, *postquam autem in numerum divorum relatus est* (sc. Severus), *iterum Byzantii nomen urbs accepit.* sed apud Hesychium pro ἀπεδόθη necessario scribendum est ἀπεδόθησαν, ut referatur ad utrumque, Severum nempe et Antoninum Caracallam, quoniam ea quae praecedunt, ita sunt concepta, καὶ μέχρι μὲν οὗ περιῆν Σεβήρος καὶ ὁ τούτου παῖς Ἀντωνίνος. praeterea notandum hic occurrit, verba ἐπειδὴ δὲ τοῖς θεοῖς τῶν βασιλέων ἀπεδόθη idem valere ac si dixisset μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ: nam, ut ait Tacitus in fine libri 15 Annalium, *deum honor principi non ante habetur quam agere inter homines desierit.* simili mortis periphrasi utitur Solinus, ubi ait *Angliam salubri scientia adversus morbos resistantem, cum inter homines vivere desiisset, deam habitam fuisse.* ita enim ibi restituendum est ex antiquissimo codice R. P. Sironidi, pro eo quod vulgo legitur, *cum dedisset hominem vivere.* sic S. Augustinus de civit. Dei 2 5: *nec ullo modo, inquit, crederet verecundiam laudabilis feminae ita in contrarium divinitate mutari, ut honoribus eam talibus*

advocarent cultores sui, qualibus convictis in quempiam iaculatis, cum inter homines viveret, aures clauderet seseque subtraheret. item Seneca apotheosin Claudii enarrans, *et ille quidem, ait, animam ebullit, et eo desiit vivere videri;* atque paulo post subiungit: *ultima vox eius haec inter homines audita est.* etiam Cicero Tuscul. 1: *abiit, inquit, ad deos Hercules. nunquam abiisset, nisi, cum inter homines esset, eam sibi viam munivisset.* LAMB.

p. 13 v. 5. ἀλλ' ἐκτανάπτειν τὸν λόγον] quae hucusque Codinus narravit de originibus Byzantii, eadem ad verbum sunt quae in antiquissimo codice Palatino bibliothecae Vaticanae habentur cum hoc titulo, Πάτρια Κωνσταντινουπόλεως κατὰ Ἡσύχιον Ἰλλουστριον. LAMB.

p. 13 v. 6. ἀναστάς ἐκ Πώμης Σεβήρος] totum hoc quod sequitur, de reconciliatione Severi et Nigri, futile est et nugatorium. confundit enim Severum imperatorem cum Severo Aureliano, quem Aelius Spartianus refert filias suas Nigri filiis despondisse. *sed deceptus est, inquit, (sc. Niger) consiliis Severi Aureliani, qui filias suas eius filiis despondens persistere eum fecit in imperio.* Peseennium Nigrum Timesii filium fuisse supra duplici argumento refutavi, scilicet distantia temporum quibus vixerunt, et auctoritate Spartiani et Dionis, qui ipsam Italum fuisse aiunt, et patrem Annum Fuscum, matrem Lampridiam habuisse. sed cum omnia, quae hic a Codino de Peseennio Nigro et Severo narrantur, futilitatis summaeque levitatis plena sint, inde satis absque alio argumento liquet quam fidem mereantur quae de Timesio Nigri patre, nunquam alibi lecta, hoc loco refert. LAMB.

p. 13 v. 10. Μακεδόνων] videtur loqui de legionibus Macedonicis, quibus Severus imperator ad Byzantium expugnandum usus est. LAMB.

p. 13 v. 22. τοῦ συμπενοθεροῦ] iterum confundit Severum Aurelianum cum Severo imperatore. LAMB.

p. 14 v. 6. Μηδικῷ πυρός] quis hic Medicus ignis? quaerendum est. invenio etiam Pomaicum apud Diaconum in Leone et Michaele, quem pariter ignoro. MEURS. per ignem Medicum credo intelligendum naphtham, quam Nicander vocat τὸ Μηδείας Κολητῖδος ἐχθόμενον πῦρ, quia sponsam Iasonis hoc igne a Medea crematam ferunt, teste Plinio 2 105. alias Graeci appellant ἔλαιον Μηδείας, ut refert Procopius Gotth. 4: ἀγγελία θείου τε καὶ ἀσφάλτου ἐμπλησάμενοι καὶ φαρμάκων, ὅπερ Μηδοὶ μὲν νάφθαν καλοῦσιν, Ἕλληνας δὲ Μηδείας ἔλαιον. sed forte apud Procopium pro Μηδείας scriptum fuit Μηδίας, id est Mediae regionis. ita Ammianus Marcellinus l. 23 et Solinus c. 21 oleum Medicum nuncupant, et vetus Nicandri scholiastes φάρμακον Μηδικόν, et noster auctor hoc loco

Μηδικὸν πῦρ. de usu autem naphthae seu ignis Medici in succendendis balneis nihil alibi legi. caeterum quod Meursius ad hunc locum observat de igne Pomaico, cuius mentio fit in Historia Miscella, nullius plane momenti est. ibi enim non Pomaicus sed Romaicus legendum est. verba Historiae Miscellae l. 21 haec sunt: *porro vernali tempore venit Suphian, et comperta Romaici ignis efficacia transcurrit in Bithyniam.* ibidem paulo post: *post paululum venit et Gizid: similiter et ipse cum eadem dulcisset de humido igne, applicuit penes Saturon.* ubi nota, qui primo vocatur ignis Romaicus seu *Ρωμαϊκός*, postea appellari ignem humidum, est ergo Romaicus sive Romanus ignis idem qui Graecis dicitur *πῦρ ὑγρόν* seu ignis liquidus, quoniam per siphones emittitur. alias ignis Graecus nuncupatur, ut apud Luitprandum de rebus Imp. 3 6. in antiquo Chronico ms Cavensi vocatur ignis marinus: *anno domini 669, indict. 12, Constantinus filius Constantis superioris. huius tempore, anno quinto, ignis adinventus est marinus a Callinico architecto, qui e Syriae civitate Heliopoli profugus ad Romanos venit.* hinc corrigendus est Constantinus Porphyrogenitus de administr. Imp. c. 48, ubi agit de igne Graeco: *ίστιον, inquit, ὅτι ἐπὶ Κωνσταντίνου υἱοῦ Κωνσταντίνου, τοῦ καὶ πωγωνάτου καλουμένου, Καλλίνικός τις ἀπὸ Ἰλίου πόλεως Ῥωμαίοις προσφυγὼν τὸ διὰ τῶν σιφῶνων ἐκφερόμενον πῦρ ὑγρόν κατεσκεύασε.* pro υἱοῦ Κωνσταντίνου lege υἱοῦ Κωνσταντος, et quae sequuntur τοῦ καὶ πωγωνάτου refer ad Constantinum cuius Constans, qui in Sicilia obiit, pater fuit, ut testantur Zonaras Cedrenus et alii historici. postea pro ἀπὸ Ἰλίου πόλεως scribe ἀπὸ Ἡλιοπόλεως. LAMB.

p. 14 v. 7. *ἐκίσθη παρ' αὐτοῦ τοῦ Σεβήρου*] vide Suidam in Σεβήρος. MEURS.

p. 14 v. 9. *τοῦ τετραπλεύρου*] hanc columnam Tetrapleuri collapsam et multo tempore prostratam erexit rursum per Proclum Theodosius imperator. eamque in rem epigramma exstat Antholog. l. 4 (2 p. 239 Iac.): *κίονα τετράπλευρον κ. τ. λ.* dicit poeta *κίονα τετράπλευρον*, ut Horatius Stertinius acumen et alii alia: itaque errat interpres, qui vertit *columnam quadrilateram.* erat autem Tetrapleurum locus Cpoli, ubi statuae nudorum Cupidinum pomis sese petentium, et *ἀνεμοδούλιον* quoque dicebatur. v. Nicetas in Andronico Commeno p. 432 18 ed. Bonn. MEURS.

p. 14 v. 10. *τῆς σφενδόνης*] meminit huius loci etiam Cedrenus: *κελεύει οὖν ὁ βασιλεὺς πυρὰν ἐν τῇ σφενδόνη ἀναφθῆναι καὶ τὸν πραιπόσιτον ἐν αὐτῇ κατακαῆναι.* et hinc observa supplicia ibi de noxiis solita sumi. MEURS.

p. 14 v. 12. *κρημνώδης*] in uno cod. Vat. *perperam* le-

gitar *σκυμνάδης*, quam lectionem secutus inferius τόπον *σκυμνάδη* verterat locum catulis leonum destinatum. LAMB.

p. 14 v. 18. ἐν δὲ τῷ τριακοσιοτῷ] vide Suidam in *Κωνσταντῖνος ὁ μέγας*, item in *Κωνσταντινούπολις*. MEURS.

p. 14 v. 19. ἀπὸ Αὐγούστου Καίσαρος μοναρχίας, τῆς πρεσβυτέρας Πώμης] ita ex codicibus manuscriptis et Hesychio hunc locum restitui. antea perperam legebatur: ἀπὸ Αὐγούστου Καίσαρος ἢ μοναρχία διήλθεν τῇ πρεσβυτέρᾳ Πώμῃ. LAMB. Hesychius certe aptius (p. 48): δύο καὶ ἐξήκοντα τριακοσίων ἀπὸ τῆς Αὐγούστου Καίσαρος μοναρχίας διελλυθότων ἐνιαυτῶν τῆς πρεσβυτέρας Πώμης.

p. 14 v. 21. ἀφιγμένων, Κωνσταντῖνος ὁ Κωνσταντίου παῖς] ita haec continua serie legenda sunt. in superioribus editionibus post vocem ἀφιγμένων interpunctum erat, novo subsequente titulo: ἀρχὴ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. caetera ita legebantur: Κωνσταντῖνος ὁ Κώνσταντος παῖς etc. sed antequam ulterius progrediar, libet hic adscribere fragmentum ex incerti cuiusdam Iulii Pollucis chronico haecenus inedito, cuius collatione, quae deinceps Codinus narrat de Constantino magno et instauratione Byzantii, corrigi et illustrari possunt: ὁ δὲ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος — τυγχάνειν αὐτοῦς (ed. Hardt. p. 268 — 274). LAMB.

p. 14 v. 22. τὴν νέαν — Κωνσταντίνου] haec verba ex codicibus scriptis et Hesychio ita reformanda sunt: νέαν ἀνίστησι Πώμην τὴν νῦν Κωνσταντινούπολιν λεγομένην, καὶ προθύμως ἀνασχομένην τὴν προσηγορίαν. LAMB.

p. 15 v. 2. τοὺς Τρωαδικούς ἐμβόλους] hunc locum interpres non satis intellexit: tu verte *Troiana rostra*, erant autem rostra Cpoli varia. magna exstruxit quinto imperii anno Arcadius: duo quoque Constantinus, teste Cedreno. et erant quattuor alia, quae sub Constantino magno fecerat Eubulus, ut ipse hic auctor infra docet. meminit etiam Domnini rostrorum Cedrenus et Theodorus Anagnosta Eclog. 2, apud quem tamen corrupte legitur ἐν τοῖς Δομνίου ἐμβόλοις. corrige *Δομνίνου*. sunt ultima verba Eclogae. conflagrarunt autem ea sub Isaacio Angelo, ut testatur Nicetas in eius vita. MEURS. in codd. Vat. Codini et cod. Palatino Hesychii pro *Τρωαδικούς* legitur *Τρωαδήσιους*. *Τρωαδήσιος* autem formatum est ex Latina terminatione in *ensis*, ut *Θρακῆσιος Thracensis*, *Ναρβωνῆσιος Narbonensis*, *Λουγδοννήσιος Lugdunensis*, *Κιρκῆσιος Circensis*. intelligunt igitur Codinus et Hesychius per τοῦς *Τρωαδήσιους ἐμβόλους* nihil aliud quam *Troadenses porticus*, quarum meminit auctor antiquus in descriptione regionis duodecimae. hinc patet quantum errent qui *Τρωαδικούς ἐμβόλους* hic vertendum esse censent *Troiana rostra*. equidem antiquitus ἐμβόλος significabat *rostrum navis*: recentioribus vero

Graecis ἔμβολοι dicuntur *porticus* sive *teota ambulacra*, quo se populus ad caloris incommoda et imbres repentinos arcendos recipiebant, ita saepe apud auctores historiae Cpolitanae mentio fit τοῦ δημοσίου ἐμβόλου, τῶν δὲ ἐμβόλων τοῦ φόρου, τοῦ ἐμβόλου τῶν γαλιοπρωταίων, τῶν ἐμβόλων τοῦ Εὐβούλου καὶ Δομνίνου. ad hanc significationem vocis ἔμβολος videtur respexisse Etymologici magni auctor, qui originem eius derivat παρὰ τὸ τὸν λαὸν ἐμβαίνειν. apud Latinos quoque haec vox in eadem significatione occurrit, ut testatur Isidorus 15 2: *imbuli, vel quia sub volumine sunt, vel quia sub his ambulat: sunt enim porticus hinc inde platearum.* idem in Glossis: *imbulus, ab ambulando, ambulatorium.* sed non advertit Latinum vocabulum *imbulus* a Graeco ἔμβολος originem et significationem accepisse. LAMB.

p. 15 v. 3. ἀνήγειρε, καὶ] hic locus ex codicibus scriptis et Hesychio ita supplendus est et emendandus: ἀνήγειρε, δίκαιά τε πάντα πρὸς ζῆλον τῆς προεσβυτέρας Ρώμης ἐδώρησατο, καθὰ καὶ ἐν τῷ Στρατηγίῳ λεγομένῳ φόρῳ . . . ἀνέγραψεν ἐπὶ λιθίνῃ στήλῃς, ἑαυτοῦ τε καὶ τῆς αὐτοῦ μητρὸς Ἑλένης ἐπὶ κίονος ἀνέστησεν ἀγάλματα. LAMB.

p. 15 v. 4. τῷ Στρατηγίῳ λεγομένῳ φόρῳ] hoc forum purgari solebat, sed mox desiit, donec morem antiquum revocaret Michael Stratoticus, teste Cedreno. Zonaras Annal. 3 non in Strategio collocat, sed in Placoto. MEURS. quae hic narrantur de columna Strategii et eius inscriptione, unice illustrat Socrates Hist. Eccl. 1 14, ubi de Constantino magno et Byzantio agens, χρηματίζειν δέ, inquit, δευτέραν Ρώμην νόμῳ ἐκύρωσεν· ὃς νόμος ἐν λιθίνῃ γέγραπται στήλῃ, καὶ δημοσίᾳ ἐν τῷ καλουμένῳ στρατηγίῳ πλησίον τοῦ ἑαυτοῦ ἐφίππου παρέθηκεν. interpres vertit: *lege denique sancivit ut secunda Roma vocaretur*, etc. sed χρηματίζειν apud Socratem non significat *nominari*, sed *esse*. ita Hesychius: τὴν νέαν, inquit, ἀνέστησι Ρώμην, ἴσην αὐτὴν τῇ πρώτῃ χρηματίζειν προστάξας, id est, ut interpretatur Nicephorus Callistus l. 8, ἴσα τῇ πρώτῃ κρατεῖν καὶ οἰκονομεῖν καὶ δυναστεύειν. hoc enim lex illa Constantini columnae in Strategio positae incisa continebat, Romam atque Cpolim idem ius eandemque dignitatem habere. LAMB.

p. 15 v. 7. Αὔγουσταῖον] Procopius de aedificiis Iustiniani l. 1: ἐστὶ δέ τις ἀγορὰ πρὸ τῶν βασιλείων περιστυλος· Αὔγουσταῖον καλοῦσι τὴν ἀγορὰν οἱ Βυζάντιοι. vocabant etiam Αὔγουσταῖον, ut Cedrenus aliique et ipse hic noster infra. vide Suidam in Αὔγουστος. conflagravit autem anno quinto imperii Iustiniani, teste Cedreno. MEURS.

p. 15 v. 10 sq. ἀνέστησε καὶ δύο ἀψίδας] scribe ut legitur apud Hesychium, ἀνέστησάν τε αἱ δύο ἀψίδες. LAMB.

p. 15 v. 11. δ πορφυροῦς] huius purpureae columnae mentio passim apud auctores rerum Byzanticarum. et erat alias quoque tallium usus. corrigendus vero per occasionem est Sidonius l. 2 ep. 2: *nec pilae sunt Mediae, sed columnae, quas architecti peritiores aedificiorum purpureas nuncupavere.* hodie editur *purpuras*. MEURS.

p. 15 v. 12. ἐφ' οὐπερ ἴδρυνται Κωνσταντῖνος] Cedrenus Zonaras et alii. erant vero isti Constantini statuae inscripti quattuor hi versus,

σὺ Χριστὲ κόσμου κοίρανος καὶ δεσπότης,
σοὶ νῦν προσῆξα τήν γε σὴν δούλην πόλιν
καὶ σκῆπτρα τάδε καὶ τὸ τῆς Γῶμης κράτος.
φύλαττε ταύτην, σὼξέ τ' ἐκ πάσης βλάβης.

exstant apud Cedrenum. MEURS.

p. 15 v. 13. τοῦτο γοῦν τὸ ἄγαλμα] omne hoc quod sequitur usque τῆς πρώτης ἑβδομάδος in codicibus Vat. deest. LAMB. deest et Hesychio.

p. 15 v. 18. εἰκοστὸν ἔτος ἀγούσης] Zonaras Annal. 3. MEURS.

p. 15 v. 20. τοῦ ἀκοντίου] acontiae vocantur cometae quae iaculi modo feruntur, de quibus vide Plinium 2 25. LAMB.

p. 15 v. 22. τῆς παρασκευῆς] recentiores Graeci omnes dies Veneris παρασκευάς appellabant. vide Glossarium nostrum. MEURS. παρασκευήν Graeci vocant diem Veneris instituto S. Sylvestri, eius nominis primi pontificis Romani, in cuius actis haec leguntur: *παρὰ γὰρ τοῖς Ἕλλησι τῶν ἡμερῶν τῆς ἑβδομάδος ὀνομαζομένων Ἥλιου Σελήνης Ἄρεος Ἐρμου Διὸς Ἀφροδίτης Κρόνου, ὁ ἅγιος Σιλβέστρος μετανόμασεν, τὴν μὲν τῆς Σελήνης ἡμέραν καλέσας δευτέραν, τὴν δὲ τοῦ Ἄρεος τρίτην, τὴν δὲ τοῦ Ἐρμου τετράδα, τὴν δὲ τοῦ Διὸς πέμπτην, τὴν δὲ τῆς Ἀφροδίτης παρασκευήν, τὴν δὲ τοῦ Κρόνου ἐκ τῆς παλαιᾶς διαθήκης σάββατον. τὴν δὲ τοῦ Ἥλιου, οἷα δὴ τῇ δεσποτικῇ ἀναστάσει κεκοσμημένην, κυριακὴν ὀνόμασε.* LAMB.

p. 15 v. 22. τῆς πρώτης ἑβδομάδος] quadragesimae septimanas numero suo distinguebant, dicebantque ἡ πρώτη, ἡ δευτέρα, usque ad septimam, quam τὴν μεγάλην appellabant. de prima Nicetas p. 301 19 et 702 21 et primae huius hebdomadis quinque diebus erant pervigilia. Ioannes episcopus Citri in resp. ad Cabasilam: *αἱ τοιαῦται δὲ παννυχίδες γίνονται μὲν καὶ ἐν ἄλλοις καιροῖς, ἐξαιρέτως δὲ ἐν ταῖς πέντε ἡμέραις τῆς πρώτης ἑβδομάδος τῶν νηστειῶν.* sextam nominat Nicetas p. 753 12. at septimam, ut dixi, τὴν μεγάλην vocabant. itaque apud hunc nostrum libro de Officiis aulae CP legitur ἀκολουθία τῆς μεγάλης ἑβδομάδος. apud Etymologici auctorem

ἰδεξιοῦτο τὸ λευτήριον εἰς τὸν κάνονα τῆς μεγάλης ἐβδομάδος. MEURS.

p. 16 v. 1. οὗτος δὲ] de Constantino magno intelligendum est. in cod. Vat. scriptum reperi, ut in Hesychio, ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ etc. LAMB.

p. 16 v. 3. τῆς Παλλάδος ἰδρύματα] Zonaras Annal. 3 non duo Palladia sed unum narrat; et constituit non in senatu sed in foro Placoto. MEURS.

p. 16 v. 4. αὐτοὺς ἡμερησίους] corrigo ἄρτους ἡμερησίους. vide Glossarium nostrum in καλαῖνοι. MEURS.

p. 16 v. 7. τῶν ὑπ' αὐτοῦ ξιφέντων καλάμων] quorsum hic calami? superest ea vox, itaque elicio. Suidas me confirmat, cuius in hac ipsa re ea verba: προσέθηκε δὲ τούτοις καὶ κρέα καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον, ὧν μέχρι τινὸς ἡ πόλις ἠπόλαυσε τῶν ὑπ' αὐτοῦ ξιφέντων φέρουσα τὰ γνωρίσματα. nisi pro καλάμων malis reponere καλαῖνων. MEURS. καλάμων γνωρίσματα vocat tesseras panarias, quibus quasi signis et symbolis quibusdam prolatis ii cognoscebantur quos annonarum civicarum erogationibus frui ius erat. Iulius Pollux in Fragmento chronico paulo ante citato καλάμων συντόμια vocat. vide plenissime super hoc Codini loco disserentem Salmasium in notis ad Flavianum Vopiscum. LAMB.

p. 16 v. 8. νόμους τε καὶ συμβόλαια καθ' ἐκάστην τιθεῖς] scribe νόμους τε περὶ τῶν καθ' ἐκάστην συμβολαίων τιθεῖς. sic infra νόμους τε inquit περὶ τῶν καθ' ἡμέραν συμβολαίων τιθέμενος. Latinis τὰ καθ' ἐκάστην συμβόλαια dicantur res quotidianae; qua significatione Caius IC aliquos de suis commentariis iuris inscripsit *rerum quotidianarum*, in quibus disputabat περὶ τῶν καθ' ἐκάστην ἡμέραν κινουμένων πραγμάτων, ut refert Theophilus Iustinianarum Institutionum interpres. LAMB.

p. 16 v. 16. ἀφ' ἧς ἀφηρέθησαν] Suidas in Σοφία. MEURS.

p. 16 v. 17. Κάρον τοῦ πατρὸς Διοκλητιανοῦ] an igitur Carus pater Diocletiani? nego clare. adi Aurelium Victorem: ille tibi Dalmatam dicit et libertum Anulini senatoris. sed apud Suidam quoque in Σοφία est Κάρον πατρῶου Διοκλητιανοῦ. quid ergo? scribendum censeo utrobique Κάρον τοῦ πατρὸς Διοκλητιανοῦ. nam Carus praedecessor Diocletiani fuit. MEURS. haec verba in omnibus fere codicibus diverse leguntur. in uno Vat. cod. scriptum inveni καρίον, in alio καὶ Καράτου τοῦ πατρικίου Διοκλητιανοῦ, in anonymi Collectaneis καὶ κάρον τοῦ πατροῦ Διοκλητιανοῦ, in cod. Vallicellano καὶ Κάρον καὶ Διοκλητιανοῦ. apud Suidam legitur καὶ Κάρον πατρῶον Διοκλητιανοῦ. in alio codice scriptum reperi τοῦ τε Διὸς καὶ Κάρον τοῦ πατρὸς καὶ Διοκλητιανοῦ, quod satis mihi

probatur. nam ut alias observavi Constantium Chlorum, Constantinum magnum, et filios eius Constantium Constantem et Constantinum, item Severum imperatorem et Severum Aurelianum, Iustinus et Iustinianos, Valerianum et Aurelianum imperatores a Codino ob nominum similitudinem inter se confundi, ita hoc quoque loco Cari et Carini eius filii nomina ipsum confundere existimo, eamque ob causam nomini Cari addidisse τοῦ πατρός, scilicet ut Carum patrem a Carino filio distingueret. Meursius pro Κάρου τοῦ πατρός Διοκλητιανού legendum censet Κάρου τοῦ πατρὸς Διοκλητιανού: quam emendationem ut ingeniosam quidem laudo, sed ut pro genuina Codini lectione habeam, vetat unanimis omnium mss codicum contradictio. LAMB.

p. 16 v. 20. ὁ νότιος πόλος] satis mihi suspecta est haec poli australis statua. in anonymi Collectaneis Chronicis n. 191 legitur ὁ νομάτιος πῶλος: quare vereor ne legendum sit ὁ νομάδειος πῶλος, ut fuerit statua pulli equini, capite proni, forma pascentis, quales in antiquis nummis spectantur plurimi. subiicere libet pro exemplo rarissimum nummum M. Opellii Macrini imperatoris, in quo visitur equus pascentis inter duas faces, cum inscriptione ΕΠΙΜΙΚΤΟΣ ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. possidetur autem hic nummus a Francisco Gotofredo Romano. LAMB.

p. 17 v. 4. ὃν ἐν ἐνὶ καὶ αὐτὸς τέθειται] Eusebius de vita Constantini I. 4 auctor est apostolis eum sepulcra erexisse, suum vero in medio eorum, senis ad utrumque latus monumentis. MEURS. post haec verba adduntur in uno cod. Vat. non pauca, quae cum in editis tum quoque in caeteris mss codicibus desiderantur. sunt autem haec: ὅτι ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἤρξατο κτίζειν τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐν ἑτει εὐφλή, κρατήσας ἐν αὐτῇ χρόνους δεκαεννέα. περαιωθέντος οὖν τοῦ ἑνδεκάτου ἐνιαυτοῦ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως, καὶ ἀρχὴν λαβόντος τοῦ δωδεκάτου ἔτους, ἐπεχείρησεν τὴν Βύζαντος πόλιν κτίζειν. LAMB.

p. 17 v. 7. ἐν ἡμέρᾳ τετάρτῃ] perperam scriptum est in aliquot codicibus, ἡμέραις τεσσαράκοντα. LAMB.

p. 17 v. 13. τῇ ἑνδεκάτῃ τοῦ Μαΐου μηνός] observa. nova Roma condita est et nomen accepit undecima Maii: at antiqua illa 11 kal. eius mensis, ut discimus ex kalendario vetere, quod in eum diem Parilia reiicit. MEURS.

p. 17 v. 13. τὰ ἐγκαίνια τῆς πόλεως] Simocatus Hist. Maur. 1 12: ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ τῶν ἐγκαίνιων ἡμέρᾳ τῆς πόλεως. vide Glossarium nostrum. MEURS.

p. 17 v. 14. προσηγορεύθη Κωνσταντινούπολις] et hoc quidem 11 Maii. clare hic videmus. quae sunt igitur illa Nominalia, quae hiemi et sole ad Capricornum vergente tribuit

Agathias l. 6 (p. 282 2 ed. Bonn.). an loquitur de Saturnalibus, quae ex veteri Romae instituto nova quoque celebrabat? atqui haec non erant Nominalia. ergo error fuerit Agathiae, qui putaverit Saturnalium originem a dedicatione et lustrico, ut sic dicam, die urbis antiquae esse. hoc non erat praetereundum. vir doctus non recte interpretatur *natalitia*. ΜΥΡΣ. post haec verba adduntur aliqua in codice Vaticano, quae in editis desunt: ὁ αὐτός. ὅτι β' Ἰνδικτιῶνος, ἔτους, ζωλή, ἤρξεν ἐν Ῥώμῃ μετὰ Μαξιμιανοῦ καὶ Μαξεντίου ἔτη **** μόνος δὲ ἔτη ἔτερα 6', ὡς εἶναι ὁμοῦ τὰ ὅλα ἔτη τῆς αὐτοῦ βασιλείας λβ', ἐν Ῥώμῃ γ' καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει ιδ'. LAMB.

p. 17 v. 18. τοῦ στόματος] perperam in aliquot codicibus legitur στέματος et in aliis στόματος. στόμα hic significat *tribunal Hippodromi*, in quo imperator sedebat, cum ludos spectaret Circenses. sic infra p. 80 v. 17: εἰλικον ἀπὸ τῶν καγκέλλων μέχρι τοῦ βασιλικοῦ στόματος, καὶ στήσαντες ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, et p. 40 v. 7: εἰσῆει εἰς τὸ στόμα καὶ στεφανωθὲν ἐξῆει, et p. 60 v. 1: ἐπάνω ἄματος φέροντες ἄγον ἀπὸ τῶν καγκέλλων ἕως τοῦ στόματος. idem alias Codinus vocat κάθισμα βασιλικόν et καθισμα τοῦ ἑκποδρομίου. LAMB.

p. 17 v. 18. ταῦτα ἐπράχθη] verba haec non intelligenda sunt de encaeniis Cpoleos, quae 25 anno imperii Constantini celebrata sunt, sed de principio eius aedificationis, quod incidit in annum imperii Constantini 12, quando Roma Byzantium venit. ita vero haec verba esse interpretanda testatur ipse Codinus in paulo ante citato fragmento codicis Vaticani et infra p. 150 v. 17. LAMB.

p. 17 v. 18. τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας] hoc verum esse non potest: nam antea dicit accidisse tertio mense indicationis secundae. atqui indictio complectebatur quindecim annos, fuitque per eam numerari coeptum, cum occiso Maxentio pax Christianis fida ac certa a Constantino data est, decimo demum anno imperii, ut ex Eusebii Chronico discimus. ergo a principio ipsius imperii ad secundam indicationem, qua facta haec dedicatio Cpoleos, sunt necessario anni viginti quinque. et clare Cassiodorus Hieronymusque in Chroniciis suis hanc rem in annum vicesimum quintum referunt. apud Cedrenum corruptus iterum numerus est: τῷ λγ' ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας ὁ μέγας Κωνσταντῖνος τελευτᾷ, μετὰ θ' ἔτος τοῦ οἰκισμού καὶ ἔγκαινισμού τῆς Κωνσταντινουπόλεως. corrige μετὰ ἧ' ἔτος. ecoe 83 annis detrahe 8: habebis reliquos 25. hic est consensus auctorum. itaque apud eundem Cedrenum scribendum τῷ κ' ἔτει τῆς βασιλείας. hodie editur τῷ κ' ἔτει. proclivis error est, et absorptus numerus quinaris a priore litera vocis sequentis. ergo magnus error in Codino nostro. ΜΥΡΣ.

p. 18 v. 6. Ὀνορατίου] in aliquot codicibus legitur Ὀνοταρατίου. credo legendum esse Ὀνοράτου: videtur enim loqui de Honorato, qui a Constantio Constantini filio ex praefecto praetorii Galliarum primus Cpoli praefectus urbis factus est, ut scribunt Hieronymus et Nicephorus Callistus 9 44. LAMB.

p. 18 v. 8. συμπαρῶν ἐν τῇ Πελοπόδῃ] testatur ipse Eutropius l. 10 Breviarü rerum Romanarum. hinc, inquit, Iulianus rerum potitus est, ingentisque apparatu Parthis intulit bellum, cui expeditioni ego quoque interfui. LAMB.

p. 18 v. 8. ἐπιστολογράφος Κωνσταντίνος] videtur ergo Eutropius Constantino imperatori ab epistolis fuisse. sic infra p. 131 v. 24 Plutarchi cuiusdam meminit, quem vocat ἐπιστολογράφον Ἰουστινιανῶ. LAMB.

p. 18 v. 15. τῆς χαλκῆς] domus Anastasii imp. Iulianus Antholog. 4 23:

οἶκος Ἀνασταasio τυραννοφόνου βασιλῆος
μοῦνος ὑπερέλλω πανπελοροχος ἄστειο γαίης
θαῦμα φέρων πάντεσσιν.

prius χαλκόςετος dicebatur, ut discimus ex Zonara, propter aeneum videlicet tectum, cuius etiam meminit Iulianus epigrammate citato:

εἰ καὶ χαλκῆων ὀρόφων ἀμαρῶματα πέμπεις.

conflagravit sub Iustiniano, et postea denuo extracta, cum iterum prae vetustate ruinam minaretur, restaurata a Basilio, qui tribunal esse fecit, in quo ius diceretur. Cedrenus t. 2 p. 204 Bena. statua illio fuit Pulcheriae sororis Theodosii, teste Suida. erat item synagoga Iudaeorum, quam Iustinus minor anno imperii 12 ab iis redemptam convertit in ecclesiam sanctae dei genitricis, ut accipimus ex Diacono. postremis temporibus carcer fuit. Zonaras: τὴν τοῦ παλατίου χαλκόςετος, ἣτις ἦν ἢ νῦν καλουμένη χαλκῆ καὶ εἰς εἰρατὴν χρηματίζουσα. Niceas in Isaasio Angelo l. 3 (p. 582 5 ed. Bonn.). MEURS.

p. 18 v. 15. τῶν ἐξουβλιῶν] vide Glossarium nostrum. MEURS.

p. 18 v. 15. ναὸν ἀνήγειρον ἐκείσε τῶν ἀγίων ἀποστόλων] hic sepulorum erat Iuliani apostatae. Ioannes episcopus Ciri in resp.: εὐρίσκονται δὲ καὶ δυσεβεῶν βασιλέων τάφος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς ἀγίοις ναοῖς, ὡς καὶ τοῦ παραβίου Ἰουλιανῶ ἐν τῷ ναῷ τῶν ἀγίων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων. MEURS.

p. 18 v. 19. τὰ δεκαεντὶ Ἀκκούβιτα] Diaconus in Leone Constant. F: in crastino sabbato cuncto exiit imperator in tribunali decem et novem accubitium. MEURS. Graeci antiqui ἀνακλινητήρια vocabant. Latinis accubita dicuntur, ut alio Lampridius in Heliogabalo: nec cubuit in accubitis facile, nisi iis quae pilum leporinum habebant aut plumas perdicum.

vetus Lexicon ms, quod asservatur in bibliotheca Petri Segueri, magni cancellarii Franciae, interpretatur ἀκούβητα στραωνάς μαλακός εἰς ἔφος ἡμέρας, et addit: αὐται δὲ τροφῆς καὶ βλακείας εἰσὶν. idem: ἀκούβητα παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις τὸ ἀναπίπτω, ὄθεν καὶ τὰ ἀκούβητα. LAMB.

p. 18 v. 19 sq. τὸν ναὸν ἁγίου Στεφάνου] hoc templum solo iam collapsum restauravit Basilius Macedo, teste Cedreno. MEURS.

p. 19 v. 1. τὴν Μαγναύραν] Diaconus *Μαγναύραν* appellat in Mauritio et Constantino Constantis F. debet *Μαγναύραν* restitui. incuria est superiorum librariorum. hic autem personas illustres advenas excipiebant imperatores. Cedrenus: καταλαβοῦσα δὲ τὴν βασιλῖδα τῶν πόλεων, δοχῆς γενομένης, ὡς ἔθος, ἐν μαγναύρα εἰσῆχθη πρὸς βασιλέα ἐντιμῶς. et alibi eius triclinium celebravit epigrammate Iulianus, quod exstat Antholog. 4 23. Basilius etiam in tribunal convertit et ut ius ibi diceretur constituit, teste Cedreno. MEURS.

p. 19 v. 3. τὸ Σῆμα] puto rescribendum τὸ σῆμα. invenio in descriptione urbis Cpolitanae regione tertia *porticum semicrotundam, quae ex similitudine fabricae sigma Graeco vocabulo nuncupatur.* erat illic templum deiparae, quod terras motu collapsum restituit Basilius Macedo. auctores Cedrenus et Zonaras. MEURS.

p. 19 v. 3. Ὡάτων] cubiculum palatii, a forma ovata sic nominatum. meminit eius in vita Anastasii Diaconi anonymus historicus ms bibliothecae Regis Christianissimi: καὶ βροντῶν, ἰακῆν, καὶ ἀστραπῶν περὶ τὸ παλάτιον εἰλουμένων, καὶ τοῦ βασιλέως φεύγοντος ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἐν ἐνὶ τῶν κοιτανύσκων τῷ λεγομένῳ Ὡάτῳ κατέλαβεν αὐτὸν ἡ ὄρη, ὥστε αἰφνίδιον εὐρεθῆναι νεκρὸν. LAMB.

p. 19 v. 3. τὴν νέαν] Diaconus in Mauritio *Novas* appellat. MEURS.

p. 19 v. 13. καὶ Ἰππικόν] de Constantino magno loquitur. quod autem Codinus ait Constantinum Hippodromum Severi imperfectum absolvisse, confirmat his verbis chronographus ἀνόνημος καὶ ἀνέκδοτος in bibliotheca Regia: τὸ δὲ τοῦ Βυζαντίου Ἰππικὸν ἔτις Ζεβήρος ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς πρὸς Θεοφύλακον τῶν Βυζαντίων, ὅπερ οὐκ ἔφθασε τελειῶσαι, καὶ διέμεινεν ἀτέλεστον μέχρι Κωνσταντίνου τοῦ πρώτου καὶ μεγάλου Χριστιανῶν βασιλέως, ὃς κτίσας τὴν πόλιν μετανόησας Κωνσταντινούπολιν, ἣν καὶ κοσμήσας χαλκουργήμασι, καὶ τὸ Ἰππικὸν ἀναπληρώσας, πρῶτος ἐπετέλεσεν ἐν τῇ γενεθλίᾳ ἡμέρᾳ τῆς πόλεως τὸν Ἰππικὸν ἁγῶνα, ἣτις τελεῖται ἐν ἡμέρᾳ Μαΐου. LAMB.

p. 19 v. 16. τοὺς δῆμους] δῆμοι hic vocantur loca Hippodromi, ubi sedebant duae factiones populi, Prasina nemppe et Veneta. alias δῆμοι ipsas factiones significant. LAMB.

p. 20 v. 1. ὄρνιθίσους] si vera est haec lectio, verisimile est Persei potius quam Bellerophontis hanc fuisse statuam: hic enim equo Pegaso, ille vero acceptis a Mercurio talaribus per aëra iter fecisse perhibetur. caeterum in alio quodam cod. Vat. hic locus ita conceptus est: τὸ δὲ ζώδιον τοὺς ἱππικούς ἔχον πόδας ἤνεγκαν ἀπὸ τῆς. videtur ergo hic Codinus loqui de statua illa equestri in foro nuncupato Tauro posita, cuius meminit in libro de statuīs p. 42 v. 15 sqq. LAMB.

p. 20 v. 5. ἐροῦμεν] scilicet in excerptis περὶ στηλῶν καὶ θραμάτων. LAMB.

p. 20 v. 6. θέλων δὲ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος] haec omnia breviter Sozomenus 2 3: ἐπεὶ δὲ τοὺς αὐτόχθονας οὐχ ἱκανοὺς ἐνόμιζεν εἶναι πόλιτας τῷ μεγέθει τῆς πόλεως, μεγίστας οἰκίας ἀνὰ τὰς ἀγορὰς σποράδην οἰκοδομήσας, ἀνδρας ἐν λόγῳ σὺν τοῖς οἰκειοῖς δεσπότης ποιήσας ἐν ταύταις κατώκισε, τοὺς μὲν ἐκ τῆς πρεσβυτέρας Τρωμῆς τοὺς δὲ ἐξ ἐτέρων ἐθνῶν μετακαλεσάμενος. MEURS.

p. 20 v. 12 sq. τὸν Σαλτιάνα, τὸν Ἰπάρχον Μώδεστον] scribe τὸν Σαλούστιον Ἰπάρχον, τὸν Μώδεστον. Salustius hic fuit praefectus praetorii imperante Iuliano, anno Christi 362, ad quem aliquot exstant leges codicis Theodosiani. idem sequenti anno 363 consul ordinarius fuit cum Iuliano. nomen eius his corruptum legitur apud Eunarium in vita Maximi: καίτοι γὰρ ἦν Ἰπάρχος Σαλούστιος, ἀνὴρ καὶ ἐπὶ τῆς Ἰουλιανοῦ βασιλείας κοσμήσας, et paulo post: τῷ γοῦν Σαλουτίῳ τὴν ἀρχὴν παραλύσας. utrobique scribendum est Σαλούστιος et Σαλουστία. LAMB.

p. 20 v. 14. ποιήσαντας δέκα ἕξ μῆνας] verbo ποιεῖν ita hoc loco usus est ut Latini verbo *agere* pro *esse*. qua significatione dicit Virgilius (Aen. 5 51): *hunc ego Gaetulis agerem si Syrtibus exsul*. LAMB.

p. 21 v. 3. πάντα] πάντων hoc loco significat *tributum*. sic πάντα διδόναι significat *tributum pendere*. in Menologio Graecorum die 16 Augusti: καὶ δὴ τοῦ βασιλέως προθεμένου δοῦναι αὐτοῖς πάντα. in eadem significatione utitur hac voce Codinus p. 142 v. 21: εἰς δὲ τὸν ἄμβωνα καὶ τὸν σωλῆν ἐγένετο ἕξοδος χρόνου πάντων τῆς Αἰγύπτου κεντηνάρια τέτταρα. LAMB.

p. 21 v. 19. ὁ Πρόβος] meminit huius templi etiam Cedrenus. substitit hic incendium illud quod accidit sub Iustiano, anno imperii eius 34. MEURS.

p. 21 v. 21. ὁ Δομνίσιος ἔκτισεν οἶκον] etiam rostra Domnini invenio, et rettuli antea. erat ibi aedes resurrectionis Christi et Anastasiae martyris, quam refectionem lapideo ornavit Basilus fastigio, cum antea ligneum tantum esset. Cedrenus auctor est. MEURS.

p. 22 v. 4. *κοντομίτης* hoc loco cognomen est ex brevitate nasi desumptum: *κόννος* enim Graeco-barbare brevis dicitur, et *μίτη* vel *μίτης* *nasus*. eodem modo igitur *κοντομίτης* compositum est ut *κοντοσκέλης*, *κοντοχέρης*, *κοντοκλέων*, *κοντοστέφανος*. LAMB.

p. 22 v. 6. *οἱ δὲ τρεῖς π.*] Zonaras recenset etiam hospitale ab hoc Kubulo exstructum, quod sub Iustiniano conflavit. MEURS.

p. 22 v. 8. *τῶν χειρῶν τειχῶν*] hi conciderunt terrae motu sub Leone, ut testatur Diaconus. MEURS.

p. 22 v. 9. *τῶν μαγγάνων*] Mangana locus erat instrumentis bellicis et materiis mechanicis asservandis destinatus, de quo pluribus agitur p. 74 v. 15 sqq. LAMB.

p. 22 v. 10. *καὶ τῶν Εὐγενίου*] interpres vertit *ab Eugenio*. debuisse *a portis Eugenii*. nam plurali numero *τάς πύλας* efferre Graecis non insolens. erat vero porta Eugenii prope aream. ipse hic auctor lib. de Offic. aulae CP: *προὔπαντ᾽ αὐτῇ εἰς τὴν τοῦ Εὐγενίου πύλην ἐφιππος ὦν ὁ βασιλεὺς*. exstat in hanc epigramma istud Antholog. l. 4:

οὗτος Ἰουλιανὸς λαοσσόα τεῖχεα πήξας,

στῆσε τρόπαιον ἐῆς σύμβολον ἀγροπνίης,

σφάζειν ἀντιβίους ἐχθρούς ἀπάνευθε μενοιῶν,

ἢ προπάροιθε κροτεῖν τῆς πόλεως πολέμους. MEURS.

p. 22 v. 11. *μέχρι τῆς Πάβδου*] erant hic templa Demetrii et Aemiliani martyrum. auctor Cedrenus. MEURS.

p. 22 v. 12. *τοῦ Μιλλίου*] hic capita noxiorum defigebantur. observo ex Diacono in Constantino Copronymo: *Βαγρανὺν αὐτὴν ἐν νίναριό decollavit, et huius caput in Milio suspendit diebus tribus*. MEURS.

p. 22 v. 13. *τοῦ Ταύρου*] hic nymphaeum fuit, exstructum sub Valente a praefecto urbis. Zonaras Annal. 3: *ὁ δὲ τῆς πόλεως ἑπαρχὸς νυμφαῖον ἐν τῷ καλουμένῳ ταύρῳ κατεσκευάκει*. atque hoc incendio periit sub Leone magno, anno imperii quinto. testis Cedrenus. forum quoque iunctum erat. Evagrius 2 13: *ἀπὸ τοῦ Κωνσταντίνου προσαγορευομένου φόρου μέχρι τῆς τοῦ ταύρου καλουμένης ἀγορᾶς*. MEURS.

p. 22 v. 13. *τοῦ Βοός*] unde loco nomen tradit Zonaras in Phoca: *τὸ δὲ δύστηνον σῶμα κενθῆναι κατὰ τὸν βοῦν, ἐνθα ἦν κάμινος ὡς λέγεται ἐκ χαλκοῦ κατεσκευασμένη, σχῆμα βοός ἔχουσα, ἥπερ ἐκ Περγᾶμου κεκόμιστο, ἐξ ἧς καὶ ὁ τόπος ὠνόμαστο*. eius vestibula conflagarunt sub Iustiniano, anno imperii eius 35. MEURS.

p. 22 v. 13. *τοῦ ἔξακιονίου*] item infra: *ἀπὸ τοῦ ἔξακιονίου μέχρι χερσίας*. tamen apud Cedrenum *ἔξακιόνιον* bis, apud Nicetam in Alexio Man. F. semel invenies. et *ἔξακιονίτης* monachus: erat enim monasterium, ut ex ipso discimus. puto

autem Oodini nostri lectionem esse rectiorem. sic ἐπιτὴν κλονας invenio apud Evagrium Hist. Ecoles. 1 13 et 94, *columnas* apud Victorem in Chronico: *usque ad Constantini forum supra longitudinem plateae columnarum* 94. ac diplocionii meminit Phranzes Chron. 1 39 et 8 8. MEURS.

p. 22 v. 15. τοῦς μύδρωνας] vocem μύδρων nunquam alibi legi. sunt qui Latine exponunt *officinam ferrariam*, quasi derivetur a μύδρος, quod vocabulum significat *ferrum candens*. sed forte legendum est ὑδρώνας, id est, ut ego interpretor, *aquaria* vel *loca aquationis*. Graeci antiqui ὑδροεῖα vocabant, ut passim Strabo. item Plinius et Solinus *hydraea* appellat. sed verisimilius est scribendum esse λυτρώνας, id est ἀπεδρώνας sive *latrinas*. LAMB.

p. 22 v. 17. γάβοι recentioribus Graecis dicuntur *cavi* seu *loca concava*. hoc loco autem γάβοι ἐγγόρηγοι significant *cloacas* seu *cavernas*, per quas colluvies effluebat in mare. LAMB.

p. 24 v. 5. ἔθος γὰρ ἦν] huic pertinet quod legitur Geoponicorum 2 2: ἀκροπόλεις δὲ ἐκάλουν παλαιοὶ τὰς κατασηνάσεις τῶν βασιλέων, ὡς διὰ τὴν ἀσφάλειαν ἐν ταῖς ἀκραῖς τῶν πόλεων οἰκοδομουμένων. LAMB.

p. 25 v. 4. τρυκαλαρεῖον Graecis recentioribus dicitur locus ubi sunt vel venundantur ollae, a τρυκάλη, id est *olla*. perperam in aliquot codicibus legitur τρυβαλαρεῖον. LAMB.

p. 25 v. 15. τοῦ προδρόμου] iniuste conqueritur Gyllius Topogr. CP 1 8 Codinum templum S. Ioannis praecursoris sive baptistae intra muros ponere, cum etiam multis annis post Constantinum extra urbem fuerit. nam si recte eius verba intropexisset, animadvertisset procul dubio eum simpliciter dicere muros Byzantii a Milio pertendisse usque ad antiquam portam prodromi seu S. Ioannis baptistae. tantum igitur abest ut dicat templum S. Ioannis baptistae intra muros fuisse, ut ne mentionem quidem templi illius fecerit. et quamvis dixisset hanc urbis portam a quodam prope sito templo S. Ioannis baptistae fuisse denominatam, non tamen addidit fueritne extra an intra urbem illud templum. LAMB.

p. 25 v. 21. τὸν πέμπτου χρόνου] Diaconus et Cedrenus trigesimum annum dicunt. MEURS.

p. 26 v. 1. σεισμῶ γεγονότος] duravit hic terrae motus menses quattuor, ut referunt Cedrenus et Diaconus. MEURS.

p. 26 v. 2. de Chatzintzariorum haeresi vide Nicephorum Callist. 18 56. exorta autem est haec haeresis temporibus Constantini Heraclii filii, circa annum Christi 640. LAMB.

p. 26 v. 3. τὸ τρισάγιον] vide Glossarium nostrum, in quo abunde satisfacimus. MEURS.

p. 26 v. 4. τὸν κάμπου τοῦ τριβουναλλίου] proprie hic locus *Campus* dicebatur. Diaconus: *ut timentes Byzantii extra civitatem, in loco qui dicitur Campus, essent perseverantes.* Theodorus Anagnosta Eclog. 1: ἐν ταῖς λιταῖς γενομέναις ἐν τῷ κάμπου πρὸς Μαρκιανὸς ἐξερχόμενος πολλὰς τοῖς δεομένοις δωρεὰς παρεῖχεν. et hic quoque defigi solita noxiorum capita. colligo ex Diacono in Phoca: *Phocas tyrannus Mauritiūm peremit, ut praedictum est, una cum masculis quinque pueris eius, et horum capita iussit poni in Campo tribunalii diebus multis.* MEURS.

p. 26 v. 5. Πρόκλου] hic est ille ipse Proclus ad quem exstat Synesii epistola 70. facile mihi assentieris, qui attendis initium: *πέρουσιν οὐχ ἦκει μοι γράμματα παρὰ τῆς ἑραῆς σου χειρὸς.* item exodium: *γενέσθω δὴ τις παραμυθία τὸ δέξασθαι τῆς πατρικῆς σου κεφαλῆς γράμματα, τὸ τιμαλφύστατον ἀπὸ Θρακικῆς ἀγωγίμων.* MEURS.

p. 26 v. 15. τῶν Βλαχερνῶν] erat illic templum. Cedrenus: *καθ' ἣν ἡμέραν εἰδιστο ἀπέναι πρὸς τὸν ἐν Βλαχερνῶν θεῖον ναόν.* atque inde intelligendus Diaconus, qui in Heraclio narrat filium eius Constantinum in Blachernis a Sergio patriarcha esse baptizatum. extruxit hoc Theodosii soror Pulcheria post mortem fratris, teste Zonara. et hic tradunt vestem ac zonam τῆς Θεοτόκου dedicatas fuisse. auctores et Nicephorus 15 14 et Menologium. erat praeterea illic triclitorium Anastasii. vide Suidam in Ἀναστάσιος. atque hic magnus logotheta iniurandum accipiebat novi imperatoris. licet haurire ex Niceta p. 147 6. conflagravit sub Ioanne Palaeologo, viginti circiter annis ante captam urbem a Turcis. vide Phranzen Chronic. 2 10. MEURS.

p. 26 v. 15. τῆς χρυσείας] hic erat simulacrum Theodosii maioris, quod corruit ex terrae motu temporibus Leonis. auctor est Diaconus. MEURS.

p. 27 v. 1. τοῦ Σελεύκου] Suidas in Σέλευκος. MEURS.

p. 27 v. 2. Νικάνορος] scribe Νικάτορος. sic etiam apud Suidam in v. Σέλευκος, pro Νικάνωρ Νικάτωρ legitur. LAMB.

p. 27 v. 9. ἐν ταῖς ἑραταῖς] Suidas in Ἀτραβατινάς. MEURS.

p. 28 v. 1. ξηραμπελίνας] Iuvenal. Sat. 6: *et xerampelinas vestes donaverit ipsi.* ubi vetus scholiastes notat xerampelinas vocari vestes ampelimo colore tinctas, qui inter coccinum et muricem medius est. LAMB.

p. 28 v. 2. ἀτραβατινάς] scilicet quasi ἀτραβατινάς vel ἀτραβατινάς, quod colore atro tinctae essent. sed rectius observat Salmasius ad Trebellium Pollionem et Flavium Vopiscum Atrabatica saga. et Atrabaticos birros nomen accepisse ab Atrabatis Galliae populis. LAMB.

p. 28 v. 4. *τραβίαι δὲ*] illustrat hanc trabearum descriptionem Ioannes Lydus libro *de mensibus* p. 9. LAMB.

p. 28 v. 5. *τῇ πέμπτῃ*] apud Suidam in *Ἀγούστος* est *τῇ 18*. MEURS.

p. 28 v. 10. *πρότερον Γουστειὸν λεγόμενον* et paullo post v. 17 *τὸ πρότερον οὖσαν Γουστειὸν*. utrobique rescribo *Ἀγούστειον*. Suidas in *Ἀγούστος*: *οἱ δευτανάρχαι καὶ σεβαστοφόροι ἐχόρευον ἐν τῷ Ἀγούστειῳ ὡς ἐν τῷ ὄψοπαλίῳ*. iterum alibi in *Ἰουστινιανός*: *ἐμαρμάρωσεν αὐτήν, τὸ πρὶν οὖσαν Ἀγούστειον*. descriptio urbis CP: *Tetrapylum aureum unum, Augusteum, Capitolium, Monetam*. tamen non temere damnem. vide Glossarium nostrum in hac voce. MEURS. ante templum S. Sophiae et palatium imperatoris forum erat, quod antiquitas vocabatur *γουστειὸν* sive *ὄψοπαλίον*, quia obsonia in eo vendebantur. postquam vero Iustinianus aedificato templo S. Sophiae simul hoc forum purgavit et marmoreo stravit pavimento, pro *γουστειὸν* nominatum fuit *ἀγούστειον*, et vulgo *ἀγούστειῶν*, ut *παλατιῶν* pro *καλάτιον*. huius loci *ἔκφρασιν* scripsit Georgius Pachymerius [editam a Boivino not. ad Gregoram]. pro *ἐν τῷ Γουστειῳ* (v. 6) perperam antea legebatur *ἐν τῷ ἀγούστειῳ*. item apud Suidam corrupte legitur *ἐν τῷ ἀγούστειῳ*. recte Ioannes Lydus libro *de mensibus*, unde haec desumpta sunt, p. 124: *ἐν τῷ γουστειῳ, ἰνquit, ὡς ἐν τῷ ὄψοπαλίῳ εἰς τιμὴν Τιβερίου οἱ σεβαστοφόροι ἐχόρευον. τὸν δὲ τοιοῦτον τόπον οἱ ἰδιῶται ἀγούστειῶνα καλοῦσιν*. LAMB.

p. 28 v. 11. *ἐν μὲν τῇ ἀψίδι*] Cedrenus: *ἐν τῇ πρὸς ἀνατολὴν ἀψίδι τοῦ φόρου ὁ μέγας ἴδρυται Κωνσταντῖνος μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, μέσον ἔχοντες σταυρόν*. vide etiam Suidam in *Ἑλένη* et *σῆλη*. MEURS.

p. 28 v. 12. *γράφων*] pro *ἐν ᾧ ἐγράφη*. saepe alias verbum *γράφειν* apud Codinum hac significatione occurrit. LAMB.

p. 28 v. 14. *ταχυδρόμων στήλαι περωταί*] procul dubio angelorum statuae fuerunt, quibus ad exprimendam eorum celeritatem alas tribuit antiquitas. ita Paulus Silentarius *εὐπτέρυγας* vocat in descriptione templi S. Sophiae, v. 559 (695 ed. Bonn.):

πῆ μὲν εὐπτέρυγων στρατὸν ἔξασεν ἀγγελιάων.

refert autem historiae Miscellae auctor l. 2 Constantinum, cum in caelo signum crucis exterritus admiraretur, sibi adstare vidisse angelos dicentes *ἐν τούτῳ νῆα*. ad conservandam igitur eius rei memoriam non mirum est quod ait hoc loco Codinus, cruci, ad imitationem illius caelestis erectae, angelorum simulacra apposita fuisse. huc facit quod memorat Anastasius Bibliothecarius, Constantinum magnum Basilicae Constanti-

nianae obtulisse quattuor angelos argenteos cruces tenentes.
LAMB.

p. 28 v. 16. ὁ Ἰουστινιανός] Suidas in Ἰουστινιανός.
acciderunt autem haec anno 16 imperii eius, teste Cedreno.
MEURS.

p. 29 v. 6. errant qui pro ἀπόσεως legendum censent
ἀπλώσεως: impossibile enim est unam et eandem manum ex-
plicatam simul et complicatam fuisse. sensus igitur huius loci
est, Iustiniani statuam ita figuratam fuisse ut dextra manu
Orientem versus extenta Persas videretur ἀπωθίσθαι, hoc est
repellere et in provincias Romanas invadentes a progressu ar-
cere. tali ἀπόσει χειρός etiam nos hodieque utimur, ubi im-
portune supervenienti signum recessus damus. caeterum pro
τῆς χειρός, quod ex cod. Vat. restitui, perperam antea lege-
batur τῶν χειρῶν. itidem corrigendus est Suidas v. Ἰουστι-
νιανός. LAMB.

p. 29 v. 9. πρὸς τὸ βόρειον μέρος τοῦ φόρου] Suidas in
σταυρός. MEURS.

p. 30 v. 1. θάμα] sensus est fuisse quosdam qui Xero-
lophum inter spectacula Cpoleos numerarent, seu res prae cae-
teris in ea spectatu dignas. itidem corrigendus et interpre-
tandus est Suidas in v. Ξηρόλοφος. LAMB.

p. 30 v. 6. Ξηρόλοφος] restituendum est per occasionem
Xerolophi nomen apud Diaconum in Leone: *cecidit et titulus
Arcadii, qui supra Xerolophi columnam stabat.* hodie male
editur *Xerophili*. MEURS.

p. 30 v. 9. πεπρωμέναι τὰς στήλας] accidit id 14 anno
imperii Iustiniani, teste Cedreno; qui tamen dextram tantum
statuae cuiusdam ibi positae corruisse auctor est. MEURS.

p. 30 v. 11. οἱ δύο σταυροί] Suidas in φόρος. sed illi
corrigere ἑπῆρχον δύο σταυροί. hodie depravate editur δύο
στρατηγοί. manifestum mendum. MEURS.

p. 30 v. 14. εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντα] Suidas in Μάμας.
MEURS.

p. 30 v. 20. ὃς ἦν εἰς τῶν ἀπὸ Νοουμεριανοῦ Καίσαρος]
si genuina est haec lectio, vertendum videtur: *qui fuit par-
tium Numeriani Caesaris.* in cod. Vat. legitur ὃς ἦν εἰς τὸν
ἀπὸ Νοουμεριανοῦ Καίσαρος, in Collectaneis anonymi ὃς εἰς τὸν
ἀπὸ Νοουμεριον Καίσαρος ἑπῆρχε, apud Suidam ὃς ἦν Νοουμε-
ριανῶ Καίσαρος. unde quidam probare conantur Basiliscum
Numeriani Caesaris filium fuisse; sed aequius est credere Sui-
dae hunc locum esse decurtatum, quam dubioso atque unico
eius testimonio Basiliscum Numeriano Caesari filium affingere.
LAMB.

p. 31 v. 7. τοῦ ἁγίου μεγαλομάκτυρος] Suidas in Προκό-
πιος. MEURS.

p. 81 v. 9. *Θεράτια*] scribe *ὁ μετακίθεις τὸ θεαράτιον βρόχῳ παραδοθήτω*, id est, *quisquis hoc signum loco moverit, laqueo pereat*. similiter corrigendus est Suidas v. *Προκόπιος*. similis huic inscriptio est incisa pectori statuæ muliebris, in modum termini factæ, quæ hoc anno reperta est Romæ in regione Transiberina: *quisquis hoc sustulerit aut laeserit, ultimus suorum moriatur*. LAMB.

p. 81 v. 17. *ἐρρίπτοντο οἱ βιοθάνατοι*] Suidas in *κωνήγιον*. fiebat autem hoc quoque in Pelagio. Zonaras Annal. 5: *καὶ εἶναι εἰς τὰ Πελαγίου, ἐνθα ἐρρίπτοντο οἱ πολέμιοι καὶ πατάριτοι*. fuerat antea fanum S. Pelagiae, sed Constantinus Copronymus demolitus sepulturae damnatorum destinavit. vide Cedrenum et ipsum quoque Zonaram Annal. 3 p. 90. MEURS.

p. 82 v. 6. *δοῦναι τὸν Ἱμέριον*] verbum *διδόναι* pro *κρούειν*, id est *affligere* seu *ad terram prosternere*, alias occurrit apud Codinum in libro *de aedificiis*. τοῦ *Ασωμακέλιου*, inquit, *ἐκεῖσε διερχομένου ἐφ' ἵππου, χειμῶνος ὄντος, κρούσतालον ἔπεσεν καὶ ἔδωκεν αὐτόν*. in alio quodam codice totus hic locus paulo mutatus ita legitur: *παρευθὺ πέπτωκεν ἢ στήλη ἐκ τοῦ ἐκεῖσε ὕψους καὶ ἐθανάτωσε τὸν Ἱμέριον*. LAMB.

p. 82 v. 13. *Φιλιππίδος*] hic ille Philippicus, qui Iustiano occiso imperium invasit. certe de Philippo hic lotus esse non potest, qui post Gordianum regnavit annis sex. MEURS.

p. 83 v. 11. *βάθρα* hic significat *gradus* seu *tribunalia*. τόποι vero cognomen est, quo tribunalia ista, quorum hic mentio fit, a reliquis dignoscebantur. vertendum ergo: *prope gradus qui vocantur Topi*. quare autem cognominati fuerint Topi, plenissime narratur in libro *de aedificiis*. corrigenda hinc Suidæ versio v. *στήλη*. LAMB.

p. 83 v. 12. *ἀρχιστρατηγός* pro *S. Michaelis* aliquoties occurrit in libro *de aedificiis*. apud Suidam legitur *ἐν τῷ τοῦ ἀρχιστρατηγοῦ*, quod idem valet atque *ἐν τοῖς τοῦ ἀρχιστρατηγοῦ μέρεσιν*. interpres perperam vertit: *in praetoris domo*. LAMB.

p. 83 v. 14. *σέκρετον* dicitur locus in quo iudices conveniunt et causas audiunt. Harmenop. lib. 3 tit. 4: *βεβαιούσθω ἢ πρᾶσις ἐπὶ σερρέτω*. Latini iuris auctores secretarium vocant, ut passim videre est in codice Theodosiano et Iustiniano. puto Graecos recentiores *σέκρετον* pro *secretarium* dixisse, ut *μύλιον* pro *miliarium*. in codice Bavarico pro *σέκρετον* perperam scriptum fuit *σεκρέτου*. LAMB.

p. 83 v. 15. Graeci *βασιλικὰς πύλας* vocant *portas maiores*, ut hoc loco Codinus, et p. 143 v. 8: *ἔδραμε δὲ ἀπὸ τῶν βασιλικῶν πυλῶν μέγρι τοῦ ἄμβωνος*. etiam Latini *regias* nuncupant, ut testatur inscriptio antiqua quæ exstat in descript. Romæ, Subterr. p. 107. et Anastasius Bibl. in vita Cononis:

ad custodiendas, inquit, regias Basilicas clausus observabant.
LAMB.

p. 34 v. 10. in eod. Bavar. pro Ἰουλιανῶ Ἰουλιανῆς, quam lectionem etiam in uno eod. Vat. reperi. sed quaenam est ista Iuliana? si certò constaret Minervinam, primam Constantini magni uxorem, Iuliae praenomen habuisse, scribendum censerem: Ἰουλίας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. cum vero hoc nondum satis probatum sit, transpositis verbis hunc locum ita legendum existimo: Κωνσταντίνου καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ καὶ Γάλλου καὶ Ἰουλιανῶ. LAMB.

p. 34 v. 13. καὶ Τιβερίου καὶ τοῦ κυρτοειδοῦς] hic locus ita emendandus ex Collectaneis anonymi: καὶ Τιβερίου τοῦ κυρτοειδοῦς Θρακός, καὶ Ἰουστίνου τοῦ πρώτου λεπτοειδῆς. id est, et statua Tiberii Thracis incurva et Iustini primi forma macilenta. adiectivum λεπτοειδῆς respondet paulo praecedenti substantivo στήλη. Iustinus is primus est, qui alias cognominatur Thrax. LAMB.

p. 35 v. 6. ἐστοιχειωμένον hoc loco idem valet quod τετελεσμένον, hoc est magice consecratam. ita στοιχειώδη τῆς πόλεως φυλακτήρια vocat Nicetas Choniates statuas et imagines consecratas, quarum virtute urbs credebatur conservari incolumis. huiusmodi autem statuas conficere et consecrare ipsemet Codinus p. 55 v. 2 ἀγάλματα στοιχειῶν appellat. dicit igitur Codinus hoc loco mediam crucem, quam Constantinus et Helena manibus gestabant, ambiisse catenam clausam et magice consecratam, in qua fatum seu fortuna urbis crederetur consistere, ita ut, quousque illa catena integra et observata maneret, urbs omnium gentium victrix esset et ab hostium impetu libera. de eiusmodi consecrationibus magicis, quae ad regnorum et urbium conservationem vel ad hostium incursiones prohibendas antiquitus adhibebantur, prolixè agit Salmasius ad Fl. Vopiscum. quare non nisi unicum adscribam locum ex Augustini de civ. Dei 5 26, quem observavi huic rei illustrandae servire posse. verba Augustini sunt haec: victor autem (Theodosius contra Eugenium tyrannum) sicut crederat et praedixerat, Iovis simulacra, quae adversus eum fuerant nescio quibus ritibus velut consecrata et in Alpibus constituta, deposuit. LAMB.

p. 35 v. 10. κατήνα et κατήνιον Graecis recentioribus catenam significant. LAMB.

p. 35 v. 12. Ἰουστίνου τοῦ Θρακός] scribe Ἰουστίνου τοῦ ἀπὸ κοινοπαλάτων. omnibus scriptoribus historiae CP constat Iustini Thracis uxorem Euphemiam nominatam fuisse, Iustini vero curopalatae Sophiam. corrigendus etiam Suidas v. μίλιον, ubi legitur Σοφίας τῆς γυναικὸς Ἰουστίνιανῶ: scribendum

p. 28 v. 4. *τραβίαι δὲ*] illustrat hanc trabearum descriptionem Ioannes Lydus libro *de mensibus* p. 9. LAMB.

p. 28 v. 5. *τῇ πέμπτῃ*] apud Suidam in *Ἀγούστος* est *τῇ 18*. MEURS.

p. 28 v. 10. *πρότερον Γουστειὸν λεγόμενον* et paullo post v. 17 *τὸ πρότερον οὖσαν Γουστειὸν*. utrobique rescribo *Ἀγούστειον*. Suidas in *Ἀγούστος*: *οἱ βεγανάρχαι καὶ σεβαστοφόροι ἐχόρευον ἐν τῷ Ἀγούστειῳ ὡς ἐν τῷ ὀσποπάλῳ*. iterum alibi in *Ἰουστινιανός*: *ἐμαρμάρωσεν αὐτήν, τὸ πρὶν οὖσαν Ἀγούστειον*. descriptio urbis CP: *Tetrapylum aureum unum, Augusteum, Capitolium, Monetam*. tamen non temere damnem. vide Glossarium nostrum in hac voce. MEURS. ante templum S. Sophiae et palatium imperatoris forum erat, quod antiquitas vocabatur *γουστειὸν* sive *ὀσποπάλιον*, quia obsonia in eo vendebantur. postquam vero Iustinianus aedificato templo S. Sophiae simul hoc forum purgavit et marmoreo stravit pavimento, pro *γουστειὸν* nominatum fuit *ἀγούστειον*, et vulgo *ἀγούστειῶν*, ut *παλατιῶν* pro *παλάτιον*. huius loci *ἔκφρασιν* scripsit Georgius Pachymerius [editam a Boivino not. ad Gregoram]. pro *ἐν τῷ Γουστειῳ* (v. 6) perperam antea legebatur *ἐν τῷ ἀγούστειῳ*. item apud Suidam corrupte legitur *ἐν τῷ ἀγούστειῳ*. recte Ioannes Lydus libro *de mensibus*, unde haec desumpta sunt, p. 124: *ἐν τῷ γουστειῳ, inquit, ὡς ἐν τῷ ὀσποπάλῳ εἰς τιμὴν Τιβερίου οἱ σεβαστοφόροι ἐχόρευον. τὸν δὲ τοιοῦτον τόπον οἱ ἰδιῶται ἀγούστειῶνα καλοῦσιν*. LAMB.

p. 28 v. 11. *ἐν μὲν τῇ ἀψίδι*] Cedrenus: *ἐν τῇ πρὸς ἀνατολὴν ἀψίδι τοῦ φόρου ὁ μέγας ἱδρῦται Κωνσταντῖνος μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, μέσον ἔχοντες σταυρόν*. vide etiam Suidam in *Ἑλένη* et *στήλη*. MEURS.

p. 28 v. 12. *γράφων*] pro *ἐν ᾧ ἐγράφη*. saepe alia verbum *γράφειν* apud Codinum hac significatione occurrit. LAMB.

p. 28 v. 14. *ταχυδρόμων στήλαι περρωταί*] procul dubio angelorum statuae fuerunt, quibus ad exprimendam eorum celeritatem alas tribuit antiquitas. ita Paulus Silentiarius *εὐπτέρυγας* vocat in descriptione templi S. Sophiae, v. 559 (695 ed. Bonn.):

πῇ μὲν εὐπτέρυγων στρατὸν ἔξασεν ἀγγελιάων.

refert autem historiae Miscellae auctor l. 2 Constantinum, cum in caelo signum crucis exterritus admiraretur, sibi adstare vidisse angelos dicentes *ἐν τούτῳ νῆα*. ad conservandam igitur eius rei memoriam non mirum est quod ait hoc loco Codinus, cruci, ad imitationem illius caelestis erectae, angelorum simulacra apposita fuisse. huc facit quod memorat Anastasius Bibliothecarius, Constantinum magnum Basilicae Constanti-

nianae obtulisse quattuor angelos argenteos cruces tenentes.
LAMB.

p. 28 v. 16. ὁ Ἰουστινιανός] Suidas in Ἰουστινιανός.
acciderunt autem haec anno 16 imperii eius, teste Cedreno.
MEURS.

p. 29 v. 6. errant qui pro ἀπόσεως legendum censent
ἀπλώσεως: impossibile enim est unam et eandem manum ex-
plicitam simul et complicatam fuisse. sensus igitur huius loci
est, Iustiniani statuam ita figuratam fuisse ut dextra manu
Orientem versus extenta Persas videretur ἀπωθίσθαι, hoc est
repellere et in provincias Romanas invadentes a progressu ar-
cere. tali ἀπόσει χειρός etiam nos hodieque utimur, ubi im-
portune supervenienti signum recessus damus. caeterum pro
τῆς χειρός, quod ex cod. Vat. restitui, perperam antea lege-
batur τῶν χειρῶν. itidem corrigendus est Suidas v. Ἰουστι-
νιανός. LAMB.

p. 29 v. 9. πρὸς τὸ βόρειον μέρος τοῦ φόρου] Suidas in
σταυρός. MEURS.

p. 30 v. 1. θέαμα] sensus est fuisse quosdam qui Xero-
lophum inter spectacula Cpoleos numerarent, seu res prae cae-
teris in ea spectatu dignas. itidem corrigendus et interpre-
tandus est Suidas in v. Ξηρόλοφος. LAMB.

p. 30 v. 6. Ξηρόλοφος] restituendum est per occasionem
Xerolophi nomen apud Diaconum in Leone: *cecidit et titulus
Arcadii, qui supra Xerolophi columnam stabat.* hodie male
editur *Xerophili.* MEURS.

p. 30 v. 9. πεπτωκέναι τὰς στήλας] accidit id 14 anno
imperii Iustiniani, teste Cedreno; qui tamen dextram tantum
statuae cuiusdam ibi positae corruisse auctor est. MEURS.

p. 30 v. 11. οἱ δύο σταυροί] Suidas in φόρος. sed illio
corrigere ὑπῆρχον δύο σταυροί. hodie depravate editur δύο
στρατηγοί. manifestum mendum. MEURS.

p. 30 v. 14. εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντα] Suidas in Μάμας.
MEURS.

p. 30 v. 20. ὃς ἦν εἰς τῶν ἀπὸ Νομμεριανοῦ Καίσαρος]
si genuina est haec lectio, vertendum videtur: *qui fuit par-
tium Numeriani Caesaris.* in cod. Vat. legitur ὃς ἦν εἰς τὸν
ἀπὸ Νομμεριανοῦ Καίσαρος, in Collectaneis anonymi ὃς εἰς τὸν
ἀπὸ Νομμεριου Καίσαρος ὑπῆρχε, apud Suidam ὃς ἦν Νομμε-
ριανοῦ Καίσαρος. unde quidam probare conantur Basiliscum
Numeriani Caesaris filium fuisse; sed aequius est credere Sui-
dae hunc locum esse decurtatum, quam dubioso atque unico
eius testimonio Basiliscum Numeriano Caesari filium affingere.
LAMB.

p. 31 v. 7. τοῦ ἀγίου μεγαλομάργου] Suidas in Προκό-
πειος. MEURS.

terras equis vehiculisque, sed etiam navigiis per maria sinuosque distributis peragi solitum fuisse. pro duplici enim hoc modo cursus publici duplices etiam fuere mutationes seu stationes, nempe terrestres et maritimae. LAMB.

p. 37 v. 10. *διπνον*] mihi dubium non est quin utrobique apud Codinum scribendum sit *διππιον*: dicit enim in praecedentibus hunc locum ita denominatum fuisse a statutis duorum equorum, quas Phocas ibi erexerat. bis etiam fit Dihippii mentio apud Zonaram in vita Constantini Copronymi. LAMB.

p. 38 v. 3. *τῶν δώδεκα τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου*] supra dixit Codinus Constantinum Roma evocasse quattuor magistros, Adan Protasium Scolymbum Philoxenum, et octo patricios, Probum Dominum Darium Maurum Rhodanum Salustium Modestum et Ebulum, iisque Cpoli suis sumptibus domus aedificari curasse, per omnia eimiles illis quas Romae reliquerant. has igitur duodecim illas domus esse puto, quarum unam Codinus hoc loco ait cognominatam fuisse *Lausi*. LAMB.

p. 38 v. 13. *ἡ δὲ ἐν τῷ Ζευξίππῳ*] statuarum quae positae fuerunt in balneo Cpolitano nuncupato Zeuxippi vel Zeuxippo, elegans exstat descriptio Christodori poetae, qui vixit sub Anastasio Dicofo, sed perperam nunc illa in epigrammata dissecta et quinto Anthologiae libro inserta est. titulus eius in codice ms hinc habetur: *Χριστοδώρου ποιητοῦ τοῦ Θηβαίου Κοπίτου ἔκφρασις τῶν ἀγαλμάτων τῶν εἰς τὸ δημόσιον γυμνάσιον τοῦ ἐπιμαλουμένου Ζευξίππου*. in codicibus impressis male pro *κοπίτου* editum est *κοπίου*: oriundus enim fuit Christodorus ex Copto, celeberrima olim Aegypti urbe et Thebaidos metropoli. praeterea notandum est in iisdem codicibus post versum 120, *οὐ μόνον ἐν τῶν Πιλοπήϊον, ἰστάμενος δέ*, tollendam esse inscriptionem *εἰς Πυθαγόραν*, et facta interpunctione post vocem *Πιλοπήϊον* verba *ἰστάμενος δέ* sine distinctione annectenda esse sequenti versui: *ἔκφρασις Πυθαγόρης*. LAMB.

p. 38 v. 15. *βασιλικὴ κίνστηνα*] prope hanc erat palatium in quo habitabat magister oecumenicus cum 12 discipulis, viris in omni genere doctrinae eminentibus, ac quibus inconsultis ne ipsi quidem imperatori agere quicquam licebat. vide Glossarium nostrum in *διδάσκαλις*. cisternae vero Cpoli erant plures, una *Μοκίσια*, quam Anastasius condidit, teste Suida in *Ἀναστάσιος* et *κίνστηνα*: hanc *κῆν τοῦ ἀγίου Μοκίου κίνστηνα* appellat Cedrenus. erat item frigida, cuius meminit hic ipse auctor supra. etiam Asparis, de qua Cedrenus. in descriptione urbis Cpolitanae tres alias invenio, in regione 5 Theodosianam, in 11 Arcadiacam et Modestiacam. MEURS.

p. 39 v. 6. ἐν αὐτῇ τῇ βασιλικῇ χρυσοφόρου ὀπίσω] hic locus ex cod. Vat. et anonymi Collectan. περὶ θεαμάτων ita restituendus est: τὸ δὲ ἐν αὐτῇ τῇ βασιλικῇ χρυσοφόρῳ, ὀπίσω τοῦ μίλλου, ἀνδρῶνικελον ἄγαλμα χρυσεμβρανον (ἐνθα ἦν τὸ ἔξαμμον Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως) καὶ γυναικινίς, Ἰουστινιανοῦ ἔστι τοῦ τυράννου, id est, *statua incurata virilis et genuflexa, quae in ipsa Basilica aureo laqueari aperta pone mīllium est collocata, Iustiniani tyranni est.* verba ἐνθα ἦν τὸ ἔξαμμον Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως parenthesi includenda: quid vero sibi velint, nondum satis mihi constat. in anonymi Collect. legitur, ἐνθα τὸ ἔξαμμον Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως κατεσκευάσθη. apud Suidam, v. βασιλικῇ, praepositio ἔως ante Ἡρακλείου inserta est. ibidem pro Ἰουστίνου τοῦ τυράννου scribendum est Ἰουστινιανοῦ τοῦ τυράννου, id est *Iustiniani Rhinotmeti*, ut patet ex anonymi Collect. περὶ θεαμάτων, ubi proflixius agitur de hac Iustiniani Rhinotmeti statua genuflexa. LAMB.

p. 39 v. 8. Terbelis Bulgarorum princeps, cuius auxilio Iustinianus Rhinotmetus imperiam recuperavit. LAMB.

p. 39 v. 11. ἐναντίοις ζυγοῖς] Suidae lectionem confirmat, quod paulo post eundem ζυγοπλάστην vocat: ita autem dicitur *falsus libripens*, seu qui πλαστοῖς ζυγοῖς, hoc est *lancibus adulterinis*, in librando utitur. quos ergo Suidas πλαστοῦς ζυγούς vocat, eos appellat Codinus ἐναντίους ζυγούς, id est *lances iniquas* seu impares, quibus opponuntur ἴσοι ζυγοί sive *lances aequae* et pares. hinc corrigenda Suidae versio, v. βασιλικῇ, ubi perperam ζυγοπλάστην interpretantur *fabrum librarum*, et ἐν πλαστοῖς ζυγοῖς τὴν πρᾶσιν ποιεῖν libras a se factas vendere, vel in libris a se factis suas merces vendere. LAMB.

p. 40 v. 1. ἐν τῷ μίλλῳ] Suidas in μίλλου. MEURS.

p. 40 v. 3. ἐνθα εὐφημίσθη] in anonymi Collectaneis περὶ θεαμάτων ita legitur: ἐνθα Κωνσταντίνος ὁ μέγας εὐφημίσθη μετὰ τὸ νικᾶσαι Ἀζώτιον καὶ Βύζαν καὶ αὐτήν, κρᾶζοντος τοῦ Βενέτου μέρους· ἕως καλίνορσον ἱμάσθλην· εἰς δὲ δις ἠβήσας μαίνεται ἐν σταδίῳ. hinc patet duplex Codini error: primo enim confundit Constantinum magnum imperatorem cum Constantino quodam auriga circensi, in quem aliquot exstant epigrammata Anthologiae l. 5. deinde hunc Constantinum confundit cum alio auriga Porphyrio, in quem similiter plurima exstant epigrammata. unius partem, qua continetur εὐφημισμός seu fausta acclamatio Venetae factionis, citat in supra citatis verbis anonymus περὶ θεαμάτων. epigramma hoc est:

Πορφύριον λήξαντα πόνων λύσαντά τε μίτην
καὶ πάρος ἀντ' ἀρετῆς χάρισμα ἔστικον

τῆδε πάλιν χαλκοῦ τε καὶ ἀργύρου ἰδούσαντο.
 πρόσβυ, σὺ δὲ ξείνων ἀντιάσας γεράων
 δήμου μὲν βοόωντος ἕλες παλίνορσον ἱμάσθλην,
 ὡς δὲ δις ἤβήσας, μάλινεν ἐν σταδίοις.

hic Porphyrius factionis Venetae auriga is est, quem perperam Codinus Constantinum magnum vocat et ob devictum Azotium fausta acclamatione excoepum ait. ipsa verba illius acclamationis continentur ultimo disticho citati epigrammatis. Azotium vero intelligo Prasinae factionis aurigam, qui cum Porphyrio de palma concertavit. similiter corrigendus et illustrandus est Suidas, qui suo more ea quae hic apud Codinum leguntur, iisdem omnino verbis lexico suo infarcivit, voce *μύλιον*. LAMB.

p. 40 v. 6. statuæ Fortunæ urbis et pompæ, qua in tribunal Hippodromi deducebatur, meminit ipse Codinus p. 59 v. 15 sqq. utrumque Codini locum plenissime illustrat Chronicon Alexandrinum p. 530 2 ed. Bonn. ubi Constantinum dicit præter illam statuam porphyreticæ columnæ Fori impositam, aliam sibi fecisse ex marmore, dextra gestantem simulacrum auratum Fortunæ urbis Cpolitanae, atque constituisse ut imposterum quotannis die urbis natali ea statua in Hippodromum spectanda deduceretur, exercitu et civibus comitantibus. inde igitur patet theama seu spectaculum, quod hoc loco Codinus describit, fuisse statuam Constantini magni, capite radiato instar solis, quadrigam agitantem, porrectaque dextra sustentem simulacrum fortunæ urbis Cpolitanae. quod dixi Constantini magni statuam fuisse, manifesto testatur Chronicon Alexandrinum; fuisse figuratam instar solis capite radiato, Codini hæc verba indicant, *ὑπὸ ἡλίου φερόμενον*: ibi enim per solem intelligenda est Constantini statua instar solis, ut dixi, capite radiato formata. ita in columna porphyretica fori visebatur Constantinus *διὰ τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ ἀκτῖνας ὡς ἡλῖος τοῖς πολλταῖς ἐκλάμπων*, ut refert paulo post Codinus, ubi agit de columna fori. visitur etiam in aliquot nummis antiquis Constantinus *ἡλιοκέφαλος*. quod præterea dixi, hanc Constantini statuam quadrigam agitasse porrectaque dextra sustinuisse victoriolam, ex his Codini verbis elicitur, *καὶ ἵπποι χρυσολαμπεῖς τέσσαρες, καὶ διαφορῆλάτης ἐπὶ τοῦ δίφρου ἐν τῇ δεξιᾷ φέρων χειρὶ στηλοειδὲς τι ἄγαλμα, ὕπερ ὡς προεγράφηι, εἰς τὴν γῆν τῆς πόλεως ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐτίμησε*. quem hic Codinus *διαφορῆλάτην* seu aurigam vocat, ipse erat Constantinus, vehens curru quadrigarum et dextra gestans parvum aliquod simulacrum, quod cultum fuisse ait pro Genio seu Fortuna urbis. sed verisimile mihi videtur, quam Codinus Fortunam urbis vocat, fuisse Victoriolam. ita in nummo quodam antiquo conspicitur Nero imperator quadrigæ insistens, et sinistra palmam, dextra Victoriā tenens ipsum coronantem. LAMB.

p. 40 v. 7. *στάμα* hic significat τὸ βασιλικὸν κἀθίσμα τοῦ ἵπποδρομιον, *tribunal Hippodromi*, in quo imperator se-
debat, cum spectaret ludos Circenses. vide quae notavi p. 17
v. 18 ad illa verba καὶ ἀνέρχεσθαι μέχρι τοῦ στάματος. LAMB.

p. 40 v. 10. *Ἄρειος*] vide Suidam in Ἄρειανός, Rufinum
1 13, Cedrenum, Zonaram Annal. 3. loca non exscribo. MEURS.
quicquid hic narrat Codinus de Ario, fragmentum est tertii
theamatis seu spectaculi, quod erat in foro. integra eius de-
scriptio exstat in Collectaneis anonymi περὶ Θεαμάτων, ex
quibus ex codice Vaticano hic Codini locus ita supplendus et
reformandus est: ἔνθα (sc. ἐν τῇ καμάρᾳ τοῦ φόρου) καὶ
Ἄρειος τὸν ἔχθιστον θάνατον ὑπέστη, χεῖρονα Ἑλλήνων βλα-
σφημηῆσαι ἀποτολήσας ὁ δελταῖος, καὶ τὸν θρόνον Κωνσταν-
τινουπόλεως βασιλικῇ χειρὶ καθαρπάζσαι βουλόμενος. ἀλλ' οὐκ
Ἀλέξανδρος ὁ πολὺς ἐν Θεογονσίᾳ τοῦτο παρέσχεν, ἕως τῶ ὀλε-
θρῶ θανάτῳ τούτου παρέδωκεν. ἐν αὐτῶ οὖν τῷ τόπῳ καὶ
παλαιστὰς ἀπὸ τῆς καμάρας τοῦ Σενάτου τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ
Θεοφιλοῦς Θεοδοσίου ἐτυπώθη ἢ τοῦ Ἄρειου εἰκόν, ἐν μαρ-
μάρῳ ἀναγλύφῳ γειννιῶντι τῇ γῆ, καὶ συν τῇ τοῦ Ἄρειου καὶ
ἢ Μακεδονίου Σαβελίου καὶ Εὐνομίου, πρὸς αἰσχύνην αὐτῶν,
ὡς ἂν οἱ παρερχόμενοι κόπρον καὶ οὐρον καὶ ἐμπτύσματα ἐρρί-
πτωσιν αὐτοῖς. LAMB.

p. 40 v. 11. τοῦ φόρου τοῦ σενάτου] scribe τοῦ σενάτου
τοῦ φόρου, hoc est *camera Senaculi*, quod est in foro, scilicet
Constantiano, ubi stabat columna porphyretica. LAMB.

p. 40 v. 14. *Μακεδονίου*] hic in locum Paulli episcopi
subrogatus ab Arianis anno 5 imperii Constantini magni,
anno 24 pellebatur Cpoli. testis nobis huius rei est Hieronymus
in Chronico. MEURS.

p. 40 v. 14. *Σαβελίου*] Sabellius sub Gallo et Volu-
siano vixit; de cuius haeresi Eusebius l. 7 et Harmenopolus
lib. de Sectis. MEURS.

p. 40 v. 14. *Εὐνομίου*] hic sub Valentiniano et Valente
vixit. Hieronymus testis in Chronico. MEURS.

p. 40 v. 19. καὶ *Καλλίστρατος πρῶτος*] haec prolixius
narrantur in anonymi Collect. LAMB.

p. 40 v. 20. τοῦ δήμου] factio intelligitur Prasina. LAMB.

p. 41 v. 5. τὸ *Παλλάδιον*] in aliquot codd. Vaticanis et
Bavarico pro *παλλάδιον* perperam legitur *παψάδιον*; quo mendo
deceptus Meursius alias inauditum vocabulum *παψάδιον* inter
Graeco-barbara rettulit. Palladii huius meminit Chronicou
Alexandrinum p. 528 13 et Iulius Pollux in supra citato
fragmento Chronici inediti. LAMB.

p. 41 v. 10. ἡ *στήλη* τοῦ Ἄπολλωνος] haec est celebris
illa Apollinis statua, quam Heliopoli deductam Constantinus
magnus columnae porphyreticae fori imposuit, addita hac in-
Georg. Cod. de Orig. Cp.

scriptione: Κωνσταντῖνος λάμποντι ἡλίου δίκην. inscriptionem hanc repperi apud veterem Chronographum ms Bibl. Reg. cuius haec verba sunt, ubi agit de Constantino magno: κτίσει δὲ τὴν πόλιν ἀπὸ μὲν τῆς ἐλεύσεως αὐτοῦ τῆς πρὸς τὸ Βυζάντιον εἰκοστὸν πρῶτον ἔτος, ἀπὸ δὲ τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἕτη κέ, ἀπὸ δὲ Ἀδάμ ἔτος ἦν μωλζ. ἐντεῦθεν ἦλθεν εἰς τὸ Βυζάντιον ἀναλαβεῖν καὶ τοὺς ἁγίους καὶ ἐμφανεῖς πατέρας πρὸς τὸ εὐλογηθῆναι παρ' αὐτῶν τὴν πόλιν ἣν ἔκτισεν. ὠμοδόμησε δὲ παλατιον καὶ ἱππικὸν καὶ τοὺς δυο τερπνοὺς ἑμβόλους, καὶ τὸν φόρον, ἐν ᾧ κίονα μονόλιθον καὶ ὀλοπόρφυρον ἔστησεν, ἐκ Ρώμης ἀγαγὼν, ἐκδήσας αὐτὸν διὰ χαλκῶν ζωνῶν γεγραμμένων. ἰδρύσατο δὲ ἐπάνω αὐτοῦ ἀνδριάντα ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ, ἐπιγράφας διὰ τὰς ἐν αὐτῷ ἀκτῖνας· Κωνσταντῖνος λάμποντι ἡλίου δίκην. ὅς ἦν μὲν ἕργον Φειδίου, ἤχθη δὲ ἐξ Ἀθηνῶν. restitunda ergo est haec inscriptio Cedreno, apud quem corrupte legitur: ἐν ᾧ γέγραπται Κωνσταντῖνος ἑλαμψεν ἡλίου δίκην· ὅς ἦν μὲν εἰς. corrigendus etiam Zonaras, ubi de hac statua loquitur: λέγεται δὲ καὶ Ἀπόλλωνος εἶναι στήλην τὸ ἄγαλμα, καὶ μετενεχθῆναι ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Φρυγίᾳ πόλεως τοῦ ἡλίου. scribe ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Φρυγίᾳ πόλεως τοῦ ἡλίου. ita Iulius Pollux in supra citato fragmento Chronici. puto autem statuae illius solaris exemplar esse imaginem, quae visitur in quodam Constantini magni nummo, vultu dextraque versus caelum potrectis, septem in capite radios gerens, atque sinistra manu globum, cum inscriptione *Claritas reipublicae*. LAMB.

p. 41 v. 14. κιονάρια ὀκτώ] scribe κιονάριον περιφέρει ταῦνος καὶ αἰτοῦ καὶ λέοντος λαγῶον τε καὶ κριῶν κάρως. fuit statua naturae, quae innumeris mammis et omnigenorum animalium capitibus circumdata figuratur. vide quae notavi ad anonymi Collectanea περὶ θεάματων. LAMB.

p. 41 v. 20. Γαληνός] diversus hic est a Galeno, qui sub Marco Commode et Pertinace imperatoribus vixit. LAMB.

p. 42 v. 4. τὰ μέλλοντα συμβάλειν] nempe quod Verina, Zenone genero fugato, fratrem suum Basiliscum ad imperium promotura esset. LAMB.

p. 42 v. 16—18. ἔνθα τοὺς ἀπὸ τῶν ἔθνῶν — Ἀλωνίτζιον] haec verba ita transponenda sunt: ἔνθα πρῶτον παλατιον ὑπήρχε καὶ ξενοδοχεῖον τῶν Ρωμαίων, καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἔθνῶν ἤκοντας ἐδέχετο ἐκεῖσε, δηλονότι εἰς τὸ καλούμενον Ἀλωνίτζιον. Ἀλωνίτζιον Graecis recentioribus dicitur domus, quibuscunque sive indigenis sive peregrinis publice alendis destinata. Cpoli κατ' ἐξοχὴν vocabatur Ἀλωνίτζιον palatium a Constantino magno in regione Tauri exstructum, in quod proceres Romae antiquae Cpolim venientes recipiebantur, ut testatur Codinus in libro *de aedificiis* p. 74 v. 9. hoc loco

ξενοδοχείον τῶν Ῥωμαίων appellat. pro Ἀλωνίτιον etiam contracte scriptam invenitur ἀλωνίτιον, ut pro καραβίτιον καραβίτιον, pro πέτριον πέτριον, etc. LAMB.

p. 43 v. 3. Ἰησοῦν τὸν Ναυῆ] v. Nicetas Choniates p. 848 21 et 857 14 ed. Bonn. sed quicquid ille dicat, mihi dubium non est quin fuerit antiqui cuiusdam Romanorum imperatoris statua equestris: ita enim plerumque formari solitas fuisse, ex nummis et statuís antiquis hodieque videre est. LAMB.

p. 6. Ἱστορίας τῶν ἰσχυάτων] procul dubio inscriptio et caetera ornamenta intelligenda sunt, quae basi illius equestris statuæ insculpta fuerunt. sed Codinus hic nugatur more recentiorum Graecorum, qui quascunque inscriptiones et figuras antiquitatis Romanae oracula et praesagia rerum futurarum interpretantur. LAMB.

p. 43 v. 7 sq. τὸ ἐμπόδιον — γονυκλινὲς ἔχει] si genuina est haec lectio, verbum ἔχει referendum videtur ad illud quod superius dixit, ἐγγεγραμμένης Ἱστορίας τῶν ἰσχυάτων τῇ πόλει. statuam autem virilem vinctam et genuflexam, quam Codinus ait ad pedes (sic enim vertit ἐμπόδιον) equestris illius statuæ fuisse collocatam, nationis cuiusdam devictae simulacrum fuisse verisimile est. γονυκλινὲς verti genuflexum, et hoc revera hic significat, uti etiam supra in descriptione theomatis secundi. errat igitur Meursius, qui in Glossario Graeco-barbaro utrumque Codini locum citans γονυκλινὲς substantive accipi credit, et significare *pulvinar*, quod genibus substernitur. LAMB.

p. 43 v. 9 sq. ὁ ποῦς — ἐγγεγραμμένον] in cod. Vat. haec verba praecedentibus absque interpunctione annexa sunt, et pro τοῦ μεγάλου legitur τοῦ ἵππου. quare credibile est Codinum scripsisse, ὁ ποῦς ἐνώπιος ὁ ἐμπρόσθιος τοῦ ἵππου, ὃς τὸ ἀνθρωποειδὲς χαλκούργημα βραχὺ παντελῶς καὶ δεδεμένον γονυκλινὲς ἔχει, καὶ αὐτὸς σημαίνει ὅτι ἐκείσε ἐγγεγραμμένον. id est, etiam equi pes laevus anterior, cui sigillum aereum virile vinctum et genuflexum inclusum est, praesignificat quae in eo inscripta sunt. nempe respicit Codinus ad illud quod refert Nicetas Choniates p. 849 10, in anteriori sinistra ungula illius equi latuisse imagunculam consecratam viri clavo transfixi et plumbo undique cincti; quae ad conservationem urbis et prohibendas barbarorum incursiones ibi inclusa erat, cf. idem p. 858 6. de eiusmodi statuís consecratis alias quaedam notavi. LAMB.

p. 43 v. 10. ὁ μέγας κίων] columnam cochlidem Theodosii in Tauro sitam hic intelligendam esse censeo, quae ad summitatem usque intra se pervia erat, et circumcirca figuris sculptis exornata. Manuel Chrysoloras in epistola de comparisonem veteris et novae Romae κίονας περιγλύφους vocat.

eius generis columnae sunt Traiana et Antonina, quae hodieque Romae visuntur. Codinus hic suo more nugatur, et figuras Romanas pro oraculis habet. LAMB.

p. 44 v. 1. *καροῦχα* et *καροῦκα* Graeco-barbare dicitur *currus*. LAMB.

p. 44 v. 17. *ἱστορίας ἐνζώδους* vocat Codinus *historias figuris expressas*. LAMB.

p. 44 v. 20. *τῶν ἀσπαζομένων*] loquitur de statu Constantii et Constantis post patris obitum in spem perpetuae concordiae erectis in Philadelphio, quarum supra meminit p. 43 v. 18. LAMB.

p. 45 v. 1. *ὅτι τὸ λεγόμενον*] legendum esse videtur *ὅτι εἰς τὸ λεγόμενον μῶδιον ἀρολόγιον ἦν καὶ τὸ ἔξαμον τοῦ μῶδιου*. vide quomodo verterim, et quid ea de re notaverim ad p. 65 v. 16. LAMB.

p. 45 v. 6. *κουμούλιον*] *cumululus* Latinis dicitur, quod Graeci antiqui vocant *σῶρευμα* et *ἐπιμετρον*, hoc est *quod mensurae plenae seu iustae additur*. idem apud recentiores valet *κόμουλος*. sic hoc loco, et p. 66 v. 5 *modium cumulatatum* Codinus appellat *μῶδιον κουμούλιον*. LAMB.

p. 45 v. 7. *ῥίγλιον*] *ῥίγλα* vel *ῥήγλα*, quasi regula, Graecis recentioribus dicitur *radius* seu *hororium*, quod est instrumentum quo raduntur mensurae. ita hic *μῶδιος* vel *μῶδιον ῥίγλιον* appellatur *modius radio adaequatus*. caeterum *ῥίγλιος* a *ῥίγλα* derivatur ut a *κούμουλος κουμούλιος*. LAMB.

p. 45 v. 9. *ἐρημάτιζεν*] *ρηματίζειν* hic significat *esse*, ut supra p. 6 v. 19. de horologio autem in arcu orientali fori posito, cuius hic mentio fit, pluribus agitur p. 65 v. 16. LAMB.

p. 45 v. 12. *Ἡρακλῆς ἀνακείμενος*] credo hic significari Herculis cubantis simulacrum, quod prius Romae collocatum erat in XIV regione, et postea Cpolim deductum atque in Hippodromo positum fuit, ut supra testatur Codinus p. 39 v. 19. quale autem fuerit hoc simulacrum, accuratissime describit Nicetas Choniates p. 859. ed. Bonn. LAMB.

p. 45 v. 13. *ἐνθα καὶ ποταμὸς καὶ ἀπὸ Λύκου λατρυνόμενος*] haec est lectio codicis Vaticani, quae si genuina est, legendum videtur *ἐνθα καὶ ποταμὸς ὁ ἀπὸ Λύκου προσαγορευόμενος*, hoc est, *ubi etiam fluvius est qui a lyro nomen habet*. nempe intelligit fluvium nomine Lycum, Byzantium transeuntem, cuius infra p. 147 v. 7 meminit. eiusdem fluvii mentionem facit Cedrenus, et adversus eius exundationem Apollonium Tyaneum ait quas nescio consecrationes adhibuisse. in cod. Bavar. pro *λύκου* scriptum fuit *λευκοῦ*. quodsi haec lectio alteri praeferenda est, scribendum videtur *ἐνθα καὶ ποταμὸς ἀπὸ λευκοῦ λίθου ὀρωμενος*, id est, *ibidem visitur fluvius seu simulacrum fluvii ex candido lapide*. ut vero hunc locum

ita reformem, auctor mihi est Manuel Chrysoloras, qui in epistola de comparatione veteris et novae Romae tradit supra caput rivuli (scilicet Lyci), qui Cpolim perlabitur, positam fuisse statuam ex candido lapide, quae cubito videbatur inniti: καὶ ἄλλον δέ, inquit, (sc. ἀνδριάντος) ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ ἐκ λευκοῦ λίθου ἢ μαρμάρου, ὑπὲρ περὶ αὐτῆς τοῦ δια τῆς πόλεως χειμάρρου, δοκοῦντος εἰς ἀγκῶνα ἀνακείσθαι. hoc ergo illud simulacrum fluvii esse puto quod nunc Codinus his verbis inquit: ἔνθα καὶ ποταμὸς ἀπὸ λευκοῦ λίθου ὁρώμενος. LAMB.

p. 46 v. 1. τὸν καλούμενον Βοῦν] huius loci ita meminit Ioannes Tzetzes Chil. 9 615: περὶ βοῦν δὲ ἀγορὰν ἦτοι πρὸς βοῦν τὸν τόπον. LAMB.

p. 46 v. 10. τεῖχος hic non *murum* significat, sed *castellum* seu *locum munitum*. ita Homerus Iliad. δ Thebas vocat τεῖχος Ἄρειον, et Herodotus l. 1 Sardes appellat τὸ τεῖχος τῶν Ἀσδῶν, et in oraculo Apollinis Atheniensibus dato τεῖχος ξύλινον significat *munitivum ligneum*. saepissime in hac significatione occurrit apud Stephanum Urbibus, ut νέον τεῖχος, χαλὸν τεῖχος, Ἀβῶνον τεῖχος, Ἑρμῖον τεῖχος, Γορδίου τεῖχος, παλαιὸν τεῖχος, δίδυμον τεῖχος. χαλκεὸν τεῖχος exponendum est *castellum aereum*. similiter apud Constantinum Porphy. de admin. Imp. c. 22. LAMB.

p. 46 v. 13. τοῦτου χάριν λέγεται Ἐξακίονιον] ergo secundum hanc etymologiam necessario scribendam est ἔξωκίονιον: attamen in omnibus codicibus ἔξακίονιον scriptum inveni. mihi videtur hunc locum utroque modo nominatum fuisse, ἔξωκίονιον nempe et ἔξακίονιον. huiusmodi diversas nominis unius loci prolationes saepius apud Codinum observavi. sic p. 28 v. 9 unum eundemque locum appellari ait Ἀγγοῦστειον et Ἀγγοῦστιῶνα, et p. 84 v. 16 φακίλισθον et φουκίλισθον, et p. 109 v. 14 ψαμαθίαν et ψευμαθίαν, et p. 117 v. 9 et 10 Ἡραῖον et Ἡρίον, et p. 120 v. 9 Μαναύραν et Μαγναύραν, et p. 120 v. 10 σείσμα σῆμα et σίγμα, et p. 77 v. 3 μεσόμφαλον et μεσόλοφον, p. 127 v. 3 τὰ Ἠλου et τὰ Ἴλλου. vera autem ratio diversitatis illarum denominationum habetur apud Procopium lib. de aedificiis, ubi locum ad Anaplum, qui antiquitus πρόοχοι appellabatur, postea βρόχοι nuncupatum fuisse ait, haec subiungens: διαφθειρούσης τὰ ὀνόματα τῆς τῶν ἐπιχωρίων ἀγνοίας, hoc est *pristino nomine ignorantia incolarum corrupto*. LAMB.

p. 46 v. 17. Tetrapylum area erat quadrilatera, quattuor porticibus terminata et totidem habens portas, quamobrem Quadrivium quoque seu τετραβίον antiquitus nominatum fuit. LAMB.

p. 46 v. 18. διήρκεσεν] antiquum Tetrapylum, a Constantino magno extractum, perduravit usque ad imperium

Zenonis, cuius tempore, ut refert Evagrius § 28, *Mammianus senator novum extruxit tetrapylum*, hoc est, ut ego interpretor, antiquum de novo reaedificavit. de hoc Mammiani Tetrapyle puto Codinum loqui p. 50 v. 2: addit enim καὶ διήρκεσαν μέχρι τοῦ Θεοφίλου. ergo antiquum Tetrapylum Constantini usque ad Zenonem integrum mansit, secundum autem Mammiani usque ad Theophilum. LAMB.

p. 47 v. 11. εἰς τὸ Σίγμα] id est, in porticu semicirculari, quae a similitudine fabricae Sigma nuncupatur. Graeci antiqui sigma pingebant ut C Romanum. LAMB.

p. 47 v. 22. τὴν μυριάδρον πύργον] porta olim nuncupata μυριάδρος seu πολυάνδρος hodie vocatur Hadrianopolitana, et mediana in muro terrestri locum occupat, ut refert omnium accuratissimus doctissimusque historiae Turcaicae scriptor Io. Leunclavius. in hac porta perit oppressus hominum turba Constantinus ultimus Graecorum imperator. LAMB.

p. 48 v. 3. Βεγλίον] ut βήγλην Graeci recentiores vocant vigiliam, ita etiam Vigilium Βεγλίον et Vigilantiam Βεγλεντίαν. LAMB.

p. 48 v. 8. τῆς γυναικείας] quin fuerit haec muliebri statuam simulacrum Cpoleos, dubium non est: sed quomodo dicatur τὸν στέφανον κατασχεῖν, aliquid habet dubitationis. an dextra extenta videbatur coronam porrigere, qualis visitur antiquae Romae in nummo Claudii? an sedens dextro brachio inflexo tenebat manu coronam genu sustentatam, ut cernitur in horto Caesiorum Roma de Dacia provincia subacta triumphans? an habebat in capite coronam galeae circumvolutam, ut spectatur in nummo Constantini magni? LAMB.

p. 48 v. 7 sq. τὸ καλούμενον Στρατήγιον — Ἰσαμένη] hic locus ita transformandus est: ἢ εἰς τὸ καλούμενον Στρατήγιον στήλη, ἢ ἐν τῷ μεγάλῳ κίονι Ἰσαμένη, ἔστιν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνα. Strategium Cpoli forum erat, in quo antiquitus militum duces creari solebant, ut testatur Hesychius. ἐν στρατηγίῳ, inquit, λεγομένῳ φόρῳ, ἔνθα ποτὲ οἱ στρατηγούντες ἄνδρες τὰς τιμὰς ὑπέδελοντο. ibidem milites exercebantur, quod locus esset campestris seu planus, ut refert Codinus paulo infra. videtur ergo Strategium hoc Cpolitanum campo Martio Romae antiquae tam usu quam situ simile fuisse. Soerates hist. Eccl. 1 14 memorat Constantini magni statuam equestrem ibi stetisse: hanc ego eandem esse puto quam Codinus ait fuisse Alexandri magni et a Constantino Chrysepoli ductam atque erectam fuisse. similiter Constantinus Apollinias Heliopolitani statuam pro sua columnae porphyreticae fori imposuit. illa autem verba, ἢ Ἰσαμένη ἐν τῷ μεγάλῳ κίονι, propterea addidit Codinus ut distingueret hanc Alexandri seu Constantini magni statuam ab alia quadam Leonis Macelli statuam,

quam paulo post dicit in eodem foro collocatam fuisse et nominatam ὁ μικρὸς στρατήγιος. caeterum Codini verba, τὸ καλούμενον στρατήγιον στήλη ἐστὶν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνας ἢ ἐν τῷ μεγάλῳ Ἰσταμῆνῃ, praeterquam ut supra emendavi, etiam hoc modo corrigi possunt: τὸ καλούμενον στρατήγιον, ἢ στήλη ἢ ἐν τῷ μεγάλῳ κίον Ἰσταμῆνῃ, ἐστὶν Ἀλεξάνδρου. familiaris admodum est Codino hic loquendi modus. sic passim τὸ Ἀγροστεῖον, τὸ φιλαδέλφειον, τὰ πιττάκια, ὁ βοῦς, praestatis et pro locis in quibus illae positae sunt, promissive accipiuntur. quare ferri quidem posterior haec emendatio potest, sed prior praesferenda est. LAMB.

p. 48 v. 10. δόγα Graecis recentioribus dicitur *stipendium* et *donativum*. inde δόγεύειν, quod est *erogare*. LAMB.

p. 49 v. 10. Βυγλεντίας] loquitur de Vigilantia sorore Iustiniani imperatoris, matre Iustini secundi. LAMB.

p. 49 v. 11. γράμματα τῶν μελλόντων] intelligendae sunt procul dubio inscriptiones basibus statuarum insculptae. LAMB.

p. 49 v. 15. φέρουσα — εἴ χειρὶ] antiquus mos est, hodieque observatur, ut novis aedificiis exstruendis primus manum admoveat cuius auctoritas structurae praest. Sueton. in Vespasiano *ipse inquit restitutionem Capitolii aggressus rudibus purgandis manus primus admovit, ac suo collo quaedam extulit.* idem in Nerone: *in Achaia Isthmum perfodere aggressus primus rastello humum effodit et carbula congestam humeris extulit.* in antiquis actis Latinis S. Silvestri papae I simile quid narratur de Constantino magno basilicas Vaticanam et Lateranensem erigente: *exuens se chlamyde et accipiens bidentem, terram primus aperuit ad fundamentum basilicae construendum. dehinc in numerum duodecim apostolorum duodecim cophinos plenos suis humeris suppositos basulavit. altera vero die similiter intra palatium suum Lateranense basilicae fabricam coepit.* in actis Graecis de Lateranensis basilicae erectione prolixius agitur his verbis: *Ἰνα δὲ πᾶσι καταφανὲς γένηται ἐξ ὅλης ψυχῆς αὐτὸν πεπιστευμέναι, ἐν τῷ καλατῆρ αὐτοῦ ἐν τῷ λεγομένῳ Λακερνησίῳ λαβὼν διελλὸν φιλίαις χειρὶν αὐτὸς πρῶτος ἤρξατο ὀρύσσειν, καὶ διαγραφῆν ποιησάμενος προσέταξεν ἐκκλησίαν οἰκοδομηθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ δεσπότου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.* quod igitur de Vespasiano et Nerone Suetonius et de Constantino Acta S. Silvestri referunt, idem procul dubio fecit Eleutherius, quem portas ab ipso denominati structurae Constantinus magnus praefecerat. ut autem se hoc fecisse testaretur, statuam suam ibi erexit, quae dextra lignem et sinistro humero scapulari tecto gestabat cophinam. haec illa est quam et hic loco describit Codinus et in libro de aedificiis p. 104 v. 4. σκαπούλιον vero Codinus vocat tagu-

mentum coriaceum, quo plerumque baiuli contra gravitatem oneris humerum solent munire. LAMB.

p. 49 v. 19. τὸ δὲ σταυροῖον] errant qui haec verba ita interpretantur ac si pro τὸ σταυροῖον legatur τὸν ταῦρον. loquitur enim hic Codinus de celeberrima illa cruce, quam Constantinus magnus ad similitudinem illius quam in caelo viderat, supra columnam ad septentrionalem partem sui fori erexit, passim eius mentio fit apud scriptores historiae CP. sed vide inprimis Codinum p. 28 v. 19 sqq. et p. 68 v. 8 sqq. LAMB.

p. 49 v. 20. τῆ ἀύλῃ τῆ λιθοστρώτῳ] forum Constantini magni scriptores saepius per excellentiam vocant τὸν φόρον vel τὸν μέγαν φόρον. alias appellant τὸν πλακατὸν φόρον, quod planis et latis lapidibus stratam esset; vel, ut hoc loco Codinus, nuncupant τὴν ἀύλῃν τὴν λιθόστρωτον, id est *aulam lapidibus stratam*. LAMB.

p. 50 v. 2. τὰ τέσσαρα μέρη vocat quattuor factiones Circi, nempe Prasinam et Russatam, Venetam et Albatam, quarum duae priores duabus posterioribus erant contrariae. sic quattuor quidem erant diversi colores Circensium aurigarum, sed duae tantum factiones, quae sibi invicem repugnabant, quia Prasina et Russata, et contra Veneta et Albata pro una et eadem accipiebantur. secundum hanc factionum Circensium distinctionem populus quoque Cpolititanus in duas divisus erat partes, quarum una Prasino colori altera Veneto favebat. Procopius Pers. 1 οἱ δῆμοι, inquit, ἐν τῇ πόλει ἔς τε Βενέτους ἐκ παλαιοῦ καὶ Πρασίνους διηρῆντο. idem in hist. arcana has duas populi factiones μοίρας vocat: τοῦ δὲ δήμου, inquit, ἐκ παλαιοῦ ἔς μοίρας δύο διεστηκότος μίαν αὐτὸς τὴν Βένετον ἑταιρισάμενος. Codinus eas appellat τοὺς δύο δήμους et τὰ δύο δημοτικά μέρη et τὰ δύο μέρη τοῦ δήμου. LAMB.

p. 50 v. 5. σωματοπρᾶται sunt mangones, qui τὰ δουλικὰ σώματα, hoc est *mancipia*, venditant. alias vocantur ἀνδραποδοκᾶνῃλοι, quasi μεταβολεῖς τῶν ἀνδραπόδων. Strabo eos appellat σωματεμπόρους. notandum etiam quod Codinus mancipia nuncupat πρόσωπα οἰκετικά. LAMB.

p. 50 v. 7. ξενῶν significat *hospitale* seu domum excipiendis peregrinis destinata, qualem, ut hic Codinus refert, Theophilus imperator extruxit in regione urbis nuncupata *Zeugmate*, loco lupanaris publici, quod ibi a Constantino magno fuerat constitutum. meminit eius rei Cedrenus t. 2 p. 107 24 Bonn. LAMB.

p. 50 v. 9. ἀνήγειρεν αὐτὸ εἰς πορνεῖον] his statim subiungenda esse videntur illa verba quae paulo inferius leguntur, ἔξωθεν δὲ τοῦ αὐτοῦ οἴκου οὐχ εὗρίσκειτο ἕτερον πορνεῖον. LAMB.

p. 50 v. 12. pro ἐπὶ τοὺς κίονας legendum videtur ἐπὶ τὸν κίονα, id est apud ante memoratam columnam Veneris. ἀπόχωροι seu ἀποχωρήματα significant hic *secessus* vel *loca secreta* et a turba separata. Suetonius simili de re loquens *distinctas cellas* vocat: *lupanar*, inquit, *in palatio constituit distinctisque et instructis compluribus cellis*. διάχωροι aequè probari potest: διάχωροι enim dicuntur *intervalla* seu *spatia intersepta*. pro κουρτίων perperam scriptum fuit κουρίων et κουρτίων. unde patet nihili esse vocabulum κουρίων, quod unica huius mendi auctoritate nixus Meursius Glossario suo Graeco-barbaro inseruit. κουρτίνας autem vel κορτίνας Graeci recentiores vocant *vela*, quibus aliquid obtegitur. Martyrologium in pass. S. Irenes: καὶ οὕτω κρυπτόμενος ὑπὸ κορτίνας διδασκῆτω γράμματα τὴν θυγατέρα ἡμῶν. ita etiam hoc loco Codinus κορτίνας appellat *vela*, quibus cellae meretricum circumdatae erant. apud Italos Gallos et Germanos hodie vulgo nuncupantur *cortinae* vela lanea vel lineae vel bombycina, quibus lecti circumcluduntur tam ad curiosos oculos quam culices arcendos. quo facilius autem eiusmodi cortinae adducantur vel diducantur, solent plerumque circellis vel annulis aereis suspendi. eidem quoque usui servisse puto istos circellos, quos cum cortinis meretricum latibula ambiisse Codinus hoc loco refert. caeterum κρικέλλος transpositione litterarum pro κερκέλλος dictum est, ut κρικος pro κερκος, hoc est *circus*. in actis Graecis S. Silvestri PP. I ineditis observavi κρικέλλους vocari *annulos aereos*, in quos catena intromittitur ad observandum ostium. verba ipsa haec sunt: καὶ εὐρήσεις τὸ σπήλαιον κατέναντι, ἔνθα ὁ δράκων κοιτάζεται, ἐν ᾧ εἰσὶ πύλαι χαλκαὶ ἔχουσαι κρικέλλους. μετὰ γοῦν τὸ κατελθεῖν σε ἐπικαλέσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐλκύσεις πρὸς ἑαυτὸν τὰς πύλας, καὶ ἐν τοῖς κρικέλλοις αὐτῶν εἰσαγάγης τὴν ἄλυσιν τῆς κατήνας, καὶ κλείσας ἑρεῖς etc. LAMB.

p. 51 v. 11. βασιλικούς δρόμωνας videtur vocare *naves expediti cursus*, quibus imperator utebatur, cum mari iter faceret. in cod. Vat. scriptum inveni *δρομάσιν*: *δρομάδες* autem sunt quas Sidonius *cursorias* appellat. LAMB.

p. 51 v. 14. scribendum Γαλλιηνοῦ: loquitur de Gallieno imperatore Valeriani filio. LAMB.

p. 52 v. 5. νεώριον, quemadmodum Latinorum *navale*, et *portum* significat et locum ubi naves fabricantur. sic Cpoli duo fuere loca nominata *νεώρια*, quorum unus erat portus manufactus, quem antiqua urbis descriptio *Neorium portum* vocat et fuisse tradit in regione sexta; alter fabricandis navibus destinatus erat, quem antiqua urbis descriptio *Navalia* appellat et in decima tertia regione fuisse refert. hoc loco Codinus de Neorio portu loquitur, quem ait factum fuisse a

Constantino magna. idem testatur anonymus in Collectaneis. in aliquot codicibus pro *ὁ Κωνσταντῖνος ὁ μέγας* legitur *ὁ Κώνων* vel *ὁ Κώνστανς*, et *ἱστοικεῖσάτο* pro *ἱστοικεῖσάτο*, et *Ἰουστινίου* pro *Ἰουστινιανού*, et *ἐμποριῶν* pro *ἐμπόριον*. LAMB.

p. 52 v. 9. *ὡς δρᾶται*] nempe ex inscriptione. LAMB.

p. 52 v. 12 sq. *ὁ δὲ οἶκος τοῦ Ἀσπάρου* — *ὁ παρακοιμῶμενος*] idem p. 67 v. 18 iisdem verbis repetit, praeterquam quod pro *Ἀσπάρου* legitur *Ἀσπαρος*, utrumque enim dicitur, *Ἀσπαρ* *Ἀσπαρος* et *Ἀσπαρος Ἀσπάρου*, ut *Ἀρδάβουρ Ἀρδάβουρος* et *Ἀρδαβούριος Ἀρδαβουρίου*. Basilius vero, quem Codinus ait Asparis habitasse domum, accubitor fuit vel cubicularius Constantini Porphyrogeniti secundum imperantis. meminit eius Zonaras, et ipse Constantinus de administ. Imp. c. 50 et 43, ubi, item ut Codinus, refert domum, quae olim Aspari seu Asparis fuerat, Basilium accubitorem tunc temporis possedisse. eo enim loco legendum est *ὁ τοῦ Ἀσπάρου*, non ut vulgo perperam legitur, *ὁ τοῦ βαρβάρου*. similiter quinques in eodem capite vitiose editum est *τὸν τοῦ βαρβάρου οἶκον* pro *τὸν τοῦ Ἀσπάρου οἶκον*. LAMB.

p. 53 v. 3. *κάθισμα βασιλικόν* hic significat *tribunal imperatoris* in Hippodromo, ubi sedebat cum ludos spectaret Circenses. in Chronico Alexandrino aliquoties vocatur *τὸ δεσποτικὸν κάθισμα τοῦ Ἰππικοῦ*. in anonymi Collectaneis nuncupatur *ἡ βασιλικὴ καθέδρα*. Codinus aliquoties appellat *τὸ βασιλικὸν στάμα*. LAMB.

p. 54 v. 1. *τῶν δευτέρων αὐτοῦ πράξεων*] hoc est, rerum quas gessit post recuperatum imperium. LAMB.

p. 54 v. 15. *αἱ ἱστορίαι τοῦ μονελλίδου*] vide supra p. 46 v. 17. LAMB.

p. 55 v. 2. *ἀγάλματα ἱστοικεῖσάτο*] sensus est Apollonium Tyaneum plurimas per urbem statuas consecratas erexisse ad eius conservationem. *στοικεῖσθν* hoc loco significat *consecrare* vel *mystica quadam arte concinnare* seu *conficere*. Olympiodorus de re simili loquens vocat *ἀφιερῶσθν* et *τελεῖν*: *Οὐαλέριος δέ*, inquit, *παρὰ τόπον παραγενόμενος μανθάνει παρὰ τῶν ἐπιχωρίων ἱερὸν τὸν τόπον εἶναι καὶ ἐξ ἀρχαίας τελετῆς ἀνδριάντας ἐν αὐτῷ ἀφιερῶσθαι*. et paulo post: *καὶ ἐὼκει*, ait, *ὅ τῶν ἀνδριάντων ἐριθμὸς κατὰ παντὸς ἔθνους τελεῖσθαι βαρβάρου*. ita Codinus p. 35 v. 6 *catenam*, in qua credebatur fatum seu fortuna urbis consistere, *ἱστοικεῖσάτο* appellat, quasi *τετελεσμένην* seu *ἀφιερῶθεισαν*. et Nicetas Choniates eiusmodi statuas et imagines consecratas, quales hic Codinus ait Apollonium Tyaneum erexisse, *στοικεῖσάτο τῆς πόλεως φυλακτήρια* nuncupat. appellantur etiam *στοικεῖσάτο* qui huius generis magice consecrata simulacra componunt. LAMB.

p. 55 v. 12. *Ἰνδικτός* et *Ἰνδικτιών* Graecis recentioribus *ἐπιπέμησην* seu *indictionem* significant. quae vero hic Codinus refert de indictionum principio, confirmat Ioannes Lydus libro *de mensibus* p. 122. sed nota indictionem seu *ἐπιπέμησην*, quae apud scriptores Graecos in usu est et cognominatur Caesarea, incepisse post Christum natum anno 312, die 24 Septembris, quo Constantinus magus Maxentium devicit et statim post victoriam Christianis libertatem indixit. altera, quae Romana vocatur et Latinis scriptoribus usitata est, a calendis Ianuariis sequentibus inceptit. LAMB.

p. 55 v. 14. *Ἀππιανὸς Δίων τε*] ita restituendum duxi, cum perperam in codicibus scriptis legeretur *Ὀύσσασιανὸς δι' ὧν τε*. vide Appianum Alexandrinum l. 1 *de bellis civilibus* et Dionem l. 41, ubi prolixè narratur quam ob causam C. Iulius Caesar Dyrrachio Brundisium solus et incognitus navigare conatus fuerit, et quomodo tempestate adversa debilitatos nautarum animos sui detectione ad spem erexerit. LAMB.

p. 55 v. 15 sq. *ἀπὸ Νηκοπόλεως εἰς τὸ Δυρράχιον*] hoc falsum est. corrige igitur Codinum ex Appiani et Dionis locis, quos ipse citavit, et scribe *ἀπὸ Δυρράχιο εἰς τὸ Βερεντίειον*. nempe Caesar ex castris, quae apud Dyrrachium posuerat, conabatur navigare Brundisium, ad transvehendos milites quos ibi cum Antonio reliquerat. LAMB.

p. 55 v. 21 sq. *γαλήνην γαλάθαι καὶ διασωθῆναι*] haec ita narret Codinus quasi sedata tempestate Caesari navigatio illa deinceps feliciter successerit: sed neque hoc verum est. nam nec saevitia tempestatum se remisit, nec navis remorum vi ulterius promoveri potuit; quare adversa puppi Caesar ad castra sua coactus fuit reverti. LAMB.

p. 56 v. 4. *στοιχεῖα* hic significant *simulacra* et *statuas*. supra p. 53 v. 10 et p. 54 v. 12 ea vocavit *στήλας*, *θεάματα* et *ἀγάλματα τοῦ ἑπικού*. LAMB.

p. 56 v. 5. *Περιγύσην*] anonymus in Collectaneis tradit hanc fuisse statuam virilem, capite galeato et toto corpore ignudo, exceptis pudendis. si ergo pro *περιγύσης* legeretur *περίγυτος*, verisimile esset propterea hanc statuam ita denominatam fuisse, quod media velamento esset circumdata vel circumcincta. LAMB.

p. 56 v. 7—9. *ἄνοι προτιμηθήσονται τῶν ἀνθρώπων ἐν ταλαιπωρίαις ὀπίσω ἀκλουθούτων*] quid Cranus philosophus his verbis significare voluerit, explicat Ioannes Tzetzes his versibus:

*ἄνος δὲ χαλκοῦς ἑπικού πινύσεται
ἔμπροσθεν ἐσῶς, ἐκ δὲ τῶν ὀπισθίων
ἀνθρώπος οἰκτρὸς, ζωγραφῶν τὸν νῦν βίον,*

ὡς εἶπε τὸ πρὶν Ἀττικὸς σοφὸς Κράνιος. . .
 ἔφασε καὶ γὰρ τῷ κρατοῦντι τῷ τότε
 φεῦ συμφορᾶς, ἄνθρωπος ἤττων ὢν ὄνου.
 Ἔσται χρόνος γὰρ τοῖς μεθῦστερον χρόνοις
 ὅταν ὀνάδεις δυσγενεῖς καὶ καυλῆαι
 καὶ πᾶς ἄμουσος εἰσρῦεις κτηνωδέων
 κρείττων νομισθῇ τῶν σοφῶν καὶ κοσμίων. LAMB.

p. 56 v. 14. τῶν Ὀλυμπίων] Olympia hic pro ludis Circensibus accipiuntur. LAMB.

p. 56 v. 15. τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων] per reginam urbium intelligit Cpolim. τὸ στοιχεῖον τῆς τύχης puto hic significare *simulacrum Fortunae urbis*, cuius passim apud Codinum mentio fit. LAMB.

p. 57 v. 7. ἵνα τί ἢ πόλις] tanta Cpolitanoꝝ animos occupaverat ignorantia et superstitio, ut quascunque antiquas statuas pro magice consecratis haberent, earumque virtute crederent urbem suam conservari incolumem. huc igitur pertinent illa verba: ἵνα τί ἢ πόλις διὰ τούτων δοκεῖ συνίστασθαι. caeterum quae hic apud Codinum vocantur *στοιχεῖα*, Nicetas Choniates appellat *στοιχειώδη τῆς πόλεως φυλακτήρια*, id est *consecrata urbis munimenta* seu *statuas urbis conservatrices*. idem refert Latinos, postquam Cpolim expugnaverunt, imprimis evertisse celebres istas statuas consecratas, quae contra hostes vel aperta vi vel insidiis urbem oppugnantes instar muri ac valli erectae erant. LAMB.

p. 57 v. 9. Ἀσκληπιόδοτος] utraque tam Regii quam Vaticanani codicis lectio vitiosa est. scribendum enim Ἀσκληπιόδοτος. hic est Asclepiodotus philosophus et medicus, qui Procli discipulus fuit et temporibus Anastasii Dicori imperatoris claruit. prolixè de eo agitur apud Photium in Excerptis ex Damascio de vita Isidori, et apud Suidam v. Ἀσκληπιόδοτος et *δαισιδαίμονια*. caeterum quam fuerit Proclo carus et amicus, testatur ipse Proclus in prooemio commentarii inediti in Platonis Parmenidem, quem ei dedicat his verbis: σὺ δέ, inquit, ὦ φιλοσοφίας ἐπάξιον ἔχων τὸν νοῦν καὶ ἐμοὶ φίλων φίλτατε Ἀσκληπιόδοτε, δέχου τὰ δῶρα τοῦ ἀνδρὸς τέλεια τελέως ἐν γνησιωτάτοις κόλποις τῆς ψυχῆς. exstat hodieque in bibliotheca Medicea eiusdem Asclepiodoti liber de re militari, cui titulus est Ἀσκληπιόδοτου φιλοσόφου τέχνη τακτική. divisus est in 12 capita, et incipit hoc modo: τῆς τελείας παρασκευῆς πρὸς πόλεμον διττῆς οὐσης, χειρῶν τε καὶ ναυτικῆς, περὶ τῆς χειρῶν τε τὰ νῦν λεκτέον. finis autem hic est: αὐτὰι διὰ βραχέων αἱ τοῦ τακτικοῦ καθηγήσεις, τοῖς μὲν χρωμένοις σωτηρίαν πορίζουσαι, τοῖς δὲ ἐναντίοις κινδύνους ἐπαγουσαι. LAMB.

p. 57 v. 16. Θεσαυρὸς θεός] Thesaurum deum eundem esse puto atque Mercurium, nempe divitiarum praesidem. LAMB.

p. 58 v. 16. pro *Φιλοδώρου* non dubito quin legendum sit *Φιλοχόρου*. nempe hic Philochorus Atheniensis est, antiquus ille et celebris historicus, qui ab Athenaeo Plutarcho Harpocrate Eusebio et aliis passim citatur. quo autem tempore vixerit et quae scripserit, plenissime refert Suidas. caeterum huic Codini loco debetur, quod scimus ipsum fuisse unum ex decemviris Atheniensium nuncupatis *λογισταῖς*, quibus omnes magistratu functi rationes reddebant administrationis rei publicae. de hisce logistis seu rationum magistris vide Harpocratem et Aristotelem Polit. 6 8, et Aeschinem in oratione contra Demosthenem et Ctesiphontem. Latinis dicuntur curatores rei publicae, ut l. curator. C. de modo multar. curator rei publicae, qui Graeco vocabulo *logista* nuncupatur, multandi ius non habet. LAMB.

p. 58 v. 18. *Δαναία*] vera lectio est *Δαναία*. dicit Codinus Iconium alias quoque appellatum fuisse *πόλιν Δαναίαν*, nempe, ut opinor, a Perseo Danaes filio, sive quod ab eo, quemadmodum aliqui tradunt, haec urbs condita sit, sive quod ibi Andromedam dracone occiso a morte liberaverit. similiter ipsum Perseum Ovidius Graecorum imitatione vocat heroem Danaeum. LAMB.

p. 59 v. 1 sq. *ἐν τῷ μεγάλῳ λουτρῷ τοῦ Κωνσταντίνου*] in anonymi Collectan. legitur *ἐν τῷ Κωνσταντιαναῖς λουτρῷ*. pro *Κωνσταντίνου* igitur scribendum videtur *Κωνσταντίου*. de thermis Constantianis saepe fit mentio apud scriptores historiae CP, et apud ipsum Codinum p. 93 v. 14. Suidas refert Helladium Alexandrinum grammaticum, qui tempore Theodosii iunioris vixit, scripsisse *ἔκφρασιν τοῦ λουτροῦ Κωνσταντιανῶν* seu *descriptionem thermarum Constantianarum*. LAMB.

p. 59 v. 9. *Σάββα*] hic est S. Sabba abbas, qui in Palaestina miro sanctitatis exemplo refulsit, et bis a patriarchis Hierosolymitanis ad Anastasium et Iustinianum imperatores Cpolim legatus est, ubi pro fide catholica adversus impugnantes sanctam synodum Chalcedonensem strenue laboravit. plura vide de eo in Menologiis Graecorum die 6 Decembris. LAMB.

p. 59 v. 14. *διφρηλάτης*] loquitur de statua quadrigaria Constantini magni, quae instar solis capite radiato efficta erat, et dextra gestabat Victoriolam, quae pro Fortuna urbis colebatur. iusserat autem Constantinus ut quotannis haec eius statua natali urbis die a civibus et exercitu in Hippodromum ad tribunal imperatorium deduceretur atque solenni et statuto honore afficeretur, uti etiam factum est usque ad imperium Theodosii magni. de hac Constantini magni statua et solenni eius deductione in Hippodromum mentionem facit Hesychius. item Codinus p. 17 v. 16 et p. 40 v. 6. LAMB.

p. 59 v. 17. *μετά κηρῶν*] prorsus ut in Chronico Alexandrino, *πάντων κατεχόντων κηρούς λευκούς*. utrobique κηροί significant *cereos*. item in Actis S. Silvestri ineditis Constantinus magnus post publicatam libertatem religionis Christianae ad palatium suum dicitur revertisse *μετά κηρῶν καὶ λαμπάδων τῆδε κάκιστε ἀναπτομένων*. LAMB.

p. 60 v. 1. *ὄψικεύοντες*] *comitantes*. supra p. 40 v. 7 de eadem re loquens vocat *δορυφορεῖν*, quod hic *ὄψικεύειν*: *δορυφορούμενον*, inquit, *εἰσῆει εἰς τὸ στάμα*. proprie Graecis recentioribus *ὄψικεύω* dicitur idem atque Latinis *obsequior*; item *ὄψικιον* idem atque *obsequium*, quod etiam accipitur pro *comitatu* et *famulatio*. LAMB.

p. 60 v. 1 sq. *ἕως τοῦ στάματος ἀπὸ τῶν κωπηλλῶν*] ita p. 80 v. 17. LAMB.

p. 60 v. 6. *λιμὲν τοῦ Νεορίου*] sic etiam antiqua regionum descriptio Portum Neorium appellat. hos vero, quam Codinus ibi collocatum fuisse ait, ad exemplum alterius factus erat, qui stabat in foro vocato Tauri, ut ipse testatur p. 46 v. 5. LAMB.

p. 60 v. 10. *Μαυρικίου στήλη*] tradunt scriptores historiae Cpolitanae Mauricium, postquam milites a chagemo captos per avaritiam suam occidi permiserat, quadam nocte somniasse se ab imagine Christi supra portam aeream palatii collocata, cum tota sua familia, Phocae interimendum tradi. credo igitur, ad perpetuam istius somnii memoriam, Mauricium, apud illam imaginem Christi, suam et uxoris liberorumque statuas, instar supplicantium manibus extensis, erexisse. ceterum pro *ἐν τῇ χαλκῇ ἄνωθεν τῆς θειανδρικῆς εἰκόνης* legendum censeo *ἄνωθεν τῆς χαλκῆς πλυσίου τῆς θειανδρικῆς εἰκόνης*. ita Zonaras: *τὸ δὲ ἄνω εἶδόναι παραστάναι κολῶ τῷ ἄνωθεν τῆς χαλκῆς πύλης τοῦ σωτήρος Χριστοῦ ἐκτυπώματι*. vel vox *ἄνωθεν* adverbialiter accipienda est, ut idem valeat *ἐν τῇ χαλκῇ ἄνωθεν*, atque *ἄνωθεν τῆς χαλκῆς*. ita alias pro *κάτωθεν τοῦ νεοῦ τοῦ ἁγίου Μωκίου*, dicit *ἐν τῷ νεῷ τοῦ ἁγίου Μωκίου κάτωθεν*. LAMB.

p. 60 v. 13 sq. *αἱ δὲ λοιπαὶ — ὁ Λιγύριος*] ut sensus sit integer, legendum esse videtur *φιλοσόφων δέ, vel φιλοσόφου δέ φησιν εἶναι τὴν μίαν, ἄς*. nomen Ligurii hic corruptum esse puto. in codice Vat. legitur *αἱ δὲ λοιπαὶ δύο ἐτῆλαι αἱ ἐκτεταμέναις ταῖς χερσὶ ἐν τῆς Θηβαίων γῆς ἤμασι. φιλόσοφος δὲ φησιν Ὀλύβριος Ἑλληνικός*. ad anonymi Collectanea notavi pro *παρὰ Λιγουρίου* scribendum esse *παρὰ Ὀλυβρίου*. quare etiam hoc loco forte quis legendum coniectaret *Ὀλύβριος ὁ Ἑλληνικός*. sed aequè mihi Olybrius quam Ligurius ignotus est. LAMB.

p. 60 v. 14 sq. *μετὰ τὸ σφαγήνας*] Vaticanae praeferenda esse videtur prior lectio. haec enim, ut opinor, est illa Persarum irruptio, cuius in vita Phocae tyranni meminit Zonaras. LAMB.

p. 60 v. 19. *θηλιῶν* et *φρυγίων* Graecis recentioribus dicitur *regio*, ut *indictio Ἰνδικτιῶν*, *actio ἀγχιῶν*, *ἀλλυσιό ἀλλουβιῶν*. in alio codice legitur *τοῦτο δὲ ἦν ἐν τῇ τῶν Περσῶν φήμιον τοῦνομα*. ubi locum aliquem peculiarem potius quam regionem significare videtur. LAMB.

p. 61 v. 7. *τοὺς αἰρέσεως αὐτῶν τόμους κατήσχησεν*] cum temporibus Marciani imperatoris Eutychiani, quamvis a Chalcedonensi concilio damnati, nondum tamen quiescerent, sed auctoritatem concilii magis potentia imperatoris quam veritate fidei niti dicerent, convenit tandem inter eos atque catholicos ut utriusque partis dogmata in singulari volumine scripta et consignata simul ambo pectori S. Euphemiae martyris imponerentur et miraculosa eius diiudicatione controversia religionis finem caperet. scriptis igitur ex pacto voluminibus et pectori S. Euphemiae impositis, post triduum ipso imperatore praesente utrique ad loculum accesserunt, eoque aperto libellus Eutychianorum ad pedes martyris inventus est, catholicorum autem in manu dextra, quem porrexisse fertur imperatori et patriarchae, ad hanc historiam Codinus respiciens ait Acatum Eutychianum a reliquiis S. Euphemiae ultum ire decrevisse suae sectae scriptis illatum dedecus. *τόμοι* igitur hic significent *chartas*, in quibus Eutychianorum dogmata inscripta erant. ita Zonaras. LAMB.

p. 61 v. 15. *ἐν δὲ τῷ ναῶ*] in cod. Vat. praecedentibus haec annexa sunt, et ita concepta: *τότε* (sc. sub Leone Isauro) *καὶ τὸ λεγόμενον Τριζῶδον τὸ εἰς τὰ κοῦφα κάτωθεν τοῦ ἁγίου Μωϋσίου ὑπάρχον ἐπήρθη. κοῦφα* interpretor *concaua*, *subterranea*. pro *τριζῶδον* in aliquot codd. legitur *τριξῶδον*. *τριξῶδον* autem vel *τριξῶδος* videtur significare locum unde triplex patet exitus. compositum est ut *τριῶδος*, *τριζῶρον*, *τρικλινοσ*, *τριέμβολον*, etc. confirmat hanc lectionem quod Codinus addit, in eo loco paganos olim magicas suas superstitiones exercere consuevisse. trinarius enim numerus caeremoniis magicis accommodatus censebatur. hinc illa poetae: *terna tibi haec primum triplici diversae colore licia circumdo, terque haec altaria circum effigiem duco: numero deus impari gaudet*. et lata: *necte tribus nodis ternos Amarylly colores*. eandemque ob causam sacra Hecatae nocturna in trivii frequentabantur. dico igitur verisimile esse illam quoque magorum speluncam subterraneam, de qua hic Codinus loquitur, instar trivii seu *τριῶδος* constructam fuisse et propterea nuncupatam *τριξῶδον*. sed si pro *τριξῶδον* legendum est *τριζῶδον*, videtur *τριζῶδον* signi-

ficare *statuam triformem*; cuiusmodi fuit illud *τρίλιθον ἢ τριπέπλον ζώδιον πορφυροειδές*, cuius meminit anonymus auctor in *Collectaneis Antiq. CP.* ζώδια enim Codinus passim vocat statuas et quascunque alias figuras. LAMB.

p. 61 v. 18. *καὶ τύμβοι δὲ*] cod. Vat. *ἔνθα καὶ τύμβοι Ἑλλήνων καὶ Ἀρμενῶν ὑπάρχουσι περὶσμένοι, καὶ ἄλλα εἰς πλήθος σηνώματα* in aliis aliquot codd. pro *τύμβοι* *perperam* legitur *τρίβολοι* et *τύβολοι*. posteriori autem hoc mendo deceptus Meursius novum finxit vocabulum *τύβολος*, quod nec apud Graecos nec apud Graeco-barbaros scriptores reperitur. LAMB.

p. 62 v. 7. *ἐν ἐβλάβη*] quod Codinus refert, statuam muliebrem bicipitem, sitam in porta septentrionali castris Pannoni, cunctis circum flagrantibus illaesam mansisse, rarum quidem est, sed non novum. duo eius rei exempla exstant apud Tac. *Annal.* 4: *adduntur*, inquit, *sententiae, ut mons Caelius imposterum Augustus appellaretur, quando cunctis circum flagrantibus sola Tiberii effigies, sita in domo Iunii senatoris, inviolata mansisset.* et statim subiungit: *evenisse id olim Claudiae Quintae, eiusque statuam vim ignium bis elapsam maiores apud aedem matris deum consecrassisse.* LAMB.

p. 63 v. 2. *Ἡρόδοτος καὶ Ἰππόλυτος*] de Herodoto chronographo, quis sit, non mihi constat. Hippolyti vero, nempe Thebani, meminit Niceph. Callist. *hist. Eccles.* 1. 2. fragmentum ex eius opere chronico decerptum exstat t. 3 *Antiq. Lect. Canisii.* sed pro *Ἡρόδοτος* legendum est *Ἡρωδίων*: nam Herodionem coetaneum auctorem citat anonymus in *Collect. de Antiq. Constantinop.* n. 202. LAMB.

p. 63 v. 7. *τῆς τοῦ Καίσαρος ἀξιοθέτου τιμῆς*] testantur nummi antiqui, in quibus legitur IUL. CRISPUS NOB. CAE. item Romuald. in *Chron.* *inter haec*, inquit, *latent causae cur iudicem gladium et destinatum in impios functionem Constantinus imperator in proprios egit effectus. nam Crispum filium suum interfecit, et Licinium filium sororis, postquam Caesares sunt creati, occidi iussit.* LAMB.

p. 64 v. 3. *οἱ ἠνιόχοι ζευξίππων*] credo fuisse statuas aurigarum Circensium, qui curru excussi perierant: paulo postea enim subiungit *αὶ δὲ καροῦχαι τῶν ἀναιρεθέντων ἠνιόχων.* caeterum *ἠνιόχους ζευξίππων* vel, ut legitur in anonymi *Collect.*, *ἠνιόχους ἐν ζευξίπποις* interpretor *aurigas agentes ζεύγος*, id est *bigas* seu *equos biuges*. *ζεύξίπποι* autem hic dicuntur quos Graeci alias *ἵππους ζυγίους* seu *ἔζευγμένους*, Latini vero *equos iugales* nuncupant. huiusmodi duobus equis iugalibus seu iugo iunctis constabat *biga*. verum *quadriga* 4 quidem iunctis equis constabat, sed non iugalibus: nam medii tantum duo *ζεύξίπποι* erant seu *iugales*, reliqui duo *πίριπποι*

erant seu *ad latera iugalium utrinque funibus alligati*; quamobrem Latinis *funales* et *funarii*, Graecis *παράφορος* et *παράσειροι* vocantur. LAMB.

p. 64 v. 5. *συντάλαις ἀποκαταλλέσθαι*, hoc est, *scuticis* sive *loris caedi usque ad necem*. Hist. Miscellae auctor l. 22 vertit, *flagris occidi*. LAMB.

p. 65 v. 4. *ἡ ἱέρεια τῆς Ἀθηνᾶς*] Auges sacerdotis Minervae statuum, quae in thermis Zeuxippi posita erat, memorat Christodorus poeta Anthol. l. 5. LAMB.

p. 65 v. 16. sensus est, partem fori Constantini nuncupatam *Horreum*, inde nomen habuisse quod antiquitus ibi fuisset horreum, cuius loco postea columnae erectae sunt et arcus orientalis fori, alias dictus *Amastriani*, supra quem horologium aereum Cyzico allatum et exemplar aereum modii cumulati, a Valentiniano instituti, et duae manus aereae hastis infixae, et ipsius Valentiniani imperatoris statua, et simulacrum aereum Fortunae urbis collocata erant. ab aereo autem modio ibi posito locus etiam *μόδιος* vel *μόδιον* appellatus fuit. *ὄρειον* vel *ὄρειον* pro horreum, et *μόδιος* seu *μόδιον* pro modio frequentissime occurrunt apud scriptores Graeco-barbaros. ita Suidas eadem de re loquens v. *Μαναίμ*, οὗ inquit (sc. *Μαναίμ στρατηγού*) *στήλη ἕστατο ἐν τῷ καλουμένῳ ὄρειῳ, ὃ ἐστὶ μόδιος· ἦν γὰρ ὄρειον, ἐνθα νῦν ἕσταται κίων πρὸ τοῦ οἴκου Κρατεροῦ*. quae verba ita vertenda sunt: *cuius statua posita erat in loco nuncupato Horreo sive Modio. horreum enim fuit, ubi nunc stat columna ante domum Crateri*. caeterum quod supra dixi locum nominatum *Horreum* partem fuisse fori Constantiniani, inde elicitur quod Codinus absidem, quam ibi stetisse ait, p. 68 v. 5 appellat arcum orientalem fori et p. 45 v. 2 arcum Amastriani nuncupat. LAMB.

p. 66 v. 7. *ἐν τῷ κατωτέρῳ μωδίῳ*] hoc est, ut ego interpretor, *in concavitate subterranea loci nuncupati modii*. *ναύτας* vero simpliciter hoc loco Codinus vocat negotiatores, qui ex Aegypto Phoenice Syria et aliis locis transmarinis frumentum Cpolim advehebant. supra p. 45 v. 7 eos appellat *ἐμπόρους*. *ἔμπορος* enim proprie significat, ut ait Ulpianus Demosthenis interpres, *τὸν πραγματευτὴν ἀνθρώπων, τὸν πλοῦντα θάλασσαν*. LAMB.

p. 66 v. 9. scribe *ἀμφοτέρους*, nempe *τοὺς λαμβάνοντας καὶ τοὺς διδόντας*. LAMB.

p. 67 v. 15. *ἄμα δὲ*] rectius cod. Vat. falso enim Codinus Asparem, quem constat patrem fuisse Ardaburii, fratrem eius appellat. sed necessitas et occasio exigit ut paulo prolixius agam de Asparis familia. Aspar igitur, quem hoc loco Codinus a Leone Macello interemptum fuisse ait, is est qui consul fuit cum Areobindo anno post Christum natum 431, *Georg. Cod. de Orig. Cp.*

et filios habuit Ardaburium et Patricium. ex hisce Ardaburium consul fuit cum Alypio anno Christi 447, et una cum patre Aspare a Leone Macello ob affectatum imperium occisus est anno 470. Patricius vero consul fuit cum Ricimere anno 459. hunc Leo imperator Caesarem creavit anno 469, et filiam suam Ariadnem ei despondit: sequenti autem anno, patre fratreque eius occisis, ipsum a filia sua Ariadue per repudium seiunctum in exilium misit, ut testatur Nicephorus Callistus l. 15 c. 27. Ἀριάδνην, inquit, τὴν ἐκ Βηρόλης αὐτῷ γεγεννημένην, τῷ παιδί τῷ Ἀσπαροῦ Πατρικίῳ τῷ ὑπάτῳ εἰς γαμον ἐδίδου. sed ibi vel pro τῷ ὑπάτῳ legendum est τῷ ὑπατικῷ, vel videtur Nicephorus voluisse dicere, Leonem imperatorem Patricio Asparis filio eo anno filiam suam Ariadnem despondisse, quo ille consul fuit cum Ricimere. postquam vero Nicephorus Asparis et Ardaburii caedem narravit, subiungit de eodem Patricio haec verba: τὸν δὲ ἕτερον ἐκείνου (sc. Ἀσπαροῦ) νίδον τὸν Πατρικίον τῆς θυγατρὸς αὐτὸν διαζεύξας Ἀριάδνης, ἐκείνου μὲν ὑπερόριον ἦγε. utroque in loco interpretes Nicephori non animadvertit Πατρικίον nomen proprium esse, sed velut dignitatis vocabulum exposuit. similiter corrigendus Cedrenus, ubi vitiose legitur τῷ δὲ αὐτῷ ἔτι καὶ ὁ Ἀσπαροῦ νίδος, πατρικίος ὢν, Καίσαρ παρὰ τοῦ Λέοντος γίνεται. tollendum est participium ὢν: nam, ut dixi, πατρικίος hic non dignitatis titulus sed nomen proprium est. itidem erratum est in his Zonarae verbis: μέχρι δὲ τέλους ἀντέχειν μὴ οἶός τε ὢν, εἰκὼν ἀνάγκη Καίσαρα ποιεῖ ἀπὸ Πατρικίου τὸν τοῦ Ἀσπαροῦ παῖδα, Ἀρδαβουρίου δὲ ἀδελφόν. non dubito enim quin pro ἀπὸ πατρικίου scribendum sit πατρικίον. caeterum tradunt alii auctores Patricium non in exsilium fuisse missum, sed una cum Aspare patre et fratre Ardaburio occisum fuisse. Marcellinus Comes in Chronico: *Ind. ix, Leone Aug. iv et Probiano coss, Aspar primus patriciorum cum Ardabure et Patriciolo (lege Patricio) filiis, illo quidem olim patricio, hoc autem caesare generoque Leonis appellato, Arianus cum Ariana prole, spadonum ensibus in palatio vulneratus interiit.* item auctor Chronici Alexandrini: τούτῳ τῷ ἔτι τυραννίδα μελετήσας τις (lege μελετήσαντα) Ἀσπαρα τὸν πατρικίον ὡς πρῶτον τῆς συγκλήτου ἐφόνευσεν ἐν τῷ παλατίῳ ἔσω, καὶ Ἀρδαβούριον καὶ Πατρικίον τοὺς νίδους αὐτοῦ. et Evagrius l. 2 c. 16: ἀναίρει (sc. ὁ Λέων) Ἀσπαρα τὴν ἀρχὴν αὐτῷ περιθέντα, παῖδας τε αὐτοῦ Ἀρδαβούριον καὶ Πατρικίον, ὃν Καίσαρα πεποίηκε πρότερον. interpretes vertit: *Leo Asparem, qui imperium ei tradiderat, e medio sustulit; quin etiam filios eius Ardaburium, quem antea Caesarem creaverat, et Patricium.* ubi contra auctoris sensum dignitatem Caesaris, quam habuit Patricius, Ardaburio eius fratri tribuit. sed ita alias passim tam in anti-

quis quam recentioribus historicis duo illi Asparis filii inter se confunduntur. LAMB.

p. 68 v. 17. Ἀφροδίτης παρθένου ἱεράς] in codice Vat. scriptum inveni Ἀφροδίτη παρθένος ἱεραός. si pro ἱεραός legeretur ἱερακος, verisimile quodammodo esset Ἀφροδίτη et ἱεραξ nomina esse amantium, qui eodem conditi monumento ne morte quidem seiungi voluerunt. vertendum igitur esset, *Aphrodite virgo ab Hierace ne morte quidem separor.* Hierax ut nomen proprium apud Suidam et alios scriptores occurrit, Aphrodite autem in antiquo hoc alias inedito epitaphio: Καλλιτεκνον σεμνήν ὄδε τύμβος ἔχει σε Ἀφροδίτη, et in alio apud Gruter. p. 756. tertia diversa lectio istius inscriptionis haec est: Ἀφροδίτη παρθένω ἱερά. Venus cognominata virgo et sancta eadem est quae alias vocatur οὐρανία sive caelestis, et pro Iunone sive Luna culta fuit, ut testatur Iulius Firmicus: *nam hunc eundem, inquit, (sc. aërem) nomine Iunonis vel Veneris virginis, si tamen Veneri placuit aliquando virginitas, consecrarunt.* huc pertinet inscriptio quae legitur in Collectan. anonymi n. 194, Ἀφροδίτη Σελήνη. epitheton vero Sanctae tribuitur Veneri in antiqua inscriptione, cuius exemplar subiunxi, quia alias, quod sciam, nondum est edita:

VENERI. SANCT. MORPH.

SACRUM

TI. CLAUDIUS. TI. F. CLU. BI

MIL. LEGION. III. PARTHY

VOT. SUSCEPTO. LIBEN

L. D. D. D.

quarta demum lectio diversa haec est: Ἀφροδίτη παρθένω ἱερά, οὐ δὲ θαρροῦσα χωρίζομαι. videant alii an quicquam boni sensus elici hinc possit: mihi sane non videtur. LAMB.

p. 69 v. 7. συστημάτια ἐνζώδα hoc loco significat *compages* seu *coagmenta compactitia*, quibus figurae vel insculptae vel impositae fuerunt: ζώδια enim, ut alias dixi, Codinus passim figuras et statuas appellat. in aliis aliquot codicibus pro συστημάτια scriptum inveni συστεμμάτια et συστρεμμάτια. LAMB.

p. 69 v. 10. ἀστρονόμος] additur in aliquot codicibus παρακληθεὶς παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. sed hoc falsum est: nam Apollonius Tyaneus sub Domitiano floruit. caetera etiam omnia, quae hic Codinus narrat de praesagiis rerum futurarum exstructis ab Apollonio Tyaneo, futilia sunt et nullius momenti. LAMB.

p. 70 v. 6. ἐν τῷ μεγάλῳ κλονί] non dubito quin hic locus ex anonymi Collectaneis ita supplendus et reformandus

sit: ἐν τῷ φόρῳ πλησίον τῷ μεγάλῳ κίονι τῷ πορφυρῷ κατὰ ἀνατολήν. LAMB.

p. 70 v. 8. Κορωνίῳ μῆλῳ] crederet quis pro κορωνίῳ hic scribendum esse κοτώνσιῳ, nempe ut κοτώνσιον Graeco-barbare idem significet atque Graecis antiquis κυδώνιον et Latinis cotoneum. sic enim videretur locus hic Cpolitanus, nominatus *Malum Cotoneum* sive *Cydonium*, respondisse illi qui fuit in sexta regione Romae antiquae et nomen habuit *Malum Punicum*, cuius meminit antiqua urbis descriptio et Suetonius in Diocletiano. verum si minus haec coniectura placet, omnino legendum est, ἐν τῷ ὄρειῳ μιλίῳ, id est in *miliario aureo*. sic alibi statuum Solis describens, eam positam fuisse ait ἐν τῷ ὄρειῳ μιλίῳ. quemadmodum igitur Romae in octava regione erat miliarium aureum, quod Dion l. 54 τὸ χρυσοῦν μίλιον vocat, ita etiam Cpoli, quae Romam veterem in omnibus imitabatur, in regione quarta miliarium aureum fuit, quod hoc loco μίλιον ὄρειον vocatur: nam ὄρειον vel ὄρειον Graeco-barbare dicitur *aureum*. notandum vero est Cpoli non solum ipsam columnam miliariam nominatam fuisse τὸ ὄρειον μίλιον, sed etiam totum locum circumsitum inde nomen accepisse. sic aliquoties a Codino mentio fit τῆς καμάρας τοῦ μιλίου et τῶν στηλῶν τοῦ μιλίου, hoc est, ut ego interpretor, fornicis et statuarum positarum in regione urbis vocata *ad miliarium aureum*. LAMB.

p. 70 v. 11. παραδεδώκασιν] hic desinit liber *de Statuis*, cui in omnibus codicibus statim subiungitur liber *de aedificiis*, nisi quod in duobus Vaticanis intersita est non contemnenda narratio de 7 synodis generalibus, cuius exemplum subiunxi.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΟΔΩΝ. *)

α'. Ἡ πρώτη σύνοδος γέγονεν ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας ὑπὸ τοῦ ἐν ἀγίοις Κωνσταντίνου, συνελθόντων τριακοσίων δεκαοκτῶ ἀγίων πατέρων καὶ Σιλβέστρου πάπα Ῥώμης, οἱ καθεῖλον Ἄρειον, ὃς ἦν πρῶτος πρεσβύτερος Ἀλέξανδρος· τὸν γὰρ Χριστὸν ψιλὸν ἄνθρωπον εἶναι ἐβλασφήμει. Ἰβηρῆς δὲ τότε ἐχριστιάνισαν. ἐπὶ δὲ τούτου εἰσῆλθον τὰ λείψανα τῶν ἀγίων ἀποστόλων ἐν Κωνσταντινουπόλει. ἐβούλετο δὲ καὶ τὴν τοῦ λεγομένου χρυσαγύρου συντέλειαν ἐκκόψαι, ἣν ἀπὸ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης ἡ πόλις μετέλαβε, καὶ τὴν τελουμένην βολὴν ὑπὸ τῶν ἐξ ἀνάγκης τὴν τοῦ πραιτῶρος ὑποσειόντων ἀξίαν, εἰ μὴ τοῦτον ταχὺ ὄν τὸ τέλος τοῦ βίου κατέλαβεν.

β'. Ἐπὶ δὲ Θεοδοσίῳ τοῦ μεγάλου γέγονεν ἡ δευτέρα σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῶν ἑκατὸν πενήτηκοντα ἀγίων πατέρων καὶ Λαμάσκου πάπα Ῥώμης καὶ Νεκταρίου Κωνσταν-

*) cf. Mich. Glyc. p. 502 Bonn.

τινουπόλεως καὶ Γρηγορίου τοῦ θεολόγου, κατὰ Μακεδανίου τοῦ πνευματομάχου· τὸ γὰρ ἅγιον πνεῦμα οὐκ ἔλεγε θεὸν ἀλλ' ἀλλότριον τῆς θεότητος· ἥτις καὶ προσέθηκε τῷ ἁγίῳ συμβάλλω τῆς πίστεως, οὕτως· καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ κύριον τὸ ζωοποιόν. ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἀπετέθησαν λείψανα εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἐβδόμου· ἡ δὲ Ἀττικὸς ἦν πατριάρχης ὅστις κατέθετο αὐτά.

γ'. Ἐπὶ δὲ Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ γέγονεν ἡ τρίτη σύνοδος ἐν Ἐφέσῳ, τῶν δ' ἁγίων πατέρων, ἐπὶ καθαιρέσεως Νεστορίου· τὸν γὰρ Χριστὸν καὶ αὐτὸς ψιλὸν ἄνθρωπον εἶναι ἐβλασφήμει. οὗ καὶ συνελθόντες ἀνεθεμάτισαν αὐτόν, καὶ τελείως ἐδίδαξε τὴν ἀθόλωτον καὶ ἐλικρινῆ καὶ τελείαν καὶ ἀμώμητον πίστιν, τὴν ἐν τριάδι θεότητα ἡμονομένην αἰεὶ.

δ'. Ἐπὶ δὲ Μαρκιανῶ καὶ Οὐαλεντιανῶ γέγονεν ἡ τετάρτη σύνοδος, ἡ ἐν Χαλκηδόνι, τῶν χλ' ἁγίων πατέρων, ἐπὶ Διοντος πάπα Ῥώμης καὶ Ανατολίου Κωνσταντινουπόλεως, κατὰ Διοσκόρου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ Εὐτυχοῦς ἀρχιμανδρίτου· οὗτοι γὰρ τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παρητούντο καὶ ἐν φαντασίᾳ τὴν σάρκα αὐτοῦ ἐμυθολόγουν.

ε'. Ἐπὶ δὲ Ἰουστινιανῶ τοῦ μεγάλου γέγονεν ἡ πέμπτη σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει, οὗ καὶ καθεῖλον Ὁριγίνην Εὐάγγελιον καὶ Αἰδύμον τοὺς παράφρονες· τὰ γὰρ σώματα ἡμῶν μὴ ἀνίστασθαι ἐδυσφήμουν, καὶ παραδείσον αἰσθητὸν μὴ γενέσθαι ὑπὸ τοῦ θεοῦ μήτε εἶναι, καὶ ἐν σαρκὶ μὴ πλασθῆναι τοῦ Ἀδάμ, καὶ τέλος εἶναι τῆς κολάσεως, καὶ δαίμονας ἔλθειν εἰς τὴν ἀρχαίαν ἀποκατάστασιν.

ς'. Ἐπὶ δὲ Κωνσταντίνου Ἡρακλείου καὶ Τιβερίου υἱοῦ αὐτοῦ γέγονεν ἡ ἕκτη σύνοδος, τῶν ρν' ἁγίων πατέρων, ἐπὶ Ἀγάθωνος πάπα Ῥώμης, κατὰ Κύρου Ἀλεξάνδρου Σεργίου Πέτρου, ἐν θέλημα ἐν μιᾷ ἐνεργείᾳ τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἔχειν, καὶ μετασάρκωσιν τὸν σύνδεσμαν τῆς ὀρθοδοξίας διαλύσαι θελήσαντες οἱ παράφρονες. συνῆσαν δὲ αὐτοῖς καὶ Μακάριος ὁ νομοθέτης Ἀντιοχείας καὶ Ἰσίδωρος ὁ μαθητὴς αὐτοῦ.

ζ'. Ἐπὶ δὲ Εἰρήνης τῆς μητρὸς Κωνσταντίνου τοῦ τυφλοῦ γέγονεν ἡ ἑβδόμη σύνοδος, τῶν ἁγίων τῆ' πατέρων, ἐπὶ Ταρασίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ καθαιρέσεως Θεοδοσίου, παρ' οἷς ἐξέθεντο ὄροι πίστεως.

Ἐπὶ δὲ Θεοδώρου αὐτοῦ τῆς μετὰ τὸν θάνατον Θεοφίλου τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, σὺν Μιχαὴλ τῷ υἱῷ αὐτῆς γέγονεν ἡ σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει τῆς ὀρθοδοξίας, ἥτις ἄδεται ἕως τῆς σήμερον. LAMB.

p. 71 v. 5. per παλάτιον μέγιστον hic intelligitur palatium imperatoris, quod statim postea vocat τὰ βασίλεια. LAMB.

p. 73 v. 14. γάστρια vel γαστέρια hic significant vasa ventrosa et patula; cuiusmodi sunt in quibus arbusculae flores

et herbae plantantur. caeterum istius monasterii meminit Zonaras. LAMB.

p. 73 v. 19. ἀππλικεύειν idem est atque Latinorum *applicare*. hic significat *deponere aliquid* seu *applicare in aliquem locum*. paulo post sumitur pro *diverti ad hospitem* seu *recipere se in hospitium*: ἔξω τοῦ παλατιου, inquit, ἠπλήκυσεν εἰς τὰ Ρουφλινου. LAMB.

p. 76 v. 1. ἀρμαμένα καὶ κοπροθέσιον] de hac templi et reliquiarum S. Euphemiae profanatione vide hist. Misc. l. 22, ubi agitur de rebus gestis a Constantino Copronymo anno 26 imperii. caeterum pro ἀρμαμένα hic scribendum censeo ἀρμεντάριον, id est *armenarium* seu *stabulum armentorum*. sic ante Copronymum Maxentius ecclesiam S. Marcelli titulo dedicatam in armentarium mutavit, ut ibidem animalia Catabuli congregata starent, quorum servitio S. Marcellum addixit. notandum vero etiam in hist. Misc. pro *armenarium* substituendum esse *armenarium*. LAMB.

p. 75 v. 5. ἐν Λέσβῳ] in hist. Misc. legitur *apud Lemnum insulam*. item apud Zonaram τῇ νήσῳ Λήμνω. et sic anonymus in Actis S. Euphemiae apud Baron. ann. 766. credo igitur apud Codinum quoque pro Λέσβῳ scribendum esse Λήμνω. LAMB.

p. 75 v. 6. μέλλων κτίσαι] idem refert Nicephorus Callistus hist. Eccl. 8 4. LAMB.

p. 75 v. 9. εἰς τὸν φόρον] adde ex Zosimo καθ' ὃν ἡ πύλη τὸ ἀρχαῖον ἦν. φόρος enim hic non ipsum forum significat, sed locum ubi, posteaquam Constantinus ambitum urbis ampliavit, *forum maximum* sive *Constantinianum* constructum fuit. LAMB.

p. 75 v. 19. ἤδη προλαβόντες εἶπομεν] respicit ad illud quod supra dixit p. 41 v. 6 sqq. LAMB.

p. 76 v. 15. ὁ ἅγιος Ἀναστάσιος] hic est Anastasius Persa monachus, qui 17 anno Heraclii imperatoris seu 627 post Christum natum, sub Chosroe Persarum rege, una cum 70 sociis martyrium consummavit. LAMB.

p. 76 v. 19. τὴν Χελώνην τὸν ἅγιον Προκόπιον] hoc est, ut alias ait, τὸν ἅγιον Προκόπιον ἐν τῇ Χελώνῃ. LAMB.

p. 77 v. 5. μεσόμφαλον seu μεσόλοφον Cpolitanum puto respondisse loco antiquae Romae qui nominabatur *umbilicus Romae*. LAMB.

p. 77 v. 16. παρ' ἄλλον Οὐρβικίου] verba παρ' ἄλλον propterea addidisse puto Codinum, ut Urbicium patricium, quem sub Anastasio de re militari scripsisse ait, diversum esse ostendat ab altero illo, quem supra p. 18 v. 3 et 74 v. 4 dixit praepositum fuisse tempore Constantini magni et templum S. Iuliani aedificasse. quid vero vox βαρβάτου sibi velit, non

satis mihi constat. caeterum Urbicius patricius, de quo in praesentia Codinus loquitur, is est cuius *ἐπιτήδευμα* sive inventum tacticum a Nic. Rigaltio editum est. ipse enim inibi testatur se ista sub Anastasio Dicro scriptis: καὶ τελεία, inquit, νῦν ἔσται μετὰ Ἀρχιμήδους κάμου σοφία, ἐπὶ τοῦ καλλινίκου καὶ αὐτοκράτορος ἡμῶν Ἀναστασίου. idem alibi vocatur Orbicius, ut in Etymologico magno, ubi citatur fragmentum ἐκ τῶν Ὀρβικίου τῶν περὶ τὸ στρατεύμα τάξεων. item in titulo antiqui epigrammatis a Salmasio in notis ad Spartianum editi: εἰς βιβλίον τακτικῶν Ὀρβικίου ἀπὸ ὑπάτων. exstat hodieque Florentiae in bibliotheca Medicea omnium, ut creditur, optimus et antiquissimus codex scriptorum Tacticorum, quo inter caetera continentur duodecim libri, quibus praefixa est haec inscriptio, Οὐρβικίου τακτικά στρατηγικά. sed iidem sunt qui in Barberina et aliis bibliothecis sub nomine *Μανρικίου* habentur. LAMB.

p. 77 v. 20. τὰ καμίνου] supra dixit p. 46 v. 1 τὸν καλούμενον Βοῦν, seu forum nuncupatum *Βοῦν*, inde nomen habuisse quod κάμινος, sive fornax instar bovis formata ibi collocata esset, in qua puniebantur malefici. crederet ergo quis εἰς τὰ καμίνου idem hic esse atque illud quod antea dixit, εἰς τὸν καλούμενον Βοῦν. verum si non satis probabilis haec videtur coniectura, scribendum est εἰς τὰ καμίνια, id est, in regione ubi sunt thermae quae appellantur *Caminia*. de his thermis supra p. 14 v. 8 sqq. egit. LAMB.

p. 78 v. 1. ἀνωτέρω ῥηθέντος] p. 20 v. 10. LAMB.

p. 79 v. 2. πρόκενσα Graeco-barbaris dicuntur *processiones solennes*: ὀφικεῖν vero, ut alias dixi, significat *comitari et honoris causa prosequi*. LAMB.

p. 79 v. 2. Ἀρκαδιανός] Cedrenus: ποιεῖ δέ (sc. ὁ Ἀρκαδιος) καὶ ἴδιον ἀριθμὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει, οὗς ἐκάλεσεν Ἀρκαδικούς. utrumque ergo dicitur, Ἀρκαδιανός et Ἀρκαδικός, ut Κωνσταντιακός et Κωνσταντιανός, et Θεοδοσιακός et Θεοδοσιανός. LAMB.

p. 79 v. 16. εἰς Λίμνας] ita Chron. Alexandr. p. 602 5 Bonn. eiusdem nominis castrum fuit in Messenia, cuius meminit Pausanias, et aliud in Macedonia, cuius mentionem facit Procopius *de aedificiis* l. 4: sed ibi pro *λίμναι* perperam legitur *λίμνααι*. corrigendus quoque est Marcellinus Comes, ubi de interitu Basilisci agit. *in exsilium*, inquit, *missus est in oppidulum, quod Leminis in provincia Cappadociae dicitur, trusus fame extabit*. verisimile est pro *Leminis* scriptum fuisse *Limnetis* sive *λιμνήτις*, quod idem valet atque *λίμνααι*. caeterum ubi et quomodo Basiliscus peremptus fuerit, dubium est et controversum. alii enim, ut Chronici Alexandrini auctor et Marcellinus Comes et Codinus, tradunt eum in castrum seu

oppidulum Cappadociae, nominatum *λίμνας*, in exsilium missum et intra turrinam quandam istius loci fame enectum fuisse. alii eum in Cappadociam quidem relegatum fuisse aiunt, sed in itinere in mansione quadam nuncupata *Ἀκουσῶ* fuisse occisum, ut testantur Niceph. Callist. 16 8 et Evagr. 3 8. hinc patet Cedreni error, qui utramque opinionem confundit. *Λίμναι* igitur et *Ἀκουσός* sive *Κουκουσός* diversa sunt loca, non autem synonyma, ut quidam ex citatis Cedreni verbis putant colligi posse. LAMB.

p. 81 v. 10. *κατακαῦσαι*] simile quid de Rhodano praeposito et Valentiniano imperatore narratur a Cedreno t. 1 p. 544 Bonn. LAMB.

p. 81 v. 18. *τζυκανιστήριον* Graeco-barbaris dicitur, quod Graecis antiquis *σφαιριστήριον*, id est locus exercitio pilae destinatus. LAMB.

p. 82 v. 4. *τὴν νέαν ἐκκλησίαν*] ecclesiae novae B. Virginis a Basilio Macedone in palatio imperatorio exstructae elegantissima exstat descriptio in oratione Photii patriarchae CP. die eius dedicationis habita, quam integre inserendam esse putavi, quoniam hactenus edita non fuit et ad historiam Cpolititanam pertinet. LAMB. [v. supra, post *Παραστάσεις χρονικάς*, p. 194—202.]

p. 82 v. 5. *Διομήδην*] in codice Regio subiungitur καὶ τὸ *Στείρου*, hoc est templum SS. archangelorum cognominatum *Στείρου*. vide p. 78 v. 7. LAMB.

p. 82 v. 14. *τὴν δύναμιν αὐτῶν*] scilicet tria centenaria auri ibi abscondita esse. LAMB.

p. 83 v. 3. *τὸ δὲ τετραδίσιον*] anonymus in Collectaneis vocat τὸν *τετραδίσιον* *ἔμβολον*. notandum vero quod Codinus *ἔμβόλους* hoc loco interpretatur *στοάς* et *καμαροειδεῖς τόπους*, id est *porticus* sive *concamerata*. LAMB.

p. 83 v. 5. *διδασκαλεῖον οἰκουμενικόν* significat *academiam*, sive *gymnasium publicum*. vulgus universitatem vocat. LAMB.

p. 83 v. 22. *πολλὰς ἀρχὰς διανύσαντος*] nempe consul fuit sine collega anno p. Ch. n. 478. LAMB.

p. 84 v. 11. *καὶ φυγῶν*] haec illustrat et confirmat Marcellinus Comes his verbis: *Leontius interea rex et Illus tyrannus in Papyrio Isauriae castello capti decollatique sunt, capita eorum Cpolim allata praefixa hastilibus tabuere.* hoc factum est Dynamio et Sifidio coss. a. Ch. 488. LAMB.

p. 84 v. 18. *Πανόδωρος*] huius ita meminit Georgius Syncellus: *Πανόδωρος Αἰγύπτου μοναχὸς ἱστορικός, οὐκ ἀπειροῦς χρονικῆς ἀκριβείας, ἐν τοῖς χρόνοις ἀκμάσας Ἀρκαδίου βασιλέως καὶ Θεοφίλου Ἀλεξανδρείας ἀρχιεπισκόπου.* in uno

codice Vat. pro Πανόδωρος perperam scriptum invenit Παν-
δωρος. LAMB.

p. 85 v. 3. φουκλόηστος antiquitus ille locus vocabatur
ob latrones ibi suspensos seu furcis affixos: postea vero a vulgo
corrupte nominatus fuit φουκλόισθον, quasi ὁ τοῦ Φουκῶ ὄκισθος.
similiter compluria alia loca Cpoli duplicia habebant nomina,
ut supra notavi ad p. 46 v. 13. caeterum quod Codinus ait
Constantinum magnum latrones in eo loco, ubi deliquerant,
suspendisse seu in furcas fixisse, iure factum fuit secundum
leg. Capitalium § Famosos D. de poenis: *famosos latrones in
his locis, ubi grassati sunt, furca figendos quampluribus pla-
cuit*; quae verba ita transtulit Harmenopolus lib. 6 tit. 6:
*οἱ ἐπισημοὶ λησταὶ ἐν τοῖς τόποις ἐν οἷς ἐπλημμέλησαν φουκλί-
ζονται*. Harmenopoli φουκλίζειν et Codini φουκλίζειν idem
significat, nempe *furcae affigere*, quemadmodum etiam φούλκα
et φούρκα, hoc est *furca poenalis*. sic propter confusionem
litterarum λ et ρ dicitur βάλκα pro βάρκα, πλώρα pro πρῶρα,
καρδηνάριος pro καρδηνάλιος. neque Graeco-barbari tantum
haec litteras confundere consueverunt, sed ipsi etiam antiqui
Graeci, ut testatur Scholiastes Apollonii Rhodii: διόπερ, in-
quit, ὀνομάσθη Κλάρος ἀπὸ τῶν δακρύων· συγγενὲς γὰρ τὸ
λ τῷ ρ, ὡς ὕδρηλοι ἀντὶ τοῦ ὕδρηροι. errat igitur auctor
Glossarii Graeco-barbari, qui φούλκην exponit *laqueum*, et
φουκλίζειν diversae ait esse significationis a φουκλίζειν. utrum-
que enim idem significat, scilicet *suspendendo in furcam stran-
gulare*; quod Ulpianus l. Sacrilegii § 1 D. ad leg. Iuliam
pecul. vocat *in furcas suspendere*, et anonymus auctor apud
Suidam κρεμᾶν εἰς φούρκαν, et Cyrillus in Lexico διὰ σχοι-
νίου φουκλίζειν. idem quoque re vera significat φουκλίζειν in
illis Cedreni et Balsamonis verbis, quae citantur a glosso-
grapho. quod porro attinet ad alterum Cyrilli locum ἀγχόνη
βρόχος καὶ πνιγμονὴ ἢ διὰ σχοινίου, ὡς φούλκα, nemo non
videt Cyrillum non dicere φούλκην idem esse atque ἀγχόνην
sive *laqueum*, sed voluisse dicere ἀγχόνην significare et la-
queum et ipsam suffocationem, quae fit laqueo, cuiusmodi illa
est qua necantur in furcas fixi. quare pro ὡς φούλκα scri-
bendum illic est vel εἰς φούλκην vel ὡς ἐν φούλκα. LAMB.

p. 85 v. 4. εἰς δὲ τὸν τόπον τῆς ἁγίας Θέκλης] in cod.
Regio haec paulo diversae concepta sunt, quasi praecedentibus
annexa essent: λέγουσι καὶ περὶ τῆς ἁγίας Θέκλης, ὅτι ὅτε
ἦλθεν ὁ βασιλεὺς τῶν Θρακῶν Λίμων εἰς τὸ Βυζάντιον, ἔκοψαν
οἱ Βυζάντιοι ἐκ τοῦ ἐκεῖ ὄρους κοντάρια, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ
τόπος τὴν ἐπωνυμίαν. κοντάρια Graecis recentioribus dicuntur
hastae. LAMB.

p. 85 v. 12. ἀρχιστράτηγον Graeci Michaelē archangelum
vocant quasi summum caelestis militiae principem, ut testatur

Luitprandus de reb. Imp. l. 1 c. 1. caeterum Aadae magistri, qui tempore Constantini magni vixit, meminit supra Codinus p. 20 v. 10. LAMB.

p. 86 v. 15. τῆς ἀνεψιάς αὐτῆς] quamvis ita in omnibus codicibus scriptis legatur, attamen dubium non est quin hoc loco scribendum sit, ut supra p. 35 v. 12, καὶ Ἀραβίας τῆς θυγατρὸς αὐτῆς καὶ Ἑλένης τῆς ἀνεψιάς αὐτῆς. Arabia filia fuit Iustini iunioris et Sophiae, Helena autem Arabiae filia fuit et Baduarii curopalatae. LAMB.

p. 86 v. 20. βύκινον et βούκινον Graeco-barbaris dicitur *buccina*, credo autem eiusdem generis locum fuisse, qui in quarta regione antiquae Romae fuisse memoratur et nomen habuit *Buccinum aureum*. LAMB.

p. 87 v. 9. τὰ δὲ καλούμενα Ὁρμισδοῦ] haec Codini verba interpretanda sunt quasi dixerit εἰς δὲ τὰ καλούμενα Ὁρμισδοῦ, id est in loco sive regione urbis nominata *Hormisdæ*, quod vero postea subiungit, Iustinianum ibi habitasse antequam imperaret, testatur etiam Procopius *de aedificiis* l. 1. LAMB.

p. 87 v. 14. Ἰουλιανοῦ λιμῆν] portus Iuliani supra quoque meminit p. 52 v. 7. perperam autem in aliquot codicibus pro Ἰουλιανοῦ legitur Ἰουστινιανοῦ: iampridem enim hic portus ante Iustiniani tempora cognomentum *Iuliani* habuit. in cod. Regio a praecedentibus haec seiuncta sunt, atque ita concepta: ὁ δὲ Ἰουλιανοῦ λιμῆν παρὰ Ἰουλιανοῦ ἐπίσθη, ἐπεὶ αὐτὸς ἐκεῖσε ᾤκει. LAMB.

p. 88 v. 11. Μαυριανοῦ] si, ut ait Codinus, ille locus a Mauricio imperatore nomen accepit, videtur pro *Μαυριανοῦ* scribendum esse vel *Μαυρικίου* vel *Μαυρικιανὰ* vel *Μαυρικιανοῦ*, scilicet τόπου μέρη. item paulo post ubi legitur ὠνομάσθη ὁ τόπος Μαυριανός, scribendum videtur *Μαυρικιανός*. veruntamen non expresse dico quicquam mutandum esse, quia omnes codices scripti unanimiter reclamant. LAMB.

p. 88 v. 14. ἀναστάσεως] ἀναστασίας idem est: uti enim ἀπόστασις et ἀποστασία, ἐπίστασις et ἐπιστασία eandem habent significationem, ita etiam hoc loco ἀνάστασις et ἀναστασία. utrumque vero nomen haec ecclesia habuit vel propterea quod collapsa fides catholica S. Gregorii Nazianzeni concionibus ibi revixerit, vel quia mulier ex alto delapsa precibus praesentium Christianorum miraculose in vitam fuerit revocata. sed prior denominationis ratio praeferenda est, quoniam ab ipso S. Gregorio in oratione ad 150 episcopos confirmatur, ubi templum illud hisce verbis alloquitur: χαίροις, Ἀναστασία μοι τῆς εὐσεβείας ἐπάνυμε· σὺ γὰρ τὸν λόγον ἡμῶν ἐξανέστησας ἐτι καταφρονούμενον, τὸ τῆς κοινῆς νίκης χωρίον, ἢ Σηλωμ, ἐν ᾗ

πρώτον τὴν σκητὴν ἐπήξαμεν. et in carmine, quo somnium suum enarrat ad illud templum pertinens:

εὐδον δὴ γλυκὺν ὕπνον, Ἀναστασίαν δὲ τ' ὄνειρος
 στήσεν ἐμοῖσι φέρων ἡματίοισι πόθοις,
 ἢ πρῶτον λόγον αἰπὺν ἐνὶ προπόδεσσι μένοντα
 ἤγαγεν ἐς κορυφὴν οὐρεος ἀκροτάτην.
 τούνεκ' Ἀναστασίαν μιν ἐπικλήσιν καλέουσι
 νηόν, ἐμῆς παλάμης ἔργον ἀριστοπόνου.

plura de hoc templo vide apud Cedrenum, ubi agit de Valentiniani iunioris et Leonis Macelli imperio, et apud Sozomenum 7 5 et Nicephorum Callistum 15 22 et in Graecorum Menaeis die 10 Ianuarii. caeterum in alio codice pro τῆς ἁγίας ἀναστάσεως legitur τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Ῥωμαίας, quo probatur quod Metaphrastes, in vita S. Marciani, S. Anastasiae martyri eam ecclesiam dicatam fuisse tradit. LAMB.

p. 88 v. 15. εἰς τὰ Μαρριανοῦ] Metaphrastes et Graeci in Menaeis aiunt hoc templum Anastasiae fuisse ἐν τοῖς Δομνίνου ἐμβόλοις. LAMB.

p. 88 v. 15. Μαρριανὸς ὁ ὄσιος] hic non est Marcianus imperator, sed oeconomus S. Sophiae, cuius memoria celebratur die 10 Ianuarii. vitam eius scripsit Metaphrastes. LAMB.

p. 88 v. 15 sq. ἐν τῆς περιουσίας καὶ τοῦ πλούτου αὐτοῦ] hoc est, quod ait Nicephorus Callistus, ἰδίῳσι ἀνήγειρεν ἀναλώμασι. reiicienda igitur est codicis Regii lectio: constat enim S. Marcianum pridem ante Asparis et Ardaburii necem templum S. Anastasiae aedificasse. LAMB.

p. 88 v. 17. εἰς τὰ ψηφῶ] haec et quae postea sequuntur de prophetico oraculo S. Gregorii Nazianzeni de aedificatione templi S. Anastasiae, prolixè narrantur a Metaphraste in vita S. Marciani. LAMB.

p. 89 v. 1. ἀνακαινισθήσεται ὁ ναὸς οὗτος] eodem sensu videntur intelligenda esse illa verba S. Gregorii in oratione ad 150 episcopos: σύ τε ὁ μέγας ναὸς οὗτος καὶ περιβόητος, ἢ νέα κληρονομία, τὸ νῦν μέγας εἶναι παρὰ τοῦ λόγου λαβών, ὃν Ἰεβοῦς ὄντα πρότερον Ἱερουσαλήμ πεποιήκαμεν. tunc temporis enim quo S. Gregorius templum S. Anastasiae ita alloquebatur, parvum adhuc erat oratorium. sed postea secundum propheticum illius praesagium a S. Marciano in magnam basilicam mutatum fuit et a Basilio Macedone splendide exornatum. LAMB.

p. 89 v. 5. τὴν ἁγίαν Εἰρήνην τὸ πέραμα] Menologium Graecorum vocat τὴν ἁγίαν Εἰρήνην τὴν πρὸς θάλασσαν, quod idem est. haec enim procul dubio S. Irenaeae martyris ecclesia est, quam Procopius sitam fuisse ait ad ostium sinus nuncupati Cornu et renovatam ab Iustiniano imperatore: ἐπέκεινα δέ,

inquit, κατ' αὐτὸ μάλιστα τοῦ κόλπου τὸ στόμα, Ειρήνης μάρτυρος νεῶς ἴδονται. ad differentiam huius templi S. Irenae martyris, cognominati πρὸς τὸ πέλαμα sive πρὸς τὴν θάλασσαν, alterum templum a Constantino magno prope ecclesiam S. Sophiae conditum et Paci aeternae seu Christo dicatum ἢ ἅγια Ειρήνη ἢ παλαιά, id est *ecclesia vetus S. Pacis*, appellatum fuit. LAMB.

p. 90 v. 1. λωβοί sive λεωβημένοι dicuntur *mutilati*. Itali vocant *li stroppiati*. sic Procopius Pers. 1 *privationem oculi* vocat λώβην τοῦ ὀφθαλμοῦ. errant enim qui λώβην tantum morbum aurium interpretantur, et λωβούς appellari aiunt qui eo morbo laborant. non mirum vero est quod Codinus ait, Sophiam Iustini uxorem domum exstruxisse mutilatis alendis destinatum, quia ipsa qua nescio corporis parte fuit mutila, ut indicat cognomentum ἢ λωβή seu ἢ λεωβημένη, quod passim ei a Codino tribuitur. LAMB.

p. 90 v. 7. πληττόμενος καὶ βιαζόμενος] licet in codicibus scriptis ita legatur, non tamen dubito quin scribendum sit *πληττομέναις καὶ βιαζομέναις*, nempe ut referatur ad verba praecedentia ἡμιόνοις ἀγροίσις. caeterum de Martyrio S. Zotici vide Graecorum Menologium die 31 Decembris. LAMB.

p. 90 v. 9 sq. Καρπιανὸς πατρικίος ἐν τοῖς χρόνοις Κωνσταντίνου τοῦ πωγωνάτου. τὰ δὲ Βάσσου ἀνήγειρε Βάσσοσ πατρικίος ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ] in codice Regio et aliquot Vaticanis hic locus ita mutilatus est, Καρπιανὸς πατρικίος ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ etc. errant igitur qui sola istius lectionis auctoritate confisi Carpianum patricium Iustiniani temporibus vixisse et a Theodora occisum fuisse affirmant. porro Bassum patricium, cuius hic Codinus meminit, eum esse puto qui praefectus praetorio fuit Iustiniano Augusto quartum consule. LAMB.

p. 90 v. 14. ἐπνιξεν αὐτόν] hoc vero crudelitatis genus, de quo in praesentia Codinus agit, etiam in alios, praeterquam in Bassum, Theodora exercuit. describit Procopius in *ανεκδότοις* p. 100 4 Bonn. LAMB.

p. 91 v. 6. κινθήλια sive σκυνθίλια Codinus paulo post interpretatur τὰ μικρὰ κάρφια τὰ βαταλαρικά. κάρφιας et κάρφια Graeco-barbari vocant *clavos*. sic in quadam Leonis imperatoris constitutione equites secum circumferre iubentur πόδιπλα σεληναῖα σιδηρᾶ μετὰ καρφίων αὐτῶν, id est *soles lunatas ferreas cum suis clavis*, scilicet quibus equorum ungulis suffiguntur. an forte etiam hic pro τὰ βαταλαρικά legendum est *καβαλλαρικά*? interpreto autem κάρφια *καβαλλαρικά clavos equis calecandis destinatos*. LAMB.

p. 91 v. 9. ὁ Ἀναστάσιος] haec in codice Vaticano prolixius narrantur hoc modo: ὅτι τὸν ναὸν τὸν ὄντα εἰς Κων-

σταντιανῶς τῶν ἁγίων β' Ἀναστάσιος καὶ Ἀριάδην ἀνήγειραν. μετὰ δὲ τὸ ἐλθεῖν τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου πρωτομάργου Στεφάνου ἀνήγειραν ἕτερον ναὸν μικρὸν καὶ ἐπωνόμασαν αὐτὸν τοῦ ἁγίου Στεφάνου. LAMB.

p. 92 v. 1. Ἀρεοβίνδου] hic Areobindus praefectus praetorio Orientis et Africae fuit, et Proiectam Iustiniani neptem uxorem habuit. LAMB.

p. 92 v. 12. Ἀρματίου] tripliciter hoc nomen scriptum invenī, nempe ἀρματίου ἀρματίου et ἀρμάτου. LAMB.

p. 92 v. 15. ἀνερχόμενος τὸν κοχλίαν] adeo vicinum erat palatium imperatorium Hippodromo, ut ex palatio in tribunal Hippodromi per scalam cochlidem ascenderetur, ut testatur Chronici Alexandrini auctor: καὶ καλᾶτιον, inquit, μέγα ποιήσας πλησίον τοῦ αὐτοῦ ἵππικου, καὶ ἄνοδον ἀπὸ τοῦ παλατίου εἰς τὸ κἀθισμα τοῦ ἵππικου διὰ τοῦ λεγομένου κοχλίου. de hac scala cochlide loquitur in praesentia Codinus et p. 112 v. 10, ubi eam vocat τὸν σκοτεινὸν κοχλίαν. ita enim undique tecta erat, ne transeuntes foris conspicerentur. eiusmodi transitus tectos et secretos Codinus in libro de structura S. Sophiae appellat διαβατικὰ σκεπαστά. de tribunali Circensi imperatoris, quod κἀθισμα et στάμα βασιλικὸν τοῦ ἵπποδρομίου Graeci nuncupant, alias satis notavi. LAMB.

p. 93 v. 11. Ζεῦγμα] quae hic dicuntur de loco nuncupato *Zeugmate* et translatione reliquiarum S. Stephani protomartyris, confirmat Nicetas rhetor in hac tenus inedita oratione de passione S. Stephani et corporis eius inventione, his verbis: προλαβοῦσα τοῖνον, inquit, Ἰουλιανῆ καὶ διαπεράσασα τοῦτον εἰς τὸ ἐπιλεγόμενον σταυρεῖον, ὅθεν δὴ τὰς ἡμιόνοους ὑποξέυξαντες τῷ ἄρματι καὶ τὴν ἁγίαν αὐτῶ ἐπιθέμενοι σορὸν ἤλαυνον ὡς ἐπὶ τὰ βασίλεια. ταύτῃ τοι καὶ ζεῦγμα τὸν τόπον ἐκεῖνον ἔφασαν κατονομάσθαι. et paulo post: ἤγοντο δὲ τὰ ζῶα συντόμως, ἕως εἰς τόπον ἤλθον Κωνσταντιανῶς ὀνομαζόμενον. ἐκεῖ δὲ γινόμεναι καὶ ὡς περ τινὶ δεσμῶ βιαίως κρατούμεναι μεταβαίνειν οὐκ ἴσχυον. per τὰς Κωνσταντιανῶς thermae intelliguntur Constantianae. perperam igitur in uno cod. Vat. pro μέχρι τῶν Κωνσταντιανῶν legitur μέχρι τῆς Κωνσταντίας. vide Nicephorum Callistum 14 9. LAMB.

p. 94 v. 19. Ἀρκαδίου τοῦ βασιλέως] quamvis haec unanimes sit omnium scriptorum codicum lectio, attamen dubium non est quin legendum sit Θεοδοσίου τοῦ υἱοῦ Ἀρκαδίου. hic enim est Antiochus Persa et eunuchus, quem Isdigerdes Persarum rex post mortem Arcadii Theodosio iuniori curatorem submisit, ut testantur uno ore Zonaras Cedrenus Nicephorus et caeteri scriptores. eosdem vero quos in praesentia Codinus, etiam Cedrenus Antiocho titulos tribuit: τῷ λς' ἔτει, inquit, Θεοδοσίος ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχον πραιπόσιτον καὶ πατρι-

μιον, τὸν βαιουλον αὐτοῦ, παπᾶν ἐποίησε. utrobique βαιουλος Graeco-barbare dicitur monitor vel paedagogus. LAMB.

p. 95 v. 14. τὸν ναὸν τὸν μέγαν τῶν Βλαχερνῶν] templum intelligitur B. Virginis, quod in suburbio Blachernis nominato a Pulcheria Marciani uxore conditum et ab Iustino seniore et Iustiniano ampliatum et renovatum fuit. eius templi praetex Nicephorum Callistum 15 14 passim fit mentio apud caeteros scriptores historiae CP. LAMB.

p. 95 v. 16. Βλαχέρναι] Blachernae locus erat suburbanus ad ostia Euxini maris; quamobrem etiam Procopius templum B. Virginis ibi exstructum ἐπιθαλάσσιον nuncupat, triplicem vero rationem nominis affert. Codinus, primo βλαχέρναν quasi βλαχέρναν dici, quod filicibus esset consitus: βλάχρον enim aeque atque πτέρεις *filicem* significat, ut testatur Phantias apud Athenaeum et scholiastes Nicandri; secundo βλαχέρναν quasi λακέρναν nominari, quoniam locus erat λακκάδης sive *lacunosus* et *palustris*. etsi quidem duae etymologiae verae non sint, verisimiles tamen sunt ob loci situm, caeterum tertia paulo obscurior est, nempe ὅτι βλάχρον τινὸς κέρμα ἦν ἐκείσε, hoc est, ut ego interpretor, *ob caedem cuiusdam Walachi*. quarta huius loci etymologia, quod a quodam ibi regnante nomen adeptus sit, inutilis est et nullius momenti, licet eam velut ex Dionysio Byzantio excerptam quidam ostentent. LAMB.

p. 96 v. 3. τὴν ἀγίαν σορὸν] vide Nicephorum Callistum 15 24 et Metaphrastem *de inventione vestis B. Virginis*. erat autem hoc templum in suburbio Blachernis. quare etiam per illa verba quae paulo post subiungit, οὗτος ἐκτίσε καὶ τὸ λουμα, intelligendum esse puto τὸ λουμα τῶν Βλαχερνῶν, cuius meminit p. 51 v. 10 et p. 128 v. 1. LAMB.

p. 96 v. 10. Χρυσοβάλανδον] secundum Codini etymologiam χρυσοβάλανδον a vulgo corrupte nominatum fuisse videtur hic locus, cum antiquitus appellaretur χρυσοβαλάντιον. LAMB.

p. 97 v. 3. τὰ Διβάδια] videtur hoc monasterium ita cognominatum fuisse, quod situm esset in loco suburbano Cproleos, qui λιβάδιον seu *pratium* appellabatur. LAMB.

p. 97 v. 11. εἰς τὸ λεγόμενον Δεύτερον] hoc templum ab Iustiniano magno exstructum fuisse testatur Procopius *de aedificiis* 1 p. 183 13 Bonn. unde patet locum urbis nuncupatum Δεύτερον sive *secundum* non ob recuperatum Iustiniani Rhinoteti imperium ita nominatum fuisse, ut tradit Codinus, sed pridem antea cognomentum illud habuisse. LAMB.

p. 97 v. 22. τὴν παλαιὰν καλουμένην πύρταν] de porta urbis nominata *antiqua* pluribus p. 122 v. 9 sqq. agitur. LAMB.

p. 98 v. 4. τὸν ἐκαίσε καὶ τῆς ἁγίας Ἄννης] procul dubio intelligitur templum S. Annae, quod Procopius ait ab Iustiniano in loco urbis nuncupato δευτέρῳ aedificatum fuisse. errat igitur hoc loco Codinus, et opus Iustiniani magni falso adscribit Iustiniano Rhinotmeto. LAMB.

p. 98 v. 15. Ἰωσήφ καὶ Θεόδωρος] de S. Theodoro abbate monasterii Studiani prolixè agitur in Graecorum Menaeis die 11 Novembris. eius vero frater S. Iosephus Thessalonicae archiepiscopus fuit, ut testatur Cedrenus: Θεόδωρος, inquit, ὁ ἡγούμενος τῶν Στουδίου καὶ Ἰωσήφ ὁ ἀντάδελφος αὐτοῦ ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης. uterque eorum κανόνας composuit, id est *hymnos* sive *cantica solennia festorum*. sed notandum est S. Iosephum Theodori Studitae fratrem diversum esse a S. Iosepho diacono Antiochiae, qui itidem canonum compositione clarus est et in Menaeis Graecorum memoratur die 3 Aprilis. LAMB.

p. 99 v. 13. Σαμψῶν] quod Codinus hoc loco refert, Iustinianum imperatorem a Sampsonè miraculose sanatum fuisse, eiusque hortatu veluti pro gratiarum actione amplissimum aedificasse hospitale nuncupatum Sampsonis, confirmant unanimiter Metaphrastes in vita S. Sampsonis et Graecorum Menologia die 27 Iunii. neque minus Procopius l. 1 *de aedificiis Iustiniani* idem probat, ut contra aliorum opinionem doctissime declaravit Nic. Alemannus in notis ad Procopii ἀνέκδοτα. LAMB.

p. 100 v. 19. ἡ δὲ Δάφνη] videtur loqui de suburbio nominato *Daphne*, cuius meminerunt Evagrius Agathias et alii scriptores. caeterum quod ait Codinus moris fuisse ut quotannis calendis Ianuarii populus principibus et senatui laureas offerret, eam ob causam fiebat, quoniam laurus prodest ad sanitatem eiusque symbolum est, ut testatur Geoponicorum auctor 2 2: λέγουσι δὲ, inquit, καὶ τοῦτο περὶ τῆς δάφνης, ὅτι ὑγιείας ἐργαστήριον ἔστιν· ὅθεν καὶ φύλλα αὐτῆς ἐπεδίδοντο τοῖς ἀρχουσι παρὰ τοῦ δήμου τῇ πρώτῃ τοῦ Ἰανουαρίου μηνός. LAMB.

p. 101 v. 11. ἡ δὲ σιδηρᾶ πόρτα] quam in praesentia *portam ferream* vocat, paulo post appellat τὴν πόρταν τῶν Σοφῶν, id est *portam portus Sophiani* sive *portam Sophianam*. LAMB.

p. 103 v. 18. de Theoctisto eiusque caede vide Zonaram in Theophilo. LAMB.

p. 104 v. 4. de hac statua Eleutherii satis notavi ad p. 49 v. 15. pro κόφινον in tribus codicibus Vaticanis diversè legitur, ἐξακάνθινον ἐξακάνθημον et ἐξακανθίλουον. sed quid ista sibi velint, non satis mihi constat. κόφινος vero dicitur vas ex virgultis, terrae portandae proprium. LAMB.

p. 105 v. 6. haec est Theophano seu Theophania, prima Leonis Sapientis coniux, cuius anniversaria memoria a Graecis colitur 16 die Decembris. de eius origine haec verba habentur in Menologio: *ὑπήρχεν ἐξ αἵματος βασιλικῶν, τὴν γέννησιν ἔχουσα ἐκ τῶν περιβλέπτων Μαρτινακίων, θυγάτηρ Κωνσταντίνου τὴν ἀξιαν Ἰλλουστρίου καὶ μητρὸς Ἀννης ἐκ τῶν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν ὀρωμένης.* hinc patet *Μαρτινάκη* et *Μαρτινάκιον* non esse nomen proprium, sed commune cognomen familiae. sic Constantinus pater Theophanonis a Zonara simpliciter vocatus ὁ *Μαρτινάκιος*. LAMB.

p. 105 v. 10. *μαγκλαβίται* Graeco-barbaris vocantur *iani-tores aulae imperatoriae*, quod *μαγκλάβια* seu claves manuales gestare solerent. his cum nomine tum re ipsa aequivalent, qui hodieque in Italicorum principum aulis vocantur *li mazieri*. LAMB.

p. 105 v. 12. *Μάμαντα*] vide p. 115 v. 12 sqq. LAMB.

p. 105 v. 16. *τὰ διακονίσσης*] templum fuit B. Virginis, ut testatur Zonaras in Mauricio. LAMB.

p. 106 v. 4. *Λεωμάκελλον*] Codini opinio de ratione nominis huius loci falsa est. nam *Λεωμάκελλος* et *Λεωμακέλλιον* et *Λεωμακελλεῖον* dicitur *macellum publicum*, quemadmodum *λεῶβατος* et *λεωφόρος ὁδὸς* *via publica*. LAMB.

p. 106 v. 13. verum quidem est quod hoc loco Codinus ait, Marcianum imperatorem Anthemium filiam suam despondisse, sed falsum est quod addit, Anthemium ab eodem Marciano Romam missum atque imperatorem Occidentis constitutum fuisse. constat enim Anthemium Romam pro imperatore ablegatum fuisse Pusaeo et Ioanne coss., anno decimo imperii Leonis, qui post Christum natum est 467. LAMB.

p. 107 v. 6. *Φοίνικος*] credo intelligendum esse τὸ τῆς *Αυκίας νεώριον ὀνομαζόμενον φοινικα*, cuius meminit Zonaras in Constante nepote Heraclii. LAMB.

p. 107 v. 7. *Γαῖνᾶ*] de Gaina patricio et interitu eius ob affectatum imperium Marcellinus Comes ad ann. 395. LAMB.

p. 107 v. 15. *Κῦρος καὶ εἰς ἄλλο*] similis huic est illa acclamatio p. 41 v. 1: *Καλλίστρατος εὐτυχῆς καὶ εἰς ἄλλο πρόφει*. caeterum in Chronico Alexandrino, ubi eadem de Cyro praefecto et Theodosio inniore narrantur, diversa habetur acclamatio: *Κωνσταντίνος ἔκτισε, Κῦρος ἀνετίωσεν*. LAMB.

p. 108 v. 5. *Ανεμοδύλιον* pyramis erat quadrilaterae insistentis basi, in cuius apice simulacrum positum erat, motu suo ventos indicans. huius meminit Nicetas Choniates p. 857 10 Bonn. Cedrenus ait nominatum fuisse *ἀνεμοδήριον*, quasi *ἀνέμων δῆριον* sive *certamen ventorum*. anonymus in Collect. n. 183 *ἀνεμοδούριον* vocat, posito ρ pro λ. similiter

μαγναύρα dicitur pro *μαγναύλα*, quasi *magna aula*, ut notat Luitprandus *de rebus Imp.* 6 3. LAMB.

p. 108 v. 16. [ωσση] huius dignitatis alias meminit Codinus p. 125 v. 8. LAMB.

p. 109 v. 1. Κοντοσκάλιον] secundum Codini etymologiam pro *Κοντοσκάλιον* legendum esset *κοντόσκελον*. sed cum constat portam hanc maritimam fuisse, verisimilius est eam *κοντοσκάλιον* sive *κοντόσκαλον* appellatam fuisse, id est *scalam parvam*. *σκάλην* enim et *σκάλιον* Graeco-barbari vocant *scalam*, per quam ad mare descenditur. eiusmodi vero scalae maritimae complures Cpoli fuerunt, ut *scala Sycaena*, *scala Chalcedonensis*, *scala arcis*, *scala Timasii* etc. caeterum *κόντος* Graeco-barbare dicitur *parvus*: sic hoc loco Codinus ait Galinum sive Agallianum a brevibus tibiis *κοντόσκειλον* cognominatum fuisse. eodemque modo apud Cedrenum Stephanus scholarum occidentalium domesticus et Leo Cephaleniae praefectus ob humilitatem staturae *κοντοστέφανος* et *κοντολέων* nuncupantur. item Theodorus Petri magistri, qui sub Iustiano vixit, filius *κοντοχέρης* appellatus fuit, quod illi manus altera esset brevior. LAMB.

p. 109 v. 2. τὸ κτίσμα τοῦ λιμένος] loquitur de porta manufacto, qui proximus fuit portae Contoscalii, ut testatur eruditissimus scriptor Io. Leunclavius in Pand. Hist. Turc. LAMB.

p. 109 v. 4. sensus est, Constantinum Copronymum propterea monasterium mutato pristino nomine *Ψαρελαίου* appellari fuisse, ut illuderet monachis, quod continue comederent pisces: *ψάριον* enim Graeco-barbari *pisces* vocant, et *ψαρεύειν piscari*, et *ψαροπωλείον forum piscarium*. simili fere cavillatione Cicero ad Atticum 1 14 Lucullum et Hortensium piscinarios appellat. LAMB.

p. 109 v. 14. Portam quam hoc loco Codinus vocat *ψαμαθίαν*, eam appellavit p. 73 v. 15 *τὴν πόρταν τοῦ Ψαμάθου*, id est *portam arenae* sive *litoris*. quemadmodum enim apud Latinos *arena*, ita etiam apud Graecos *ψάμαθος* tam ipsum *litus* quam *arenam litoream* significat. caeterum progressu temporis huic quoque portae evenit quod compluribus aliis locis, ut per ignorantiam vulgi antiquum et genuinum nomen perderet et pro *ψαμαθία* appellaretur *ψαμαθία* et *ψευμαθία*. hinc patet rationes nominum illius portae, quas in praesentia Codinus memorat, ficticias esse et nullius momenti. praeterea notandum est non tantum illam portam cognominatam fuisse *τοῦ ψαμάθου*, sed etiam monasteria gerocomia et palatia prope eam sita idem habuisse cognomen, ut supra testatur Codinus p. 74 v. 1. corrigendus igitur est Constantinus Porphyrogenitus, apud quem c. 43 de administr.

Imp. pro τοῦ ψαμαθῆως τὴν μονήν scribendum est τὴν μονήν τοῦ ψαμαθῆου, id est *monasterium litorale*. LAMB.

p. 110 v. 3. ἀπό Χαροίου] haec supra p. 47 v. 19 sqq. ipsemet prolixius enarrat. LAMB.

p. 110 v. 6. ἢ Ξυλόκερκος πόρτα] huius portae meminit Zonaras in Anastasio Dicoro. neque vero haec porta tantum ξυλόκερκον cognomen habuit, sed aliqua etiam muri terrestris pars ei adhaerens et caetera vicina loca, ut testatur Nicephorus Callistus 18 41: τῷ νεῷ, αἰτ, τοῦ μάρτυρος Μάμαντος, ἀγγοῦ τοῦ τείχους ἢ ξυλόκερκος ὄνομα, κατετίθησαν. LAMB.

p. 110 v. 10. τὴν παλουμένην πηγὴν] de huius templi structura et miraculoso fonte agit prolixè Nicephorus Callistus 15 25 et 26. syntagma verò quod ibidem testatur se scripsisse de miraculis ad fontem eius templi editis, hodieque manuscriptum exstat in bibliotheca Vaticana. principium illius hoc est: εἶτα πηγῆς μὲν ἡδὺ τι καὶ ψυχρὸν. caeterum in imaginem B. Virginis, quae in celeberrimo hoc templo colebatur, exstat Manuelis Philae epigramma, cuius exemplar apposui, quia alias nondum editum est.

εἰς εἰκόνα τῆς πηγῆς.

Ζωῆς ἐγὼ βλέπω σε πηγὴν, παρθένε.

πᾶσαν φλόγα σβεννύεις παντὸς πυδύνου·

σύ γὰρ ἀναψύχεις με τοῖς τεραστίοις

ἀφθαρσίας φέρουσα τοῖς κόλποις φλέβα. LAMB.

p. 111 v. 1. ἢ δὲ ἀχειροποίητος] hoc est, ut ego interpretor, ὁ ναὸς τῆς ἀχειροποίητου εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ. videtur autem hoc templum a Constantino Porphyrogenito exstructum fuisse, quo imperante cum Romano seniore, anno post Christum 944, imago Christi non manufacta ex Edessa urbe Mesopotamiae Cpolim translata est. similiter fuit etiam prope Cabalam Thraciae civitatem monasterium cognominatum τῆς ἀχειροποίητου Θεοτόκου, quod imago B. Virginis ἀχειροποίητος ibi asservaretur. quodsi verum est Codinum hic de Constantino magno loqui, alia quaerenda erit interpretatio verborum ἢ δὲ ἀχειροποίητος. LAMB.

p. 111 v. 11. τῶν ἀγίων ἀναργύρων] in codd. Vat. additur τὰ βραχέος, nempe ut templum S. Cosmae et Damiani a Paulino aedificatum diversum esse appareat ab altero quod iisdem sanctis eodem tempore a Proclo patriarcha in loco nuncupato *zeugmate* exstructum fuit. LAMB.

p. 112 v. 10. τὸν σκοτεινὸν κοχλίαν] puto hic significari scalam cochlidem, per quam transibatur secreto ex Hippodromo in Palatium. vide quae supra notavi ad p. 92 v. 15. LAMB.

p. 112 v. 17. ἀπεκεφάλισεν αὐτόν] Marcellinus Comes Paulinum magistrum officiorum iubente Theodosio interemptum

fuisse ait in Caesarea Cappadociae, Valentiniano V et Anatolio coss. LAMB.

p. 113 v. 1. τὴν ἁγίαν σορὸν] duo Cpoli templa fuerunt B. Virginis, quae cognomen habuere τῆς ἁγίας σοροῦ sive *sacri loculi*. horum unum in Chalcopratiis a Puloheria Theodosii iunioris sorore exstructum fuit, ut testatur Nicephorus Callistus 14 2 et 49 et 15 14, et terrae mota collapsum ab Iustino curopalate et uxore eius Sophia fuit reaedificatum, ut refert hoc loco Codinus et supra p. 83 v. 19. alterum vero Leo Macellus in suburbio nuncupato *Blachernis* exstruxit, cuius supra Codinus meminit p. 96 v. 3 et paulo post hisce verbis, τὸ δὲ ὠμοφόριον ἐναπόκειται ἐν βλαχέρναις, hoc est ἐν τῷ ναφ τῆς ἁγίας σοροῦ ἐν βλαχέρναις. de huius templi situ et structura apposui verba Metaphrastae, quae ex antiquissimo cod. ms bibliothecae Vallicellanae excerpſi. χῶρος ἦν, inquit, πρὸ τοῦ τείχους τοῦ ἄστεως ἐγγύζων τῷ θαλαττιῷ κόλπῳ τοῦ κέρατος. ὄνομα Βλαχέρναι τῷ τόπῳ. θεῖος δὲ οἶκος ἀνὰ τὸν τόπον βασιλικαῖς δαπάναις τῇ θεοτόκῳ οἰκοδομεῖται, καὶ σορὸς ἐξ ἀργυρίου καὶ χρυσίου κατασκευασθεῖσα τὸν ἱερὸν ἐκείνου θησαυρὸν ὑποδέχεται· πλείστοις τε καὶ ἄλλοις ἀναθήμασι καὶ δάροις ὁ οἶκος τιμᾶται. vide praeterea Graecorum Menologium die 2 Iulii, et Nicephorum Callistum 15 24. LAMB.

p. 113 v. 16. τοῦ Βοσπορίου] portus Cpoli fuit in regione quinta e regione Chalcedonis, qui antiquitus vocabatur τὸ βοσπόριον, scilicet νεφύριον seu ὁ βοσποριανὸς λιμὴν, propterea quod situs esset ad Bosporum Thracicum: ita enim, ut tradit Eustathius Dionysii scholiastes, proprie appellabatur τὸ κατὰ Χαλκηδόνα καὶ Βυζάντιον στενόν, id est *mare angustum inter Chalcedonem et Byzantium*. caeterum progressu temporis et vulgi ignorantia genuinum illius portus nomen βοσπόριον mutatum fuit in φωσφόριον et προσφόριον, ut testatur Stephanus v. βόσπορος et Ioannes Tzetzes Chil. 1 836. ne autem primo intuitu pateret corrupta esse haec nomina et subrepticia, utrique suam affinxere originem. nam Phosphorium portum dictum fuisse aiunt, quod cum Philippus Macedo nocte illuni et pluvia urbem prope hunc portum per insidias expugnare tentasset, fortuito lunae exortu, quam Graeci ἐκίτην φωσφόρον nuncupant, periculum urbis civibus detectum fuerit. Proosphorium vero et Proosphorianum portum vocari tradunt ἀπὸ τῆς προσφορᾶς, quod nimirum eo magna importaretur eduliorum copia. LAMB.

p. 113 v. 17. τὸ σιγματοιδὲς τοῦ τείχους] loquitur de muro maritimo. LAMB.

p. 114 v. 8. Πέτρος τις πατριμῖος] ad hunc plurima exstant rescripta Iustiniano imperatore, sub quo bis praefectus praetorio fuit. LAMB.

p. 114 v. 9. Βαρσαμιανόν] Procopius in Anecdotis (p. 123 14 Bonn.) Βαρσαμίην eum appellat. LAMB.

p. 115 v. 8. καστειλλούν Graeco-barbaris dicitur ca-
stellis et propugnaculis aliquem locum munire. LAMB.

p. 115 v. 10. τὸν ἀρχιστράτηγον τὸν εἰς τὸν Ἀνάπλου
καὶ τὸ Σωσθένιον] de his duobus templis S. Michaelis archan-
geli eorumque situ prolixè agit Procopius l. 1 aedific., ubi
utrumque ab Iustiniano instauratum fuisse memorat. vide
Nicephorum Callistum 7 50. LAMB.

p. 115 v. 12. ἐκαίετο ἡ πόλις] incendium de quo in
praesentia Codinus loquitur, incidit secundum Marcellinum
Comitem in annum unum imperii Leonis, qui post Christum
est 465, Basilisco et Herminero coss. LAMB.

p. 116 v. 2. de hoc Daniele S. Symeonis Stylitae disci-
pulo et imitatore vide Graec. Menologium die 11 Decembris.
LAMB.

p. 116 v. 7. ὁ σθλάβος] utroque modo Graeco-barbare
dicitur, ὁ σθλάβος et ὁ σκλάβος, id est *servus*, et ἡ σθλαβία
et ἡ σκλαβία, id est *servitius*, et σθλαβοῦν et σκλαβοῦν, id est
in servitutem redigere. frustra igitur Glossarii Graeco-barbari
auctor voces ἐσθλαβῶδη et σθλαβογενής ut mendosas reiiit.
in praesentia vero Codinus Damianum patricium et cubicula-
rium imperatoris Michaelis Methystae σθλαβόν sive σκλαβόν
appellat, propterea quod oriundus esset ex Solavonia sive Dal-
matia. σθλαβός ergo idem hic valet quod Σκλαβηνός vel
σθλαβηνός. LAMB.

p. 116 v. 14. Ζωτικός] erat hospitale mutilatis recipien-
dis destinatum, et dicatum memoriae S. Zotici. vide p. 89
v. 17. Italis diceretur *lo spedale dei stroppiati*. LAMB.

p. 117 v. 4. Πηλαμίδου] rectius in cod. Vat. legitur τοῦ
Πηλαμίδου. Πηλαμίδιον enim vel πηλαμύδιον suburbium erat
maritimum, propterea ita nominatum quod pelamides pisces
numerose ibi caperentur. in cod. Reg. simpliciter legitur
ἐν δὲ τῷ λεγομένῳ πηλαμίδιῳ. huius suburbii meminit Ce-
drenus, ubi agit de imperio Ioannis Tzimiscaae. LAMB.

p. 117 v. 7. Ἡραίων] Ἡραίων promontorium est Chalce-
donis, quod Stephanus vocat τὴν Ἡραίων ἄκραν. antiquitus
vero ita nominatum fuit a fano Iunonis, quod in eo situm
erat. postea vero, prisco et genuino nomine abolito, corrupte
appellari coepit ἱερῖον, Ἡρίον et Ἡέριον sive Ἄέριον. etymo-
logiae enim, quas Graeci recentiores corruptis hisce nominibus
attribuunt, non originales sunt sed tantum ficticiae. LAMB.

p. 117 v. 10. Ἡ Ἡρίον] quod hoc loco Codinus ait,
Ἡρίον appellatum fuisse illud promontorium propterea quod
cives Chalcedonenses ibi sepeliuntur, infra etiam p. 119 v. 4
repetit. eandemque nominis rationem confirmat fragmentum

ex mss quibusdam biblioth. Reg. Collect. excerptum, cuius exemplar apposui: ὅτι τὸ τῆς Χαλκηδόνος ἀκρωτήριον τὸ παλαιὸν Ἡρίον καὶ ὄν καὶ λεγόμενον (ταφεῖον γὰρ ἦν τῆς πόλεως Χαλκηδόνος) ὁ μὲν Ἰουστινιανὸς ἀνασκάψας τὸ ὅλον ἀκρωτήριον καὶ ἀνακαθάρας τὸν τόπον βασιλεῖα ἔκτισε περιφανέστατα, καὶ Ἡερία ὁ τόπος μετωνομάσθη ἢ Ἀερία. sed quicquid illi dicant, neque ἡέριον neque ἡρίον genuinum et proprium huius promontorii nomen fuit, sed ἡραῖον, ut paulo ante notavi et Stephanus testatur. LAMB.

p. 117 v. 12. locus nuncupatus Βρύας memoratur a Zonara in Theophilo: ἐπέταξεν, inquit, ἐν τῷ Βρύαντι δειμασθαι ἀνάκτορα. fuit autem, ut opinor, ita nominatus unus ex septem collibus Cpolitianis. nam paulo post subiungit Codinus: ἐπειδὴν γενήσεται ἐν τῷ τοιούτῳ βουνῷ τῷ Βρύαντι. meminit etiam palatii in Bryante siti Constantinus Porphyrogenitus *de administr. Imp.* c. 51: διὰ τό, inquit, καὶ ὑπ' αὐτοῦ (sc. Βασίλειου τοῦ Μακεδόνος) κτισθῆναι τὰ τοιαῦτα παλάτια, ὁμοίως καὶ εἰς τὸ Ἑβδομον καὶ εἰς τὴν Ἡερίαν (vel ἱερίαν) καὶ εἰς τὸν Βρύαντα. sic enim ibi scribendum est pro eo quod vulgo perperam legitur, καὶ εἰς τὴν εἰρίαν καὶ εἰς τὴν βροίαν. LAMB.

p. 117 v. 13. quae Codinus hic narrat de etymologia loci nominati Βρύαντος, merae nugae sunt et fabulae aniles. in cod. Regio pro βρύας legitur βρόνον. LAMB.

p. 118 v. 4. quid vox πήδημα hic significet, nondum mihi liquet. LAMB.

p. 118 v. 6. τὰ Φλωρεντίου καὶ τὰ Καλλιστράτου] utriusque mentio fit in Menologio die 31 Decembris, in Actis S. Zotici. in cod. Reg. et aliquot Vaticanis pro Φλωρεντίου legitur Φλώρου. quae vero paulo post Codinus narrat de Paulo patriarcha, habentur apud Zonaram in imperio Irenae et filii eius Constantini. LAMB.

p. 119 v. 3. ἔδωκεν αὐτόν] διδόναι hic idem est atque κρούειν, id est affligere sive ad terram dare. sic Florus 4 2 de Caesare loquens, tribus, inquit, et viginti vulneribus ad terram datus est. et Plautus, quemcumque icero, ad terram dabo. vide notas ad p. 32 v. 6. LAMB.

p. 119 v. 8. S. Stachis, qui a B. Andrea apostolo primus Byzantii episcopus ordinatus est, meminit Nicephorus patriarcha p. 771 15 ed. Bonn. Syncell. vide praeterea Martyrologium et Menaea Graecorum die 31 Octobris et 30 Novembris, et Nicephorum Callistum 8 7. LAMB.

p. 119 v. 16. ἐκλήθη δὲ οὕτως] originatio inepta. LAMB.

p. 119 v. 19. κεράτιαν sive cornutum Codinus vocat qui uxorem habet adulteram. eodem modo apud Artemidorum 2 12 uxor adultera dicitur marito fecisse cornua. refert enim ovidam

uxorem dnoturo, qui visus sibi fuerat arieti insidere et ab eo exouti, somniorum interpretem ita respondisse: *ἡ γυνή σου πορευέσθαι, καὶ κατὰ τὸ λεγόμενον πέρατά σοι ποιήσει.* idem loquendi genus apud Italos Gallos et Germanos hodieque in usu est. LAMB.

p. 120 v. 8. ὡς Μάνα] proprie μάνα Graeco-barbaris dicitur mater: deinde etiam accipitur pro interiectione exclamandi, ut in praesentia apud Codinum et apud Luitprandum in Legatione: *obviantes mihi, inquit, mulieres, quae prius in stuporem mentis versae Mana Mana clamabant.* originitio autem nominis Manaurae vel Magnaurae deducta ex ultimis Anastasii Dicori verbis, ὡς μάνα ὑπὸ αὔρας ἀπόλλυμαι, non aequae mihi probatur atque altera illa quam Luitprandus de rebus imperat. 6 3 enarrat his verbis: *est Cpoli domus palatio contigua mirae magnitudinis ac pulchritudinis, quae a Graecis, ex loco λ posita, Megaura vel Magnaura quasi magna aula dicitur.* LAMB.

p. 120 v. 10. de templo B. Virginis in *Sigmatæ*, et terrae motu quo temporibus Basilii Macedonis fuit deiectum, mentio fit in Menologio, 10 Ianuarii, his verbis: *τελείται δὲ ἡ σύναξις διὰ τὸν μέγαν γεγονότα σεισμὸν κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν (scilicet τὴν δεκάτην τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου) ἐν ἀρχῇ βασιλείας Βασιλείου, ὅτε καὶ ὁ ναὸς τῆς ὑπερωγίας Θεοτόκου, ὃ ἐν τῷ σίγματι, καὶ πολλοὶ ἕτεροι ἐκκλησιαὶ καὶ ἰδιωτικοὶ κατέπεσον οἴκοι.* Codinus a Menologio paulum discrepat, et collapsum fuisse ait hoc templum die nono Ianuarii, quo a Graecis anniversaria memoria S. Polyeucti colitur. quod vero subiungit pristinum eius templi cognomen σίγμα postea mutatum fuisse a vulgo in σείσμος et σήμα, satis probabile est: refert enim Plutarchus in Cimone Athenis quoque tumultum eorum, quos ruina ex terrae motu oppressit, *σεισματίαν* appellatum fuisse. LAMB.

p. 121 v. 1. ἡ χώρα] id est ἡ μονὴ τῆς χώρας. huius monasterii meminit Synodicon vetus: *καὶ τὸν ἀρχιερέαρχην Καλλίνικον ἀπόμματος ποιήσας τῷ σεμνεῖω τῆς χώρας παρέπεμψε.* LAMB.

p. 121 v. 1. pro *Ἰρίσκος* perperam in aliquot codicibus legitur *Κρίσπος*. similiter aliquoties erratum est apud Zonaram in Heracleo, uti etiam apud Niceph. Callist. 18 37 et 55. LAMB.

p. 121 v. 7. *κατὰ τῆς ἀδελφῆς Μαυρικίου*] Zonaras, Nicephorus Callistus et alii scriptores templum S. Mamantis, in quo Mauricius cum familia sua sepultus fuit, aedificatam fuisse referunt non a sorore Mauricii, sed Pharasmane eunucho, qui sub Iustiniano cubicali praefectus fuit. quod vero paulo post Codinus ait Mauricio uxorem et filias eius aliquanto superfuisse, testatur etiam Nicephorus Callistus 18 41. LAMB.

p. 122 v. 5. *Μανουήλ Σαβήλ και Ἰαμαήλ*] horum mentio fit in Martyrologio Romano die 17 Iunii. sed hac tantum in parte ab eo discrepant Codinus et Menologium Graecorum, quod non Chalcedone illos martyrium consummasse tradunt, sed Cpoli in muro terrestri sive versus Thraciam sito. nam idem apud Codinum est τὸ χειρσαῖον τεῖχος atque in Menologio πρὸς Θράκην τεῖχος τὸ ἐπιλεγόμενον Κωνσταντίνου. templum vero SS. martyrum Manuel Sabel et Ιαμαήλ meminit alias Codinus p. 25 v. 17, ubi agit de muro terrestri. LAMB.

p. 123 v. 1. S. Dii et monasterii ab eo conditi mentio fit in Martyrologio Romano die 8 Februarii, et in Menologio Graecorum die 19 Iulii, et in Actis concilii Chalcedonensis. LAMB.

p. 123 v. 8. *ξυλινίτης* cognomen fuit Nicetae magistri. quare etiam monasterium ab eo conditum τοῦ ξυλινίτου appellatum fuit. falso enim Codinus illud cognominatum fuisse putat a sandaliis ligneis, quibus utebantur monachae in eo inclusae. LAMB.

p. 124 v. 18. *παράθυρα* proprie dicuntur parvulae portae maioribus adiunctae, quas Graeco-barbari *παρμαύρτια* vocant. qua vero in significatione vox *καμιλαύκιον* hic accipienda sit nondum mihi liquet. LAMB.

p. 125 v. 1. *Σέγιον*] vide Procopium *de aedificiis* l. 1, ubi prolixè agit de hoc templo et domo Iustiniani, quam habitavit antequam imperium adeptus est. LAMB.

p. 127 v. 2. *ἔξ οὗ και ἔσχεν ὁ τόπος τὴν ἐπωνυμίαν*] hinc patet templum S. Ioannis Baptistae, de quo in praesentia Codinus agit, duplex habuisse cognomen, *Ἦλον* nempe et *Ἰλλον*, quorum hoc antiquum est et genuinum, illud suppositivum et ignorantia vulgi introductum. LAMB.

p. 127 v. 3. *ἀνώτερον*] scilicet p. 83 v. 22 sqq. LAMB.

p. 127 v. 5. de S. Theophanone, prima uxore Leonis philosophi, supra mentionem fecit p. 105 v. 6. quae vero hic narrantur de templo memoriae eius dicato, in duobus Vaticanis codicibus ita concepta sunt: τὴν τερπνοτάτην ἐκκλησίαν τὴν εἰς τὰ μνήματα τῶν βασιλέων εἰς τοὺς ἁγίους ἀποστάλους, ἣν ὀνομάζομεν ἅγιαν Θεοφανώ, Κωνσταντῖος ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἀνήγειρεν, ἐκαλλώπισε δὲ Κωνσταντῖνος ὁ πρῶτος πορφυρογέννητος, ὁ υἱὸς Λέωντος τοῦ σοφοῦ. sed verisimilius est pro Κωνσταντῖος ὁ υἱὸς etc. scribendum esse Λέων ὁ φιλόσοφος ἀνήγειρεν, ἐκαλλώπισε δὲ Κωνσταντῖνος ὁ πρῶτος πορφυρογέννητος ὁ υἱὸς αὐτοῦ. etiam Zonaras huius templi structuram Leoni adscribit. LAMB.

p. 127 v. 10. videtur *στυράκιον* idem hic esse atque *στάλος* sive *columna*. item supra p. 124 v. 11, ubi *στήλην ἰσταμένην εἰς τὸ στυράκιον* verti *στάματα* *columnas* *impositam*;

sed an recte, ipsemet adhuc dubito. nam *στυράκιον* pro columna nunquam alias legi. attamen ex supra citatis duobus Codini locis probabiliter quodammodo videtur colligi posse columnas appellari *στυράκια*, a similitudine ligni oblongi et rotundi hastae, quod Graeci *σύρανα* et *στυράκιον* nuncupant. LAMB.

p. 130 v. 3. καθώς προεῖρηται] nempe p. 64 v. 15 et p. 16 v. 16. LAMB.

p. 130 v. 5. δρομικὴν] templa δρομικά Graecis dicuntur, quae instar Circi oblonga sunt. LAMB.

p. 131 v. 5 sq. εἰς δὲ τὸν πέμπτον χρόνον τῆς αὐτοῦ βασιλείας] inquiramus hic. Codinus noster quintum annum imperii ponit, Matthaëus Palmerius in Chronico dicit orsum esse aedificationem anno 31, Zonaras indictione 15, id est anno imperii eius 17. vide dissidium in historia, quod quis componat? MEURS.

p. 131 v. 6. τὴν σφαγὴν] vide Cedrenum et Zonaram Annal. 3. MEURS.

p. 131 v. 7. τῶν ἑξήκοντα χιλιάδων] consentit Cedrenus. Zonaras tradit quadraginta milia, Procopius de bell. Vand. et Evagrius 4 13 tantum triginta. MEURS.

p. 131 v. 9. Ἰππᾶτιον τὸν πατρῷκιον] erat hic cognatus Anastasii imperatoris, teste Zonara. MEURS.

p. 132 v. 3. Ἀύρηλιανού] scribo Οὐάληριανού: nam Valerianus est qui captivum se Saporis Persarum regi tradidit, non Aurelianus, qui inter Cpolim et Heracleam in itinere fraude servi circumventus ab amicis trucidatus est. notum hoc historiae Romanae vel paulum modo peritis. MEURS.

p. 133 v. 10. τὸ δὲ ὀνομαζόμενον ἅγιον φρέαρ] Cedrenus appellat τὸ φρέαρ τοῦ μαρτυρίου. Constantinus de Administr. Rom. Imp. εἰσέρχονται ἐν τῷ βήλῳ τῷ κρεμαμένῳ τὸ εἰς τὸ ἅγιον φρέαρ. Nicetas Paphlago in vita Ignatii patriarchae Cp. διὰ τοῦ ἀγίου φρέατος ἀνάγεται. MEURS.

p. 133 v. 23. τὸ πραιτώριον] quod Iustinus imperator reparavit. exstat hac de re epigramma Paulli Silentiarum Antholog. l. 4 c. 23. MEURS.

p. 135 v. 6. ὁ δὲ βασιλεὺς οἰκείαις χερσὶ] augusti cuius operis principia ipsi imperatores aut viri caeteroqui principes dabant. vides hic in aedificatione templi Sophiae de Iustiniano, et narrat de Nerone Suetonius c. 19: *in Achaia Isthmum perfodere aggressus praetorianos pro concione ad inchoandum opus cohortatus est, tubaque signo dato primus rastello humum effodit et corbula congestam humeris extulit.* MEURS.

p. 135 v. 8. τὸν ἅγιον Ἰωάννην] templa Ioannis Baptistae Cpoli duo, hoc in Strobelo, illud in Macedonianis; quo-

rum unum magna ex parte reparavit Basilius, alterum a fundamentis exstruxit. Cedrenus. MEURS.

p. 135 v. 8. τὸ ἀρολογεῖον] quod condidit Iustinianus anno imperii 7. auctor Cedrenus. MEURS.

p. 137 v. 5. τῶν γυναικῶν] erat hoc palatium imperatricis. Zonaras Annal. 3. MEURS.

p. 137 v. 23. τῷ βαπτιστῆρι] errant interpretes, qui *Baptisterium* vertunt: debuissent in templo *Ioannis Baptistae*. ipse hic noster supra: καὶ ἔκτισε τὸν ἅγιον Ἰωάννην, τὸν ὄντα εἰς τὸ ἀρολογεῖον, τὸν λεγόμενον βαπτιστῆρα. Cedrenus: καὶ εὐξάμενι πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου μετῆλθεν εἰς τὸν μέγαν βαπτιστῆρα. MEURS. ἐν τῷ βαπτιστῆρι, id est ἐν τῷ εὐκτηρίῳ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστῆρος sive τοῦ Βαπτιστοῦ. nihil apud Codinum frequentius reperitur hoc loquendi genere. βαπτιστῆρ autem Graecis recentioribus pro βαπτιστής dicitur, ut ποιητῆρ pro ποιητής et κτιστῆρ pro κτιστής. errant igitur qui hoc loco et supra p. 135 v. 9 idem esse credunt βαπτιστῆρ atque βαπτιστήριον. LAMB.

p. 140 v. 12. ἐγγλιασμένοι σὺν μολίβδῳ] perperam antea legebatur ἐγγλισμένων. Hesychius ἐγγλιᾶσθαι exponit ἐμφῶναι. LAMB.

p. 140 v. 14. ὀρθομαρμάρωσιν Codinus vocat *incrustationem marmoream parietum*, et ὀρθομαρμαροῦν *parietem marmore incrustare vel crustis marmoreis obducere*. LAMB.

p. 141 v. 1. κισσῆρινος] id est κισσηρώδης sive *pumiceus*. antea legebatur κισσάρινος, quasi κισσίνος, hoc est *hederaceus*. LAMB.

p. 141 v. 11. πηγανουσίων] anonymus in Collectaneis statuae Veneris meminit, quam factam fuisse ait ἐκ μαρμάρου πηγανουσίου. utrobique πηγανούσιον idem mihi videtur significare atque πηγανῶδες, hoc est *quod rutae colorem refert*. LAMB.

p. 142 v. 7. κιβώριον] mysticam ciborii interpretationem tradit Germanus in Hist. Eccles.: τὸ κιβώριόν ἐστιν ἕνθα ἐστὶν ἡ σταύρωσις, ἀντὶ τοῦ τόπου ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Χριστός. ἐγγὺς γὰρ ὁ τόπος καὶ ὑπὸ βόθρος ὅπου ἐτάφη. ἀλλὰ διὰ τὸ ἐν συντομίᾳ ἐμφερεῖσθαι τὴν σταύρωσιν καὶ τὴν ταφὴν καὶ τὴν ἀνάστασιν Χριστοῦ, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τέτακται. et quae sequuntur. MEURS.

p. 142 v. 7 sq. τοὺς κίονας καὶ τὰ στήθεα τοῦ θυσιαστηρίου] Germanus ita mystice interpretatur loco citato: κίονα ἦτοι τὰ στήθεα τὰ διαχωρίζοντα τὸ βῆμα ἀπὸ τοῦ λαοῦ τοῦ εἰσερχομένου εἰς προσευχὴν. τὸ δὲ ἕσωθεν, ἦτοι τὸ βῆμα, δηλοῖ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, εἰς ὃ καὶ μόνοι οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ μετ' αὐτῶν εἰσελασιν. MEURS.

p. 142 v. 22. χρόνου] videtur χρόνιον idam hic esse atque ἐνιαύσιον sive ἀπαικίον: χρόνος enim apud Codinam et alios eius generis scriptores passim sumitur pro anno. πάντων vero, ut alias notavi, tributum significat, quod victoribus a devictis solvitur: ita in praesentia Codinus χρόνιον πάντων τῆς Αἰγύπτου vocat tributum, quod quotannis Aegyptus pendebat imperatori Iustiniano, nempe 365 centenaria, cuiusmodi olim Constantino magno Sapores Persarum rex solverat. respicit autem ad illud quod supra scripsit p. 20 v. 9. nota etiam quod, uti ibi, ita hic quoque Saporem appellat Σάβαρον pro Σαβάρην vel Σαπάρην. LAMB.

p. 143 v. 6. τῆς πύλης] corrigo τῆς στήλης. Cedrenus. et rectius infra κτισομένης παρ' αὐτοῦ τῆς στήλης τοῦ ἀγούστειῶνος. MEURS.

p. 143 v. 6. τοῦ Ἀγούστειῶνος] in codice scripto legitur τοῦ ἀγούστειου, quod idem est. errant autem qui pro τῆς πύλης hic legendum existimant τῆς στήλης. per portam enim Augustae intelligitur porta maior templi S. Sophiae, ante quam area Augustalis erat sive forum nominatum Ἀγούστειον sive Ἀγούστειῶν, palatio imperatoris, curia senatus alisque praefaribus aedificiis cinctum, vide notas ad p. 28 v. 10. notandum praeterea τὴν πύλην τοῦ Ἀγούστειου eandem esse quam paulo post βασιλικήν sive regiam nuncupat. media enim erat maiorque ecclesiae porta. haec vero regiae vocantur. LAMB.

p. 143 v. 14—16. ἀπὸ γὰρ — κεφαλοκονίων] quid re vera sibi haec verba veliat, nondum satis intelligo. attamen aliquanto verisimilius me ea interpretatum esse scio quam antea factum fuit. verti enim quasi post verbum ἐφάνετο inserta esset particula coniunctionis καί, et pro τῶν κόσμων καὶ λαγορικῶν legeretur τῶν κόσμων μαρμαρείων vel μαρμαρίων. per ornamenta autem marmorea hic intelligo τὰς ὀρθομαρμαρείδας seu incrustationes marmoreas parietum, quas ex parte inauratas fuisse superiores dixit. LAMB.

p. 143 v. 16. τῶν κεφαλοκονίων] ea sunt capitula columnarum, viri docti male interpretantur προαίρμας οὐλμνας. Cedrenus appellat κινούκωνα. MEURS.

p. 143 v. 18. ὁ νεωτερικὸς κύκλος] de Trullo loquitur. LAMB.

p. 143 v. 20. Ἰουστίνος] Cedrenus et Zonaras tribuunt Iustiniano. MEURS.

p. 143 v. 22. συντελεῖται τὸν ἀξιοθεύματων ἄμβωνα] Zonaras Annal. 3: ἡ πεσοῦσα τό τε κειθώριον τῆς ἁγίας τραπεζῆς καὶ αὐτὴν τὴν ἐκείνην ἁγίαν τράπεζαν καὶ τὸν ἄμβωνα συντέλειεν. MEURS.

p. 145 v. 7. χρόνους ἐνῆ] exstructum haec templum est anno 22 Iustiniani, qui fuit Christi 543. adde hoc 458: in-

cides in millesimum et primum. sed cave haec Codini esse verba putes: sunt enim illius e quo haec noster descripsit; qui longe certe infra ista tempora vixit, puta sub Palaeologis, ut initio diximus. nos tamen hoc volumus explicare, ne quem temere implicaret. MEURS.

p. 145 v. 13. τῶν δημοτικῶν δύο μερῶν] id est Prasinis et Venetis. haec duo μέρη intelligit etiam Suidas in στήλην et τριβουνάλιον. Latini veteres factiones dicebant. Diaconus in Mauritio partes extulit, recentiorum Graecorum more: *Germanus autem mittit ad Sergium demarchum Prasinæ partis, ut auxiliaretur sibi gratia imperandi, repromittens se partem Prasini honoraturum.* MEURS.

p. 146 v. 18. εἰς προσέλευσιν τῶν ἁγίων ἀποστόλων] fiebat haec processio 2 die paschatis. Cedrenus: τῇ δὲ δευτέρᾳ τοῦ ἁγίου πᾶσχατος ἀπελθοῦσα ἡ βασίλισσα ἐπὶ τῇ κατὰ τύπον γενομένη προσέλευσει εἰς τοὺς ἁγίους ἀποστόλους δειλῆς προήλθεν ἐν ὄχηματι χρυσῷ ἐποχουμένη τέσσαρσιν ἵπποις. MEURS.

p. 147 v. 1. καὶ ἕως μὲν ὧδε] operæ pretium esse duxeram huic narrationi de structura templi S. Sophiae corollarii instar adiciere duplicem delineationem, quarum una ichnographiam eius repraesentat, altera autem formam eius exteriorem. utriusque participem me fecit nobilissimus atque eruditissimus vir Cassianus a Puteo. verum mutato consilio in aliud tempus differre placuit. LAMB. [v. ad Pauli Silentarii Descriptionem S. Sophiae.]

p. 147 v. 2. προεἰρηται] supra p. 17 v. 2. LAMB.

p. 147 v. 3 sq. ἐκκλησίαν — κτισθεῖσαν παρὰ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης] huius fit etiam in disput. Gregentii cum Urbano: πῶς δὲ αὐτὸς ἐκ' ἐκείνων τὸν ναόν, ὃν ἐδίδαμοτο ἡ βασίλισ Ἑλένη, μετακίησας τὴν λέξιν; conversum est in patriarcheium ab Amarathe capta Gppli. testis Phranzes Chronic. 3 19. MEURS.

p. 147 v. 7. τὸν Λύκον] de fluviolo Lyco Byzantium transeunte supra quaedam notavi ad p. 45 v. 13. LAMB.

p. 148 v. 1 sq. ἐνθρονάσθη τὸν ναόν] de hac consecrandorum templorum more diximus in Gloss. nostro in voce ἐγκαίνια. MEURS.

p. 148 v. 13. ὁ μέγας Κωνσταντῖνος] de Constantino Porphyrogenito loquitur, qui, ut supra dixit p. 127 v. 5 sqq., sacellum S. Theophanonis templo SS. apostolorum adiunctum exaedificavit. vide praeterea quae de S. Theophanone prima uxore Leonis philosophi notavi ad p. 105 v. 6. LAMB.

p. 150 v. 17 sq. ἐν τῷ δωδεκάτῳ χρόνῳ τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἔκτισε τὴν Κωνσταντινούπολιν] quo sensu haec dicantur, ipse supra exponit his verbis: περαιωθέντος οὖν, inquit, τοῦ ἐνδεκάτου ἐνιαυτοῦ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως (sc. Κωνσταντίνου τοῦ

μεγάλου) και ἀρχὴν λαβόντος τοῦ δωδεκάτου ἔτους ἐπεχειρήσεν τὴν Βύζαντος πόλιν κτίσειν. LAMB.

p. 151 v. 17. scribe δ ἀπὸ σιλεντιαρίων. sic inscriptio antiqua:

IULIUS. FELIX. VALENTINIANUS. V. C. ET
EX SILENTIARIO. SACRI PALATII COM
CONSISTORII. COM. DOM.

ratio autem nominis silentiariorum in excerptis ex Ioannis Lydi libro *περὶ ἀρχῶν πολιτικῶν* habetur *)). LAMB.

p. 152 v. 1. ὁ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας] scilicet κτιστής. LAMB.

p. 152 v. 13. κα'] scribendum esse videtur κῆ, ut legitur apud Nicephorum patriarcham. LAMB.

p. 153 v. 5. ἀτραμυτινός] scribe ἀδραμυτηνός. sic in nummo Heliogabali apud virum illustrem Franciscum Gothofredum *ΑΔΡΑΜΥΤΗΝΩΝ* legitur. attamen dicitur etiam *Ἀτραμυτινός*, ut testatur Stephanus. LAMB.

p. 153 v. 13. ἔτη ε' vel ἔτη δ' μήνας ια'. LAMB.

p. 153 v. 17. Νικήφορος ὁ Σελευκεύς] item in libro de statutis eum vocat *Σελευκηρόν*. LAMB.

p. 154 v. 7. κατὰ τὸ ε' ἔτος] coepit imperare cum matre anno Christi 841. ergo hic scribendum *στμθ'*. LAMB.

p. 154 v. 11. ὁ μὲν ἦ. ἔτερος ιθ'] scribendum esse videtur μόνος ἔτη ιθ', vel οἱ μὲν ιη', ἔτεροι δὲ ιθ', hoc est, *imperavit, ut quidam tradunt, annos 18, vel ut alii, 19.* LAMB.

p. 154 v. 12. *στξε'*] scribendum esse videtur *στςζ'*, id est 6397. nam si ab hoc numero detrahas annos 5508, quot Graeci numerant a creatione mundi usque ad Christum, remanet annus Christi 889, quo imperare coepit Leo Sapiens. LAMB.

p. 154 v. 21. Romani senioris Novella *περὶ προτιμήσεως*, cuius hic Codinus meminit, illa est quae in iure Graeco-Romano primum locum obtinet, atque ita incipit: *θεσπίζομεν ἐν πόσει πόλει και χώρα ἀπὸ τῆς παρελθούσης α' ἰνδικτιῶνος, ἐν τῷ *ζυλ'* ἔτει ἐκ τοῦ καιροῦ τοῦ λιμοῦ.* eandem alia eiusdem tituli Novella confirmavit Nicephorus Phocas, quae incipit: *θεσπίζομεν τὴν περὶ τῶν προβεβασιλευκότων ἐκτεθείσαν νομοθεσίαν διενεργεῖν.* LAMB.

p. 155 v. 3. *τὴν παρελθούσαν πρώτην ἰνδικτιῶνα]* haec ita supplenda sunt: *τὴν παρελθούσαν πρώτην ἰνδικτιῶνα τοῦ *ζυλ'* ἔτους.* LAMB.

*) immo de Mensibus p. 11. vide Has. prolog. p. XLVIII.

p. 155 v. 5. ἐπεκύρωσεν] Novella, qua Constantinum Porphyrogenitum Romani senioris Novellam περί τῶν ὑπισσερχομένων δυνατῶν confirmasse ait Codinus, illa est quae incipit παρά πολλῶν ἀνέμαθιν. LAMB.

p. 155 v. 6. ὁ Δεκαπολίτης] dubium non est quin hic loquatur Codinus de Theodoro Decapolita patricio et quaestore, quem plerasque Novellas a Constantino Porphyrogenito editas composuisse constat. earum prima sic inscribitur: περί τῶν στρατιωτικῶν ἦν ὑπηγόρευσε Θεόδωρος πατρικίος καὶ κοιμιστῶρ ὁ Δεκαπολίτης. similiter reliquae inscribuntur, praeterquam quod pro Θεόδωρος perperam legitur Θεόφιλος et Θεοδόσιος: nam certum est tres illas Novellas Constantini ab uno eodem Theodoro Decapolita compositas fuisse, cuius hic Codinus mentionem facit. erravit etiam interpres, qui κοιμιστῶρ ὁ Δεκαπολίτης vertit quaestor Decapoleos, quoniam ὁ Δεκαπολίτης cognomentum est, a patria desumptum, ut Τριπολίτης. caeterum quid illud ἐν τῇ λυ' significet, nondum mihi liquet. LAMB.

p. 155 v. 7—9. οὐκ ἀπὸ τοῦ — εἰς ὄν] hunc locum ita reformandum esse censeo: οὐκ ἀπὸ τῆς πρώτης ψηφίζονται ἰνδικτιῶνος τοῦ σὺλς ἔτους, ἀλλ' ἀπὸ τῆς α' ἰνδικτιῶνος τοῦ σὺλς ἔτους, ἧτοι τοῦ καιροῦ τοῦ λιμοῦ, εἰς ὄν. sed utrum recte emendaverim necne, intelliges, ubi introspexeris secundam Novellam Constantini Porphyrogeniti, et primam atque secundam Romani senioris. notes etiam posteriora illa Codini verba, ἀλλ' ἀπὸ τῆς πρώτης ἰνδικτιῶνος, respondere verbis secundae Novellae Constantini, quae subiunxi: περί δὲ τῶν ἀπὸ τῆς α' ἰνδικτιῶνος, ἧτοι ἐκ τοῦ καιροῦ τοῦ λιμοῦ μέχρις ἡμέρας τῆς ἡμετέρας ἀναγορεύσεως, ἀδιαφόρως etc. LAMB.

p. 156 v. 9. τὴν δὲ νεαράν] Basilii autem Porphyrogeniti Novella, cuius hic Codinus meminit, illa est quae incipit ἐπειδὴ περ ἡ βασιλεία μου. LAMB.

p. 158 v. 20 sq. τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγλου ἡμῶν βασιλέως] hinc liquet auctorem huius chronici sive indicis imperatorum Cypolitanorum vixisse sub Manuele Comneno: quae ergo deinceps sequuntur a recentiori adiuncta sunt. LAMB.

p. 160 v. 20. τῇ μεγάλῃ θαλάσῃ] sic hodieque pristino nomine deperdito Euxinus pontus vocatur *il mare maggiore*. LAMB.

p. 161 v. 16. τῆς Μάκρης] *Macram* recentiores Graeci vocant, quae antiquitus *Stagira* nominabatur. testis est Nicetas Choniates p. 595 1 ed. Bonn. LAMB.

p. 164 v. 9. Ἰωάννης ὁ Καντακουζηνός] asservatur in bibliotheca Eminentissimi Card. Francisci Barberini codex ms Taoticorum, in cuius folio quodam vacante quidam Demetrius Leontarus, cuius codex ille fuit, notavit natales liberorum suorum, inserta mentione de die obitus Ioannis Cantacuzeni his

verbis: ἐν ἡμερῶν, μηνὸς α', ἐγεννήθη Ἄννα Λασκαρίνα Λεονταρίνα ἡ ἐμὴ θυγάτηρ ἐν μηνὶ Νοεμβρίῳ κα', τὰ εἰσόδια τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἡμέρᾳ δευτέρᾳ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ αἰοδιμοῦ βασιλέως τοῦ δια τοῦ Φιλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος μετονομασθέντος Ἰωσήφ μοναχοῦ. obiit ergo, si fides habenda est huic supputationi, anno Christi 1411, die 20 Novembris. sed an potius illa verba intelligenda sunt de Ioanne Palaeologo Andronici iunioris filio, quem pariter ut Ioannem Cantacuzenum Codinus ait factum fuisse monachum, assumpto Iosaphi nomine? LAMB.

p. 165 v. 9. χαλδίστρα hic significat *desolationem, destructionem*. sic in Corona pretiosa χαλασμέντος exponitur *destructus, κατεργασμένος*. LAMB.

p. 165 v. 12. δυνατοῦ ὄντος] his in plerisque codicibus subiungitur carmen iambicum domini (nam sic illud κυροῦ explicandum est, non autem Cyri, quasi esset nomen proprium) Theodori Prodromi, de patriarchis Cpolititanis, quod in delineatione apparatus historiae Byzantinae editum est. incipit ἀρχιθύτης πρώτιστος ἐν πόλει μέγας. hoc finito sequitur eiusdem Georgii Codini liber *de dignitatibus et officiis magnae ecclesiae et aulae Cpolititanae*, qui iampridem doctorum virorum opera illustratus separatim in lucem prodit. LAMB.

INDEX GRAMMATICUS.

- ἀγαθοδότης 17, 1.
 ἀδελφοποιητός 107, 2. 133, 18.
 ἀδιοίκητος 80, 11.
 ἀκοντίας κομήτης 15, 20.
 ἀκροπόλιτης 23, 13.
 ἀκρωτηριακά μέρη 29, 11.
 ἀλαθῆτως 55, 4.
 ἄλογον 84, 18.
 ἀμβλωπιάζειν 184, 22.
 ἀμνηστὶ 61, 2.
 ἀνακαθαρίζειν 83, 18. 89, 12.
 ἀνακλῶν 155, 2 et 9.
 ἀναλύσας i. q. τακείς 94, 14.
 ἀναχωματισμός 104, 6.
 ἀνδροεικέλιον 39, 6. 69, 14.
 ἀντζίας 37 in nota.
 ἀντζιοπεῖν 37, 8.
 ἀντζηλεῖν 34, 19.
 ἀντινύκτης 144, 6 et 16.
 ἀντιπροσώπως δρῶντες ἀλλήλους
 9, 2.
 ἀπλημεύειν 73, 19. 74, 9 et 11.
 ἀπληκτα 74, 5.
 ἀπόχωροι 50, 12.
 ἀπόψε 21, 7.
 ἀργυρένδοντος 144, 19.
 ἀργυροέλατος 66, 15.
 ἀριδήλως 10, 9.
 ἀρμαμέντα 75, 1. 114, 18.
 ἀρμαμενταρεῖον 115, 1.
 ἀρνηκοὶ πόδες 20, 1.
 ἀσκεῖν 97, 10.
 ἀσκεπής 131, 2.
 ἀστρονόμον 61, 16.
 ἄτρον 28, 3.
 αὐταρχία 8, 4.
 βαγνῶλαι 167, 17.
 βαΐουλος 94, 19.
 βήσαλον 136, 12. 140, 17.
 βίγλη 179, 13.
 βίκιον 30, 11.
 βιάχρον 95, 16.
 βοοθυαία 193, 5.
 βουλγίδιον 139, 5.
 γάβος 22, 17.
 γεμάτος 81, 4.
 ἐγένετο τὸν βασιλέα ἀθυμεῖν 138,
 18.
 τὸ γενικόν 19, 1.
 γονυκλιῆς 39, 7. 43, 8.
 γοργοσιδῆς 34, 16.
 γυρίξειν 119, 20.
 γύρωθεν 41, 9. 50, 3. 135, 2.
 δεητικά πιτάκια 36, 5.
 διάφωτος 139, 21.
 δίδωσιν i. e. πλήττει 185, 19.
 119, 3.
 ἐδιοικήθη ἡ γυνή 81, 7.
 διολισθέν 71, 7.
 δραμικός 17, 3. 64, 12. 73, 8 et 10.
 130, 5. 147, 3.
 δωδεκάζωδον 16, 18. 65, 2.
 ἐβδομάριος 36, 4.
 ἐγγλιασμένοι 140, 12.
 ἐγγόρηγος 22, 17.
 εἰκονοκασίας 98, 17.
 εἰς β. νομίσματα ἀνήσατο τὸν τό-
 πον 88, 18. 99, 8. 134, 6.
 ἐκβαίαι 175, 4.
 Ἑλλαδικός 86, 1.
 ἔμπτυσμα 40, 15.
 ἐνζωδος 19, 8. 44, 17. 60, 3.

- ἐνθήκη 19, 7.
 ἐνθρονιάζειν 148, 1 et 7.
 ἐνίστορος 52, 16.
 ἔξαμον 45, 1. 66, 10.
 ἔξοματα 180, 19.
 ἔξοδιον 47, 1.
 ἔξοδος 142, 22.
 ἐπαρχῶν τὸν φόρον 28, 15.
 ἐπιβαρῆς 95, 2.
 ἐπίλοιπος 53, 2.
 ἐπιτροπῶν 83, 20. 93, 4. 96, 6.
 99, 2. 102, 14. 122, 4. cf.
 προσκυροῦν.
 ἐπισκοπεῖν 71, 3. 188, 2. 189, 22.
 ἐπιστατεία ὑπᾶτων 12, 7.
 ἐπτάσκαλος 76, 20.
 ἐργοδόσιον 21, 20. 74, 16. 118, 12.
 ἐργοστάσιον 21, 20 in nota.
 ζωστή 108, 16. 125, 8.
 ἡκασί 20, 4. 47, 14. 48, 2. 53, 1,
 10 et 15. 60, 13. 142, 17. 176, 3.
 192, 2.
 ἡκίναί 192, 15.
 ἡλατο i. q. ἡλασεν 184, 13.
 ἡλιακός 86, 5.
 ἡλιοκέφαλος 176, 10.
 ἡσυχίας 118, 11.
 θαφρεῖν 189, 20 et 22.
 θαματίων 30, 3.
 θαματικοί 35, 18.
 θαματίων 31, 9.
 θέσις ἀστρονομική 30, 5.
 θηροδέκτης 167, 5.
 θηροκόμος 39, 13.
 θησαντες 80, 16.
 θρησκευτάματα 16, 14.
 θρονίζειν 89, 15.
 ἰδικόν 19, 2.
 ἰνδαίμα 139, 22.
 ἰνδαίμα 176, 17. 177, 16.
 ἰππόσαυρος θεός 169, 18.
 ἰστορεῖν 37, 12. 77, 9. 176, 17.
 ἰστορία λίδιναι 46, 8.
 καγκυλλοθύριον 131, 18.
 καθαρῶζειν 28, 16. 31, 4.
 κάθισμα 134, 4.
 κάλαμοι διφάντες 16, 7.
 κάμνειν βήσαλα 140, 17.
 κάμπος 26, 4.
 κανδήλα 36, 17.
 κανόνων ποιηταί 98, 15. 123, 15.
 καραβίζειν 80, 15. 81, 17.
 καραβοκομπάση 80, 8 in nota.
 καρύχα 44, 1. 64, 7. 168, 2.
 καστελλοῦν 115, 8.
 καταφαιδρόναι 127, 13.
 κατήριον 35, 6 et 10.
 κατηγορηκωμένον 11, 17.
 κελίον 142, 14.
 κεραιέμβολον 119, 15.
 κεραιάς 119, 19.
 κέρκος 110, 8.
 κεφαλοκρόνια 143, 16.
 κιβούριον 117, 11.
 κροθήλιον 91, 6.
 κλειδόμενον 35, 6.
 κλειδάσας 139, 12.
 κοιτωνάριος 115, 4.
 κόλυμβος 19, 7.
 κόρη 23, 9. 41, 7.
 κομμούλιον 45, 6. 66, 5.
 κομπάρια 80, 8.
 κομπάριον 81, 4 et 14.
 κούντορον 37, 5.
 κοροκαλάτσια 92, 2 in nota.
 κορυτίναί 50, 13.
 κορυτοιδής 34, 13. (κορυτοιδής
 176, 11.)
 κρικέλλοι 50, 13.
 κρίζειν 21, 18. 22, 4. 23, 8.
 κτίσται μηχανικοί 20, 17.
 κυβαλικός 144, 11.
 κωδικέλλιος 180, 11.
 κωδικέλλος 40, 18.
 κωλόβιον 137, 3.
 λαγαρινά 143, 16.
 ληλατίζειν 161, 1.
 λεπτοιδής 34, 14. 176, 12.
 λευκοφόρος 137, 11. 138, 3.
 λεγμία χωνευτά 174, 3.
 λιθένδυτος 175, 11.
 λιθόξεστος 43, 5.
 μάλιστα 135, 17. 140, 2. 145, 10.
 μακροειδής 85, 17.
 μάνα 120, 8.
 μαρμαρευθέντος 172, 7.
 μαρμαροῦν 28, 17.
 μεγαλομάρτυρο 31, 7. 148, 11.
 μισάγιος 153, 7.
 μνημοθέσιον 17, 3. 127, 6. 148, 13
 et 14.
 μόδιον 45, 1.
 μονή 25, 15. 73, 13.
 μοῦλα 93, 13.
 μουσειά 148, 15.
 μουσιῶν 141, 7. 144, 7.
 μουσίωμα 147, 13.
 μόξ 139, 21.
 μυδράν 22, 15.
 ξενοτάριον 102, 6.

- ξεραμπέλιος 28, 1.
 ξυλόστεγος 16, 15. 17, 3. 73, 11.
 147, 3.
 ξυλότρολλος 89, 3. 124, 2. 147, 3.
 οικονομείον 19, 6.
 οίστροηλατήσας i. q. οίστρον *ελαθείς*
 114, 1.
 δίκος *οδάτων* 15, 10.
 καθ' *ολόκληρον* 161, 23.
 οπτανθήναι 98, 5.
 ορθομαρομαροῦν 141, 7.
 ορθομαρομαροῖς 140, 14. 141, 19.
 οστιαῖος 133, 12.
 ὄψικεύειν 60, 1. 180, 11.
 ὄψικιον 79, 1.
 παιγιωτής 80, 12.
 πάκτον 21, 3. 66, 11.
 παλατινοὶ ἄρτοι 16, 4. .
 πάμβροφοι 155, 23.
 παντάπορος 163, 6.
 παντούρωμα 110, 8.
 παντούρωσις 144, 6 et 17.
 παρασκευή 15, 22.
 πατοῦν 19, 19.
 περσίκιον 145, 21.
 πηγανοσῆσις 141, 11. 175, 15.
 πινός 82, 13. 136, 15. 137, 5.
 138, 15. 141, 8.
 πισταρεῖον 102, 7. 118, 16.
 πιτάκια 35, 20.
 πικκωτός 22, 14. 104, 7.
 ποδέα 41, 7.
 ποδίσκος 54, 17. 69, 15.
 ποιεῖν *δέκα μήνας* 20, 14. 97, 16.
 101, 13.
 πολυπομιλία 143, 15.
 πολυλότρια 91, 19.
 πόρτα 25, 1 et 15. 43, 20. 47, 14.
 προδωάαντες 79, 11.
 πρόκερσον 79, 2.
 προσκυροῦν 127, 14. 142, 13. 147,
 23.
 προσχειριῖος 135, 13.
 ἐπόθετο *τοῖς συνοδεύουσι* 176, 23.
 φεγεωνάρχης 28, 5.
 φίγλον 45, 7.
 φόγα 48, 10.
 φογεύειν 48, 9.
 ῥοδοποίκιλος 141, 11.
 σαγγέριον 139, 11.
 σαργάνη 175, 1.
 σηκοῦν 51, 2.
 σημειοφορικά 30, 12. 41, 6. 50, 3.
 σκάλασις 144, 9.
 σμαπούλιον 49, 15.
 τὰ σκάριφα 147, 8.
 σκεπάξειν 37, 13. 52, 17. 89, 4.
 131, 4.
 στάμα 17, 18. 40, 7. 60, 2. 168, 20.
 στεφαναία πέτρα 134, 23.
 στεφάνη *τείλους* 6, 9. 12, 13.
 στήλη *καθεζομένη* 38, 17.
 στήλοῦν 33, 13. 34, 18. 42, 19.
 58, 21. 60, 3.
 στήλατινός 55, 3.
 στιχηρά 123, 15.
 στοιχεῖον 56, 4 et 16. 59, 3. 185, 22.
 στοιχειοῦσθαι 35, 6. 36, 17. 52, 5.
 55, 2. 69, 10. 124, 6. 185, 2.
 στερογγυλόστεγος 111, 3.
 στουράκιον 127, 10.
 συγκοπή 19, 20.
 συμπτωθῆναι 83, 19. 110, 17. 120,
 13. 126, 13.
 συμπτώμενον 78, 12.
 συνδρομή 93, 20. 122, 18. 143, 14.
 συστημάτιον 69, 7. 131, 17.
 σφενδών 19, 16. 123, 10.
 σφινγκτούριον 145, 23.
 σχηματογραφία 25, 8. 75, 7.
 σωματοπράται 50, 5.
 σωτηρικός 180, 23.
 ταξιωτής 36, 1. 68, 14.
 τελειωθῆναι i. q. ἀποθανεῖν 192,
 19.
 τετραδίσιος 37, 9. 43, 2. 83, 3.
 τετραῖπος 143, 7.
 τετραπέρατος 57, 4.
 τζυκαλάριοι 25, 5. 69, 16.
 τζυκανιστήριον 19, 6. 22, 9. 82, 3.
 τραβέα 28, 3, 4.
 τριακοντάφυλλον 73, 17.
 τροῦλος 141, 1 et 6. 143, 22.
 τρουλοῦν 141, 6.
 τρουλλωτός 82, 1.
 τυμβοσύνη 9, 17.
 τύπος 101, 2 et 4.
 τυποῦν 143, 1.
 ὄγροπίσιον 146, 11.
 ὄποκαμισοβράκιον 145, 23.
 φακελίον 145, 23.
 φαμίλια 20, 16. 21, 13.
 φαρμακολύτρια 106, 1.
 φθαζόμενοι 174, 19.
 φιλιππόδρομος 133, 21.
 φουλκίζειν 85, 2.
 φουλκόληστος 85, 3.
 φυλακίτης 160, 15.
 χαλῶν 144, 15. 146, 7.
 χαλκήχυτος 175, 10.

- καλάστρα* 165, 9.
καραγή 176, 22. 180, 23.
κελάνδιον 125, 16.
κριστοκάβαρον 108, 1.
κρυστέγκάστρες 61, 10. 177, 10.
κρυστέγχυτον 174, 2.
κρυσσεμβραφής 34, 12.
κρυσσεμβραφός 29, 12. 34, 6. 39, 3.
κρυσική ποσότης 138, 18.
κρυσσοκάβαρον 107, 17 et 18.
- κρυσσοκέραμος* 116, 12.
κρυσσόπλαστος 29, 10.
ἐκ χρωμάτων στήλη 38, 13.
κρυμεντὸν κρυσίων 142, 11.
κρύσεις 49, 17. 136, 8. 141, 18.
κρύσας 104, 7.
κρήφα 88, 17.
διὰ ψηφίδων εἰκὼν 77, 9. στήλη
 65, 12.
δροσοόπει κερκίσιος 17, 8.

LIPSIÆ,

IMPRESSIT B. G. TEUBNER.